Frederick Marryat

Pashaen

med de mange fortællinger

Frederick Marryat

Pashaen med de mange fortællinger

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Frederick Marryat: *Pashaen med de mange fortællinger* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Frederick Marryat: *Pashaen med de mange fortællinger* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and*

some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1. kapitel

Enhver, der kender sæder og skikke i Østerland, må vide, at der ikke gives nogen fremragende stilling, som er mere usikker og farligere for sin ihændehaver end en pashas. Intet afgiver måske et mere overbevisende vidnesbyrd om den fare, mennesker vil udsætte sig for for at få en midlertidig myndighed over deres medmennesker, end den begærlighed, hvormed denne post modtages af sultanen, der i den tid, den nye pasha kan mindes, har givet snese af hans forgængere anvisning på silkesnoren. Det ser næsten ud, som om despoten blot løfter et hoved op over mængden for at få et mere bekvemt og mere uhindret hug for sin sabel, når han vil hugge det af. Han overgås i denne ejendommelige tilbøjelighed kun af kongen af Dahomey, der siges at pryde trappen på sit slot med hoveder, der er frisk afhuggede ved hver solopgang, ligesom vi fornyr dekorationen af vore værelser fra vore smukke blomsterbede. Jeg gør disse bemærkninger for ikke at blive beskyldt for at vise ringeagt for tidsregningen, når jeg ikke nøjagtig angiver det år eller rettere de måneder, der var blomstringstiden for en mand af en vis klasse mennesker, der ligesom soløjerne den ene morgen står i al deres pragt og den næste morgen drysser livløse på jorden for at give plads for deres efterfølgere. Når jeg taler om sådanne døgnskabninger, må det være nok at sige: "Der *var* engang en pasha".

Spørger du, på hvilken måde han var blevet ophøjet til denne rang? Det er et ørkesløst spørgsmål. I denne verden kan forrang

for ens medmennesker kun opnås ved at være langt forud for andre enten i dyder eller i laster. I overensstemmelse med de herskendes tilbøjelighed vil tro tjeneste på den ene eller den anden af disse baner bringe ære over undersåtten, og ved kongens åndepust bliver han således ophøjet, at han kan se ned på sine tidligere ligemænd.

Og da verden snurrer sig rundt, er ordet *hvorfor* af ringe betydning. Rangen går i arv, men ikke de gode eller onde gerninger eller de talenter, hvorved den blev opnået. I de sidste har vi kun en interesse for livstid, for besiddelsen ophører med døden. Aristokrati i alle dets arter er lige så nødvendigt for samfundets vel, som de forskellige grader mellem generalen og den menige soldat er af vigtighed på valpladsen. Spørg derfor aldrig, hvorfor denne eller hin mand er blevet ophøjet over sine medmennesker, men hver aften, når du går i seng, tak så Gud, fordi du ikke er *konge*.

Og hvis jeg tør gøre en lille digression, så er der i vort land et hæderstegn, som jeg aldrig betragter, uden at der opstår alvorlige betragtninger i mit sind. Det er den *blodige hånd* i det højre felt af en baronets våben – der nu ganske vist ofte føres af folk, som måske aldrig i deres liv har løftet deres hænder i vrede. Men mine tanker er gået tilbage til henfarne dage – til panserklædte mænds jernalder, da det *var* et symbol på tro tjeneste i leding – da det virkelig gaves til "hånden dyppet i blod". Og jeg har tænkt på, om ikke denne hånd, som vises frem med stolt glæde i denne verden, kan blive holdt bævende op i den anden verden som vidnesbyrd imod selve dens besidder.

Og jeg, hvis erindring, idet den går fra det ene lovmæssige mord til det andet, kan vandre tørfodet over det brede tidsrum

af femogtyve år – hvis blot de "forbandede pletter" ikke ophører – jeg vil stikke mine hænder i mine lommer og gå videre.

Samvittigheden tillader os – heldigvis eller uheldigvis, jeg ved knap hvilket – at danne os politiske og religiøse trosbekendelser, som passer særdeles godt til at maskere eller smykke vore synder. Min samvittighed er af den militære slags, og jeg er enig deri med Bates og Williams, der florerede på Henrik den Femtes tid, at det "falder alt sammen på kongen". Det vil sige, det *faldt* alt sammen på kongen, men nu er vor forfatning blevet så uforlignelig fuldkommen, at "kongen kan ikke gøre noget galt", og han har ingen vanskelighed ved at finde ministre, som frivilligt stiller sig i pant for alle hans handlinger i denne verden og efter al sandsynlighed ikke vil slippe fra den store pantelåners kløer i den anden verden. Heraf drager jeg følgende slutninger:

1. At Hs. Majestæt (Gud velsigne ham!) vil komme i Himmerig.
2. At Hs. Majestæts ministre alle sammen vil gå til Djævelen.
3. At jeg vil gå – videre i min fortælling.

Da imidlertid noget kendskab til vor pashas tidligere historie vil være nødvendigt for at følge med vor fortælling, vil læseren i dette tilfælde blive føjet. Han var opdraget til barber, men da han besad stort personligt mod, stillede han sig i spidsen for en folkebevægelse til gunst for hans forgænger og blev belønnet med en post af nogen vigtighed i hæren. Da han var heldig som fører for et detacheret korps, mens hans general var uheldig i krigen, fik han ordre til at hugge sin anførers hoved af og selv stille sig i spidsen for tropperne i hans sted. Begge dele udførte

han med samme dygtighed og hurtighed. Lykken fulgte ham, og da pashaen, hans forgænger, både efter hans og sultanens mening havde beklædt sin post usædvanlig længe, blev han ved en beskyldning, som var skaffet til veje ved tusind punge guld, sat i stand til at bringe sin velgører en silkesnor, og et firman fra sultanen ansatte ham i det ledige pashalik. Hans kvalifikationer til denne post var alle sammen fortrinlige. Han var meget lille, meget fed, meget udannet, meget hidsig og meget dum.

Morgenen efter, at han havde overtaget sit embede, blev han behandlet af sin barber, en klog, forslagen græker ved navn Mustapha. Barberer er af mange grunde privilegerede personer. Da de løber fra den ene kunde til den anden for at tjene deres udkomme, får de også stof til samtale, der, hvor uforskammet det ind imellem end er, tjener til at forslå kedsomheden ved en operation, som forhindrer brugen af ethvert andet organ end øret. Desuden er vi tilbøjelige til at holde gode miner med en mand, som har det i sin magt at skære halsen over på os, når som helst han finder for godt – kort sagt, de personlige friheder, som hidrører fra hans stilling, stiller alle andre i skyggen, for den mand, som tager sin suveræn ved næsen, kan man ikke godt bagefter nægte talefriheden.

Mustapha var græker af fødsel og havde arvet hele denne folkestammes forstand og snildhed. Han var blevet opdraget til sin forretning som slave, men i en alder af nitten år fulgte han med sin herre ombord på et koffardiskib, der skulle til Scio. Dette skib blev taget af en sørøver, og Demetrius (for det var hans virkelige navn) sluttede sig til denne forbryderbande og tjente tro som lærling i den kunst at skære halse over, indtil

skibet blev taget af en engelsk fregat. Da han var en rask og kløgtig person, fik han på sin egen begæring lov til at blive ombord som hørende med til besætningen, var med i flere træfninger og sejlede efter tre års forløb til England, hvor skibet blev afmønstret. I nogen tid forsøgte Demetrius at gøre sin lykke der, men uden held, og først da han næsten ikke havde en shilling mere, begyndte han at gå rundt og sælge rabarber, hvilken spekulation viste sig så indbringende, at han efter kort tids forløb kunne tage med et skib, der skulle til Smyrna i hans fædreland.

Dette skib blev taget af en fransk kaper. Han blev sat i land, og da han ikke blev betragtet som fange, fik han lov til at gøre, hvad han fandt for godt. Kort tid efter fik han en plads som kammertjener og barber hos en "millionær", fra hvem det lykkedes ham at røve nogle hundrede napoleonsdorer, med hvilke han undslap til sit fødeland. Demetrius havde nu nogen verdenskundskab, og han indså nødvendigheden af, at han blev rettroende, da der så ville være større udsigt til, at han kunne komme frem i et tyrkisk land. Han lod patriarken gå pokker i vold og antog turbanen og Muhamed. Derpå forlod han det sted, hvor han havde opgivet sine fædres tro, og begyndte atter på en barberforretning i det distrikt, som blev styret af pashaen, hvis velvilje han havde vundet inden sidstnævntes avancement til pashaværdigheden.

"Mustapha," bemærkede pashaen, "du ved, at jeg har ladet alle deres hoveder afhugge, som satte deres tøfler ved den forrige pashas dør."

"Allah Kebur! Gud er såre mægtig! Gid Deres Højheds fjender alle således må omkomme. Var de ikke Schitans sønner?"

svarede Mustapha.

"Ganske vist, men følgen er, Mustapha, at jeg savner en vezir, og hvem kender jeg, der kan udfylde denne post?"

"Mens Deres Højhed er pasha, kan da ikke et barn udfylde en sådan post? Hvem snubler, når han vejledes af den ufejlbare visdom?"

"Det ved jeg meget godt," svarede pashaen, "men når jeg altid skal vejlede ham, så kunne jeg lige så godt selv være vezir. Desuden vil jeg i det tilfælde ikke have nogen at kaste skylden på, hvis tingene gå galt i sultanens øjne. Inschallah! Om Gud vil, kan vezirens hoved undertiden frelse mit eget."

"Er vi ikke som hunde for Dem?" svarede Mustapha. "Lykkelig den mand, som ved at ofre sit eget hoved kan bevare Deres Højheds! Det måtte være den stolteste dag i hans liv."

"I alle tilfælde ville det være den sidste dag," svarede pashaen igen.

"Ifald Deres Højhed vil være så nådig at forunde Deres slave at tale i Deres nærværelse," bemærkede Mustapha efter en pause, "så må en vezir være en person med finfølelse. Han bør kunne drage en linje lige så smukt, som jeg gør, når jeg rager Deres ophøjede hoved og ikke efterlader spor af håret, men dog ikke trænger ind i huden."

"Ganske sandt, Mustapha."

"Han bør have et skarpt blik for dem, der er misfornøjede med regeringen, bør kunne skelne dem og udtage dem af mængden, ligesom jeg udtager de få hvide hår, der er anmassende nok til at vise sig i Deres prægtige og ophøjede skæg."

"Ganske sandt, Mustapha."

"Han bør omhyggeligt fjerne al urenhed fra staten, ligesom jeg denne morgen har gjort fra Deres ophøjede øren."

"Ganske sandt, Mustapha."

"Han bør være vel bekendt med de hemmelige drivfjedre, således som jeg har vist, at jeg er, ved den lemmegnidning, Deres Højhed nys har modtaget."

"Ganske sandt, Mustapha."

"Desuden bør han stedse være Deres Højhed taknemmelig for den udmærkede ære, der er blevet ham til del."

"Alt, hvad du siger, er ganske sandt, men hvor skal jeg træffe på en sådan mand?"

"Denne verden er ret bekvem i nogle henseender," fortsatte Mustapha, "Hvis I blot ønsker en nar eller en kæltring, behøver I ikke at gå langt for at finde dem, men det er ikke nogen let opgave at finde den person, som I trænger til. Jeg kender kun en."

"Og hvem er det?"

"En mand, hvis hoved kun er som Deres skammel," svarede barberen og kastede sig næsegrus ned på gulvet, "Deres Højheds hengivneste slave, Mustapha."

"Hellige Profet! Du mener altså dig selv! – Nå, nu, da jeg tænker derover, så indser jeg ikke, når den ene barber kan blive pasha, hvorfor den anden da ikke skulle kunne blive vezir. Men hvor skal jeg så få en barber fra? Nej, nej, Mustapha. En god vezir kan sagtens findes, men til at være en dygtig barber, det ved du lige så godt som jeg, kræves der noget talent."

"Det ved Deres slave," svarede Mustapha, "men han har rejst i andre lande, hvor det ikke er ualmindeligt, at mænd beklæder mere end en stilling under en regering, og det undertiden

stillinger, som er alt mere uforenelige end en barbers og en vezirs, som i grunden står hinanden meget nær. De fleste nationers anliggender afgøres af potentaterne under deres toilette. Mens jeg rager Deres Højheds hoved, kan jeg modtage Deres befalinger til at afhugge andres hoveder, og De kan i samme øjeblik få Deres person og Deres stat bragt i orden."

"Ganske sandt, Mustapha. På den betingelse, at du beholder din tjeneste som barber, har jeg ingenting imod at give dig vezirposten oven i købet."

Mustapha kastede sig atter næsegrus ned med sin pincet i hånden. Derpå rejste han sig og fortsatte sin beskæftigelse.

"Du kan jo skrive, Mustapha," bemærkede pashaen efter en kort tavshed.

"Min Allah! Gud forbyde, at jeg skulle vedgå det, så ville jeg betragte mig som uegnet til at modtage den post, Deres Højhed har tildelt mig."

"Skønt det er ufornødent for mig, troede jeg, at det var nødvendigt for en vezir," bemærkede pashaen.

"At læse kan være nødvendigt, det indrømmer jeg," svarede Mustapha, "men jeg trøster mig til snart at godtgøre for Deres Højhed, at det at skrive er lige så farligt, som det er unyttigt. Der er ødelagt flere mænd ved denne ulykkelige færdighed end ved nogen anden. Og farlig som den er for alle, er den endnu farligere for mænd i en høj stilling. Deres Højhed sender f.eks. et skriftligt budskab, som bliver dårligt modtaget, og det fremlægges imod Dem. Havde det derimod været et mundtligt budskab, så kunne De fornægte det og som bevis på Deres oprigtighed lade den tatar, der overbragte det, prygle ihjel."

"Ganske sandt, Mustapha."

"Deres slaves bedstefader," fortsatte barber-veziren, "beklædte pladsen som generalkasserer ved toldvæsenet, og han var altid rasende, når han var nødt til at røre ved pennen. Det var hans tro, at ingen regering kunne bestå, hvis skrivning var i almindelig brug. "Hør nu, Mustapha," sagde han en dag til mig, "nu skal jeg forklare dig skrivekunstens forbandelse. – For alle de penge, som indbetales, er jeg nødt til at give kvittering. Hvad er følgen? At regeringen går glip af mange tusinde sequiner om året, for når jeg igen vil have betaling af dem, viser de deres kvittering frem. Havde ikke denne forbandede opfindelse været – Inschallah! så skulle de have betalt to, om ikke tre gange om igen. Læg vel mærke til, Mustapha," fortsatte han, "at det at læse og skrive kun standser regeringens hjul."

"Ganske sandt, Mustapha," bemærkede pashaen. "Så vil vi intet skriveri have."

"Jo, Deres Højhed, alting skriftligt fra andre, men intet skriftligt fra os selv. Jeg har en ung græsk slave, som kan benyttes i sådanne anliggender. Han læser godt. Jeg har i den sidste tid brugt ham til at læse for mig fortællingerne fra *Tusind og en nat.*"

"Fortællinger," udbrød pashaen. "Hvad handler de om? Jeg har aldrig hørt tale om dem. Jeg holder meget af fortællinger."

"Ifald det behager Deres Højhed at høre disse fortællinger læst op, vil slaven være rede til at modtage Deres befalinger," svarede veziren.

"Bring ham herhen i aften, Mustapha. Vi vil ryge en pibe og høre på dem. Jeg holder meget af fortællinger – jeg falder altid i søvn ved dem."

Dagens forretninger blev udført med beundringsværdig nøjagtighed og hurtighed af de to fordums barberer, der beviste, hvor let det er at regere, hvor der ikke er "tre stænder" til at forstyrre folk. De sad i divanet, ligesom røvere driver om på landevejen, og til alle, som indfandt sig, hed det: "Pengene eller livet".

Ved den sædvanlige tid blev retten hævet. Vagten trak bort, pengene blev bragt i skatkammeret, bødlen tørrede sit sværd, og pashaens undersåtters liv blev betragtet som forholdsvis sikre, indtil landets anliggender atter skulle drøftes næste dag.

I overensstemmelse med det ønske pashaen havde udtalt, indfandt Mustapha sig om eftermiddagen med den græske slave. Da den nye vezir havde taget plads på en pude ved pashaens fødder, blev piberne tændt, og slaven fik befaling til at begynde.

Grækeren var kommet til ende med den første nat, i hvilken Scheherezade begynder sin fortælling og sultanen, som længes efter at høre enden på den, opsætter hendes henrettelse til næste dag.

"Stop," udbrød pashaen og tog piben fra sine læber. "Hvor længe før daggry kaldte den pige på sin søster?"

"Omtrent en halv time, Deres Højhed."

"Allah! Var det alt, hvad hun kunne fortælle af sin historie i en halv time? – Der er ikke en kvinde i mit harem, som ikke kunne fortælle lige så meget på fem minutter."

Pashaen morede sig således over fortællingerne, at han aldrig nogen sinde følte lyst til at sove. Tvært imod måtte den græske slave læse hver eftermiddag, indtil hans ben var så trætte, at han næppe kunne stå, og hans tunge næsten nægtede ham sin

tjeneste. Følgelig kom de snart til enden, og da Mustapha ikke kunne skaffe flere fortællinger, blev de læst om igen. Pashaen, som nu stærkt følte savnet af sin aftenadspredelse, blev først forlegen over, hvorledes han skulle få tiden til at gå, forfaldt så til hypokondri og blev til sidst så pirrelig, at selv Mustapha undertiden nærmede sig til ham med en vis skræk.

"Jeg har tænkt på," bemærkede pashaen en morgen, da han blev behandlet af Mustapha i dennes oprindelige egenskab, "at det ville være lige så let for mig at få historier fortalt for mig, som det var for kaliffen i *Tusind og en nat*."

"Det undrer mig ikke, at Deres Højhed ønsker det. Disse fortællinger er som opium for Theriarkis. De fylder sjælen med liflige syner i øjeblikket, men når deres virkning er forsvundet, er den lammet af den unaturlige spænding. Hvordan tænker Deres Højhed på at nå Deres mål, og på hvilken måde kan Deres slave være Dem behjælpelig med at få Deres ønsker opfyldt?"

"Jeg skal opnå det uden hjælp. Kom i aften, og du skal se, Mustapha."

Mustapha indfandt sig om eftermiddagen, og pashaen røg i nogen tid af sin pibe og så ud, som om han var sunket hen i dybe tanker. Da lagde han den fra sig, klappede i hænderne og befalede en af slaverne at underrette hans yndlingshustru Zeinab om, at han ønskede hendes nærværelse.

Zeinab trådte ind med nedslået slør. "Deres slavinde venter på sin herres befaling."

"Zeinab," sagde pashaen, "elsker du mig?"

"Tilbeder jeg ikke det støv, som min herre træder på?"

"Ganske sandt – så har jeg noget at bede dig om – læg vel mærke til, Zeinab – det er mit ønske" – (her tog pashaen et par

drag af sin pibe) – "sagen er den – jeg ønsker, at du skal vanære mit harem så snart som muligt."

"Wallah el Nebi! – Ved Allah og Profeten! Deres Højhed er i et muntert lune i aften," svarede Zeinab og vendte sig om for at forlade værelset.

"Tvært imod. Jeg er meget alvorlig stemt. Jeg mener, hvad jeg har sagt, og jeg venter, at du vil opfylde mine ønsker."

"Er min herre afsindig? Eller har han nydt for meget af druens saft, som er forbudt af vor profet? Allah Kebur! Gud er almægtig – der må sendes bud efter Hakimen."

"Vil du gøre, som jeg befaler dig?" sagde pashaen vredt.

"Sender min herre bud efter sin slavinde for at håne hende? Mit blod er som vand ved den rædsomme tanke! – Vanære haremet! – Min Allah! Gud forbyde det! Vil da ikke gildingen og sækken være på rede hånd?"

"Jo, det vil de, det indrømmer jeg, men det må dog ske."

"Det skal ikke ske," svarede fruen. "Er min herre blevet besøgt af himlen? Eller er han besat af Schitan?" – og damen brast i tårer af harme og ærgrelse, idet hun gik ud af stuen.

"Har du kendt mage til stridighed? Fruentimmer er da også altid i opposition. Ønsker man, at de skal være tro, så søger de dag og nat at bedrage en. Giver man dem lov til at handle efter ønske, og siger man til dem, at de skal være utro, så siger de nej. Alt er ordnet så godt. Jeg ville have ladet alle deres hoveder afhugge og fået en ny kone hver nat, indtil jeg havde fundet en, som kunne fortælle historier. Da ville jeg have stået op og udsat hendes henrettelse til næste dag."

Mustapha, som i smug havde leet ad pashaens forunderlige indfald, var ikke des mindre helt ængstelig. Han så, at den fikse

ide havde betaget ham sådan, at hvis den ikke blev tilfredsstillet, kunne følgerne endog blive ubehagelige for ham. Det faldt ham ind, at man nok kunne finde et middel til at tilfredsstille pashaens ønsker, uden at man behøvede at ty til sådanne voldsomme forholdsregler. Idet han ventede lidt, indtil den rødme, der af harme og skuffelse havde bredt sig over pashaens ansigt, havde lagt sig, sagde han til ham:

"Deres Højheds plan var, som man kunne vente den af Deres umådelige visdom, men har ikke Profeten advaret os om, at selv de viseste mænd alt for ofte ser deres hensigter forstyrret ved det andet køns dårskab og halsstarrighed? Må det være Deres slave tilladt at bemærke, at kaliffen Harun og hans vezir Mesrour fik mange, meget smukke fortællinger at høre, når de forklædt gik gennem byen. Efter al sandsynlighed kan der opnås et lignende resultat, ifald Deres Højhed vil gøre det samme skridt, ledsaget af den ringeste af Deres slaver, Mustapha."

"Ganske sandt," svarede pashaen, fornøjet over denne udsigt. "Skaf to forklædninger til veje, og vi vil begive os bort om en lille times tid. – Inschallah, med Guds bistand har vi endelig fundet den rette vej."

Mustapha, som var glad over at lede pashaens tanker hen i en mere uskadelig retning, skaffede to købmandsdragter, for det var, bemærkede han, sådanne dragter, som kaliffen og hans vezir i reglen iførte sig i "*Tusind og en nat*", og han vidste, at hans herres forfængelighed ville føle sig smigret ved at efterligne en så berømt person.

Det var mørkt, da de begav sig ud på deres eventyr. Mustapha befalede nogle slaver at følge efter i nogen afstand for det

tilfælde, der skulle opstå behov for deres hjælp. De strenge ordrer, der var udstedt, da den nye pasha kom til roret, for at forhindre ethvert opløb og enhver folkebevægelse, og over hvis overholdelse der blev våget af stadige vagtpatruljer, bevirkede, at gaderne var helt tomme.

I nogen tid gik pashaen og Mustapha op ad den ene gade og ned ad den anden uden at træffe på nogen eller noget, der kunne tjene til deres ønskers opfyldelse. Den første, som i den sidste tid ikke havde været vant til at bruge sine ben, begyndte at vise tegn på træthed og skuffet stemning, da de på et gadehjørne traf på to mænd, som sad i samtale. Og da de sagte nærmede sig, sagde den ene af dem til den anden: "Det siger jeg dig, Coja, at lykkelig er den mand, der altid kan byde over sådan en hård skorpe som denne, der nu slider mine tænder op."

"Jeg må vide grunden til denne bemærkning," sagde pashaen. "Mesrour (Mustapha ville jeg sige), du må bringe den mand til mig i morgen, når divanet er endt."

Mustapha bukkede samtykkende, og efter at have befalet de medfølgende slaver at bringe manden i forvaring, fulgte han med pashaen, der træt af sin usædvanlige udflugt og glad over udsigten til at opnå, hvad han ønskede, nu styrede sine skridt hen imod paladset og gik i seng. Zeinab, der havde ligget vågen, indtil hun ikke længere kunne holde sine øjne åbne, i den hensigt at holde en prædiken for ham om anstændighed og ædruelighed, var endelig faldet i søvn, og den trætte pasha fik derfor lov til at gøre ligeså.

Da Mustapha kom til sin egen bolig, gav han ordre til, at den person, der var blevet taget i forvaring, skulle bringes til ham.

"Min gode mand," sagde veziren, "du gjorde i aftes en bemærkning, som blev hørt af Hs. Højhed pashaen, der ønsker at blive bekendt med dine grunde til at erklære, at "lykkelig var den mand, der til alle tider kunne byde over en hård skorpe som den, der sled dine tænder op"."

Manden faldt skælvende ned på sine knæ. "Jeg forsikrer Deres Højhed ved den hellige Profets kamel," sagde han med bævende stemme, "at jeg hverken har tænkt på forræderi eller på misfornøjelse med regeringen."

"Slave! Det er jeg ikke ganske vis på," svarede Mustapha med et strengt blik i håb om at skræmme manden til at føje sig efter hans ønsker. – "Der var noget overmåde gådefuldt i de ord. Din "hårde skorpe" kan betyde Hs. Højhed pashaen. "at slide dine tænder op" kan sigte til regeringens skattepålæg, og da du påstod, at den var lykkelig, der kunne byde over den hårde skorpe – nå, så er det lige så godt som at sige, at du vil være meget glad ved at fremkalde en opstand."

"Hellige Profet! Gid Deres slaves sjæl aldrig må komme ind i den første himmel," svarede manden, "ifald han mente andet, end hvad han sagde, og hvis Deres Højhed så tit havde savnet en mundfuld brød, som Deres slave har, så ville De være enig med ham i rigtigheden af, hvad han sagde."

"Det er temmelig ligegyldigt, om jeg er enig med dig eller ej," svarede veziren. "Jeg vil blot sige dig, at Hs. Højhed pashaen ikke vil give sig tilfreds, medmindre du bortforklarer din bemærkning ved at fortælle ham en historie, som passer til den."

"Min Allah! Gud forbyde, at Deres slave skulle fortælle en historie for at føre Hs. Højhed bag lyset."

"Herren være dig nådig, hvis du ikke gør det," svarede veziren. "Jeg vil sige dig, at hvis du kan finde på en god og interessant historie, så vil du fjerne pashaens mistanke og sandsynligvis blive belønnet med nogle guldstykker. Hvis du ikke kan det, så må du forberede dig på bastonade, ja måske på døden. Du vil ikke blive stedet for Hs. Højhed før i morgen eftermiddag og vil altså have tid nok til at finde på en."

"Vil Deres Højhed tillade Deres slave at gå hjem og rådføre sig med sin hustru? Fruentimmer har en stor gave til at fortælle historier. Ved hendes hjælp vil han måske blive sat i stand til at opfylde Deres befaling."

"Nej," svarede Mustapha. "Du må blive i forvaring, men da hun ved denne lejlighed måske kan være til den største hjælp for dig, kan du sende bud efter hende. De har virkelig talent i den retning! Ligesom den unge krokodille af instinkt løber ud i Nilen, så snart den har sprængt sin skal, sådan kaster kvinden sig af naturen i falskhedens strøm, inden hendes tunge endnu kan udtale de løgne, som hendes frugtbare fantasi allerede har fostret."

Og med denne smukke kompliment til det andet køn gav Mustapha sine endelige befalinger og gik til ro.

Om den ulykkelige mand, der sådan var anklaget for forræderi, høstede nogen fordel af, at det blev ham tilladt at "pleje råd", vil ses af følgende fortælling, som han fortalte pashaen, da han blev kaldt for ham den næste dag.

Kameldriverens historie

At Deres Højhed kunne ønske en forklaring af de tvetydige ord, I hørte i aftes, undrer mig ikke, men når jeg har endt min

fortælling, håber jeg, I vil erkende, at jeg var fuldt berettiget til de udtryk, jeg brugte. Jeg er af fødsel (som min dragt viser) en fellah her i landet, men jeg har ikke altid været så fattig, som jeg nu er. Min fader ejede mange kameler, som han lejede ud til købmændene i de forskellige karavaner, som hvert år forlod denne by. Da han døde, kom jeg i besiddelse af hans ejendom og vandt deres velvilje, som han trofast havde tjent. Følgen var, at jeg havde fuldt op at bestille. Mine kameler var altid optaget, og da jeg stadig fulgte med dem, for at de ikke skulle blive mishandlede, har jeg flere gange været i Mekka, som denne pjaltede, grønne turban viser. Jeg vendte med fryd tilbage til min hustru og mine børn efter mine i lidelser og savn tilbragte rejser, og jeg satte til fulde pris på værdien af mit hjem i den korte tid, min beskæftigelse tillod mig at blive der. Jeg arbejdede strengt og blev rig.

Under en besværlig march gennem ørkenen med en af karavanerne folede en af mine yndlingskameler. I begyndelsen var det min hensigt at overlade føllet til dets skæbne, da mine kameler allerede havde lidt meget, men ved nærmere undersøgelse viste det lille dyr sig at være så kraftig og symmetrisk bygget, at jeg besluttede at opdrætte det. Jeg delte derfor halvdelen af en af byrderne mellem de andre kameler og bandt føllet på den kamel, som jeg i dette øjemed til dels havde befriet for dens byrde. Vi kom i god behold til Cairo, og da dyret voksede op, havde jeg god grund til at være tilfreds med, at jeg havde frelst dets liv. Alle kyndige dommere betragtede det som et vidunder i skønhed og styrke og spåede, at det engang ville blive kåret til den hellige kamel, der skulle bære Koranen på pilgrimsvandringen til Mekka. Det skete virkelig også omtrent

fem år efter, i hvilket mellemrum jeg ligesom tidligere ledsagede karavanerne og hvert år forøgede min rigdom.

Min kamel var nu fuldt udviklet. Den var næsten tre fod højere end alle andre, og da karavanen beredte sig til at drage bort, bragte jeg den til sheikerne og tilbød den som medbejler til æresposten. De ville have modtaget den straks, hvis der ikke havde været en marabut, som af en eller anden grund bad dem om ikke at benytte den og forsikrede, at det ville gå karavanen ilde, hvis min kamel skulle bære den hellige Koran.

Da denne mand blev betragtet som en profet, blev sheikerne bange og ville ikke give et bestemt svar. Opbragt over marabutens indblanding hånede jeg ham. Han opløftede et skrig imod mig, og da folkehoben sluttede sig til ham, var jeg nær blevet dræbt. Da jeg ilede bort, kastede niddingen noget sand efter mig og råbte: "Sådan skal karavanen omkomme ved Himlens straffedom, hvis denne forbandede kamel får lov til at bære Profetens hellige ord." Følgen var, at der blev valgt en ringere kamel, og mine forhåbninger blev skuffede. Men næste år var marabuten ikke i Cairo, og da der ikke var noget dyr, som kunne slå mit i skønhed, blev det enstemmigt valgt af sheikerne.

Jeg ilede hjem til min hustru, sjæleglad over mit held, som jeg håbede skulle bringe velsignelse over mit hus. Hun var ligeledes fornøjet, og min smukke kamel syntes også at føle, for hvilken ære den var bestemt, da den gengældte vore kærtegn, krummede og bøjede sin lange hals og lagde sit hoved på vore skuldre.

Karavanen samlede sig. Det var en af de største, der i mange år havde forladt Cairo, idet den i alt beløb sig til atten tusinde

kameler. De kan tænke Dem min stolthed, da jeg, mens processionen drog gennem gaderne, viste min hustru det prægtige dyr, hvis tømme var besat med ædelstene og guld, og som førtes af de hellige sheiker i deres grønne kaftaner, mens det på sin ryg bar den kasse, som indeholdt vor Profets lov, og så sig stolt om til alle sider, idet det gik fremad, ledsaget af musikkorps og det høje kor af syngende mænd og kvinder.

Da karavanen næste dag skulle samle sig uden for byen, vendte jeg tilbage til min familie for endnu engang at nyde godt af dens selskab, mens mine andre kameler, som var lejet af pilgrimmene, blev tilbage under tilsyn af en medhjælper, som fulgte med mig på mine rejser. Næste morgen sagde jeg farvel til min hustru og mine børn, og jeg ville lige til at forlade huset, da mit yngste barn, som var omtrent to år gammelt, kaldte på mig og bad mig om at komme tilbage et øjeblik og give hende et farvelkys. Da jeg løftede hende op i mine arme, stak hun som sædvanlig sin hånd ned i lommen på min trøje for, som jeg antog, at søge efter den frugt, jeg plejede at bringe hjem til hende, når jeg kom tilbage fra basaren, men der var ingen, og efter igen at have lagt hende i hendes moders arme, ville jeg bort for ikke at komme for sent til min post. Deres Højhed ved, at vi ikke marcherer efter hinanden, som de fleste karavaner gør, men i en lang, lige linje ved siden af hinanden. De nødvendige forberedelser tager hele dagen før begyndelsen af vor rejse, som tiltrædes straks efter, at solen er gået ned. Vi brød op om aftenen, og efter to nætters march kom vi til Adjeroid, hvor vi blev i tre dage for at forsyne os med vand fra Suez og forfriske dyrene, før vi tiltrådte vor anstrengende march over ørkenen El Tyh.

På den sidste rastedag, mens jeg sad og røg min pibe, og mine kameler knælede ned rundt om mig, så jeg en dromedar komme i hurtigt løb fra Cairokanten. Den fo'r fordi mig som et lynglimt, men jeg fik dog tid til i dens rytter at genkende den marabut, som havde spået så meget ondt, hvis min kamel blev brugt til at bære Koranen på pilgrimsvandringen året forinden.

Marabuten gjorde holdt med sin dromedar ved det telt, som blev beboet af emir Hadji, der anførte karavanen. Begærlig efter at erfare grunden til, at han var fulgt efter os, som jeg havde en anelse om stod i forbindelse med min kamel, ilede jeg hen til stedet. Jeg fandt ham talende til emiren og folket, som havde omringet ham, idet han varslede hele karavanen jammer og død, hvis min kamel ikke straks blev dræbt og en anden kåret i dens sted. Efter i nogen tid at have talt med sådan kraft, at han spredte bestyrtelse i hele lejren, vendte han igen sin dromedar imod vest og var et par minutter efter ude af syne.

Emiren var forvirret. Der kunne høres knurren, og folk rådslog indbyrdes. Jeg var bange for, at de skulle høre efter marabutens advarsler, og bekymret for min kamel og tabet af den ære, som var blevet den tildelt, gjorde jeg mig skyldig i en løgn.

"O, emir," sagde jeg, "hør ikke på denne mand, som er min fjende. Han kom til mit hus, han spiste af mit brød og ville have gjort sig skyldig i den nedrigste utaknemlighed ved at forføre mine børns moder. Jeg jog ham bort fra min dør, og nu har han villet hævne sig. Gid det må gå mig og karavanen ilde, om jeg ikke taler sandhed."

Man troede mig. Der blev intet hensyn taget til marabutens advarsler, og om natten drog vi videre på vor march gennem El

Tyhs sletter.

Da Deres Højhed endnu aldrig har gjort en pilgrimsvandring, kan I ikke have nogen forestilling om det land, vi måtte drage igennem. Det var en eneste uhyre sandstrækning, hvor sporene af dem, som går over den, udslettes af vinden, – en uhyre indsø uden vand – en trøstesløs flade. Vi trængte ind i ørkenen, og da den uhyre samling af dyr, der strakte sig så langt, som øjet kunne række, lydløst travede af sted, så det ud, som om det var skygger, der drog forbi.

Trods marabutens spådom tilstødte der os intet uheld, og efter en anstrengende march på syv nætter kom vi i god behold til Nakel, hvor vi atter fyldte vore tømte vandsække. De, jeg kendte, spøgte med mig, da vi mødtes ved brønden, over min fjendes falske spådomme. Vi havde nu tre meget anstrengende dage i vente, inden vi kom til Akaba, og vi tiltrådte atter vor møjsommelige rejse.

Det var på den anden dags morgen, omtrent en time efter, at vi havde opslået vore telte, at marabutens ulykkelige spådom blev opfyldt og Allahs straf kom over mig for den løgn, jeg havde kaldt ham til vidne på.

En mørk sky viste sig i horisonten. Den tiltog lidt efter lidt og antog en gullig farve. Så hævede og hævede den sig, indtil den havde dækket halvdelen af firmamentet, og brød da pludselig løs over os i en orkan, der førte alting bort foran sig, rev sandbjerge af ved deres fod og slyngede dem ind over vore hoveder, der var dømte til undergang. Emirens prægtige telt, som først gav efter for stormen, fløj tæt forbi mig med en væddeløbsdromedars hurtighed, mens alle de andre enten blev

jævnet med jorden eller ført op i luften og hvirvlet om i afsindig runddans.

Bevægelige sandsøjler gik hen over os, væltende og kvælende mennesker og dyr. Kamelerne stak deres muler ned i jorden, og idet vi benyttede os af deres instinkt, gjorde vi det samme og afventede tavse og skælvende vor skæbne. Men simoomen havde endnu ikke øst alle sine rædsler ud over os. Efter få minutters forløb kunne man intet skelne – alt var mørke, gyseligt mørke, der blev endnu rædsommere ved døende mænds rasen, kvinders skrig og det vilde løb af heste og andre dyr, som sønderrev de bånd, der bandt dem, og nedtrampede tusinder i deres bestræbelser for at slippe fra ørkenstormens overvældende raseri.

Jeg havde lagt mig ned hos en af mine kameler, og idet jeg stak mit hoved ind under dens side, ventede jeg på døden med al den gru, som måtte betage en mand, der følte, at himlens vrede med rette blev væltet ud over ham.

I en time blev jeg liggende i denne stilling, og der kan sikkert ikke i Helvede være større pinsler end de, jeg følte i dette tidsrum. Det glødende sand trængte sig ind i mine klæder, porerne i min hud blev lukket, jeg vovede næppe at indånde den hede luft, der var det eneste middel til en fortsat tilværelse. Endelig trak jeg vejret mere frit og hørte ikke længere blæstens tuden. Lidt efter lidt løftede jeg mit hoved op, men mine øjne havde mistet deres kraft. Jeg kunne ikke skelne andet end en gulagtig glans. Jeg bildte mig ind, at jeg var blind, og hvad mulighed kunne en blind mand have til at frelse sig i ørkenen El Tyh?

Atter lagde jeg mit hoved ned, tænkte på min kone og mine børn, og idet jeg hengav mig til fortvivlelse, græd jeg bitterligt.

De tårer, jeg fældede, havde en genoplivende indflydelse på mit legeme. Jeg følte mig lettet og løftede igen mit hoved op – jeg kunne se! Jeg kastede mig ned med ydmyg tak til Allah og rejste mig så. Ja, jeg kunne se, men hvilket syn frembød sig ikke for mine blikke. Jeg kunne med taknemmelighed have lukket dem for stedse.

Himlen var igen klar, og ligesom tidligere afbrød intet den uendelige udsigt, men de tusinder, som havde fulgt med mig, den glimrende samling af mennesker og dyr, hvor var de? Hvor var emir Hadji og hans vagt? Hvor var mamelukkerne, agaerne, janitsharerne og de hellige sheiker? Hvor den hellige kamel, sangerne og spillemændene? Hvor den mangfoldighed af nationer og stammer, som havde sluttet sig til karavanen? Alle omkommet; sandbjerge betegnede de steder, hvor de var blevet begravet uden andre mindesmærker end hist og her en del af kroppen af et menneske eller dyr, som endnu ikke var dækket af ørkenbølgen. Alle, alle var borte undtagen en, og denne ene, denne brødefulde ene, var mig, hvem det var blevet tilladt at leve for at skue den rædsomme ulykke, jeg havde fremkaldt ved min anmasselse og min synd.

I nogle minutter betragtede jeg fortvivlet denne scene, for jeg troede, at jeg kun havde fået lov til at overleve de andre, for at min død kunne blive endnu skrækkeligere. Men min hustru og mine børn randt mig i hu, og jeg besluttede for deres skyld om muligt at frelse et liv, der ikke var bundet til Jorden ved andre bånd. Jeg rev et stykke af min turban, rensede sandet ud af mine blødende næsebor og gik hen over dødssletten.

Mellem de forskellige høje fandt jeg flere kameler, som ikke var blevet dækket af sandet. Da jeg så en vandsæk, styrtede jeg hen til den for at slukke min rasende tørst, men indholdet var tørret væk – der var ikke en dråbe tilbage. Jeg fandt en anden, men havde ikke bedre held. Da besluttede jeg at skære hul på en af kamelerne og tage det vand, der muligvis endnu var tilbage i dens mave. Dette udførte jeg, og efter at have slukket min tørst – der var så stor, at selv det hede stof, jeg skyllede ned, forekom mig som en liflig drik – skyndte jeg mig at skære de andre dyr op, inden forrådnelsen indtrådte, og samle de små vandforråd i en vandsæk. Jeg skaffede mig på denne måde en god halv sæk vand og vendte da tilbage til min egen kamel, ved siden af hvilken jeg havde ligget under simoomen. Jeg sad på dyrets krop og tænkte over den bedste fremgangsmåde. Jeg vidste, at jeg kun var en dags rejse fra kilderne, men hvor ringe udsigt havde jeg dog ikke til at nå dem! Jeg vidste også, hvilken retning jeg skulle følge. Dagen var næsten omme, og jeg besluttede at gøre forsøget.

Da solen forsvandt, rejste jeg mig, og med vandsækken på ryggen begav jeg mig ud på min håbløse rejse. Jeg gik hele natten, og ved daggry bildte jeg mig ind, at jeg måtte have gået omtrent halvdelen af den vej, en karavane ville have tilbagelagt. Jeg havde altså endnu en dag at tilbringe i ørkenen uden nogen beskyttelse imod den glødende hede og derefter endnu en anstrengende nat. Mens jeg havde vand nok, havde jeg ingen føde. Da solen stod op, satte jeg mig ned på en høj af glødende sand for at udsættes for dens stråler i tolv endeløse timer. Inden middagstimen kom, svimlede mit hoved, og jeg mistede næsten min forstand. Mit syn svigtede mig, eller rettere, jeg så, hvad

der ikke var til. Engang viste der sig søer med vand for mine stirrende blikke, og så sikker var jeg på deres eksistens, at jeg rejste mig og vaklede af sted, til jeg var aldeles udmattet af at søge efter dem. En anden gang så jeg træer noget borte og kunne se akacierne bølge i vinden. Jeg ilede hen for at kaste mig under deres skygge og kom til en lille busk, der var blevet således forstørret af indbildningskraften.

Sådan blev jeg martret og skuffet hele denne rædsomme dag, der stadig forfølger mig i mine drømme. Endelig blev det nat, og da stjernerne tændtes, mindede de mig om, at jeg nu kunne fortsætte min rejse. Jeg drak rigeligt af vandsækken og tiltrådte atter min ensomme vandring. Jeg fulgte det spor, der blev tegnet af benene af kameler og heste fra tidligere karavaner, som var omkommet i ørkenen, og da dagen gryede, så jeg Akaba et lille stykke borte. Opfyldt af nyt liv kastede jeg vandsækken bort, fordoblede min gangs hurtighed, og en halv time efter havde jeg kastet mig ned ved siden af springvandet, af hvilket jeg tidligere havde drukket store slurke af den forfriskende drik. Hvor lykkelig var jeg ikke da! Hvor himmelsk var det at ligge i skyggen, indånde den kølige luft, høre på fuglenes kvidder og indsuge duften af de blomster, som i overdådig fylde voksede på denne dejlige plet! Efter en times forløb klædte jeg mig af, badede mig, og efter igen at have drukket en slurk vand, faldt jeg i en dyb søvn.

Jeg vågnede forfrisket, men led under hungerens krav, som nu plagede mig. Jeg havde været uden mad i tre dage, men hidtil havde jeg ikke følt noget savn derved, da den mere pinefulde tørst havde gjort, at jeg ikke mærkede sulten. Nu, da det større onde var blevet fjernet, tiltog det mindre og blev med

hver time stærkere. Jeg gik ud og spejdede i horisonten i håb om, at jeg skulle kunne se en eller anden karavane, men jeg spejdede forgæves og vendte da tilbage til kilden. Der gik to dage til, og der kom ingen hjælp. Mine kræfter svigtede mig. Jeg mærkede, at jeg var døende, og mens kilden rislede, fuglene sang og den kølige brise kærtegnede mine kinder, tænkte jeg på, at det ville have været bedre, om jeg var blevet begravet i ørkenen, end at jeg skulle martres ved at opgive ånden i et sådant paradis. Jeg lagde mig ned for at dø, for jeg kunne ikke mere sidde op, og da jeg vendte mig om for at kaste et sidste blik på det rindende vand, der havde forlænget min tilværelse, trykkede noget hårdt mig i siden. Jeg antog, at det var en sten, og strakte min hånd ud for at flytte den, så jeg kunne ligge bekvemt i mine sidste øjeblikke, men da jeg følte mig for, var der ingen sten. Det var noget i min trøjelomme. Jeg stak min hånd derned uden at vide, hvad det var, jeg trak det op, og da jeg så på det, inden jeg kastede det bort, opdagede jeg, at det var et *stykke hårdt, tørt brød*. Jeg tænkte, at det var sendt mig fra Himlen, og det var virkelig så ren en gave, som om det var kommet derfra, for det var uskyldighedens og kærlighedens offer – det var det stykke brød, som min lille, kære pige havde fået til frokost, og som hun ved min afrejse havde puttet i min lomme, da jeg havde bildt mig ind, at hun søgte efter frugt. Jeg krøb hen til kilden, fugtede det og spiste det under tårer med tak til himlen, blandet med faderhjertets kærlige længsel efter sit barn.

Det frelste mit liv, for næste dag kom der en lille karavane, som skulle til Cairo. Købmændene behandlede mig med stor godhed, bandt mig på en af kamelerne, og jeg omfavnede atter

min familie, som jeg aldrig havde ventet at se mere. Siden den tid har jeg været fattig, men tilfreds. Jeg fortjente at miste hele min formue på grund af min synd, og jeg bøjer mig ydmygt for Allahs vilje.

Og nu antager jeg, Deres Højhed vil erkende, at jeg havde ret i at bruge det udtryk, at "lykkelig er den mand, som til *alle tider* kan byde over en *brødskorpe*".

"Ganske sandt," bemærkede pashaen. "Det er ingen dårlig historie. Mustapha, giv ham fem guldstykker og lad ham gå."

Kameldriveren forlod divanet efter at have kastet sig ned for pashaen, sjæleglad over den lykkelige slutning på en begivenhed, der havde set så farlig ud for ham. Pashaen tav i nogen tid og røg på sin pibe. Da bemærkede han:

"Allah Kebur, Gud er almægtig! Den mand har lidt meget – og hvad har han at vise af den grund? – En grøn turban. Han er en hadji. Jeg havde aldrig troet, at vi skulle have hørt en så god fortælling om en "brødskorpe". Hans beskrivelse af simoomen tørrede mine indvolde ud. Hvad mener du, Mustapha, kan en rettroende ikke komme i Himlen uden et besøg ved Profetens grav?"

"Den hellige Koran siger ikke noget imod det, Deres Højhed. Den indskærper blot, at alle, som kan, bør gøre det, da vejen vil blive lettere. Min Allah! Gud forbyde det! Har Deres Højhed nogen sinde haft tid til at drage til Mekka, og skulle Deres Højhed ikke komme i Himlen?"

"Ganske sandt, Mustapha, jeg har aldrig haft tid. I min ungdom havde jeg travlt med at rage hoveder. Senere, Allah! havde jeg nok at bestille med at kløve dem, og er jeg nu ikke

fuldt beskæftiget med at hugge dem af? Er det ikke tilfældet, Mustapha? Er det ikke sande ord?"

"Deres Højhed er ren visdom. Der er kun en Gud, og Muhamed er hans profet, og da denne sagde, at et besøg ved den hellige kiste ville være et pas til Himlen, var hensigten kun at beskæftige dem, som var ledige, ikke at beskære rettroende, som arbejder strengt i den højestes navn."

"Min Allah! Gud forbyde det! Sagen er klar," svarede pashaen. "Hvis alle skal drage til Mekka, hvad så, Mustapha?"

"Deres Højhed – det er Deres slaves mening, at hvis det skulle ske, så vil alle tåber forlade landet."

"Ganske sandt, Mustapha, men min mund er helt tør af sandet fra den simoom – sorbet kan jeg ikke drikke, raki må jeg ikke drikke, Hakimen har forbudt det. Hvad skal det da være, Mustapha?"

"Har den hellige Profet forbudt rettroende vin i sygdomstilfælde? Er Deres Højhed ikke syg? Er Schiraz' vin givet af Allah for at blive kastet bort? Allah Karim! Gud er barmhjertig, og vinen blev sendt menneskene, for at rettroende i denne verden kan have en forsmag på de glæder, der venter dem i den anden verden."

"Mustapha," svarede pashaen, idet han tog sin pibe ud af munden, "ved den hellige Profets skæg, dine ord er visdomsord. Skal en pasha sødes med vandmeloner? Staffir Allah! Er vi mindre troende, fordi vi drikker vinen? Slave, kom her med krukken. Der er kun en Gud, og Muhamed er hans profet."

"Profetens ord, Deres Højhed, er ganske simple. Han siger: Rettroende drikker ingen vin, hvilket vil sige, at hans tilhængere ikke skal gå drukne om på gaderne ligesom

giaurerne fra Frankistan, som kommer her på deres skibe. Hvorfor er vin forbudt? Fordi den gør mennesker drukne. Når vi ikke bliver drukne, holder vi os altså loven efterrettelig. Hvorfor blev loven givet? Love kan ikke gives for alle. De må altså gives for flertallet. – Er det ikke sådan? Hvem er flertallet? Naturligvis de fattige. Hvis love blev givet for de rige og mægtige, vil sådanne love ikke passe for samfundet i det hele. Maschallah! Der er ingen love for pashaer, som kun skal tro, at der er en Gud, og at Muhamed er hans profet. Taler Deres slave rigtigt?"

"Fortræffeligt, Mustapha," svarede pashaen, idet han i et minut holdt krukken for sin mund og derpå rakte den til Mustapha.

"Allah Karim! Gud er barmhjertig! Deres slave må drikke. Er det ikke Deres Højheds vilje? Ligesom den vin, der hældes ned gennem Deres Højheds hals, gennemtrænger Deres hele legeme lige til de yderste dele, sådan nyder Deres slave godt af Deres godhed. Sidder jeg ikke i Deres ophøjede nærværelse? Kan solen skinne uden at udsende hede? Altså, når Deres Højhed drikker, må jeg da ikke også drikke? Allah akbar! Hvem tør driste sig til ikke at følge pashaens vej?" Med disse ord løftede Mustapha krukken op, og i et minut var den klæbet til hans læber.

"Jeg synes, at den historie burde nedskrives," bemærkede pashaen efter en pause på nogle øjeblikke.

"Jeg har allerede givet befaling til det, Deres Højhed, og den græske slave er nu beskæftiget med det. Han retter lidt på sproget for at gøre den mere tiltalende for Deres Højheds øren,

i fald det måtte behage Dem at få den oplæst for Dem en anden dag."

"Det er rigtigt, Mustapha. Om jeg husker ret, plejede kaliffen Harun at befale, at fortællingerne skal optegnes med guldbogstaver og lægges i arkivet. Vi må gøre ligeså."

"Den kunst kendes ikke længere, Deres Højhed."

"Så må vi nøjes med tusch," svarede pashaen, idet han løftede krukken op til munden og tømte den. "Solen går snart ned, Mustapha, og vi må af sted."

2. kapitel

Pashaen forlangte kaffe og nogle minutter efter strejfede han, ligesom tidligere ledsaget af Mustapha og de bevæbnede slaver, gennem byen for at søge efter en, der kunne fortælle ham en historie. Han var igen heldig, da han efter en halv times gang hørte to mænd i højrøstet diskussion foran døren til en lille vinstue, som blev besøgt af grækere og frankere, der levende i byen, og i hvilken man kunne se mangen en slave liste sig ind og vende tilbage med en fuld krukke til en aftenadspredelse for hans tyrkiske herre, der lige så vel som andre, der var højere på strå, i smug overtrådte Koranens forskrifter.

Som sædvanlig standsede han for at høre efter, da en af de diskuterende udbrød: "Jeg siger dig, Anselmo, det er den elendigste vin, der nogensinde er drukket, og jeg tror nok, at jeg kan vide besked med det, efter at jeg har destilleret en etiopiers, en jødes og en tyrks essens."

"Jeg bryder mig ikke om dine destillationer, Charis," svarede den anden. "Jeg mener, at jeg er en bedre dommer end du. Jeg har ikke i femten år været dominikanermunk uden at have fået indsigt i at bedømme alle sorter vin."

"Jeg gad vidst, hvad den karl mener med at *destillere folk*," bemærkede pashaen, "og samtidig, hvorfor en dominikanermunk skulle kende vin bedre end andre. Mustapha, jeg må have fat i de to mænd."

Næste morgen blev mændene ført ind, og pashaen forlangte da en forklaring af den, der først havde talt. Manden kastede

sig ned for pashaen med sit hoved på divanets gulv og sagde: "Lov mig først, Deres Højhed, ved Profetens sværd, at der ikke skal ske mig noget ondt, fordi jeg opfylder Deres begæring. Da skal jeg med glæde adlyde Dem."

"Maschallah! Hvad er kafiren bange for? Hvilke forbrydelser har han begået, siden han vil have tilstået pardon, inden han fortæller sin historie?" sagde pashaen til Mustapha.

"Ingen forbrydelse imod Deres stat, Deres Højhed, men mens jeg var i et andet land, var jeg uheldig," fortsatte manden "jeg kan ikke fortælle min historie, hvis Deres Højhed ikke vil nedlade Dem til at give mig Deres løfte."

"Tillad, Deres Højhed," bemærkede Mustapha; "han påstår, at hans forbrydelse er begået i en anden stat. Det kan godt være, at den er stor, og jeg har en mistanke om, at det er et mord – men mens vi passer de blomster, der pryder vore haver, og straffer dem, som plukker dem, bryder vi os ikke om, hvem der bryder ind og plyndrer vor nabo – og sådan forekommer det mig, Deres Højhed, at det er med stater. Herskeren over hver enkelt har nok at bestille med at våge over sine egne undersåtters liv."

"Ganske sandt, Mustapha," svarede pashaen. "Desuden kunne vi jo gå glip af historien. Kafir, du har vort løfte og kan begynde."

Den græske slave (for det var han) rejste sig da op og fortalte sin historie med følgende ord:

Den græske slaves historie

"Jeg er græker af fødsel. Mine forældre var fattige folk og boede i Smyrna. Jeg var eneste søn og blev opdraget til min faders profession, nemlig som bødker. Da jeg var tyve år gammel,

havde jeg begravet begge mine forældre og måtte nu sørge for mig selv. Jeg havde i nogen tid arbejdet for en jødisk vinhandler og blev der i tre år efter min faders død. Da hændte der en begivenhed, som førte til min efterfølgende velstand og min nuværende fornedrelse.

På den tid, jeg taler om, havde jeg ved flid og ædruelighed vundet min principal, at jeg var steget til at blive hans mestersvend, og skønt jeg endnu førte overtilsyn med og engang imellem også arbejdede ved bødkeriet, havde jeg dog nu mest med aftapningen og klaringen af vinene at gøre for at lave dem klar til salg. Der var en etiopisk slave, som arbejdede under mig, en stærk, bredskuldret og ondskabsfuld slyngel, som det var næsten umuligt for min herre at få bugt med. Bastonade og enhver anden straf brød han sig ikke om, og når han havde udstået den, blev han kun mere tvær og misfornøjet end før. Den ild, der flammede i hans øjne, når som helst jeg skændte på ham for hans ligegyldighed, var så truende, at jeg hver dag ventede, at han ville myrde mig. Jeg bad gentagne gange min herre om at skille sig af med ham, men da etiopieren var en meget stærk mand og, når han ville, kunne flytte en pibe vin uden hjælp, så kunne den gerrige jøde ikke overtales til at opfylde mine gentagne begæringer.

En morgen kom jeg ind i bødkerværkstedet og fandt etiopieren liggende i dyb søvn ved siden af et fad, som jeg havde haft brug for i nogen tid, og som jeg havde ventet at finde færdigt. Bange for selv at straffe ham hentede jeg min herre, for at han kunne se, hvordan han bar sig ad. Opbragt over hans dovenskab slog jøden ham i hovedet med en af tøndestaverne. Etiopieren sprang rasende op, men da han så sin herre med

staven i hånden, nøjedes han med at mumle, "at han ville ikke blive og lade sig slå på den måde", hvorpå han atter gav sig i færd med sit arbejde. Så snart min herre havde forladt værkstedet, gav etiopieren sin vrede luft imod mig, fordi jeg havde sladret om ham, og idet han greb en tøndestav, fo'r han løs på mig i den hensigt at slå panden i stykker på mig.

Jeg gik om bag fadet. Han fulgte efter mig, og ligesom jeg havde grebet en økse for at forsvare mig, faldt han over en stol, der stod i vejen for ham – han ville til at springe op for at forny angrebet, da jeg slog til ham med øksen, som trængte ind gennem hans hjerneskal og strakte ham død for mine fødder.

Jeg blev meget urolig over, hvad der var hændt, for skønt jeg følte mig berettiget til at værge for mig selv, vidste jeg, at min herre ville blive meget ærgerlig over tabet af slaven, og da der ingen vidner var, ville det gå mig ilde, når jeg blev ført for kadien. Da imidlertid slaven havde sagt, at han "ikke ville blive og lade sig slå", besluttede jeg efter nogen betænkning, at jeg ville lade min herre i den tro, at han var løbet bort, og imidlertid skjule liget. Men at gøre dette var vanskeligt, da jeg ikke kunne bringe det ud af bødkerværkstedet uden at blive set. Efter nogen overilelse bestemte jeg at lægge det i fadet og slå det til. Jeg behøvede alle mine kræfter for at løfte liget op i det, men til sidst lykkedes det mig. Efter at have sat bunden i piben hamrede jeg båndene ned og rullede den ind i lageret, hvor jeg havde ventet på den for at tappe den fuld med vin til næste års forbrug. Så snart den var på sin plads, tappede jeg vinen af karret, og da jeg havde fyldt fadet og slået spunsen i, var jeg til mode, som om der var lettet en tung byrde fra mit sind, da der ingen udsigt var til øjeblikkelig opdagelse.

Jeg havde næppe fået mit arbejde færdigt og sad på en af bænkene, da min herre kom ind og spurgte efter slaven. Jeg svarede, at han havde forladt bødkerværkstedet, bandende på, at han ikke ville arbejde der mere. Bange for at miste ham skyndte jøden sig at afgive melding til øvrigheden, for at han kunne blive pågrebet, men da nogen tid var gået, og man ikke hørte noget til den formodentlige desertør, antog man, at han i et anfald af ærgrelse havde druknet sig, og der blev ikke tænkt mere på ham. Imidlertid fortsatte jeg at arbejde der ligesom før, og da jeg havde tilsyn med alting, tvivlede jeg ikke om, at jeg engang nok ville finde udvej til at komme af med liget.

Næste forår var jeg ivrig beskæftiget med at tappe fra det ene fad i det andet, som vi plejede, da janitsharernes aga kom ind. Han var en stor vindrikker og en af vore bedste kunder. Da hans undergivne alle sammen var godt kendte, var det ikke hans skik at sende dem efter vin, men han kom selv i lagret og udtog en pibe. Den blev dåret bort af otte stærke slaver i en bærestol med tætsluttende gardiner, som om det var et nyt indkøb, han havde gjort til sit harem. Min herre viste ham de piber, der var færdige til dette års marked, og som var opstillet i to rækker, og jeg behøver næppe at bemærke, at den, som indeholdt etiopieren, ikke var i den forreste. Efter at have smagt på en eller to, som ikke syntes at behage ham, bemærkede han: "Ven Issachar, din stamme sætter, om muligt, altid de ringeste varer forrest. Jeg har en ide om, at der er bedre vin i den anden række end i den, du har anbefalet. Lad din græker sætte en tap i det fad," fortsatte han og pegede netop på det, hvori jeg havde gemt den sorte slave. Da jeg var sikker på, at han, så snart han havde smagt på indholdet, ville spytte det ud igen, betænkte jeg mig

ikke på at stikke fadet an og tappe af vinen, som jeg rakte ham. Han smagte på den og holdt den op for lyset – smagte igen og smækkede med læberne. Derpå vendte han sig til min herre og udbrød: "Du hund af en jøde! Ville du have prakket mig noget elendigt tøjeri på, når du i dit eje havde en vin, der kunne drikkes med hurierne i Paradis?"

Jøden kaldte mig til vidne på, om ikke vinen i alle fade var af samme kvalitet, og jeg bekræftede hans forsikring.

"Smag den da," sagde agaen, "og smag så den første, du anbefalede mig."

Min herre gjorde det og blev åbenbart forbavset. "Der er virkelig mere kraft ved den," svarede han, "men hvordan det kan være, ved jeg ikke. Smag den, Charis." –

Jeg holdt glasset til mine læber, men intet kunne formå mig til at smage på indholdet. Jeg lod mig nøje med at erklære mig enig med min herre i, at der virkelig var mere kraft i den end i den anden.

Agaen var så tilfreds med vinen, at han smagte på to eller tre fade til i den bageste række, i håb om at finde andre af samme kvalitet, idet han da sandsynligvis havde haft i sinde at anlægge et større forråd, men da han ikke fandt nogen anden med samme buket, befalede han sine slaver at rulle det fad, der indeholdt slavens krop, ind i bærestolen og lod det bære til sit hus."

"Stop et øjeblik, du løgnagtige kafir!" sagde pashaen. "Vil du virkelig fortælle mig, at den vin var bedre end den anden?"

"Hvorfor skulle jeg fortælle Deres Højhed en løgn – er jeg ikke en orm, som I kan knuse? Som jeg sagde Deres Højhed, smagte

jeg ikke på den, men da agaen var gået, udtrykte min herre sin forundring over vinens fortrinlighed, som han påstod overgik alt, hvad han nogen sinde havde smagt, og sin sorg over, at agaen havde taget fadet, hvilket forhindrede ham i at komme efter årsagen. Men en dag fortalte jeg, hvordan det forholdt sig, til en franker her i landet, som ikke fandt det forunderligt, at vinen var blevet bedre. Han havde været vinhandler i England, og han lod mig vide, at det var skik der at kaste store stykker råt oksekød i vinen for at give den styrke, og at visse vinsorter blev meget forbedret derved."

"Allah Kebur! Gud er stor!" udbrød pashaen. "Så må det jo være tilfældet. Jeg har hørt sige, at englænderne holder meget af oksekød. Gå nu videre med din historie."

"Deres Højhed kan ikke forestille Dem den uro, jeg følte, da fadet blev båret bort af agaens slaver. Jeg betragtede mig som fortabt og besluttede straks at flygte fra Smyrna. Jeg beregnede, hvor meget tid det ville tage for agaen at drikke vinen, og traf mine forholdsregler efter det. Jeg sagde til min herre, at det var min hensigt at forlade ham, da jeg havde fået tilbud om at indtræde i en pårørendes forretning i Zante. Min herre, som ikke godt kunne undvære mig, bad mig om at blive, men jeg var fast i min beslutning. Han tilbød mig da part i forretningen, hvis jeg ville blive, men jeg ville ikke lade mig overtale. Hver gang det bankede på døren, troede jeg, det var agaen og hans janitsharer, der kom efter mig, og jeg fremskyndede min afrejse. Aftenen før den dag, der var bestemt til rejsen, kom min herre ind i lageret med et papir i hånden.

"Charis," sagde han, "du har måske antaget, at jeg kun tilbød at gøre dig til associé af min forretning for at få dig til at blive, men at jeg siden ville narre dig. For at bevise, at det ikke er tilfældet, så er her et dokument, der gør dig til associé og giver dig ret til en tredjedel af udbyttet i fremtiden. Se på det, og du vil se, at det er sat op i lovlig form i kadiens nærværelse."

Han havde stukket mig papiret i hånden, og jeg ville netop give det tilbage med et afslag, da vi begge blev forskrækkede ved en stærk banken på døren. Det var en afdeling janitsharer, som var afsendt af agaen for straks at bringe os til ham. Jeg vidste godt, hvad det måtte være om, og jeg bandede min dårskab, at jeg havde tøvet så længe, men sagen var den, at vinen havde behaget agaen så meget, at han havde drukket den en del hurtigere, end han plejede. Desuden indtog slavens krop mindst en tredjedel af fadet og formindskede altså dets indhold i samme forhold. Det kunne ikke hjælpe at gøre indsigelser, og bort kunne jeg ikke komme. Min herre, som var uvidende om grunden, syntes slet ikke urolig, men fulgte villigt med soldaterne. Jeg derimod var halvdød af angst.

Da vi kom til stedet, fo'r agaen i den heftigste vrede løs på min herre. "Du skurk af en jøde!" sagde han. "Tror du, at du skal narre en rettroende og sælge ham en pibe vin, som kun er to tredjedele fuld, mens resten er fyldt med noget andet tøjeri. Sig mig, hvad det er for noget tungt, der er i fadet, nu da det er tømt?"

Jøden forsikrede, at han var uvidende om det, og kaldte mig til vidne derpå. Jeg gjorde naturligvis lige så. "Nu vel," svarede agaen, "vi skal snart se det. Lad grækeren sende bud efter sit

værktøj, så skal fadet åbnes i vor nærværelse. Da vil du måske erkende dine gavtyvestreger."

To af janitsharerne blev sendt hen efter værktøjet, og da de kom med det, fik jeg befaling til at tage bunden ud af fadet. Jeg betragtede nu min død som sikker – der var intet, som holdt mit mod oppe, undtagen det, at jeg så, at agaens vrede var rettet mere imod min herre end imod mig, men dog antog jeg, at når fadet blev åbnet, måtte den sorte slave straks blive genkendt, og efter min herres vidnesbyrd ville jeg da blive dømt som morder.

Det var med rystende hånd, at jeg adlød agaens befalinger – fadets bund blev taget ud, og til rædsel for alle tilstedeværende kom liget for en dag, men i stedet for at være sort var det blevet *hvidt* på grund af den tid, det havde ligget i vinen. Dette beroligede mig lidt, da mistanken for så vidt ville blive ledt bort fra mig.

"Hellige Abraham!" udbrød min herre, "hvad er det, jeg ser! En død krop, så sandt hjælpe mig Gud! – Men jeg ved intet om det – ved du, Charis?" Jeg forsikrede, at jeg heller ikke vidste noget, og kaldte patriarken til vidne på min forsikrings sandhed. Men mens vi råbte sådan, var agaens øjne fæstet på min herre med et harmfuldt, giftigt blik, der sagde lige så meget som hele bøger, og skønt de andre tilstedeværende intet sagde, så det ud til, at de var rede til at rive ham i stykker.

"Forbandede vantro!" sagde tyrken til sidst. "Sådan tilbereder du altså vinen for Profetens disciple?"

"Hellige fader Abraham! – Jeg ved ligeså lidt som I, aga, hvordan det lig er kommet i vinen, men jeg vil med glæde bytte fadet om og sende Dem et andet."

"Lad gå," svarede agaen. "Mine slaver kan hente det nu." Han gav sine befalinger, og snart kom bærestolen igen til syne med en ny pibe vin.

"Det er et svært tab for en fattig jøde – en pibe god vin," bemærkede min herre, da den blev rullet ud af bærestolen. Derpå tog han sin hat i den hensigt at gå sin vej.

"Nej, bliv lidt," råbte agaen. "Jeg har ikke i sinde at berøve dig din vin."

"Å, De vil altså betale mig for den," svarede min herre. "Aga, De er en prægtig mand."

"Det skal du få at se," svarede agaen igen, som derpå gav sine slaver befaling til at tappe vinen af i mindre kar. Så snart piben var tom, bad han mig at tage bunden ud, og da jeg havde adlydt ham, befalede han sine janitsharer at putte min herre derned. På et minut var han kneblet, bundet og kastet i fadet, og jeg fik nu ordre til at slå det til ligesom før. Jeg ville meget nødig gøre det, for jeg havde ingen grund til at klage over min herre og vidste, at han blev straffet for en forseelse, som jeg var skyldig i. Men det gjaldt liv eller død, og selvopofrelsens dage er for længst forbi i vort land. Desuden havde jeg i min lomme det dokument, hvorefter jeg var associé i forretningen, og min herre havde ingen arvinger, så jeg havde udsigt til at blive ejer af hele hans formue. Ydermere –"

"Det kan være det samme med dine grunde," bemærkede pashaen. "Du slog altså bunden til for ham i fadet – bliv ved."

"Jeg gjorde det, Deres Højhed, men skønt jeg ikke turde lade være at adlyde befalingen, forsikrer jeg Dem, at det var med

sorgfuldt hjerte – så meget mere, som jeg ikke vidste, hvilken skæbne der var forbeholdt mig selv."

"Så snart bunden var slået på og båndene hamret ned, befalede agaen sine slaver at fylde fadet igen med vinen, og sådan omkom min stakkels herre.

"Sæt spunsen i, græker," sagde agaen i en streng tone.

Jeg gjorde det og stod skælvende foran ham.

"Nå, hvad ved du om denne historie?"

Jeg tænkte, at da agaen havde berøvet min herre livet, ville det ikke gøre ham nogen skade, om jeg berøvede ham lidt af hans gode navn og rygte. Jeg svarede, at jeg virkelig ikke vidste noget, men at en sort slave for nylig var forsvundet på en meget mistænkelig måde – at min herre kun havde forhørt sig meget lidt om ham – og jeg havde en stærk mistanke om, at han måtte have lidt samme skæbne. Jeg tilføjede, at min herre havde været meget bedrøvet over, at Hs. Højhed havde taget netop den pibe vin, da han ville have beholdt den.

"Den forbandede jøde!" svarede agaen. "Jeg tvivler ikke på, at han har myrdet et dusin mennesker på samme måde."

"Jeg er bange for det, sir," svarede jeg, "og jeg har mistanke om, at jeg skulle have været hans næste offer, for da jeg talte om at tage bort, overtalte han mig til at blive og gav mig dette papir, hvorefter jeg skulle være hans associé og have en tredjedel af fortjenesten. Jeg formoder, at jeg ikke ville have nydt godt af det ret længe."

"Nå, græker," bemærkede agaen, "det er et held for dig, da du på visse betingelser kan overtage hele ejendommen. Den første betingelse er, at du må gemme denne pibe vin med den slave af

jøde i, for at jeg kan have den glæde nu og da at fryde mig over min hævn. Dernæst må du gemme piben med den anden krop i, for at den kan vedligeholde min vrede. Endelig må du uden betaling forsyne mig med den vin, jeg behøver, af den allerbedste sort. Vil du gå ind på disse vilkår, eller skal jeg betragte dig som medskyldig i denne afskyelige handling?"

Jeg behøver næppe at bemærke, at jeg med glæde modtog vilkårene. Deres Højhed ved sikkert, at ingen bryder sig stort om en jøde. Da man spurgte mig, hvor han var blevet af, trak jeg på skuldrene og fortalte i fortrolighed spørgerne, at janitshar-agaen havde sat ham i fængsel, og at jeg styrede forretningen, til han kom på fri fod.

Overensstemmende med agaens ønsker blev de to fade, som indeholdt jøden og den etiopiske slave, lagt sammen midt i lageret på bukke, der var højere end de andre. Han kom gerne om aftenen og kunne sidde i hele timer ad gangen og håne det fad, der indeholdt min forrige herre. Imidlertid drak han så meget vin, at det var meget almindeligt, at han blev i huset til næste morgen.

I må ikke tro, Deres Højhed, at jeg uden agaens vidende forsømte at benytte de fortrinlige egenskaber ved den vin, som disse fade indeholdt. Jeg lod sætte en tap i underneden og tappede da stadig vin af dem, mens jeg passede at fylde på igen for at holde dem fulde. Efter kort tids forløb var der ikke en pot vin i mit eje, som ikke havde en kende enten af etiopieren eller af jøden. Min vin blev derved forbedret sådan, at den havde en rivende afsætning, og jeg blev rig.

Alt gik heldigt i tre år. Da fik agaen, som i den tid havde været min stadige gæst og i det mindste tre gange om ugen havde

været beruset i mit hus, befaling til med sine tropper at støde til sultanens hær. Ved omgangen med ham havde jeg umærkeligt fået smag for vin, skønt jeg aldrig havde været drukken. Den dag, da hans tropper marcherede bort, holdt han ved min dør, steg af sin arabiske hest og kom ind for at drikke et afskedsglas, mens han befalede sine folk at ride videre og sagde, at han nok skulle støde til dem. Det ene glas førte det andet med sig, og tiden løb hastigt. Det blev aften, og agaen var som sædvanlig beruset – han ville absolut ned i lageret for endnu engang at spytte på det fad, der indeholdt jødens krop. Vi havde længe stået på den venskabeligste fod, og da jeg denne aften havde drukket mere, end jeg plejede, var jeg uforsigtig nok til at sige: "Herregud, aga, skæld nu ikke mere ud på min stakkels herre, for han har skabt min lykke. Nu, da I tager bort, vil jeg fortælle Dem en hemmelighed – der er ikke en dråbe vin i mit lager, som ikke har fået sin buket enten fra ham eller fra slaven i det andet fad. Det er grunden til, at den er så meget bedre end andre folks."

"Hvad for noget!" udbrød agaen, som nu næsten var ude af stand til at tale. "Godt, din græske skurk! Du skal dø ligesom din herre. Hellige Profet! Hvilken tilstand for en muselmand at vandre til Paradiset i – gennemtrukket med en forbandet jødes essens! – Slyngel! Du skal dø – du skal dø!"

Han greb efter mig, men snublede og faldt om på gulvet i en så drukken tilstand, at han ikke kunne rejse sig igen. Jeg vidste, at når han blev ædru, ville han ikke glemme, hvad der var sket, og jeg ville da falde som offer for hans hævn. Angsten for døden og den vin, jeg havde drukket, bestemte min handlemåde. Jeg

slæbte ham ind i et tomt fad, slog bunden til, lagde bånd om, og efter at have rullet det ind i rækken tappede jeg det fuldt af vin.

Sådan hævnede jeg min stakkels herre og befriede mig fra videre forulempelse af agaen.

"Hvad!" råbte pashaen rasende. "Du druknede en rettroende – en janitshar-aga! Du hund af en kafir – du søn af Schitan – og det vover du at tilstå! Kald bøddelen ind."

"Nåde, Deres Højhed, nåde!" råbte grækeren.

"Har De ikke givet mig Deres løfte ved Profetens sværd? Desuden var han ingen rettroende, ellers ville han ikke have overtrådt loven. En god muselmand rører aldrig en dråbe vin."

"Jeg lovede at tilgive, og jeg tilgav mordet på den sorte slave, men en janitshar-aga! Er det ikke noget helt andet?" sagde pashaen til Mustapha.

"Deres Højheds fortørnelse er retfærdig – kafiren fortjente at blive spiddet på en pæl. Der er imidlertid to betragtninger, som Deres slave vover at henstille til Deres høje visdom. Den første er, at Deres Højhed gav et ubetinget løfte og svor ved Profetens sværd."

"Staffir Allah! Hvad bryder jeg mig om det? Havde jeg svoret til en rettroende, så havde det været en anden sag."

"Den anden er, at slaven endnu ikke er færdig med sin historie, som synes at være interessant."

"Allah! Det er sandt. Lad ham fortælle sin historie færdig."

Men den græske slave blev liggende med sit ansigt på gulvet, og først da pashaen, hvis vrede havde lagt sig, og som gerne ville høre slutningen på historien, havde fornyet sit løfte, svoret på dets overholdelse ved det hellige banner, som var lavet af

Profetens undertøj, – først da lod han sig bevæge til at fortsætte som følger:

"Så snart jeg havde sat spuns i fadet, gik jeg ned i gården, hvor agaen havde ladet sin hest stå, og efter at have såret det stakkels dyr hårdt med hans sabel, slap jeg det løs, for at det kunne galoppere hjem. Lyden af hestens hovslag midt om natten vækkede hans familie, og da de opdagede, at den var såret og uden sin rytter, bildte de sig ind, at agaen var blevet overfaldet og myrdet af banditter, da han havde fulgt sine soldater. De sendte bud til mig for at spørge, hvad tid han havde forladt mit hus. Jeg svarede, at han var taget bort en time efter, det var blevet mørkt – at han dengang var meget beruset – og at han havde ladet sin sabel blive liggende, hvilken jeg tilbageleverede. De havde ingen mistanke om sagens sande sammenhæng, og man troede, at han var omkommet på landvejen.

Jeg var nu blevet min farlige bekendte kvit, og skønt han ganske vist havde drukket en mængde af min vin, fik jeg værdien af det tilbage med renter ved den buket, jeg fik af hans krop, og som jeg fordelte i resten af mit forråd. Jeg stillede ham op ved siden af de to andre fade, og min handel var mere indbringende, mine vine mere velrenommerede end nogensinde.

Men en dag kom kadien, som havde hørt min vin lovprise, hemmeligt til mit hus. Jeg bukkede til jorden for den ære, der blev mig til del, for jeg havde længe ønsket at få ham til kunde. Jeg tappede noget af min bedste vin. "Dette, højbårne herre," sagde jeg, idet jeg rakte ham glasset, "er, hvad jeg kalder min

aga-vin. Den afdøde aga holdt så meget af den. Han plejede at tage et helt fad hjem ad gangen og fik det bragt til sit hus i en bærestol."

"Det var meget fornuftigt," svarede kadien. "Ja, det er meget bedre end at sende en slave med en krukke, hvilket giver anledning til bemærkninger. Jeg vil gøre lige så, men lad mig først smage alt, hvad du har."

Han smagte på flere fade, men intet af dem behagede ham så meget som det, jeg først havde anbefalet. Endelig faldt hans blik på de tre fade, som lå højere end de andre.

"Hvad er det for fade?" spurgte han.

"Tomme fade, herre," svarede jeg, men han havde sin stok i hånden og bankede på et af dem.

"Græker, du siger, at disse fade er tomme, men de lyder ikke sådan. Jeg har en mistanke om, at du har bedre vin end den, jeg har smagt. Tap mig straks nogen af disse."

Jeg var nødt til at opfylde hans begæring – han smagte på dem og svor på, at vinen var ekstra god, og at han ville købe det hele. Jeg sagde til ham, at vinen i de fade blev brugt til at give resten buket, og at prisen var uhyre høj, da jeg håbede, at han så ikke ville betale den. Han spurgte, hvor meget de kostede, og jeg forlangte det firdobbelte af, hvad de andre vine kostede.

"Lad gå," sagde kadien. "Den er dyr – men man kan ikke få god vin uden at betale for den – jeg køber den."

Jeg var meget urolig og forsikrede, at jeg ikke kunne undvære de fade, da jeg ikke ville kunne vedligeholde min forretnings gode navn, når jeg mistede midlerne til at sætte buket på mine vine. Men alt forgæves. Han sagde, at jeg havde forlangt en pris, og at han var gået ind på at betale den. Han befalede sine slaver

at hente en bærestol og ville ikke forlade lageret, før alle fadene var båret bort. Sådan mistede jeg min etiopier, min jøde og min aga.

Da jeg vidste, at hemmeligheden snart ville blive opdaget, traf jeg allerede den næste dag forberedelser til min afrejse. Jeg fik mine penge af kadien, som jeg meddelte, at jeg havde i sinde at rejse, da han havde tvunget mig til at sælge disse vine, og jeg ikke længere havde håb om at kunne drive min forretning med held. Jeg bad ham atter om at tillade mig at få dem tilbage og bød ham tre piber vin i foræring, hvis han ville gå ind på det, men det var ingen nytte til. Jeg fragtede da et skib, som jeg ladede med resten af mit lager, og medtagende alle mine penge sejlede jeg ad Korfu til, inden nogen opdagelse havde fundet sted. Men vi blev overfaldet af en svær storm, som efter fjorten dages forløb, i hvilken tid vi forgæves havde forsøgt at komme op imod den, tvang os til at gå tilbage til Smyrna. Da vejret blev lidt bedre, beordrede jeg kaptajnen til at lægge skibet på yderrheden, for at jeg kunne sejle så snart som muligt. Næppe fem minutter efter, vi havde kastet anker, så jeg en båd ro fra land med kadien og rettens betjente ombord.

Overbevist om, at jeg var opdaget, spekulerede jeg på, hvordan jeg skulle bære mig ad, da den tanke faldt mig ind, at jeg jo kunne skjule mig i et fad, ligesom jeg tidligere havde skjult andre så godt.

Jeg kaldte kaptajnen ned i kahytten, og efter at have fortalt ham, at jeg havde grund til at formode, at kadien tragtede mig efter livet, tilbød jeg ham en stor del af ladningen, hvis han ville hjælpe mig.

Kaptajnen, som uheldigvis var en græker, gik ind på det. Vi gik ned i lasten, tappede vinen ud af en af piberne, og efter at have taget bunden ud krøb jeg derind, og båndene blev slået på.

Kadien kom straks efter ombord og spurgte efter mig. Kaptajnen erklærede, at jeg var faldet overbord i stormen, og at han som følge deraf var vendt tilbage, da skibet ikke var konsigneret til noget hus i Korfu.

"Så er altså den forbandede slyngel sluppet fra min hævn!" udbrød kadien. "Den morder, som klarer sin vin med sine medmenneskers lig. Men det kan være, at du vil narre mig, græker. Vi vil undersøge skibet."

De retsbetjente, der fulgte med kadien, gav sig til omhyggeligt at gennemsøge alle dele af skibet. Da de ikke kunne finde mig, troede de den græske kaptajn, og efter tusinde forbandelser over min sjæl gik kadien og hans folk fra borde.

Jeg åndede nu friere, på trods af at jeg næsten var beruset af den vinbærme, der havde gennemtrængt træet i fadet, og jeg længtes efter at blive sat i frihed, men den forræderiske kaptajn havde det ikke i sinde og kom aldrig i nærheden af mig. Om natten kappede han anker og satte sejl til, og jeg hørte en samtale mellem to af hans folk, som gjorde mig bekendt med hans hensigter, hvilke var at kaste mig overbord på rejsen og sætte sig i besiddelse af min ejendom. Jeg råbte til dem ud gennem spunshullet. Jeg skreg om nåde, men forgæves. Den ene af dem svarede, at da jeg havde myrdet andre og puttet dem i vinfade, så skulle jeg nu blive behandlet på samme måde.

Jeg kunne ikke andet end i mit stille sind erkende, at jeg havde fortjent min straf, og hengav mig i min skæbne. Jeg

ønskede nu blot at blive kastet overbord straks og sådan udfriet af mit elendige liv. Forventningen om døden forekom mig langt værre end virkeligheden selv. Men det var anderledes bestemt. Der blæste en sådan storm op, at kaptajnen og mandskabet fik nok at bestille med at passe skibet, og enten blev jeg glemt, eller udførelsen af min dødsdom blev udsat til en mere bekvem lejlighed.

På den tredje dag hørte jeg matroserne bemærke, at når de havde et sådant uhyre ombord som mig, måtte skibet absolut gå under. Lugerne blev derfor åbnet, jeg blev hejst op og kastet ud i dit frådende hav. Spunset til fadet var borte, men ved at stoppe mit lommetørklæde i hullet når det var under vand, forhindrede jeg fadet i at blive fyldt, og når det var over vandet, tog jeg et øjeblik lommetørklædet væk for at få frisk luft. Jeg var rædsomt forslået af den stadige rullen i den svære sø og aldeles udmattet af træthed og smerte. Jeg havde allerede besluttet mig til at slippe vandet ind og således befri mig for livet, da jeg blev kastet rundt gentagne gange med så frygtelig hurtighed, at jeg derved blev forhindret i at tage forholdsregler for at holde vandet ude. Efter tre gange at være rullet sådan rundt mærkede jeg, at fadet, der havde været i brændingen, var stødt op på stranden. Et øjeblik efter hørte jeg stemmer, og folk kom hen til fadet og rullede mig bort. Jeg ville ikke tale, for at de ikke skulle blive forskrækket og lade mig blive liggende på stranden, hvor jeg da igen kunne kastes om af bølgerne, men så snart de standsede, kaldte jeg med svag røst ud af spunshullet og bad dem om for Guds skyld at slippe mig ud.

I begyndelsen syntes de at blive bange, men da jeg gentog min begæring og forklarede, at jeg var ejer af det skib, der var

ud for landet, men at kaptajnen og mandskabet havde gjort mytteri og kastet mig overbord, hentede de noget værktøj og satte mig i frihed.

Det første syn, der mødte mine øjne, da jeg var blevet befriet, var at mit skib lå som vrag, og at hver bølge kastede det længere ind på stranden og slog det mere og mere i stykker. Det var allerede skilt ad midtskibs, og den hvide, frådende brænding var dækket med vinfade, der lige så hurtigt som de blev kastet i land, blev samlet op af de samme folk, der havde befriet mig. Jeg var så udmattet, at jeg besvimede hvor jeg lå. Da jeg kom til mig selv, befandt jeg mig i en hule, hvor jeg lå på en kappe. Og jeg så et selskab på fyrre eller halvtreds mænd sidde ved et stort bål og med stor hurtighed tømme et af mine vinfade.

Så snart de mærkede, at jeg begyndte at komme til mig selv, hældte de noget vin ned i halsen på mig, hvilket bragte mig helt til bevidsthed. En af dem, som syntes at være anføreren, bad mig da at komme nærmere.

"De folk, der er frelst fra vraget," sagde han, "har fortalt mig sælsomme historier om dine uhyre forbrydelser – sæt dig nu ned og sig mig sandheden – hvis jeg tror dig, skal kun retfærdigheden overgå dig – jeg er kadi her – hvis du ønsker at vide, i hvad selskab du er, så er det mellem den slags folk, der af fordomsfulde mennesker kaldes sørøvere. Sig nu sandheden."

Jeg tænkte, at min fortælling ville blive modtaget bedre hos sørøvere end hos andre folk, og jeg fortalte dem derfor min historie med de samme ord, hvormed jeg lige har fortalt Deres Højhed den. Da jeg var kommet til slutningen, sagde bandens anfører:

"Nuvel, da du vedgår, at du har dræbt en slave, været behjælpelig ved en jødes død og druknet en aga, fortjener du ganske vist døden, men i betragtning af vinens fortrinlighed og din hemmelighed, du har lært os, vil jeg formilde din dom. Hvad angår kaptajnen og mandskabet, så har de gjort sig skyldige i forræderi og røveri på åben sø – en afskyelig forseelse, som fortjener øjeblikkelig død. Men, da det er ved deres hjælp, at vi er komne i besiddelse af vinen, vil jeg være mild. Jeg dømmer Dem derfor alle til hårdt arbejde på livstid. I skal sælges som slaver i Cairo, og vi vil stikke pengene i lommen og drikke Deres vin."

Sørøverne tilkendegav lydeligt deres bifald med denne afgørelse, som de fandt var retfærdig, da de nød godt af den, og al appel fra vores side var derfor unyttig. Da vejret blev roligere, blev vi bragt ombord på et af deres små fartøjer, og ved vor ankomst til denne havn blev vi udbudt til salg og opkøbt.

Dette, pasha, er den historie, som fik mig til at bruge de udtryk, over hvilke De ønskede at få forklaring og jeg håber, De vil indrømme, at jeg har været mere uheldig end forbryderisk, da jeg ved enhver lejlighed, når jeg berøvede en anden livet, kun havde valget imellem hans liv og mit eget."

"Det er en kuriøs historie," bemærkede pashaen, "men havde jeg ikke givet mit løfte ville jeg dog helt bestemt have ladet dit hoved hugge af, fordi du druknede agaen – jeg betragter det som overordentlig uforskammet af en vantro græker at antage, at hans liv er lige så meget værd som en af Profetens tilhængeres, en janitshar-agas. Imidlertid har jeg jo givet mit løfte, og du kan gå."

"Deres Højheds visdom er lysere end himlens stjerner," bemærkede Mustapha. "Skal slaven have noget bevis på Deres gavmildhed?"

"Maschallah! Gavmildhed! Jeg har givet ham hans liv, og da han anser det for mere værdifuldt end en agas, så synes jeg, at det er en meget smuk foræring. At gå hen og drukne en aga!" fortsatte pashaen og rejste sig, "men det var virkelig en meget interessant historie. Lad den blive skrevet ned, Mustapha! Vi vil høre den anden mand i morgen."

3. kapitel

"Mustapha," sagde pashaen næste dag, da de havde lukket audienshallen, "har du den anden vantro parat?"

"Baschem ustun! Over mit hoved komme det, Deres Højhed. Den vantro hund venter blot på befalingen for at krybe frem for Deres Højhed."

"Lad ham komme nærmere, for at vore øren kan blive glædet. Barik Allah! Gud være lovet! Der er andre end kalif Harun, der kan skaffe sig historier."

Slaven fik befaling til at komme ind til pashaen. Det var en mørk mand med smukke træk, og han kom ind med en stolt holdning, som hverken hans ringe stand eller hans pjaltede klæder kunne skjule. Da han var nogle fod fra det tæppe, der var bredt ud foran pashaen, bukkede han og lagde i tavshed sine arme over kors. "Jeg ønsker at vide, af hvilke grunde du forleden aften, da du skændtes med den græske slave, påstod, at du var en så god vinkender?"

"Jeg anførte dengang min grund, Deres Højhed, nemlig at jeg i mange år havde været munk af dominikanerordenen."

"Jeg husker nok, at du sagde det. Hvad er det for en profession, Mustapha?" spurgte pashaen.

"Hvis Deres slave ikke tager fejl, er det alle vegne en god profession. Den vantro mener, at han har været mullah eller dervish blandt Isauris Note 1) tilhængere."

"Gid de og deres fædres grave må blive evigt besudlede," udbrød pashaen. "Drikker de ikke vin og spiser svinekød? – Har

du ikke mere at sige?" spurgte pashaen.

"Mit levnedsløb har været interessant," svarede slaven, "og hvis det behager Deres Højhed, vil jeg fortælle min historie."

"Du har vort samtykke. Sæt dig ned og begynd."

Munkens fortælling

Med Deres Højheds tilladelse, jeg er spanier af fødsel og født i Sevilla, men om min fader var grande eller af mere beskeden herkomst, kan jeg ikke sige med bestemthed. Alt, hvad jeg med sikkerhed ved, er at jeg i min forstands morgen befandt mig i et asyl for ulykkelige væsner, der var oprettet i denne by af regeringen, hvor de opfodres med sort brød og olie, fordi deres unaturlige forældre enten ikke vil afholde udgifterne ved deres underhold, eller fordi de, efter at de oprindelig har ladet en utilladelig kærlighed besejre skammen, til sidst lader skammen besejre moderkærligheden.

Det er skik at sætte disse børn i en vis alder til forskellige leveveje og virksomheder, og de, der røber et tidligt, modent talent, optages ofte i kirkens skød.

Da jeg af naturen var begavet med en meget smuk stemme og et fint øre for musik, blev jeg udkåret til at blive opdraget som korsanger i et berømt dominikanerkloster. I en alder af ti år blev jeg overgivet til kantorens varetægt. Under hans vejledning havde jeg nok at bestille med at modtage undervisning i sang, eller med til andre tider at udføre den tjeneste i kirken, der tilfalder børn, såsom at bære røgelseskarret eller de store vokslys i processionerne. Som barn blev min stemme beundret meget, og når gudstjenesten var omme, fik jeg ofte sukkergodt af damerne, som havde det med i

lommen til den lille Anselmo. Da jeg voksede til, blev jeg udmærket ferm i musik. I en alder af tyve år havde jeg en smuk baryton, og smigret ved opfordringer af klosterets prior og andre kirkelige dignitarer, samtykkede jeg i at aflægge klosterløftet og blev medlem af ordenen.

Skønt der ikke var nogen mangel på frihed i vort kloster, blev der givet mig endnu større frihed end de andre munke. Jeg gav undervisning i musik og sang, og en del af min fortjeneste blev overgivet i priorens hænder til bedste for ordenen. Desuden var mit navn kendt i hele Sevilla, og hundreder plejede at overvære messen i vor kirke for at høre broder Anselmos stemme. Jeg blev derfor betragtet som en værdifuld besiddelse og klosteret ville have tabt meget, hvis jeg havde forladt det. Skønt jeg ikke kunne løses fra mit klosterløfte, kunne jeg, hvis jeg havde ansøgt om det, være blevet forflyttet til Madrid, og prioren, som vidste det, tillod mig al mulig frihed i håb om, at jeg dermed kunne overtales til at blive. De penge, jeg beholdt til mit eget brug, satte mig i stand til at gøre mig gode venner med portneren, og jeg kunne til enhver tid gå ind og ud. Jeg spillede godt guitar, og hvor lidt det end kunne synes at stemme med mit klosterløfte, ilede jeg ofte fra aftengudstjenesten hen for at udføre en serenade til en eller anden smuk señora, hvis *inamora* behøvede min stemmes kraft for at bringe hende til at lytte til hans ønsker.

Mine seguedillaer og canzonnettaer blev meget beundrede, og til sidst blev ingen serenade betragtet som rigtig virksom, hvis ikke barytonen Anselmo assisterede. Jeg behøver næppe at bemærke, at det var meget indbringende, og at jeg blev i stand til at forsyne mig med luksusartikler, som vore ordensregler

ellers ikke tillod. Jeg begyndte snart at svire og sad ofte oppe hele nætter med de unge kavalerer, drak og sang kærlighedsviser til deres adspredelse. Min opførsel var imidlertid ikke kendt, eller også så man igennem fingre med den af de grunde, jeg før anførte.

Når en mand først forfalder til vin, bliver han et let bytte for alle andre laster. Denne fejl førte mig snart til andre, og uden at ænse mit klosterløfte følte jeg ofte større lyst til at synge serenader for egen end for andres regning. Jeg var så heldig at have et meget smukt ansigt, men det var skamskændet ved kronragningen og den uklædelige måde, hvorpå håret var klippet. Den simple og tunge munkedragt, der hørte til vor orden, skjulte min krops symmetri, der ellers kunne have vakt opmærksomhed på Pradoen. Jeg mærkede snart, at skønt det andet køn beundrede min sang, gik dets beundring ikke videre. Damerne syntes at mene, at jeg i alle andre henseender var, som jeg burde have været, død for verden.

Der var en ung dame, donna Sophia, hvem jeg i nogen tid havde undervist i musik, som syntes at være gunstigere stemt. Hun spillede udmærket og elskede kunsten lidenskabeligt, og jeg har altid bemærket, Deres Højhed, at der mellem de virkelige elskere af musikken er en sympati, en slags frimureri, som straks stiller dem på samme trin og på en meget fortrolig fod. Det er i den grad tilfældet, at hvis jeg var en gift mand, og min kone holdt særdeles meget af musik, ville jeg tage mig meget i agt for at gøre hende nærmere bekendt med en person, der havde samme tilbøjelighed, hvis jeg ikke selv havde den.

Jeg stod i høj gunst hos denne unge dame og smigrede mig med et heldigt udfald, men en dag, da vi sang en duet sammen,

kom en smuk ung officer ind. Hans skønne, brune hår krøllede sig i naturlige lokker, og hans klæder sad udmærket på hans slanke og graciøse figur. Det var en fætter, som nys var kommet hjem fra Carthagena, og da han var særdeles opmærksom, mærkede jeg snart, at al min umage var spildt, og at jeg var trængt mere og mere i baggrunden, hver morgen, når jeg indfandt mig.

Ærgerlig over dette vovede jeg at tale for frit, og i hans fraværelse bagvaskede jeg ham for donna Sophia, idet jeg håbede, at jeg på denne måde kunne genvinde min plads i hendes gunst. Men jeg tog sørgeligt fejl, for ikke blot frabad man sig min undervisning for fremtiden, men hun fortalte også, som jeg siden opdagede, sin fætter af hvilke grunde, jeg var blevet afskediget.

Jeg vendte tilbage til klosteret i en alt andet end fornøjet stemning og modtog der underretning om, at prioren ville tale med mig. Jeg begav mig til hans værelse, og han lod mg da vide, at mit forargelige levned var kommet ham for øre. Efter en lang skarlagensprædiken sluttede han med at befale mig at underkaste mig en streng pønitense. Da jeg vidste, at ulydighed blot ville medføre større strenghed, bukkede jeg med en ydmyg mine, men med harme i brystet, og idet jeg vendte tilbage til min celle, besluttede jeg straks at skrive om min forflyttelse til Madrid. Jeg havde ikke været der i mange minutter, inden portneren bragte mig en billet. Den var fra donna Sophia, som bad mig om en sammenkomst om aftenen og gjorde undskyldning for hendes tilsyneladende stødende opførsel, som hun blot havde påtaget sig for bedre at skjule sine hensigter, da hun ved vor sidste samtale var bange for, at

hendes moder var i nærheden og kunne høre os. Jeg var henrykt, da jeg gennemlæste billetten, og skyndte mig at opfylde hendes begæring. Jeg skulle efter hendes anvisning begive mig hen til bagdøren, som vendte ud imod nogle marker, og banke tre gange. Jeg kom, og så snart jeg løftede min hånd for at give signalet, blev jeg grebet af fire maskerede mænd, som kneblede mig og piskede mig med nælder, indtil jeg var næsten gal af smerte. Da deres hævnlyst var mættet, løste de mig, tog kneblen bort og løb deres vej. Som jeg da havde en mistanke om, og som jeg senere fik bekræftelse på, skyldte jeg den unge officer denne behandling til gengæld for, hvad jeg havde sagt, hvilket var blevet fortalt ham igen af hans elskede. Våndende mig af pine og kogende af raseri trak jeg mine klæder på så godt, som jeg kunne, og begyndte at tænke over, hvordan jeg skulle bære mig ad. Skjule min tilstand for klosterets øvrige beboere kunne jeg ikke, og at forklare den ville ikke blot være for ydmygende, men også udsætte mig for større strenghed. Endelig kom jeg i tanker om, at der af det onde kunne udspringe noget godt, og efter at have samlet et stort bundt af de nælder, der voksede under murene, listede jeg mig tilbage til klosteret. Da jeg nåede min celle, kastede jeg min kutte, som jeg nu ikke kunne have på, sådan var mine lemmer svulmet op, og begyndte at tærske løs på væggene i min celle og på sengen med de nælder, jeg havde samlet.

Kort tid efter gav jeg mig til at jamre mig ynkeligt og fortsatte med det i stedse højere toner, indtil nogle af brødrene kom for at spørge om grunden, og de fandt mig da tilsyneladende tugtende mig selv på denne grusomme måde. Da de åbnede døren, kastede jeg mig på sengen og tog endnu mere højlydt på

vej. Dette var den eneste del af min opførsel, som ikke var komediespil, for jeg led den voldsomste smerte. På deres forespørgsler fortalte jeg, at jeg havde gjort mig skyldig i store udskejelser, at prioren havde dadlet mig derfor og pålagt mig pønitense, og at jeg da havde pisket mig med nælder. Jeg bad dem at fortsætte med det, da mine kræfter havde svigtet mig. De var imidlertid for menneskekærlige til at opfylde denne anmodning. Nogle gik efter klosteret læge, mens andre meldte sagen for prioren. Den første anvendte midler, som lindrede pinen, den sidste var så tilfreds med min tilsyneladende ruelse, at han gav mig syndsforladelse og fritog mig for yderligere pønitense. Da jeg kom mig, stod jeg i endnu højere gunst, og der blev tilstedt mig den samme frihed som før.

Men jeg måtte holde sengen i nogle dage, og i den tid tænkte jeg stadig over, hvad der var hændt. Jeg så til min sorg, hvilken skranke jeg havde stillet mellem mig og verden ved at indlade mig på klosterlivet, og jeg følte, hvor uegnet jeg var til at opfylde mine løfter. Jeg forbandede min fader og min moder, som havde været de oprindelige årsager til min nuværende tilstand. Jeg forbandede munkedragten, som stillede min ulykkelige tilstand til skue. Og så tænkte jeg på den falske pige og lagde hævnplaner. Jeg sammenlignede mine personlige egenskaber med den unge officers, og i min forfængelighed faldt jeg, at når ikke min elendige ordensdragt var, så var fordelen på min side. Endelig bestemte jeg mig til de skridt, jeg ville foretage.

Som jeg før sagde, var min pung vel forsynet på grund af den undervisning, jeg gav i musik, og fordi jeg ydede min bistand ved serenader. Da jeg var rask nok til at gå ud, begav jeg mig til en barber, og under foregivende af, at jeg havde stadig

hovedpine, hvorfor det var blevet rådet mig, at jeg skulle lade mit hoved rage, bad jeg ham om at gøre mig en falsk tonsur. På et par dage var den færdig, og da den var meget godt lavet, kunne der ikke ses forskel mellem parykken og mit eget hår, som da blev raget af. For så vidt var det gået godt, men da den største forsigtighed var nødvendig ved skridt af denne art, vendte jeg for at undgå mistanke tilbage til klosteret og holdt mig rolig der i flere dage. En aften gik jeg igen ud, og da det var ganske mørkt, begav jeg mig til en jødes marskandiserbutik, hvor jeg købte et brugt sæt kavalerklæder, som jeg antog ville passe mig.

Jeg skjulte dem i min celle, og næste morgen gik jeg ud for at søge efter et lille logi i en afsides del af byen, hvor jeg ikke ville være så udsat for at blive iagttaget. Det var vanskeligt, men endelig lykkedes det mig at finde et værelse, der gik ud til en fælles trappegang i et hus, som var beboet af en mængde logerende, der stadig kom og gik. Jeg betalte lejen forud for den første måned og sagde, at værelset var til min broder, som jeg ventede, hvilken dag det skulle være. Imidlertid tog jeg nøglen med mig. Jeg købte en lille kiste, som jeg lod bringe til mit logi, og efter at have flyttet min kavalerdragt fra klosteret, gemte jeg den der. Derefter forholdt jeg mig rolig ligesom før, ikke blot for at undgå mistanke, men også for at gøre mig gode venner med prioren ved min formentlige omvendelse.

Efter nogle dages forløb gik jeg ud og sendte en billet til en af Sevillas dygtigste parykmagere, som jeg bad om at indfinde sig i mit logi på en bestemt tid. Efter at være gået derhen for at være rede til at tage imod ham, tog jeg min munkedragt og min falske tonsur af og gemte dem i min kiste. Derpå bandt jeg et

silketørklæde om hovedet og gik i seng, mens jeg lod min kavalerdragt ligge på stolen ved siden af. Ved den bestemte tid bankede parykmageren på døren. Jeg bad ham komme ind, gjorde undskyldning, fordi min tjener var ude i et ærinde, og fortalte, at jeg havde været nødt til at lade mit hoved rage formedelst en feber, af hvilken jeg nu var kommet mig. Jeg bad ham nu at forsyne mig med en smuk paryk. På hans anmodning forklarede jeg ham farven og beskaffenheden af det hår, jeg havde mistet, og fremstillede det som meget lysere, end det i virkeligheden var, ganske som den unge officers, hvis lokker havde været årsagen til mit sidste uheld. Jeg betalte ham en del af prisen for det, og efter at have aftalt nøjagtig den tid, da den skulle afleveres, gik han sin vej. Jeg stod da op af sengen, iførte mig atter min munkedragt og tonsur og vendte tilbage til klosteret.

I al den tid, som gik med disse foranstaltninger, havde jeg været flittig til at lægge penge til side, lige som jeg før havde bortødt lige så hurtigt som jeg fik dem, og havde samlet en betydelig sum. Jeg kunne ikke lade være at sammenligne mig med en puppe før dens forvandling. Jeg havde tidligere været en larve, jeg var nu parat til at sprænge mit hylster og flagre omkring som en broget sommerfugl. En uge til fortsatte jeg med min forsigtige opførsel, og efter dens forløb søgte jeg audiens hos prioren, i hvis hænder jeg overgav en sum penge, som jeg uden nogen som helst gene kunne undvære, og modtog hans ros og velsignelse, fordi jeg havde vænnet mig af med mine tidligere udskejelser. Med hurtigere bankende puls ilede jeg til mit logi, kastede min forhadte kappe og tonsur og iførte mig min nye dragt.

Forvandlingen var fuldstændig. Jeg kunne ikke genkende mig selv. Jeg kunne næppe tro, at den flotte unge kavaler, som så på mig fra spejlet, var broder Anselmo. "Er det et ansigt," sagde jeg til mig selv, "som bør skamskændes ved en elendig tonsur? Skulle disse lemmer skjules under en munks frastødende klædedragt?" Atter så jeg på mig selv, og kun med møje kunne jeg rive mig løs fra betragtningen af min forvandling. Jeg *var* virkelig en sommerfugl. Endelig besluttede jeg at gå ud. Jeg gemte min munkedragt og gik ned ad trappen. Jeg må erkende, at jeg skælvede lidt, da jeg vovede mig ud på gaden, men jeg fik snart anledning til at blive tillidsfuld, for jeg mødte en af mine fortroligste venner, som så mig ind i ansigtet og gik forbi uden på ringeste måde at røbe, at han genkendte mig. Sjæleglad over dette fattede jeg mod og gik hen til Pradoen, hvor jeg blev tilfredsstillet af velvillige øjekast fra damerne og spottende blikke af mændene. Begge dele betragtede jeg som lige smigrende. Om aftenen vendte jeg tilbage til mit logis, iførte mig atter min ordensdragt og gik hjem til klosteret. Jeg var nu sikker på, at der ingen fare var for, at jeg skulle blive opdaget, og nød i tankerne den lykke, som hidtil var nægtet mig. Jeg bestilte senere de mest moderne og kostbareste klæder, lejede mit logi for et halvt år, antog navnet Don Pedro og stiftede bekendtskab med mange unge mennesker, deriblandt den officer, der havde behandlet mig så dårligt. Han syntes godt om mig, og jeg opmuntrede denne følelse for derved at fremme mine planer. Jeg blev hans fortrolige. Han fortalte mig om sin kærlighedsforståelse med sin kusine og tilføjede, at han var ked af aftalen og ønskede at bryde med hende. Ligeledes fortalte

han som en ypperlig spas den tugtelse, han havde givet broder Anselmo.

Han var en udmærket fægtemester, en færdighed, som naturligvis ikke havde hørt med til min opdragelse, hvilket jeg forklarede ved at fortælle, at jeg indtil min ældre broders død havde været bestemt for kirken. Jeg modtog hans tilbud om at være min lærer og af ham lærte jeg de grundlæggende egenskaber for fægtekunsten. Senere henvendte jeg mig til en fægtemester af profession, og da jeg stadig øvede mig, mærkede jeg efter få måneders forløb ved nu og da at anstille prøver i min færdighed med officeren, at jeg var hans overmand. Øjeblikket til min hævn, som jeg hidtil havde udsat, var nu kommet.

Men når jeg nu fortæller mine eventyr udenfor klosteret, må man ikke tro, at jeg forsømte alt, hvad klogskab og forsigtighed kunne påbyde, for at undgå at blive opdaget. Tvært imod, nu, da jeg havde midler til at nyde livet, var jeg mere forsigtig for ikke ved nogen indiskretion at vække mistanke. I reglen ofrede jeg klosteret og min beskæftigelse som musiklærer fire dage om ugen. For at forøge vanskeligheden ved at genkende mig blev jeg alvorligere i mit væsen og mere skødesløs med mit ydre som broder Anselmo. Jeg lod som om jeg havde fået hang til at snuse, tilsølede mit ansigt og min munkedragt med snustobak og talte sjældent eller aldrig, og når jeg gjorde det, var det i en meget højtidelig tone. Langt fra at vække mistanke vandt jeg dag for dag i højere grad priorens velvilje. Man lagde ikke mærke til, at jeg var borte om dagen, da det var kendt, at jeg gav timer i musik, og min uregelmæssighed om natten var en hemmelighed mellem portneren og mig.

Jeg behøver næppe at bemærke, at jeg som Don Pedro altid beklagede mig over, at jeg ikke var begavet med stemme, og jeg har endog i mine kammeraters nærværelse sendt en billet til broder Anselmo om at synge en serenade for en dame, til hvem jeg gjorde kur som Don Pedro. Jeg tror ikke, at det før langt senere nogen sinde faldt nogen ind, at jeg under mine forskellige dragter var en og samme person.

En dag sagde den unge officer, hvis navn var Don Lopez, at han ikke vidste, hvordan han skulle bære sig ad. Han blev sådan plaget med sin elskerindes skinsyge og bebrejdelser, og han spurgte mig til råds om, hvad han skulle gøre. Jeg lo ad hans ubehagelige situation. "Min kære Lopez," svarede jeg, "forestil mig for hende, og jeg indestår dig for, at hun ikke skal volde dig mere ulejlighed. Jeg skal gøre kur til hende, og fornøjet over sin nye erobring vil hun snart glemme dig."

"Min gode ven," svarede han, "dit råd er fortrinligt. Vil du følge med mig i eftermiddag?"

Atter befandt jeg mig i hendes nærværelse, som jeg havde elsket, men nu ikke elskede længere, for jeg levede og åndede nu kun for min hævn. Hun genkendte mig ikke i fjerneste måde. Fornærmet som hun var på Don Lopez, og fortryllet af mine bestræbelser for at tækkes hende, vandt jeg snart hendes interesse, men imellem udbruddene af hendes had, elskede hun ham endnu. I det ene øjeblik forsøgte hun alt, hvad hun kunne, for atter at vinde ham, i det næste øjeblik hørte hun på mine opmærksomheder, og til sidst beskyldte han hende for utroskab og sagde hende farvel for bestandig. Hendes forbitrelse brød da løs, og hun forlangte som bevis på min kærlighed, at jeg skulle kræve ham til regnskab. Jeg ønskede intet hellere, og idet jeg lod

som om jeg var så rasende forelsket i hende, at jeg var ude af mig selv, benyttede jeg en lejlighed, da han lo ad mig, til at skælde ham ud for en bedrager og kræve oprejsning. Da det var i andres nærværelse, blev der ikke taget imod nogen forklaring eller undskyldning. Vi mødtes efter aftale alene netop på den mark, hvor jeg havde fået min tugtelse. Jeg medbragte min munkedragt og tonsur, som jeg før hans ankomst skjulte mellem de nælder, med hvilke han havde pisket mig. Duellen var ikke lang. Efter et par stød og paréer lå han døende for mine fødder. Jeg kastede straks munkekutten over min dragt, byttede parykken om med tonsuren og stod således for ham. Han åbnede sine øjne, som han havde lukket under den besvimelse, der fulgte på den heftige blodudstrømning af hans sår, og så forbavset på mig.

"Ja, Don Lopez," sagde jeg, "i Don Pedro ser I her broder Anselmo, ham, som I piskede med nælder, og som nu har hævnet denne forhånelse." Jeg kastede da munkedragten og viste ham den anden dragt, som jeg bar under den, mens jeg samtidig byttede min tonsur med parykken. "Nu er I overbevist om sandheden," tilføjede jeg, "og nu har jeg fået hævn."

"Det er jeg," svarede han med mat stemme, "men siden I har dræbt mig, Don Pedro, så beder jeg Dem, broder Anselmo, nu da jeg er døende, om at give mig syndsforladelse. Driv ikke Deres hævn så vidt, at I nægter mig det."

Jeg kunne ikke sige nej, og i den ene dragt gav jeg den mand syndsforladelse, som var faldet for min hånd i den anden dragt. Jeg for mit vedkommende syntes, at det var en tåbelighed, men min hævn var fyldestgjort, og jeg ville ikke nægte ham en så ringe trøst.

Nogle minutter efter opgav han ånden, og jeg ilede til mit logis, skiftede min dragt og begav mig til klosteret, hvor jeg som Don Pedro skrev til donna Sophia, idet jeg lod hende vide, hvad der var sket, og at jeg var taget bort, indtil ophidselsen over det passerede havde lagt sig. I tre uger blev jeg i klosteret eller viste mig kun udenfor det som pater Anselmo. Jeg bragte prioren en betydelig sum til kirkens brug, dels for at berolige det samvittighedsnag, jeg følte over den brøde, jeg havde begået, dels for at bevare hans yndest.

Efter den tids forløb sendte jeg den unge dame en billet fra Don Pedro, hvori jeg gjorde hende bekendt med, at jeg var kommet tilbage og ville besøge hende i skumringen. Jeg gik til mit logis, klædte mig på som Don Pedro, bankede på hendes dør og blev lukket ind, men i stedet for at blive hjerteligt modtaget, som jeg havde ventet, blev jeg overdænget med skældsord og erklæret for at være et afskyeligt menneske. Det lod til, at skønt hun i sin forbitrelse over, at hendes elsker havde sveget hende, havde lyttet til hævnens bud, var al hendes kærlighed til ham levet op igen, nu da han var død. Jeg besvarede hendes bebrejdelser og gik ud af værelset for at forlade huset, men hun ønskede ikke, at jeg skulle slippe bort, og havde posteret to af sine slægtninge neden under, som skulle passe mig op.

Hun kaldte på dem, da jeg gik ned ad trappen, og da jeg kom til hallen, fandt jeg dem med dragne sabler rede til at forhindre mig fra at komme forbi dem. Jeg havde ingen anden udvej end at slå mig igennem, og idet jeg rasende angreb dem, sårede jeg den ene hårdt og afvæbnede kort efter den anden, ligesom den forbitrede skønne, der så, at jeg ville gå af med sejren, var

kommet løbende bagfra og havde grebet mig i armene. Men hun kom for sent. Jeg kastede hende fortørnet hen på den sårede mand og gik ud af huset. Så snart jeg var kommet ud på gaden, smurte jeg haser, nåede mit logi, skiftede klæder og begav mig til klosteret.

Dette eventyr gjorde mig noget mere forsigtig. Jeg holdt mig nu stille i nogle måneder og iførte mig aldrig min dragt som Don Pedro, for at ikke rettens betjente skulle anholde mig. Jeg blev strengere og punktligere i opfyldelsen af mine pligter og mere alvorlig i mit væsen.

De forskellige skriftestole i vor kirke var i reglen besat med de ældre munke, men når de var fraværende på grund af sygdom eller af andre grunde, udfyldte de yngre stundom deres plads. En af munkene var blevet syg, og jeg vidste, at den unge dames moder, som var meget streng i opfyldelsen af de religiøse pligter, hver fredag skriftede ved hans stol. Jeg tog den i besiddelse i håb om, at jeg derved ville kunne finde et eller andet middel til at tilfredsstille min hævn. Den unge dame skriftede også ved denne stol, når hun kom, hvilket i øvrigt kun sjældent hændte. Siden sin elskedes død havde hun aldrig været der.

Som jeg formodede, kom moderen, og efter hun havde opremset en del småsynder, for hvilke jeg pålagde hende en ubetydelig pønitense, spurgte jeg gennem åbningen på skriftestolen, om hun ikke havde børn, hvorpå hun svarede bekræftende. Jeg spurgte da, hvornår hendes datter sidst havde skriftet. Hun nævnte en fjern dato, og jeg begyndte da en alvorlig straffeprædiken over forældrenes forsømmelighed og bad hende at bringe hendes datter hen til skrifte, da jeg ellers

ville være nødt til at pålægge hende en pønitense af nogle hundrede Paternostre og Ave Marier, fordi hun ikke opfyldte sine moderpligter. Den gamle dame, der ikke havde lyst til at underkaste sig denne pønitense, lovede at bringe sin datter derhen næste dag, og hun holdt ord. Det lod til, at donna Sophia havde meget lidt lyst til at komme. Så snart hun havde taget plads ved skriftestolen, skriftede hun mindst hundrede bagateller, og da hun var færdig med sin remse, standsede hun, som om hun ventede på syndsforladelse.

"Har du ikke skjult noget?" spurgte jeg i den sagte, mumlende tone, der bruges ved skriftet, for skønt den ene af de pågældende ikke kan se den anden, ønskede jeg ikke, at hun skulle genkende min stemme.

"Nej, intet," svarede hun hviskende.

"Min datter," svarede jeg, "af dit bævende svar kan jeg skønne, at du bedrager dig selv og mig. Jeg er en gammel mand og har været for mange år i denne stol til ikke af de svar, jeg modtager, at kunne vide, om samvittigheden er lettet for sin byrde. Din samvittighed, er jeg vis på, har noget, der hviler tungt på den, noget, som du gerne ville have absolution for, men som du skammer dig ved at åbenbare. Har du end ikke selv begået en forbrydelse, så har du haft del i en, og du skal aldrig få absolution, før du har skriftet fuldt ud." Hendes hjerte svulmede af bevægelse, hun forsøgte at tale og brast i gråd. "Det er et godt varsel," bemærkede jeg. "Jeg er nu overbevist om, at min formodning var rigtig. Udøs din sjæl i kval og modtag den trøst, jeg er bemyndiget til at yde dig. Fat mod, min datter! Selv de bedste af os er kun stakkels syndere." Så snart hun kunne få bugt med sin hulken, begyndte hun sit skriftemål. Hun fortalte

sin tilbøjelighed for mig, sin senere kærlighed til den unge officer, min bagvaskelse af ham og den tugtelse, der var påfulgt – hans troløshed, Don Pedros præsentation for hende, hendes græmmelse over, at hun havde ophidset ham til at dræbe hendes elsker, dennes død og alt, hvad jeg har fortalt Deres Højhed.

"Det er alvorlige forbrydelser, min datter, ja, til visse forfærdelige. Du har givet efter for Fristeren, voldt en mands død, ledet en anden på vildspor og bedraget ham, da han krævede lønnen for sin uret, men alt dette er ubetydeligheder i sammenligning med forseelsen imod den hellige munk, hvilket er den værste brøde imod kirken. Og hvad var hans fejl? At han advarede dig imod en person, hvis senere adfærd har godtgjort, at den værdige mand havde ret i sin antagelse. På alle måder har du fortørnet Himlen. Et helt liv vil næppe være nok til din anger, for ikke at tale om den uhyre brøde imod kirken, som, når der skete dig din ret, burde henvises til inkvisitionen. Ekskommunikation passer bedre for dig end absolution." Jeg ventede nogen tid, inden jeg igen talte, og imens hulkede hun heftig. "Min datter," bemærkede jeg, "inden jeg kan bestemme, hvad der måske formår at frelse dig fra evig fortabelse, er det nødvendigt, at du ydmyger dig for den Guds mand, hvis person du har skændet. Send bud til det kloster, han hører til, og bed ham at komme til dig. Og når du har skriftet din brøde, tilbyd ham da de samme tugtemidler, som på din tilskyndelse på en så vanhellig måde blev anvendt imod ham. Underkast dig hans dom og den pønitense, han måtte ville foreskrive. Når du har gjort det, kom så igen til mig. Jeg vil være her i stolen i overmorgen."

Den unge pige tilhyllede sit ansigt, ventede nogle minutter for at fatte sig og løb da tilbage til sin moder, som undrede sig over, hvad der dog kunne have opholdt hende så længe.

Samme aften fik jeg en billet fra donna Sophia, hvori jeg blev anmodet om at komme til hende næste dag. Jeg fandt hende i hendes værelse. Hun havde grædt bitterlig, og da jeg trådte ind, rødmede hun af undseelse og græmmelse. Men hun var blevet alt for forskrækket dagen i forvejen til at kunne unddrage sig de pålæg, hun havde fået. Et stort knippe nælder lå på stolen, og da jeg trådte ind, drejede hun nøglen om i døren, faldt på knæ og aflagde heftigt grædende et fuldstændigt skriftemål til mig. Jeg udtrykte den største rædsel og forbavselse. Hun omslyngede mine knæ, bønfaldt mig om tilgivelse, og idet hun pegede på nælderne, bad hun mig, ifald jeg så syntes, at benytte dem. Efter at have sagt det dækkede hun sit ansigt med sine hænder og blev liggende på knæ i tavshed.

Jeg må tilstå, at da jeg kom i tanke om den tugtelse, hun havde skaffet mig, og den måde, hvorpå hun falskelig havde forsøgt at lade mig ombringe, så følte jeg stor tilbøjelighed til at hævne mig ved at piske hende ordentligt, men skønt den kærlighed, jeg engang havde næret for hende, var forsvundet, havde jeg en naturlig ømhed for det andet køn, der bragte mig til at opgive denne smålige hævn. Min hensigt var at skaffe hende af vejen, for at jeg ikke skulle blive genkendt i min verdslige dragt, for jeg vidste, at hun var den eneste, der kunne bevise, at jeg havde dræbt hendes elsker. Jeg løftede hende derfor op, sagde til hende, at jeg var tilfreds med hendes anger, og at jeg for mit personlige vedkommende tilgav den mishandling, hun havde tilføjet mig, men bad hende at

henvende sig til sin skriftefader, der var den rette mand til at bestemme en straf for en sådan række af afskyelige synder. Næste dag var jeg i skriftestolen, og hun fortalte da alt, hvad der var hændt. Jeg sagde til hende, at hun ikke kunne gøre andet for at forsone Himlen end at hellige sin musikalske begavelse til dens tjeneste. Den eneste mulighed for hendes frelse, sagde jeg, var, at hun straks tog sløret. Jeg ville ikke høre tale om nogen anden slags pønitense, om den end var nok så streng, og hvor gerne hun end ville havde underkastet sig den i stedet. Martret af sin samvittighed, ulykkelig over sin elskers troløshed og påfølgende død, og ængstet ved truslerne om ekskommunikation, begav hun sig efter mindre end en uges forløb til Ursulinerindeklosteret, og efter en kort prøvetid tog hun sløret og blev optaget i ordenen.

Så snart jeg havde fået min eneste anklager godt og vel spærret inde, iførte jeg mig nu og da igen mine andre klæder og min paryk. Jeg siger nu og da, for i det selskab, som jeg morede mig mest i, og i hvilket jeg blev den kender af god vin, som jeg påstod at være, da Deres Højhed hørte mine ord, havde jeg ingen anledning til at gøre det, idet jeg blev modtaget fuldt så vel, når jeg sang og spillede guitar i min munkedragt, som jeg ville være blevet i enhver anden dragt. Desuden behøvede jeg aldrig at betale, når jeg var i den dragt, hvilket jeg var nødt til, når jeg gik i den anden, som jeg derfor kun iførte mig, når jeg ville gøre mig behagelig for en eller anden af de skønne. Jeg behøver næppe at bemærke, at jeg passede meget på i den ene dragt at sky det selskab, som jeg færdedes imellem i den anden. Med denne forklædning fortsatte jeg uden uheld i tre år. Da

skete der en begivenhed, som endte med min opdagelse og med, at jeg til sidst blev slave i Deres Højheds rige.

I nogen tid havde jeg undervist en niece af en ældre dame, som hørte til en adelig familie og var meget rig. Tanten var altid til stede i timerne, og da jeg vidste, at hun var meget from af sig, undgik jeg alle sange, som var af kærlighedsfuld tendens, og indøvede kun sådanne, som var aldeles ulastelige. I min adfærd var jeg altid fast og ærbødig – fuld af ydmyghed og selvfornægtelse. Når jeg modtog mine penge fra den gamle dame, plejede jeg at takke hende i vort klosters navn, til hvis brug de skulle anvendes, og jeg kaldte hendes gave en kærlighedshandling, for hvilken Himlen ville lønne hende. Hendes skriftefader døde, og den gamle dame valgte mig til at indtage hans plads. Det var noget, jeg havde været ivrig for at opnå, og jeg fordoblede min nidkærhed, ydmyghed og smiger.

Oprindelig havde jeg ingen planer om at vinde niecens kærlighed, skønt hun var en meget køn pige. Derimod spekulerede jeg i den gamle dames pung, for jeg vidste, hun ikke kunne leve i mange år endnu. Jeg bestræbte mig endog for om muligt at få niecen fjernet, da det man antog, at hun skulle arve den gamle dames dubloner. Men det krævede tid og lejlighed, og imens bejlede jeg flittigt til den gamle dames gunst. Hun plejede at skrifte engang om ugen, og jeg bemærkede ofte, at hun angav som en synd, at hun tænkte for meget på en person, der i hendes ungdom havde ledt hende bort fra pligtens vej, og for hvem hun endnu følte for meget verdslig lidenskab. En aften, da klokken havde slået ti, lagde vi de kort, hvor med vi nu og da spillede, fra os, eftersom det var den dag og den tid på dagen, da hun sædvanlig skriftede. Atter

gentog hun den samme forseelse og jeg lod en fin hentydning falde om, at hun måske ville føle sig roligere, ifald hun ville betro mig de nærmere omstændigheder ved den sag, der voldte hende samvittighedsnag. Hun betænkte sig, men da jeg fremhævede for hende, at hun ikke burde skjule noget, og at vedgå den anger, der stammede fra en synd, ikke var nogen erkendelse af selve synden, lod hun sig overtale. Hendes skriftemål gjaldt hendes ungdom, da hun imod sine forældres ønske elskede en ung kavaler, som havde givet hende et højtideligt ægteskabsløfte, og til sidst samtykkede i at modtage ham på sit værelse. Deres omgang varede i nogen tid og blev da opdaget. Hendes elsker var blevet overfaldet og myrdet af hendes pårørende, og hun var blevet kastet i et kloster. Der havde hun født et barn, som var blevet taget fra hende, så snart det var født. Hun havde modstået al den vold og alle de trusler, der blev anvendt for at få hende til at tage sløret, og ved sin faders død var hun kommet ud og havde overtaget sin formue, som de ikke kunne berøve hende. Hun havde gjort alt muligt for at finde, hvor hendes barn var bragt hen, og havde til sidst opdaget, at det var blevet bragt til hittebørnshospitalet, men denne oplysning fik hun først nogle år senere, og alle de børn, som var bragte derhen i den periode, var da borte. Da hun aldrig havde været gift, dvælede hendes tanker ofte ved de optrin, der havde fundet sted med hendes tilbedte Felix, skønt mange år var gået siden, og skønt hun indså, at det var urigtigt af hende at dvæle ved noget, der i sig selv havde været så brødefuldt.

Jeg hørte med stor interesse på hendes fortælling, for den tanke slog mig, at jeg måske var den ulykkelige frugt af deres

kærlighed, og hvis ikke, at jeg da i al fald kunne få den gamle dame til at tro det. Jeg spurgte, om hendes barn ingen mærker havde, hvorpå det kunne genkendes. Hun svarede, at hun havde forhørt sig nøje hos de folk, der havde passet hende, og at et af fruentimmerne havde sagt, at barnet havde en stor vorte bag på halsen. Det var imidlertid ikke sandsynligt, at den var der endnu, og hun havde opgivet alt håb om at finde barnet.

Jeg bemærkede, at vorter let gik bort, når man fik dem ved et tilfælde, men at de, der fandtes ved fødslen, ligeså lidt som modermærker kunne fjernes. Derpå gav jeg samtalen en anden vending ved at erklære, at jeg ikke kunne betragte hendes opførsel som brødefuld. Det var mere, end man kunne vente af menneskenaturen, at hun ikke skulle bevare kærlighed for en person, der havde levet med hende som ægtemand og var død for hendes skyld. Jeg gav hende absolution for et halvt dusin Ave Marier og tog afsked med hende for den aften. Mens jeg lå på min briks, tænkte jeg over, hvad der var hændt. Året og måneden stemte nøjagtig med den tid, da jeg var blevet sendt til hittebørnshospitalet. En vorte kunne forsvinde, som hun ganske rigtigt bemærkede. Mon jeg ikke netop var den søn, hvis tab hun begræd? Næste morgen begav jeg mig til hittebørnshospitalet og forhørte mig om datoen for min optagelse og om alle enkeltheder, der altid føres til bogs for det tilfælde, at børnene engang skulle blive krævet tilbage. Det var sket i februar måned. Der var et barn til, som var indført i samme måned, på samme dag og i næsten samme time som jeg.

"Klokken ni om aftenen, et mandligt barn, sat ved døren i en kurv. Ingen personer til stede. Ingen mærker. Kaldet Anselmo."

"Klokken ti om aftenen, et mandligt barn, bragt til døren i en kappe. Ingen personer til stede. Ingen mærker. Kaldet Jacobo."

Det lod altså til, at der med et mellemrum af en time var bragt to børn til hittebørnshospitalet, og at jeg var det ene af dem. Om aftenen vendte jeg tilbage til den gamle dame og gav mig ligesom tilfældigt til på ny at tale om, at hun ikke havde foretaget videre forespørgsler efter sit barn, samt spurgte hende, om hun vidste den nøjagtige dato. Hun svarede, at hun huskede den alt for godt. Det var den 18. februar. Da hun havde henvendt sig på hospitalet, havde de ladet hende vide, at de børn, der var indkommet i februar, ingen mærker havde. De var alle blevet sendt bort, men hvorhen, kunne de ikke sige, da den tidligere bestyrer var død, og han var den eneste, der kunne give oplysning om det. At enten jeg eller den anden var hendes barn, var klart, men det var umuligt at bevise, hvem af os der var det. Det gjorde mig imidlertid mindre betænkelig ved den plan, jeg havde lagt, og som gik ud på at indgive hende den mening, at jeg var det barn, hun havde mistet. Det kunne ikke nytte at bevise, at jeg var afleveret til hospitalet på den nævnte dag, da der var en medbejler. Desuden stod mit munkeløfte i strid med min spekulation. Jeg besluttede derfor på anden måde at overbevise hende, siden jeg ikke på nogen fyldestgørende måde kunne overbevise mig selv eller verden, og jeg gjorde mine skridt derefter.

Det var i min verdslige dragt, at jeg ville forsøge min plan, og da det var nødvendigt at have en vorte på halsen, besluttede jeg at skaffe mig en snarest muligt. Det lod sig let gøre. En klosterbroder var plaget med disse udvækster, og jeg foreslog ham for spøg at prøve, om det var sandt, at blodet fra dem

smittede. Efter fjorten dages forløb havde jeg en vorte på min finger, som snart blev stor, og jeg anbragte da blodet fra den på min hals, eller rettere en konglomeration deraf, som jeg havde frembragt ved inoculation i forening med stadig irritation. I dette tidsrum besøgte jeg ikke så hyppigt den gamle dame, idet jeg undskyldte mig med de klosterpligter, der hvilede på mig. Det næste spørgsmål var, hvorledes jeg skulle blive indført hos hende i min nye dragt. Det krævede nogen overvejelse, da jeg kun nu og da kunne lade mig se. Efter nogen betænkning besluttede jeg, at niecen skulle hjælpe mig, for jeg vidste, at selv om min plan lykkedes, ville hun få en del af den formue, som jeg ønskede at komme i besiddelse af. Da jeg ofte var i hendes selskab, benyttede jeg lejligheden til at tale om en ung ven, som jeg hævede til skyerne. Da jeg havde vakt hendes nysgerrighed, sagde jeg spøgende, at jeg troede, at han var meget indtaget af hendes skønhed, da jeg tit havde set ham stå på vagt ved huset lige overfor. At have en beundrer glæder altid en ung pige. Hendes forfængelighed blev smigret, og hun udspurgte mig meget. Jeg besvarede hendes spørgsmål sådan, at det tændte hendes nysgerrighed, beskrev hans udseende på en meget gunstig måde og lovpriste hans gode egenskaber. Ligeledes skildrede jeg omstændeligt hans klædedragt. Da musiktimen var omme, begav jeg mig til mit logi, iførte mig min bedste dragt, satte min lokkede paryk på og gik frem og tilbage foran husets vinduer. Niecen genkendte snart i mig den person, hvis dragt og ydre jeg så omstændeligt havde beskrevet, og i det ene øjeblik viste hun sig ved vinduet, mens hun i det næste øjeblik fløj bort fra det med hele sit køns koketteri. Jeg så, at hun følte

sig smigret over den erobring, hun havde gjort, og efter at have paraderet en kort tid forsvandt jeg.

Da jeg kom næste dag i min klosterdragt, havde jeg en *billet-doux* i lommen. Sangen begyndte. Jeg mærkede snart, at hun var skudt, idet hun valgte en sang, som jeg i hendes tantes nærværelse ville have lagt til side, men som jeg nu lod hende synge, da den passede med mit formål. Da tanten kom ind, standsede vi og begyndte på en anden. Ved denne lille list blev jeg en slags fortrolig af hende, og det forhold, jeg havde ønsket, var således tilvejebragt. Da vi havde sunget to eller tre sange, gik donna Celia, tanten, ud af stuen. Jeg bemærkede da, at jeg havde talt med den unge kavaler, som jeg havde nævnt, og at han syntes at være mere forelsket i hende end nogen sinde før. Han havde bedt mig at vise ham den tjeneste at tale hans sag, men jeg havde truet ham med at gøre hendes tante bekendt med det, hvis han talte om det, for jeg mente, at det ville stride imod min pligt som familiens skriftefader at være overbringer af hemmelige kærlighedsbudskaber. Jeg vedgik, at jeg ynkedes over hans tilstand, over at se de tårer, han fældede, og at høre på de bønner, han fremførte, ville have rørt næsten enhver. Men trods mit store venskab for ham fandt jeg det uforeneligt med min pligt at blande mig i en sådan forretning. Jeg tilføjede, at han havde fortalt mig, at han havde spadseret foran huset den foregående eftermiddag i håb om at træffe en af tjenerne, som han kunne bestikke til at overbringe et brev, og at jeg havde truet med at lade donna Celia det vide, hvis han oftere talte om det. Donna Clara (for det var hendes navn) syntes at ærgre sig over min foregivne strenghed, men sagde intet. Kort efter spurgte jeg hende, om hun havde set ham, hvilket spørgsmål

hun besvarede bekræftende uden yderligere bemærkninger. Hendes syæske lå på den sofa, hvor hun havde siddet, og ubemærket puttede jeg billetten i den. Timen var endt, og jeg begav mig til hendes tantes værelse for at aflægge hende et besøg i min egenskab af skriftefader. Efter en halv times samtale gik jeg tilbage gennem den salon, hvor jeg havde forladt donna Clara. Hun sad ved sit broderi og havde åbenbart set og læst billetten, for hun rødmede, da jeg trådte ind. Jeg tog ingen notits af dette, men da jeg nu var sikker på, at hun havde læst den, sagde jeg hende farvel. I billetten havde jeg bedt hende om et svar og sagt, at jeg ville være under hendes vindue hele aftenen. Så snart det var mørkt, klædte jeg mig på som Don Pedro og begav mig til gaden, hvor jeg greb nogle akkorder på guitaren for at vække hendes opmærksomhed. I over en halv time ventede jeg. Da blev vinduet åbnet, og en lille hånd kastede en billet ned, som faldt ved mine fødder. Jeg kyssede den med tilsyneladende henrykkelse og gik min vej. Da jeg nåede mit logi, åbnede jeg den og fandt den så gunstig, som jeg kunne håbe. Min plan var nu at optræde som hendes fortrolige.

Da jeg kom næste dag, fortalte jeg hende, at da jeg var blevet overbevist om den unge kavalers hæderlige hensigter, havde han overvundet mine betænkeligheder, og jeg havde samtykket i at tale hans sag. Jeg troede ikke, at det var rigtigt, men den unge mands tilstand var så beklagelig, at jeg ikke kunne modstå hans bønner. Jeg håbede imidlertid, at ingen af dem ville gøre noget skridt uden mit samtykke, og med dette forbehold ville jeg, hvis hun fandt behag i den unge kavaler, udøve min indflydelse til gunst for dem. Donna Claras ansigt strålede af glæde ved min meddelelse, og hun tilstod oprigtigt, hvad hun

allerede tidligere havde gjort i billetten, at hans person og væsen på ingen måde mishagede hende. Jeg tog da en ny billet frem, som jeg sagde, at han havde formået mig til at overbringe. Derefter gik sagen heldigt videre. Jeg mødte hende gentagne gange om aftenen og skønt jeg i begyndelsen var ligegyldig, blev jeg dog snart forelsket i hende på grund af de mange elskværdige egenskaber, som kærligheden havde bragt for dagen. En dag bemærkede hun, at der var en stærk lighed mellem Don Pedro og mig, men den mulighed, at en alvorlig, skaldet munk og en munter kavaler med krøllede lokker skulle være en og samme person, faldt hende aldrig ind. Da jeg betragtede sagen som moden, besøgte jeg donna Celia, og efter at have sagt hende, at jeg havde noget vigtigt at meddele hende, lod jeg hende vide, at jeg havde opdaget, at en ung mand var forelsket i hendes niece, og at jeg havde en stærk mistanke om, at denne følelse var gensidig. At jeg kendte den unge kavaler godt, som var særdeles elskværdig og besad mange, gode egenskaber, men der syntes at være noget hemmelighedsfuldt ved hans familie, eftersom han aldrig omtalte den. Jeg bemærkede til sidst, at jeg anså det for min pligt at gøre hende bekendt med sagen, da der, hvis hun havde noget imod partiet eller havde andre planer med sin niece, straks burde sættes en stopper for deres brevveksling.

Den gamle dame blev yderst forbavset over denne meddelelse og meget vred over, at hendes niece havde tilladt sig uden hendes vidende at stifte et bekendtskab. Jeg ventede, indtil hun havde sagt alt, hvad hun kunne tænke sig, og tiltog mig da ganske rolig en skriftefaders ret, idet jeg gjorde hende opmærksom på, at hun selv i sine unge dage havde begået den

samme fejl; at den unge mand havde skriftet for mig; at hans hensigter var hæderlige, men at han dengang ikke havde nogen forestilling om, at jeg kendte familien. Donna Celia syntes da at blive roligere og gjorde mig en mængde spørgsmål. Alt, hvad hun syntes at gøre indvendinger imod, var det hemmelige ved hans familie. Det lovede jeg hende at skaffe oplysninger om, inden der blev gjort andre skridt. Efter at have advaret hende imod at tale for strengt til sin niece tog jeg afsked. Da jeg gik ud, underrettede jeg med et par ord Clara om den stedfundne samtale og rådede hende til ikke på nogen måde at opirre sin tante, men at være meget angergiven, når hun fik skænd. Clara efterkom mit pålæg, og da jeg næste dag kom, fandt jeg hende siddende ved siden af donna Celia, der åbenbart var forsonet. Jeg vinkede til Clara, at hun skulle gå ud af stuen, og donna Celia meddelte mig da, at hun havde erkendt sin fejl, og da hun havde lovet for fremtiden at lade sig vejlede af hendes råd, havde hun tilgivet hendes ubetænksomhed. Da hun havde talt ud, sagde jeg: "Forbered Dem, ædle donna, på sælsomme budskaber – Himlens veje er underfulde. I aftes forlangte jeg en nærmere forklaring af den unge kavaler, Don Pedro, og han viser sig at være den søn, hvis tab I har begrædt så meget."

"Barmhjertige Himmel!" udbrød den gamle dame og besvimede. Så snart hun kom til sig selv, udbrød hun: "O, hvor er han? Bring ham til mig – lad en moders øjne velsignes ved synet af ham – lad et moderhjertes higen lønnes i hans favn – lad mig fælde kærlighedens tårer ved hans bryst."

"Vær rolig, kære donna," svarede jeg, "I har endnu ikke set beviserne. Bliv først overbevist, og hengiv Dem så til den glade forventning. Da jeg trængte ind på Don Pedro om hans

familieforhold, sagde jeg ham, at han kun, hvis han var fuldstændig oprigtig, kunne vente noget heldigt resultat. Han vedgik da, at han som spædbarn var blevet bragt til hittebørnshospitalet, og at han ikke kendte sine forældre, og at denne hemmelighed og den plet, som derved var sat på hans fødsel, i hele hans liv havde været ham en kilde til ydmygelse. Jeg spurgte ham, om han kendte sin alder eller havde nogen afskrift af protokollen over hans optagelse i hospitalet. Han tog den frem af en lille kasse. Den lød på den 18. februar samme år, som Deres barn blev sendt derhen. Da jeg dog endnu ikke var sikker i min sag, sagde jeg til ham, at jeg ville besøge ham næste morgen og se, hvad der kunne gøres, mens jeg samtidig forsikrede ham, at hans oprigtige tilståelse havde vakt en stærk interesse hos mig for ham. I morges begav jeg mig til hittebørnshospitalet og så efter i protokollen. Der var indkommet to børn på samme nat. Her er afskriften, og det gør mig ondt, at der, som I ser, ikke omtales noget mærke. Hvis derfor vorten, som I talte om, ikke var der, ville der have været lige så stor uvished som tidligere. Da jeg kom tilbage til ham for en times tid siden, bragte jeg atter sagen på bane og sagde, at jeg troede, det var skik at påtegne alle særlige mærker på børnene, hvor efter de muligvis engang kunne kræves tilbage. Han svarede, at det var skik, hvis de var uforgængelige, men ellers ikke. At han ikke havde noget uforgængeligt mærke, skønt der, så længe han kunne mindes, havde været en stor vorte bag på hans hals. "Men," tilføjede han, "det er ingen nytte til. Jeg har for længe siden opgivet alt håb om nogen sinde at finde mine forældre, og jeg må finde mig i min ulykkelige skæbne. Jeg har tænkt over, hvad der er hændt, og jeg føler, at jeg har handlet

forkert. Uden familie og uden navn som jeg er, hvad ret har jeg da til at ønske at ægte en ung dame af god familie? Jeg har besluttet at besejre mine følelser, og inden det fortrolige forhold er kommet så vidt, at en afbrydelse vil volde hende, som jeg tilbeder, nogen smerte, vil jeg tage bort fra Sevilla og i ensomhed begræde min ulykkelige stilling."

"Er De i stand til at bringe et sådant offer, Don Pedro?" spurgte jeg. – "Ja, jeg er, pater Anselmo," svarede han. "Jeg vil altid handle som en mand af ære og god familie, skønt jeg ikke kan bevise min herkomst."

"Gør mig så den tjeneste, Don Pedro," sagde jeg, "at komme til mig i aften i mit kloster, da håber jeg at have et behageligt budskab at bringe Dem." Dermed forlod jeg ham for at gå her hen og meddele Dem den glædelige opdagelse."

"Men hvorfor bragte I ham ikke straks med her hen?" udbrød donna Celia.

"Jeg har vigtige pligter i mit kloster, som vil beskæftige mig og prioren til sent i aften. Dem må jeg passe, og det er ikke umuligt, at vort klosters anliggender kan kræve min fraværelse i nogen tid, da der skal afsluttes nye forpagtninger af vore jorder, og jeg har grund til at antage, at prioren vil sende mig bort i denne anledning. Jeg skal gøre den unge mand bekendt med, hvad der er opdaget, og vil så sende ham her hen i Deres arme. Men det er rigtigst, at De lader et par timer gå for at fatte Dem efter den bevægelse, De har haft, og vinde ro til den rørende scene, som naturligvis vil finde sted. Jeg ville ønske, at jeg kunne være til stede, for det er ikke ofte her i verden, at vi kan være vidne til, at hjertets bedste følelser give sig luft."

Derpå tog jeg afsked og bad donna Celia at underrette sin niece om forholdene, da jeg antog, at der nu ikke ville være nogen hindring for de unges gensidige tilbøjelighed.

Min grund til at gå så tidligt var, at jeg ville vinde tid til at forberede mig på den historie, jeg skulle fortælle, når min nye moder ville spørge mig som Don Pedro om mit livs hændelser. Jeg måtte også udbede mig en orlov, som jeg fik i forventning om, at der skulle blive efterladt klosteret noget gods af en ældre herre i Alicante, som forventedes at skulle dø, og fra hvem jeg fremlagde et brev, hvori min nærværelse blev udbedt. Da jeg stod på den bedste fod med prioren, og der var udsigt til at få penge, blev hans samtykke givet. For at komme i rette tid fik jeg lov til at rejse samme aften. Jeg tog afsked med prioren og de øvrige munke i den hensigt aldrig at vende tilbage og ilede til mit logi, hvor jeg kastede min munkedragt, som jeg fra det øjeblik af aldrig oftere har haft på. Jeg begav mig til donna Celias hus, blev lukket ind og ført til et værelse, hvor jeg skulle vente på hende. Jeg havde pyntet mig på det bedste med en ny paryk, en prægtig fløjlskappe, silkelivstykke og benklæder, og da jeg i et sekund eller to betragtede mig selv i spejlet, var jeg sikker på, at jeg umuligt kunne genkendes, og stolt over mit smukke udseende. Døren gik op, og donna Celia kom ind, rystende af bevægelse. Jeg kastede mig på knæ, og med en stemme tilsyneladende kvalt af rørelse bad jeg om hendes velsignelse. Hun vaklede hen til sofaen, overvældet af sine følelser, mens jeg, stadig knælende, greb hendes hånd, som jeg dækkede med kys.

"Det er – det er mit barn," udbrød hun endelig. "Den almægtige natur ville have sagt mig det, selv om det ikke var

blevet bevist," og hun slyngede sine arme om min hals, idet hun bøjede sig over mig og fældede glædes- og taknemmelighedstårer.

Jeg forsikrer Deres Højhed, at jeg også blev grebet og blandede mine tårer med hendes, for jeg følte da og tror endnu fuldt og fast, at jeg var hendes søn. Skønt min samvittighed et øjeblik bebrejdede mig under dette optrin, der atter vakte gode følelser i mit bryst, kunne jeg ikke andet end til sidst mene, at et bedrag, der kunne frembringe så meget fryd og glæde, næsten var tilgiveligt. Jeg tog plads ved siden af hende, og hun kyssede mig atter og atter, idet hun i det ene øjeblik holdt mig ud fra sig for at betragte mig, mens hun i det næste øjeblik trykkede mig i sin favn.

"Du er din faders udtrykte billede, Pedro," bemærkede hun bedrøvet. "Men Guds vilje ske. Når han har taget, så har han også givet, og jeg er ham visselig taknemlig for hans godhed." Da vi nogenlunde var kommet os af vor bevægelse, bad jeg hende at fortælle mig min faders historie, hvorom jeg kun havde hørt lidt fra den gode bror Anselmo, og hun gentog da for mig de begivenheder fra hendes unge dage, som hun tidligere havde fortalt.

"Men du er ikke blevet forestillet for Clara. Den slemme pige anede ikke, at hun havde en kærlighedsforståelse med sin egen fætter."

Da donna Celia havde kaldt hende ned, tog jeg ikke i betænkning at knuge den kære pige til mit hjerte og trykke et kys på hendes læber. Med øjnene strålende af kærlighed og glæde satte vi os ned på sofaen, jeg i midten, mens de andre havde hver sin af mine hænder. "Og nu, min kære Pedro, længes

jeg efter at høre dit livs historie," sagde donna Celia, "at det har været hæderligt, er jeg overbevist om." Jeg takkede hende for hendes gode mening, som jeg håbede, at hverken hvad der var hændt, eller hvad der i fremtiden måtte hænde, ville betage hende, og begyndte da fortællingen om mit liv med følgende ord.

"Begyndte fortællingen om dit liv?" afbrød pashaen ham. "Ler slaven ad vore skæg? Hvad er da alt det, du har fortalt os?"

"Sandheden, Deres Højhed," svarede spanieren. "Hvad jeg nu vil fortælle, er den levnedsbeskrivelse, som jeg fandt på for at narre den gamle donna Celia, og som er helt falsk."

"Å, nu forstår jeg det, Mustapha. Denne kafir er en rigtig kessehgou [Note 2)]. Han lader den ene historie opstå af den anden. Men det er sent. Sørg for, at han møder i morgen eftermiddag! Gå, vantro, muezzinen kalder til bøn."

Spanieren forlod Hs. Højhed, og efterkommende muezzinens bud holdt pashaen og Mustapha deres sædvanlige aftenandagt ved – flasken.

Note 1: **Isauris tilhængere:** Kristne.

Note 2: **Kessehgou:** En orientalsk historiefortæller.

4. kapitel

Næste dag blev den spanske slave opfordret til at fortsætte sin fortælling.

"Deres Højhed mindes naturligvis, hvor jeg slap i går aftes," begyndte slaven.

"Fuldkommen," svarede pashaen. "Du slap ved begyndelsen af din historie, men jeg håber, at du vil fortælle den til ende i aften, for jeg har allerede glemt en hel del af, hvad du har fortalt."

"Deres Højhed erindrer måske, at jeg sad – "

"Ja, i vor nærværelse," afbrød pashaen ham, "i den grad nedladende var vi imod en vantro. Gå nu videre med din historie."

"Med al ærbødighed for Deres Højhed sad jeg på en sofa mellem min moder, donna Celia, og min elskede, donna Clara."

"Ganske rigtigt. Nu husker jeg, at du gjorde det."

"- og hver af dem havde en af mine hænder i sine."

"Ja vist," svarede pashaen utålmodigt.

"Og jeg var i færd med at fortælle en opdigtet historie for at narre den gamle dame, min moder."

"Anna Senna! Forbandet være din moder!" råbte pashaen i en vred tone. "Sæt dig ned og fortsæt din historie. Er en pasha intet? Skal løven lade sig spotte af en sjakal? Wallah el Nebi! Ved Gud og prosaen! Ler du ad vort skæg? Kom med historien!"

"Den historie, som Deres Højhed forlanger," svarede slaven med stor koldblodighed, "begyndte med følgende ord:"

Munkens fortælling – fortsat

Hvad der hændte i min første barndom, min kæreste moder, husker jeg ikke, men jeg kan mindes tilbage til en alder af syv år, da jeg befandt mig i selskab med en del andre børn, lige fra det skrålende barn, der kun var nogle få dage gammelt, indtil børn af omtrent min alder. Jeg husker også, at vor kost var middelmådig, og vi blev strengt straffet.

"Stakkels barn!" udbrød donna Celia og trykkede min hånd, som hun endnu holdt indesluttet i sin.

Jeg blev der, til jeg var ti år gammel, da fattede en gammel dame, som kom på hospitalet, velvilje for mig, for jeg hørte dengang ofte sige, at jeg var en meget køn dreng. Jeg har vokset mig styg, Clara.

Et håndtryk og et benægtende smil var hendes svar, mens jeg fortsatte:

Den gamle dame, donna Isabella, som hørte til den adelige familie Guzman, ville have en page og besluttede at opdrage mig dertil. Hun førte mig hjem til sit hus, hvor jeg blev klædt i en fantasidragt. Jeg plejede at sidde ved siden af hende på tæppet og løbe alle de ærinder, hun forlangte. Jeg var en slags menneskelig klokke, der kaldte på alle og hentede alt, som hun ville have, men jeg fik god kost og var meget stolt af en lille dolk, som jeg bar i mit bælte. Den eneste del af min opdragelse, som jeg havde noget imod, var at jeg skulle lære at læse og skrive af en præst, som havde sin gang hos familien, og som selv havde lige så stor modbydelighed for at undervise, som jeg havde for at lære. Havde vi været helt alene om dette, kunne vi let have sluttet en aftale, der ville have tiltalt os begge, men da den gamle dame plejede at benytte sig de af færdigheder, jeg måtte

erhverve mig, ved at lade mig læse for sig, mens hun strikkede, kunne ingen af os lade være at opfylde vore forpligtelser.

Ved skænd og hug blev jeg endelig så vel oplært, at jeg kunne læse en roman for min frue eller besvare en indbydelse – benægtende eller bekræftende. Min frue havde to niecer, som boede hos hende, og som begge næsten var voksne, da jeg kom i familien. De lærte mig at danse for deres egen adspredelses skyld så vel som meget andet, og ved deres forsorg blev jeg meget flinkere også til at læse og skrive. Skønt jeg var barn, morede det mig at blive undervist af to smukke piger. Men det er nødvendigt, at jeg beskriver disse to unge damer lidt nærmere. Den ældste, hvis navn var donna Emilia, var stolt og rolig, altid fornøjet, men aldrig overgiven. Hun smilede altid, men lo sjældent eller aldrig. Den yngste, donna Teresa, var af en ganske anden art – munter, let af sind, oprigtig, tillidsfuld og højmodig. Hendes fejl stammede fra, at alle hendes følelser var for stærke og jævnligt brusede op. Aldrig havde to søstre holdt mere af hinanden. Det syntes at forskellen i deres karakter kun gjorde deres indbyrdes hengivenhed så meget stærkere. Den ældstes alvorlige karakter opmuntredes af den yngres livlighed, og den yngres eksaltation holdtes i tømme ved den ældres besindighed. Som barn holdt jeg af donna Emilia, men tilbad donna Teresa.

Jeg havde været tre år i denne stilling, da forretninger krævede donna Isabellas nærværelse i Madrid. De unge damer, som begge var meget smukke og i det ydre lignede hinanden bemærkelsesværdigt, blev meget beundret af kavalererne. To havde sejret over deres medbejlere – don Perez var donna Emilias begunstigede bejler, mens don Florez var stolt over at

bære den livlige Teresas lænker. Det var imidlertid ikke donna Isabellas ønske, at hendes niecer for øjeblikket skulle forlade hende, og da hun af de serenader, der hver aften blev bragt dem, kunne skønne, at der var bejlere til hendes niecers gunst, skyndte hun sig tilbage til Sevilla tidligere, end hun ellers havde haft i sinde.

Skønt ingen af dem havde betroet sig til mig, havde jeg en forestilling om, hvad der foregik, men med større klogskab, end de fleste drenge i min alder ville have vist, gjorde jeg ingen bemærkninger om det hverken til min frue eller til de unge damer. Omtrent en måned efter, at vi var vendt tilbage til Sevilla, kaldte donna Emilia mig til side og sagde: "Pedro, kan du bevare en hemmelighed?"

Jeg svarede ja, hvis jeg fik betaling for det.

"Og hvad vil du have for at bevare den, min lille herre?"

Jeg svarede, at af hende ville jeg blot have et kys.

Hun kaldte mig en lille skælm, gav mig kysset og fortalte mig da, at der lidt efter, at vesperklokken havde ringet, ville være en kavaler under vinduet, og at jeg måtte give ham en billet, som hun stak mig i hånden. Naturligvis samtykkede jeg, da jeg havde fået min betaling forud. På den nævnte tid så jeg ud af porten, og da jeg så en kavaler under vinduet, gik jeg hen til ham. "Halløj, señor, hvad er det, De venter fra en smuk dame?"

"En billet, min lille page," svarede han.

"Så har I den her," svarede jeg og trak den frem fra brystet. Han stak mig en dublon i hånden og forsvandt straks.

Jeg syntes godt om guldet, men jeg foretrak dog den anden betaling. Jeg puttede pengene i lommen og gik ind i huset igen. Næppe var jeg kommet ind i forstuen, før donna Teresa, den

anden unge frøken, kom hen til mig. "Pedro, jeg har set efter dig – kan du bevare en hemmelighed?"

"Ja, hvis jeg får betaling for det," svarede jeg ligesom før.

"Og hvad skal det være, som kan holde din lille tunge fra at sladre?"

"Af Dem," svarede jeg, "må det være et kys."

"Du mandsling – jeg vil give dig en hel snes!"

Og hun gjorde det, indtil hun næsten havde taget vejret fra mig. "Hør nu," sagde hun, "nedenfor venter der en señor på en billet, som du må bringe ham." Jeg tog billetten og da jeg kom til porten, fandt jeg der, som hun havde sagt, en kavaler.

"Señor," sagde jeg, "hvad venter De på? Er det på en *billet-doux* fra en yndig dame?"

"Ja, det er, min smukke dreng," svarede han.

"Måske denne vil interessere Dem," svarede jeg og rakte ham billetten. Han snappede den fra mig og ville være gået. "Señor," sagde jeg, "jeg kan ikke tillade, at min frøken bliver fornærmet. Hendes gunst kan ikke anslås til nogen pris, men den er dog altid at stille lige med guld. Siden I er så fattig, og der må udveksles guld, så er her et guldstykke til Dem," og jeg bød ham den dublon, jeg havde fået af den anden kavaler.

"Du er en fiffig knægt," svarede han, "og har mindet mig om min forglemmelse, for jeg forsikrer dig, det var ikke andet. Læg den til den anden," – og han stak mig en kvart dublon i hånden og forsvandt. Jeg vendte tilbage til huset, og da jeg havde været borte i nogen tid fra min frue, gik jeg ind i salonen, hvor hun sad alene.

"Pedro, kom hid, mit barn, du ved, hvor god jeg har været imod dig, og hvor omhyggelig jeg har opdraget dig. Sig mig nu,

kan du bevare en hemmelighed?"

"Ja, frue," svarede jeg. "Jeg kan bevare Deres hemmelighed, for det er min pligt."

"Du er et godt barn. Hør nu, jeg har den tanke, at mine to niecer forfølges af nogle af de muntre kavalerer, som så dem i Madrid, og jeg vil gerne have, at du skal finder ud af, om det er sandt. Forstår du mig?"

"Ja, frue," svarede jeg, "det forstår jeg fuldkomment."

"Pas så på – der har du to realer, Pedro, til sukkergodt."

Sådan kom jeg på en dag ind i en rigtig pagebeskæftigelse. Jeg lagde de to realer til guldpengene og havde naturligvis i sinde at tjene, eftersom jeg blev betalt. Men jeg opdagede senere, at jeg havde begået en skrækkelig fejl med de to *billet-doux*. Donna Emilias havde jeg givet til don Florez, som var donna Teresas beundrer, mens jeg havde givet donna Teresas til don Perez, som var donna Emilias tilbeder. Men inden jeg går videre, gør jeg bedst i at forklare Dem, hvad der først kom til min kendskab, da opløsningen fandt sted. Don Perez, Emilias bejler, var en ung mand, som ved en onkels død skulle arve et stort gods. Don Florez derimod var i besiddelse af en glimrende formue og kunne selv træffe sit valg. Af frygt for en opdagelse var begge billetter skrevet med fordrejet hånd og ikke underskrevet med damernes respektive døbenavne. Donna Emilias lød sådan:

– "Jeg fandt Deres billet på det aftalte sted, men min tante har taget nøglen til anlægget, og jeg tror nok, hun nærer mistanke. – Hvorfor trænger De således på? Jeg er sikker på, at Deres kærlighed så vel som min kun vil vokse ved udsættelse.

Det vil være umuligt at møde Dem i aften, men jeg har taget pagen i min tjeneste og skal snart skrive."

Donna Teresas, som jeg gav til don Perez, lød som følger: "Jeg kan ikke længere sige nej til Deres bønner om en sammenkomst. Min tante har lukket anlægget af, men hvis De har mod nok til at krybe over havemuren, vil jeg møde Dem i den salon, der vender ud til haven. Men der må ikke siges et ord, da tjenestefolkene stadig går forbi døren – og vi kan heller ikke have lys – jeg må stole på Deres æresfølelse."

Don Perez var glad over, at donna Emilia endelig havde givet efter for hans bønner om en sammenkomst, mens don Florez, ærgerlig over sin elskedes tilbageholdende adfærd, gik hjem og beskyldte hende for koketteri. Ved den bestemte tid mødte don Perez sin formentlige elskede i salonen. De to søstre var fortrolige, og da jeg var indviet i deres hemmelighed, tog de ikke i betænkning at tale i min nærværelse. Næste dag, da deres tante gik ud af stuen, begyndte de at diskutere om, hvilken af de to kavalerer der var smukkest. Efter en godmodig tvist appellerede de til mig. "Hør, Pedro," sagde Teresa, "du skal afgøre det. Hvilken af de to kavalerer, synes du, er smukkest?"

"Jeg synes," svarede jeg, "at Deres señor af en blond mand at være er den smukkeste, jeg nogensinde har set – men donna Emilias kavalers dejlige sorte øjne er dog lige så indtagende."

"Du har taget fejl af dem, Pedro," sagde Emilia, "det er don Perez, den blonde, som er min tilbeder, og den mørke señor er don Florez, som er forelsket i min søster." Jeg så, at jeg havde begået en fejl, da jeg afleverede billetterne, og Teresa blev blussende rød. Men jeg havde forstand nok til at svare: "Det er

også sandt, frøken, De har ret. Nu husker jeg, at jeg forveksler dem."

Kørt efter kom tanten ind i værelset, og Teresa gik ud og vinkede til mig, at jeg skulle følge efter hende. Så snart jeg var kommet ud til hende, sagde hun: "Sig nu sandheden, Pedro. Begik du den fejl, som du sagde, og afleverede du min billet til den blonde kavaler, don Perez?"

Jeg svarede, at jeg virkelig havde gjort det, da jeg allerede havde afleveret Emilias billet til den mørke herre. Donna Teresa skjulte sit ansigt med sine hænder og brast i heftig gråd. – "Pedro, du må bevare denne hemmelighed, for det er af den største vigtighed. Min Gud, hvad skal der blive af mig?" udbrød hun, og i nogen tid var hun hensunket i den største kummer. Til sidst tørrede hun sine øjne, og efter megen overvejelse tog hun papir og skrev en billet. – "Pedro, bring denne billet til dens adresse. Husk på, det er til den mørke kavaler, at den er bestemt." Teresa havde læst Emilias billet til don Pedro, som var: "I synes måske, at jeg er for hård, fordi jeg vægrede mig ved at mødes med Dem i aftes, men jeg var bange. I må ikke beskylde mig for at lege med Deres følelser. Jeg skal møde Dem i den salon, der vender ud imod haven, og som i går aftes var optaget. Kom i aften klokken ti."

Jeg gik ud med billetten og afleverede den til don Florez. "Min kære dreng, sig til donna Teresa, at jeg ikke skal udeblive. Jeg ved nu, hvorfor hun ikke kunne modtage mig i aftes. Jeg vil håbe, at jeg må blive lige så lykkelig som don Perez." Han stak mig en dublon i hånden, og jeg gik bort. Jeg var ikke kommet ud af gaden, før jeg mødte don Perez.

"Det er virkelig et heldigt møde, min lille page. Gå op med på mit værelse, mens jeg skriver en billet til donna Emilia." Jeg gjorde det, og han gav mig ligesom før en kvart dublon. "Tak, señor," sagde jeg, "med don Florez' dubloner og Deres kvartdubloner vil jeg snart blive en rig mand."

"Hvad siger du?" svarede han. "Giver don Florez dig dubloner? Han spolerer markedet, men jeg vil ikke lade ham betale dig bedre, end jeg gør, ellers vil jeg ikke blive så tro betjent. – Her har du halvanden dublon. Med det, du allerede har fået, vil nu regnskabet stå lige."

Jeg bukkede og gik med mange taksigelser.

Ung som jeg var, havde jeg en forestilling om, ved det møde, som af en fejltagelse havde fundet sted aftenen før, var hændt noget, som gjorde donna Teresa alvorlig bekymret. Da jeg holdt meget mere af hende end af hendes søster, besluttede jeg ikke at levere Emilia don Perez' billet, før jeg havde talt med donna Teresa om det. Da jeg kom hjem, vinkede jeg hende ind i hendes værelse og meddelte hende don Florez svar med den bemærkning, at han håbede, at han skulle blive ligeså lykkelig som don Perez havde været den foregående aften. Hun rødmede af undseelse og bedrøvelse, og jeg fortalte hende da, hvordan jeg havde mødt don Perez, og hvad der var hændt. Derpå gav jeg hende billetten og spurgte, om jeg skulle aflevere den eller ej. Hun rev den i hast op – den lød som følger: "Hvordan kan jeg til fulde udtale min taknemmelighed til min tilbedte Emilia for hendes godhed imod mig i aftes? Sig mig, kæreste engel, hvornår skal jeg have den glæde at møde Dem igen i salonen? Indtil De atter tilstår mig denne gunst, vil livet være tomt for mig."

"Pedro," sagde hun, "du har gjort mig en stor tjeneste – du har været min frelser. Hvordan kan jeg nogen sinde gengælde dig?"

"Giv mig denne gang dobbelt antal kys," svarede jeg.

"Jeg vil give dig tusinde," svarede hun, og hun kyssede og velsignede mig, mens tårer randt ned ad hendes kinder. Derpå tog hun et stykke papir, og idet hun efterlignede håndskriften, skrev hun som følger: – "Jeg må bøje mig for Deres ønsker, donna Emilia, og mens Deres søster lyksaliggør don Florez, må jeg finde mig i Deres strenge beslutning. Jeg håber dog, at De vil give efter – jeg er så ulykkelig. Skriv til mig, hvis De endnu har nogen kærlighed til overs for Deres tilbeder. – Perez."

"Bring dette til Emilia, mit søde barn. – Hvad kan jeg gøre for at belønne dig?"

"I må passe på mine penge," sagde jeg, "for når min frue opdager dem, vil jeg aldrig kunne sige, hvordan jeg er kommet til dem." Hun smilede bedrøvet, da hun modtog mine dubloner og gemte dem i et juvelskrin. "Jeg skal forøge din rigdom, Pedro," sagde hun.

"Nej," svarede jeg, "af Dem vil jeg kun have kys." Jeg fortalte hende, hvorfor hendes tante havde givet mig de to realer, og vi skiltes. Jeg afleverede billetten til donna Emilia, som om eftermiddagen stak mig et svar i hånden, men jeg ville ikke gøre noget, uden at donna Teresa vidste, hvad der fandt sted, og det faldt mig ind, at det muligvis kunne lykkes at oprette den skade, som min fejltagelse havde forvoldt. Jeg bragte derfor donna Emilias svar til hendes elskede til donna Teresa og sagde hende, hvad jeg mente. "Min kære Pedro, du er en skat for mig," svarede Teresa.

Hun åbnede Emilias billet, der lød som følger. – "I beskylder mig for mangel på godhed, hvilket jeg ikke fortjener. Himlen ved, at mit hjerte kun er alt for eftergivende. Jeg vil bringe et møde i stand, så snart det kan lade sig gøre, men min tante er som sagt mistænksom, og jeg kan ikke som Teresa beslutte mig til at udsætte mig for en opdagelse."

Teresa rev denne billet i stykker og skrev som følger: – "Når en kvinde er så uheldig at give for meget efter for sin elskers bønner, bliver han anmassende og forlanger som en ret, hvad der kun kan modtages som en gunst – jeg mener, at hvad der foregår i mørke, bør forblive skjult i brystet som en hemmelighed, og at tungen ikke bør tale derom. Jeg siger Dem nu oprigtigt, at jeg vil betragte det som en fornærmelse, hvis De nogen sinde hentyder til mødet i aftes, og for at straffe Dem for Deres anmassende begæring om et nyt møde vil jeg behandle Dem med samme tilbageholdenhed som tidligere. Husk på, at den mindste hentydning, selv om vi er i enrum, vil medføre, at jeg bryder med Dem. Da jeg venter ubetinget lydighed imod dette bud, vil jeg ikke straffe Dem mere, hvis I ikke krænker mig oftere. Når jeg bliver til sinds at se Dem, vil jeg lade Dem det vide. Indtil da er jeg Deres osv."

Jeg bragte denne billet til don Perez, hvem jeg fandt i hans bolig, hvor han sad og drak med don Florez, for de havde ingen hemmeligheder for hinanden. Perez åbnede billetten og syntes lidt forbavset. – "Læs dette, Florez," sagde han, "og sig mig så, om kvinden ikke er en gåde."

"Å, jeg kan ganske godt lide hende for det," svarede Florez. "Nogle kvinder ville have svævet i dødelig angst for, at du skulle forlade dem. Hun mener derimod, at du skylder hende større

tak end før, og gør krav på at byde over dig. Jeg vil råde dig til at efterkomme hendes pålæg, hvis du ønsker at bevare hendes kærlighed."

"Jeg tror, at du har ret, Florez, og da vi efter brylluppet er herrer og mestre, er det ikke mere end rimeligt, at de indtil da beholder deres uindskrænkede herredømme. Jeg elsker hende mere end nogen sinde, og hvis hun har lyst til at spille tyrannen, skal hun også have lov. Det viser hendes forstand, for at holde os ti skridt fra livet er det eneste middel til at formå os til at stræbe fremad."

Jeg gik hjem og afleverede en billet fra don Perez til Emilia, hvori han erklærede at ville føje sig efter hendes ønsker, og jeg fortalte donna Teresa alt, hvad der var forefaldet mellem kavalererne.

"Takket være din klogskab og forsigtighed, min kære lille Pedro, går alt endnu godt, men det kan muligvis endnu blive opdaget, for jeg vil nu betro dig, at den for don Florez bestemte ømhed i aften på grund af din fejltagelse, mørket og den ved mødet foreskrevne tavshed bliver min søsters tilbeder til del. Men jeg håber, at alt vil blive godt, og at jeg ikke vil komme til at lide for et uforsætligt uheld."

Samme aften blev don Florez modtaget af Teresa i salonen, og næste morgen sad jeg som sædvanlig hos min frue, da hun spurgte: "Nå, Pedro, har du opdaget noget?"

"Ja, frue," svarede jeg.

"Og hvad er det, barn?"

"En herre bad mig at aflevere et brev, men jeg ville ikke."

"Hvem var det til, barn?"

"Jeg ved det ikke, frue, for jeg ville ikke tage imod det."

"Det gjorde du ret i, Pedro, men næste gang han tilbyder dig et brev, tag det så og bring det til mig."

"Det skal jeg, frue," sagde jeg.

"Her har du to realer, barn – har du brugt dem, jeg sidst gav dig?"

Jeg gik ud af stuen. Udenfor mødte donna Emilie mig og stak mig en billet til don Perez i hånden. Jeg bragte den først til min veninde Teresa, som åbnede den. "Endelig," hed det i den, "har min kærlighed overvundet min beslutning, og jeg samtykker i at mødes med Dem. Der er ingen anden udvej dertil end i salonen. Tag Dem i agt, at De ikke fornærmer mig, for da vil det blive sidste gang."

"Den kan nok gå an, Pedro," sagde Teresa, "og du kan i forbigående gå ind til don Florez."

Jeg afleverede billetten til don Perez, og inden han havde fået læst den færdig, trådte don Florez ind i stuen. "Lykønsk mig, min kære ven," sagde han. "Jeg blev modtaget så godt, som jeg kunne ønske."

"Og min skønne har ikke brugt lang tid til at betænke sig," svarede Perez, "for jeg skal have et stævnemøde med hende i aften. Pedro, sig til din frøken, at jeg ikke skriver, men at jeg velsigner hende for hendes godhed og ikke skal undlade at møde hende. – Forstår du? Nå, hvad venter du på? Å, du lille skælm, nu forstår jeg det," og han kastede en dublon hen til mig. – "Florez, du giver den dreng for mange penge, og jeg er nødt til at gøre det samme." Florez lo, og jeg gik igen min vej.

Sådan fortsatte jeg i nogen tid at virke i mit kald. Da blev den gamle frue syg og døde. Hun havde delt sin formue mellem sine to niecer, og da de nu var uafhængige, giftede de sig med deres

respektive elskere. Men den gamle frue havde glemt at nævne mig i sit testamente og jeg ville være blevet kastet ud for vind og vove, hvis ikke donna Teresa straks havde antaget mig som sin personlige tjener. Jeg var lige så lykkelig som før, skønt der, da bryllupperne var overstået, ikke vankede flere dubloner til mig. Don Perez var, som det syntes, så bange for at støde donna Emilia, at han først efter brylluppet vovede at omtale det stævnemøde, som han troede, at han havde haft med hende i salonen. Da han var blevet gift, mente han, at han havde større frihed, og omtalte spøgende sagen for hende. Donna Emilia blev yderlig forbavset, erklærede bestemt, at det ikke havde fundet sted, og skønt han i begyndelsen lo ad hendes benægtelse, kom han i tanker om, at han endnu havde hendes billetter, hvorfor han hentede dem og viste hende den, hvori hun havde forbudt ham at tale derom. Donna Emilia forsikrede, at det ikke var hendes håndskrift, og var helt forvirret over den hemmelighedsfuldhed, der hvilede over denne sag. Hun fortalte, at Teresa var gået ind på at møde don Florez i salonen den aften.

"Tvært imod," svarede don Perez, "han fik et brev fra donna Teresa, hvori hun afslog et stævnemøde, mens jeg samtidig fik dette fra dig, som berammede et møde med mig."

Donna Emilia brast i gråd. "Nu ser jeg, hvordan det er gået," svarede hun. "Pagen har ved en fejltagelse givet den billet, jeg skrev til dig, til don Florez, og Teresas billet er faldet i dine hænder. Du har på en uværdig måde benyttet denne omstændighed og haft et stævnemøde med min søster. Du skal ikke bilde mig ind, at du ikke vidste, at det var en fejltagelse, da hun modtog dig i salonen, eller at hun ikke kunne skelne dig fra

don Florez. Grusomme søster, sådan at røve min lykke! Falske don Perez, sådan at forråde din ven og mig!"

Don Perez gjorde alt muligt for at berolige sin kone, men forgæves. Hendes skinsyge, hendes stolthed og hendes samvittighedsskrupler var vågnet, og hun ville ikke høre på noget ræsonnement eller nogen forsikring. Skønt han var næsten sikker på, at det var gået til, som hans kone havde sagt, besluttede han at skaffe sig sikkerhed ved at henvende sig til mig. Han gik hen til don Florez' hus, og efter at have opholdt sig lidt hos ham og hans kone og været så urolig, at de spurgte ham, om han ikke var rask, gik han bort og gav mig et tegn til, at jeg skulle følge efter ham. Derpå indlod han sig i alle enkeltheder og udspurgte mig om afleveringen af billetterne. Jeg antog det for givet, at der havde fundet en forklaring sted mellem ham og hans kone, og mit eneste formål var nu at frelse donna Teresa.

"Señor, om det er sandt, hvad donna Emilia siger, ved jeg ikke," svarede jeg, "men at det ikke var donna Teresa, som mødte Dem, kan jeg indestå for, for jeg var den aften i hendes værelse, til hun gik i seng, og spillede med hende om syltetøj."

"Hvem kan det da have været?" bemærkede han.

"Jeg ved det ikke, señor, for jeg gik ikke neden under, hvor min frue var, fordi hun havde jaget mig i seng, og jeg vidste, at jeg ville have fået skænd, fordi jeg var oppe. Derfor kan jeg ikke sige, om donna Emilia var hos Dem eller ej."

Don Perez betænkte sig nogen tid og kom da til den slutning, at hans kone skammede sig over, at hun havde været for føjelig imod ham i et ubevogtet øjeblik, og ikke ville vedgå det. Imidlertid var han langt fra tilfreds. Han gik hjem for at

forklare sin kone, hvad han havde hørt, men erfarede, at hun kort forinden havde forladt huset uden at sige, hvor hun gik hen. Så snart don Perez havde forladt huset, skyndte jeg mig til min frue for at meddele hende, hvad der var hændt, og hvad jeg havde sagt ham.

"Jeg takker dig for din gode hensigt, Pedro, men jeg er bange for, at alt vil blive opdaget. Det er Himlens straf over mig for min dårskab og letsindighed."

Imidlertid havde donna Emilia begivet sig til et nærliggende kloster og havde derfra sendt bud efter don Florez. Han fandt hende grædende i klosterets taleværelse. Da hun i sin skinsyge var overbevist om, at hendes søster havde en tilbøjelighed for don Perez, og at der havde været en gensidig forståelse, fortalte hun don Florez det hele og fremhævede for ham, hvor falsk de begge var blevet behandlet, samt underrettede ham om, at hun havde i sinde at trække sig tilbage fra verden.

Ophidset indtil vanvid ved denne meddelelse udbrød don Florez: "Det var altså derfor, at hun afviste mig den aften og var venlig imod mig den næste. Fordømte tosse, som jeg har været, men Gud være lovet, det er ikke for sent til at få hævn. Don Perez, du skal komme til at bøde dyrt derfor." Med disse ord forlod han donna Emilia, uvis om, hvor vidt han først skulle udøse sin hævn over don Perez eller over sin kone. Men dette spørgsmål blev snart afgjort, for ved klosterporten mødte han don Perez, som havde fået at vide, hvorhen hans kone havde begivet sig.

"De er netop den, hvem jeg inderlig længes efter at se, don Perez – falske, æreløse nidding!"

"Det må De ikke sige, don Florez. Jeg er en ulykkelig mand, som er halvt vanvittig på grund af en grusom fejltagelse, der er hændt. Tilbagekald Deres ord, for de er uretfærdige."

"Det er ikke min agt at kalde dem tilbage. Jeg vil tvært imod hævde deres sandhed med spidsen af min kårde. Hvis I ikke er lige så stor en kujon som I er nidding, så vil I følge med mig."

"Sådant sprog kræver intet svar. Jeg er til Deres tjeneste," udbrød don Perez.

De to svogere gik i tavshed med hinanden, indtil de nåede en mark i nærheden, hvor de kastede deres kapper og fægtede med djævelsk raseri. Sejren tilfaldt don Perez. Hans kårde gik igennem hjertet på hans modstander, som ikke mælede et ord mere. Don Perez betragtede liget med en streng mine, tørrede sin kårde, tog sin kappe op og gik lige hen til don Florez' hus. "Donna Teresa," sagde han (kun jeg var tilstede), "jeg opfordrer Dem til at sige mig sandheden, så sandt De sætter pris på Deres frelse på dommens dag! Var det Dem, som jeg ved en ulykkelig fejltagelse havde et møde med en aften i salonen, og blev de kærtegn, der var bestemt for don Florez, mig til del?"

Der var noget vildt og heftigt i hans blik, som gjorde hende bange. Endelig fremstammede hun: "Ja, så sandt jeg er en synderinde, det forholder sig sådan, men De ved alt for godt, at jeg aldrig har været utro i mit hjerte, skønt jeg, da jeg opdagede min fejltagelse, søgte at skjule min letsindighed."

"Havde De, frue, været så dydig som Deres søster, så ville al denne ulykke ikke være hændt – og Deres mand ville nu ikke ligge død, faldet for sin svogers hånd."

Donna Teresa besvimede ved dette budskab, og don Perez forlod øjeblikkelig huset. Jeg ilede hende til hjælp og fik hende

kaldt tilbage til livet.

"Det er kun alt for sandt," sagde hun bedrøvet. "Brøden får altid sin straf enten i denne eller i den anden verden. Ved at lade min kærlighed besejre dydens bud, ved at holde for meget af min mand har jeg myrdet ham. O Gud! Jeg har myrdet ham og gjort to andre menneskers liv lige så tungt for dem, som mit altid vil være for mig. Min stakkels, kære søster, hvor er hun?"

Jeg forsøgte at trøste hende så godt, jeg kunne, men forgæves. Alt, hvad hun bad om, var, at jeg skulle finde ud af, hvor hendes søster var, og lade hende det vide. Jeg begav mig ud i mit sørgelige hverv og mødte de folk, der kom bærende med don Florez' lig. Jeg gyste, da det kom forbi mig, idet jeg mindedes, hvilken hovedrolle jeg havde spillet i dette sørgespil. Snart fik jeg den eftertragtede underretning og bragte den til donna Teresa. Hun klædte sig i dyb sorg, bad mig om at følge med og bankede på klosterporten, gennem hvilken hun blev lukket ind efter at have bedt om at få priorinden i tale. Priorinden kom ud af taleværelset for at modtage hende, da hun ikke ønskede, at nogen skulle komme ind, mens donna Emilia var så ulykkelig og fortvivlet.

"Det er min søster, jeg er kommet for at tale med, og I må ikke nægte mig tilladelse til det. Før mig til hende og vær vidne til vor sammenkomst, hvis De vil."

Priorinden, som ikke vidste, at Emilia ville have vægret sig ved at se donna Teresa, gik foran os, og vi blev ført ind til Emilia, der løftede blikket, da donna Teresa trådte ind, og vendte sig bort fra hende med afsky.

"Emilia," sagde min frue, "vi er født af den samme moder, vi har levet sammen som børn og er opvokset sammen. Aldrig

have vi haft nogen hemmelighed for hinanden, før denne ulykkelige fejltagelse skete. På mine knæ beder jeg dig at høre på mig og tro, hvad jeg siger."

"Tal du din sag for din mand, Teresa. Det er mere nødvendigt at stille ham tilfreds end mig."

"Jeg har ingen mand. Emilia. Han taler nu sin sag for Gud – for han er faldet for din mands kårde."

Donna Emilia studsede.

"Ja, Emilia, kære, kære søster, det er kun alt for sandt, og lige så sandt er det, at du har voldt hans død."

"Dræb ikke også mig, Emilia, ved at vægre dig ved at tro, hvad jeg forsikrer, så sandt jeg håber på evig salighed, at jeg ikke kendte til fejltagelsen, før drengen åbenbarede mig den dagen efter. Hvis du vidste, hvilken undseelse, sorg og angst for opdagelse der martrede mig, da jeg havde fået fuld vished derom, så ville du tilgive, at jeg forsøgte at skjule en fejl, som, hvis den blev bekendt, ville gøre både andre og mig selv ulykkelige. Sig, at du tror mig – hører du – tilgiv mig, Emilia. O, Emilia, kan du ikke tilgive en søster?"

Emilia svarede ikke, og Teresa hulkede krampagtigt, mens hun omslyngede hendes knæ. I dette øjeblik kom don Perez, som var lukket ind for at se sin kone, ind i værelset, og idet han gik hen til det sted, hvor de to ulykkelige damer befandt sig i den nys beskrevne stilling, sagde han: "Det er ikke min agt at bebrejde Dem, Teresa, der har været den oprindelige årsag til denne ulykke. Deres straf har været større end Deres forseelse. Det er til Dem, frue, at jeg må henvende mig, som ved ikke at tro, hvad der var sandt, har bevirket, at jeg har dræbt min kæreste ven og svoger og efter imod mit vidende at have såret

ham på det ømmeste sted har forøget denne uret ved at berøve ham livet. Er De nu tilfreds, frue? Er De tilfreds med at have forbitret mine dage ved Deres ubillighed og uværdige mistanke, ved at have gjort Deres ulykkelige, men ikke brødefulde søster til den stakkels, forladte kvinde, der nu forgæves anråber om tilgivelse for Deres fødder, ved at have voldet Deres svogers – hendes mands og min vens død? Svar, frue, er De nu tilfreds, eller vil De have flere ofre for Deres vantro?"

Emilia svarede ikke, men fortsatte med at holde sit ansigt vendt bort.

"Så lad det da ske, frue," sagde don Perez, og inden nogen vidste, hvad han havde i sinde, trak han sin kårde og styrtede sig på den. "Lad nu opofrelsen af mit liv være dig et bevis på min oprigtighed, Emilia. Så sandt jeg håber på syndsforladelse, har jeg sagt sandheden," og don Perez faldt om på ryggen og var død.

Emilia vendte sig hastigt om, da han faldt, og kastede sig betaget af skræk og forbavselse ved siden af ham. Den tåge, som lidenskaben havde bredt over hendes øjne, forsvandt, da hun så den sidste sørgelige frugt af hendes vantro. Da don Pedro holdt op med at tale, kastede hun sig med den heftigste sorg over hans lig. "Ja, jeg tror dig, Perez – jeg tror dig, jeg tror dig! O – jeg tror dig virkelig – tal til mig, Perez! – O Gud! Han dør! – Søster, Teresa, kom, kom, han vil tale med dig – han er ikke vred på dig – søster, søster, tal! – O Gud! O Gud!" skreg den ulykkelige kvinde. "Han er død – og jeg har myrdet ham!" – og hun slog sit hoved imod gulvet. Teresa ilede hen til sin søster og tog hende i sine arme, mens tårerne strømmede ned ad hendes kinder. Det varede nogen tid, inden hun atter kunne tænke

fornuftigt. Endelig begyndte de voldsomme følelser at tage noget af, og hun fik lindring ved en tårestrøm.

"Hvem er det? – Dig, Teresa – gode søster, som jeg har behandlet så dårligt – jeg tror dig, Teresa. Gud forlade mig! Kys mig, søster, og sig, at du tilgiver mig – for har jeg ikke fået min straf?"

"Det er alt sammen min skyld," svarede Teresa og brast i gråd. "O, hvor jeg har været slet og tåbelig!"

"Nej, nej, søster, din fejl er lille i sammenligning med min. Du lod din lidenskab overvælde dig, men den havde sin grund i et overmål af kærlighed, den bedste følelse i den menneskelige natur – det eneste, der siden syndefaldet er blevet tilbage hos os af Himlen. Jeg har også ladet min lidenskab overvælde mig, men hvorfra har den haft sit udspring? – Fra had og skinsyge, følelser, som er indplantet af djævle, og som skaber et helvede overalt, hvor de er de ledende. Men nu er det sket, og angeren kommer for sent."

De ulykkelige søstre omfavnede hinanden og blandede deres tårer, og jeg behøver næppe at sige, at priorinden og jeg var dybt grebet af medlidenhed ved det rørende optrin. Da det blev aften, skiltes de for begge at udføre den samme sørgelige pligt, at våge ved deres mænds lig og væde dem med deres tårer. Et par dage efter, at jordfæstelsen havde fundet sted, sendte Emilia bud efter sin søster, og efter et kærligt møde tog hun sløret i det kloster, som hun havde trukket sig tilbage til, mens hun skænkede kirken sin formue. Donna Teresa tog ikke sløret, men levede for godgørenhed og næstekærlighed. Hun svandt imidlertid lidt efter lidt hen, for hendes hjerte var knust. Jeg blev hos hende i tre år, da døde hun og efterlod mig en betydelig

sum, mens hun skænkede resten af sin rigdom til velgørende stiftelser. Det er nu omtrent fem år siden. Fra den tid af har jeg levet af hendes formue, som jeg næsten helt har opbrugt ved mit ødsle levned. Den plet, der hvilede på min fødsel er imidlertid den eneste ting, der har tynget på mit sind – den har Forsynet nu taget bort, og jeg er vis på, at jeg ikke vil vanære den moder, der så smukt har anerkendt mig, eller den kære pige, som har beæret denne syndige person med sin kærlighed.

Min moder og Clara takkede mig, da jeg havde sluttet min fortælling og vi fortsatte til sent på aftenen at tale om familieanliggender og lægge planer for fremtiden. Min moder lod mig vide, at hun kun besad godserne på livstid, da der på dem hvilede fideikommissarisk bånd, og de ville tilfalde en fætter, men hun havde lagt en betydelig pengesum til side, som var bestemt til medgift for min Clara, og hun håbede at forøge den, inden hun døde. Da jeg længtes efter at forlade Sevilla, hvor jeg hver dag frygtede for at blive opdaget, foreslog jeg, at vi skulle begive os til et gods i nærheden af Cartagena, hvor vi ikke blot ville spare en betydelig udgift, men hvor jeg også ville føle mig lykkeligere i Claras og hendes selskab. Min moder og min tilkommende gik med glæde ind på dette forslag, ikke blot af de ovennævnte grunde, men også fordi hun vidste, at de spørgsmål, der ville blive stillet om mig, ville kunne skade hendes rygte. Efter mindre end fjorten dages forløb blev husholdningen i Sevilla hævet, og vi rejste ud på landet, hvor jeg blev gjort lykkelig ved besiddelsen af min Clara. Jeg betragtede mig nu som sikker imod enhver opdagelse, og skønt jeg havde ført et tvetydigt liv, var det min agt ved fremtidig god opførsel

at sone fortiden. Hvad enten donna Celia var min moder eller ej, følte jeg for hende, som om hun var det, og efter nogen tids forløb betragtede jeg det af vane som en fastslået kendsgerning. Min Clara var så god og kærlig, som jeg kunne forlange, og i fem år var jeg så lykkelig, som jeg kunne ønske. Men det skulle ikke vare ved. Straffen for mit bedrag skulle komme. Mit ægteskab med Clara og den hemmelighed, der hvilede over min fødsel, havde opbragt arvingen til godset, som havde håbet ved selv at gifte sig med Clara at komme i besiddelse både af godset og pengene. Vi traf stundom sammen, men det var med nag vore hjerter, for jeg harmedes over hans opførsel imod mig. Da jeg var bange for at blive opdaget, havde jeg siden mit bryllup aldrig givet mig af med musik og havde foregivet, at jeg ikke kunne synge. Selv min kone kendte ikke mit talent, og skønt jeg i den sidste tid havde overvundet min frygt, ville jeg dog, da jeg altid havde erklæret, at jeg manglede sangstemme, ikke nu pludselig vise mit talent, da jeg ikke engang kunne forklare min kone og min moder grunden til, at jeg havde skjult det, uden samtidig at vedgå det bedrageri, som jeg havde gjort mig skyldig i.

Det traf sig så, at jeg en aften i et stort selskab kom sammen med min fætter, arvingen til godserne. Vi var meget muntre og lystige, og havde drukket en hel del mere end sædvanlig. Vinen var stærk og havde gjort sin virkning på de fleste af os. Man begyndte at synge, og natten gik lystigt, idet der nu og da kom nye gæster til. Min fætter var meget ophidset af vinen og gjorde flere ondskabsfulde bemærkninger, som var rettet imod mig. Jeg tog i nogen tid ingen notits af det, men da han fortsatte, svarede jeg ham så vittigt, at han blev højst fortørnet. Også mit

blod kom i kog, men fælles venners indblanding beroligede os for øjeblikket, og vi fornyede vore angreb på flasken. Min fætter blev opfordret til at synge en sang. Han havde en smuk stemme og et ypperligt foredrag, og han høstede meget bifald.

"Nu," sagde han i en ironisk tone, "vil don Pedro måske glæde selskabet, skønt han måske fornøjer det mest ved ikke at forsøge på noget, som han ikke kan."

Ophidset ved denne spot og ophidset af vinen glemte jeg min forsigtighed. Jeg rev guitaren fra ham, og efter et forspil, der vakte den største forbavselse hos alle tilstedeværende, begyndte jeg en af mine heldigste arier, sang den med mit bedste foredrag og elektrificerede hele selskabet. Høje råb forkyndte min sejr og min slægtnings nederlag. Nogle omfavnede mig i deres begejstring, og alle råbte dacapo, men så snart der indtrådte et øjebliks tavshed, hørte jeg en stemme bagved mig bemærke: "Enten er det munken Anselmos eller Djævelens stemme."

Jeg fo'r sammen ved disse ord og vente mig om imod den, fra hvem de var kommet, men han havde blandet sig mellem mængden, og jeg kunne ikke opdage, hvem det var. Jeg så, at min fætter var fulgt efter ham, og jeg forbandede min uforsigtighed. Så snart jeg kunne, rev jeg mig løs fra selskabet og begav mig hjem. Som jeg senere erfarede, havde min fætter øjeblikkelig talt med den person, som havde ladet denne bemærkning falde. Det var en præst, som havde kendt mig i Sevilla. Af ham havde min fætter fået at vide, at broder Anselmo havde forladt klosteret for omtrent fem år siden, og da han ikke var kommet tilbage, havde man troet, at der var tilstødt ham en ulykke.

Men siden havde man gjort en opdagelse, som fremkaldte den formodning, at broder Anselmo i nogen tid havde drevet et systematisk bedrageri. De erindrer måske, at jeg sagde, at da jeg iførte mig min verdslige dragt for at forestille mig som donna Celias søn, skiftede jeg klæder i mit logi. Jeg gemte min munkedragt og den falske tonsur under lås og lukke i kisten, og det var min hensigt at vende tilbage og tilintetgøre dem, men jeg glemte det ganske og forlod Sevilla med nøglen til mit logi i lommen. Værten ventede, indtil huslejen forfaldt, og da han så ikke hørte fra mig, brød han døren op og fandt kisten. Denne åbnede han, og han opdagede således den falske tonsur og munkekappen. Da han kendte den munkeorden, som jeg tilhørte, og havde en mistanke om, at der var noget galt på færde, bragte han sit fund til vort kloster, og da alle munkenes dragter var talt efter, blev denne straks genkendt som min. Den falske tonsur røbede også, at jeg måtte have begået brud på min ordens regler, og i nogen tid blev der uden held anstillet den strengeste efterforskning efter mig. Da min hævngerrige slægtning var kommet i besiddelse af disse oplysninger, begav han sig til Sevilla for at få nøjagtig besked om, på hvilken dag jeg havde forladt klosteret, og erfarede, at det var omtrent fjorten dage, inden donna Celia havde forladt Sevilla. Derpå henvendte han sig til værten for at få yderligere oplysninger. Værten meddelte, at logiet var blevet lejet af en munk til hans broder, som senere havde boet der. Han beskrev denne broder, og beskrivelsen passede helt på mig. Min pårørende var nu overbevist om, at munken Anselmo og don Pedro var en og samme person, og han underrettede straks inkvisitionen derom.

Imidlertid var jeg yderst bestyrtet. Jeg indså, at jeg ville blive opdaget, og tænkte over, hvordan jeg skulle bære mig ad. Jeg havde i den sidste tid forsvoret al falskhed og var hver dag gået et skridt længere frem på dydens vej. Jeg erkendte med bitterhed, at jeg fortjente alt det, som truede mig, og at lasten tidligt eller sent vil få løn som forskyldt. Havde jeg straks underrettet donna Celia om min stilling, ville hun, der troede, at jeg var hendes søn, have haft indflydelse nok til at skaffe mig løst fra mit klosterløfte. Jeg kunne da dristigt have set verden i øjnene – men den ene tvetydige handling førte den anden med sig, og jeg havde således indviklet mig i en snare, ved hvilken jeg til sidst ville blive fanget. Det var dog ikke så meget for min egen skyld, at jeg sørgede. Det var for min kone, som jeg tilbad – for min moder (eller formentlige moder), for hvem det ville være et dødsstød. Tanken om, at jeg gjorde både mig selv og andre ulykkelige, drev mig til vanvid, og jeg vidste ikke, hvad jeg skulle gøre.

Efter megen overvejelse besluttede jeg som en sidste udflugt at appellere til min modstanders højmodighed, for skønt han var fjendtligt stemt imod mig, havde han navn for at være en ægte, spansk kavaler. Jeg bad om at få at vide, så snart han vendte tilbage fra Sevilla, og da underretningen kom, begav jeg mig straks til hans hus og anmodede om at få ham i tale. Jeg kom ind, og don Alvarez, for det var hans navn, tiltalte mig da sådan:

"De ønsker at tale med mig, don Pedro – der er i dette øjeblik andre i Deres hus, som ønsker at tale med Dem."

Jeg gættede mig til, at han mente inkvisitionens betjente, men idet jeg lod, som om jeg ikke forstod hans bemærkning,

svarede jeg: "Don Alvarez, det fjendskab, De altid har vist imod mig, har sikkert sit udspring fra den fornærmelse, De mener, der er tilføjet Deres ædle familie ved, at Deres kusine har giftet sig med en person af ukendt herkomst. Jeg har længe fundet mig i Deres spydigheder og forhånelser af agtelse for hende, som satte mig i verden. Jeg står nu i begreb med at appellere til Deres højmodighed, og når jeg meddeler Dem, at jeg *er* den ulykkelige frugt af donna Celias ungdomskærlighed, som De uden tvivl har hørt omtale, tør jeg sandsynligvis gøre krav på Deres medfølelse, om ikke på Deres venskab, fordi jeg i det mindste har noget ædelt blod i mine årer."

"Det vidste jeg sandelig ikke," svarede don Alvarez bevæget. "Gud give, at De tidligere havde betroet Dem til mig."

"Måske det ville have været bedre," svarede jeg, "men tillad mig at bevise min påstand." Jeg fortalte da, hvordan jeg havde været broder Anselmo, hvordan min herkomst ved en hændelse var blevet opdaget, og hvilke skridt jeg da havde foretaget. "Jeg ved," fortsatte jeg, "at jeg har været meget at dadle, men min kærlighed til donna Clara gjorde, at jeg ikke ænsede følgerne. Deres ulykkelige fjendskab bevægede mig til i et ubevogtet øjeblik at blotte mig, og det vil sandsynligvis ende med min ødelæggelse."

"Jeg indrømmer, at De har ret, og at ingen magt kan frelse Dem – jeg beklager det, don Pedro, men gjort gerning står ikke til at ændre. I dette øjeblik er inkvisitionens betjente i Deres hus." Da han sagde disse ord, bebudede en stærk banken på døren, at de havde forfulgt mig. "Det må ikke ske, don Pedro," sagde don Alvarez. "Gå denne vej." Han åbnede en paneldør og

bad mig at gå ind, og han havde næppe fået tid til at lukke den, inden betjentene trådte ind i værelset.

"De har ham her, don Alvarez, har De ikke?" spurgte anføreren.

"Nej, desværre," svarede han. "Jeg forsøgte at opholde ham, men da han havde en mistanke om, at han var opdaget, brød han ud med kården i hånden og er gået bort, jeg ved ikke hvorhen. Men han kan ikke være langt borte – sadl alle hestene i min stald og forfølg den vanhellige nidding. Jeg vil ofre halvdelen af mit gods, for at han ikke skal slippe fra min hævn."

Da don Alvarez var angiveren og fremførte disse ord med tilsyneladende heftig forbitrelse, fattede inkvisitionens betjente ingen mistanke, men skyndte sig at efterkomme hans begæring. Så snart de var gået bort, åbnede han paneldøren og slap mig ud.

"Jeg har nu, don Pedro, bevist, at jeg mente oprigtigt, hvad jeg sagde, men hvad skal jeg nu gøre?"

"Der er kun et at gøre, don Alvarez, nemlig at skjule sagens sammenhæng for min stakkels kone og moder. Jeg kunne finde mig roligt i det hele, hvis det ikke var for deres skyld," og jeg kastede mig på en sofa og brast i gråd. Don Alvarez var stærkt bevæget.

"O, don Pedro! Det er nu for sent, ellers ville jeg sige: Hvilken påmindelse må dette ikke være os om, at ærlighed varer længst. Havde De meddelt mig hemmeligheden ved Deres herkomst, så ville dette aldrig være hændt. I stedet for at være Deres forfølger, ville jeg da have været Deres ven. – Hvad kan jeg nu gøre?"

"Dræb mig, don Alvarez," svarede jeg og blottede mit bryst. "og jeg vil velsigne Dem for det. Min død vil måske smerte dem, men med tiden ville de forvinde deres sorg. Får de derimod at vide, at jeg er myrdet af inkvisitionen som en vanhellig bedrager, da vil skam og undseelse lægge dem i graven."

"De har ret, men jeg kan dog ikke dræbe Dem. Jeg vil imidlertid for så vidt opfylde Deres ønsker, som jeg vil overbringe budskabet om Deres død og bære det had, der vil være følgen af det, hellere end jeg vil, at familien skal vanæres." Derpå gik han hen til sin pult, fremtog en pose med tusinde pistoler og sagde: "Det er alle de penge, jeg har for øjeblikket – De vil kunne slå Dem igennem med dem i nogen tid. Ifør Dem et af mine tjenerlivréer, så vil jeg følge Dem til en havn og sørge for, at De kommer lykkelig og vel bort, inden jeg forlader Dem. Derefter vil jeg sige, at jeg har haft en duel med Dem, og vil bestikke inkvisitionens betjente til at tie stille med, hvad der er kommet for en dag."

Hans råd var godt, og jeg fulgte det. Idet jeg ledsagede ham som en tjener kom jeg i god behold til Cartagena, hvor jeg gik ombord på et skib til Ny Spanien. Vi afsejlede, men inden vi var ude af Gibraltarstrædet, blev vi angrebet af en krydser. Vi kæmpede fortvivlet, men blev overvældet af overmagten, og de bemægtigede sig skibet, efter at vi havde mistet over halvdelen af vort mandskab. De bragte os ind til denne havn, hvor jeg sammen med de andre blev solgt som slave."

"Sådan er min historie," sluttede spanieren, "som jeg håber har bidraget noget til Deres Højheds adspredelse."

Pashaens øjeblikkelige svar var en høj gaben.

"Schukur Allah! Gud være lovet, du er færdig. Jeg forstår ikke meget af det," fortsatte pashaen, idet han vendte sig om til Mustapha, "men hvordan kunne vi også vente en god historie af en kristen?"

"Wallah Thaib! Godt sagt, ved Gud!" svarede Mustapha, "hvem var Lokman, siden de taler om hans visdom? Er disse ord ikke mere værd end perlesnore?"

"Hvad hed landet?" spurgte pashaen.

" Spanien, Deres Højhed. De vantro stammer, som De tillader at bo der, benyttes til at dyrke oliven til rettroende."

"Meget rigtigt," svarede pashaen. "Nu husker jeg det. Lad kafiren nyde godt af vor gavmildhed. Giv ham to guldstykker, og lad ham gå."

"Gid Deres Højheds skygge aldrig må blive mindre," sagde spanieren. "Jeg har her et manuskript, som jeg fik af en gammel munk af vor orden, da han var lige på nippet til at dø. Dengang jeg blev taget til fange, blev det kastet til side, og jeg gemte det som et kuriosum. Det angår den første opdagelse af en ø. Da Deres Højhed behager at finde morskab i fortællinger, kan det måske være umagen værd at lade det oversætte." Dominikanermunken tog med disse ord en falmet pergamentrulle frem fra sit bryst.

"Meget vel," svarede pashaen og rejste sig. "Mustapha! Lad det blive oversat til arabisk af den græske slave, der skal læse det for os en aften, når vi ingen har til at fortælle os historier."

"Be Chesm! På mine øjne komme det," svarede Mustapha med et dybt buk, og pashaen begav sig derefter til sit harem.

5. kapitel

Pashaen havde i mange nætter uden held gentaget sine vandringer, og Mustapha, som bemærkede, at han begyndte at blive meget utålmodig, fandt det rådeligst at sørge for hans adspredelse.

Blandt dem, der plejede at søge Mustapha, da han øvede sin tidligere håndtering, var der en fransk renegat, en mand med betydeligt talent og stor opfindsomhed, men en skurk uden moral, der før Mustaphas ophøjelse havde tjent sit udkomme ved dristige sørøvertogter i en åben båd. Han stod nu i vezirens tjeneste og anførte en armeret chebeque, som sidstnævnte havde købt. Den gik for en regeringskrydser, men var i virkeligheden sørøver. Selim – for det var det navn, som renegaten havde antaget, da han afsvor sin tro – kondemnerede ethvert skib, som var så uheldigt at møde ham, tog ladningen ud, brændte skroget og kastede mandskabet overbord, idet han overlod det til dem selv, om de kunne frelse sig ved at svømme i land. På denne måde undgik han den ulempe at se nogen sag appelleret fra den overadmiralitetsret, han havde indstiftet på havet.

Følgen var, at hans krydstogter var mere heldige end nogen sinde, og Mustapha, som ikke var tilfreds med at plyndre pashaens undersåtter på det tørre land, samlede en stor formue på deres bekostning med sine spekulationer til søs.

Af og til blev vareballer og pakker genkendt, når de kom i land, som mærkede med de samme mærker og numre som de,

der blot fjorten dage forinden var udskibet fra kajen, men renegaten kunne altid give veziren en tilfredsstillende forklaring, og efter at en jøde, som ikke kunne finde sig i uden indsigelse at give slip på sin ejendom, var blevet spiddet på en pæl, trak folk på skuldrene og sagde intet.

Det faldt nu Mustapha ind, at Selim måske kunne hjælpe ham med at fremme hans formål. Han talte højt og hurtig, gjorde sig til af sine bedrifter, snoede sine bakkenbarter, mens han bandede på de usandsynligste påstande, og var blevet alles skræk og rædsel, siden han havde vundet vezirens beskyttelse.

Mustapha sendte bud efter ham og spurgte ham foreløbig, om han nogen sinde havde læst *Tusinde og en nat*.

"Ja, vezir," svarede renegaten, "mange år før jeg blev tyrk."

"Husker du sømanden Sindbads rejser?"

"Ja, det gør jeg rigtignok. Han er den eneste mand, der kunne stikke mig i at lyve."

"Hs. Højhed pashaen morer sig over sådanne historier, og det er mit ønske, at du forbereder dig på at fortælle dine rejser, ligesom Sindbad før har gjort."

"Men hvad får jeg for det?"

"Min velvilje og beskyttelse. Desuden vil Hs. Højhed, hvis han føler sig tilfreds, ikke undlade at lade dig overrække en køn foræring."

"Nu vel," svarede Selim, "enhver mand, der kan frembringe guld her i verden, vil altid kunne ombytte det med uædelt metal. Jeg kan slå løgne i min mønt hurtigere, end han kan slå zechiner i sin, og siden De ønsker det og siger, at det vil være indbringende, så – er jeg ganske til hans tjeneste."

"Hør så efter, hvad jeg har at sige dig, Selim, for alting må se ud, som om det sker tilfældigt."

I henhold til de befalinger Mustapha havde modtaget, stod renegaten om aftenen på hjørnet af en gade, som Mustapha sørgede for at føre den forklædte pasha igennem. Da han så dem nærme sig, udbrød han: "Allah, Allah! Hvornår skal den lykkelige tid komme, som blev lovet mig på min syvende og sidste rejse?"

"Hvem er du, og hvorfor anråber du Himlen om lykkelige tider?" spurgte pashaen.

"Jeg er sømanden Huckaback," svarede renegaten, "som efter et farefuldt og ulykkeligt liv længselsfuldt venter på opfyldelsen af et løfte fra den højeste."

"Jeg må se denne mand i morgen," bemærkede pashaen. "Mustapha, så sandt du sætter pris på dit liv, så sørg for, at han møder."

Veziren bukkede, og pashaen vendte uden flere hændelser tilbage til paladset.

Næste dag, så snart forretningerne i divanet var til ende, blev renegaten indkaldt. Han kastede sig ned for pashaen, rejste sig så op, lagde sine arme over kors på brystet og afventede i tavshed hans befalinger.

"Jeg har sendt bud efter dig, Huckaback, for at spørge dig om meningen med de ord, du sagde i aftes, og for at få at vide, hvad det var for et løfte, som blev givet dig på din syvende og sidste rejse. Men det er bedst, at du begynder med den første, for jeg vil gerne høre fortællingen om alle dine rejser."

"Som Deres Højhed behager. Da jeg kun lever for at adlyde Dem, skal alt, hvad jeg har oplevet i mit begivenhedsrige liv, når

De befaler det, blive forelagt Dem. Det er imidlertid nødvendigt, at jeg går tilbage til min ungdom, for at Deres Højhed mere fuldstændigt kan forstå det hele."

"Aferin! Vel talt," svarede pashaen. "Jeg bryder mig ikke om, hvor lang en fortælling det er, hvis den bare er god." Ved et tegn lod Hs. Højhed Selim forstå, at han kunne sidde ned, og han begyndte da som følger:

Huckaback

"Jeg er født i Marseille, Deres Højhed, hvor jeg blev opdraget til min faders håndtering, en håndtering" (fortsatte den snu renegat), "som jeg ikke tager i betænkning at påstå, har frembragt flere lærde og begavede mænd end nogen anden – nemlig som barber."

"Wallah Thaib. Godt sagt, ved Allah!" bemærkede Mustapha.

Pashaen nikkede bifaldende, og renegaten fortsatte med sin fortælling.

Jeg var af naturen begavet med hurtigt nemme, og der blev anvendt megen møje og bekostning på min opdragelse. I forening med at være barber gav min fader sig også af med at årelade og trække tænder ud. Da jeg var ti år gammel, var jeg god til at klippe hår. Folk sagde vel, at de, som jeg havde haft under behandling, så ud, som om deres hoveder var gnavet af rotterne, men det var bare misundelse, og min fader sagde med rette, at "alting må have en begyndelse".

Da jeg var femten år gammel, begyndte jeg at barbere, og efter at jeg næsten havde ødelagt min faders anseelse på grund af de pund kød, som jeg tog bort sammen med håret fra

kunderne (som min fader igen trøstede med den bemærkning, at "alting må have en begyndelse"), blev jeg meget flink. Jeg blev senere indviet i kunstens højere grene, i tandudtrækning og åreladning. I den første vakte jeg i begyndelsen stor misfornøjelse, idet jeg enten brækkede den angrebne tand og lod stumpen sidde i gummerne eller tog fejl af tænderne og trak et sundt tyggeredskab ud i stedet for den syge tand. I sidstnævnte henseende begik jeg adskillige alvorlige fejl, idet jeg flere gange slog så dybt, at jeg slog hul på pulsåren, mens jeg fejlede blodåren, hvorfor jeg senere aldrig blev benyttet undtagen af mænd, der ville gøre arrige koner rolige, eller af nevøer, som var bekymrede for en evigt levende onkels helbredstilstand. Men, som min fader viseligt bemærkede, "alting må have en begyndelse", og da jeg kun kunne øve mig på levende genstande, "måtte individerne lide for samfundets vel". Da jeg var tyve år gammel, var jeg en fuldendt barber.

Men hurtig som min bane var, ville skæbnen ikke, at jeg skulle blive længe på den. Ligesom den kugle, der kastes ud af mundingen på kanonen, og som i sin overordentlige fart drives bort fra den retning, den har fået, ved at strejfe den ubetydeligste genstand, sådan blev min livsbane ført ind i en anden retning ved, at jeg traf på en kvinde.

Min fader havde en god kunde. Han havde i mange år barberet ham hver morgen, havde trukket hver en tand ud af hans mund og afsluttede nu sit lange regnskab ved daglig at årelade ham efter en uvidende apotekers ordre. Jeg kom ofte i hans hus – ikke for at årelade ham, for min fader anså ham enten for en alt for værdifuld kunde eller var for taknemlig for udviste tjenester til at betro ham i mine hænder – men for at

holde vandfadet, hente vand og lægge bind om. Han havde en datter, en yndig pige, som jeg i hemmelighed tilbad, men hun stod for højt over mig i rang, til at jeg kunne udtale mine følelser. Jeg var dengang et smukt ungt menneske, mens tiden siden af skinsyge har gjort sit yderste for at lade mig se næsten lige så gammel og styg ud som den. Den unge dame forelskede sig i mig, klagede over tandpine og forlangte midler imod det. Jeg tilbød at trække tanden ud, men enten hun nu havde hørt mig omtale som en dårlig tandlæge, eller hun ikke ønskede at fjerne påskuddet for vore samtaler, eller hun, hvad der er mere sandsynligt, slet ingen tandpine havde, nok er det, hun ville ikke gå ind på det.

Hendes moder var død, da hun var barn, og hun havde siden ingen vejledning haft, mens hendes faders hjælpeløse forfatning stillede hende uden beskyttelse. Da hun af naturen besad et varmt gemyt og let gav efter for sine følelser, indlod hun sig på et fortroligt forhold, der nødvendigvis måtte ende med hendes vanære, og da et år var gået, kunne hendes tilstand ikke længere skjules. Jeg var nu i vinden. Hun havde to brødre i hæren, som ventedes hjem, og jeg frygtede for deres hævn. Jeg elskede hende højt, men jeg elskede mig selv endnu højere, og en aften pakkede jeg derfor alt, som jeg kunne kalde mit eget, samt alt det af min agtede faders gods, som jeg kunne bemægtige mig, og gik ombord på et genuesisk fartøj, som netop stod ud af havnen. Det var et stort skib, der førte tolv lange kanoner og havde en besætning på tresindstyve mand, da det var, hvad man i europæiske lande kalder en kaper. Det vil sige, det sejler uden konvoj og bemægtiger sig alle de fjendtlige skibe, som det træffer på, og som ikke er stærke nok til at slå det

tilbage. Vi var udklareret til Genua med en ladning bly, som lå på bunden af lasten og kun tjente til ballast.

Jeg erfarede snart af mandskabets samtale, at vi ikke skulle sejle lige til Genua. Det var i virkeligheden, Deres Højhed, et sørøverskib, som var bemandet med en flok fortvivlede gaster. Så snart man blev kendt med mit fag, havde jeg den ære at rage skægget af tresindstyve af de største gavtyve, som nogen sinde have fået lov til at leve, og fik ikke andet end slag og eder for min ulejlighed. Jeg vandt imidlertid en del større dygtighed i mit fag, for det var livet om at gøre, når jeg skar en lille flænge, skønt de ikke tog i betænkning at snakke sammen i al den tid, jeg ragede dem. Vi havde taget ladningerne fra forskellige skibe, som alle sammen blev lovformeligt kondemnerede af vor kaptajn, da vi en dag blev jaget af en engelsk fregat. Jeg har aldrig truffet på englændere i land, men jeg må sige, at de ombord er de mest uforskammede folk, som flyder på havet. De er ikke tilfredse med at passe deres egne forretninger, skønt de har nok at bestille, men blander sig også altid i andres. De border en og forlanger at vide, hvor man kommer fra, hvorhen man skal, og hvad man har om bord, og de undersøger en med så megen omhu, som om de var alverdens udkårne toldbetjente. Det huede nu ikke helt vor kaptajn at finde sig i en sådan skarp undersøgelse. Derfor satte han alle sejl til efter en ø et par mile borte og gik til ankers under beskyttelse af et batteri. Østrig – den nation, som øen tilhørte, var ikke i krig med England. Det iagttog, hvad der kaldes en "bevæbnet neutralitet".

"Må jeg spørge, hvad betyder en bevæbnet neutralitet?" spurgte pashaen.

"Det beror på omstændighederne, Deres Højhed, men i almindelighed er det ensbetydende med et bajonetangreb."

Fregatten fulgte efter, og da den på grund af det grundede vand var forhindret i selv at nærme sig tilstrækkelig til os, sendte den sine både ud for at undersøge os, men da de var seks i tallet, fulde af folk og hver af dem førte en kanon i boven, ansá vor kaptajn det for rigtigst at nægte dem tilladelse til at komme ombord. Som et vink om, at han misbilligede deres forholdsregler, sendte han dem et helt lag af kugler og skråsække, da de var en kvart fjerding borte, hvorpå de råbte tre hurraer og var halsstarrige nok til at ro endnu hurtigere hen imod os end før.

Vi modtog dem med alle krigeriske æresbevisninger i form af huggerter, pistoler og entrebiler, men de var meget bestemte af sig. Så snart en blev hugget ned, sprang en anden op i hans sted, og hvordan det nu gik eller ikke gik, havde de bemægtiget sig skibet på kortere tid, end jeg har brugt til at fortælle historien. Jeg stod på hytten, da en engelsk matros med en nakkepisk så tyk som et ankertov rettede et hug efter mig. Jeg løb tilbage for at undgå hugget og stødte derved med sådan kraft imod en anden af deres folk, at vi begge tumlede overbord sammen. Jeg tabte min huggert, men han havde ikke tabt sin, og så snart vi kom op til vandoverfladen, greb han mig i kraven og rettede spidsen imod mit bryst. Det syntes at være ham ganske det samme, om han sloges på dækket eller i vandet. Heldigvis bøjede jeg mig lidt til siden, og han stak kun

huggerten gennem min stortrøje. Jeg kom i tanker om, at jeg havde min barberkniv i lommen. Den tog jeg ubemærket frem under vandet, og inden han kunne gentage sit stød, greb jeg fat i ham, skar halsen over på ham fra det ene øre til det andet og svømmede det bedste, jeg havde lært, imod land. Da jeg svømmede ganske udmærket, kostede det mig ikke stor møje at nå derind. Så snart jeg var kommet i land, så jeg mig tilbage, og da jeg så, at de engelske både var i færd med at bugsere vort skib ud, skyndte jeg mig hen til fortet, som var lige i nærheden. Der blev jeg gæstfrit modtaget, og vi sad oppe til over midnat, mens vi drak, røg tobak og skældte englænderne ud.

Næste morgen gik en felukka til ankers for at indtage vand, og da den skulle sejle til Toulon, bad jeg om tilladelse til at følge med. Vi sejlede med fin brise, men der rejste sig en svær storm, som i mange dage kastede os om, og skibets fører havde intet begreb om, hvor det var kastet hen. Han trøstede os imidlertid med den forsikring, at vi aldrig kunne gå under, da der i kahytten var som passager en meget hellig dame, der skulle overtage posten som abbedisse i et kloster i nærheden af Marseille, og hvem helgenerne utvivlsomt ville holde deres hånd over.

Det var altid nogen trøst, skønt smukt vejr ville have været endnu bedre. Stormen fortsatte, og næste morgen syntes vi, at vi øjnede land i læ. Natten efter fik vi vished om at vi havde set rigtigt, for skibet blev kastet på land og blev få minutter efter slået i stykker. Jeg var så heldig at frelse mig på en vragstump og lå halvdød på stranden til om morgenen. Da dagen gryede, så jeg mig om. Stumperne af skibet var strøet rundt om på stranden eller hvirvledes rundt af brændingen, og tæt ved mig

lå liget af den dame, hvis hellighed efter kaptajnens forsikring skulle have tjent os alle til beskyttelse. Jeg vendte mig derefter fra stranden for at se ind ad landet til og opdagede til min forbavselse, at jeg ikke var tre fjerdingvej borte fra min fødeby, Marseille.

Det var en gyselig opdagelse, for jeg vidste, at der ikke ville blive vist mig nogen skånsel, og at jeg ikke kunne gå en fjerdingvej uden at blive genkendt. Jeg spekulerede over, hvad jeg skulle gøre, og til sidst faldt det mig ind, da mit blik faldt på damens lig, at jeg muligvis kunne gå for hende.

Jeg trak hendes tøj af, og efter at have trukket mine egne klæder på liget og dækket det med tang, iførte jeg mig den nonnedragt, hun havde båret, og satte mig ned for at vente på, at der kom nogle folk, hvilket jeg vidste snart måtte ske. Jeg havde dengang ikke spor af skæg, og de mishandlinger, jeg havde udstået ombord på genueseren, havde gjort mig tynd og mager i ansigtet. Det var let, når jeg var i nonnedragt, at tage mig for et fruentimmer på femogtredive år, der havde tilbragt livet i et klosters ensomhed. I lommerne på hendes klæder fandt jeg breve, som gav mig den nødvendige nøgle til min historie, og jeg besluttede hellere at give mig ud for søster Eustasie end at lade mig kaste i fængsel eller gennembore med en kårde.

Jeg havde næppe fået gennemlæst disse dokumenter, før en flok folk, der var lokket til af vragstumperne på strandbredden, kom hen til mig. Jeg fortalte om skibets forlis, hele besætningens død, mit navn og min stand, at jeg på biskoppens anmodning var kommet hertil for at overtage bestyrelsen af St. Thereses kloster, og jeg tilføjede, at jeg i min nød havde anråbt

den hellige jomfru, som var kommet mig til hjælp og havde ladet mig drive i land så roligt og godt, som om jeg havde hvilet på edderduns puder. Rygtet udbredtes og blev troet, for den omstændighed, at en hjælpeløs kvinde var den eneste af et helt mandskab, der havde overlevet strandingen, var i sig selv et tilstrækkeligt vidunder.

Biskoppens vogn blev sendt efter mig, og jeg blev ført ind til byen, ledsaget af en stimmel af præster, munke og lægfolk, der var begærlige efter blot at kysse den jord, som var blevet betrådt af en person, der i en så særlig grad stod under Himlens beskyttelse. Jeg blev ført til biskoppens palads, hvor jeg holdt en slags kur og modtog deputationer af autoriteterne, guvernøren og alle de indflydelsesrige borgere. Efter tre dages ophold flyttede jeg til det kloster, hvis abbedisse jeg blev antaget for at være, og blev modtaget med begejstring af nonnerne, som flokkedes om mig med en blanding af ærefrygt og glæde.

Dagen efter, at jeg var blevet indsat som abbedisse, kom de to ældste søstre, som jeg havde haft ondt ved at blive kvit endog da jeg gik i seng aftenen før, og forestillede mig efter tur alle nonnerne, idet de begyndte med de ældste og sluttede med dem, som sidst havde aflagt kyskhedsløftet. Jeg må tilstå, at jeg i begyndelsen af denne audiens kun følte ringe interesse derfor, men da den nærmede sig enden, tiltrak mange smukke ansigter sig min opmærksomhed, og jeg gav dem fredskysset med større iver, end klogskaben egentlig retfærdiggjorde. Den sidste af søstrene trådte frem og blev forestillet som søster Marie. Barmhjertige Himmel! Det var den stakkels pige, som jeg havde forladt. Jeg studsede, da jeg så hende nærme sig. Hun holdt øjnene sænket imod jorden, ligesom af ærbødighed for min

kendte hellighed. Da hun knælede ned for mig for at modtage kysset, løftede hun dem op. Kærligheden kan gennemskue enhver forklædning. I det første øjeblik troede hun, at hun så sin bortløbne elsker, og tabte næsten vejret af forbavselse – men ved nærmere eftertanke indså hun, at det var komplet umuligt, og sukkede over den usædvanlige lighed, idet hun modtog kysset af de læber, som så ofte tidligere havde været trykket imod hendes.

Da jeg var færdig med ceremonien, klagede jeg over træthed og bad om at blive alene.

Jeg ønskede at tænke over, hvad der var hændt, og bestemme mig til, hvordan jeg skulle bære mig ad. For at undgå den fare, som truede mig, var jeg kommet i en endnu vanskeligere stilling. Hvad skulle enden blive? Efter lang overvejelse besluttede jeg at gøre Marie til min fortrolige og lade min fremtidige færd afhænge af omstændighederne. Jeg ringede på klokken, udbad mig den ældste søsters nærværelse og begyndte da at udspørge hende nærmere om de nonner, der var blevet forestillet mig.

Den gamle heks følte sig smigret ved den fortrolighed, der blev vist hende, og der var ingen ende på hendes snakkesalighed og ondskabsfulde bemærkninger. Hun holdt listen i hånden og gennemgik hver enkelt nonnes familieforhold og private historier. Det varede to timer, inden hun sluttede med Marie, hvis historie hun fortalte i den yderste detalje, og hvis hendes beretninger om alle de andre var rigtige, havde jeg visselig ingen grund til at lykønske mig til at være abbedisse, for så vidt angik de under mit tilsyn værende nonners tidligere vandel. "Gode søster," svarede jeg, "jeg takker

dig for dine oplysninger, som jeg ikke skal undlade at drage mig til nytte i mine planer for forbedringen af de under mit tilsyn stående nonners sædelighed. Jeg har altid gjort det til regel, at en af søstrene skal blive i mit værelse hver nat for at våge og gøre pønitense. Jeg har fundet, at det i forening med mine betimelige opmuntringer har haft en fortrinlig virkning. Naturligvis sigter jeg ikke til ærbare og fromme kvinder som dig. Jeg sigter til dem, som i deres dårskab og ungdommelige lidenskab endnu ikke har ydmyget sig nok ved afholdenhed og spægelse. Hvem foreslår du til at våge her i nat?"

Den gamle heks, af hvis heftige sprog jeg havde mærket, at hun ikke kunne lide Marie, nævnte straks hende som den, der kunne have godt af en rigtig streng bod. Jeg talte med hende en halv time til, sagde hende da godnat og lavede mig til at gå i seng efter at have bedt hende om at sende Marie ind til mig.

Marie kom ind med sin bønnebog i hånden, og idet hun bukkede ydmygt for mig, da hun gik forbi, satte hun sig ned i nærheden af den lampe, som var tændt i den anden ende af værelset foran et billede af den hellige jomfru, og begyndte sin vågen og bøn.

"Marie," sagde jeg, mens jeg stod ved sengen. Hun udstødte et svagt skrig, da hun for første gang hørte min stemme, og idet hun kastede sig på knæ foran den hellige jomfrus billede, skjulte hun sit ansigt i sine hænder og syntes hensunket i tavs, men inderlig bøn.

"Marie," sagde jeg igen, "kom her." Hun rejste sig og kom skælvende hen til foden af sengen. "Dig, og dig alene, betror jeg en hemmelighed, som, hvis den blev opdaget, vil udsætte mig for en smertefuld og vanærende død. Du tog ikke fejl, da du

studsede over det ansigt, der skjulte sig under nonnedragten, og af den stemme, du nu har hørt, må du med sikkerhed vide, at jeg virkelig er François. Hvordan jeg er blevet abbedisse for dette kloster, skal du straks få at vide." Jeg fortalte hende da, hvad jeg allerede har fortalt Deres Højhed. "På hvilken måde," fortsatte jeg, "jeg skal komme ud af den farlige stilling, ved jeg ikke. Det er mig imidlertid en trøst, at jeg igen befinder mig i selskab med genstanden for min kærlighed. Kom her, Marie. Jeg er virkelig din egen François."

Marie blev ståede ved foden af sengen og nærmede sig ikke. Jeg så, at tårerne strømmede hende ned ad kinderne, mens hun hævede sine øjne imod himlen.

"Tal til mig, Marie, hvis du nogen sinde har elsket mig."

"At jeg elskede dig, François, det ved du meget godt. Ikke engang det, at du på en så styg måde forlod mig, kunne tilintetgøre min urokkelige kærlighed. Jeg trodsede alt for din skyld. Mine brødre og min fader kunne ikke fravriste mig hemmeligheden, og skønt deres mistanke var rettet på dig, kunne de aldrig få den bekræftet. Jeg fødte mit syndige afkom i ensomhed og sjælekval, blev senere overvældet med bebrejdelser, da jeg trængte til trøst og opmuntring, og blev døvet med forbandelser, da jeg havde hvile og mildhed behov. Jeg begravede det med undseelse, sorg og skam. Du havde forladt mig, og jeg følte, at alle bånd, som knyttede mig til denne verden, var brudte. Jeg tog sløret, og aldrig har nogen mere frivilligt forladt verden end jeg. Siden har jeg haft fred, om jeg end ikke har været lykkelig."

"Og nu skal du blive lykkelig, Marie," udbrød jeg og strakte mine arme ud imod hende. "Kom hen til mig, så skal jeg

forklare dig mine bevæggrunde til at forlade Marseille, og hvilke planer jeg havde haft for fremtiden, hvis de ikke var blevet kuldkastet af uforudsete begivenheder. Alt skal endnu blive godt."

"François, alt er godt. Jeg har aflagt et højtideligt løfte – det er ført til bogs i Himlen. Du er ved svig og bedrag kommet ind på et helligt sted og har påtaget dig et helligt navn. Forøg ikke din brøde ved oven i købet at fostre tanker om uanstændighed, og ydmyg mig ikke endnu mere ved noget øjeblik at antage, at jeg er i stand til at være delagtig deri – hellige Jomfru," udbrød hun og faldt på knæ, "jeg anråber om din mægtige bistand i denne kamp mellem verdslige lidenskaber og hellige ønsker. O, gør mig død for alt undtagen for dig og den brudgom, jeg har modtaget af dine hænder!"

Hun rejste sig derefter og fortsatte: "Hvordan du vil kunne forlade dette kloster, François, ved jeg ikke, men din hemmelighed er sikker hos mig, hvis du blot ikke oftere forlanger min nærværelse, sådan som du har gjort i aften. Jeg vil bestandig sende mine bønner op for dig, men vi må ikke oftere mødes." Og Marie vinkede bedrøvet med hånden og gik ud af stuen.

Skønt jeg altid har næret dyb ringeagt for den katolske religion, hvortil jeg da bekendte mig, blev jeg grebet af ærefrygt for dydens skønhed, sådan som den viste sig hos Marie, og tilbragte natten med tungsindige betragtninger. Jeg elskede hende højere end nogen sinde og besluttede at overtale hende til at forlade klosteret og blive min hustru. Næste morgen sendte jeg bud efter hende.

"Marie, du hengav dig til Himlen, da du bildte dig ind, at intet bånd bandt dig til Jorden. Du tog fejl. Der var en, hvem du endnu elskede, og som endnu tilbad dig. Løfter, der gives under en falsk forudsætning, føres ikke til bogs i Himlen. Forlad dette kloster med mig, bliv min kone, og du vil gøre din pligt imod Himlen bedre end ved at hentæres mellem disse mure, som ikke indeslutter andet end misundelse, had og samvittighedsnag."

"François, du har fået mit svar. Gjort gerning står ikke til at ændre. Frels dig selv. Og overlad mig til min ulykkelige skæbne," svarede Marie. Derpå brast hun i gråd og fortsatte: "O, François, hvorfor forlod du mig uden at sige et eneste ord? Havde du blot gjort mig opmærksom på den fare, du svævede i, så ville jeg have været den første til at tilskynde dig til at tage bort, og jeg ville for din skyld have fundet mig i alt, alt med tålmodighed, om ikke med glæde. Hvis det, du nu siger, er sandt, ville alt have været godt. Men nu har jeg intet, som kan opmuntre mig på min ensomme pilgrimsgang, og mit eneste ønske er, at den snart må være forbi. Jeg tilgiver dig, François, men beklag mig, for jeg fortjener din beklagelse."

"Endnu engang bønfalder jeg dig, Marie, om at gå ind på mit forslag."

"Aldrig, François. Jeg vil ikke være min Gud mindre tro, end jeg var dig. Han vil ikke forlade mig. Og lider jeg nu, vil han belønne mig for det senere." Marie forlod atter mit værelse.

Min stilling i nonneklosteret blev nu utålelig, og jeg besluttede at flygte bort. Jeg foregav, at jeg var syg, og holdt sengen. Der blev imod mit ønske sendt bud efter lægen ved et nabokloster, der havde et stort navn. Da jeg hørte, at han skulle komme, klædte jeg mig på for at modtage ham, for jeg var

bange for, at han skulle se mig for nøje efter. Han spurgte, hvad jeg fejlede. Jeg svarede, at jeg ingen smerte følte, men at jeg var overbevist om, at jeg snart ville gå bort. Han følte min puls, og da han ikke kunne opdage noget sygdomssymptom, tog han afsked med mig.

Til de ældre søstre, som besøgte mig, talte jeg i gåder og sagde dem, at jeg fornemmede et kald, at de måtte vente snart at se mig forsvinde, og det ry, jeg havde for hellighed, gjorde at de modtog mine vink som inspirerede bemærkninger. En aften klagede jeg over, at jeg følte mig meget dårligere, og bad dem at forlade mig tidligt. De ville have sendt bud efter lægen, men jeg forbød dem det og sagde dem, at ingen læges kur kunne hjælpe mig. Idet jeg kyssede dem alle og fremsagde en højtidelig velsignelse over dem, lod jeg dem gå. Så snart det var mørkt, kastede jeg min nonnedragt, som jeg lod ligge på sengen, som om jeg var smuttet lige ud af den. Og da vinduerne i mit værelse, der vendte ud imod klosterets have, ikke var lukkede, lod jeg mig, nøgen som jeg var, falde ned og nåede jorden i sikkerhed. Jeg var så forsigtig, da jeg var kommet udenfor, at lukke vinduet, for at de ikke skulle opdage, at jeg var flygtet, og efter at være klatret op i et træ, som hang ud over havemuren, lod jeg mig fra en gren dumpe ned på den anden side og var nu i frihed. Da jeg vidste, at jo længere jeg kom bort fra nonneklosteret, desto mindre udsigt havde jeg til at blive antaget for en bedrager, så skyndte jeg mig ud på landevejen og løb det bedste, jeg havde lært, i retningen fra Marseille til Toulouse.

Jeg var gået flere mile uden i den stille nattetime at træffe på nogen som helst, kun ind i mellem foruroliget ved en eller

anden køters gøen, når jeg kom igennem de små landsbyer på min vej – da jeg, udmattet og forkommen af kulde, satte mig ned under et hegn for at søge ly imod den kolde blæst. Da vinden lagde sig, hørte jeg lyden af klagende stemmer, der syntes at komme fra vejen et lille stykke borte. Jeg rejste mig op og fortsatte min gang. Da snublede jeg over liget af en mand. Jeg undersøgte ham ved det svage stjernelys. Han var aldeles død, og det faldt mig straks ind, at der var begået et røveri, og at de klager, jeg havde hørt, kom fra dem, som var sluppet derfra med livet. Den denne mands kappe lå under ham. Det var en feltkappe af den slags, som officererne gik med. Jeg hæftede den op i halsen, hvor den var sammenfæstet med to sølvspænder, svøbte den om mine kolde lemmer og gik videre hen imod det sted, hvorfra jeg nu af og til hørte stemmer meget tydeligere end før. Atter traf jeg på to lig, og da det nu var begyndt at dages, så jeg, at de var klædt som folk af ringe stand. Da jeg lod min hånd glide hen over deres ansigter, mærkede jeg, at de var helt døde og stive. Bange for, at jeg, når jeg blev fundet tæt ved stedet og ikke kunne give nogen forklaring over, hvem jeg var, skulle blive anklaget for mord, tænkte jeg på straks at flygte, men en kvindes klagende stemme nåede mine øren, og det var en appel, som jeg ikke kunne modstå. Jeg gik nogle alen længere frem og opdagede da en vogn, hvis heste lå døde i dens spor med kusken ved siden af dem. Til baghjulene var en gammelagtig mand og et ungt fruentimmer bundet med tov.

"Gud være lovet, kære fader, nu kommer der hjælp!" sagde den unge dame, da jeg nærmede mig, og da jeg kom tæt hen til dem, udbrød hun: "O, jeg kender ham på hans kappe. Det er den

herre, som forsvarede os så tappert, og som vi troede var blevet dræbt. Er De slemt såret, min herre?"

Da jeg vidste, at jeg hellere måtte være enhver anden end mig selv, svarede jeg med min sædvanlige opfindsomhed og åndsnærværelse. "Nej, Gud være lovet, ikke meget, frøken! Jeg blev bedøvet, og de forlod mig i den tro, at jeg var død. Det er mig kært, at jeg endnu er i live og kan være Dem til tjeneste." Jeg gav mig straks til at løse de bånd, hvormed faderen og datteren (som de efter deres samtale syntes at være) var bundet til hjulene. Røverne havde trukket klæderne af dem begge næsten lige til det bare skind, og de var så forkomne af kulde, at de næppe kunne stå på benene, da de var løste – navnlig den stakkels pige, der rystede, som om hun havde koldfeber. Jeg foreslog dem at gå ind i vognen, da de der ville være mest i ly imod den skarpe blæst, og de indrømmede, at det var rigtigst at følge mit råd.

"Hvis det ikke er for meget at anmode Dem om, min herre," sagde den gamle mand, "så vil jeg gerne bede Dem at låne min stakkels datter Deres kappe, for hun er nærved at omkomme af kulde."

"Det skal jeg med fornøjelse, min herre, så snart de begge er inde i vognen," svarede jeg, for jeg havde nu taget min beslutning om, hvordan jeg ville bære mig ad. Jeg hjalp dem ind, lukkede døren, tog kappen af og stak den ind ad vinduet med disse ord: "Tro mig, frøken, jeg ville have tilbudt Dem den før, hvis ikke gavtyvene, mens jeg lå besvimet, havde behandlet mig på samme måde som Dem, og jeg må nu gå bort og søge efter nogle klæder." Derpå gik jeg med hurtige skridt bort, mens

jeg hørte den unge dame udbryde: "O, fader, han har givet sine sidste klæder væk for min skyld!"

Jeg vendte straks tilbage til liget af den herre, hvis kappe jeg havde lånt, og som jeg ikke tvivlede om, at jeg var antaget for. Jeg trak alle klæderne af hans stive lemmer og iførte mig dem. De passede mig fint, og hvad der var endnu heldigere, de var ikke plettede med blod, da han havde fået sit dødssår ved en kugle i tindingen. Derpå slæbte jeg liget om på den anden side af hækken, hvor jeg kastede det i en grøft og skjulte det med langt græs, for at det ikke skulle blive opdaget. Det var blevet lyst, inden jeg var færdig med mit toilette, og da jeg kom tilbage til vognen, takkede den gamle herre mig særdeles varmt. Jeg fortalte ham, at da jeg var gået tilbage for at afklæde et af de andre lig, havde jeg fundet mine egne klæder i en bylt, som røverne havde glemt i deres hastværk for at komme bort.

Den unge dame sagde intet, men sad i det ene hjørne af vognen, indhyllet i kappen. Jeg åbnede nu en samtale med den gamle herre, som fortalte mig, hvordan overfaldet var begyndt, inden jeg var kommet dem til hjælp, og efter de oplysninger, jeg fik af ham, blev jeg i stand til at danne mig en meget god forestilling om den historie, jeg skulle fortælle. Jeg erfarede, at jeg havde været til hest sammen med min tjener, da vi red dem til hjælp, at de havde antaget os begge for dræbte, og at vi var omtrent fem fjerdingvej fra den nærmeste poststation.

Det var nu højlys dag, og jeg gjorde en anden opdagelse, nemlig at jeg var iført en officers dagliguniform. Længselsfuld efter at tilfredsstille min nysgerrighed ved et glimt af den unge dame, vendte jeg mig til hende, mens hun lå indhyllet i kappen, og udtalte det håb, at hun ikke frøs. Hun stak sit hoved frem og

svarede benægtende med et så yndigt smil på et så yndigt ansigt, at jeg aldrig før havde set mage. Jeg så aldeles betaget på hende og vendte ikke mine øjne bort, før hun rødmede og igen sank tilbage ligesom før.

Dette gengav mig min fatning. Jeg tilbød at gå efter hjælp, og mit tilbud blev modtaget med tak. Da jeg gik bort i dette ærinde, kom jeg forbi de folk, som var dræbt. Den ene var iført et lignende livre som kusken, der lå død ved sine heste. Den anden var iført en rideknægts dragt, og jeg anså det for givet, at han havde været min tjener. Jeg søgte i hans lommer for at finde nogle nærmere oplysninger, og efter at have tømt dem, begyndte jeg undervejs at læse deres indhold.

Af hans notesbog så jeg, at jeg var kommet fra Aix. Af breve og papirer, som jeg selv havde i lommen, erfarede jeg, hvem jeg var, hvem der var min fader, til hvilket regiment jeg hørte, at jeg havde orlov, og at jeg havde en broder, hvis kærlige brev jeg omhyggelig gennemlæste for deraf at indhente nærmere oplysninger. Jeg fik ikke tid til at tælle en betydelig sum penge, som var i min pung, inden jeg traf på en landmand, som kom trækkende med sine heste ved ploven. Idet jeg kort fortalte, hvordan det forholdt sig, tilbød jeg ham en god belønning, hvis han ville sætte sig op på en af sine heste og straks skaffe hjælp. Da jeg havde set på, at han var redet bort i kort galop, vendte jeg tilbage til vognen for at forsøge, om det var muligt at få endnu et glimt at se af det ansigt, der sådan havde fortryllet mig. Jeg fortalte, at jeg havde været heldig, og at de forhåbentlig snart ville blive udfriet af deres ubehagelige stilling. Jeg besvarede den gamle herres spørgsmål om den persons navn og stand, til hvem han og hans datter stod i så stor gæld, talte om min fader,

grev de Rouillé, samt om mit regiment og bad ham da vise mig en lignende fortrolighed.

Han var marquien af Fonseca, og den unge dame var hans datter. De var på rejsen til deres slot omtrent syv fjerdingvej derfra, hvorhen han håbede, at jeg ville ledsage dem for at give ham lejlighed til at vise sin taknemlighed.

Jeg betænkte mig og talte om tidligere løfter – ikke fordi jeg havde i sinde at afslå indbydelsen, men fordi den unge dame ikke havde istemt anmodningen. Min fremgangsmåde havde den ønskede virkning. Igen kom det dejlige ansigt frem fra kappen, og den yndigste stemme i verden udtalte det ønske, at jeg ikke måtte afslå hendes faders indbydelse. Jeg rødmede og fremstammede et samtykke. Glad over sin sejr smilede hun og indhyllede sig atter i kappen, som jeg kunne have revet i stykker, fordi den så skændigt skjulte hende for mit blik.

Der var nu kommet hjælp. Der kom en hel flok folk med en retsbetjent i spidsen, som skulle optage det foreløbige forhør, samt to par postheste. Marquien og min forklaring blev kort optegnede, hans om hvad han havde set, min "efter mit bedste skøn". Dokumenterne blev underskrevet, ligene ført bort, hestene spændt for, og på marquiens begæring tog jeg plads i vognen mellem ham og hans datter, hvorpå vi kørte til slottet.

Efter to timers forløb kom vi til en pragtfuld bygning, der vidnede om ejerens rigdom og gamle adel, og jeg havde den fornøjelse at bære den skønne pige, der var indhyllet i kappen, i mine arme op ad den lange trappe, ad hvilken vi kom op til indgangen. Så snart jeg havde lagt hende ned på en sofa, overlod jeg hende til de kvindelige tyenders omhu og forlod værelset. Marquien var gået ind i sit eget værelse for at udfylde

manglerne i hans dragt, og i en kort tid var jeg alene overladt til mine egne betragtninger. Hvad skal enden blive på alt dette? tænkte jeg. Skal jeg således evindeligt blive ved at anmasse mig andres klæder og titler, foretage en slags sjælevandring før døden? Men hvor langt mere skyldtes det dog ikke tilfældet end mig selv!

Efter megen betænkning besluttede jeg at lade tingene gå deres egen gang og stole på min opfindsomhed og mit held. Jeg følte, at det var umuligt at rive mig løs fra den hulde skabning, hvis personlige ydre allerede havde fortryllet mig, og jeg svor på, at der ikke var nogen risiko, ikke nogen fare, som jeg ikke ville trodse for at vinde hendes kærlighed.

Efter en times forløb mødtes vi ved frokostbordet, og jeg følte mig endnu mere fortryllet end før – men jeg vil ikke opholde Deres Højhed ved at dvæle for længe ved den ting.

"Nej, gør ikke det, yaha bibi, min ven," sagde pashaen gabende. "Din historie begynder allerede at blive meget tør. Vi vil tænke os cypresmidjen, hjorteøjnene og hendes ansigts fuldmåne. Vi muselmænd taler ikke så meget om fruentimmer, men da du dengang var franskmand og meget ung, vidste du sagtens ikke bedre. Du taler jo om fruentimmere, som om de havde sjæle!" Renegaten fandt det ikke rådeligt at udtrykke nogen mening, der stod i strid med Hs. Højheds anskuelser og Profetens påstande. – "Man skal ikke kunne sige, at jeg opførte mig imod dem, som om de havde sjæle," svarede han, "og inden jeg skiftede religion, blev jeg ofte plaget af samvittighedsnag over min egenkærlige og ufølsomme adfærd imod Marie, men alt det er forbi, jeg er nu tyrk," og renegaten strøg sig med

hånden over panden, for nogle dydige følelser, der i lang tid havde været kvalt, var blevet fremmanet, da han blev mindet om den brødefulde livsbane, han havde vandret, og som han havde sat kronen på ved at fornægte sin frelser. Efter en kort pause fortsatte han:

I en uge fortsatte jeg at nyde marquiens og hans datters selskab og blev med hver dag mere afholdt af dem begge. Jeg havde ikke erklæret hans datter min kærlighed, for der var noget, som med uimodståelig magt afholdt mig derfra. Dog vidste jeg, at hun ikke betragtede mig med ligegyldighed. Vort selskab blev nu forøget med biskoppen af Toulouse, en broder til marquien, der kom for at lykønske ham og sin niece med deres frelse. Jeg blev forestillet som den herre, der havde ydet dem en så væsentlig hjælp. Biskoppen stirrede forbavset på mig.

"Det er underligt nok," bemærkede han, "der er fundet et lig i en grøft i nærheden af det sted, hvor røveriet blev begået, og det er blevet genkendt som liget netop af den unge officer, hvem du nu forestiller mig. Hvordan kan det være?"

Marquien og hans datter syntes forbavsede over denne meddelelse (og jeg var det sandelig med), men det var kun i et sekund. "Hvad siger De, min herre!" udbrød jeg med skælvende stemme, "er der fundet et lig af grev de Rouillés søn? Min stakkels, stakkels broder! Min kære Victor, er du også omkommet? Hvilken uret har jeg ikke gjort dig!" Idet jeg kastede mig på en lænestol, dækkede jeg mit ansigt med mit lommetørklæde, som om jeg var overvældet af sorg, men i virkeligheden tænkte jeg over, hvad jeg nu skulle gøre.

"Deres broder!" udbrød marquien forbavset.

"Ja, hr. marquis, min broder! Jeg skal nu fortælle, hvorfor jeg skjulte for Dem, at han var i mit selskab, dengang overfaldet skete. Da jeg sprængte frem for at hjælpe Dem, var jeg fulgt af min broder, som red med mig ad Marseille til, og om hvem De mindes, at jeg har talt, men efter den første salve opdagede jeg, at han ikke var ved min side, og jeg bildte mig ind, at han havde forladt mig af frygt. Jeg ønskede ikke, at en sådan vanære for familien skulle blive kendt, og jeg talte derfor ikke om ham, da jeg kom tilbage. Jeg anede ikke, at mens jeg i mit hjerte beskyldte ham for fejhed, var han død, og at han havde udgydt sit hjerteblod for at forsvare mig. Victor, min kære Victor!" fortsatte jeg, "hvor stor har ikke din uret været, og hvordan kan tabet af dig blive mig erstattet!" Ligesom ude af mig selv af sorg kastede jeg mig på sofaen.

"Huckaback," bemærkede pashaen, "det forekommer mig, at du i dine yngre dage har været en stor slyngel."

"Jeg indrømmer det," svarede renegaten, "men som undskyldning for det må Deres Højhed erindre, at jeg dengang var kristen."

"Ved Profetens skæg, det er godt sagt og meget sandt," svarede pashaen.

Marquien og hans broder var meget bedrøvet over, at de sådan uforsætligt havde voldt mig sorg. De søgte at trøste mig, men da de mærkede, at deres bestræbelser var frugtesløse, gik de ud af stuen, idet de anså det for rigtigst at overlade mig til mig selv. Cerise – sådan hed datteren – blev tilbage. Efter en

kort pause kom hun hen til mig, og idet hun lagde sin hånd på min skulder, sagde hun med sin sølvklare stemme:

"Trøst Dem, min kære Felix!" Men jeg svarede ikke. "Hvor jeg er ulykkelig!" sagde hun, "det var for at forsvare mig, at han mistede livet. Det er Deres mod, jeg skylder min frelse. Han er død, og De er ulykkelig. Kan intet erstatte Dem tabet af Deres broder? – Intet, Felix?"

Jeg løftede mit hoved. Hendes øjne svømmede i tårer og strålede af kærlighed. Idet jeg atter satte mig på sofaen, trak jeg hende sagte hen til mig. Hun gjorde ingen modstand, og et øjeblik efter var hun sunket ned ved min side, mens mine arme omslyngede hendes skønne skikkelse.

"Jo, Cerise," mumlede jeg, "jeg har fået min løn." Smilende og rødmende snoede hun sig ud af mine arme og rejste sig for at gå. Da hun på min bøn kom tilbage til mig, trykkede jeg et kys på hendes pande. Hun vinkede med hånden og ilede ud af værelset.

"Det må efter din beskrivelse have været en meget net pige," afbrød pashaen ham. "Sig mig engang, hvad betalte man for sådan en pige i dit fødeland?"

"Hun var ubetalelig," svarede renegaten med en åndsfraværende mine, som om han i tankerne dvælede ved svundne tider. "Kærlighed kan ikke købes. Muselmanden køber slavinden og blind lydighed imod sin vilje, men han vinder ingen kærlighed."

"Nej, han køber den færdig," svarede pashaen, "og jeg må sige, jeg vil ønske, at du havde gjort ligeså, for al denne gøren

kur bevirker, at du kun skrider langsomt frem i din historie. Bliv ved!"

"Jeg blev der en uge til. Da kørte biskoppen, som endnu ikke var rejst, en morgen over til Marseille og vendte tilbage til middag. "Der var sendt bud efter mig," bemærkede han, da vi satte os til bords, "fordi man ville høre min mening om, hvor vidt man burde anmode paven om at kanonisere søster Eustasie, som De har hørt tale så meget om, og hvis forsvinden er blevet tilskrevet en mirakuløs virkning, men mens vi rådslog derom, indløb der en efterretning, som i høj grad har forandret folks mening om hendes berømte hellighed. I nærheden af det sted, hvor skibet strandede, har man nemlig fundet et kvindeligt lig, der var iført mandsklæder, og det antages nu, at en eller anden forbryder har udgivet sig for hende i klosteret og siden er forsvundet. Rettens betjente er i færd med at anstille den strengeste undersøgelse, og hvis man finder personen, vil han blive sendt til Rom for at undergives inkvisitionens behandling."

Som Deres Højhed kan begribe, var det ikke synderlig behagelige nyheder for mig. Jeg var nær faret op af min stol, da jeg hørte det, men jeg havde dog selvbeherskelse nok til at skjule mine følelser, skønt det var, som om jeg skulle kvæles ved hver mundfuld mad, jeg spiste.

Men inden måltidet var omme, trak uvejret endnu mere sammen over mig. Der blev bragt marquien et brev fra min foregivne fader, grev de Rouillé, hvori denne sagde, at han havde fået så modsigende meddelelser, at han ikke kunne komme på det rene med sandheden. Af en havde han hørt, at

hans ældste søn var i live og på slottet. Af andre, at han var blevet myrdet. Andre lykønskede ham i breve med, at en af hans sønner var undkommet. Han bad marquien at underrette ham om, hvordan det virkelig forholdt sig, og ved overbringeren lade ham vide, om hans ældste søn var hos ham, eller om han, som rygtet sagde, var kommet ulykkelig af dage. Da hans yngste søn var hjemme og havde været hjemme i nogle måneder, og da de cirkulerende rygter nævnte dem begge, kunne han ikke tro andet, end at der måtte være bedrageri med i spillet.

Jeg så af den forandring, der foregik i marquiens ansigt, at sagerne ikke stod godt, og var til en vis grad forberedt på dette, da han alvorlig rakte brevet til biskoppen, som efter at have læst det, rakte mig det og sagde med en streng mine: "Det angår Dem, min herre." Jeg læste det med et roligt ansigt, og idet jeg gav det tilbage til marquien, bemærkede jeg med et suk: "Det er en dårlig godhed, der vises ved et sådant bedrag. Slaget vil kun ramme den gamle mand hårdere, når det kommer. De husker nok, at jeg omtalte for Dem (eller det var nok snarere, tror jeg, til mademoiselle Cerise), at min fader er blind og har været det i de sidste to år. De har været bange for at sige ham sandheden og har bildt ham ind, at Victor er hjemme. Min kære broder forlod nemlig i smug sin faders hus for at følge med mig. Det var en ulyksalig stund, da jeg gav efter for hans bønner! Men jeg ser, hr. marquis, det er nu absolut nødvendigt, at jeg tager hjem til fader. Han har behov for visheden om min frelse for at hjælpe ham at bære hans sorg. Jeg vil derfor med Deres tilladelse skrive et par linjer med overbringeren af dette budskab, og hvor nødig jeg end vil, må jeg i morgen tidlig rive mig løs fra Deres behagelige selskab."

Den kolde og tillidsfulde mine, hvormed jeg svarede, fjernede den vakte mistanke, og efter at have skrevet nogle linjer til greven og bedt marquien om at låne hans signet, satte jeg seglet på og bad tjeneren at bringe det som svar til buddet, som jeg med glæde fra vinduet så galoppere bort. "Ei!" udbrød jeg. "Det er jo Pierre. Havde jeg vidst det, ville jeg have stillet ham nogle spørgsmål."

Dette betimelige udbrud fra mig undlod ikke at gøre sin virkning. Vi satte os igen til bords, og jeg blev behandlet med usædvanlig venlighed af marquien og hans datter, lige som til gengæld for, at de et øjeblik havde næret mistanke om, at jeg ikke var ærlig. Men jeg var urolig til mode og indså, at jeg aldrig havde båret mig mere forstandigt ad, end da jeg sagde, at jeg snart ville rejse.

Om aftenen var jeg alene med Cerise. Siden efterretningen om min broders død og det optrin, der efterfulgte, havde vi svoret hinanden urokkelig kærlighed, og i den henseende var jeg virkelig oprigtig. Jeg elskede hende til raseri, og jeg bevarer endnu med kærlighed mindet om hende, skønt år er henrundet, og hun længe har været blandt de døde. Ja, Cerise, hvis du fra de salige egne, hvor din rene ånd nu dvæler, kan skue ned på en elendig, der er så tynget med brøde som jeg, o, så vend dig ikke bort med afsky, men se med medynk på en mand, der elskede dig så inderligt, som nogen mand kunne elske, og hisset kun vil bryde sig lidt om alt, hvad Paradiset kan tilbyde ham, hvis din hulde ånd ikke må byde ham velkommen!"

"Jeg vil ønske, Huckaback," bemærkede pashaen vredt, "at du vil blive ved med din historie. Du taler til en død kvinde og ikke

til en levende pasha."

"Jeg beder om forladelse," svarede renegaten, "men for at behage Deres Højhed har jeg dvælet ved optrin, som for længst var udslettet af min erindring, og det er naturligt, at de følelser, som de må fremkalde, ikke let lader sig kvæle. Jeg skal imidlertid passe mere på for fremtiden."

"Cerise var bedrøvet ved tanken om min bortrejse. Jeg kyssede tårerne bort, og tiden fløj hurtig. Jeg overtalte hende til at tilstå mig en sammenkomst, efter at familien var gået til sengs, da jeg havde meget at sige hende."

"Godt, alt det vil vi tænke os," bemærkede pashaen utålmodigt. "Bliv nu ved. Du husker nok, at du skulle rejse om morgenen."

"Ja, ja, Deres Højhed," svarede renegaten noget misfornøjet.

"Og jeg rejste virkelig også om morgenen på en af marquiens heste og red så stærkt, jeg kunne til Toulon. Jeg besluttede igen at prøve min lykke til søs, da jeg var bange for, at jeg skulle blive opdaget, hvis jeg blev i land. For de penge, jeg havde i min pung, købte jeg et lille kvantum varer på spekulation, og efter at have truffet aftale med kaptajnen på et skib, som skulle til St. Domingo, byttede jeg min dragt med en stortrøje og sømandsbukser og befandt mig nu igen på det lunefulde hav."

"Dette, Deres Højhed, er beretningen om min første rejse og de hændelser, jeg havde på den."

"Nå," sagde pashaen og rejste sig, "der var for meget kærlighed og for lidt sømandskab i den, men havde du udeladt det første, ville den sagtens ikke have været så lang. Mustapha, giv ham fem guldstykker, så vil vi høre hans anden rejse i morgen."

Så snart pashaen var gået, brummede renegaten: "Hvis jeg skal fortælle mine historier, må man ikke afbryde og kommandere med mig. Jeg kunne have talt i en hel time, efter at jeg havde haft mit stævnemøde med Cerise, hvis jeg ikke var blevet afbrudt. Nu derimod gjorde jeg kort proces."

"Men, Selim," svarede Mustapha, "pashaen bryder sig ikke om den slags eventyr. Han holder af noget mere mærkværdigt. Kan du ikke pynte lidt på det?"

"Hvad mener De?"

"Hellige Profet! Hvad jeg mener! – Ih, du må fortælle nogle løgne – ikke hænge dig så stærkt i kendsgerningerne."

"Hænge mig i kendsgerningerne, vezir! Men jeg har jo endnu ikke berettet en eneste kendsgerning."

"Hvad! Er alt dette ikke sandt?"

"Ikke et ord af det, så sandt jeg håber at komme i Himlen!"

"Bismillah! – Heller ikke det om Marie og klosteret – og om Cerise?"

"Det er alt sammen løgn lige fra begyndelsen til enden."

"Og har du aldrig været barber?"

"Aldrig i mit liv."

"Hvorfor holdt du da sådanne lange taler til den afdøde Cerise, da du mærkede, at pashaen var utålmodig?"

"Blot fordi det kneb for mig, vezir, og jeg ville vinde tid for at overveje, hvad jeg så skulle sige."

"Selim," svarede Mustapha, "du har en stor begavelse, men sørg før, at din næste rejse bliver mere vidunderlig. Det er dig vel uden forskel."

"Ganske uden forskel, men pashaen har ingen smag. Giv mig nu mine fem guldstykker, så går jeg. Jeg er nær ved at krepere af tørst, og jeg vil ikke være i mit es, før jeg har drukket i det mindste et par kander vin."

"Hellige Profet! Hvad for en tyrk!" udbrød veziren og løftede sine hænder. "Her har du dine penge, kafir. – Glem ikke at komme igen i morgen."

"I skal ikke være bange for mig, vezir. Deres slave lever kun for at adlyde Dem, som vi tyrkere siger."

"Vi tyrkere!" mumlede veziren, da han kastede sine øjne på renegatens bortgående skikkelse. "Nå, af alle de skurke –"

"Nå," mumlede renegaten, som nu var kommet så langt bort, at han ikke kunne høres, "af alle de skurke –." Hvem de sigtede til i deres monologer, må overlades til læserens fantasi, for forsigtighed afholdt dem begge fra at give resten af deres tanker luft.

6. kapitel

"Maschallah! Hvor Gud er underfuld! Fik kaliffen Harun nogen sinde sådanne historier at høre?" bemærkede pashaen, idet han tog piben af munden, som han sad og røg på i Mustaphas selskab. "Den vantro fortæller sælsomme historier om fremmede lande. Hvad vil hans mund nu åbne sig til?"

"Shaitin bachehen – for en Djævelens søn er han endnu, skønt han bærer turbanen og bøjer sig for Allah – vil vise sig at være en rig skat af adspredelse for Deres Højhed," svarede Mustapha, "men hvordan lyder den vises ord? *Når du har guld i din hazneh, så hold den lukket og føj mere til det. Sådan vil du blive rig.*"

"Det er visdomsord," svarede pashaen.

"Så vil jeg råde Deres Højhed til at gå ud i aften og søge efter mere for ikke straks at bruge, hvad I har i Deres besiddelse."

"Allah Thaib! Det er godt sagt!" svarede pashaen, idet han rejste sig fra sit *musud* eller stadstæppe. "Månen er stået op – når alt er færdigt, ville vi gå ud."

Et kvarter efter begav pashaen sig atter, ligesom før ledsaget af pashaen og bevæbnede slaver, ud på sine vandringer gennem Cairo.

De havde ikke gået mere end en halv time, da de hørte to mænd, der sad ved døren til en frugtbutik, føre en højrøstet diskussion. Pashaen rakte sin finger i vejret som et tegn til Mustapha om at standse, for at han kunne høre deres samtale.

"Ved du hvad, Ali, det er umuligt at høre på dine lange historier uden at blive gal i hovedet."

"Lange historier!" hviskede pashaen til Mustapha. "Der har vi det! – Schukur Allah! Gud være lovet!"

"Og jeg siger dig, Hussan, at dine er ti gange så gale. Du har aldrig talt i ti minutter, uden at jeg føler lyst til at lade din mund gøre bekendtskab med min tøffelhæl. Jeg ville ønske, at der var nogen, som vil høre på os begge to og afgøre diskussionen."

"Det vil jeg," sagde pashaen, idet han trådte frem for dem. "I morgen vil jeg høre jer begge to fortælle jeres historier, og så skal jeg afgøre, hvem af jer der er bedst."

"Og hvem er De?" bemærkede en af mændene forundret.

"Hs. Højhed pashaen," svarede Mustapha, der nu trådte frem. Begge mændene kastede sig næsegrus ned, mens pashaen befalede Mustapha, at de skulle føres frem for ham næste dag. Og efter at veziren havde overgivet dem til de slaver, der havde fulgt ham i nogen afstand, vendte han hjem med pashaen, som var glad over den rige høst, han ventede af de to personer, der beskyldte hinanden for at fortælle sådanne lange historier.

Da divanet næste dag var sluttet, blev de to mænd ført frem for pashaen.

"Jeg skal nu afgøre, om jeres historier duer noget," bemærkede han. "Sæt jer ned, begge to, og bliv Indbyrdes enige om, hvem af jer, der vil begynde."

"Med Deres Højheds tilladelse, De vil aldrig kunne holde ud at høre på denne Ali," bemærkede Hussan, "De gør bedst i at lade ham gå."

"Allah bevare Deres Højhed for alt ondt," svarede Ali, "men navnlig for Hussans tale, der er lige så kvælende som ørkenens hede vind."

"Jeg har ikke ladet jer kalde for at høre jeres diskussioner i min nærværelse, men for at høre jeres historier. Ali, begynd du!"

"Jeg forsikrer Deres Højhed," afbrød Hussan ham, "De vil ikke høre på ham i tre minutter."

"Jeg forsikrer dig," svarede pashaen igen, "at hvis du siger et ord til, inden jeg befaler dig det, så vil du få en portion bastonade for din ulejlighed. Ali, begynd din historie."

"Nu vel, Deres Højhed, det var omtrent tredive år siden, må De vide, at jeg var en lille dreng, må De vide."

Hussan løftede sine hænder og smilede.

"Ja, Deres Højhed, De må vide –"

"Jeg ved ingenting, Ali. Hvor kan jeg vide det, inden du fortæller mig det?" bemærkede pashaen.

"Nu vel da, Deres Højhed må vide, at jeg, lige siden jeg blev født, har boet i samme gade, hvor Deres Højhed så os sidde i aftes, og tredive år, må De vide, er en lang tid i en mands liv. Min fader var gartner, og folk af hans stand, må De vide, er nødt til at stå tidligt op for at være i rette tid på torvet, hvortil de, må De vide, bringer deres grøntsager til salg."

"Det er bestemt alt sammen meget sandt," bemærkede pashaen, "men du vil gøre mig en tjeneste ved at udelade alle disse "må De vide", for jeg er enig med din kammerat Hussan i, at de er grumme kedsommelige."

"Det har jeg netop allerede sagt ham, Deres Højhed. "Ali," siger jeg, "hvis du bare kan udelade dine – må du vide –", siger jeg, "så kunne din historie være morsom," siger jeg –"

"Stille med dine – siger jeg –," bemærkede pashaen. "Har du glemt bastonaden? I synes at være lige gode. Ali, bliv ved med din historie, og husk på min befaling. Feleken og ferascherne er ved hånden."

"Nu vel, Deres Højhed, en morgen stod han tidligere op end sædvanlig, da han gerne ville først på markedet med nogle løg, som han dyrkede mange af, må De vide, og efter at have læsset sit æsel begav han sig i et jævnt luntetrav ad byen til. Der, må De vide, kom han til torvet lidt efter daggry, og så, må De vide – "

"Befalede jeg dig ikke at udelade – må I vide –? Vil du adlyde mig eller ej? Bliv nu ved, og hvis du igen forsynder dig, skal du få en sådan bastonade, at dine negle falder af."

"Jeg skal efterkomme Deres Højheds ønsker," svarede Ali. – "Lidt efter daggry, må – nej, jeg mener, lidt efter daggry så han et gammelt fruentimmer sidde ved en af frugtbutikkerne med sit hoved indhyllet i en gammel mørkeblå kappe, og da han kom forbi, må – hvad jeg ville sige, så rakte hun en af sine fingre frem og sagde: "Ali Aba," for det var min faders navn, "hør et godt råd. Lad dit tossede dyr blive stående og følg mig." Min fader, må De vide, der ikke var oplagt til at skænke sådan en gammel kvinde nogen opmærksomhed, må De vide, svarede, må De vide – "

"Hellige Allah!" udbrød pashaen rasende til Mustapha, "hvad fortjener denne mand?"

"Den straf, som tilkommer dem, der vover at være ulydige imod Deres Højheds befalinger."

"Og han skal få den! Før ham ud, giv ham hundrede slag bastonade, sæt ham på et æsel med sit ansigt vendt imod halen, og lad den betjent, som fører ham gennem byen, råbe: "Sådan

straffer pashaen den, der anmasser sig ved at sige, at Hs. Højhed ved noget, når han i virkeligheden intet ved."

Vagterne greb den ulykkelige Ali for at bringe pashaens vilje til udførelse, og da han var slæbt bort, udbrød Hussan: "Jeg sagde Dem det, men De ville ikke tro mig."

"Nu vel," svarede Ali, "jeg har den trøst, at din historie endnu ikke er fortalt. Hs. Højhed skal endnu afgøre, hvilken der er den bedste."

Efter et par minutters pause, som pashaen behøvede for at genvinde sin tabte ligevægt, sagde han til den anden mand: "Begynd nu på din historie, Hussan, og husk på, at jeg er i temmelig dårligt humør."

"Hvordan kan Deres Højhed være anderledes efter den kedsommelige Alis fortrædelig historie? Jeg sagde det nok. "Ali," siger jeg – "

"Kom med din historie," gentog pashaen vredt.

"For omtrent to år siden, Deres Højhed, sad jeg ved døren til den frugtbutik, som Deres Højhed måske lagde mærke til, da De så os i nat. Et ungt fruentimmer, der ikke syntes at høre til den simple klasse, kom ind, fulgt af en drager. "Jeg skal have nogle meloner," siger hun. – "Jeg har meget smukke meloner, vær så god og kom indenfor," siger jeg, og fra den øverste hylde tog jeg fire eller fem meloner ned.

"Min unge dame," siger jeg, "De vil lægge mærke til, at det er meget smukkere meloner," siger jeg, "end man almindeligvis får. Derfor er den ringeste pris for dem, siger jeg – "

"Hør, dine – siger jeg – er meget værre end Alis – må I vide –. Behag at lade dem blive borte, og bliv ved med din historie," råbte pashaen med forøget dårligt lune.

"Jeg skal om muligt adlyde Deres Højhed." Jeg sagde den laveste pris, og hun løftede da sit slør. – "Jeg har en forestilling om," sagde hun, idet hun lod mig skue et af de skønneste ansigter i verden, "at de kan fås billigere."

"Jeg blev så slået af hendes skønhed, at jeg var aldeles målløs. "Har jeg ikke ret?" sagde hun smilende.

"Af Dem," siger jeg, "kan jeg intet tage. Tag så mange i Deres dragers kurv, som De behager." Hun takkede mig og lagde alle dem i kurven, som jeg havde taget ned. "Nu," siger hun, "ville jeg gerne have nogle dadler, de bedste og smukkeste, som De har." Jeg tog nogle ned, som ville være blevet beundret af damerne i Deres Højheds harem. "Disse," siger jeg, "er de bedste dadler, som kan fås i hele Cairo." Hun smagte på dem og spurgte om prisen, Jeg nævnte den. "De er dyre," svarede hun, "men jeg må have dem billigere," og igen slog hun sit slør til side. "Frue," siger jeg, "den pris, jeg har nævnt, er meget for billig for disse dadler. Det er virkelig umuligt at tage en eneste para mindre. Læg mærke til frue," siger jeg, "hvor smukke de er, løft på dem, og smag på dem," siger jeg, "så vil De erkende," siger jeg, "at jeg har tilbudt Dem at sælge dem til en pris, som," siger jeg – "

"Hellige Profet!" råbte pashaen rasende. "Jeg vil ikke høre mere om dine – siger jeg –. Hvis du ikke kan fortælle din historie uden dem, så skal det gå dig værre end Ali."

"Med Deres Højheds nådige tilladelse, hvordan vil det være Dem muligt at vide, hvad jeg sagde, hvis jeg ikke gør Dem opmærksom på, hvad det var, jeg sagde? Jeg kan ikke fortælle min historie uden det."

"Det vil jeg se," svarede pashaen i en heftig tone, og på et vink fra ham trådte profossen frem. "Bliv nu ved med din historie, og hør, profos, når han har gentaget – siger jeg – tre gange, så af med hans hoved! Bliv ved."

"Jeg vil aldrig kunne blive ved, Deres Højhed. Betænk et øjeblik, hvor uskadelige mine – siger jeg – er imod Alis afskyelige – må De vide –. Det har jeg altid sagt til ham. "Ali, siger jeg, "hvis du blot vidste," siger jeg, "hvor kedelig du er. Ser du," siger jeg –" I dette øjeblik faldt krumsablens hug, og Hussans hoved rullede hen ad gulvet, mens de krampagtig dirrende læber af vanens magt endnu bevægede sig, som om de ville have sagt et – siger jeg –, hvis ikke lydgangen på en så virksom måde var blevet hugget over.

"Dermed er den historie forbi," bemærkede pashaen rasende. "Af alle de plageånder, jeg i mit liv har mødt, har disse to mænd været de værste. Allah forbyde, at jeg nogen sinde igen skal træffe på en – *siger jeg* – eller en – *må De vide* –!"

"Deres Højhed er ren visdom," bemærkede Mustapha. "Gid det altid må blive deres skæbne, som ikke kan fortælle deres historier uden at sige, hvad de sagde."

Forbitret over den lidte skuffelse og kun lidt formildet ved Mustaphas bemærkning, ville pashaen uden at svare trække sig tilbage til sit harem, da Mustapha med en dyb *salaam* lod ham vide, at renegaten ventede for at fortælle sin anden rejse, hvis det måtte blive ham forundt at kysse støvet af hans nærværelse. "Khoda schesa midêhed – Gud giver lettelse," svarede pashaen, idet han atter indtog sin plads. "Lad ham komme nærmere."

Renegaten trådte ind, og efter at have gjort den sædvanlige kompliment tog han plads og begyndte fortællingen om sin

anden rejse.

"Med Deres Højheds tilladelse! Dagen efter, at vi var gået ombord, sejlede vi med gunstig vind, og da vi var kommet gennem Gibraltarstrædet, smigrede vi os med, at vi nu havde al udsigt til en heldig rejse. Men vi blev bedrøveligt skuffede, for tre dage efter traf vi på en lille brig under engelsk flag. Da det åbenbart var et koffardiskib, tog vi ingen notits af, at den løb ned imod os, idet vi antog, at den var kommet ud af sit bestik og ønskede at vide nøjagtig besked om, hvor på kortet den befandt sig. Men så snart den var tæt ved os, passerede den os ikke agten om, som vi havde ventet, men drejede bi og lagde til borde af os. Da vi var overrumplede og ingen våben havde, blev vi jaget ned i lasten, og nogle minutter efter var skibet i vor angribers besiddelse. De holdt en kort rådslagning, hvorpå de åbnede lugerne og en bådsmand trak sin pibe frem og brølede med en skrækkelig stemme: "Alle mand ohøj!", hvortil han føjede: "Op med jer! Op med jer!" Da det var os klart, at det var et signal til, at vi skulle komme op på dækket, adlød vi hans befaling. Da vi alle kom op, så vi, at hvis vi havde haft nogen anelse om, at de var fjender, kunne vi godt have slået dem tilbage, da de kun var femten i tallet, mens vi var seksten. Men det var for sent. Vi var ubevæbnede, og hver af dem havde en huggert og to pistoler stukket i bæltet. Så snart vi alle var på dækket, bandt de vore arme på ryggen med reb og stillede os op i en række. Efter at have spurgt hver af os om vor livsstilling og rang, holdt de en kort rådslagning, hvorefter bådsmanden tiltalte mig med følgende ord: – "Du kan takke din Gud, din slyngel, fordi du er opdraget som barber, for det har frelst dit liv!"

Derpå skar han de reb over, som jeg var bundet med, og jeg forblev i frihed. "Nu på dem, manne!" fortsatte bådsmanden, "hver mand tager sin fugl!" Med disse ord greb han skibets kaptajn, trak ham hen til falderebet, stak sin sabel gennem hans krop og kastede ham i havet.

På samme måde trak hver af de blodtørstige niddinger den mand frem, som han havde udkåret, gjorde en ende på hans liv – enten ved sablen eller pistolen – og kastede liget i bølgerne.

Mit blod isnede, mens jeg så på dette optrin, men jeg sagde intet. Jeg betragtede det som et stort held for mig, at jeg slap fra det med livet. Da alting var forbi, brølede bådsmanden: "Så, nu er det bestilt! Hr. barber, tør nu alt dette blod op, fanden gale i din krop! Husk på, at du nu hører til vore folk!" Jeg adlød bange og i tavshed, hvorpå jeg vendte tilbage til min tidligere plads ved hakkebrættet.

De folk, der havde opbragt os, var, som jeg senere erfarede, en del af besætningen på en engelsk guineafarer, som havde myrdet kaptajnen og styrmanden og bemægtiget sig skibet. Da vor brig i alle henseender var en meget smukkere skude, besluttede de at beholde den og bore deres egen i sænk. Inden aften havde de truffet alle deres forholdsregler og stod vesterpå for en fin brise.

Men præcis da klokken slog otte glas ved midnatstid, hørtes ved lugen en skrækkelig stemme, om muligt hundrede gange stærkere end bådsmandens, brøle: "Alle mand ohøj!"

Luftsvingningen var så stor, at skibet rystede, som om det var blevet ramt af lynet, og så snart bevægelsen havde lagt sig, hørte man vandet strømme ind alle vegne i lasten. Alle kom løbende op på dækket, forbavsede over lyden. De ventede, at

skibet straks ville gå under, og så med rædsel på hinanden, mens de stod og rystede i deres bare skjorter. Vandet fortsatte at strømme ind i skibet, indtil det nåede banjerdækket, da hørte det med et op.

Da den paniske skræk til en vis grad havde lagt sig, og de så, at vandet ikke steg mere, gav alle mand sig i lag med pumperne, og klokken otte om morgenen var skibet pumpet læns. Ikke des mindre tyngede den uforklarlige hændelse svært på søfolkene, der gik op og ned ad dækket uden at tale med hinanden eller give agt på skibets kurs, og da ingen tog kommandoen, blev heller ingen beordret til roret.

Jeg for mit vedkommende troede, at det var en straf over dem for deres grusomhed, og i forventning om, at der ville hænde noget endnu værre, havde jeg hengivet mig til min skæbne. Jeg tænkte på Marie, og idet jeg håbede på tilgivelse, men frygtede det værste, lovede jeg højtideligt, at hvis jeg slap derfra, ville jeg forbedre mit levned.

Om aftenen gik vi igen til køjs, men ingen af os sov, så bange var vi for et nyt åndebesøg. Der blev ikke slået på klokken af folkene, men den slog af sig selv højere, end jeg nogen sinde før havde hørt, og atter lød den rædsomme røst: "Alle mand ohøj!", atter styrtede vandet ind, og atter løb vi op på dækket. Ligesom før steg det til banjerdækket. Da standsede det og var igen udpumpet klokken otte næsten morgen.

I en måned, i hvilken vi aldrig så land, for vi havde aldeles mistet vort bestik, og ingen brød sig om at styre, gentog det samme rædsomme fænomen sig bestandig. Vanen havde til en vis grad hærdet folkene. De bandede nu og drak sig fulde ligesom før, ja de spøgte endog med "bådsmanden på

hundevagten," som de kaldte ham, men samtidig blev de udmattede af de idelige anstrengelser, og en nat erklærede de, at de ikke ville pumpe længere. Vandet blev i skibet hele dagen, og vi gik til køjs som sædvanlig. Ved midnatstid hørtes igen den samme stemme ved lugen, ikke fulgt af nogen indstrømning af vand, men af råbet: "Op med jer, op med jer!"

Vi studsede alle ved denne befaling og ilede op på dækket. Der var noget, som imod vor vilje drev os der op.

Aldrig skal jeg glemme det gyselige syn, der frembød sig. Udstrakte i en række på skibets dæk lå de femten blodige lig af mine myrdede skibskammerater. Vi stod aldeles bestyrtede, og håret rejste sig bogstavelig talt på vore hoveder, da vi kastede blikket på denne overnaturlige fremtoning. Efter omtrent fem minutters pause, i hvilken vi ikke talte et ord, ja ikke engang rørte os, råbte et af ligene med en gravrøst. "På dem! Hver mand tager sin fugl!", og i sin liggende stilling rakte det sine arme i vejret.

Den mand, som i sin tid havde trukket den levende krop hen til falderebet og kastet den overbord efter at have dræbt den, skred hen imod liget. Han blev åbenbart drevet af en overnaturlig magt, for jeg skal aldrig glemme den rædsel, der stod malet i hans blik, og det svage smertensskrig, som undslap ham, da han adlød befalingen. Ligesom den skælvende fugl, der fortrylles af slangen, faldt han i armene på den døde krop, der krystede ham stærkt, rullede sig i bugtninger som en slange, indtil den nåede gabet ved falderebet, og derpå styrtede i havet med sin morder trykket i sin favn. Derpå fulgte et lynglimt, som blændede os i flere minutter, og da vi igen genvandt vort syn, var resten af ligene forsvundet.

Virkningen på de syndige stympere var forfærdelig. De lå ned på dækket på det sted, hvor hver især var krøbet sammen, da lynet kom. Solen stod op, men de rørte sig ikke. Den sendte sine stråler ned på deres nøgne legemer, da den var på sin middagshøjde, men de fortsatte fremdeles at være ganske stille. Aftenen kom, og de sad endnu i de samme stillinger. Så snart det var mørkt, blev de ligesom løst af trolddommen, krøb ned og gik til køjs. Ved midnatstid hørtes igen stemmen, efterfulgt af råbet, og igen kom de op på dækket. De fjorten tilbageværende lig lå i en rad. En anden af morderne blev kaldt frem, adlød og forsvandt. Igen slog lynet ned for vore øjne, og alt var forsvundet. Og sådan blev det ved hver nat, indtil bådsmanden, som var gemt til sidst, blev trukket overbord ligesom de andre af kaptajnens lig. Da råbte en frygtelig stemme fra storemærset, efterfulgt af en triumferende latter: "Så, nu er det bestilt!" Straks efter løb vandet ud af skibets bund, og det var læns ligesom før.

Takkende Gud, fordi jeg ikke havde delt skæbne med de andre, lagde jeg mig ned og faldt for første gang i mange uger i en dyb søvn. Hvor længe jeg sov, ved jeg ikke. Det var måske mange dage, men jeg vågnede endelig ved lyden af stemmer og erfarede, at folkene ombord på et skib, der skulle fra Mexico til det sydlige Spanien, da de havde set briggen ligge med forrevne sejl og ræerne ikke kantsatte, havde sendt en båd ud for at undersøge, om der var nogen tilbage ombord. Jeg var bange for, at hvis jeg fortalte dem, hvad der var hændt, ville de enten ikke tro mig eller ville vægre sig ved at tage en person ombord, der havde været i selskab med sådanne genstande for den guddommelige hævn. Jeg fortalte derfor, at vi for omtrent seks

uger siden var blevet angrebet af blodgang, og at alle var døde undtagen jeg, der var supercargo på briggen.

Da deres skib kun var halvt lastet, eftersom ladningen hovedsagelig bestod af cochenille og kobber, som stuves på et forholdsvis lille rum, tilbød kaptajnen at tage så mange af mine varer ombord, som han kunne rumme, såfremt jeg ville betale ham fragten. Det gik jeg beredvilligt ind på, og efter at have set fragtbrevet efter udtog jeg det værdifuldeste, som blev flyttet ombord på det spanske skib.

Vi havde gunstig vind, og efter at have passeret Gibraltarstrædet ventede vi at skulle gå til ankers om en dag eller to ved Valencia, til hvilken havn skibet var bestemt. Men der rejste sig en voldsom storm af nordøst, som varede i mange dage og kastede os over imod den afrikanske kyst. Til endnu større uheld for os sprang skibet læk og trak så meget vand, at vi næppe kunne holde det læns.

Spanierne er temmelig ligegyldige søfolk, Deres Højhed, og er i en storm mere tilbøjelige til at bede end til at arbejde. De blev bange, holdt op at pumpe, og efter at have tændt et lys foran St. Antonios billede, der var opstillet agter i skibet, begyndte de at anråbe ham om hjælp.

Da de ikke straks fik deres begæring opfyldt, tog de billedet ud af helgenskrinet, skældte det ud, kaldte det ved alle de øgenavne, de kunne finde på, og bandt det til sidst til stormasten, hvor de pryglede løs på det med tovender.

Imidlertid fyldtes skibet mere og mere. Mens vi, hvis de i stedet for at bede var blevet ved pumperne, ville have klaret os godt, da stormen begyndte at lægge sig, og skibet ikke trak så meget vand som før.

Opbragt over deres fejhed og forbitret ved tanken om, at jeg skulle miste så meget gods, som jeg havde ombord (for jeg betragtede det som min ejendom), rev jeg helgenbilledet fra masten, kastede det overbord og bad dem at gå til pumperne, hvis de ønskede at blive frelst. Hele mandskabet løftede et rædselsskrig op og ville have kastet mig bagefter helgenbilledet, hvis jeg ikke var flygtet op i rigningen, hvorfra jeg i mange timer ikke vovede mig ned.

Da de nu ingen helgen havde at henvende sig til, tog de igen fat på pumperne. Til deres forbavselse trak skibet ikke mere vand, og i løbet af et par timer var det læns.

Næste morgen var stormen forbi, og vi styrede ad Valencia til. Jeg lagde mærke til, at kaptajnen og matroserne skyede mig, men det brød jeg mig ikke om, da jeg indså, at min adfærd havde frelst både skibet og mit gods. På den anden dag gik vi til ankers i bugten, hvorefter autoriteterne kom ombord og gik ned i kahytten, hvor de havde en lang samtale med kaptajnen. De for lod skibet, og omtrent en time efter talte jeg om at gå i land, men kaptajnen sagde, at han ikke kunne tillade det før næste morgen. Mens jeg forlangte at vide, af hvad grund han ville beholde mig ombord, kom en båd roende langs siden, og ud af den kom to sortklædte personer. Jeg så straks, at det var inkvisitionstjenere, og det faldt mig øjeblikkelig ind, at man havde opdaget, at jeg havde udgivet mig for abbedissen, og at min dom var fældet. Kaptajnen pegede på mig. De greb mig i kraven og trak mig ned i båden, hvorpå de i tavshed roede ind imod land.

Da vi landede, blev jeg sat i en sort karet og ført til inkvisitionens palads, hvor jeg blev kastet i et af de ringeste

fangehuller. Næste dag kom inkvisitionstjenerne og førte mig til doms-salen, hvor man spurgte mig, om jeg tilstod min brøde. Jeg svarede, at jeg ikke vidste, hvad jeg var anklaget for. De spurgte mig igen, om jeg ville bekende, og da jeg gav det samme svar, blev jeg beordret lagt på pinebænken.

Da jeg antog, at jeg ingen udsigt havde til frelse, tænkte jeg, at jeg lige så godt kunne undgå unødvendig pinsel, og erklærede, at jeg tilstod det.

"Hvad tilskyndede dig til denne handling?"

Da jeg ikke rigtig vidste, hvad jeg skulle svare, eftersom jeg ikke kendte beskaffenheden af min forseelse, svarede jeg, at det havde den hellige jomfru gjort.

"Gudsbespotter!" råbte storinkvisitoren. "Det skulle altså være den hellige jomfru, der opfordrede dig til at kaste St. Antonio over bord?"

"Ja," svarede jeg, i alle tilfælde glad over at forbrydelsen ikke var den, jeg havde ventet, "det gjorde hun, og hun sagde, at det ville være til skibets frelse."

"Hvor var du?"

"På dækket."

"Hvor så du hende?"

"Hun sad på en lille blå sky lidt oven over stormærset. "Vær ikke bange for at kaste billedet over bord, François," sagde hun, idet hun vinkede med hånden. Inkvisitorerne forbavsedes over min dristighed, og der blev holdt en rådslagning om, hvorvidt jeg skulle behandles som en gudsbespotter, eller det passerede skulle stemples som mirakel. Men desværre for mig havde der for nylig fundet et mirakel sted, mens der var til gengæld kun

var få mennesker til at brændes ved den forestående autodafé, der skulle foregå i næste måned.

Afgørelsen gik mig derfor imod. Jeg blev bespottet, udskældt og dømt til at dø på bålet, men jeg besluttede, som den eneste udsigt til frelse, at gøre gode miner til sagen lige til det sidste. Idet jeg løftede mine øjne ligesom til et bestemt punkt i loftet af den mørke doms-sal, og holdt mine hænder i vejret, som om jeg var betaget af forbavselse, bøjede jeg mine knæ og udbrød: "Hellige jomfru, jeg takker dig for dit tegn. – Deres Herlighed," fortsatte jeg heftigt, "jeg frygter Dem ikke. De har dømt mig til at dø på bålet, men jeg siger Dem, at jeg vil komme til at forlade mit fængsel med ære og blive lige så hædret, som jeg nu er blevet bespottet."

Et øjeblik vaklede inkvisitorerne, men deres grusomhed besejrede deres forbavselse, da de betænkte, hvor længe de havde martret tusinder for tvivlsspørgsmål, som de selv aldrig et øjeblik havde troet på. Jeg blev ført tilbage til mit fængsel, og slutteren, som aldrig før havde været vidne til sådan dristighed i retssalen, og som havde fået den overbevisning, at jeg virkelig, som jeg påstod, havde den hellige jomfrus bistand, behandlede mig venligt og tilstod mig bekvemmeligheder, som ville have kostet ham hans plads, hvis det var blevet kendt.

Imidlertid blev skibets ladning losset ved toldkammeret, og skibet blev halet på land for at få bunden kalfatret og tjæret. Da blev det opdaget – til kaptajnens og mandskabets forbavselse – at hovedet af det helgenbillede, som jeg havde kastet over bord, sad så fast kilet ind i det hul, der havde forårsaget lækken, at det kostede stor møje at få det trukket ud. "Et mirakel! Et mirakel!" lød det fra kajen, og budskabet bredte sig over hele

byen. Det var åbenbart, at den hellige jomfru virkelig havde tilskyndet mig til at kaste billedet over bord som det eneste middel til at stoppe lækken. Brødrene i det nærmeste kloster gjorde fordring på billedet, fordi de var de nærmeste, og vandrede i stor procession ned til skibet for at bringe det til deres kirke. Da storinkvisitoren hørte tale om dette, vedgik han for biskopperne og de højeste gejstlige, at jeg i retssalen havde vist mig særdeles frejdig, og ikke tre timer efter, at skibet var blevet halet på land, modtog jeg besøg i mit fængsel af storinkvisitoren, biskoppen og en lang procession, som bad mig om tilgivelse, udbad sig – og fik – fredskysset. Jeg blev ført bort med alle tegn på agtelse, og man betragtede mig som genstand for den hellige jomfrus særlige gunst. "Sagde jeg ikke nok, Deres Herlighed, at jeg ville forlade mit fængsel med ære?"

"Det gjorde du, min ven," svarede inkvisitoren, og jeg hørte ham mumle: "Enten er der sådan en person til som jomfru Maria, eller du er den mest forslagne gavtyv i verden."

Under mit ophold i Valencia blev jeg hædret og æret af alle og solgte mine varer til en uhyre pris, for alle mente, at det måtte bringe dem lykke at besidde noget, der havde tilhørt mig. Jeg modtog mange smukke foræringer, fik flere anmodninger om at blive medlem af de forskellige munkeordener og forlod til sidst byen med en stor sum penge, hvormed jeg begav mig til Toulon i den hensigt at forhøre mig om min kære Cerise, hvis billede endnu svævede for mig både i drømme og i vågen tilstand.

"Stop," sagde pashaen, "jeg ønsker at vide, om du tror, at den hellige jomfru, som du kalder hende, virkelig stak hovedet af

helgenbilledet ind i hullet i bunden af skibet."

"Nej, med Deres Højheds tilladelse, det gør jeg ikke. Jeg tror, det havde sin helt naturlige årsag. Det ligger i en hvirvels natur at drage alle genstande til sig som kommer indenfor dens omkreds. Vandet, som strømmer ind gennem bunden på et skib, er en sådan hvirvel, og da helgenbilledet blev kastet over bord i læ af skibet, som af vinden pressedes over imod det, blev det trykket under vandet, blev revet ind i den hvirvel, der var omkring lækken, og kom således ganske naturligt ind i hullet."

"Du har bestemt ganske ret," svarede pashaen, "men jeg forstår ikke et ord af, hvad du siger."

"Disse, Deres Højhed, var de hændelser, jeg havde på min anden rejse," sluttede renegaten med en bøjning med hovedet.

"Det var en meget god rejse. Jeg synes bedre om den end om den første. Mustapha, giv ham ti guldstykker. Du må bringe ham herhen i morgen, så vil vi høre, hvad der hændte på hans tredje rejse."

"Du ser," sagde Mustapha, da pashaen var gået, "at mit råd var godt." – "Fortræffeligt!" svarede renegaten og rakte sin hånd ud efter pengene. "I morgen skal jeg lyve som den bedste barber."

7. kapitel

"Khoda schefa midêhed – Gud giver lettelse!" udbrød pashaen, da divanet var til ende. Og til visse, under det var mange blevet lettet for deres verdslige gods, og en eller to var blevet befriet for alle fremtidige verdslige tanker og vandringer. – "Hvad har vi i dag, Mustapha?"

"Gid Deres Højheds skygge aldrig må blive mindre!" svarede veziren. "Har vi ikke den slave, der tilbød at lægge sin fortælling for Deres Højheds fødder samme aften, som vi traf disse Schitans sønner, Ali og Hussan, der fik den fortjente straf for deres uhyre brøde? Har vi ikke den spanske slaves manuskript, der nu er oversat af min tro græker, som fortæller mig, at ordene flyder med honning, og at deres musik er som den persiske nattergals, når den synger for sin yndlingsrose?"

"Og vantroen, som fortæller sine rejser og hændelser," afbrød pashaen ham – "hvor er han? Ingen kessehgou af vor egen stamme fortæller så gode historier som han."

"Vantroen er ude på havet, Deres Højhed. Han er en ren Rustam Note 3) om bord på et skib og bringer rigdom til Deres Højheds hazneh. Han rådspurgte stjernetyderne, og stjernerne var gunstige. I morgen tænker jeg, at han vil vender tilbage."

"Nu, så må vi lade os nøje med, hvad der tilbydes. Lad slaven komme, og vi vil høre på hans historie, siden vi ikke kan få Huckabacks vidunderlige fortællinger."

"Hvis hund var Lokman i sammenligning med Deres Højhed i visdom?" svarede Mustapha. "Hvad siger ikke Hafiz? Hvert

øjeblik, du nyder, regn det for en vinding. Hvem kan sige, hvad enden vil blive på noget?"

Slaven, der var blevet holdt fanget på Mustaphas befaling, blev nu beordret ind. Under hans fængsling havde Mustapha hørt af sine folk, at han blev "besøgt af Allah", eller med andre ord, at han var gal. Ikke des mindre mente Mustapha – der var bange for at give slip på en mand (eller rettere en historie) uden pashaens samtykke, og ikke kunne sende bud efter renegaten til at udfylde manglen – at det dog var bedst, at han blev ført frem for pashaen.

"Du bad mig at høre din historie," bemærkede pashaen, "og jeg har samtykket i det – ikke for at behage dig, men for at behage mig selv, for jeg holder nok af en god historie, hvilket jeg anser det for givet, at din er, da du ellers ikke ville have vovet at rette denne anmodning til mig. Nu kan du komme med den."

"Pasha," svarede slaven, der havde sat sig i en krog og rokkede frem og tilbage med kroppen, "det er deres ulykke, som ikke kender – den bevægelse, der – som jeg før sagde, Deres Højhed overgår i højde Hebrus' høje og snedækkede top – og ikke des mindre ikke kan være mere værd end fire eller fem paraer – "

"Hellige Profet! Hvad er alt dette?" afbrød pashaen ham. "Jeg kan ikke forstå et ord af, hvad du siger. Ler du ad vort skæg? Tal mere forståelig! Husk på det!"

"Jeg husker det, som om det var i denne stund," fortsatte den gale, "skønt år er henrundet. Aldrig vil det blive udslettet af min erindring, så længe dette hjerte, sønderknust som det er, vedbliver at slå, eller denne hjerne får lov at brænde. Solen var nys forsvundet bag de takkede tinder af det bjerg, der skærmede min bolig imod den barske nordøstvind. Vinløvet,

der hang i guirlander på spalieret foran mit hus og blot et minut forinden, da solens lysende stråler havde spillet igennem det, havde set så glimrende og gennemsigtigt ud, havde nu fået en brunere afskygning, og så langt øjet kunne række, trak en tynd, blå dunst ned gennem kløften. Det fjerne hav havde byttet sin stærke blå farve med en mørkegrå, mens brændingen rullede gnavent ind imod strandbredden, som om den var misfornøjet over, at den ikke længere som før kunne genspejle de prismatiske farver, da den syntes at tumle sig i fornøjet dans i den glimrende belysning af dagens gud –"

"Puh!" udbrød pashaen og viftede sig.

"Min båd lå ved stranden. Mine øjne var fæstet på den i lykkelig tankeløshed, indtil aftenens skygger forhindrede mig i at skelne de garn, der var bredt ud på dens ræling. Jeg vendte mig om ved den blide røst fra min Etana, der sad i nærheden af mig med sit barn i sine arme, og så på den utålmodige lille, der forlangte en hurtigere tilstrømning af mælk fra det snehvide bryst, og på den glade moders ømme smil, da hun bøjede sig over det første dyrebare pant på vor kærlighed. Jeg følte mig lykkelig – næsten for lykkelig. Jeg havde alt, hvad jeg ønskede; ja, jeg havde," og den gale holdt inde og strøg sig over panden, "men nu er det forbi."

Et sekund eller to efter begyndte han igen.

"For mit vedkommende har jeg altid ment, at når vinden springer om i sydøst, så går fiskene ud på dybt vand, og hvis De vil være så forsigtig, når De samler druerne, ikke at kaste stilkene i, så vil vinen, som jeg før sagde Deres Højhed, blot forøge den overordentlige vanskelighed ved at komme på det rene med, hvor vidt et menneske med god samvittighed kan

forlange, det vil sige, i forhold til sin forstand, der fremtræder med forskellige mellemrum og strækker sig ned gennem revnerne i hele kløften."

"Jeg kan bogstavelig ikke forstå et ord af det," udbrød pashaen ærgerlig, "kan du, Mustapha?"

"Hvor er det muligt for Deres slave at forstå noget, som er skjult for Deres Højheds visdom?"

"Meget sandt," svarede pashaen.

"Deres Højhed vil efterhånden forstå det alt sammen," bemærkede den gale, "men det er nødvendigt, at De venter, til jeg er færdig med historien, så vil det alt sammen vikle sig op ligesom en dukke silke, der for øjeblikket synes at være i urede."

"Nuvel," svarede pashaen, "jeg vil ønske, at du vil begynde ved enden af din historie og ende med begyndelsen. Bliv nu ved."

"Intet under himlen er så interessant, så yndigt – så lifligt at skue som en ung moder med sin førstefødte ved brystet. Barnets bløde læber og kærtegn – den unge piges fremblomstrende yndigheder – den rødmende, smilende og skælvende brud, intet af det kan sammenlignes med kvinden, der i sin skønhed røgter sit kald på jorden, mens hendes ansigt stråler af de inderlige glædesfølelser, der rigeligt lønner hende for hendes tidligere sorgfulde og ængstelige timer. Men jeg er bange for, at jeg trætter Deres Højhed."

"Wallah el Nebi! – Ved Gud og hans profet, det gør du rigtignok. Skal det alt sammen ligne dette?"

"Nej, pasha. Jeg vil ønske til Gud, at det gjorde det. Barmhjertige Gud! Hvorfor lod du dette slag ramme mig? Var jeg ikke taknemmelig? – Var ikke mine øjne fulde af taknemmelighedens og kærlighedens tårer netop i det øjeblik,

da de styrtede frem – da de rettede deres mordvåben imod mit bryst – da moderen skreg, mens de rev det spæde barn fra hende som en unyttig byrde og kastede det til jorden – da jeg tog det op, og den grumme tyrks pistol gjorde en ende på dets liv? Jeg ser det endnu, hvordan jeg kyssede den lille røde kilde, der vældede ud af dets hjerte. Jeg ser også hende, da de bar hende bevidstløs bort i deres arme. Pasha, på et kort minut mistede jeg alt – kone, barn, hjem, frihed og forstand, og her står jeg nu som vanvittig og som slave."

Den gale holdt inde. Derpå fo'r han op og begyndte igen med høj røst: "Men jeg ved, hvem det var – jeg kender dem alle, og jeg ved også, hvor hun er. Og nu, pasha, skal De skaffe mig ret. Det er ham, som stjal min kone. Det er ham, som myrdede mit barn. Det er ham, som holder hende borte fra mine arme, og sådan trækker jeg ham i skægget i Deres nærværelse!" Da han havde talt ud, fo'r han løs på den forskrækkede Mustapha, greb ham med den ene hånd i skægget og slog med den anden hans turban ned over hovedet.

Vagterne styrtede ind og befriede veziren fra den ubehagelige stilling, hvori han var kommet, fordi han havde været så uforsigtig at tillade manden at møde i divanet.

Pashaens forbitrelse var overordentlig stor, og den vanvittiges hoved ville være blevet skilt fra hans krop, hvis ikke Mustapha havde advaret imod det, da han vidste, at menigmand betragter idioter og vanvittige som stående under Himlens særlige beskyttelse, hvorfor en forgribelse på den gale ville have været tilstrækkelig til at fremkalde en opstand. Ved Mustaphas indblanding blev manden ført bort af vagten, som ikke slap ham, før han var et godt stykke borte fra paladset.

"Allah Karim! Gud er barmhjertig!" udbrød pashaen, så snart den vanvittige var ført bort. "Det glæder mig, at han ikke troede, at det var mig, som havde hans kone."

"Allah forbyde, at Deres Højhed skulle være blevet behandlet sådan. Han har næsten ødelagt Deres slaves skæg," svarede veziren, mens han bragte sin turbans folder på plads.

"Mustapha, husk på, at vi aldrig mere modtager noget tilbud. Jeg er overbevist om, at en historie, der fortælles frivilligt, ikke er noget værd."

"Deres Højhed taler sandhed – ingen skiller sig beredvilligt ved, hvad der er værd at beholde – guld sparkes ikke op med sandalen, og diamanter findes ikke blinkende i solens stråler. Vil vi skaffe os dem, må vi søge og arbejde i den mørke mine. Behager Deres Højhed at høre det manuskript, som er blevet oversat af den græske slave?"

"Lad gå," svarede pashaen, der ikke just var i det allerbedste lune.

Grækeren trådte ind, hilste og læste som følger:

Munkens manuskript angående øen Madeiras opdagelse

Inden jeg kaldes ind for den krænkede domstol, som jeg har stræbt at forsone ved så mange års anger og bøn, vil jeg til bedste for andre fortælle om en mand, der – idet han gav efter for en fordærvelig lidenskab – forbitrede resten af sine egne dage og forkortede sin tilbedte medskyldiges liv. Lad min bekendelse være offentlig, for at mit eksempel kan tjene til advarsel. Og gid den oprigtighed, hvormed jeg erkender min

brøde og de tårer, jeg har fældet, må udslette den af den store liste over prøver på menneskets egenrådighed og ulydighed!

Om få dage vil denne svage skikkelse være blandet med det støv, hvoraf den er kommet, og spredt for himlens vinde, eller vil, hvis tilfældet vil det sådan, ved vordende slægters arbejde give næring til tidslen, der kæmper imod naturens frugtbarhed, eller til kornet, som underholder vort liv – til galnebærtræet med dets giftige frugt eller til den bly viol med dens søde duft. Det hjerte, der har banket så vildt af et overmål af kærlighed, og som er blevet sønderrevet af den heftigste smerte, vil om kort tid ikke slå mere. Det sind, der er blevet revet med af lidenskabens uimodståelige styrke, som har forsøgt at gå imod strømmen, men forgæves, og som, efter at dets rasen er ophørt, er blevet, ligesom den fordum frugtbare dal, der er blevet oversvømmet, en gold og trøstesløs ørken, vil om kort tid høre op med sin møjsommelige kamp. Om nogle få korte dage må jeg fremtræde for en krænket, men barmhjertig Frelser, som tilbyder os alt og græder over, at vi er vanvittig nok til at forkaste hans tilbud. Lad da Henriques bekendelse tjene som et vartegn for dem, der er tilbøjelige til at give efter for den første tilskyndelse, for at de ikke, når de med angst opdager deres vildfarelser, skal indse, at overbevisningen derom er kommet for sent, og ligesom jeg med uimodståelig kraft skal drives til at kæmpe imod fornuften og samvittigheden.

Jeg er engelskmand af fødsel. Mine forældre døde, inden jeg var fem år gammel, men jeg har endnu en svag erindring om min moder som den, på hvis skød jeg plejede hver aften at række mine små hænder op i bøn, og som velsignede sit barn, når hun lagde sig til hvile.

Men jeg mistede hende, hvis forskrifter kunne have været mig til gavn i mit senere liv, og blev stillet under tilsyn af en formynder, som mente, at han ved at sørge for mine timelige interesser opfyldte al den forpligtelse, der hvilede på ham. Min opdragelse blev ikke forsømt, men der var ingen til at råde mig i anliggender af alvorligere betydning. Jeg havde af naturen et ildfuldt og utålmodigt gemyt og en udholdenhed, som kun forøgedes ved de hindringer, der kom i vejen for mig, og hellere end at være ledig, hvilket var mig forhadt, hengav jeg mig til en hvilken som helst frelse, der opstod hos mig. Så vidt gik det, da jeg voksede til, at møje og fare, ja selv smerte og anger blev foretrukket af mig for det hjertets milde solskin, der af andre blev betragtet som så misundelsesværdig. Jeg kunne kun leve ved stærke sindsbevægelser. Tog man dem bort, så havde jeg en fornemmelse som drukkenbolten om morgenen, før han har fået anspændt sine nerver ved stærke drikke. Min virksomhed stemte overens dermed. Stadig afveksling og forandring var, hvad jeg attråede. Jeg nærede ønske om "at holdes fængslet af de hensynsløse vinde og med rastløs heftighed blæses rundt om den svævende verden". Om natten var jeg lykkelig, for så snart søvnen havde lukket mine øjne, drømte jeg bestandig, at jeg havde evne til at flyve, og i min fantasi kløvede jeg luften med ørnens styrke, svang mig op over mine medmennesker og skuede med ringeagt ned på dem og deres uophørlige, travle færden.

Det er ikke underligt, at et menneske, der af naturen var sådan beskaffent og ikke holdtes igen ved noget råd, nærede det yndlingsønske, den stadige attrå, at strejfe rundt i verden, og det uhyre ocean, der bød mig lejlighed til at tilfredsstille min

lidenskab, var et mål for mine ønsker. Kunne jeg end ikke som i drømme svinge mig op som ørnen, så kunne jeg dog flyve for vindens vinger og ligesom i mine luftige udflugter i søvne ikke efterlade mig noget spor. Så snart jeg var kommet til den alder, da jeg kunne tage min formue i besiddelse, søgte jeg hen til det element, hvortil jeg følte mig så sympatetisk hendraget. I nogle år fo'r jeg til søs og var heldig i mine spekulationer, men jeg brød mig kun lidt om vinding. Det var min glæde at strejfe om fra det ene klima til det andet, at flyve af sted for stormen, at se med trods på de vældige, bjerghøje bølger, der truede med at overvælde mig, at høre vindens tuden, brændingens vilde rasen, at tumle mig i kampen med elementerne, ja selv i skibbruddets ødelæggelser.

Det vil måske forundre, at jeg blev tredive år gammel uden nogen sinde at have fornemmet noget til kærligheden, men det var dog tilfældet. Denne den mægtigste af alle følelser, der siden i så høj grad skulle påvirke mit liv, var endnu ikke kaldt til live hos mig, men endelig blev den vækket, og lige som orkanen fejede den alting bort foran sig med ødelæggende magt. Jeg var i Cadiz, hvor jeg var kommet til med en værdifuld ladning, da man foreslog mig, at jeg skulle være til stede, da en dame tog det hvide slør. Da den unge dame, der aflagde klosterløftet, var af fornem familie, og højtideligheden skulle finde sted med den største pomp, gik jeg ind på det. Kirkens prægtige udsmykning, den harmoniske sang, orgelets højtidelige toner, præsternes strålende dragter, der dannede en så stærk modsætning til munkenes og nonnernes mørke og tarvelige klædedragter, røgelseskarrenes svingen, de opstigende skyer af virak og frem for alt den smukke andagts overordentlige skønhed – alt dette

vakte hos mig en interesse, som jeg ikke havde troet kunne fremkaldes ved nogen ydre glans. Da ceremonien var forbi, forlod jeg kirken med nye og stærke følelser, som jeg dengang ikke kunne gøre mig ganske rede for. Men da jeg lagde mig ned på min løjbænk, mærkede jeg, at mens den pragtfulde ritus kun mindedes dunkelt af mig, var billedet af den hulde pige, der knælede foran alteret, indgraveret i mit hjerte. Jeg følte en uro, en tomhed i mit bryst, der lige som tomheden i atmosfæren er en forløber for stormen. Jeg kunne ikke sove, men lå hele natten og kastede mig fra den ene side til den anden, og da jeg næste morgen stod op, havde jeg feber og følte mig så træt, som om jeg slet ikke havde hvilet.

Idet jeg som sædvanlig fulgte min første indskydelse, henvendte jeg mig til en slægtning af hende, der havde fået mig til at overvære ceremonien, og overtalte ham til at forestille mig ved talegitret i klosterets dør.

Da hun endnu havde et prøveår, inden hun aflagde det endelige løfte, der for evigt skulle lukke hende ude fra verden, var det ikke forbundet med nogen vanskelighed at få hende i tale. Hendes ydmyge lydighed imod hendes forældres vilje, hendes rene og skønne ansigt, hendes englelige smil, alt bidrog til at forøge min lidenskab, og efter en times samtale forlod jeg hende med mit hjerte i en så bevæget tilstand, at det er vanskeligt at gøre nogen forestilling derom. Mine besøg blev gentaget igen og igen. Efter kort tids forløb erklærede jeg hende mine følelser og mærkede, at hun hørte på mig uden at føle sig fornærmet. Inden jeg forlod Cadiz, hvilket jeg på grund af indgåede forpligtelser var nødt til, fik jeg af hende en tilståelse om hendes genkærlighed. Og da der endnu var ni måneder

tilbage, inden hun skulle tage sin beslutning om at leve i kloster, lovede jeg trofast at komme tilbage, inden den tid var gået, og forlange hende til ægte. Da vi bekendte os til den samme tro, og hun kun var blevet ofret, for at hendes brors godser ikke skulle formindskes ved den formue, der måtte gives hende i medgift, ventede jeg ingen indvendinger fra forældrenes side. Jeg forlangte ingen medgift, da jeg ejede mere end nok til at omgive hende med al mulig luksus. Vi skiltes. Vore hænder rystede, mens vi trykkede hinandens fingre gennem gitteret. vore tårer randt, men kunne ikke blande sig sammen. Vore læber bævede, men kunne ikke mødes. Vore hjerter bankede med den mest brændende kærlighed, men jeg kunne ikke trykke hende i min favn. "Om tre måneder ses vi igen, Rosina, udbrød jeg, da jeg trådte tilbage fra gitteret, mens jeg endnu holdt mine øjne fæstet på hende. "Farvel så længe, Henrique! Jeg stoler på din troskab og ærlighed, og vil ikke betænke mig på at gemme dit dyrebare billede i mit hjerte." Og overvældet af sine følelser brast Rosina i gråd og skyndte sig bort.

Jeg sejlede for en gunstig vind og kom velbeholden til mit fædreland. Mine varer blev solgt. Jeg tjente en stor sum penge, fuldendte alle mine forberedelser og agtede i løbet af nogle dage at vende tilbage til Cadiz for at indfri mit løfte til Rosina. Jeg befandt mig i hovedstaden og ventede utålmodigt på, at resten af lasten skulle komme ombord på det skib, jeg skulle sejle med, da jeg en aften, mens jeg slentrede om i parken og i tankerne nød den lykke, det ville være, atter at mødes med genstanden for min kærlighed, på en brutal måde blev skubbet til side af en rigt klædt person, der ledsagede to af hoffets damer. Opbragt over denne fornærmelse og som sædvanlig

handlende efter min første indskydelse, slog jeg ham i ansigtet og trak min sabel, idet jeg i øjeblikket glemte, at jeg var på paladsets enemærker. Jeg blev grebet og fængslet. Det var en grov forseelse, som jeg havde gjort mig skyldig i, fordi min modpart var en af kongens slægtninge. Jeg tilbød en stor sum penge for at blive fri, men da de hørte, at jeg var rig, forkastede de mine stadigt stigende tilbud, indtil jeg var nødt til at ofre hoveddelen af mit timelige gods for at slippe for Stjernekammerets strenge ret. Men tabet af min formue var intet. Jeg havde endnu mere end nok. Det værste var det lange fangenskab, under hvilket min ængstelse havde gjort timerne til dage, dagene til kvalfulde, i urolig spænding tilbragte måneder. Jeg havde siddet fængslet over et år, inden jeg kunne komme fri. Når jeg i fantasien fremmanede billedet af Rosina, der klagede over min utroskab og i sin ensomhed bebrejdede mig mine brudte løfter, og som (det var en tanke, der kunne drive mig til vanvid) i sin vrede og sorg måske gav efter for sine slægtninges forestillinger og tog sløret – da blev jeg som rasende, rev mig i håret, slog løs på mit fængsels mure, forlangte med heftighed min frihed og tilbød at give afkald på hver skilling, jeg ejede."

"Ved Profetens skæg, dette keder mig," udbrød pashaen. "Murakhas, du kan gå."

Den græske slave bukkede og gik.

Note 3: **Rustam:** Den persiske udgave af Herkules.

8. kapitel

Næste morgen sagde pashaen til Mustapha: "Jeg har tænkt på, at da vi ingen historie har, vil det måske være lige så godt at lade grækeren læse fortællingen fra i går aftes til ende."

"I sandhed, o pasha," svarede Mustapha, "bedre er hård kost end ingen føde. Hvis vi ikke kan hengive os til nydelsen af pilaf, så må vi lade os nøje med kogt ris."

"Det er godt sagt, Mustapha. Lad ham derfor fortsætte."

Den græske slave blev altså beordret ind og begyndte igen som følger:

"Endelig fik jeg min frihed. Jeg fløj af sted til søkysten, fragtede et lille skib og kom til Cadiz efter undervejs at have skændt på vindene, fordi de ikke ville blæse med en kraft, der stemte med mine brændende ønsker. Det var sent om aftenen, da jeg gik fra borde og begav mig til klosteret. Så udmattet var jeg af kampen imellem håb og frygt, at jeg havde besvær med at bære min egen vægt. Jeg vaklede hen til klosterlågen og spurgte efter min Rosina.

"Er I en nær slægtning af hende," spurgte portnersken, "siden I forlanger at tale med en søster?" Hendes spørgsmål var afgørende. Rosina havde taget sløret, havde afsvoret verden og mig for stedse. Mit hoved svimlede, og jeg faldt bevidstløs om på stenbroen. Ængstelig over dette løb portnersken ind til abbedissen og fortalte hende, at en person havde spurgt efter søster Rosina og var faldet bevidstløs om ved lågen, da han fik

hendes svar. Rosina var til stede ved denne meddelelse. Hendes hjerte sagde hende, hvem det var, og at jeg ikke havde været hende utro. Glæde over min troskab og sorg over hendes overilede handling, der gjorde den unyttig, overvældede hende, og hun blev ført til sin celle i en tilstand, der var lige så beklagelig som min.

Da jeg kom til mig selv, lå jeg i en seng. Jeg havde ligget i flere uger i åndsforvirret tilstand. Med fornuften og erindringen vendte sorgen også tilbage, men jeg var ikke længere i den tidligere heftige spænding. Mit sind var lige så mat som mit legeme, og jeg følte en slags stille fortvivlelse. Overbevist om, at alt var tabt, at der var rejst en uoverstigelig skranke mellem Rosina og mig, ræsonnerede jeg mig til en slags filosofisk betragtning af forholdene og besluttede, så snart jeg kunne genvinde mine kræfter, at flygte fra det sted, hvor jeg havde ventet så megen lykke, men hvor jeg i virkeligheden havde fundet så megen smerte.

Et ønske havde jeg endnu, nemlig at se Rosina inden min bortrejse for at forklare hende grunden til, at jeg var blevet så længe borte. Jeg havde en følelse af, at det var urigtigt, men jeg kunne ikke modstå min tilbøjelighed. Havde jeg ikke givet efter for den, ville jeg have været ulykkelig, men skyldfri.

Jeg skrev til hende, bebrejdede hende hendes overilelse og bønfaldt hende om en sidste samtale. Hendes svar var gribende – det fremkaldte strømme af tårer fra mine øjne og tændte igen min kærlighed. Samtalen afslog hun, da den ikke kunne gøre nogen gavn og kun ville vække følelser, der stred imod hendes pligt, men afslaget var så venligt, så mildt, at det var åbenbart, at hendes tilbøjelighed stod i strid med hendes pen, og da jeg

gentog min bøn og fordrede en samtale som bevis på, at hendes kærlighed havde været oprigtig, gik hun, om end nødig, ind på det.

Vi mødtes – til vor elendighed – til vor brøde mødtes vi. Fra det øjeblik af besluttede jeg aldrig at give afkald på hende – religion, dyd, sædelighed, alle disse følelser forsvandt ved gensynet af genstanden for min kærlighed. Og inden samtalen var omme, vovede jeg igen at sværge en kvinde, der havde indviet sig til Gud, evig troskab. "Det kan ikke gå an, Henrique," sagde Rosina. "Vi må ikke mere mødes. Tænk dig om, og du vil indse, at det ikke passer sig. Mine pårørende vil ikke tillade, at jeg bliver løst fra mit klosterløfte – alt håb om en forening i denne verden er omme. O, gid vi må mødes i Himlen!" og hun knugede med sjæleangst sine hænder sammen, idet hun forsvandt.

Jeg vendte hjem, mens hver åre bankede med rasende heftighed. Atter skrev jeg til hende og bønfaldt om en ny sammenkomst, men fik et bestemt afslag. Men langt fra at lade mig afskrække ved de forøgede hindringer, der stillede sig i vejen, skærpede de tvært imod min beslutning om at besejre dem. At overvinde hendes lydighed imod hendes slægtninge, at formå hende til at træde sit løfte til Gud under fode, at trodse inkvisitionens pinsler, at befri hende fra hendes fængsel, at undslippe fra en befæstet og folkerig by – alle disse vanskeligheder tændte kun min iver. Og samvittighedens røst bidrog kun til at gøre min hårdnakkede beslutning endnu fastere.

Skønt jeg hidtil havde afskyet al falskhed, var min første handling af en tvetydig beskaffenhed. Jeg skrev til hende,

fortalte, at jeg havde haft en samtale med hendes pårørende og meddelt dem, hvad der var hændt. At de havde hørt på mig og var tilbøjelige til at give efter, og at, skønt det endnu blev holdts hemmeligt for hende, hun om nogle måneder ville blive løst fra sit klosterløfte.

Hvor grusom – hvor egenkærlig var ikke min opførsel! Men min hensigt blev opnået. Oplivet ved udsigten til fremtidig lykke bekæmpede Rosina ikke længere den fordærvelige lidenskab, vægrede sig ikke længere ved at se mig og høre på mine løfter om evig troskab. Dybere og dybere drak hun af den berusende drik, indtil den havde udslettet af hendes sind, som den allerede tidligere havde gjort det af mit, enhver anden følelse end kærligheden. Skønt jeg kunne have kysset den jord, hun trådte på, og have udholdt en martyrs kvaler for hendes skyld, var det med en djævels glæde, at jeg var vidne til mit held og hilste hendes fald fra religionen og dyden.

Der var efterhånden gået seks måneder, i hvilke det ved bestikkelse af portnersken og min elskedes imødekommenhed var lykkedes mig at få adgang om natten til klosterhaven. En aften meddelte jeg hende, at hendes forældre, truet af deres skriftefader, havde taget deres løfte til mig tilbage og havde besluttet, at de ikke ville skaffe hende dispensation. Alt var forberedt, for at hun ikke skulle få tid til nærmere overvejelse. Henrevet af sine egne følelser og mine overtalelser og forsikringer, samtykkede hun i at flygte med mig til mit fædreland. Jeg bar den skælvende, halvt afmægtige pige bort i mine arme – slap ud af klosteret og byen – gik ombord på et skib, som jeg havde liggende rede til at lette anker med et øjebliks varsel, og var snart langt borte fra Cadiz' havn.

Det var næsten midnat, da vi gik ombord, og jeg bar min skat, indhyllet i min kappe, ned i skibets kahyt. Hun havde ikke lagt sin nonnedragt, for jeg havde ikke forsynet mig med andre klædningsstykker.

Inden morgen blæste det en frisk kuling. Rosina, der ligesom jeg havde hengivet sig til den mægtige kærlighed, der opfyldte os, lå i mine arme, da skibets kaptajn kom ned for at tale med mig og så, at hun var klædt i nonnedragten. Han studsede, da han så det, og forlod i hast kahytten. Jeg havde en anelse om, at der var noget galt på færde, tog mine arme fra Rosina og gik op på dækket, hvor jeg fandt ham i samtale med mandskabet. De drøftede, om de ikke straks skulle vende tilbage til Cadiz og overgive os til inkvisitionen. Jeg protesterede imod det, gjorde påstand på, at skibet var mit, da jeg havde fragtet det og truede med straks at dræbe enhver, der forsøgte at forandre dets kurs, men det var forgæves. Deres rædsel for det skete brud på kirkens forskrifter og deres frygt for at blive indviklet i min forbrydelse og komme til at lide de skrækkelige straffe, som fulgte med, var stærkere end alle mine argumenter, og man tog lige så lidt hensyn til mine løfter som til mine trusler.

Jeg blev grebet og overmandet, og skibet styrede imod land. Forgæves rasede jeg, stampede i dækket og bønfaldt. Endelig erklærede jeg, at vi alle sammen skulle komme til at dele skæbne, da jeg ville angive, at de havde været vidende om mine hensigter, og fortælle at det kun var, fordi jeg ikke ville finde mig i yderligere afpresninger, at de ikke havde udført deres aftale. Dette gjorde dem noget betænkelige, for de vidste, at inkvisitionen med glæde greb ethvert påskud, og at de, selv om de ikke blev overbeviste, dog ville komme til at tilbringe lang tid

i fængsel. Atter holdt de råd, og efter at have drejet skibet mod vinden satte de storbåden ud. De lagde et lille forråd proviant og vand samt nogle få nødvendighedsartikler i båden, bragte derefter den forfærdede Rosina op af kahytten, satte hende i båden, løste så mig og befalede mig at følge efter. Så snart jeg var i båden, kappede de det tov, hvormed den var bundet og vi var snart et stykke vej borte fra skibet.

Glad over at undslippe fra denne menneskelige grusomhed, brød jeg mig kun lidt om den fare, som vi var udsat for fra elementerne. Jeg trøstede min elskede Rosina, rejste masten, hejsede sejlet op og styrede i sydlig retning i den hensigt at lande et sted på den afrikanske kyst. Langt fra at være ængstelig over min stilling, følte jeg mig tvært imod lykkelig. Jeg var vel i en skrøbelig båd, men i den havde jeg alt, hvad jeg brød mig om i verden. Jeg sejlede, jeg vidste ikke hvorhen, men Rosina var i mit selskab. Jeg følte, at vor skæbne var usikker, men visheden om, at jeg besad hende, opvejede det rigeligt. Det blæste op, søen gik højt og krusede sig i truende skum. Vi skød hastigt af sted foran bølgerne, og mens jeg styrede med den ene arm og holdt Rosina omslynget med den anden, glædede jeg mig over vor romantiske situation, og tilfreds med den spænding, den vakte, var jeg blind for den fare, vi løb.

I seks dage fløj vi af sted for vinden, da en samling af klipper i den sydlige horisont antydede, at der ville indtræde en forandring. Jeg havde intet kompas i båden, men havde styret efter solen om dagen og stjernerne om natten. Jeg mente nu, at jeg var kommet godt ned imod syd, og besluttede at sætte kursen imod øst for således at nå den afrikanske kyst, men strømmen var for stærk til at jeg kunne bringe siden af min lille

båd op mod vinden, og jeg var nødt til at fortsætte min kurs i sydlig retning.

For første gang kom en ængstelig følelse over mig. Vi havde kun proviant tilbage til to dage, og Rosina var aldeles udmattet af sådan stadig at være under åben himmel. Selv følte jeg også nødvendigheden af at få nogen hvile, for det var kun med møje, at jeg kunne holde mine øjne åbne. Hvert øjeblik krævede naturen bydende sin ret, og jeg nikkede ved roret.

Jeg var sunket hen i tungsindige betragtninger, da jeg syntes, at jeg, da skyerne i horisonten tilfældigvis åbnede sig, så noget, der så ud som toppen af en stejl brink. De lukkede sig igen, og jeg holdt da ængsteligt øje med dem, indtil de lidt efter lidt trak bort, og jeg opdagede en høj ø, der var bevokset med træer og grønt lige ned til vandkanten. Jeg skreg af glæde og viste det til Rosina, der besvarede mit fryderåb med et svagt smil. Mit blod stivnede ved udtrykket i hendes ansigt. I mange timer havde hun været sunket hen i dybe tanker, og jeg så, at hun havde fremtvunget smilet for at behage mig, mens det budskab, jeg havde meddelt hende, i virkeligheden kun voldte hende ringe glæde. Jeg søgte grunden til dette i hendes træthed og udmattelse. Og i håb om snart at kunne skaffe hende lindring styrede jeg lige imod den eneste del af kysten, hvor vi syntes at kunne komme sikkert i land. Efter en times forløb var jeg tæt ved den, og ivrig efter at komme i land, før det blev mørkt, styrede jeg båden med sejlet oppe gennem brændingen, der var meget sværere, end jeg havde ventet. Så snart boven stødte imod stranden, blev båden kastet om på siden, og jeg måtte anstrenge mig af yderste evne for at frelse min elskede. Det lykkedes mig vel, men vi blev komplet gennemblødte af

brændingen, der på minutter slog båden i stykker. Jeg bar hende hen til en hule et lille stykke fra, hvor vi var landet, og efter at have indsvøbt hende i en kappe, som jeg havde reddet fra båden, tog jeg hendes nonnedragt, som jeg bredte ud til tørre i solens mægtige stråler. Derpå gik jeg ud for at søge efter føde, som jeg snart fandt. Der voksede skønne bananer og kokosnødder i en overflødighed, og fersk vand randt ned mod stranden i risende bække. Jeg bragte dem hen til hende og lykønskede hende med, at vi nu var udenfor al forfølgelse og på et sted, der syntes at kunne forsyne os med alt, hvad vi kunne behøve. Hun smilede mat. Hendes tanker var andet steds – hendes klæder var tørre, og jeg bragte hende dem. Hun gyste ved synet af dem, og det syntes at koste hende overvindelse at tage dem på. Natten faldt på, og vi blev i hulen. Vor seng var redt af kapperne og bådens sejl og indesluttet i hinandens arme, adskilt fra hele verdenen og kun levende for hinanden, faldt vi i søvn.

Morgenen brød frem. Der var ikke en sky at se på den vide himmelhvælving. Vi gik ned og sank hen i tavs beundring ved synet af det prægtige landskab. Øen var dejlig at skue. Solen sendte sine varme stråler ned over øens yppige, vilde natur. Fuglene kvidrede deres glædestoner. Søen var stille og blank, og i den spejlede sig de stejle bakker, der tårnede sig op ovenpå hinanden. "Nu, kære Rosina," udbrød jeg endelig henrykt, "har vi alt, hvad vi behøver, salige ved hinandens kærlighed."

Rosina brast i gråd. "Alt – alt, Henrique," sagde hun, "undtagen en god samvittighed, uden hvilken jeg føler, at jeg ikke kan leve. Jeg elsker dig – elsker dig inderligt, Henrique. Det kan du ikke tvivle om efter alt, hvad der er hændt. Men nu,

da lidenskabens første berusende opbrusen har lagt sig, er samvittigheden vågnet – vågnet med for stor styrke, for den har forbitret alt, og jeg føler, at lykken er borte for stedse. Jeg viede mig til Gud. Jeg valgte min Frelser til min ægtefælle. Jeg gav ham mit løfte og blev modtaget af ham ved alteret, og jeg gav afkald på denne verden for det andet livs skyld. Hvad har jeg nu gjort? – Jeg har været ham utro – har forladt ham for at hengive mig til en verdslig lidenskab, har ofret evigheden for en forgængelig, timelig glæde, og der er en højtidelig røst inden i mig, som siger, at alle himmelske glæder er mig berøvet. Bær over med mig, kære Henrique! Jeg vil ikke dadle dig, men jeg må fordømme mig selv. Jeg føler at jeg ikke vil blive her længere, men snart blive kaldt ind for en krænket herres dom. Nådige Frelser!" udbrød hun og faldt på knæ, mens hun bønfaldende løftede sine arme til himlen, "straf ham ikke – tilgiv ham hans synder, for hvad er de i sammenligning med mine? Han havde ikke aflagt noget løfte. Han begik ingen utroskab, han er ikke skyldig. Skån ham, o Herre, og straf efter din retfærdighed hende, der har forlokket ham til forbrydelse!"

Dybt grebet kastede jeg mig ned på jorden og græd bitterligt. Jeg følte, at det havde været min falskhed, der havde tilintetgjort hendes dydige forsætter, min egenkærlighed, der havde forstyrret hendes sindsro og styrtet hende i synd og brøde. Hun knælede ned hos mig, søgte at få mig til at stå op, lagde bånd på sine følelser, mens hun kyssede tårerne bort fra mine kinder, og lovede aldrig mere at forstyrre min fred. Men den var borte – borte for stedse. Min brøde viste sig for mig i hele sin størrelse. Jeg følte, at jeg havde gjort mig skyldig i en stor og utilgivelig synd, og havde styrtet både mig selv og

hende, som jeg elskede, i ulykke. Hun lå endnu på knæ, og idet jeg knælede ned ved siden af hende, bad jeg den krænkede Himmel om nåde og tilgivelse. Hun istemte mine indtrængende bønner, og mens angerens tårer randt ned ad vore kinder, blev vi i nogen tid liggende i en bedende stilling. Endelig stod vi op. "Føler du dig ikke lykkelig, Rosina?" spurgte jeg. Rosina smilede bedrøvet, og vi vendte tilbage til hulen.

I mange timer talte vi ikke, men sad hensunket i vore egne bedrøvelige tanker. Det blev igen nat, og vi lagde os til hvile, men da jeg sluttede hende i mine arne, følte jeg, at hun gyste og trak sig tilbage. Jeg slap hende og begav mig hen til den anden side af hulen, for jeg kendte hendes følelser og agtede dem. Fra den tid af var hun ikke andet for mig end en kær og forurettet søster, og skønt hendes legeme for hver time blev svagere, syntes hendes ånd lidt efter lidt at genvinde sin styrke. Efter fjorten dages forløb var hun så svag, at hun ikke kunne rejse sig op fra sit leje, og jeg sad dag og nat ved hendes side, angerfuld og grædende, for jeg vidste, at hun var døende. Nogle timer før hun drog sit sidste suk, syntes hun at blive lidt stærkere og tiltalte mig således:

"Henrique, i denne stund er der blevet gydet balsam i mit bryst, for en stemme siger mig, at vi begge har fået forladelse for vor synd. Stor er vor brøde, men vor anger har været oprigtig, og jeg føler mig forvisset om, at vi vil mødes i Himlen. For din godhed, for din bestandige kærlighed modtager du min tak og min hengivenhed, som Himlen ikke forbyder – for nu er den ren. Vi har syndet, og vi har erkendt vor skyld og har fået tilgivelse sammen, og sammen skal vi leve hisset. Gud velsigne dig, Henrique! Bed for min sjæl, der endnu klynger sig til sin

jordiske kærlighed, men har fået tilgivelse af Ham, som kender vor ufuldkommenhed. Guds rene moder, bed for mig! Hellige Frelser, som ikke forsmåede Magdalenas tårer og ruelse, modtag en utro, men angergiven brud i din favn, for da jeg gav mit løfte, ved du, at mit hjerte –"

Med hvilken heftig sorg hang jeg ikke over liget! Med hvilke bitre tårer vædede jeg ikke det kolde ansigt, der var så skønt, så engleligt i sin fred! Om morgenen gravede jeg hendes grav, og efter at jeg havde vasket mine hænder, der blødte af det hårde arbejde, vendte jeg tilbage til liget og bar det i dets nonnedragt hen til den grav, jeg havde beredt det. Jeg lagde det der ned, samlede nogle af de små blomster, som voksede der omkring, og strøede dem over hende. Jeg vågede over hende til solens nedgang. Da dækkede jeg liget til, idet jeg lagde jorden i små håndfulde – så let på hendes kære, jordiske levninger, som en moder lægger tæppet på sit sovende barn. Længe varede det, inden jeg kunne overtale mig til at lægge jord på det himmelske ansigt og skjule det for mine smertende øjne. Da jeg havde gjort det, følte jeg først rigtigt, at Rosina ikke var mere, og at jeg virkelig var alene.

I to år blev jeg i denne ensomhed. Jeg opførte et simpelt kapel over hendes grav og tilbragte der mine dage i anger og ruelse. Andre nationers skibe besøgte øen, og da de kom hjem med efterretning om den, blev den taget i besiddelse og koloniseret. Til deres forbavselse fandt de mig der, og da jeg fortalte min historie og mine ønsker, tillod de mig at følge med hjem til deres land. Atter sejlede jeg ud på den sporløse bølge, der nu ikke længere var min glæde, og mens jeg fjernede mig fra kysten, holdt jeg øjnene fæstet på den beskedne bygning, som

jeg havde opført over min Rosinas jordiske levninger. Det forekom mig, som om der stod en stjerne over stedet, og jeg hilste den som et nådens evangelium. Da jeg kom i land, begav jeg mig til det kloster, som jeg nu tilhører, og efter at have aflagt løftet om kyskhed og ydmyghed, har jeg tilbragt resten af mine dage med messer for min Rosinas sjæl og bønner for min egen frelse.

Sådan lyder Henriques historie. Gid den må være en advarsel for dem, der lader deres fornuft besejre af lidenskaben og ikke bekæmper den første tilbøjelighed til det onde, når samvittigheden siger dem, at de farer vild fra dydens bane.

"Hellige Allah!" udbrød pashaen gabende, "er dette nattergalen, der synger for rosen? – Hvad handler alt dette om, Mustapha? Og hvad er det skrevet for uden for at dysse en i søvn? – Murakhas, du kan gå," sagde pashaen til den græske slave, som derpå gik ud.

Mustapha, som så, at pashaen ikke var tilfreds med aftenens underholdning, sagde straks til ham: "Deres Højheds sjæl er bedrøvet, og Deres sind er træt. – Hvad siger vismanden? og er hans ord ikke mere værd end store perler? *Hvis du er syg, og dit sind er tungt, så send bud efter vin. Drik, og tak Allah, fordi han har givet lise.*"

"Wallah Thaib! – Det er godt sagt," svarede pashaen, "kan man ikke få frankernes "ildvand"?"

"Er ikke Jorden, og hvad Jorden rummer, skabt for Deres Højhed?" svarede Mustapha og trak en flaske med brændevin frem fra sin kappe.

"Gud er stor!" sagde pashaen, idet han efter at have drukket en stor slurk tog flasken fra munden og rakte den til veziren.

"Gud er miskundelig!" svarede pashaen, da han igen trak vejret og tørrede sit skæg med ærmet af sin kalaât, mens han ærbødigt rakte flasken til sin foresatte.

9. kapitel

"Hham d'illah! Lovet være Gud!" udbrød pashaen, da divanet var omme. "Det er et tørt arbejde at høre på andragender i tre timer og ikke tage en zechin ind til mit skatkammer. Mustapha, er renegaten kommet tilbage?"

"Kafiren venter for at kysse støvet af Deres ophøjede fødder," svarede veziren.

"Lad ham så komme nærmere, Mustapha," sagde pashaen muntert, og renegaten trådte straks ind.

"Kosch amedeid, du er velkommen, Huckaback. Vi har fået vore øren forgiftet, siden du forlod os. Jeg har glemt, hvor det var, du slap."

"Med Deres Højheds tilladelse, det var ved enden af min anden rejse, på hvilken –"

"Ja, nu husker jeg det – det var, da den frankiske kvindegud stoppede lækken. Du kan fortsætte."

Renegaten bukkede og begyndte som følger fortællingen om sin tredje rejse:

"Jeg tror, at jeg ved slutningen af min anden rejse fortalte Deres Højhed, at jeg besluttede at tage til Toulon og anstille forespørgsler efter min kære Cerise."

"Ja, det husker jeg nok," afbrød pashaen ham, "men jeg siger dig igen, som jeg har sagt dig før, at jeg ikke bryder mig om at vide noget om hende. Vær så god at stryge alt det, ellers går der fem zechiner ud af dit bælte."

"Jeg skal adlyde Deres Højhed," svarede renegaten, som efter at have betænkt sig en kort tid fortsatte:

Huckabacks tredje rejse

Jeg blev så grebet ved budskabet om, at Cerise havde taget sig selv af dage, at det var mig umuligt at blive i land. Da jeg var truffet sammen med kaptajnen på en hvalfanger, der snakkede vidt og bredt om den formue, der kunne tjenes ved at spekulere i hvalfangst, så købte jeg et stort skib og udrustede det til en rejse til Baffinbugten. Dette medtog alle de penge, jeg havde tilbage, men da jeg ventede at komme hjem med ti gange så mange, tog jeg ikke i betænkning at sætte dem i det.

Mit mandskab bestod af omtrent tredive mand, alle sammen kraftige karle. Ti af dem var engelskmænd og resten fra mit eget fædreland. Vi stod nord efter, indtil vi nåede isbjergene, der drev om på havet, og efter at have styret ind imellem dem, kom vi endelig til et smukt åbent vand, hvor en stor mængde hvaler pustede deres vandstråler op i alle retninger. Vi fik snart vore både sat ud, og vi var overordentlig heldige, idet vi, inden fangsttiden var omme, havde treogtyve fisk ombord og afkogte.

Jeg betragtede nu min lykke som gjort, og da skibet var lastet lige op til dæksbjælkerne, satte vi alle sejl til hjemefter. Men der blæste en svær søndenstorm op, som skruede isen sammen, og vi var i stor fare for at blive knust i stumper og stykker. Heldigvis kom vi ind i en bugt på læsiden af et stort isbjerg, hvilket frelste os, og vi ventede med ængstelse på, at stormen skulle høre op, så vi kunne sejle videre. Men da stormen lagde sig, blev det en hård frost, og vi blev fuldstændig frosset inde,

hvor vi lå. Isen lagde sig om os i en dybde af flere fod og løftede skibet, lastet som det var, op af vandet.

Englænderne, som var erfarne fiskere, fortalte os, at vi ikke havde nogen udsigt til at komme fri før næste forår. Jeg krøb op i mærset og så, at der i mange miles udstrækning – så langt man kunne øjne i horisonten – ikke var andet end en uafbrudt række af isbjerge og isflager, der var uopløseligt forbundne. Jeg opgav derfor ethvert håb om befrielse, før det kolde vejr hørte op, og traf alle forberedelser til at overvintre. Vort proviantforråd var meget knapt, og vi var nødt til at de udnytte trannen, men den fremkaldte snart sådan blodgang, at vi hurtigt holdt op igen.

Efter to måneders forløb blev kulden overordentlig stærk, og det skortede os på brændsel. Da tre måneder var gået, blev mandskabet angrebet af skørbug og kunne ikke røre sig på dækket. Ved udgangen af den fjerde måned var de alle døde undtagen den første harpunér, et fedt marsvin af en englænder, og jeg.

Ligene blev liggende på dækket, for kulden var så stærk, at de ikke ville være gået i forrådnelse i århundreder, og da efter fem måneders forløb al provianten var sluppet op, var vi igen nødt til at tage vor tilflugt til trannen.

Trannen fremkaldte de samme sygdomme som før, og da vi ikke havde noget andet at, tvang sulten os til at holde måltid på et af ligene af vore afdøde skibskammerater. De var så hårde, at vi havde besvær med at hugge et stykke af med øksen, og kødet faldt af i stumper, som om vi havde spaltet et stykke granit, men det blev tøet op ved ilden, som vi havde holdt ved lige med skanseklædningen, af hvilken vi huggede stykker ud,

efterhånden som vi havde brug for den. Den gamle harpunér og jeg levede sammen på den bedste fod i en måned, i hvilken vi sjældent forlod skibets kahyt, og vi havde nu slæbt den tredje døde krop ned, som vi på grund af den indtrådte forandring i vejret havde mindre besvær end tidligere med at hugge i stykker.

Isen fortsatte at bryde op, og dag og nat blev vi skræmt ved de høje brag, der hørtes, når isbjergene skiltes fra hinanden. Men min afsky for at leve af menneskekød fremkaldte en slags vanvid. Jeg havde altid sat megen pris på god spise og var ingen dårlig kok, og jeg besluttede at forsøge, om vi ikke kunne få noget mere velsmagende til vore måltider. Tanken derom forfulgte mig dag og nat, og til sidst bildte jeg mig ind, at jeg var en fransk restauratør. Jeg bandt et viskestykke om livet som et forklæde, tog en bomuldsnathue på i stedet for min pelsværkshue og ville netop til at aflægge en prøve på min dygtighed, da jeg opdagede, at jeg ikke havde noget flæsk, intet fedt af nogen som hest art undtagen tran, hvilket jeg forkastede som upassende for et *cuisine française*. Mine messekammerater, som lå døde, blev undersøgt en for en, men de var faldet sådan af på det før deres død, at der ikke kunne opdages spor af fedt på dem. Uden fedt kunne jeg intet udrette, og mens jeg fortvivlet tænkte over det, faldt mit øje på den trinde bug, der endnu udmærkede den engelske harpunér, det eneste levende væsen foruden mig – selv af så mange personer. "Jeg må have fedt," udbrød jeg vildt, mens jeg betragtede hans trivelige krop. Han studsede, da han lagde mærke til mine rullende øjne, og da han så, at jeg gik hen imod ham, mens jeg hvæssede min kniv, anså han det ikke for rådeligt at betro sig længere til mit

selskab. Idet han snappede to eller tre uldne tæpper, løb han op på dækket og var så heldig at komme op i mærset, inden jeg kunne følge efter ham. Der blev han siddende, mens jeg nedefra holdt øje med ham med min store forskærerkniv i hånden, som jeg nu og da hvæssede. Han blev hele natten i mærset og jeg blev på dækket for at få fat i ham, når han kom ned. I min galskab var jeg så ivrig for at få fat på ham, at jeg hverken følte kulde eller hunger. Vejret om dagen var nu varmt nok til at være behageligt, men nætterne var hundekolde. Min fede skibskammerat blev i mærset i tre dage og nætter, i hvilken tid jeg ikke veg fra min post. Da den tredje dag var omme, så han ud over forkanten af mærset og bad om nåde. Da han viste sig, kendte jeg ham næppe, således var han svundet ind, og det slog mig da, at hvis han blev i mærset synderlig meget længere, ville der ikke være mere fedt på ham end på de andre, og så ville han ikke svare til hensigten. Jeg gav ham derfor mit æresord på, at jeg i ti dage ikke ville tragte ham efter livet. Og da han var nær ved at omkomme af kulden, gik han ind på våbenstilstanden og kom igen ned på dækket. Men jeg blev forskånet for at begå et mord, for han var så skrupsulten, da han kom ned, at han spiste næsten hele en mands ben og om natten døde af overfyldelse. Jeg kan ikke beskrive, Deres Højhed, hvor glad jeg var ved at opdage, at harpunerens lig nu var i min besiddelse. Jeg betragtede igen og igen min skat med stille fryd. Jeg kunne nu koge mine franske retter. Han blev snart skåret op, alle hans fede dele blev omhyggelig afsmeltet, og jeg så, at jeg havde et forråd, der ville vare lige så længe som de lig, jeg havde tilbage til at øve min dygtighed på. Den første dag lykkedes det mig fortrinligt – jeg kogte mine retter, og da

de var færdige, tog jeg min nathue og mit forklæde af, purrede op i mit hår og bildte mig ind, at jeg var garçon hos en restauratør. Jeg bredte dugen ud, satte retterne på bordet, og da det var gjort, gik jeg op på dækket og vendte så tilbage som den bon vivant, der havde bestilt middagsmaden.

Aldrig havde noget måltid været så dejligt for min vanvittige fantasi. Jeg fortærede alt, hvad jeg havde lavet, og drak vand i stedet for champagne. Jeg tænkte over, hvad jeg skulle have til middag næste dag, og gik så til sengs. Imidlertid var isen gået fra hinanden, og skibet var igen flot, men det brød jeg mig ikke om. Alle mine tanker var koncentreret om bordets glæder – og næste morgen gik jeg op på dækket for at få et stykke kød, da jeg med forundring hørte en skrækkelig brummen. Jeg vendte mit hoved om og så en uhyre isbjørn, der gjorde slemme indgreb i mit spisekammer og næsten havde fortæret hele kroppen af en af mine døde skibskammerater. Den var så stor som en okse, så stor, at da den fo'r løs på mig, og jeg smuttede ned ad trappen, kunne den ikke følge mig. Jeg så igen op og så, at den havde fuldendt sit måltid. Efter at have gået dækket rundt to eller tre gange og snuset til alting, lod den sig falde overbord og forsvandt.

Glad over at være en så ubehagelig gæst kvit, kom jeg op, og efter at have afhugget det kød, jeg behøvede, udøvede jeg atter min kogekunst, blev igen tilfredsstillet og lagde mig til at sove. Aldrig havde jeg følt mig så lykkelig, som jeg dengang gjorde i min vanvittige tilstand. Alt, hvad jeg tænkte på, alt, hvad jeg ønskede, kunne jeg få – al min lykke bestod i at spise mine medmennesker, tillavet på en velsmagende måde, i stedet for efter sædvane blot at sluge deres kød for at tilfredsstille

hungerens bydende krav. Jeg vågnede næste morgen som sædvanlig, og da jeg krøb op på dækket, blev jeg igen modtaget af den vrede brummen af bjørnen, der havde travlt med at holde måltid på en ny krop. Da den var færdig, plumpede den i søen lige som før.

Jeg anså det nu for at være på høje tid at gøre ende på disse røverier fra mit spisekammer, der efter få dages forløb ville have berøvet mig alt. Der blev her stillet et krav til min opfindsomhed, og jeg fandt på en plan, som jeg antog ville lykkes. Jeg slæbte alle ligene hen i agterenden af skansen og stablede foran kahytslugen en del svabere og små sejl op, så jeg fik lavet en slags dæmning på omtrent otte tommers højde. Derpå gik jeg ned i lasten og hentede fyrre eller halvtreds spande tran op, som jeg hældte ud på dækket agter, så at den stod flere tommer højt på det. Næste morgen kom bjørnen, som jeg havde ventet, og begyndte sit måltid. Jeg var krøbet op på krydsråen med flere spande tran, som jeg hældte ned over den. Dens pels var i øvrigt allerede godt gennemtrængt med, hvad den havde fået på sig, da den lagde sig ned på dækket for mere i mag at fortære et af ligene. Da jeg havde hældt alle mine spande tran over den på en nær, kastede jeg de tomme spande ned på den. Dette gjorde den rasende, og den klatrede op i rigningen for at hævne sig. Jeg ventede, til den var kommet til pyttingvanterne. Da hældte jeg min sidste spand over den, hvilket ganske blændede den, og lod mig da ved bardunerne glide ned på den anden side af dækket.

En bjørn kan klatre hurtigt op, men går meget langsomt ned, og som følge deraf havde jeg rigelig tid til mine forberedelser. Jeg løb ned, og efter at have stukket ild på en fakkel af værk,

som jeg havde holdt i beredskab, stak jeg den til bagen af den, mens den krøb ned. Virkningen var netop som jeg havde forudset. Dens tykke pels, der alle vegne var overhældt med tran, fængede straks ild og blussede så stærkt op, at inden den kunne vinde fodfæste på dækket, var den som en uhyre ildkugle. Jeg trak mig tilbage til lugen til agtertrappen for at holde øje med den. Det første, den gjorde, var, at den vendte tilbage til skansen og rullede sig i trannen i den tro, at den derved kunne slukke flammerne, men de blussede blot så meget mere op, og til sidst sprang dyret, brølende af smerte i havet og forsvandt.

Da jeg sådan havde skilt mig af med den ubudne gæst, gav jeg mig atter i færd med udøvelsen af min kogekunst. Skibet var nu klart af isen, vejret var varmt, og fra mine skibskammeraters lig udgik der en fæl stank, men jeg så og lugtede intet. Alt, hvad jeg bemærkede, var, at det byg, der var spredt på dækket af hønsene, var spiret op rundt om, og jeg lykønskede mig til den afveksling, det ville bringe i mine måltider. Jeg fortsatte at koge, spise og sove ligesom tidligere, da der indtraf et tilfælde, som gjorde ende på hele min madlavningsgalskab. En nat mærkede jeg at vandet skvulpede ved min standkøje i kahytten, og da jeg ængstelig sprang ud for at se, hvad grunden var, plumpede jeg i til op over ørene. Sagen var den, at skibet, da det var blevet løftet af isen, var sprunget læk, og at det som følge deraf lidt efter lidt, uden at jeg havde mærket det, var løbet fuldt af vand. Min frygt for at drukne var så stor, at jeg styrtede mig netop i den fare, jeg ville have undgået. Jeg kantede mig gennem kahytsvinduet ud i havet, mens jeg, hvis jeg var gået op på dækket, ville have været i sikkerhed, for med lidt eftertanke

kunne jeg have sagt mig selv, at et skib, der er ladet med tran, ikke kan synke. Eftertanken kom imidlertid for sent, og da det kolde vand gjorde mig helt stiv, kunne jeg kun have holdt mig oppe i et par sekunder, hvis jeg ikke pludselig var kommet i berøring med en stang, der var noget tykkere end masten til en båd. Jeg greb fat i den for at holde mig oppe og undredes ved at mærke, at den nu og da blev rykket fra mig, som om der var en anden, der havde fat i den og ville tvinge mig til at slippe den, men det var bælgmørkt, og jeg kunne intet skelne. Jeg klyngede mig til den, indtil det blev dag, og stor var da min skræk ved at se en vældig haj tæt ved mig. Jeg slap næsten stangen og sank, så lammet blev jeg af angst. Hvert øjeblik ventede jeg at mærke, at den bed mig midt over, og jeg lukkede mine øjne for ikke at forøge dødens rædsler ved at være vidne til, hvordan den kom. Der var gået nogle minutter, der forekom mig som lige så mange timer, da jeg, forundret over, at jeg endnu var i live, vovede at åbne mine øjne. Hajen var endnu lige så langt borte fra mig, og ved nærmere undersøgelse så jeg, at den mast eller stang, som jeg klyngede mig til, var stukket på tværs igennem dens snude og var lige lang på begge sider. Hajen var af den slags, der findes i ishavet, og som af søfolkene kaldes den blinde haj. Jeg indså nu, at den havde været fanget, var blevet "tilrigget", som sømændene kalder det, og derpå kastet i søen til deres adspredelse. Stangens flydeevne forhindrer dyret i at synke ned under vandet, og denne straf over deres frygtede fjende er en meget yndet morskab blandt søfolk.

Jeg samlede alt mit mod, og da jeg var træt af at holde mig ved stangen, besluttede jeg at sætte mig op på hajens ryg, hvilket jeg uden vanskelighed udførte. Jeg fandt sædet på den

foran rygfinnen ikke blot sikkert, men meget behageligt. Dyret, som ikke var vant til at bære nogen byrder, gjorde flere forsøg på at blive mig kvit, men da det ikke kunne synke, beholdt jeg min plads. Den svømmede da hurtigere, og vi gled hen over den rolige sø med en fart af omtrent tre knob i timen. I to dage fortsatte jeg sådan at rejse imod syd på min nye befordring og fik intet at spise undtagen nogle små andeskæl og nogle snyltedyr, der er ejendommelige for hajen, og som jeg opdagede under dens finner. Jeg fandt også en lille sugefisk i nærheden af dens hale, men da jeg førte den op til munden, sugede den sig så fast til begge mine læber, at jeg troede, de var blevet lukket for stedse. Ingen magtanvendelse kunne rive den løs, og til min store sorg og græmmelse hang den i mange timer fast som en hængelås, men til sidst døde den, fordi den havde været så længe ude af vandet, og da den faldt af, spiste jeg den.

På den tredje dag bemærkede jeg land et stykke borte. Det syntes at være en ø, men jeg havde ingen forestilling om, hvad det kunne være. Min ganger fortsatte sit løb lige hen imod den, og da den var blind, løb den snuden lige imod kysten. Inden den mærkede sin vildfarelse, smuttede jeg af dens ryg, klatrede op ad den stejle bred og var, som jeg antog, atter på fast land. Træt af den lange vågen lagde jeg mig ned og faldt i en dyb søvn.

Jeg blev vækket ved, at noget rørte mig ved skulderen, og da jeg slog mine øjne op, så jeg, at jeg var omgivet af flere personer, som jeg naturligvis antog for de indfødte på øen. De var iført dragter, der forekom mig at være lavet af sort læder, og som bestod af et par benklæder og en lang pjækkert, der meget lignede dem, som bæres af eskimoerne, som vi undertiden

havde truffet på i ishavet. De havde alle sammen en lang harpun, der helt og holdent var lavet af ben, i deres højre hånd.

Jeg blev ikke lidt forundret ved at blive tiltalt i den baskiske dialekt, som tales omkring Bahonne og i andre egne ved Pyrenæerne. På deres spørgsmål svarede jeg, at jeg var den eneste, der var tilbage af besætningen på en hvalfanger, som om vinteren havde ligget indefrosset, at den var løbet fuld af vand, og at jeg havde reddet mig på ryggen af en haj.

De udtrykte ingen forbavselse over min uhørte befordring til øen. Tvært imod bemærkede de blot, at hajer var for ondskabsfulde at ride, og bad mig om at følge med dem til deres by, hvilken indbydelse jeg med glæde modtog. På vejen dertil bemærkede jeg, at øen bestod af hvid porøs pimpsten uden ringeste spor af vegetation. Ikke så meget som en smule mos kunne jeg opdage – intet uden den nøgne pimpsten, rundt om på hvilken der spillede tusinder af smukke, grønne, ti tommer lange firben. Vejen var stejl, og på flere steder var der hugget trappetrin i klippen for at lette opstigningen. Efter en times anstrengende gang, som jeg i min svage tilstand aldrig ville have kunnet komme til ende med uden øboernes hjælp, kom vi til toppen. Det var et mærkværdigt skue, der frembød sig for mine øjne. Jeg stod på spidsen af en bjergkæde, der dannede et uhyre amfiteater og omgav en dal der syntes at være omtrent fire mile i diameter, og af hvilken størstedelen var optaget af en sø.

Jeg kunne se noget, der syntes at være menneskelige boliger på forskellige steder ved søen, men der var ikke et træ eller busk at opdage.

"Hvad," spurgte jeg den mand, der syntes at anføre de andre, "har I ingen træer her?"

"Nej, slet ingen, men vi kommer meget godt ud af det uden dem. Ser De ikke, at der ingen muld er, at øen udelukkede består af pimpsten?"

"Jo, det ser jeg nok," svarede jeg. "Må jeg spørge, hvad hedder dette øde sted, og i hvilken del af verden er vi?"

"Hvad navnet angår, kalder vi den Hvalfisken," svarede manden, "men hvor vi er, ved vi ikke selv med sikkerhed, for det er en flydende ø, der helt og holdent består af pimpsten, hvis specifikke vægt, som De sikkert ved, er meget mindre end vandets."

"Det er dog forunderligt," bemærkede jeg, "jeg kan ikke tro, at det er Deres alvor."

"Å, det er slet ikke så forunderligt endda, som De bilder Dem ind," svarede min vejviser. "Hvis De undersøger bygningen af denne ø derfra, hvor De nu står, så vil De straks se, at den har været en eller anden stor vulkans krater. Det er let at forestille sig, at efter at den har hævet sin top over havfladen, er dens fod ved et eller andet af de pludselige luner af den stedse virksomme natur igen sunket ned og har efterladt kraterets top drivende på oceanet. Det er vor mening om denne øs tilblivelse, og jeg tvivler på, at geologerne på kontinentet vil kunne fremsætte en mere fyldestgørende teori."

"De har altså stået i forbindelse med Europa?" udbrød jeg, glad ved håbet om at vende tilbage.

"Vi har stået i forbindelse med Europa, men gør det ikke mere. Om vinteren er denne ø, der, hvor underligt det end måske vil synes Dem, ikke forandrer sin beliggenhed mange

hundrede mile i løbet af århundreder, omgivet af isbjergene mod nord. Når foråret kommer, slipper vi løs og driver da en grad eller to imod syd, sjældent mere."

"Påvirkes den da ikke af vindene eller af strømmene?"

"Jo, naturligvis, men der er en almindelig ligevægt i naturen, som gør, at alting balancerer. Der er orden, når der synes at være uorden – og ingen strøm løber i den ene retning, uden at der er en modstrøm, som bringer ligevægt til veje. Hvad i det hele taget angår understrømmene og de forandringer, der stadig finder sted, er det min mening, at vi påvirkes meget lidt af dem, ja måske slet ikke. – Det kan betragtes som en slags motion, der er forskrevet af naturen for at holde oceanet ved godt helbred. Det samme kan påstås med hensyn til vindene. Vinden er ligesom vandet et stof, der vel kan udvides betydelig, men dog er et stof. Der er tildelt verden et vist kvantum af det til dens bekvemmelighed, og der er en regelmæssighed i den tilsyneladende foranderlighed. Det er indlysende, at når al vinden er blevet samlet i østen af de nordveststorme, der er fremherskende om vinteren, så må den være stærkt sammentrykket og indeklemt på den kant, og på grund af sin bekendte evne til at udvide sig må den vende tilbage og genoprette ligevægten. Det er grunden til, at vi har så stadig østenvind i månederne februar og marts."

"De sagde, at De havde haft forbindelse med Europa?"

"Vi får af og til nødtvungne besøg af folk, som er forlist med skibe eller både, men de folk, som er kommet hertil, er aldrig vendt tilbage Det er forbundet med stor vanskelighed at forlade øen, og vi smigrer os med, at kun få, der har levet sammen med os i nogen tid, nogen sinde har næret noget ønske om dette."

"Hvad – man skulle ikke ønske at forlade en nøgen klippe, hvorpå der ikke findes så meget som et græsstrå?"

"Lykken," svarede min fører, "består ikke i afvekslingen i ens besiddelser, men deri, at man er tilfreds med, hvad man har," – og han begyndte at gå ned ad bakken.

Jeg fulgte med ham i en bedrøvelig sindsstemning, for jeg kunne ikke tænke mig, at der var synderlig behagelighed på et så øde sted.

"Jeg er ikke født her på øen," bemærkede han under vejs; "det er mere end fire hundrede år siden den først blev befolket af mandskabet fra et fransk skib, der havde lidt skybrud i det nordlige ishav. Men jeg ønsker at forlade den. Jeg blev for omtrent femogtyve år siden kastet op på den i en hvalfangerbåd, da jeg var blevet skilt fra skibet i en snestorm. Jeg er nu gift, har familie og anses for en af øens rigeste indbyggere, for jeg ejer imellem fyrre og halvtreds hvaler."

"Hvaler!" udbrød jeg forbavset.

"Ja," svarede min fører, "hvaler, som er denne øs hovedrigdom, og uden hvilke vi ikke ville være så velhavende og lykkelige, som vi er. Men De har meget at se og lære. De vil efterhånden erkende, at der ikke findes noget i verden, som mennesket ikke, når det tvinges til det og er udholdende, kan lempe til brug for sig. Den sø, som dækker bunden af vor dal, er kilden til vor rigdom og vort velvære, og den giver os lige så rundeligt et udbytte som Italiens eller Frankrigs frugtbareste sletter."

Da vi kom tæt ned til foden af bakkerne, så jeg flere sorte masser ved søens bredder. "Er det hvaler?" spurgte jeg.

"De har været hvaler, men de er nu huse. Det, der ligger der alene, er mit, og jeg håber, De vil betragte det som Deres, indtil De har bestemt Dem til, hvad De vil gøre."

Vi gik ned til stranden, og efter at have sagt farvel til mig forlod hans kammerater mig, mens han gik i forvejen til sit hus. Det bestod af skindet af en hel hval, der var langt større, end jeg nogen sinde havde set dem i Ishavet. Dyrets rygrad og ribben tjente som spær til at udspile skindet på, hvilket så ud som et langt telt. Det var bundet på med tov, der var lavet af sammensnoede sener og gik op over taget, som var bundet til pæle af ben, der var slået fast ned i grunden på begge sider. Da jeg trådte ind, så jeg til min forundring, at der var lys nok, hvilket kom fra vinduer, hvis ruder var af hvalfiskeben, der var slebet meget tyndt, og i den bageste ende dannede dyrets hoved og hjerneskal et køkken, hvorfra røgen gik ud gennem lufthullerne foroven.

På begge sider af det værelse, som jeg blev ført ind i, var der ophøjede pladser, som var dækket med sælskind, og den anden ende af huset var med en slags sort skind afdelt i sovegemakker for husets herre og hans familie. Der var ikke den mindste lugt, som jeg havde formodet, inden jeg trådte ind i denne forunderlige bolig.

Jeg blev forestillet for hans kone, som bød mig hjertelig velkommen. Hun var klædt i den samme slags sorte skind som hendes mand, men meget finere, og havde på hovedet en rød hue samt røde bræmmer foran og forneden på hendes dragt, der i det hele var både net og hensigtsmæssig.

Der blev rakt mig en skål med mælk til at forfriske mig på efter min spadseretur og min lange faste.

"Hvad for noget!" udbrød jeg, "har I mælk her uden at have græs?"

"Ja," svarede min vært, "drik den, og sig mig, om De finder den velsmagende."

Jeg gjorde det og fandt den meget lidt forskellig fra æselmælken hjemme – måske lidt syrligere i smagen. Imidlertid blev der sat forskellige slags skaldyr og en stor ost på bordet, der ligesom stolene helt og holdent var lavet af ben.

"Og ost med?" sagde jeg.

"Ja, og De vil finde den ikke ilde. Det var hvalfiskemælk, De drak, og osten er også lavet af den."

"Ven Huckaback," bemærkede pashaen, "jeg tror, du fortæller mig løgnehistorier. Hvem har nogen sinde hørt tale om hvalfiskemælk?"

"Allah forbyde, at jeg skulle forsøge at narre en mand med mand med Deres Højheds skarpe dømmekraft. Det kunne kun ende med ydmygelse og bedrøvelse for mig."

"Det har du ret i," bemærkede pashaen.

"Deres Højhed har ikke erindret, at hvalen er, hvad de naturkyndige kalder et varmblodet dyr, med blodårer og blodcirkulation ligesom menneskeslægten, og at den føder levende unger til verden og dier dem ved brystet."

"Det er sandt," bemærkede pashaen. "Det havde jeg glemt."

"Min fører fortsatte som følger: – "Som jeg sagde Dem før, er hvalfisken det vigtigste dyr for denne ø. De ser, at dens skind tjener os til hus. Af dens ben laver vi alle vore redskaber. Af dens sener laver vi vore tykkeste tov og vor fineste tråd. Den dragt, vi

bærer, består af bugdelen af skindet, tilberedt med en slags sæbe, som vi laver af den potaske, vi får af en slags tang, der vokser i store mængder i søen, og af hvalfisketran. Dens spæk tjener os til brændsel og lys. Dens kød spiser vi og mælken er uvurderlig for os. Vi har dog også andre hjælpekilder. Vi har vore firben og en mængde fisk og skaldyr, og når vi om vinteren er lukket inde mellem isbjergene, skaffer vi os kødet og skindet af sælerne og isbjørnene. Men vi har ingen som helst urter, og savnet af brød vil måske nok i starten være Dem ubehageligt, men det vil De vænne Dem til i løbet af nogle uger. Det er imidlertid på tide, at De kommer til hvile efter de møjsommeligheder, De har udstået – jeg skal melde Deres ankomst til overharpunereren, når jeg har vist Dem til Deres kammer." Derpå førte han mig til et indre værelse, hvor jeg fandt en løjbænk, som var lavet af isbjørneskind. Jeg kastede mig på den, og nogle minutter efter sov jeg trygt.

Næste morgen blev jeg vækket af min vært. "Hvis De ønsker at se hvalerne blive malket, så er det nu den tid, da de kaldes ind. En kort spadseretur vil forklare Dem mere end mange timers samtale."

Jeg rejste mig fuldstændig forfrisket ved min lange søvn, og fulgte min fører. Vi kom forbi en stor cisterne. "Det er vort vand. Vi er nødt til at holde måde med det, skønt vi har tilstrækkeligt. Cisternen er beklædt med cement, som er tilvirket af kalk, som vi fået ved at brænde muslingeskaller. Vi laver alle vore kar, der skal på ilden af det somme stof blandet med stødt lava. Det bliver brændt i ilden og glaseret med havsalt."

Vi kom til randen af søen, hvor vi så en stor, lav dok, som var hulet ud i lavaen på bredden, og hvori der var omtrent to dusin unge hvaler, som fulgte efter min vært, mens han gik rundt langs randen.

"Det er mine kalve," sagde han, "vi lader ikke mødrene komme ind, før vi har malket den mælk, vi behøver."

Flere mænd kom nu ned til strandbredden. En af dem blæste i et horn, som var lavet af en del af hornet fra en enhjørning, og straks samlede der sig ved lyden en flok hvaler, som svømmede hen imod bredden. De svarede alle sammen til deres navne, og da mændene vadede ud i vandet op til knæene lagde de sig roligt om på siden, så de rakte et af deres yvere op over vandet. Dette blev malket af fire mænd, og mælken kom i en stor spand, der var lavet af hvalfiskeben og havde bånd om af samme stof.

Så snart dyrets bryst var tomt, ilede det med et slag med halen igen ud på dybt vand og svømmede i små kredse rundt i nærheden.

"Vi lader altid det ene bryst være til kalven," bemærkede min vært. "Når de alle sammen er blevet malket, lukker jeg folden op og slipper mødrene ind."

"Hvad er det for uhyre hvaler, som leger der ude?"

"Det er vore hvalokser," svarede min vært, "de vokser til en umådelig størrelse. Vore huse er byggede af deres skin."

"Er det en død hval, der ligger på stranden?"

"Det er en af vore hvalfiskebåde," svarede han, "men den er, som de formoder, lavet af skindet af en hval, der er hærdet ved stadig pågydning af tran og kalk. Vi bruger dem til at fange hvaler med, når vi har brug for nogle."

"De bruger altså ikke harpuner?"

"Kun når vi dræber. I reglen kaster vi en løkke om hvalen og binder tovet til en af disse både, der er så let flydende, at hvalfisken ikke kan få den under vand og snart bliver træt af sine anstrengelser. Jeg taler her om de hanner, der holdes som avlsdyr, eller om fremmede hvaler, der ind i mellem kommer ind i vor sø om vinteren. Vore egne er så tamme fra barndommen af, at vi ikke har stort besvær med dem. Men det er på tide, at vi vender om."

"Her," bemærkede min vært, da vi kom forbi et hvalhus, "er en af vore fabrikker. Vi vil gå der ind. Dette er landets almindelige produkt, som bruges til skillerum i huse osv. Dette er en finere slags, sådan som jeg går med det for øjeblikket. Her har vi skindet af hvalkalven, hvilket fruentimmerne som regel går med. Dette er det kostbareste stof, vi fabrikerer. Det er bugdelen af kalveskindet, som, da den er hvid, lader sig farve med murex – en musling, der er meget almindelig ved vore kyster."

"Har I penge?" spurgte jeg.

"Nej – vi driver byttehandel. Den vigtigste byttevare, der også tjener os som penge, er hvalfiske-osten, der kan holde sig i flere år og bliver bedre ved at gemmes. Dette smukke klæde er otte nye oste værd pr. kvadratalen, hvilket er meget dyrt."

Vi kom tilbage til huset, hvor vi fandt vort måltid færdigt. En fortrinlig stuvet ret var genstand for min ros.

"Det er en af vore yndlingsretter," svarede min vært. "Den er lavet af firbenshaler."

"Firbenshaler!"

"Ja! jeg skal hente nogle til middagsmaden, så skal De få min vildtbane at se."

I løbet af dagen gik jeg med min vært et lille stykke op ad bakken og standsede da ved en stor grube, der var dækket med et net, lavet af hvalfiskeben. Den mand, der fulgte med os, gik ned og kom snart tilbage med en spand fuld af firben, over hvilken der var spændt et lignende net. Derpå tog han dem ud en for en og trak i deres haler, som straks gik af i hånden på ham. Han gjorde så et indsnit i stumpen og kastede dyret ned i gruben igen.

"Hvad kan det nytte at kaste dyrene derned igen?" spurgte jeg.

"Fordi deres haler næste år vokser ud igen."

"Men hvorfor blev der da skåret et snit midt i stumpen?"

"For at de kan få to haler i stedet for en. Det sker altid," svarede min vært.

Men jeg vil ikke trætte Deres Højhed med at berette alt, hvad jeg så, og alt, hvad der hændte mig under mit ophold på denne ø. Hvis jeg ville beskrive deres fortræffelige regering, der bestod af en overharpunér og to råd af harpunerer af første og anden rang, eller beboernes sæder og skikke, deres ceremonier ved fødsler, bryllupper og begravelser, deres adspredelser og den sindrige måde, hvorpå de skaffede sig alle fornødenheder, så ville det give stof til i det mindste to kvartbind uden margen Jeg vil derfor indskrænke mig til at meddele, at jeg efter et ophold på seks måneder blev så utålmodig efter at forlade øen, at jeg besluttede at udsætte mig for en hvilken som helst fare for at nå dette mål.

Da min vært og alle de ypperste indvånere mærkede, at jeg ikke kunne lade mig overtale til at blive, samtykkede de til sidst

i at sætte mig i stand til at rejse på den måde, som jeg havde fundet på.

Jeg glemte at fortælle Deres Højhed, at hvalerne var så tamme, at de ikke blot blev brugt til trækdyr på søen, men også til at bære folk på deres ryg. Jeg kunne aldrig lade mig overtale til at sætte mig op på en, for efter min rejse på hajen havde jeg stor rædsel for at sidde på en fisks ryg, men jeg var ofte sejlet over søen i en af de store hvalbåde, bugseret over af et eller to af dyrene, der var spændt for den med løkker om deres haler. Dette befordringsmiddel gav mig en ide om, hvordan jeg kunne komme bort, nemlig i en af disse store hvalbåde, der måtte lukkes helt og bugseres ud til søens munding af en af trækhvalerne.

På min anmodning blev en båd gjort i stand og dækket med hvalbensvinduer, for at jeg kunne se derinde. Jeg blev forsynet med tilstrækkelig proviant til en lang rejse, og da hvalen var spændt for, rejste jeg under gråd og beklagelser fra de venlige øboere, der betragtede mig som en mand, der absolut ville styrte sig i ødelæggelse. Men jeg vidste, at fiskeriet snart ville begynde, og nærede stærkt håb om, at jeg ville blive optaget af et af skibene.

Jeg var snart ude af søen, og da den dreng, der sad på ryggen af trækhvalen, efter ordre havde bugseret mig så langt ud, at øen så ud som en sky i horisonten, kastede han mig los og skyndte sig tilbage for at komme hjem, inden mørket faldt på.

I tre uger blev jeg inden i denne uhyre båd, eller rettere fisk, og blev kastet rundt på bølgerne, men uden at tage skade, da den flød så overordentlig let. En morgen blev jeg vækket af en prægtig søvn ved et pludseligt slag uden på mit fartøj. Jeg bildte

mig ind, at jeg var kommet i berøring med et isbjerg, men lyden af stemmer overbeviste mig om, at jeg endelig havde truffet på medmennesker. Der blev nu kastet en harpun ind til mig, som jeg med nød og næppe undgik, og derpå fulgte en hel salve af eder, hvorpå jeg straks kunne høre, at folkene var engelskmænd.

Efter nogle minutters forløb begyndte de at save hul på siden af min hvalbåd, og da et stykke var taget ud, blev et hoved stukket ind. Bange for, at der skulle komme en harpun til, havde jeg løftet mit store isbjørneskind op for at værge mig, og da manden så det, trak han straks sit hoved tilbage og bandede på, at der var en isbjørn i hvalfiskens bug. Båden satte af, og de begyndte at affyre geværkugler, som gennemhullede min båd sådan, at jeg var nødt til at lægge mig ned på bunden for at frelse mit liv. Efter at de havde skudt omtrent en snes skud, kom båden igen langs siden, og da en mand stak hovedet ind og så mig ligge på bunden af båden, dække med bjørneskindet, bildte han sig ind, at dyret var blevet skudt, og meldte det til sine kammerater. Lidt ængstelige krøb de ind gennem det hul, de havde skåret, men da løftede jeg mit bjørneskind og viste mig, iført det sorte skind, som blev båret af indbyggerne på hvalfiskeøen, Dette gjorde dem endnu mere bange. En af dem brølede, at det var Djævelen, og de løb alle hen imod hullet for at slippe ud, men i deres iver stod den ene i vejen for den anden.

Jeg havde besvær med at overbevise dem om, at jeg var et uskadeligt menneske, hvilket dog til sidst lykkedes, og efter at jeg med få ord havde forklaret, hvordan jeg var kommet derhen, tillod de mig at følge med dem ombord på skibet. Kaptajnen

blev meget gnaven, da han hørte historien. Han havde bildt sig ind, at det var en død hval, og havde givet ordre til, at den skulle bugseres hen til skibet, for at han kunne hugge spækket af. Skuffet i sine forventninger, bandede han på, at det var en Jonas, der var kommet ud af hvalfiskens bug og at skibet ikke ville have noget held med sig, hvis jeg blev ombord. Matroserne, hvis fortjeneste på rejsen blev bestemt efter antallet af de fisk, de fangede, anså det for en fortræffelig grund til at kaste mig overbord, og havde der ikke været to sejlere i sigte, som stod ned imod dem, ville jeg sikkert have haft nogle flere eventyr at berette. Endelig gik de ind på at sætte mig ombord på det ene af skibene, der havde hejst fransk flag. Det var fra Havre, havde tolv hvaler ombord og stod nu i begreb med at sejle hjem. Kaptajnen samtykkede i at tage mig med, og efter to måneders forløb var jeg atter i mit fødeland.

Dette, Deres højhed, var mine hændelser på min tredje rejse."

"Historien om øen var noget for lang," bemærkede pashaen, "men i det hele var fortællingen morsom. Mustapha, jeg tror, at den er ti guldstykker værd."

10. kapitel

Næste dag begyndte renegaten fortællingen om sin fjerde rejse med følgende ord:

Huckabacks fjerde rejse

Deres Højhed vil måske mene, at jeg burde have været led og ked af at tage til søs efter så mange uheld, men den person, der engang har flakket om, er betaget af en uro, som driver ham bort fra den hygge og rigdom, han har i sin besiddelse, for at søge afveksling i sandsynlige farer og møjsommeligheder. Dog kan jeg ikke sige, at det i nærværende tilfælde forholdt sig sådan med mig, for jeg blev tvunget til imod min tilbøjelighed igen at gå ombord på et skib. Jeg var rejst gennem Frankrig til Marseille med en lille sum penge, som var foræret mig af kaptajnen på det skib, der havde taget mig med hjem, for jeg ville så grumme gerne se min fader endnu engang, hvis han levede, og jeg nærede ingen frygt for abbedissehistoriens skyld, da jeg vidste, hvor hurtigt alting blev glemt i denne verden, og at tiden og de udståede besværligheder havde forandret mig sådan, at der ingen sandsynlighed var for, at jeg ville blive genkendt.

Da jeg kom til min fødeby, begav jeg mig til den velkendte barbersalon, hvor jeg havde plejet at udøve mine talenter under min faders overtilsyn. Stangen stak endnu frem over døren, bækkenet svingede endnu for vinden, men da jeg trådte ind i barbersalonen, som var propfuld af mennesker – for det var lørdag eftermiddag, så jeg, at alle kunderne var mig ukendte,

og at min fader ikke var der. En af dem, der ventede på, at turen skulle komme til ham, gjorde høfligt plads for mig ved siden af ham på bænken, og jeg fik tid til at se mig om, inden jeg stillede nogen spørgsmål.

Stuen var malet for nylig. Bohavet var forøget med et spejl af betydelige dimensioner, og det hele havde udseendet af at være en mere end blomstrende forretning.

"De er fremmed, min herre," bemærkede min nabo.

"Ja, jeg er," svarede jeg, "men jeg har været i Marseille før, og da jeg var her sidst, plejede jeg at komme på denne barbersalon. Der var en lille, før mand, som ejede den, men jeg husker ikke hans navn."

"Å – hr. Maurepas. Han er død. Han døde for et par måneder siden."

"Og hvad er der blevet af hans familie?"

"Han havde kun en søn, der havde en kærlighed forståelse med datteren af en gammel officer her i byen og var nødt til at forlade den. Ingen har hørt noget om ham siden. Man antager, at han er omkommet på søen, da det skib, han sejlede med, aldrig kom til den havn, hvortil det var bestemt. Den gamle mand efterlod sig nogen formue, om hvilken der nu føres proces mellem to fjerne pårørende."

"Hvad er der blevet af den dame, De talte om?"

"Hun gik i kloster tre fjerdingvej herfra og er siden død. Der var nogle historier med abbedissen, som man antog, at hun vidste besked med. Jeg tror, at hun blev erklæret for ulydig af inkvisitionen og kastet i fængsel, hvor hun døde af den hårde behandling."

Det pinte mig i hjertet, da jeg hørte dette. Den stakkels pige havde udstået al denne hårdhed for min skyld og havde været tro lige til det sidste. Jeg hensank i mørke tanker. Også Cerise, hvis skæbne jeg tidligere havde erfaret, da jeg var i Toulouse – den kære, kære Cerise!

"Jeg siger dig igen, Huckaback jeg vil ikke høre mere om Cerise," udbrød pashaen. "Hun er død, og dermed er historien ude."

Den oplysning, jeg fik, gjorde mig tvivlrådig om, hvad jeg skulle tage mig for. Jeg kunne med lethed bevise min identitet, men jeg var bange for, at jeg skulle blive taget sådan i forhør, at jeg vakte mistanke. På den anden side ejede jeg ikke en sou og havde ikke meget lyst til at opgive alle krav på min faders formue. Jeg havde tidligere pyntet på en gammel prokurators paryk og havde været meget vellidt af ham. Skønt der var gået fem år, siden jeg løb bort fra min fader, anså jeg det for meget rimeligt, at han endnu var i live. Jeg besluttede at opsøge ham. Da jeg bankede på hans dør og spurgte, om han var hjemme, svarede den pige, der lukkede døren op, bekræftende, og jeg blev vist ind i det samme lille kontor, hvor jeg tidligere havde plejet at bringe ham hans paryk, og som endnu ligesom før var overstrøet med papirer.

"Hvad står til tjeneste, min herre?" spurgte den gamle mand og kiggede på mig gennem sine briller.

"Jeg ønsker," sagde jeg, "at spørge om Deres mening angående en tvivlsom arvesag."

"Hvad er det for en arv?"

"Det er arven efter hr. Maurepas, som døde for kort tid siden "

"Nå, er der nu en til, som gør fordring den? Så må De henvende Dem til en anden, for jeg er allerede antaget af den ene part. Jeg vil ønske, at François ville komme, stakkels fyr, og gøre fordring på sin retmæssige ejendom."

Glad over at høre, at den gamle mand endnu nærede velvilje for mig, tog jeg ikke i betænkning at give mig til kende.

"Jeg er François" svarede jeg.

Den gamle mand rejste sig op fra sin stol, gik lige hen til mig og så mig stift ind i ansigtet. Efter et minuts omhyggelige iagttagelse sagde han:

"Jeg tror også, at De er det. Må jeg spørge Dem, hvor har De været henne i al den tid?"

"Det kan jeg ikke godt sige, men jeg har set meget og været meget igennem."

"Men det kommer De til at sige, hvis De vil have Deres formue – det vil sige, De kommer til at fortælle mig det. De skal ikke være bange, François. Det hører med til vor stand, at vi er medvidende i forunderlige hemmeligheder, og jeg tror, at der i dette bryst er gemt mange, som er af større vigtighed end dem, De kan åbenbare."

"Men når mit liv står på spil derved?"

"Hvad så? – Deres liv vil være sikkert. Ville jeg fortælle alt, hvad jeg ved, så kunne jeg få det halve Marseille hængt. Nu lægger jeg mit arbejde til side og byder Dem velkommen. Sæt Dem så ned, og lad mig høre Deres fortælling."

Jeg følte, at jeg kunne stole på min gamle bekendt, og jeg begyndte derfor at fortælle om alle mine hændelser. Da jeg

fortalte, at jeg havde lidt skibbrud i nærheden af Marseille, afbrød han mig leende og sagde:

"De var altså den hellige abbedisse?"

"Ja, jeg var."

"Jeg syntes nok, at jeg skulle kende Deres ansigt, da jeg kom med de andre tosser for at gøre Dem min opvartning, og da det blev hvisket i krogene, at den hellige abbedisse havde været et forklædt mandfolk, så sagde jeg til mig selv, at det enten var François eller Djævelen, men jeg omtalte aldrig min mistanke."

Da jeg var færdig med min fortælling, bemærkede han:

"Det vil være forbundet med nogen fare, François, at bevise Deres identitet for en ret, hvilket de andre parter vil gøre fordring på. Jeg vil råde Dem til at gå på akkord med den part, hvis sagfører jeg er. Giv ham en transport på hele formuen på den betingelse, at De får halvparten eller mere, hvis vi kan opnå det. Jeg skal fremstille Dem som et sorgløst ungt menneske, der er ivrig efter at få penge for at forøde dem. Går han ind på det, vil De få en god rund sum uden fare, og jeg vil gøre begge mine klienter tilpas, hvilket altid er min bestræbelse."

Jeg indrømmede, at det var et fornuftigt råd, og min gamle ven forstrakte mig med nogle louisdorer for at jeg kunne pynte lidt på mig. Han rådede mig desuden til ikke at vise mig for meget og tilbød, at jeg kunne bo hos ham. Jeg forlad ham for at skaffe mig en mere passende garderobe, og for bedre at være ukendt anskaffede jeg en officers dagliguniform, købte så nogle andre nødvendighedsartikler og vendte tilbage til prokuratorens hus.

"På min tro," sagde han, "De gør Deres dragt ære. Det undrer mig ikke, at mademoiselle de Fonseca kunne blive forelsket i

Dem. Det er for resten en slem historie – jeg ved ikke, om jeg tør lade Dem være sammen med min husholderske, for hun er ganske ung og meget smuk. Lov mig på ære, at De ikke vil gøre kur til den stakkels pige, for jeg nærer godhed for hende og vil ikke have, at hun skal føjes til Deres liste over knuste hjerter."

"Å, tal ikke om det," svarede jeg bedrøvet; "mit hjerte er dødt og begravet med hende, hvis navn De nys har nævnet."

"Nu vel, så gå op og forestil Dem selv. Der er folk, som vente på mig i værelset ved siden af."

Jeg efterkom hans opfordring, og da jeg trådte ind i dagligstuen ovenpå, så jeg en ung pige sidde og sy med ryggen til mig. Hun vendte sit hoved om ved mit komme og hvor stor var da ikke min forbavselse, min glæde ved at skue Cerise!

"Hellige Profet," udbrød pashaen, "er det fruentimmer kommet tilbage igen?"

"Hun havde aldrig været død, Deres Højhed, og vil mere end en gang komme til at lægge beslag på Deres opmærksomhed, hvis jeg skal fortælle videre om mine rejser."

"Men jeg håber, at der ikke vil blive flere kærlighedsscener."

"Kun denne ene, Deres Højhed, for så blev vi gift."

Cerise så et øjeblik på mig, skreg og faldt besvimet om på gulvet. Jeg tog hende op i mine arme, og mens hun lå bevidstløs, kaldte jeg hende ved navn og trykkede hundrede kys på hendes læber.

Støjen havde gjort den gamle prokurator ængstelig, og ubemærket af mig kom han ind og så dette optrin. "På ære, min

herre, i betragtning af det løfte, De lige gav mig, tager De Dem temmelig store friheder!"

"Det er Cerise, min kære herre – Cerise!"

"Cerise de Fonseca?"

"Ja, netop, den kære pige, som jeg altid har begrædt."

"På min sjæl, hr. François, De har talent for eventyr," sagde den gamle herre, idet han gik ud af stuen og kom tilbage med et glas vand. Cerise kom snart til sig selv, og lå skælvende i mine arme. Vor gamle ven, der mente, at han var "*de trop*", forlod værelset og lød os være alene.

Jeg skal ikke dvæle ved et optrin, der ikke kan have noget tiltalende for folk, der, som Deres Højhed, køber kærligheden fiks og færdig. Jeg skal derfor fortælle Cerises historie, som hun på min begæring fortalte mig, før jeg viste hende en lignende fortrolighed.

"Lad mig bemærke, Felix eller hvad du nu hedder, din bedrager?" sagde Cerise halvt bebrejdende og halvt i spøg.

"Mit navn er François."

"Nu vel da, François, men jeg vil aldrig synes så godt om det navn, som om Felix, for det var Felix, som jeg – men det kommer da for resten ikke an på et navn – kun er Felix indgraveret i mit hjerte og kan ikke udslettes. Men lad mig fortælle min historie, og lad mig begynde med en bemærkning, som mit bekendtskab med dig og senere betragtninger dybt har indprentet i mit sind. Det er såre uheldigt, at de, der er højst i rang her i verden, må betale dette fortrin dyrt i henseende til det, hvorpå næsten al livets lykke beror. Jeg mener valget af den, med hvem de skal vandre livets pilgrimsgang hånd i hånd. Jo højere deres navn er, desto mere er de afskåret fra at gøre et

valg, som den ringeste bonde uden at spørge den ene eller den anden kan træffe. En konge har intet valg, han må rette sig efter sine undersåtters ønsker og sit lands interesser. Aristokratiet i vort land er ikke stort bedre faren, i alt fald den kvindelige del af det, for de slæbes fra klostret til altret og ofres der for familieforbindelserne. Dengang vi blev eller antog at blive (for endnu er det mig en gåde) hjulpet af dig på landevejen –"

"I en henseende var det sikkert mere end en antagelse, min Cerise, for jeg tog mit eneste klædningsstykke af for at give dig det."

"Det gjorde du – det gjorde du – jeg synes, at jeg ser dig endnu, da du gik bort fra vognen. Jeg elskede dig fra det øjeblik af. Men videre i fortællingen: Jeg var da på rejse ned til borgen, hvor jeg skulle forestilles for min vordende ægtemand, som jeg aldrig havde set, skønt sagen længe havde været aftalt.

Min fader havde ingen forestilling om, at der kunne opstå nogen fare ved et par dages bekendtskab, og han var alt for taknemmelig til, at han ville formene dig adgang til sit hus. Men han vidste ikke, hvordan lejligheden og situationen kunne sejre over tiden, og jeg lærte dig bedre at kende på nogle få dage, end jeg troede, jeg kunne have lært nogen mand at kende på lige så mange år. At jeg elskede dig – elskede dig inderligt – det ved du nok.

Men videre (nej, kys mig ikke sådan, ellers får jeg aldrig min historie fortalt). Næste morgen hørte jeg, at du var taget bort, som du havde sagt til mig, at du ville, men min faders hest kom ikke tilbage. Min fader var alvorlig, og biskoppen var endnu mere mørk, end han plejede at være. To dage efter meddelte min fader mig, at du var en bedrager, at alt var blevet opdaget,

og at du, hvis du blev pågrebet, sandsynligvis ville blive overgivet til inkvisitionen, men at du var rømt af landet og antaget at være gået ombord på et skib i Toulon. Han tilføjede, at den mand, der var bestemt for mig, ville komme om nogle dage.

Jeg overvejede alt, hvad han havde sagt mig, og uddrog deraf følgende slutninger: – For det første, at du ikke var den, du havde givet dig ud for, og dernæst, at han havde opdaget vor tilbøjelighed og ikke gav dig lov at komme tilbage. Men at du skulle have sveget mig og forladt landet – det vidste jeg, efter hvad der var hændt, var en umulighed. Men hvad enten du var monsieur de Rouillé eller ej, så var du den, jeg attråede, den jeg tilbad, og jeg gav det løfte, at for dig ville jeg leve eller dø. Jeg følte mig overbevist om, at du engang ville komme tilbage, og denne overbevisning holdt mig oppe. Min vordende mand kom – han var afskyelig. Datoen, der var fastsat til vort bryllup, nærmede sig – jeg havde kun en udvej, nemlig flugt. En ung pige, som jeg havde til min opvartning (du husker hende nok, hun kom og sagde os, at biskoppen kom, dengang vi var i haven), vidste jeg, var mig hengiven. Jeg betroede mig til hende, og ved hendes hjælp fik jeg en bondepigedragt og løfte om, at jeg kunne opholde mig i hendes faders hus nogle mil borte. Aftenen før brylluppet skulle stå, løb jeg ned til den flod, der løber forbi borgen, kastede min hat og mit sjal på bredden og flygtede så til det sted, hvor hendes fader ventede med en vogn, som han havde lånt, for at tage imod mig. Den unge pige, som blev tilbage, spillede sin rolle fortrinligt. Det blev antaget, at jeg havde druknet mig, og da de ikke havde mere brug for hendes tjeneste, blev hun sagt op og kom til mig i hendes faders hus.

Jeg boede der i over et år. Da fandt jeg det rigtigst at tage bort og begav mig til Marseille, hvor jeg fik pladsen som husholderske hos denne gamle herre, der har behandlet mig mere som en datter end som et tyende. Kan du nu gøre lige så godt rede for dine hændelser, François?"

"Ikke helt, Cerise, men jeg kan med god samvittighed forsikre, at jeg aldrig glemte dig, så længe jeg troede dig levende, og at jeg aldrig ophørte at begræde dig, da jeg antog, at du var død, samt at jeg aldrig siden har fæstet mit blik på nogen kvinde. Vor gamle ven neden under kan bevidne det efter det svar, jeg gav ham, da han advarede mig imod sin husholderskes skønhed."

Jeg fortalte ikke Cerise hele sandheden, Deres Højhed, for jeg har altid anset det for fuldstændig tilladeligt at tie med ting, der ikke kan bidrage til folks lykke. Jeg sagde, at jeg forlod hende, fordi det ville have kostet mit liv, hvis jeg var blevet, og jeg satte blot pris på det for hendes skyld. Det havde altid været min agt at vende tilbage, og da jeg forlod Valencia og var blevet en formuende mand, havde jeg straks anstillet undersøgelser og havde fået efterretningen om hendes død. Heller ikke gjorde jeg hende bekendt med den håndtering, jeg havde drevet. Jeg sagde blot, at min fader var en almindelig kendt mand, og at han var død som en rig mand – for skønt folk af god familie stundom bøjer sig for kærligheden og løber den chance, om den pågældende er af høj eller lav herkomst, føler de sig altid ydmygede, når de opdager, at de har fået en nitte i lotteriet.

Cerise var tilfreds – vi fornyede vore løfter, og den gamle prokurator – der forsikrede, at af alle de hemmeligheder, han havde inde, ville vores være den farligste for ham, hvis den blev

opdaget – var ret glad, da vi lykkeligt og vel var blevet gift og forlod hans hus.

Jeg fik to tredjedele af min formue fra den ene part, og med den og min kone begav jeg mig til Toulon.

I et år var jeg bestandig lykkelig. Min kone var mig alt, og langt fra at give hende anledning til at søge adspredelser, kunne jeg ikke finde mig i at gå ud af huset, hvis hun ikke var med. Men vi levede meget for højt, og da året var omme, så jeg, at en tredjedel af min formue var brugt. Min kærlighed tillod mig ikke at bringe min kone til tiggerstaven, og jeg besluttede mig for at søge at erhverve midler til vort udkomme i fremtiden. Jeg rådførte mig i den anledning med Cerise, som grædende erkendte, at jeg havde ret, og efter at have delt resten af min formue, hvis ene halvpart jeg lagde i handelsvarer, mens jeg gav hende resten, for at hun kunne leve deraf under mit fravær, gik jeg ombord på et skib, der skulle afgå til Vestindien.

Vi nåede øerne uden noget uheld, og jeg var overordentlig heldig i mine omsætninger. Jeg begyndte at tro, at fru Fortuna var træt af at forfølge mig, men da jeg vidste, hvor falsk hun var, lastede jeg halvdelen af min returladning på et andet skib, for at jeg kunne have mere end en chance.

Da vor kaptajn var sejlklar, kom passagererne ombord, blandt dem en rig gammel herre, der var kommet fra Mexico og havde ventet på at kunne komme med et skib til Frankrig. Han var meget svag, da han kom ombord, og jeg rådede ham til at lade sig årelade, samt tilbød min hjælp med dette. Mit tilbud blev modtaget. Den gamle herre kom sig, og vi stod siden på en meget fortrolig fod med hinanden. Vi havde været borte fra øen i en fjorten dages tid, da der rejste sig en orkan, hvis lige i

styrke jeg aldrig havde set. Havet var et eneste skumdække, luften var fuld af vand, der blev kastet så voldsomt i ansigtet på os, at vi blev blændet af det, og vinden blæste så stærkt, at ingen kunne stå imod den. Skibet krængede om på siden, og vi betragtede os alle som fortabte. Heldigvis gik masterne overbord, og skibet rettede sig igen. Men da orkanen lagde sig, var vi i en slem stilling. Reservestængerne var skyllet over bord, og vi så os ikke i stand til at rejse nødmaster og sætte sejl til. Der lå vi og rullede i det komplette vindstille, som fulgte efter, og blev drevet nordpå af den såkaldte Golfstrøm.

En morgen, mens vi ængstelige spejdede efter et skib, så vi noget i det fjerne, men kunne ikke komme på det rene med, hvad det var.

I starten bildte vi os ind, at det var adskillige flydende fade, der var kastet over bord eller var skyllet ud af lasten på et eller andet skib, der var gået under ude i søen. Men endelig opdagede vi, at det var en uhyre slange, der kom lige hen imod skibet med en fart af fire eller fem mil i timen. Da den nærmede sig, så vi til vor rædsel, at den var omtrent hundrede fod lang og så tyk som stormasten på et linjeskib. Den løftede ind i mellem sit hoved mange fod op over vandskorpen, lod det så falde ned igen og fortsatte sit hurtige løb. Da den kom os på en fjerdingvej nær, blev vi så forskrækkede, at vi alle sammen løb ned under dækket. Dyret kom hen til skibet, løftede sin krop mere end halvt op af vandet, så dets hoved, hvis vi havde haft vore master, ville have været lige så højt oppe som vore mærseræer, og så ned på dækket. Derpå sænkede den sit store, firkantede hoved, stak det ned gennem luen og greb en af

folkene med sine tænder, hvorefter den styrtede i søen og forsvandt.

Vi var alle slået af rædsel, for vi ventede, at slangen skulle komme tilbage, og havde ingen midler til at sikre os nede i rummet, da alle riste og skylighter var skyllet over bord i orkanen. Den gamle herre var mere bange end de andre. Han lod mig hente og sagde:

"Jeg havde ventet at se min familie i Frankrig endnu engang, men det håb har jeg nu opgivet. Mit navn er Fonseca, jeg er yngre bror af en adelig familie af det navn, og det var min agt, broder, om ikke at berige min broder, så i det mindste at skænke hans datter den rigdom, jeg har ført med mig. Skulle min frygt gå i opfyldelse, betror jeg det til Deres ære at udføre min begæring. Jeg beder Dem at overlevere dette skrin, der er af stor værdi, enten til den ene eller til den anden af dem. Her er et brev med deres adresse, og her er nøglen. Resten af min formue ombord skal i tilfælde af min død, hvis den bliver reddet, tilhøre Dem, og her er et dokument, som De, hvis det bliver nødvendigt, kan fremvise for at godtgøre Deres ret."

Jeg tog imod skrinet, men sagde ham ikke, at jeg var gift med hans niece, da han let kunne have gjort hende arveløs, fordi hun havde giftet sig under sin stand.

Den gamle herre havde ret i sin formodning. Slangen vendte tilbage om eftermiddagen, greb ham, lige som den om morgenen havde taget matrosen, og styrtede sig igen i havet. Sådan fortsatte den at tage to eller tre hver dag, indtil jeg var den eneste, der var tilbage. På den ottende dag havde den taget den sidste på mig nær, og jeg vidste, at min skæbne måtte afgøres om eftermiddagen, for hvor stor den end var, kunne

den gennemsøge alle dele af skibet og kunne drage en til sig, om man også var mange fod borte, blot ved at trække vejret. Der var tilfældigvis to fade med et nylig i England opfundet stof, som vi skulle bringe til Frankrig på prøve. Under orkanen var det ene af dem gået itu, og den stank, som udgik derfra, var utålelig. Skønt den lidt efter lidt var trukket bort, havde jeg lagt mærke til, at når slangen nærmede sig til noget, der var tilsølet med det, så vendte den sig straks bort, som om lugten var den lige så modbydelig, som den var os. Jeg ved ikke, hvad det bestod af, men englænderne kaldte det kultjære. Det faldt mig ind, at jeg muligvis kunne frelse mit liv ved hjælp af dette ubehagelige stof. Jeg slog bunden ud på det fad, der var tilbage, bevæbnede mig med en kost, som jeg dyppede i det, sprang ind i fadet, hvor resten var, og afventede med ængstelse min skæbne. Slangen kom som sædvanlig, stak sit hoved og en del af sin krop ned gennem lugen, så mig og rakte med gnistrende øjne sit hoved frem for at gribe mig. Jeg stak kosten ind i gabet på den og dukkede straks mit hoved ned under kultjæren. Da jeg, næsten kvalt, løftede det op igen, var dyret forsvundet. Jeg kravlede ud, og da jeg så ud over rælingen, så jeg slangen rasende piske havet, idet den igen og igen dukkede sig for at komme af med det stof, jeg havde fyldt dens gab med. Efter at have udmattet sig ved sine rasende anstrengelser, gik den til bunds, og jeg så den ikke mere.

"Så du den aldrig oftere?" spurgte pashaen.

"Nej, kun denne ene gang. Dyret er heller aldrig blevet set hverken før eller siden undtagen af amerikanerne, der har langt bedre øjne, end folk i Europa kan gøre sig til af."

Skibet drev nordefter med Golfstrømmen, indtil det var lige ved land. Da kom en lodsbåd ud og lagde til borde. Folkene på den var meget ærgerlige over at finde mig ombord. Havde der ingen været, ville de have gjort fordring på hele skibet og dets ladning, mens de nu kun var berettigede til en ottendedel. Jeg forstod engelsk nok til at høre, at det blev foreslået og aftalt, at de skulle kaste mig over bord. Jeg løb straks ned for at sikre mig mit skrin, og da jeg kom op på dækket igen, kastede de mig over bord. Jeg sank ned, og idet jeg dukkede under gillingen, greb jeg ubemærket fat i rorkættingen. Imidlertid kom et andet lodsfartøj hen imod os og sendte sin båd om bord. Jeg svømmede hen til det og blev halet ind. Da de to kaptajner var konkurrenter, blev jeg bragt til New York som vidne imod de folk, der havde stræbt mig efter livet. Jeg blev der så længe, til jeg havde solgt mine syv ottendedele af ladningen og havde set folkene blive hængt. Da gik jeg som passager med et skib til Bordeaux, som jeg ankom til i god behold. Derfra begav jeg mig til Toulon og fandt min kære Cerise lige så smuk og kærlig som altid.

Jeg var nu en rig mand og købte et stort gods, hvor der fulgte en marquistitel med. Jeg købte også herresædet Fonseca og gjorde min kære kone en foræring af det. Jeg var glad over, at jeg havde midler til atter at hæve hende op til den rang, som hun havde opgivet for min skyld. I nogle år levede vi lykkelig, skønt vi ingen børn fik. Men da indtraf der begivenheder, som igen tvang mig til at stå til søs.

Dette, Deres Højhed, er historien om min fjerde rejse."

"Jeg har aldrig før hørt tale om så stor en slange," bemærkede pashaen, "har du, Mustapha?"

"Nej, aldrig, Deres Højhed, men rejsende ser mange forunderlige ting. Hvor stor skal udstrækningen af Deres Højheds gavmildhed være?"

"Giv ham ti guldstykker," sagde pashaen, som derefter rejste sig fra tronen og vraltede om bag forhænget.

Mustapha udbetalte zechinerne. "Selim, hvis jeg skulle råde dig, så vil jeg sige, at Hs. Højhed vil synes bedre om, hvis du holdt dig mere på søen og gav dig lidt mere af med det vidunderlige. Din kone, Cerise, som du kalder hende, er en ren plageånd."

"Nu vel, jeg skal blive hende kvit i morgen, men jeg kan sige Dem, vezir, at jeg ærlig fortjener min betaling, for det er et trættende stykke arbejde – for ikke at tale om min samvittighed."

"Hellige Profet! Hør ham – hans samvittighed! Gå, hykler, drukn den i vin i aften, og den vil være død i morgen. Og glem ikke at slå din kone ihjel."

"Tillad mig at bemærke, at I tyrkere har meget ringe smag. Ikke des mindre skal jeg skaffe mig af med hende på Deres maner, for hun skal gå til bunds i havet. – Baschem ustun, på mit hoved komme det!"

11. kapitel

Næste formiddag skyndte pashaen sig at blive færdig med dagens forretninger, for Mustapha havde fortalt ham, at renegaten betragtede sin femte rejse som meget vidunderlig. Selim blev ligesom tidligere ført ind og begyndte sin fortælling.

Huckabacks femte rejse

"Deres Højhed vil måske undres over, at jeg, på trods af jeg besad rigdom, rang og min fortryllende Cerise, dog igen vovede mig ud på det lumske hav. Naturligvis har Deres Højhed hørt tale om den revolution, som fandt sted i Frankrig, og om alle de gyseligheder, som fulgte med den."

"Frankrig! Ja, jeg tror, at der er et land af det navn, men jeg tør ikke påstå, at jeg nogen sinde har hørt tale om revolutionen. – Hellige Profet! Disse folk har underlige begreber," fortsatte pashaen til veziren, "at bilde sig ind, at vi må vide eller bryde os om, hvad der foregår i disse barbariske lande. Du kan gå videre, Huckaback."

"Det er nødvendigt at sige nogle ord om denne sag, Deres Højhed, men det skal blive så sammentrængt som muligt. En dag kom en flok mænd fra min fødeby Marseille, iført røde huer, med opsmøgede skjorteærmer og bevæbnede med forskellige våben, ud til mit herresæde, omringede det og forlangte, at jeg øjeblikkelig skulle sige dem, om jeg var for

indkaldelsen af generalstænderne. Jeg svarede, at det var jeg helt sikkert, hvis de ønskede det. De råbte hurra for mig og gik deres vej.

Kort efter kom de for at erfare, om jeg bifaldt nationalkonventet. Jeg svarede, at det havde mit fuldeste bifald. De var tilfredse og forsvandt igen. De kom tredje gang for at spørge, om jeg var republikaner, hvorpå jeg svarede bekræftende. Fjerde gang kom de for at få at vide, om jeg sluttede mig til girondisterne. Jeg erklærede, at jeg hørte til det parti, og håbede, at der nu ikke ville blive stillet mig flere spørgsmål. Men inden der var gået to eller tre måneder, kom der en anden flok for at høre, om jeg var en rigtig jakobiner, hvilket jeg højtideligt erklærede mig for. Den kom anden gang for at høre, om jeg fandt det passende at blive kaldt borger, eller om jeg ville have mit hoved hugget af. Jeg erklærede mig for det første og forærede dem min marquistitel. Men endelig omringede de mit hus med høje skrig, påstod, at jeg var en aristokrat, og ville absolut bære mit hoved bort på en lanse. Det anså jeg det for rigtigst at protestere imod. Jeg forsikrede dem, at jeg ikke var nogen aristokrat, skønt jeg havde købt godset, men at jeg tvært imod var borger og barber fra Marseille. At jeg havde givet afkald på marquistitlen, som jeg havde købt med godset, og derfor aldeles intet krav havde på at henregnes til aristokratiet. Men de forlangte beviser, befalede mine tjenere at hente barbertøjet og bød mig at rage et dusin stykker af dem.

Jeg barberede for mit liv og skilte mig så godt ved det, at de alle omfavnede mig og lige skulle til at gå, da et af fruentimmerne forlangte, at jeg til bevis på min oprigtighed skulle udlevere min kone, hvis aristokratiske herkomst var

kendt. Vi har alle vore svage øjeblikke. Havde jeg været så klog at opfylde deres begæring, så ville alt være endt lykkeligt og godt, men skønt jeg havde været gift i tolv år, var jeg tåbelig nok til at nære betænkeligheder ved tanken om, at min yndige Cerises hoved skulle bæres bort på en lanse. Jeg forestillede dem, mens hun klyngede sig til mig for at finde beskyttelse, at skønt hun var af adelig herkomst, var hun steget ned til samme standpunkt som jeg ved at gifte sig med en borger og barber. Efter en kort rådslagning blev de enige om, at hun var fornedret nok til at hun kunne have lov til at leve. De nøjedes med at bryde min kælder op for at drikke min skål og gik så. Men, Deres Højhed, jeg fik snart grund til at angre min dårskab. Cerise var en yndig kvinde og en kærlig hustru i modgang, men medgangen var både hendes og min ødelæggelse. Hun havde allerede haft en kærlighedshistorie med en greve, som hun for nylig havde givet løbepas for en smuk ung abbeds skyld, men i mit fødeland bryder vi os Ikke om sådanne små *égarements*, og jeg havde hverken tid eller lyst til at blande mig i hendes sager. Tilfreds med hendes oprigtige venskab for mig kunne jeg let tilgive nogle ubetydelige utroskaber, og intet havde forstyrret glæden og freden i vort hus, før jeg blev nødt til at komme med denne ulykkelige exposé og bevise sandheden deraf i hendes nærværelse, – nemlig at jeg havde været barber. Hendes stolthed oprørtes ved tanken om, at hun havde indgået en sådan forbindelse, hendes følelser imod mig forvandledes til et dødeligt had, og skønt jeg havde frelst hendes liv, besluttede hun utaknemmeligt at ofre mit. Den lille abbeds hoved var blevet afhugget flere uger i forvejen, og hun indgik nu en kærlighedsforståelse med en af de jakobinske associés på den

betingelse, at han skulle bevise sin kærlighed ved at angive mig som aristokrat.

Heldigvis fik jeg så betids nys om dette, at jeg kunne flygte til Toulon. Mens jeg efterlod min kone og, hvad der var af større betydning, hele mit gods i jakobinerens hænder sluttede jeg mig til pøbelen, svor alle aristokrater hævn og blev en af de voldsomste førere for sansculotterne. To måneder efter, da Toulons porte var åbnet for hæren, og jeg var til stede ved en offentlig drukning, havde jeg den fornøjelse at se min jakobinske substitut, der nu for sit vedkommende var blevet angivet, bundet ryg imod ryg til et fruentimmer; det var min tilbedte Cerise. Jeg fik ikke tid til at tale med hende, for de blev i hast bragt om bord på skibet. Det sank med dem og nogle hundrede personer til, og da min kones skønne, kastanjebrune hår løftedes op fra hendes skuldre, over hvilke det havde hængt løst ned, og drev et sekund eller to på bølgerne, efter at hendes hoved var forsvundet, sukkede jeg ved erindringen om den forbigående nydelse af velstand og kærlighed, som jeg havde delt med min yndige Cerise.

"Og er hun nu virkelig død, Huckaback?" spurgte pashaen.

"Ja, Deres Højhed, det er hun."

"Allah Karim – Gud er miskundelig. Endelig er det da forbi med det fruentimmer. Nu vil fortællingen gå sin gang."

"Jeg har grund til at tro, at jeg ville være blevet en temmelig vigtig person, hvis jeg havde kunnet blive i Frankrig, men et andet tåbeligt forsøg af mig på i Marseille at frelse den gamle prokurators liv, som havde hjulpet mig med at få en del af min

faders formue, gjorde mig mistænkt. Da jeg vidste, at der kun var få timers liv imellem mistanken og guillotinen, lykkedes det mig at komme om bord på en italiensk brig, der havde søgt havn på grund af heftige storme, og således at undslippe. Skibet skulle til Nordamerika efter en ladning salt fisk, der skulle tjene til spise i den næste faste, og havde en besætning af femten mand. Kaptajnen var meget dårlig, da vi sejlede, hvilket efter hans sigende skyldtes et bæger vin, som hans kone havde blandet med sine tårer og overtalt ham til at drikke, da de tog afsked med hinanden.

Undervejs blev han svagere og svagere, indtil han til sidst ikke kunne forlade sin køje, og da ingen om bord undtagen jeg havde forstand på at gøre et bestik, kom denne gerning til at påhvile mig.

Nogle dage før sin død sendte kaptajnen bud efter mig. "François," sagde han, "min kone har forgivet mig for at jeg ikke skulle vende tilbage og forstyrre et kærlighedsforhold, hun havde indgået under min fraværelse. Jeg har ingen børn og ingen slægtninge, der nogen sinde har brudt sig om mig. Jeg er både fører af dette skib og ejer af dets ladning, og det er min hensigt at overdrage det til Dem. Jeg mener, at De har størst krav på det, da der ikke er nogen om bord, som kan føre skibet, undtagen De. Jeg vil for resten sige Dem, at det ikke så meget er af nogen særlig forkærlighed for Dem, som for at forhindre min kone i at få min formue, at jeg gør Dem til min arving. De skylder altså Gud større tak end mig for Deres lykke. Jeg har kun et at bede Dem om til gengæld, nemlig at De ærligt og oprigtigt vil love mig at lade læse femhundrede messer for min sjæl, når De kommer til Italien."

Jeg gav ham beredvilligt det løfte, han forlangte, hvorefter han opsatte et testamente, som han læste og bekræftede for hele mandskabet, og ved hvilket skib og ladning blev overdraget mig. To dage efter opgav han ånden. Vi syede ham ind i en køje og kastede ham over bord. Mens det dengang var aldeles stille, rejste der sig straks efter en storm, som efterhånden tiltog til en orkan.

Vi var nødt til at holde af og lænsede i flere dage med de nøgne stænger, indtil jeg mærkede, at vi var lige midt i Atlanterhavet og ude af alle skibes spor. Lidt efter lidt lagde vejret sig, og vi satte atter vore sejl til for brisen. Til min forbavselse så jeg, at skønt vi efter mit bestik var næsten to hundrede og halvtreds mil fra et hvilket som helst land, svævede der dog over skibet flere vandfugle af en art, som sjældent kommer langt fra land. Jeg holdt øje med dem, da solen gik ned, og så, at de fløj imod sydøst. Begærlig efter at opdage et ikke hidtil beskrevet land, styrede jeg om natten i denne retning, og tidligt næste morgen befandt vi os lige ved en ø, der så ud til at være en tre-fire mil lang, var meget høj og kegleformet. Jeg vidste, at den ikke var afsat på noget kort, hvorfor jeg besluttede at undersøge den og kastede anker i en lille bugt, ved hvis inderste kyst nogle huse tilkendegav, at den var beboet, mens jeg ikke kunne skelne noget, der lignede fæstningsværker eller kanoner. Vi havde endnu ikke fået vore sejl beslået, da en båd satte af fra land og roede ud imod os. Den kom snart langs siden og forbavsede os lige så meget ved sin ejendommelige bygning som ved de folks udseende, der var om bord.

Det var en bred kano, meget smukt udskåret og indlagt eller rettere belagt med guldprydelser. På en stang over agterenden hang der et flag med hvidt felt og et billede af et springvand, syet med guldtråd i midten. De tre mænd, som var i den, navnlig den af dem, der sad på agtersædet, var meget rigt klædte i dragter, som var vævet af guldtråd. Men hvad der forbavsede os allermest, var deres ejendommelige hudfarve. Mens deres ansigtstræk var smukke, var nemlig hudfarven lyseblå. Deres øjne var sorte og deres hår smukt kastanjebrunt.

Personen på agtersædet kom ombord, tiltalte mig på fortrinligt portugisisk og spurgte, om jeg kunne tale dette sprog.

Jeg svarede bekræftende, og han bød mig da i kongens navn velkommen til øen, spurgte mig om antallet af mit mandskab, om jeg havde syge folk ombord, og meget andet, som han nedskrev på guldtavler med et stykke rødt cinnober.

Da jeg havde besvaret alle hans spørgsmål, fik jeg af ham følgende meddelelse. Øen var oprindelig blevet befolket fra et af de skibe, der hørte til Vasco de Gamas flåde, hvilket, da det sejlede tilbage fra Ostindien, lastet med orientens frembringelser og med eksemplarer af de forskellige beboere i de nys opdagede egne, var blevet skilt fra de øvrige skibe og var blevet kastet op på øen. Denne, der for resten var frugtbar og rig på dyr, var en eneste guldmine, og i mangel af andre metaller var de nødt til at bruge guld til alle genstande og alt husgeråd. Men den største mærkelighed, øen besad, var en kilde ved foden af det midterste fjeld. Dens vand var smukt farvet, og de, som drak af det, nåede en meget høj alder. Øen var derfor blevet kaldet Den gyldne Kildes Ø. Da de var landet

for omtrent trehundrede år siden, hørte de, både mænd og kvinder, til forskellige nationaliteter og havde forskellige hudfarver, men klimaet og brugen af vandet havde i tidens løb frembragt den forandring, som vi nu så, og alle indbyggerne havde nu den ejendommelige blå teint, kun med den forskel, at kvinderne ikke var så mørke som mændene. Kun få skibe havde anløbet øen, og besætningerne på dem havde foretrukket at blive der, hvilket forklarede, at den var få fuldstændig ukendt. Kongen satte stor pris på fremmede og modtog dem altid i sit slot, der var bygget tæt ved den gyldne kilde. Manden bad mig til sidst om at følge med i land og gøre kongen min opvartning, idet han tilføjede, at hvis jeg ønskede at forlade øen, ville Hs. Majestæt tillade mig at lade mit skib med så meget, som det kunne bære af det metal, der er så værdifuldt i andre lande, men som man her satte så ringe pris på.

Jeg må tilstå, at hans fortælling gjorde mig overordentlig glad. Jeg antog, at min lykke var gjort, og skyndte mig at følge med udsendingen, som sagde, at kongen ikke ville være fornøjet, hvis jeg ikke tillod størstedelen af mit mandskab at ledsage mig til paladset. Da folkene var meget ivrige for at komme i land efter den beretning, de havde hørt, og da han forsikrede mig, at vinden aldrig blæste i bugten, der lå på læsiden af øen, gik jeg ind på deres ønsker og tillod dem alle på to nær at forlade skibet.

Vi blev meget forbavsede, da vi landede ved byen, over at se at endog svinetrugene, stolperne og rækværkerne, ja enhver genstand, hvortil der kunne bruges metal, var af gedigent guld, men vi fik ikke tid til at anstille nærmere undersøgelser, da vi

ved stranden traf flere slæder trukket af små okser, som ventede på os.

Vi satte os op, og dyrene løb i hurtig galop hen ad den jævne, opadgående vej. Efter mindre end to timers forløb kom vi til kongens slot, som var en udstrakt bygning, ikke synderlig mærkelig i sin bygningsstil, når man undtager det usædvanlige skue af store guldsøjler, der bar den buegang, som løb foran det på begge sider. Men da vi var steget af og gik gennem buegangen, blev jeg forbavset over det fuldendte mesterskab, der karakteriserede de statuer, som tjente til dens forskønnelse. De stod på sokler af blankt metal og var hugget af en slags lyseblå kalcedon, hvilket i forbindelse med deres mesterlige udførelse gav dem et vist levende præg. Jeg undrede mig over de forunderlige stillinger, som billedhuggerne havde valgt at fremstille. De var alle mere eller mindre forvredne, mens de menneskelige proportioner var fortrinlige. Nogle så ud, som om de var rejste op i sovende tilstand, andre lo eller græd, ja en eller to var fremstillet i færd med at kaste op. Blandt dem alle kunne jeg ikke se et eneste billede, i hvilket den menneskelig skikkelse var fremstillet i en ædel eller graciøs stilling, og jeg beklagede deres smag, der havde anvendt kunstnere med så overordentligt talent til at fremstille Skaberens billede i en sådan mangfoldighed af fornedrende stillinger. Jeg ville just gøre denne bemærkning til min ledsager, men blev afholdt derfra ved tanken om, at jeg var i en konges palads, ikke i et atelier, og at konger har deres luner, som de ikke er tilbøjelige til at underkaste offentlig kritik.

Da vi kom til enden af buegangen, blev to høje døre åbnet, og vi blev målløse ved det pragtfulde skue, der frembød sig for vore

blikke.

Kongen sad på en trone af det prægtigste arbejde. Det kostbare metal var oxyderet i alle afskygninger og forarbejdet til skøn mosaik, Væggene og loftet var aldeles dækket med samme metal, der på nogle steder var poleret, så det tjente som spejl, på andre stader kunstfærdigt udmejslet i hautreliefs, der var lige så mærkelige ved deres elegante tegning, som ved deres fuldendte udførelse. På begge sider af tronen hen imod den dør, ad hvilken vi var kommet ind, stod der en række damer, og bag dem, på en ophøjet platform omtrent to fod højere oppe, en række hofmænd, alle iført klæder af guldmor, der var broderet med blomster af forskelligfarvet metal, så de havde et overordentlig naturligt præg. Kvinderne var meget smukke i sammenligning med mændene, og deres himmelblå teint var langtfra ubehagelig, da den gav dem en vis gennemsigtig hudfarve. Men ingen af dem kunne sammenlignes med kongens datter, der var næsten hvid med den mest fuldendte symmetri i ansigtstræk og figur. Hendes kastanjebrune hår var så langt, at det hang ned til det nederste af hendes kjole, og var prydet med små kæder og smykker af poleret stål, der var flettet ind i dets fletninger. Hun sad ved tronens fod i nærheden af kongen, og jeg var så forbavset over hendes himmelske udseende, at jeg ikke kunne huske de komplimenter, jeg havde haft i sinde at sige Hs. Majestæt, men blev stående målløs foran ham.

Kongen modtog os meget nådigt, stillede mig mange spørgsmål og hævede efter en halv times forløb audiensen, idet han bad nogle af de smukkeste damer at vælge hver en af mine kammerater, for hvis velvære og adspredelse de da skulle være

ansvarlige. Jeg glemte før at omtale, at ligesom hvert land har sine ejendommelige skikke, sådan forekom en skik her mig særdeles mærkelig. Da jeg spurgte min ledsager, hvilken hyldest man i reglen ydede landets konge, sagde han mig, at man stak sin hånd frem foran sig i niveau med sit ansigt og knipsede med fingrene ad ham – jo højere man kunne knipse, desto mere dannet og elegant blev man anset for at være. Men i min forvirring glemte jeg ganske hans forskrifter, og først da alle damerne efter deres suveræns befaling knipsede med fingrene, kom jeg i tanker om den forseelse, som jeg havde gjort mig skyldig i. Inden kongen gik bort, sagde han, at han ventede, at vi ville tage bolig i paladset i nogle dage, og at vi skulle have den ære at sidde ved hans bord ved taflet om eftermiddagen.

Hele selskabet skiltes, og de, som skulle passe mine kammerater, førte dem bort ad forskellige veje, mens jeg blev alene tilbage med prinsessen, der havde rejst sig fra sit sæde, da hendes fader havde pålagt hende at tage sig af mig. Jeg kunne have kastet mig ned og tilbedt hende. Uvilkårligt faldt jeg på knæ og så hende op i ansigtet, som om jeg havde betragtet et himmelsk syn.

Hun smilede og sagde til mig: "Jeg har fået befaling til at sørge for Deres lykke og velvære, og jeg adlyder med glæde min faders bud. Jeg vil blot håbe, at Deres lykke vil blive varigere, end den plejer at være i denne falske verden." Ved disse ord sukkede hun dybt.

Jeg blev liggende ved hendes fødder, og opmuntret af hendes venlighed lod jeg fra mine læber strømme en mængde ord, der i reglen betragtes som komplimenter, men som overfor hende kun var sandheder. Jeg blev veltalende i min begejstring, og da

jeg, som jeg før har bemærket til Deres Højhed, på den tid var en meget køn mand, så jeg, at hun fandt behag i mine bestræbelser for at vinde hendes gunst.

"Jeg har mere end en gang haft dette hverv, når fremmede har besøgt øen," bemærkede hun, "men jeg er altid blevet ked af det og har kaldt mine terner ind for at hjælpe mig – aldrig har jeg set Deres lige. De er beleven og af en ganske anden art end dem, der sædvanlig er blevet mig forestillet som kaptajner på de skibe, der er ankommet hertil. Jeg var før ligegyldig, om ikke glad, når mit hverv var til ende, men jeg er nu anderledes til mode", og hun sukkede igen.

"Hvis det afhang af mig, skønne prinsesse, og af mine ønsker, så er jeg bange for, at De vil betragte dets udstrækning som meget kedsommelig. Aldrig har jeg skuet en så fuldendt og skøn skabning. O, gid Deres hverv måtte vare til mit livs ende!"

"Det vil det sandsynligvis nok," svarede hun alvorlig, men ligesom om hun fattede sig, påtog hun sig derpå en mere munter mine og fortsatte: "Men vi spilder en tid, der bør anvendes på anden måde. Kom min herre, tillad mig at adlyde min faders bud og forsøge at forslå timerne ved at bidrage til Deres adspredelse."

Idet hun rakte mig sin hånd, som jeg ærbødigt løftede til mine læber, førte hun mig gennem paladset og henledte min opmærksomhed på enhver genstand, som hun anså det for umagen værd at lægge mærke til. Vi havde tilbragt to eller tre timer sådan med samtale og med at udveksle bemærkninger om de genstande, der omgav os, da jeg udtalte mit ønske om at se det ejendommelige kildevæld, af hvilket øen havde sit navn.

"Jeg skal adlyde Dem," svarede hun, og atter antog hendes ansigt et bedrøvet udtryk. Hun førte mig ind i en hal af sort marmor, i hvis midte springvandet opsendte sine stråler til en højde af tolv eller fjorten fod og faldt ned i et rummeligt bassin. Dets vand skinnede i alle regnbuens farver, og de funklende dråber, der kastedes ud til alle sider, glimrede som det reneste guld.

"Hvor det er skønt!" udbrød jeg efter at have betragtet det nogle minutter i tavs beundring. "Det er altså livets vand."

"Og samtidig beruselsens," svarede prinsessen. "Det vil blive budt om ved kongens taffel, og jeg beder Dem, min herre, vær mådeholden, meget mådeholden i nydelsen deraf."

Jeg lovede, at jeg ville være det, og vi fortsatte vor vandring til paladsets buegange, hvor jeg pegede på de der opstillede statuer af blå kalcedon og bad hende at sige mig, hvem der havde udført dem, og hvorfor de alle havde sådanne groteske og urimelige stillinger."

"Det er et spørgsmål, hvorpå jeg kun kan svare, at de er gjort her på øen. Vi må nu vende tilbage, da kongens taffel er parat."

Vi satte os ved kongens bord, det vil sige jeg og mine skibsfæller, for ingen hoffolk, mandlige eller kvindelige, fik lov til at nyde samme ære. Hver dame stod bag den person, der var betroet til hendes omhu, og opvartede ham. Jeg følte mig som galant franskmand dybt såret ved tanken om, at min yndige prinsesse udførte et tyendes pligter, og jeg sagde hende dette i en dæmpet tone. Hun rystede på hovedet, ligesom for at tysse på mig, og jeg sagde ikke mere. Da vi var færdige med måltidet, befalede Hs. Majestæt, at vandet fra den gyldne kilde skulle sættes frem. Det opvartende personale adlød hans befaling, og

efter at have lovprist dets fortræffelige egenskaber bød han, at der til hver gæst skulle fyldes et bæger, hvilket blev rakt dem af de opvartende damer.

Da prinsessen rakte mig bægeret, fik hun lejlighed til at trykke en af sine fingre imod mine, inden hun tog dem bort, for sådan at minde mig om mit løfte. Jeg drak kun sparsomt, men virkningerne var øjeblikkelige – mine livsånder blev vakt i højeste mål, og jeg fornemmede ligesom en slags åndelig beruselse. På et tegn fra kongen tog damerne plads ved siden af os og forøgede ved deres opmærksomheder og kærtegn attråen efter vandet, som de skænkede rigeligt i glassene. Jeg må tilstå, at ved hver slurk, jeg tog, syntes prinsessen, der havde taget plads hos mig, så meget mere fortryllende i mine øjne, at jeg trods det gentagne tryk med hendes fod for at minde mig om mit løfte ikke kunne modstå lysten til at drikke.

Bådsmanden og en af matroserne var meget fordrukne personer og havde skyllet så meget af vandet i sig, at de faldt sanseløse og ubevægelige ned fra deres stole på marmorgulvet. Min besindelse, der var stærkt på vej til at forlade mig, blev vakt derved. Jeg rejste mig fra min plads, fremhævede for mine kammerater, at det ville sømme sig dårligt for dem at beruse sig i Hans Majestæts nærværelse, og bad dem ikke at drikke mere, men at gå fra bordet, inden de var ude af stand til at vise deres smukke borddamer den skyldige opmærksomhed. Det sidste argument havde større vægt end det første, og trods indsigelser af kongen, der lagde den største iver for dagen for, at vi skulle blive, rejste selskabet sig fra bordet og skiltes. De to berusede mænd blev båret bort af nogle af hoffolkene, og kongen forlod hallen tilsyneladende misfornøjet. Jeg blev igen alene med min

fortryllende prinsesse, og optændt af den oplivende drik, jeg havde nydt, kastede jeg mig for hendes fødder, erklærede hende min brændende kærlighed og sagde, at det var mit ønske aldrig at forlade øen, hvis jeg kunne have den lykke, at hun delte mine følelser. Jeg så, at jeg havde gjort indtryk, hvorfor jeg benyttede mig af situationen og fortsatte med mine erklæringer. Hun hørte på mig indtil aftenen kom fandt os endnu siddende på tronens trin. Endelig rejste hun sig og sagde: "Jeg ved ikke, om De oprigtigt mener, hvad De siger, men jeg må tilstå, at jeg håber det. Jeg vil blive meget ulykkelig, hvis det viser sig, at jeg tager fejl. Men De er nu under påvirkning af det berusende vand og kan måske narre Dem selv. Det er nu på tide, min herre, at jeg fører Dem til Deres værelse, hvor De må sove den gyldne kildes ophidsende virkninger bort, Hvis De i morgen tidlig er af samme mening, vil jeg måske finde mig foranlediget til at åbenbare Dem noget."

Næste morgen vågnede jeg uden ringeste hovedpine efter den foregående aftens svir. Så snart jeg forlod mit værelse, mødte jeg prinsessen udenfor. "Jeg er endnu af samme mening, kære prinsesse," sagde jeg, idet jeg trykkede et kys på hendes hånd. "Jeg vil leve for Dem alene eller dø, hvis jeg ikke kan blive hos Dem."

Hun smilede og svarede: "Så vil jeg ofre alt for Dem, for inden jeg så Dem, vidste jeg aldrig, at jeg havde et hjerte. Rejs Dem og følg mig, da skal De få alt at vide."

Vi gik gennem den store hal, til hvilken dørene fra alle soveværelserne gik ud, og hun førte mig gennem en mørk gang til et værelse, hvor der var flere guldplinter uden statuer. Ved den anden ende af det så jeg til min rædsel, at to af dem

allerede var optaget af figurer af bådsmanden og matrosen, der var blevet berusede den foregående aften. De var nu forvandlet til den samme blå kalcedon, som statuerne i buegangen bestod af.

"Kender De disse figurer?" spurgte prinsessen.

"Ja, det gør jeg rigtignok," svarede jeg forbavset.

"Det er virkningen," fortsatte hun, "af beruselsen i vandet fra den gyldne kilde. Det indeholder i opløst tilstand så stor en mængde af det stof, som mineralogerne kalder kiseljord, at når man først lader sine sanser overvælde ved at drikke for meget af det, så vil der på få timer opstå sådanne virkninger, som De her ser. Det er på denne måde, at min fader har fået de mange forskellige statuer, som De har set – de var alle engang kommet til øen på forskellige skibe, af hvis besætninger ikke en mand nogen sinde er vendt tilbage. Det har også den magt, at det giver en lang levealder, og det hærder deres hjerter, som bruger af det med måde. Min faders grusomhed vækker derfor ingen uvilje hos hans undersåtter, som, når de overbevises om en slem forbrydelse, tvinges til at drikke af dette vand og opstilles på forskellige steder på øen som mindesmærker om hans mishag. De vil måske spørge, hvoraf det kommer, at jeg ikke har lige så lidt følelse som de andre indbyggere? Sagen er den, at jeg af naturen har et godt og kærligt hjerte, og min moder, som beklagede det, fordi hun indså, at det ikke ville bidrage til min lykke i denne grusomme og falske verden, bestræbte sig ivrigt for at få mig til at drikke af vandet, men hvad der pånødes os i barndommen, erindres gerne med modbydelighed, når vi vokser til. Følgen var, at jeg aldrig har drukket af vandet siden hendes død, der indtraf, da jeg kun var syv år gammel. Havde

jeg ikke åbenbaret Dem dette, ville efter al sandsynlighed De og alle Deres kammerater være blevet ofre i eftermiddag, når taflet bliver holdt, og vandet ligesom tidligere sættes frem. Den velvilje, De har indgydt mig, antager jeg vil være midlet til at frelse deres liv, som er tilbage."

"Fordømte forræderi!" udbrød jeg, "og hvad skal jeg nu gøre?"

"De må se at slippe bort. Advar Deres folk om ikke at drikke i aften, og find på et påskud til at gå ombord en time eller to i morgen formiddag. Hvad mig angår –"

"Uden Dem, prinsesse, kan og vil jeg ikke drage bort. Enten må De samtykke i at følge med mig, eller jeg bliver her og vover alt, for hellere vil jeg være en livløs statue på en piedestal i buegangen til det hus, hvor De lever, end jeg vil forlade øen med et sønderknust hjerte."

"Han mener det altså oprigtigt, og der findes dog her i verden nogle, som er gode og som ikke er falske," udbrød prinsessen og faldt på knæ, mens tårerne trillede ned ad hendes kinder. "Jeg er vis på, De vil behandle mig godt," fortsatte hun, mens hun holdt min hånd i sine, "gør De ikke det, så dør jeg."

Jeg trykkede hende til mit bryst og svor på, at jeg ville elske hende til min død, hvorpå vi ilede tilbage til mit værelse for at rådslå om de foranstaltninger, vi skulle træffe. Jeg fandt i løbet af formiddagen lejlighed til at gøre alle mine kammerater på en nær, som jeg ikke kunne få fat på, bekendt med den fare, hvori de svævede.

Om eftermiddagen satte vi os igen til taflet, og kort efter, at vandet var sat frem, faldt den ene, der ikke var blevet advaret beruset ned af stolen. Jeg tog anledning heraf til ikke at drikke mere. Idet jeg påtog mig en vred tone imod mine kammerater,

bad jeg kongen undskylde deres mangel på den skyldige ærbødighed i hans nærværelse og rejste mig trods alle hans indsigelser fra bordet. Næste morgen sagde jeg til kongen, at jeg gerne ville gå om bord en time eller to for at bringe ham en foræring af elfenben, som jeg havde hørt han ville være villig til at modtage. Prinsessen tilbød at følge med os, og tilfreds med, at hun bevogtede os, samtykkede kongen i, at vi gik om bord, dog på den betingelse, at vi ikke måtte undlade at komme tilbage i rette tid til taflet, hvilket vi bestemt lovede. Mens slæderne blev gjort i stand, bad jeg prinsessen om at skaffe mig nogle flasker af det gyldne vand, for at jeg kunne forære dem som kuriositeter til alle de lærde selskaber i Europa. Hun opfyldte min begæring, gemte dem mellem nogle klædningsstykker på sin slæde og sørgede for, at de ikke blot ubemærket kom bort fra paladset, men at de også blev bragt om bord uden mine kammeraters vidende. Jeg kappede straks anker og satte alle sejl til ud af bugten, uden at der blev lagt mig hindringer i vejen, da de indfødte ikke anede min hensigt. Aldrig havde jeg følt mig mere lykkelig, end da jeg atter befandt mig på den gyngende bølge i selskab med min skønne prinsesse, hvis kærlige adfærd med hver dag gjorde hende mere dyrebar for mig.

Uheldigvis glemte vi helt i vor hast for at komme bort, at vore vandfade næsten var tomme, og vi måtte snart nøjes med en pægl vand om dagen. Vor stilling blev endnu mere ulykkelig derved, at vejret blev overordentlig varmt, og trods alle mine forestillinger stjal folkene hver nat en del af det vand, som endnu ikke var brugt, så at vi til sidst lå for vindstille uden en dråbe vand om bord.

Men alle mine ængstelser opslugtes nu af en bekymring af større interesse. Min kære prinsesse, der havde været vant til al mulig luksus og et skønt klima, kunne ikke udholde at være indespærret i et skib under en tropisk sol og blev angrebet af feber. Trods al min omhu og opmærksomhed døde hun i mine arme tre dage efter, at hun var blevet angrebet, idet hun velsignede mig for min hengivenhed og kærlighed og beklagede, at hun blev kaldt bort fra verden så kort efter, at hun havde opdaget, at der i den var en genstand, som det var værd at leve for. Jeg kastede mig over –"

Renegaten syntes at være stærkt bevæget. Han dækkede sit ansigt med det vide ærme i sin underklædning og tav.

"Ved Gud og hans profet, disse franker er store narre efter fruentimmer," bemærkede pashaen til Mustapha. "Jeg må for resten tilstå, at jeg synes bedre om denne prinsesse end om Cerise, og det gør mig meget ondt, at hun er død. Nå, Huckaback, bliv ved. Hvor kastede du dig?"

"Over hendes lig," fortsatte renegaten bedrøvet, "og sådan blev jeg liggende i mange timer. Endelig rejste jeg mig fortvivlet, aldeles ligegyldig med hensyn til liv eller død. Jeg gik op på dækket, hvor jeg fandt mine folk omtrent i samme forfatning på grund af deres rasende tørst, men jeg spottede dem og lo ad den glatte vandflade, der, så langt øjet kunne række, ikke krusedes af den ringede brise, og jeg løftede med hån mine øjne imod solen, der sendte sine lodrette strømme af lys og varme, som om den ville fortære os med sine mægtige stråler. Jeg tænkte kun på en ting, havde kun et ønske, nemlig at

blive genforenet med genstanden for min tilbedelse. Med et kom jeg i tanker om flaskerne med det gyldne vand, som jeg hidtil havde glemt, og idet jeg styrtede ned i kahytten, besluttede jeg at beruse mig og forlade denne falske og forgængelige verden. Lige som om jeg var bange for, at min elskede prinsesses ånd allerede var kommet så langt på sin flugt til salighedens rige, at jeg ikke ville kunne opdage hende, når jeg havde kastet det jordiske legemes byrde, så at jeg frit kunne følge efter, greb jeg en flaske, skænkede vandet deraf med en af iver rystende hånd og tømte et glas. Jeg ville lige til i hast at fylde det igen, da den rislende lyd nåede mine skibsfællers øren. Ligesom halvt afmægtige dyr, der i ørkenen høre kildens harmoniske klang, styrtede de ned, trængte støjende ind i kahytten, og trods alle mine bønner om, at de ville lade mig beholde så meget, at jeg kunne udføre min hensigt, greb de den flaske, jeg havde i hånden, så vel som alle dem, der var tilbage, tømte dem på få sekunder i store slurke og vendte leende og råbende tilbage til dækket.

Det vand, som jeg allerede havde drukket, frembragte en god virkning. Det hærdede for øjeblikket mit hjerte, og jeg faldt hen i en slags stoisk ligegyldighed, der varede i mange timer. Derpå begav jeg mig op på dækket, hvor jeg fandt alle mine kammerater forvandlet til blå kalcedon – ikke en af dem var i live. Også himlen havde fået et andet udseende. Skyer tilhyllede solen, det begyndte at blæse op, og nu og da fo'r et klagende vindstød gennem vanterne. Fuglene fløj skrigende gennem luften, og i vandlinjen i den mørke horisont sås en smal skumkant. Tordenen rullede i det fjerne, og jeg så, at der forestod et oprør af elementerne. Alle sejlene var sat, og uden

hjælp kunne jeg ikke mindske dem, men jeg var ligegyldig med min skæbne. Lynet slog ned rundt om, og store regndråber plaskede på dækket. Med udsigten til at kunne opretholde livet vendte også lysten til at leve tilbage. Jeg bredte reservesejlene ud, og da regnen strømmede ned, og skibet nejede sig helt ned til rælingen for blæsten, fyldte jeg de tomme fade. Jeg tænkte ikke på noget andet, før mit arbejde var til ende. Jeg skred ligegyldig hen over mine kammeraters lig. Sejlene blæstes bort fra ræerne, selve ræerne knækkede midt over, stængerne faldt over bord, og skibet fløj af sted over de skummende bølger, men jeg ænsede det ikke – jeg fyldte fadene med vand. Da jeg var færdig med mine arbejder, indtrådte der en reaktion, og jeg mindedes nu det tab, jeg havde lidt. Jeg gik ned i kahytten. Der lå hun i al sin skønhed. Jeg kyssede den kolde kind, indhyllede den tilbedte skikkelse, bar den op på dækket og kastede den ud i havet, og da den forsvandt under de rasende bølger, var det mig, som om mit hjerte i sin kamp for at undslippe havde sprængt de bånd, der holdt det fast i mit bryst, og var sprunget ud i det vrede hav efter hende. Udmattet af mine følelser faldt jeg besvimet om. Hvor længe jeg blev liggende, kan jeg ikke sige, men det var næsten mørkt, da jeg tabte bevidstheden, og højlys dag, da jeg kom til mig selv igen. Skibet fløj endnu af sted for stormen, der brølede i sit uimodståelige raseri. De sønderrevne sejlstumper flagrede fra de underste ræer som en mængde flag og vimpler, og vragene af stængerne slæbtes endnu langs siden gennem den frådende sø. Mine kammeraters forstenede legemer lå på dækket og overskylledes af vandet, der slog ind over skibet, når det rullede fra den ene side til den anden og ligesom bejlende til bølgen bøjede sine rælinger ned

imod den. "Er du ked af livet ligesom jeg?" sagde jeg i tankerne til skibet. "Er du endelig kommet på det rene med, at så længe du svømmer om her, har du ikke andet i vente end møjsommeligheder og farer? At du kun kommer i havn for at få nyt arbejde og igen blive et lastdyr? At du, når du er tom, må neje dig for den ringeste brise, og at du, når du er lastet, må stønne og slide til bedste for andre? Har du – "

"Hellige Profet! Jeg har aldrig før hørt, at folk taler til skibe, og jeg forstår det ikke," bemærkede pashaen. "Spring alt det over, som du sagde til skibet, og alt, hvad skibet svarede dig, og fortsæt med din historie."

"Stormen varede i tre dage, da blev det lige så pludselig vindstille. Jeg havde set på kompasset, at vi sejlede imod øst, og jeg antog, at vi ikke var synderlig langt borte fra Azorerne. Da mit øje faldt på mine kammeraters lig, faldt det mig ind, at man i Italien måtte kunne få en høj pris for dem som kunstgenstande, og jeg besluttede at sælge dem som billedhuggerarbejder, udført af menneskehænder. Da jeg ikke havde andet at bestille, hentede jeg planker op fra lasten og lavede pakkasser til dem alle. Det kostede mig en del besvær at få dem firet ned i lasten ved hjælp af taljer, men det lykkedes mig dog med dem alle på en nær, som, da taljeløberen sprang faldt ned på bunden af skibet, og eftersom den var meget skør, gik itu. Da den ikke længere havde nogen værdi som statue, slog jeg det i stykker for at undersøge den, og jeg kan forsikre Deres højhed, at det var vidunderligt at se, hvordan alle dele af det menneskelige legeme var forvandlet til flintesten af en kulør,

der svarede til den, de havde haft i levende live. Hjertet var rødt, og ved min ankomst til Italien lod jeg deraf lave flere signeter, der af dem, som skar dem, blev erklærede for at være af den fineste, blodrøde karneol. Jeg har endnu et stykke af den mørke sten, som leveren var forvandlet til, hvilket jeg bruger til at slå ild med. Som det senere viste sig, havde det næsten alt sammen værdi, for de afvekslende fede og magre dele dannede en mangfoldighed af smukke onyxer og sardonyxer, som jeg solgte meget fordelagtig til kaméskærerne. Jeg var beskæftiget i flere dage med at pakke ind, men jeg havde nu proviant og vand nok, og jeg tvivlede ikke på, at jeg ville blive set af et eller andet skib, før mit forråd var sluppet op. Tre uger var gået, da jeg en morgen kom op på dækket og så land på begge sider af mig. Jeg genkendte straks Gibraltars klippe og strædet ved Gibraltar, gennem hvilket jeg drev. En spansk kanonbåd fra Algesiras lagde til borde, og da jeg havde fortalt, at alt mit mandskab var døde for to måneder siden af den gule feber, blev jeg bugseret ind, lagt i karantæne i fyrretyve dage og fik så lov til at forsyne mit skib og hyre matroser. Dette blev jeg i stand til at gøre ved at sælge to af de flasker, hvori vandet havde været, da de ligesom alt andet husgeråd på den ø, som jeg var sluppet bort fra, var af det pure guld.

Jeg holdt det ikke for klogt at sejle til Livorno, hvor ikke blot skibet let kunne blive genkendt og enken volde mig noget besvær, men hvor man også i statuerne kunne have genkendt de folk, der var sejlet med skibet, hvilket kunne have til følge, at jeg blev brændt af inkvisitionen som troldmand. Jeg satte kursen ad Neapel til og ankom dertil i god behold. Efter at have udskibet mit forvandlede mandskab lejede jeg et stort værelse

til at udstille det i og ventede at få en betydelig sum penge for det. Men da jeg ikke kunne nævne kunstneren, og figurerne ikke besad den ynde, som italienerne sætter så megen pris på, kunne jeg ikke komme af med dem, og man fandt endog, at de ikke var godt udført. Jeg solgte to af de mindst tiltalende til en siciliansk adelsmand, om hvem jeg hørte, at han havde et stort herresæde, der var dekoreret med vanskabte figurer, og derefter besluttede jeg, da jeg havde fået en høj pris for stykkerne af den ene, der var gået itu, at udstykke de andre på samme måde. Det svarede fortrinlig regning, og jeg fik flere penge for stumperne, end jeg havde forlangt for billedstøtterne i uskadt stand. For resten af guldflaskerne fik jeg også en stor sum. Jeg tog dem frem en for en og solgte dem til engelske samlere under det foregivende, at de var stjålet fra folk, som var med ved udgravningen af Pompejis ruiner. Jeg havde nu penge nok og besluttede at vende tilbage til min fødeby.

Da der tilbød sig en lejlighed, gik jeg om bord på et skib og kom i god behold til Marseille.

"Opfyldte du dit løfte til den italienske kaptajn ved at lade femhundredede messer læse for hans sjæl?" spurgte Mustapha.

"Ved min salighed! Jeg har aldrig tænkt på det, før i dette øjeblik," svarede renegaten.

"Dette, Deres Højhed, var mine hændelser på min femte rejse, og jeg venter sikkert, at fortællingen derom har skaffet Dem nogen underholdning."

"Ja," bemærkede pashaen og rejst sig, "det var sådan som en rejse skal være. Mustapha, giv ham tredive guld stykker. Huckaback, vi vil høre din sjette rejse i morgen!" Og pashaen

begav sig om bag forhænget og gik som sædvanlig til kvindernes gemak.

"Sig mig engang, Selim, var der noget sandt i den historie om prinsessen? Jeg troede i starten, at det alt sammen var opspind, men da du græd – "

"Det var for effektens skyld," svarede renegaten, "når jeg bliver ivrig i mine fortællinger, taler jeg mig tit så varm, at jeg næsten selv tror på det."

"Hellige Profet! Hvilket talent," svarede Mustapha. "Hvor ville du være blevet en fortræffelig premierminister i dit eget fødeland! Her har du dine penge. Bliver din næste rejse lige så god?"

"Jeg skal i al fald forsøge det, eftersom jeg mærker, at jeg har mest interesse i at gøre den interessant," sagde renegaten, mens han raslede med zechinerne i sin hånd.

"Au revoir, som vi siger i Frankrig" – og dermed forlod han divanet.

"Allah – hvilket talent!" mumlede veziren ved sig, da renegaten forsvandt.

12. kapitel

Næste dag, da divanets sædvanlige forretninger var besørget, blev renegaten kaldt ind, og idet han tog plads, begyndte han fortællingen om sin sjette rejse.

Huckabacks sjette rejse

Med Deres Højheds tilladelse, det var min hensigt at blive roligt i land, efter at jeg så ofte kun med nød og næppe var blevet frelst, og efter at jeg havde oplevet så mange sælsomme eventyr. Men jeg fandt Frankrig så forandret, at jeg følte afsky for mit fødeland. Der var vendt op og ned på alting – de adelige, de rige, de begavede var enten myrdet eller levede i andre lande i fattigdom og elendighed, mens de lavere folkeklasser havde tilegnet sig deres pladser og regerede landet. Men hvad der bestemte mig til atter at stå til søs, var, at de stadige fordringer om nye udskrivninger til at rekruttere de republikanske hære overbeviste mig om, at jeg ingen udsigt havde til at blive længe i ro. Af to onder foretrak jeg det, som jeg anså for det mindste, og hellere end jeg ville dø i en grøft på land, ville jeg udsætte mig for de farer, jeg løb på søen. Jeg købte et stort skib og udrustede det til Lima i Sydamerika. Da de engelske krydsere dækkede havet, og jeg var bestemt på ikke at lade mig tage af et svagt skib, hyrede jeg en besætning af fyrretyve mand og fik tolv kanoner anbragt på dækket. Vi slap gennem Gibraltarstrædet og styrede kursen efter Kap Horn, Amerikas sydligste pynt. Der hændte intet, som er værd at fortælle, før vi så land. Da rejste

der sig en stærk modvind, som, da vi forgæves forsøgte at krydse op imod den, blæste de fleste af vore sejl bort og til sidst tvang os til at holde af og løbe imod sydøst.

Af det pres, der havde været på skibet, var dækkene blevet så lække, at vandet løb gennem alle dele af skibet. Da vor proviant, navnlig vort brød, var blevet spoleret og havde måttet kastes over bord, var vi nødt til at sætte os på små rationer. Da vi intet håb havde om at kunne holde livet ved det, der var tilbage, indtil vor ankomst til Lima, besluttede jeg at søge ind til den nærmeste ø, hvor jeg kunne få en frisk forsyning, og så forny vort forsøg på at komme om Kap Horn. Jeg var i nogen tvivl om, hvor jeg skulle holde hen, men efter at have sejlet imod øst i fjorten dage, opdagede vi land i læ. Jeg antog, at det var den ubeboede ø Ny Georgien, men da vi nærmede os den, syntes vi, at vi så folk på stranden, og da vi var den på fem fjerdingvej nær, kunne vi tydeligt skelne, at det var uniformerede soldater, der stod og marcherede i række og geled. Farven af deres unifomer kunne ikke skelnes med kikkerten, men det var let at se, at de havde gule opslag, hvoraf jeg sluttede, at det var vore fjender englænderne.

"For pokker!" tænkte jeg, "er det muligt, at disse griske øboere også har lavet en nybygd på dette sted? Hvor mon de så næste gang vil tage hen?" De forskellige kompagnier syntes at tælle et eller to dusin mand. Undertiden stod de ganske stille, til andre tider gik de et lille stykke vej på stranden, men de holdt sig stadig i række og geled, og da jeg ikke kunne se, at de havde musketter i hånden, sluttede jeg, at de blot øvede sig i march-evolutioner. Man kunne ikke se huse eller fæstningsværker, og jeg besluttede at løbe nærmere ind med skibet for at iagttage

deres bevægelser. Jeg gjorde det, og da jeg var omtrent en halv mil fra land, drejede jeg igen bi, satte kikkerten for øjet og så til min forbavselse, at et helt regiment af dem løb ud i brændingen og kom til syne igen udenfor den i skikkelse af vandfugle, der svømmede og dalede i alle retninger. Jeg begyndte nu at få en mistanke om, at det var en fortryllet ø, og da jeg ikke havde glemt den lærdom, jeg havde fået af den gyldne kilde, satte jeg alle sejl til, og vi havde snart tabt den af syne. Jeg anser det for rigtigt at meddele Deres Højhed, at da jeg engang talte om dette til en englænder, der havde været beskæftiget med spermacethvalfangst, påstod han, at det virkelig var fugle, de såkaldte patagoniske pingviner, der ofte havde narret andre ved deres krigerske udseende. Han fortalte, at de ingen vinger havde, men kun nogle korte stumper, og at de, når de var på land, altid stod oprejst ligesom soldatergeled – at de var tre eller fire fod høje, når de stod i denne positur, og at de havde to brede, gule striber på begge sider af halsen. Hvor vidt han talte sandt, ved jeg ikke, for folk fra det land, der har sejlet om Kap Horn, anser sig for berettigede til at fortælle hvilke som helst løgne, de finder for godt og at skyde en, hvis man vover at ytre nogen tvivl om deres sanddruhed. En af de væsentligste grunde til, at jeg ikke kan lide englænderne, er, at de er sådan nogle afskyelige løgnhalse.

Vi styrede nu mere imod syd, og efter tre dages forløb opdagede vi en anden lille ø. Den var åbenbart godt bevokset med skov, skønt ikke stor. Vi drejede bi til luvart for den, og da vi ingen indbyggere så, firede jeg en båd ned og sendte overstyrmanden i land for at rekognoscere. Han kom tilbage efter en times forløb og meldte, at øen var dækket med

kokostræer, der hang fulde af frugter, og at han havde set flere vilde svin, men ingen tegn på, at den var beboet. Der var, så vidt han kunne opdage, ingen ankerplads, da kysten hævede sig lodret fra havet ligesom en mur. Vi sejlede derfor om i læ af øen og så da, at et koralrev strakte sig næsten en halv mil ud fra denne side af øen. Bådene blev igen sat ud, og efter at have undersøgt forholdene, meldte styrmanden, at der midt igennem revet var en rende med rigeligt vand, gennem hvilken skibet kunne komme ind i en lille bugt, hvor det kunne ligge fuldkomment sikkert. Inden aften havde vi kastet anker og beslået sejlene. Næste morgen gik jeg i land for at rekognoscere. Vi fandt nogle kilder med ferskvand, kokospalmer og andre træer i overflødighed, og nu og da traf vi også på flokke af vilde svin, der med undtagelse af fugle syntes at være de eneste dyr, der fandtes på øen. Glad over, at jeg nu havde lejlighed til at forsyne mit skib med frisk proviant, slog jeg sejlene fra, tog stængerne ned, halede det løbende gods ned og traf kort sagt alle forberedelser til et langt ophold. Derpå sendte jeg folk i land for at slå telte op og skyde svin, mens jeg forestod anbringelsen af kobberkedler på stranden til at udkoge salt af søvand, som vi måtte have til saltning af provianten. Jeg huggede også flade pander ud af klippen tæt ved vandkanten for at udvinde så meget salt som muligt ved fordampning. Alle forberedelser blev truffet i dagens løb, og størstedelen af mit mandskab blev da sat i land og sov i teltene. Efter tre dages forløb havde vi saltet flere tønder flæsk og havde indsamlet en stor mængde kokosnødder.

Den fjerde morgen hørte jeg en trætte mellem folkene, af hvilke nogle bandede på, at de ikke ville blive, og at skibet straks

skulle stå til søs. Forundret over disse bemærkninger, efter at de tidligere havde erklæret sig for så veltilfredse, spurgte jeg om grunden. De svarede, at der var trolddom på øen, og da jeg udbad mig en forklaring, førte de mig hen til saltpanderne, som ved vor ankomst var blevet hugget i klipperne omtrent en fod fra vandkanten, men som nu var ni eller ti fod borte fra strandbredden. Jeg må tilstå, at jeg blev forbavset over dette fænomen, der var mig aldeles uforklarligt, men jeg havde dog ikke lyst til at forlade øen uden først at få det nødvendige forråd. Jeg gjorde folkene opmærksomme på, at skønt jeg ikke kunne forklare denne besynderlige hændelse, havde vi dog endnu hverken set eller hørt noget, og da vi helt sikkert ville sulte ihjel, hvis vi stod til søs uden proviant, var det bedst at blive, til vi havde skaffet os et ordentligt forråd. Jeg bemærkede derfor, at det ikke var umuligt, at vandet kunne være gået tilbage, i stedet for at øen skulle være rykket fremad. Den sidste bemærkning syntes at berolige dem, skønt jeg, da jeg fremsatte den, vidste, at det ikke var rigtigt, eftersom klipperne i nærheden af strandbredden ikke var højere over vandet end før. Dette lagde matroserne ikke mærke til, og jeg vogtede mig vel for at henlede deres opmærksomhed på det. De gik ind på min gisning om, at vandet var gået tilbage, og talte ikke mere om det.

Vi blev der fjorten dage endnu, og fænomenet fortsatte i den tid, idet saltpanderne og kobberkedlerne hver dag var længere borte fra strandbredden. Endelig lagde folkene mærke til at klipperne ikke hævede sig højere op af vandet, og de blev igen urolige og brød ud i åbent mytteri. Jeg havde nu saltet proviant nok og gjorde derfor ingen indvendinger. Ja, jeg må tilstå, at jeg

selv ingenlunde var vel til mode over disse overnaturlige fremtoninger. Vi tog vore telte ned, bragte alting ombord og gjorde skibet sejlklart. Kort efter, at vi var kommet om bord, kom jeg tilfældigvis til at kaste et blik på lodlinen, der hang ud fra røstet, og lagde mærke til, at den lå i en bugt. Da jeg halede den løse bugt ind, så jeg til min forundring, at i stedet for de fem favne vand, vi havde kastet anker på, havde vi mindre end tre favne.

Straks tænkte jeg, at det var en flydende ø ligesom den, jeg tidligere har beskrevet, og at den lidt efter lidt hævede sig mere op imod vandskorpen, men jeg følte mig dog ikke tilfredsstillet ved denne tanke. Idet jeg kastede loddet og linen i båden, satte jeg af og loddede i forskellige retninger, og til min sorg opdagede jeg da, at i den rende, som skibet var kommet ind ad, var der nu ikke vand nok til at det kunne komme ud, selv om vi lossede hele lasten. Jeg opdagede snart grunden til denne tilsyneladende vidunderlige omstændighed, for da jeg roede længere ud ad revet, så jeg, at der på steder, hvor jeg vidste, at der var flere favne dybt, da vi sejlede ind, var vokset hele træer og faste masser af koraler op til vandskorpen. Jeg havde tit hørt, at øerne i disse farvande dannedes af koraller, men jeg havde ingen forestilling om den hurtighed, hvormed de bredte sig.

Deres Højhed må vide, at alle zoophyterne eller plantedyrene består af små insekter, der arbejder i millionvis under vandet, indtil de når op til overfladen. Det er netop, hvad der nu var sket, og ved en virksomhed af de ringeste blandt skabningerne var i det korte tidsrum af tre uger mit skib blevet sådan indespærret, at der ikke kunne være tale om at komme bort.

Jeg gik om bord igen og forklarede folkene den virkelige årsag til de tilsyneladende overnaturlige virkninger, som vi havde set. Da de følte sig overbeviste om, at jeg havde ret i, hvad jeg sagde, syntes de ikke at tage sig videre nær, at de var nødt til at blive på en ø, hvor de kunne leve på en så behagelig måde. Da der ikke kunne gøres noget for skibet, gik vi i land igen, slog atter teltene op og ventede roligt på, at et eller andet skib, der tilfældigvis kom forbi, ville tage os med.

Efter fjorten dages forløb stod skibet på grund, og øen fortsatte at vokse så hastigt, at der efter to måneders forløb var tørt land omtrent en halv fjerdingvej ud fra den tidligere strandbred. Vegetationen syntes at brede sig lige så regelmæssigt og hurtigt som øen, og efter regntiden var træerne vokset så højt op, at skibet var aldeles skjult i en stor skov, og man kunne akkurat se dets underste master ovenover grenene. I nogen tid syntes folkene at være overmåde vel tilfredse. Vi havde ombord i skibet forråd nok af alle arter. Den ladning, jeg havde ombord, bestod hovedsagelig af manufakturvarer, og da øen leverede fersk kød, fisk og frugter, manglede vi intet. Men søfolk er så lunefulde og urolige væsener, at jeg virkelig tror, de snart ville blive kede af selve Paradiset. Efter ni måneders ophold, under hvilket de måske levede bedre, end de nogen sinde før havde gjort, begyndte de at knurre og tale om at komme bort på en eller anden måde. Da det var en værdifuld ladning, jeg havde, håbede jeg på, at et skib skulle anløbe øen og tage den ombord. Jeg gjorde dem derfor alle mulige forestillinger for at få dem til at vente lidt endnu, men de ville ikke lytte til mig, og begyndte at bygge et fartøj ovre på vindsiden af øen af, hvad der kunne tages af materialer

fra skibet. Grunden til, at de valgte vindsiden var, at de havde bemærket, at øen kun øgedes på læsiden; til luvart var den en lodret flade af koral, som man ikke kunne komme ned til bunden af på en strækning af to hundrede favne. De havde hugget en sti ned gennem klippen, og var allerede fuldt optagne af at fjerne bolte og beslag fra skibet, der lå på grund oppe i skoven, da vi en aften opdagede en stor flåde af kanoer, der kom ret imod os. Da jeg vidste, at vi ikke kunne være langt fra Sandwich-øerne, erklærede jeg straks, at de måtte komme derfra, hvilket jeg havde ret i; for skønt øen ikke var beboet, havde beboerne på disse øer i nogle år været opmærksomme på, at den fandtes, og kom for at hente den afgrøde af kakaonødder, den hvert år ydede dem. Jeg rådede mine folk til at forholde sig rolige i skoven og fjerne telte og alt andet, der kunne forråde vores tilstedeværelse på øen. De havde imidlertid en anden mening, og da de for nylig havde fundet på en måde, hvorpå de kunne indsamle saften fra kakaotræerne og destillere arrak fra den, havde de siden være konstant drukne og tog sig ikke af min stilling som deres overordnede. De mente, at det ville være meget nemmere at stjæle øboernes store kanoer end selv at bygge et skib, og uden at tage hensyn til mine bønner, insisterede de på at ville gøre forsøget.

Da kanoerne kom nærmere, talte vi fjorten af dem, alle meget store, og med min kikkert kunne jeg skelne, at de hver havde halvtreds eller tres personer om bord, en del af dem kvinder. Dette gjorde jeg folkene opmærksomme på, og fortalte dem desuden, at da jeg ikke mente, at der var mere end ti kvinder i hver båd, måtte antallet af mænd altså være mere end syv hundrede, en styrke, der var meget for stor til at de kunne have

nogen chancer for at gennemføre deres overilede foretagende. Men dermed gjorde jeg mere skade end gavn, da omtalen af kvinderne syntes at gøre dem endnu mere opsatte på deres forehavende, og de svor, at de ville dræbe alle mændene, og derefter ville stille sig tilfredse med at forblive på øen med kvinderne. De bevæbnede sig med musketter og trak sig tilbage i skoven, idet kanoerne kom nærmere, idet de frygtede, at øboerne ikke ville gå land, hvis de blev set. Kanoerne kom nu ind over revet, og få minutter senere var alle øboerne gået i land, idet de ikke fandt det nødvendigt at efterlade andre end kvinderne i kanoerne, da havet var jævnt og roligt som en fiskedam.

Mine mænd havde arrangeret sig udmærket: de lod øboerne komme op til teltene, der nu lå mere end en fjerdingvej fra stranden, hvorpå de i skjul af træerne ilede ned til kanoerne, satte én mand i hver med en musket og ammunition, og derpå hurtigt fik dem roet ud til koralrevet, omkring tre hundrede alen borte. Kvindernes skrig og kanoernes forsvinden fik mændene til at ile ned til stranden for at finde ud af, hvad der var sket. Så snart de var kommet inden for skudafstand, affyrede de matroser, der var tilbage i land, og som beløb sig til femogtyve, fra skoven en salve, der dræbte og sårede en stor mængde. Øboerne trak sig forvirrede tilbage, opløftede da et højt råb og rykkede atter frem. En ny salve blev affyret, og de trak sig igen tilbage, bærende deres dræbte og sårede med sig. De holdt nu en rådslagning, som endte med, at de delte sig i to afdelinger, der gik hver til sin kant, for at de kunne angribe flokken i skoven fra to forskellige sider.

Imidlertid sprang flere af fruentimmerne over bord og svømmede i land, og folkene i bådene havde så meget at bestille med at forhindre de andre fra at følge efter, at de ikke kunne yde deres kammerater i skoven nogen hjælp, skønt de var dem så nær som et bøsseskud. Øboernes fremgangsmåde forvirrede vore folk, og skønt jeg ikke havde taget del i deres morderiske overfald, troede jeg dog nu, da jeg antog, at mit liv stod på spil, at burde stå dem bi. Jeg rådede dem derfor til at trække sig tilbage til skibet, hvor de, når de først havde det i besiddelse, kunne holde øboerne stangen. Mit råd blev fulgt, og krybende gennem den tætte underskov nåede vi i god behold skibet og klatrede op ad rebstigerne, der hang ned på siden, for at vi kunne gå om bord og hente, hvad vi behøvede. Vi halede dem op efter os og ventede på, hvad enden skulle blive. Nogle minutter efter kom den ene af øboernes flokke derhen, og da de så skibet med os om bord, opløftede de et højt skrig og kastede deres spyd efter os. Vi svarede med en salve, der dræbte mange, men de var meget tapre og fortsatte angrebet, skønt vi affyrede tyve eller tredive salver, der anrettede stort mandefald.

Den anden flok kom nu til, og kampen fortsatte. De gjorde alle mulige forsøg på at klatre op ad spejlet eller siderne på skibet, men blev slået tilbage, og da det blev aften, trak de sig tilbage, mens de tog deres dræbte og sårede med, som vi anslog til to hundrede mand. Da de retirerede, affyrede vi nogle af vore kanoner i retning af dem, lige så meget for at skræmme øboerne som for at lade vore kammerater i kanoerne vide, hvor vi var.

Vi holdt skarpt udkig til det blev mørkt, men så ikke mere til dem. Jeg foreslog, at vi skulle forsøge at sætte os i forbindelse

med folkene i kanoerne og sige til dem, at de skulle lade nogle af dem drive på land, efter at de havde taget fruentimmerne ud, da øboerne så efter al sandsynlighed ville sejle bort. Men folkene bemærkede meget rigtigt, at for det første ville ingen vove sig ud i en så farefuld udsendelse, og for det andet ville øboerne, hvis de fik nogle af deres kanoer, angribe de andre og overmande de matroser, som var i dem. Denne plan blev derfor med føje forkastet. Jeg foreslog da, at en mand skulle liste sig ned til stranden, svømme ud og bede de fjorten mand at føre alle fruentimmerne om bord i en kano og ro om til nordsiden af øen om natten, mens resten blev tilbage for at øboerne kunne sejle bort med dem. Denne plan blev fundet god, men ingen ville påtage sig dens udførelse, og da jeg havde foreslået den, anså jeg det for en ærespligt for mig at gå bort, da folkene ellers i fremtiden ikke ville have nogen respekt for mig. Jeg meddelte dem derfor min hensigt, tog min bøsse og ammunition og lod mig glide ned ad tovet. Så snart jeg var kommet ned på jorden, så jeg noget krybe ud af skoven hen imod skibet. Jeg kunne ikke nøjagtig bestemme, hvad det var, hvorfor jeg krøb ind under gillingen af skibet, hvor der var så mørkt, at jeg ikke kunne ses. Da det kom nærmere, så jeg, at det var en af øboerne med et knippe risbrænde på ryggen. Han lagde det tæt op til skibet og krøb så tilbage ligesom før. Jeg så nu, at der rundt om skibet var hundreder af disse risknipper, som det var lykkedes øboerne at bære derhen i løbet af natten, for skønt månen var oppe, var skibet så indesluttet af træer, at lyset ikke kunne trænge ned til det. Jeg indså straks, at det var deres hensigt at stikke ild på skibet, og jeg tænkte netop på at give mine kammerater om bord underretning om det, da to personer til kom krybende ud

af skoven og lagde deres risknipper så tæt ved mig, at vi næsten rørte ved hinanden. Jeg var der for nødt til at overlade det til folkene om bord at klare sig, som de bedst kunne, og idet jeg efterlignede øboerne, krøb jeg fra skibet ind i kratskoven, slæbende bøssen efter mig.

Det var heldigt, at jeg brugte denne forsigtighed, for netop i den del af skoven, hvor jeg krøb hen, var der flere dusin af de vilde, som var i færd med at binde risknipper, men underskoven var for tæt og mørk til at jeg kunne skelne noget, skønt jeg hørte dem brække grenene af tæt ved mig. Jeg gjorde ligeså for at undgå at blive opdaget, indtil jeg var kommet forbi dem. Da fortsatte jeg min vej hen til det sted, hvor kanoerne lå. Jeg kom i god behold til udkanten af skoven tæt ved strandbredden og så kanoerne endnu ligge ved de klipper, hvor til de var blev ført, men månen skinnede klart, og jeg betænkte mig på at gå ud i dens skin, før jeg havde set, om der var øboere på strandbredden. Da jeg tøvede lidt i træernes mørke skygge tæt ved en af kilderne, hørte jeg nogen jamre sig nær ved mig, og da jeg så hen i retning af lyden, så jeg en person ligge på jorden. Jeg gik nærmere og kunne nu meget tydeligt skelne, at det var et af de fruentimmer, der var svømmet i land. Hun var næsten livløs, og da jeg, som enhver mand måtte have gjort, følte deltagelse over hendes ulykkelige tilstand, knælede jeg ned hos hende for at se, om jeg kunne yde hende nogen hjælp. Da hun havde meget få klæder på kroppen, opdagede jeg ved at lade min hånd glide hen over hende, at hun var såret af en geværkugle ovenfor knæet, og at hendes kræfter var udtømt af smerte og blodtab. Jeg rev mit halstørklæde og min skjorte itu til bind og forbandt hendes ben. Derpå hentede jeg i min hat

noget vand fra kilden, som jeg hældte i hendes mund og stænkede på hendes ansigt. Hun syntes at komme til sig selv, og jeg var lykkelig over, at jeg havde været til nogen nytte.

Da jeg ikke kunne opdage nogen af øboerne, ville jeg netop begive mig ned til stranden for at svømme ud til kanoerne, men ligesom jeg trådte ud af skyggen, blev der affyret to eller tre bøsseskud af folkene om bord. De efterfulgtes af andre skud og af høje skrig fra øboerne, som var svømmet ud i hundredvis og nu angreb vore folk. Kampen var meget kort, for da folkene ikke kunne lade deres geværer hurtigt nok, blev de overmandet af øboerne, som klatrede op i kanoerne, og nogle minutter efter blev de alle roet ind til strandbredden.

Jeg antog nu, at det var ude med mine folk om bord på skibet, og det viste sig også at være tilfældet, for en time før daggry stak øboerne ild i risknipperne og angreb samtidig med stor forbitrelse skibet. Ilden blussede højere og højere op, bøsseskud faldt ustandselig, og råbene og skrigene fortsatte i omtrent en time. Da hørte jeg ikke flere knald fra geværerne og anså det for givet, at mine folk var overvundet, hvilket, som jeg senere erfarede, også var tilfældet. Mange var dræbt om bord med kastespyddene, andre da de sprang ned fra skibet for at undgå luerne, og resten var blevet kvalt.

Da solen hævede sig over horisonten, fandt en stærk eksplosion sted, hvoraf jeg sluttede, at luerne var nået til krudtkammeret, og at skibet var sprængt i stumper og stykker. Jeg besluttede at skjule mig i krattet i håb om ikke at blive opdaget. Inden jeg gik bort, aflagde jeg et hurtigt besøg hos det stakkels sårede fruentimmer for at se, hvordan hun havde det. Det var nu højlys dag, og jeg så, at det var en meget smuk ung

pige på seksten eller sytten år, som jeg havde hjulpet. Da hun endnu syntes at være meget svag, bragte jeg hende noget mere vand, og da jeg gav hende det, lyste taknemmeligheden hende ud af øjnene. Jeg efterså bindene, der var gledet lidt til siden, lagde dem på igen og sprang så ind i det tætteste af underskoven. Mens jeg foroverbøjet trængte mig frem, kom mit hoved pludselig i berøring med noget hårdt. Jeg så op og opdagede, at det var hovedet af en af øboerne, der også banede sig vej gennem buskene, en vældig, stærk mand, der øjeblikkelig sprang løs på mig og kastede mig til jorden. Efter ham fulgte flere andre, der kom ham til hjælp, og al modstand var unyttig. De trak nogle af de slyngplanter ned, som vokser i disse lande, og bandt mig om hænder og fødder. Derpå tog de en stor pæl, bandt mig fast til den og bar mig bort. Da de kom ned til stranden, blev jeg lagt ned på ryggen i den brændende solhede. Da jeg var overladt til mine egne betragtninger og erindrede mig alt, hvad jeg kunne huske af de rejser, jeg havde læst om, kom jeg til den slutning, at jeg skulle være et offer til deres guder. Jeg bad Himlen om nåde og hengav mig i min skæbne, der syntes uundgåelig.

Øboerne havde alle forsamlet sig på strandbredden nær ved det sted, hvor jeg lå. Ligene af deres kammerater, som var faldet i kampen, og de sårede blev båret ud i kanoerne. De slog kreds om det bål, de havde tændt, holdt flere taler og dansede en krigsdans – jeg vendte mig om på siden og så til min rædsel, at de havde samlet alle mine kammeraters lig sammen og var i færd med at fortære dem. Hvad de ikke havde lyst til at spise, pakkede de i kurve og bragte dem om bord i kanoerne. Jeg forudså, at jeg ville få samme skæbne, vel ikke straks, da de

havde mere, end de kunne fortære, men senere ved en fest, når de var kommet hjem til deres land. Min formodning var også ganske rigtig. De samlede alle benene, som de førte med sig, bragte så mig om bord, hejste deres sejl, der var lavet af måtter og styrede bort til deres egne øer.

På den tredje dag kom vi dertil. Jeg blev båret i land og indespærret på en plads, som jeg tror blev brugt som begravelsesplads. De proppede mig hver dag med flæsk og andre levnedsmidler for at holde mig i live og ved godt huld, men løste mig aldrig fra den pæl, jeg var bundet til. Jeg hørte optog, råb og klager over de døde, men jeg kunne intet se, for jeg var nu for svag til at vende mig om på siden. Da jeg havde været en uge i denne tvungne stilling, var den smerte, som de stramme bånd forårsagede mine opsvulmede lemmer, så stor, at jeg anråbte Gud om døden som en befrielse fra mine lidelser. Og da jeg atter blev løftet op på skuldrene af nogle mænd, var jeg lige så utålmodig efter den skæbne, der nu stundede til, som jeg under andre omstændigheder ville have været efter min befrielse. Min bevidsthed forsvandt lidt efter lidt som følge af smerten, der betydeligt forøgedes ved, at min krop atter holdtes i en hængende stilling.

Jeg har en tydelig erindring om, at jeg blev sat på jorden i en stor kreds, at jeg hørte en kvindes skrig, og at derpå fulgte en stærk bevægelse. Da jeg kom til mig selv, befandt jeg mig i en hytte. Mine bånd var løst, jeg lå på bløde måtter, og der var lagt omslag om mine lemmer. Og da jeg åbnede mine øjne, så jeg den vilde skønne, som jeg havde fundet såret og havde hjulpet den rædselsnat, bøjet over mig med et udtryk af den ømmeste bekymring. Jeg erfarede siden, at da jeg var blevet bragt ind i

kredsen, havde hun genkendt mig som den person, der havde hjulpet hende. Hun havde forlangt, at man skulle lade mig leve, havde peget på sit sår og taget de bind frem, hvormed jeg havde forbundet det, og som ved sammenstilling viste sig at være en del af den dragt, jeg endnu bar. Der blev holdt en rådslagning, og da det syntes, at jeg ikke kunne have været sammen med den flok, der var på skibet, fordi jeg var blevet taget til fange i skoven nær ved det sted, hvor den unge pige lå, blev det efter mange taler for og imod besluttet, at mit liv skulle skånes, og at jeg skulle giftes med den unge pige, der havde været redskabet til min frelse. Hun havde bragt mig hen til sin hytte og søgte nu at afbetale den taknemmelighedsgæld, hun stod i til mig.

Ved hendes utrættelige godhed og omhu kom jeg mig snart, og inden jeg vidste, at jeg skulle være hendes mand, gjorde jeg kur til hende ved tegn og ved alle de små opmærksomheder, som taknemmelighed og kærlighed ganske naturligt fremkaldte. Så snart jeg blev anset for at være tilstrækkelig helbredet, blev jeg ført ind i en stor kreds af øboere for formelt at blive optaget i deres samfund. En ærværdig gammel mand holdt en tale, som jeg efter dens længde at dømme, formoder var meget god, hvorpå flere mænd greb fat i mig, og, idet de kastede mig til jorden med ansigtet nedad, satte sig overskrævs på mig og begyndte at stikke nåle i den øverste del af mine lår. Det gjorde forfærdelig ondt, men da alle øboerne var tatoverede omkring lænden, antog jeg, at det var noget, jeg måtte finde mig i, og jeg udholdt denne prøvelse uden at kny."

"Og hvad er så dette tatovering?" spurgte pashaen.

"Tatovering, Deres Højhed, er at stikke huller i huden med nåle eller andre ting med skarpe spidser, og så gnide tusch eller krudt i sårene. Dette efterlader uudslettelige ar af en dyb blå farve. Alle øboerne i disse egne bruger det, og ofte er de tegninger, de fremstiller, meget smukke."

"Maschallah! Gud er stor. Jeg ville gerne se det," bemærkede pashaen.

"Allah forbyde, at jeg skulle udstille min person for Deres Højhed," svarede renegaten. "Jeg kender min pligt bedre end som så."

"Jamen, jeg må se det, yaha bibi, min ven!" fortsatte pashaen utålmodigt, "Kom nu – adlyd mig!"

Renegaten var nu i en knibe, for han havde aldrig gennemgået en sådan operation, som han beskrev. Heldigvis havde han til understøttelse for sin troværdighed, engang under et af sine sørøvertogter af ren og skær kedsomhed tilladt en af sine kammerater at tatovere en lille havfrue på sin arm.

"Min Allah! Gud forbyde det," sagde renegaten; "mit liv står til Deres Højheds disposition, og jeg ville før, at De tog det, end at jeg skulle fornærme Deres ophøjede øjne med en udstilling som den nævnte. Men heldigvis kan jeg tilfredsstille Deres Højheds nysgerrighed uden at udfordre sømmeligheden – for efter at de havde gjort sig færdige med den operation, jeg netop beskrev, lavede de et billede af deres største guddom på min arm." Renegaten smøgede sit ærme op, og fremviste en billedet af en havfrue med en krølle på halen, en kikkert i den ene hånd og en kam i den anden. "Deres Højhed kan her se et eksempel på deres primitive kunst. Dette er en fremstilling af deres gudinde Bo-Gee. I den ene hånd holder hun en jernrive, som hun bruger

til at tatovere de mennesker, hun finder gode og retfærdige, og dette mærke er deres adgangstegn, når de søger adgang til den evige lyksalighed. I den anden har hun en varm jernplade, hvormed hun mærker dem, der skal straffes for deres synder."

"Allah Karim – Gud er nådig! Men hvorfor har hun en fiskehale?" spurgte pashaen.

"De folk, jeg beskriver, bebor en større samling øer, og det er naturligvis for at gøre hende i stand til at svømme fra den ene ø til den anden, alt efter hvor hendes tilstedeværelse er påkrævet."

"Meget rigtigt," bemærkede pashaen. "Du kan fortsætte din fortælling."

"Som jeg fortalte Deres Højhed, tatoverede de mig uden nåde; det hele varede en god times tid, hvorpå de atter rejste mig op. Der blev holdt en ny tale, af hvilken jeg forstod lige så lidt som af den første. Derpå lod de mig blive alene med min kone, og ceremonien var til ende.

Jeg må tilstå, jeg ønskede, at jeg ikke var blevet både optaget i nationen og gift på samme dag. Jeg var så opsvulmet og stiv af tatoveringen, at jeg kun med møje ved min kones bistand kunne gå tilbage til min hytte. Ved de midler, hun stadig anvendte, blev det dog opnået, at jeg efter tre dages forløb ikke mere følte nogen ulempe af den.

Jeg betragtede mig nu som bosat her for resten af mit liv. Jeg elskede inderligt Naka-Pup, som min unge kone hed, og trods min franske opdragelse kunne jeg ikke andet end erkende, at hendes naturlige og ukunstlede væsen var mere yndefuldt og mere tiltalende end mine landsmandinders kunstlede manerer. Hun var af høj rang i sit land, idet hun var nært beslægtet med

kongen, og i to år foregik mit liv i uforstyrret fred og lykke. Men ak!" – og renegaten holdt hånden for sit ansigt.

"Å, ved du hvad, Huckaback, du var vist nok dengang alt for vant til at miste dine koner, til at gøre ophævelser over det. – Disse frankere er nogle underlige folk," bemærkede pashaen til veziren. "De har en tåre for et hvert fruentimmer."

"Deres Højhed må undskylde mig. Jeg skal ikke mere støde Dem, for jeg giftede mig aldrig mere. Min yndige Naka-Pup døde i barselsseng, og øen blev mig så forhadt, at jeg besluttede at forlade den. Der tilbød sig en lejlighed med et amerikansk skib, der kom med nogle missionærer."

"Hvad er missionærer for nogle personer?" spurgte pashaen.

"Det var folk, som kom for at oplyse øboerne om, at Bu-Gee ikke var en gudinde, og for at overtale dem til at antage den sande tro."

"Meget rigtigt," svarede pashaen. "Der er kun en Gud, og Muhamed er hans profet. Nå –"

"Da jeg forstod begge sprog, blev jeg benyttet som tolk, men det var umuligt at forklare, hvad missionærerne ville meddele, da øboernes sprog ikke havde passende ord til det. Der blev holdt et råd, og det svar, missionærerne fik, lød som følger:

"I siger os, at Jeres Gud belønner de gode og straffer de onde – det gør Bu-Gee også. Vi taler et sprog, I et andet. Måske betyder Jeres Guds navn Bu-Gee på vort sprog. Vi dyrker altså den samme Gud under forskellige navne. Det kan ikke nytte at tale mere om det. Tag en slump svin og yams, og drag hjem."

Missionærerne fulgte deres råd, tog deres svin og yams, og drog hjem. Vi kom til New York, hvor jeg forlangte og fik af bibelselskabet min betaling som tolk for missionærerne fra den dag af, da de var landet, indtil den dag, de vendte tilbage. Det ville aldrig have faldet mig ind at gøre fordring på dette, hvis det ikke var blevet mig tilrådet af en af missionærerne der havde fattet godhed for mig.

Med de penge, jeg havde fået, betalte jeg min rejse om bord på et skib, der skulle til Genua, hvortil jeg kom i god behold, men uden subsistensmidler. Men hvad siger digteren? "Nødvendigheden er en stærk rytter med skarpe sporer, der får den elendige krikke til at gøre, hvad den kraftige hest undertiden ikke vil gøre." Da jeg ingen anden udvej havde, besluttede jeg atter at prøve min lykke på havet."

"Allah wakbar – Gud er alle vegne! Det var din talleh – din bestemmelse, Huckaback."

"Det var hans kismet – hans skæbne, Deres Højhed," sagde Mustapha, "at han skulle gennemgå disse farer for at adsprede Deres ledige timer."

"Allah Thaib – godt sagt, ved Allah! Lad slaven nyde godt af vor gavmildhed. Giv ham ti guldstykker. Vi vil i morgen åbne vore øren for hans næste rejse. Murakhas, du er færdig."

"Gid Deres ophøjede skygge aldrig bliver mindre," svarede Huckaback, da han med et salaam gik ud fra pashaen.

13. kapitel

Huckabacks sidste rejse

Deres Højhed vil forbavses over de uhørte hændelser, jeg havde på min sidste rejse, og jeg tror dristigt at kunne påstå, at intet menneske enten før eller siden har prøvet så meget eller har været i så ejendommelige, farlige stillinger som dem, som jeg blev bragt i af skæbnen.

Trods den fare, som jeg havde svævet i på mit tidligere togt til det nordlige Ishav, lod jeg mig overtale til at overtage kommandoen over en hvalfanger, der skulle afgå til de farvande. Vi sejlede tidligt på året fra Marseille for at komme nordpå i rette tid og kunne forlade Ishavet, inden det blev vinter. Vi var meget heldige ved vor ankomst til Baffinbugten og havde snart atten hvaler om bord. Efteråret var næppe begyndt, inden jeg begav mig på hjemrejsen, og vi styrede imod syd, da vi mødte to eller tre store isbjerge, på hvis kanter hvalrosserne lå i hele flokke. Da vi endnu havde nogle tomme fade, besluttede jeg at fylde dem med den tran, der kunne fås af disse dyr, og satte mine båd ud for at angribe dem. Vi dræbte en mængde, som vi sendte ombord, og fortsatte vort fiskeri med stort held, idet vi kun havde mistet en båd, hvis bundplanke var blevet stødt ud med et af disse svære dyrs hugtænder. Med et sprang vinden om og blev sydlig, og de små isbjerge, som da var til luvart af os, kom hurtigt hen imod det store bjerg, hvorfra vi fiskede. Harpunererne bemærkede det og rådede mig til at vende tilbage til skibet, men jeg morede mig sådan ved

fangsten, at jeg ikke ænsede deres råd. En hvalros lå i en lille hule, der tilfældigt havde dannet sig på den opstående kant af isbjerget, og da jeg ønskede at angribe den, gav jeg min båd ordre til at ro hen imod den. Der var dengang ikke mere end tredive alen vand mellem de to isbjerge, og da der pludselig opstod en vindbyge, nærmede de sig med stor hastighed. Folkene i de andre både roede straks bort, og det lykkedes dem at slippe fri og vende hjem med skibet, hvilket jeg senere erfarede, da jeg kom tilbage til Marseille. Men folkene i min båd, der var optaget af at se efter mig, mens jeg stod i boven af båden med harpunen for at kaste den i dyret, lagde ikke mærke til faren, før bådens spejl berørtes af det andet isbjerg. Under påvirkning af den tiltrækningskraft, der findes hos flydende legemer, fløj de to isbjerge som et lyn hen imod hinanden og knuste såvel folkene som båden.

Da jeg stod i boven af båden og hørte braget, fik jeg lige tid til i et øjebliks fortvivlelse at kaste mig ind i hulen på ryggen af hvalrossen, inden de to uhyre ismasser kom i berøring med hinanden. Det har uden tvivl været en forfærdelig larm, men jeg hørte den ikke, for jeg blev straks indesluttet i isen. I begyndelsen var der vel nogle revner, men da den sønden storm blæste isbjergene foran sig op imod nord, blev alt hurtigt tættet af frosten, og jeg fandt mig indespærret i et gemak på otte kvadratfods størrelse sammen med en hvalros.

Jeg skal ikke opholde Deres Højhed med at beskrive mine følelser. Det var min tro, at jeg ville leve en vis tid og så dø af mangel på luft, men i det tog jeg fejl. I begyndelsen var hulen ganske vist utålelig hed af den sammenhobede ånde, og jeg antog, at jeg snart ville blive kvalt. Alle mine forbigangne

synder randt mig i hu, jeg anråbte Gud om nåde og lagde mig ned for at dø, men så mærkede jeg, at varmen smeltede isen, og at derved en stor del bundet luft blev fri, så at jeg efter få minutters forløb åndede lettere. Dyret syntes imidlertid at være bange over den usædvanlige stilling, hvori det blandt sig, og holdt sig fuldkomment roligt. Og ligesom den druknende griber det ringeste halmstrå, sådan fløj også en tanke om min redning mig gennem hovedet. Jeg betænkte, hvor meget luft et så vældigt dyr måtte forbruge, og besluttede at gøre det af med det, for at jeg kunne have mere luft til mit eget behov. Jeg trak min kniv frem, stak den ned i ryghvirvlen mellem halsen og hovedet og skar således rygmarven over, hvorpå det straks døde.

Da jeg mærkede, at hvalrossen var helt død, krøb jeg ned af den og indtog en mere bekvem plads i den del af hulen, der var foran dens hoved, hvor jeg havde været bange for at vove mig hen, mens dyret var levende, for at det ikke skulle angribe mig med sine uhyre hugtænder. Luften blev snart renere, og jeg åndede mere frit. Deres Højhed vil måske undre Dem over det, men vist er det, at fra den tid af havde jeg ingen vanskelighed ved at trække vejret, hvad enten jeg nu fik luft fra selve isen, eller denne var porøs nok til at der kunne komme luft ind igennem den. I vort land har vi haft eksempler på kvinder og børn, der har været begravet i sneen i to måneder og dog er blevet taget levende ud og er kommet sig, skønt de under deres begravelse havde fået lidt eller ingen føde. Dette randt mig i hu, og da jeg vidste, at jeg af dyrets krop kunne have føde nok i hele år, begyndte jeg at nære håb om, at jeg endnu kunne frelses, hvis jeg drev så langt imod syd, at jeg kunne blive tøet ud. Jeg

var overbevist om, at isen omkring mig ikke kunne være mere end seks eller otte fod tyk, da jeg havde lys nok til at skelne dagen fra natten. Senere blev mit syn så meget skarpere, at jeg meget godt kunne se hver krog af den hule, jeg var indespærret i.

I den første måned nødte hungerens krav mig til at gøre hyppige angreb på hvalrossens lig. Senere tog min appetit af, og til sidst rørte jeg ikke en mundfuld mad i en hel uge – formodentlig af mangel på frisk luft og motion, for ingen af de ting kunne jeg siges at nyde. Jeg havde været omtrent to måneder i denne hule, da jeg fornemmede et voldsomt stød – ligesom af et jordskælv, og jeg tumlede op og ned i hulen og blev i et minut kylet om ligesom en ært i en rangle. Jeg havde næsten tabt bevidstheden, inden det var forbi. Da fandt jeg mig liggende på det, som tidligere var loftet i hulen. Heraf sluttede jeg, at det isbjerg, hvori jeg var indesluttet, var kommet i berøring med et andet, og at jeg var brudt løs fra det og nu drev om i havet sammen med andre stykker, som, når de samles i stor mængde, kaldes isflager. Om min stilling var forvandlet til det bedre, vidste jeg ikke, men forandringen indgav mig i alt fald nyt håb. Jeg beregnede nu, at der var gået fem måneder, og at det var midt om vinteren. Altså havde jeg ingen udsigt til at blive udfriet før næste forår.

"Allah wakbar, Gud er overalt!" afbrød pashaen ham. "Men jeg vil gerne vide, Huckaback, på hvad måde du nøjagtig vidste, hvor lang tid der var gået."

"Min baschi, hoved for tusinder!" svarede Huckaback, "det skal jeg forklare Deres Højhed. Jeg klemte engang min negl ved

roden og ventede at miste den. Den faldt imidlertid ikke af, men voksede ligesom før, og jeg lagde da mærke til, hvor tit folk skifter negle i løbet af et år. Det er akkurat hver anden måned, og herpå grundede jeg mine beregninger. Jeg lagde mærke til pletter på mine negle, og eftersom de voksede frem, beregnede jeg tiden."

"Maschallah, hvor underfuld er Gud! Allah Thaib! Godt sagt, ved Allah! Det ville aldrig være faldet mig ind," bemærkede pashaen. "Bliv ved med din historie."

"Efter min beregning var der gået fem måneder, da jeg en morgen hørte en skrabende lyd tæt ved mig. Kort efter så jeg tænderne af en sav komme ind i min bolig, og jeg sluttede ganske rigtigt af dette, at et skib var i færd med at skære sig gennem isen. Skønt min stemme ikke kunne høres, ventede jeg i ængstelig spænding på min befrielse. Saven nærmede sig meget til det sted, hvor jeg sad, og jeg var bange for, at jeg skulle blive såret, om ikke skåret midt over, men netop som den var to tommer fra min næse, blev den trukket tilbage. Sagen var den, at jeg var under hovedflagen, der var frosset sammen, og da den faste is var taget bort og skubbet til side, kom jeg op på overfladen. En strøm af frisk luft strømmede straks ind af den lille revne, som saven havde gjort, og den ikke blot tog vejret fra mig ved sin skarphed, men fremkaldte også en blodspytning. Da jeg hørte lyden af stemmer, betragtede jeg min befrielse som sikker. Skønt jeg forstod meget lidt engelsk, hørte jeg kaptajn Parrys navn hyppigt nævnt – det er et navn, som jeg formoder, at Deres Højhed godt kender.

"Jo vist! Har aldrig hørt det nævne," svarede pashaen.

"Det undrer mig, Deres Højhed. Jeg troede, at alle måtte have hørt tale om denne dristige sømand. Jeg skal bemærke, at jeg siden har læst hans rejse, og han omtaler som en mærkelighed den damp, der kom ud af isen, hvilken ikke var andet end den varme luft, der slap ud af min hule, da den blev gennemsavet. Det er ret mærkeligt, da det ikke blot beviser rigtigheden af, hvad han anfører, men også, at jeg virkelig har været der, sådan som jeg nu beskriver det for Deres Højhed.

Men ak! Mit håb svandt snart. Stemmerne blev svagere, jeg mærkede, at jeg blev skubbet ind under isflagen for at gøre plads for skibet, og da jeg kom op igen, frøs det vand, der havde fyldt den revne, som saven havde frembragt, og jeg var atter indelukket – måske for stedse. Jeg blev nu aldeles rasende af fortvivlelse, sønderrev mine klæder, slog mit hoved imod hulens hjørner og forsøgte at gøre en ende på min ynkelige tilværelse. Endelig sank jeg om, udmattet af mine voldsomme anstrengelser, og blev i flere dage liggende i mørk melankoli.

Men der er i vor natur en livskraft, som løfter vore hoveder op over fortvivlelsens vande. Håbet forlader os aldrig ikke engang i et isbjerg. Det følger os og holder os oppe til det sidste, og om vi end i vor forbitrelse forkaster dets velvillige tjenester, bliver det dog hos os, rede til at hjælpe og trøste os, når vi er tilbøjelige til at lytte til dets opmuntrende hvisken.

Jeg hørte atter efter dets indskydelser og levede i seks måneder af dem samt nu og da til afveksling af hvalroskødet. Det var nu sent på sommeren, og den is, vi havde været frosset fast i, var åbenbart smeltet bort. En morgen blev jeg forbavset

ved at se, at solens skin syntes at skifte stilling regelmæssigt hvert kvarter. Var det sket nu og da i dagens løb uden bestemte mellemrum, så ville jeg have troet, at den is, jeg var indespærret i, skiftede stilling på grund af vind og strøm, men regelmæssigheden forundrede mig. Jeg passede på og så, at fænomenet stadig fortsatte, men med kortere mellemrum, indtil lyset til sidst hvert minut viste sig på en anden side.

Efter nogen overvejelse faldt den gyselige tanke mig ind, at jeg måtte være drevet hen til Norges kyst og var under påvirkning af den skrækkelige hvirvel, der kaldes malstrømmen, samt at jeg om få minutter for evigt ville blive opslugt af dybet. Mens jeg tænkte på, at sådan noget kunne ske, skiftede lyset hver femten sekunder. "Det er altså ude med mig!" udbrød jeg fortvivlet, og idet jeg sagde det, blev det bælgmørkt. Jeg vidste nu, at jeg var draget ned i hvirvlen, og at alt var forbi.

Det vil måske undre Deres Højhed, at da den første smerte, som udsigten til min komplette undergang havde fremkaldt, var overstået, så var jeg så langt fra at føle rædsel over min stilling, at jeg tvært imod spottede med den. Jeg kunne ikke føle mere, og jeg ventede med fuldkommen ligegyldighed på enden. Af mærkerne i mine negle så jeg senere, at jeg var næsten seks måneder i Jordens indre. Endelig blev jeg en dag næsten blændet ved det stærke lys, der strømmede igennem min bolig, og jeg vidste nu, at jeg atter drev på vandet."

"Allah kebic! Gud er almægtig!" udbrød pashaen. "Hellige Profet, hvordan kom du da op igen?"

"I havnen ved Port Royal på Jamaica. Deres Højhed vil næppe tro det, men det er på min ære sandt."

"Solens hede var så stor, at den is, der omgav mig, efter meget kort tids forløb var tøet bort, og jeg befandt mig i frihed, men endnu drev jeg om på hvalrossens krop og den is, der var under vandet. Isen forsvandt snart, og skønt jeg var næsten blind af solens stråler og halvkvalt ved den pludselige forandring af klimaet, ventede jeg dog, siddende overskrævs på det døde dyrs ryg, tålmodigt på at nå land, som ikke var en fjerdingvej borte. Men søbrisen var endnu ikke kommet, og inden jeg nåede kysten, kom der op på siden af mig en vældig haj, der var vel kendt blandt englænderne under navnet Port Royal Tom og fik daglige rationer af guvernementet for at blive i havnen og således forhindre matroser fra at svømme i land for at desertere. Jeg fandt det hårdt, at jeg skulle prøve sådanne nye farer efter at have været nede i malstrømmen, men der var intet at gøre ved det. Den åbnede sit uhyre gab, og havde jeg ikke straks flyttet mit ben, ville den have bidt det af. Imidlertid tog den så stort et stykke af min hvalros, at den krængede helt om på siden. Atter angreb den dyret og fortsatte at tage det ene stykke efter det andet ud af min ganger, indtil jeg var bange for, at den til sidst ville komme til rytteren. Da kom der heldigvis en bådfuld sorte, som var ude for at fange flyvefisk, og som nu så mig og roede mig til hjælp. De førte mig i land og bragte mig til guvernøren, som jeg gav en beretning om mine hændelser, men englænderne tror altid, at ingen andre end dem selv kan have vidunderlige tilskikkelser. Han kaldte mig en løgner og satte mig i kachotten, og da der for nylig var blevet taget en sørøverskonnert, hvis mandskab var blevet henrettet, blev jeg erklæret for at have hørt til dem, men da det klart blev godtgjort, at skibet kun havde haft tredive mand om bord,

mens de allerede havde hængt syvogfyrre, fik jeg lov til at forlade øen, hvilket jeg gjorde på et lille skib, der skulle til Amerika, og som jeg fik tilladelse til at sejle med mod at gøre tjeneste om bord.

Vi var kommet nord for Bahamaøerne og holdt imod vest for en let brise, da vi en tidlig morgen så, at der dannede sig flere skypumper i forskellige retninger. Jeg havde frivagt, men da jeg aldrig havde set noget af disse mærkelige naturfænomener, gik jeg op på dækket for at få min nysgerrighed tilfredsstillet."

"Sig mig, hvad er en skypumpe?" spurgte pashaen, "jeg har aldrig før hørt tale om sådan nogen."

"En skypumpe, Deres Højhed, består i, at store vandmasser drages op i skyerne – det er en af de kæmpemæssige operationer, ved hvilke naturen, tilsyneladende uden anstrengelse, gennemfører sin vilje og viser mennesket, hvor ubetydelige selv dets mest lovpriste foretagender er."

"Hm! Så det er altså en skypumpe?" svarede pashaen. "Jeg er omtrent lige så klog som før."

"Jeg skal beskrive den tydeligere for Deres Højhed, for ingen ved bedre, hvad en skypumpe er, end jeg."

"Der var en sort sky over vore hoveder, og vi så, at den hurtig sænkede sig ned i nogen tid. Da blev hovedmassen af den stående stille, mens en del af den fortsatte at bugne ud nedefter, indtil den havde antaget form af en vældig gelepose. Fra enden af denne pose fortsatte en tynd, sort dampspids at sænke sig ned, indtil den var kommet halvvejs mellem skyen og havet. Vandet neden under krusedes da på overfladen, dets

bevægelse blev større og større, og til sidst sydede og boblede det ligesom en stor kedel, og kastede skum rundt i alle retninger. Nogle minutter efter sås en lille spiraltråd af vand at hæve sig op i luften og møde den spids, der havde sænket sig ned imod den fra skyen. Da forbindelsen var sket, tiltog tråden hvert øjeblik i størrelse, indtil den var opsvulmet til en vandsøjle på flere fod i diameter, som fortsatte at forsyne den tørstige sky, indtil den var mættet og ikke kunne drikke mere. Derpå gik den midt over, søen blev glat ligesom før, og himlens sendebud fløj bort på vindens vinger for at udøse sin byrde over den tørre jord i forfriskende og frugtbargørende regnbyger.

Mens jeg stod ved hakkebrættet, hensunket i beundring over denne naturens vidunderlige virksomhed, gibbede storbommen og ramte mig med sådan kraft, at jeg blev kastet ud i havet. Da en anden skypumpe var i begreb med at danne sig i nærheden af skibet, blev kaptajnen og mandskabet urolige og satte uden at ænse mig alle sejl til for at slippe bort, for de vidste, at hvis den tilfældigvis brast over dem, ville de gå til bunds under trykket af dens uhyre vægt. Jeg var næppe kommet op på overfladen, før jeg så, at vandet rundt om mig var i bevægelse, og alle mine anstrengelser for at svømme bort var frugtesløse, for jeg var indenfor tiltrækningskredsen. Jeg var således overladt til min skæbne, og overbevist om, at jeg ikke kunne svømme i mange minutter, slugte jeg så hurtigt, som jeg kunne, det salte vand, for at min dødskamp snart kunne være forbi.

Men mens havet brusede op, følte jeg mig lidt efter lidt draget mere hen imod centrum, og da jeg var lige i midten, blev jeg løftet op i en siddende stilling på den spiraltråd af vand, der,

som jeg før forklarede Deres Højhed, løftede sig op for at forene sig med den fra skyen udgående spids. Der sad jeg og hævedes hvert sekund højere og højere, balancerende ligesom den forgyldte marvkugle, der spiller på den lodrette stråle af springvandet i den indre gård ved Deres Højheds palads. Jeg så ned og så ikke ret langt derfra skibet, hvis kaptajn og mandskab forbavset stirrede op efter det uvante skue."

"Det tror jeg nok," bemærkede pashaen.

"Snart nåede jeg skyens spids, der syntes ligesom utålmodig efter at modtage mig, og så snart mit hår kom indenfor området af dens tiltrækningskraft, blev det løftet i vejret, grebet og snurret rundt. Samtidig med, at jeg blev hvirvlet omkring blev jeg løftet op med stedse stigende hurtighed. Endelig var jeg da landet i god behold og satte mig nu for at trække vejret, som jeg nær havde mistet for bestandig."

"Og må jeg spørge, hvor satte du dig, Huckaback?"

"På skyen, Deres Højhed."

"Hellige Profet! Kunne en sky bære dig?"

"Når Deres Højhed vil erindre, at skyen samtidig optog i sig adskillige tons vand, vil det ikke undre Dem, at den kunne bære mig."

"Det har du ret i," svarede pashaen. "Det er rigtig en vidunderlig historie, men inden du går videre, må du sige mig, hvad skyen bestod af."

"Det er temmelig vanskeligt at forklare Deres Højhed. Jeg kan kun sammenligne den med et vådt tæppe. Jeg fandt den

overordentlig kold og klam, og jeg fik, mens jeg var der, en gigt, som jeg kan mærke endnu den i dag."

"Da skyen var mættet, brast søjlen, og vi steg hurtigt op, indtil kulden blev overordentlig bidende. Mens vi svævede af sted, kom vi forbi en regnbue, og jeg blev højligt forbavset ved at se, at nøglen til min kiste og min foldekniv banede sig vej ud gennem klædet i min stortrøje og fløj med stor hast hen imod den, hvor de satte sig fast på de violette stråler, hvoraf jeg sluttede, at disse stråler var magnetiske. Jeg omtalte engang dette ejendommelige tilfælde for en engelsk dame, som jeg traf på mine rejser, og jeg har siden erfaret, at hun har meddelt det til de lærde selskaber som en opdagelse, hun har gjort. Jeg tilgiver hende imidlertid, da hun var et meget kønt fruentimmer. Da jeg fik lyst til at kaste et blik ned på Jorden, stak jeg med min finger hul i bunden af skyen og blev forbavset ved at se, hvor hurtigt den snurrede rundt. Vi var steget så højt til vejrs, at vi var uden for dens tiltrækningskrafts område, og stod følgelig stille. Jeg havde været i skyen i omtrent seks timer, og skønt jeg var tæt ved Amerikas kyst, da jeg blev løftet der op, havde jeg nu netop det Gode Håbs Forbjerg i sigte. Jeg kunne danne mig en rigtig god forestilling om jordklodens bygning, for fra den umådelige højde kunne jeg se helt ned til bunden af Atlanterhavet. Deres Højhed kan være forvisset om, at i fald man vil se mere, end andre folk kan, er det nødvendigt at være oppe i skyerne."

"Meget sandt," svarede pashaen, "men bliv ved."

"Jeg følte stor interesse for den kemiske proces, hvorved saltvand forvandles til fersk, og som foregik med stor hurtighed, mens jeg var deroppe. Måske behager Deres Højhed, at jeg skal forklare den. Det vil kun lægge beslag på Deres opmærksomhed i en time."

"Nej, spring det over, Huckaback, og gå videre."

"Men så snart jeg havde tilfredsstillet min nysgerrighed, begyndte jeg at blive urolig over den stilling, som jeg befandt mig i, ikke så meget af hensyn til de fornødne subsistensmidler, for dem var mere end nok af."

"Mere end nok! Men hvad kunne du da få at spise?"

"Der var en masse fersk fisk, Deres Højhed, der var løftet op i vandsøjlen på samme tid som jeg, og det ferske vand lå allerede i små pytter omkring mig. Men kulden var forfærdelig, og jeg følte, at jeg ikke kunne udholde den i mange timer til. Men hvordan jeg skulle komme ned igen, var en gåde, som jeg ikke kunne løse.

Den blev imidlertid snart løst for mig, for da skyen havde fuldendt sit kemiske arbejde, sænkede den sig lige så hurtigt, som den tidligere var steget, og sluttede sig til mange andre, der var indviklet i en skarp fægtning. Da jeg så dem fare imod hinanden og udsende det elektriske fluidum under deres voldsomme sammenstød, opfyldtes jeg af rædsel og angst for, at jeg i et sammenstød med en modstander enten skulle blive slynget ned i afgrunden eller forbrændt af himlens artilleri. Men jeg var heldig nok til at slippe. Den sky, hvorpå jeg sad,

sænkede sig til en afstand af halvandet hundrede alen fra jorden og blev da jaget af sted af vinden med sådan fart og støj, at jeg så, vi var inde i en orkan.

Da vi nærmede os jorden, kunne skyen ikke modstå tiltrækningskraften og nødtes til at aflevere sin byrde, så at jeg faldt ned med sådanne vandstrømme, at syndfloden randt mig i hu. Hvirvelvinden var nu på det højeste. Stormen hvinede og brølede i sit vilde raseri, og så stor var dens kraft, at jeg faldt ned i en spids vinkel."

"Hvad faldt du i?" afbrød pashaen ham. "Jeg ved ikke, hvad det er."

"Jeg faldt i skrå retning, Deres Højhed, og beskrev hypotenusen mellem grundlinjen og perpendikulæren, der dannedes af vindens magt og tyngdekraften."

"Hellige Profet! Hvem kan forstå sådan noget tøjeri? Tal tydeligt. Ler du ad vort skæg?"

"Min Allah! Gud forbyde det! Hellere ville Deres tjener æde skarn," svarede Huckaback.

"Min mening var, at vinden var så stærk, at den næsten bar mig, og da jeg berørte vandet, idet jeg faldt ned på toppen af en bølge, hoppede jeg op igen og rikochetterede flere gange fra den ene bølge til den anden ligesom en kugle, der af en kanon er skudt ud langs vandskorpen, eller en østersskal, hvormed et legende barn slår smut. Det sidste spring, jeg gjorde, bragte mig op i rigningen på et lille skib, der lå krænget på siden, og jeg fik næppe tid til at trække vejret, inden det kæntrede. Jeg klatrede op ad spanterne og satte mig overskrævs på kølen. Der

sad jeg i to eller tre timer, så havde orkanen raset ud. Skyerne forsvandt, solen brød frem i al sin glans, søen blev atter rolig ligesom før, og naturen syntes lige som ondskabsfuldt at smile ad sin egen ødelæggelseslyst. Landet var tæt ved mig, og skibet drev på grund. Jeg erfarede, at jeg var på Ile de France, og var altså i løbet af tolv timer på en vidunderlig måde kommet om fra den ene side af jordkloden til den anden. Jeg fandt øen i en sørgelig medtaget tilstand. Hele års arbejde var blevet ødelagt af en times storm – jordens afgrøde var fejet bort – husene var jævnet med jorden – skibene lå i stumper og stykker på strandbredden – alt var jammer og ødelæggelse. Imidlertid blev jeg godt modtaget af mine landsmænd, som beboede øen, og efter fireogtyve timers forløb sang og dansede vi alle sammen ligesom før. Jeg opfandt en meget smuk kvadrille, som jeg kaldte "Orkanen". Den begejstrede hele øen og belønnede indbyggerne for alle deres lidelser. Men jeg længtes efter at komme hjem, og da et hollandsk skib skulle sejle lige til Marseille, priste jeg mig lykkelig over at kunne tage med det på samme vilkår som dem, der havde sat mig i stand til at forlade Vestindien. Vi sejlede, men inden vi havde været fireogtyve timer på søen, mærkede jeg, at kaptajnen var en meget hidsig mand og en frygtelig tyran. Jeg var ikke meget stærk, og da jeg ikke kunne udføre matrostjeneste, som jeg ikke havde været vant til, pryglede han mig så ubarmhjertigt, at jeg alvorligt overvejede, om jeg skulle dræbe kaptajnen og derefter springe over bord, eller om jeg skulle finde mig i min hårde skæbne. Men en aften, mens jeg lå forude og klagede mig efter en af kaptajnen modtaget revselse, der gjorde mig uduelig til al yderligere tjeneste, indtraf der en forbavsende hændelse, som

var årsag til, ikke blot at jeg antog den muhamedanske religion, men også, at jeg brugte de ytringer, som tiltrak sig Deres Højheds opmærksomhed, da De forklædt kom forbi. "Hvorfor bliver jeg således bestandig forfulgt?" udbrød jeg fortvivlet. Og da jeg sagde disse ord, stod der for mig en ærværdig skikkelse med et bølgende skæg og en bog i hånden. Han svarede mig:

"Fordi du ikke har antaget den sande tro, Huckaback."

"Hvad er den sande tro?" spurgte jeg forbavset og forfærdet.

"Der er kun en Gud," svarede han, "og jeg er hans profet."

"Barmhjertige Allah!" udbrød pashaen, "det må jo have været Muhammed selv."

"Det var det, Deres Højhed, skønt jeg dengang ikke vidste det."

"Bevis mig, at det er den sande tro," sagde jeg. "Det skal jeg," svarede han. "Jeg skal formilde den vantro kaptajns hjerte." Og dermed forsvandt han. Næste dag kom skibets kaptajn til min forbavselse hen til mig, hvor jeg lå på bakken, bad om forladelse for den grusomhed, han havde gjort sig skyldig i, fældede tårer over mig og lod mig bære ned i sin kahyt. Han lagde mig i sin egen køje og plejede mig, som han ville have plejet et yndlingsbarn. Efter kort tids forløb kom jeg mig, men han ville fra nu af ikke lade mig forrette nogen tjeneste, påstod, at jeg skulle være hans gæst, og overvældede mig med al mulig godhed."

"Gud er stor!" udbrød pashaen.

"Jeg lå i min køje og grundede over disse ting, da den ærværdige skikkelse atter viste sig for mig.

"Er du nu overbevist?"

"Det er jeg," svarede jeg.

"Så bevis det ved at underkaste dig loven, så snart du kan. Du skal blive belønnet for det – ikke straks, men når du har bevist din tro. Du skal fortsætte med at virke i dit kald på søen. Og når du engang sidder i divanet i Cairo sammen med to personer, der oprindelig har hørt til samme stand som du, uden at andre er til stede, og du har meddelt dem denne hemmelighed, så skal du blive sat til at kommandere pashaens flåde, der under din anførsel stedse skal have lykken med sig. Dette skal være lønnen for din troskab."

Der er nu gået fire år, siden jeg antog den sande tro, og bøjet under armodens vægt kom jeg til at udbryde i de ord, som Deres Højhed hørte, for hvordan kan jeg nogen sinde håbe at træffe to barberer i divanet, uden at andre er til stede?"

"Hellige Profet! Hvor det er sælsomt! Mustapha har jo været barber, og det har jeg med," udbrød pashaen.

"Gud er stor!" svarede renegaten og kastede sig ned for pashaens fødder. "Så skal jeg altså kommandere Deres flåde?"

"Fra denne stund af," svarede pashaen. "Mustapha, kundgør min vilje."

"Den nuværende anfører," svarede Mustapha, der ikke lod sig narre af den snedige renegat, "er meget afholdt af folkene."

"Så lad ham hente og hug hans hoved af. Skal han sætte sig op imod Muhammeds befalinger?"

Veziren bukkede, og pashaen forlod divanet.

Renegaten og Mustapha så i nogle sekunder på hinanden, den første med et smil på læberne, den sidste helt betaget af forbavselse. "Du har et stort talent, Selim," bemærkede veziren.

"Takket være Deres anbefaling og min egen opfindsomhed vil det endelig få lejlighed til at udrette noget. Husk på, vezir, at jeg er taknemmelig – De forstår mig."

Og renegaten forlod divanet, mens Mustapha fremdeles stod hensunket i forundring.

14. kapitel

"Mustapha," sagde pashaen, idet han tog sin pibe ud af munden efter at have røget en halv time i tavshed, "jeg har tænkt på, hvor forunderligt det er, at vor hellige Profet (velsignet være hans navn!) har gjort sig så stort besvær med sådan en søn af Schitan som denne renegatskurk, denne Huckaback, hvis religion kun er i hans turban. Ved Profetens sværd, er det ikke forunderligt, at han har sendt ham hen at kommandere min flåde?"

"Det var Deres Højheds vilje," svarede Mustapha, "at han skulle kommandere Deres flåde."

"Maschallah! Var det ikke Profetens vilje?"

Mustapha røg på sin pibe og svarede ikke.

"Han fortalte udmærkede historier," bemærkede pashaen efter en ny pause.

"Det gjorde han," svarede Mustapha tørt. "Ingen kessehgou af vore rettroende kunne måle sig med ham, men det er nu forbi, og den hund af en giaur må vise sig som en Rustam i Deres Højheds tjeneste. Da jeg vidste, at Deres Højhed ønskede adspredelse, og at det var en pligt for Deres slave, som kun skinner ved lyset fra Deres åsyn, at skaffe Dem den, har jeg siden i går, da solen gik ned, bange for at finde sin glans overstrålet af Deres Højheds, ladet anstille fattige efterforskninger i hele verden og har opdaget, at der i den karavane, som nu har gjort rast ved byens udkant, er en kendt kessehgou, som drager til Mekka for at bringe sin hyldest ved

vor Profets kiste, og jeg har afsendt pålidelige sendebud for at føre ham frem for min baschi, for hvem Deres slave og de tusinder, over hvilke han hersker, kun er som støv." – Og Mustapha bukkede dybt.

"Aferin, fortræffeligt!" udbrød pashaen, "og hvornår vil han være her?"

"Inden det rør, der nu hædres ved at kysse Deres Højhed læber, begejstret har udåndet røgelsen fra endnu et hoved fuldt af den duftende urt, vil kessehgouens tøfler blive sat ved paladsets dørtærskel. Be Chesm, på mine øjne komme det!"

"Det er godt, Mustapha. – Slave," fortsatte pashaen, idet han vendte sig til den opvartende græker, der stod med korslagte arme og nedslagne øjne, "Kaffe – og vantroernes stærke vand."

Pashaens pibe blev stoppet igen, kaffen blev hældt ned gennem deres respektive svælg, og den forbudne stærke drik blev drukket med dobbelt velbehag, netop fordi den var forbudt.

"Det må bestemt være en fejltagelse, Mustapha. Siger ikke Koranen, at alt, som er godt, er bestemt for de rettroende, og er dette ikke godt? Hvordan kan det da være forbudt? Kan det være bestemt for vantroerne? Gid de og deres fædres grave bliver evig besudlede!"

"Amen!" svarede Mustapha, idet han satte sin kop fra sig og drog et dybt suk.

Mustaphas beregninger viste sig rigtige. Inden pashaen havde røget sin pibe ud, blev det meddelt, at den mand, der skulle fortælle historier var kommet, og efter af hensyn til anstanden at have ventet i nogle minutter, der forekom den

utålmodige pasha som en evighed, klappede Mustapha i hænderne, og manden blev ført ind.

"Kosch amedeid! Du er velkommen," sagde pashaen, da kessehgouen trådte ind i divanet. Det var en spinkel, fint bygget person på omtrent tredive år.

"Jeg er her for at adlyde pashaens vilje," svarede manden med en højst velklingende stemme, idet han gjorde en dyb salaam "Hvad forlanger Hs. Højhed af sin slave Menouni?"

"Hs. Højhed forlanger en prøve på dit talent og en lejlighed til at udøve sin gavmildhed."

"Jeg er ringere end støv og er rede til at dække mit hoved med aske, om ikke min sjæl føler sig i den syvende himmel ved Hs. Højheds nedladenhed. Dog vil jeg gerne udføre hans bud og så gå, for et løfte til Profeten er helligt, og der står skrevet i Koranen – "

"Du skal ikke bryde dig om Koranen i dette øjeblik, gode Menouni, Vi forlanger en prøve af dig på din kunst. Fortæl mig en historie."

"Såre stolt vil jeg være af denne ære. Vil ikke mit ansigt blive hvidt for al evighed? Skal Deres slave fortælle om Leilahs og Mainouns elskov?"

"Nej, nej," svarede pashaen, "det skal være noget, som kan interessere mig."

"Så vil jeg fortælle historien om den arrede elsker."

"Det klinger godt, Mustapha," bemærkede pashaen.

"Hvem kan forudse så godt som Deres Højhed?" svarede Mustapha. "Menouni, det er pashaens vilje, at du skal begynde."

"Deres slave adlyder. Deres visdom kender alt for vel geografi – "

"Ikke det jeg ved af. Har han nogen sinde sat sine tøfler ved vor dørtærskel, Mustapha?"

"Jeg antager," svarede Mustapha, "at han går hele verden om, og han må altså også have været her. Fortæl, Menouni, og stil ikke sådanne spørgsmål. I kraft af sin stilling ved Hs. Højhed alt."

"Det er sandt," sagde pashaen, idet han med stor værdighed og tilfredshed rystede sit skæg.

"Jeg dristede mig kun til at stille dette spørgsmål," svarede Menouni, hvis stemme var blød og sølvklar som en fløjte på en stille sommeraften, "da jeg antog, at kendskab til denne videnskab var nødvendig for at forstå den del af verden, hvorfra min fortælling stammer, men jeg har ædt skarn og er dækket med undseelse over min indiskretion, der ikke ville være hændt, hvis ikke den høje sultan, da jeg havde den ære at fortælle historien for ham, havde behaget at afbryde mig, fordi han ikke var aldeles overbevist om, at det pågældende land var ham bekendt. Men jeg skal nu begynde på min fortælling, der skal skride frem med kamelens majestætiske gang, når den stolt skrider på sin pilgrimsvandring gennem ørkenen hen imod vor hellige Profets kiste."

Den arrede elsker

"I den nordøstlige del af den store indiske halvø fandtes der et blomstrende og udstrakt rige, der var udmærket ved landets skønhed, jordbundens frugtbarhed og klimaets sundhed. Dette rige blev begrænset imod øst af et land ved navn Lusitania, der imod nord strakte sig hen imod Islandets kyst, sådan kaldet på grund af den stærke varme om vinteren. Imod syd blev det

begrænset af en strimmel land, hvis navn jeg har glemt, men den ligger ud til det hav, som beskytter den store khan af Tatariets besiddelser. Imod vest begrænses det af et andet rige, hvis navn jeg ligeledes har glemt, og imod nord atter af et andet rige, hvis navn jeg ikke mindes. Efter denne forklaring, og med Deres Højheds kundskaber, i sammenligning med hvilke den vise Lokmans kun var som frøet i forhold til vandmelonen, behøver jeg næppe at sige, at det var det gamle rige Souffra."

"Menouni, du har ganske ret," bemærkede pashaen. "Bliv ved."

"Lykkelig er Deres slave over at befinde sig ansigt til ansigt med så megen visdom," fortsatte Menouni, "for jeg tvivlede derom. Deres åsyns glans havde forstyrret min hukommelse, ligesom karavanen opskræmmer ørkenens zebraføl.

I dette dejlige rige, hvor nattergalene sang deres liv bort i kærlighed til rosen, og rosen udsendte sin duft, indtil luften var opfyldt af den lifligste vellugt, lig den, der indåndes af de rettroende, når de nærmer sig Paradisets porte og fortrylles ved huriernes vinken fra de gyldne mure, der levede en skøn hindu-prinsesse, som vandrede i ynde, og hvis smil var et bud om at være lykkelig til alle dem, på hvilke det faldt, og dog havde hun af grunde, som jeg skal berette i min fortælling, hørt nattergalen klage i atten somre og var endnu ugift. I dette land, som dengang af Allah var befolket med vantro, der skulle gøre det frugtbart for de rettroende og være deres slaver ved deres ankomst dertil, hvilken fandt sted nogen tid efter de tildragelser, jeg nu beretter, var det ikke skik blandt kvinderne

at leve det usynlige liv, som kun tillades dem, der bidrager til Koranens tilhængeres fryd, og skønt det skete med stor ærbarhed, viste de dog ved højtidelige lejligheder deres yndigheder frem for almenhedens blikke, for hvilken fejl de uden tvivl, skønne som de var, hvis de havde haft sjæle, ville være blevet fordømt for al evighed. Civilisationen må, som Menon har sagt, strække sig vidt og bredt, inden andre folkeslag vil blive så dannede, at de efterligner os i vore haremmers glans, tryghed og lykke, og når jeg endvidere bemærker for Deres Højhed – "

"Gå videre, gode Menouni," afbrød Mustapha ham. "Hs. Højhed bryder sig ikke om bemærkninger."

"Nej, ved vort skæg," tog pashaen ordet, "det tilkommer dig at fortælle din historie og mig at gøre bemærkninger, når den er færdig."

"Jeg står ansigt til ansigt med visdommen," sagde Menouni, der bukkede dybt og fortsatte:

Den skønne Babe-bi-bobu, for det var prinsessens navn, hvilket på landets sprog betød "Glædens flødetærte", blev ved sin faders død dronning over souffrarierne, og ved hans testamente, som var besvoret af alle rigets mægtige, blev det pålagt hende i en alder af tolv år at tage sig en mand, men det var udtrykkelig bestemt, at den begunstigede yngling skulle være af samme høje kaste som hun og uden ar eller lyde. Da derfor den skønne Babe-bi-bobu to år efter sin faders død havde nået en alder af tolv år, blev hurtigløbere og rappe sendebud, ridende på de hurtigste dromedarer og arabiske

heste af det reneste blod, sendt rundt i hele riget Souffra for at bekendtgøre testamentets bud, hvilken nyhed derfra bredte sig ud til de tilstødende riger og fra dem fløj rundt til alle verdens hjørner, så at ingen var uvidende derom. I kongeriget Souffra, hvor valget skulle træffes, var alle fornemme ynglinge i feberspænding, fordi de havde udsigt til at opnå denne ære, og alle ynglinge af en lavere kaster var ligeledes febersyge ved tanken om, at de ingen udsigt havde til at opnå en sådan ære. Alle kvinder af høj eller lav kaste eller slet ingen kaste var febersyg, fordi – fordi –"

"Fordi de altid er det," afbrød pashaen ham. "Bliv ved, Menouni."

"Jeg takker Deres Højhed, fordi I har hjulpet mig ud af min forlegenhed, for hvem kan anføre grunde før kvinders adfærd?"

"Nok er det, hele landet var febersygt af håb, fortvivlelse, skinsyge, misundelse nysgerrighed, forundring, tvivl, tro, vantro, høren, fortællen, sladren, afbrydelse og mange andre årsager, som det er for kedeligt at omtale. Ved det første budskab satte enhver souffrarisk yngling nye strenge på sin mandolin og troede sig sikker på at blive den lykkelige mand. Håb gennembævede hele landet. Roserne steg til den dobbelte pris. Rosenolien blev forfalsket, for at det uhyre begær kunne blive tilfredsstillet, og nattergale blev næsten tilbedte, men det kunne ikke vare ved i længden. Tvivl fulgte på håbet, da nærmere eftertanke sagde dem, at af tre millioner ynglinge, som alle kunne vælges, kunne kun en blive lykkelig. Men når der er så mange rådgivere, varer det en tid, inden der kan tages

beslutning, og så talrige var landets magnaters møder, drøftelser, debatter, diskussioner, taler og forskellige indvendinger, at den skønne paradisfugl i en alder af atten år endnu ikke havde fået nogen mage og sang sine jomfruelige kvad i de kongelige lundes ensomhed."

"Men hvorfor," afbrød pashaen fortællingen, "hvorfor giftede de hende ikke bort, når der var tre millioner unge mennesker, som var villige til at tage hende? Jeg kan ikke fatte grunden til, at det blev opsat i seks år."

"Grunden, Deres Højhed, var, at Souffras stormænd ikke var begavede med Deres glimrende visdom, ellers ville den skønne Babe-bi-bobu ikke så længe havde smægtet efter en mand. Al denne opsættelse foranledigedes af tvivl, hvilken digterne med rette kalder opsættelsens fader. Det var en tvivl, der opstod hos en af brahminerne, som, når en tvivl opstod hos ham, idelig og idelig gumlede på den, men aldrig tyggede, slugte og fordøjede den, og sådan blev bevarelsen af den kongelige slægt bragt i fare. I flere år havde aspiranterne efter kongelig værdighed og mere end kongelig skønhed færdedes omkring hoffet, hver med sin mandolin på armen og en vældig pakke kærlighedssonetter båret efter sig af en slave, og dog var alt lutter tvivl, og den skønne prinsesse Babe-bi-bobu vedblev at være ugift."

"Vi tvivler om, at vi nogen sinde vil komme til tvivlen," afbrød pashaen ham utålmodigt, "eller prinsessen til en mand."

"Tvivlen skal nu blive lagt for Deres Højheds fødder. Den gjaldt betydningen af de ord: *Uden ar eller lyde*, og spørgsmålet var, om *modermærker* skulle betragtes som *ar* eller *lyder*. Braminen var af den mening, at modermærker *var* lyder, og mange andre var enige med ham. Det vil sige, alle de, som ingen modermærker havde, var af hans mening, mens på den anden side de, som var begunstiget med disse kendemærker, påstod, at de, langt fra at være ar eller lyde, måtte betragtes som skønhedspletter, der af Himlen var skænket de mest begunstigede mennesker. Tvivlen antog store dimensioner, og den skønne prinsesse Babe-bi-bobu forblev ugift. Det store spørgsmål blev til sidst meget passende henvist til muftiernes afgørelse. Disse vismænd behandlede det, endevendte det, drejede det, adderede, multiplicerede, subtraherede og dividerede, drøftede det fastende, drøftede det med fuld mave, nikkede over det, drømte om det, sov på det, vågnede op med det, analyserede det, kritiserede det og skrev otteogfyrre foliobind, hvoraf fireogtyve var for, fireogtyve imod spørgsmålet. Den eneste slutning, hvortil de endelig kunne komme, var, at *modermærker* var *modermærker*, og den skønne prinsesse Babe-bi-bobu vedblev at være ugift.

Spørgsmålet blev da optaget til drøftelse fra et religiøst synspunkt af landets dervisher og fakirer. De delte sig i to partier, gennemgik spørgsmålet ved en disput under et indisk figentræ, som varede i atten måneder, og endnu havde ikke halvdelen af de hellige mænd tilkendegivet deres anskuelser om sagen. Kede af at tale begyndte de at slås og derpå at forkætre og bandlyse hinanden. Over tusinde omkom på hver side, og endnu vedblev den skønne prinsesse Babe-bi-bobu at være

ugift. Rigets kollegier og skoler optog spørgsmålet og drøftede det metafysisk, og efter at begge parter uigenkaldeligt havde spildt toogtyve millioner argumenter, var spørgsmålet lige så uløst som altid og den skønne prinsesse Babe-bi-bobu vedblev at være ugift.

Men det var ikke alt, for endelig deltog det hele folk i striden og splittedes i fanatiske og forbitrede partier, så at den ene by stod imod den anden, indbyggere imod indbyggere, hus imod hus, familie imod familie, mand imod hustru, fader imod søn, broder imod søster, ja der fandtes tilfælde, hvor en mand, der havde tvivl til begge sider, var sin egen modstander. Hele nationen greb til våben, idet den delte sig i modermærkere og antimodermærkere. Fire hundrede opstande og fire hundrede borgerkrige var følgen, og hvad der var det værste, den skønne prinsesse Babe-bi-bobu vedblev at være ugift. Deres Højhed må indrømme, at det var et meget kildent spørgsmål –"

"Hvad er din mening, Mustapha?" spurgte pashaen.

"Skal Deres slave tale? Så vil jeg sige, at det var urimeligt at gøre sådan et bjerg af en myretue."

"Meget sandt, Mustapha. Denne prinsesse vil aldrig blive gift. Bliv ved, gode Menouni."

"Jeg skal bemærke, Deres Højhed, at de, der holdt på modermærkerne, var det stærkeste og mest anmassende parti. Ikke tilfredse med at bære de naturlige mærker, satte de kunstige modermærker af alle former fast i deres ansigter, og de voldsomste partigængere så ud, som om de led af en hudsygdom. Det var også et ejendommeligt forhold, at ingen modermærkere nogen sinde hørtes at skifte parti, mens mange

antimodermærkere fandtes efter badning at gøre sig skyldige i skammeligt frafald. Alting var ulykkeligt, og landet var i anarki og forstyrrelse, da spørgsmålet heldigvis blev afgjort ved en bemærkning af en tolvårig slavedreng, der regelmæssigt hver morgen, når han stod op, fik prygl af sin herre, der mistænkte ham for at være modermærker, og lige så regelmæssigt hver aften af sin frue, der havde mistanke om, at han var antimodermærker. Den stakkels lille fyr hviskede til en anden dreng, at modermærker både var lyde og ikke lyde, alt eftersom folk tilfældigvis tænkte om dem, men at han for sit vedkommende slet ikke tænkte over den sag. Spioneriet var dengang så stærkt udviklet, at selv en hvisken hørtes milevidt omkring, og denne bemærkning blev også rapporteret. Den var virkelig ny, fordi den var neutral, og man dengang ikke tillod eller tænkte på neutralitet. Der blev mumlet om den over alt. Bemærkningen erklæredes for mageløs, den fløj som en løbeild gennem forstæderne, den brusede gennem byen, den rystede selve paladsets porte. Endelig nåede den de hellige i divanet, som erklærede at den var inspireret af guddommen, og straks udstedtes der et højtideligt edikt, hvori det fremsattes som en vigtig trosartikel i Souffra, at modermærker ikke var ar og kun lyde, når de betragtedes som sådanne. Alle priste dette edikts visdom. Det blev læst og antaget som en trosartikel. Byer hilste byer, huse lykønskede huse, og frænder trykkede hinandens hænder, ja, så vidt gik det, at mænd og koner forsonedes, og hvad der var endnu glædeligere, der var nu nogen udsigt for den skønne prinsesse Babe-bi-bobu til ikke længere at vedblive at være ugift.

Dette heldige edikt, efter hvilket det var klart, at de, som troede, at et modermærke var en lyde, var aldeles sikre, og at de, som ikke troede det, ikke var i nogen som helst fare, bragte alting i orden. Hovedstaden fyldtes atter med aspiranter, luften pintes på ny ved mandolinernes musik og fyldtes med duften af rosenolie. Hvem kan forsøge at skildre paladsets pragt og den strålende hal, hvor prinsessen sad for at modtage hyldest af blomsten af rigets ungdom? Drømmende milde, søde, elskovsfulde og bløde var de liflige toner fra de kvædende aspiranter eller syngende piger, der snart sagte, snart stærkere lod deres melodier strømme frem, mens langs siderne af den smagfulde, af høje søjler bårne hal de dansende piger, hver især så skøn som Arti selv i hendes glans, bølgende snart frem og snart tilbage, næsten syntes i forening at kræve den hyldest, der kun tilkom den uforlignelige person, som på engang glødede og smægtede på sin smaragdtrone. Tre dage havde prinsessen siddet i denne glædehal, træt og ked af den stadige strøm af Souffra-ynglinge, der kastede sig ned for hende og gik videre. Den fjerde morgen gryede, og ingen kunne sige, at de enten ved miner, suk eller blikke var blevet udmærket blot med en skygge af fortrin. Og de ædle ynglinge plejede i deres fortvivlelse samråd og knurrede indbydes. Mangen en fod stampede med usømmelig utålmodighed, og mangen en knebelsbart snoedes med vakker fortørnelse. Hovedstadens beboere dadlede ynglingenes ivrighed. Den var mildest talt, om ikke illoyal, så dog ugalant, og hvad værre var, de tog intet hensyn til de borgeres vel, over hvilke de hver især attråede at herske som suveræn, for de måtte vide, at det nu var en tid, da borgerne formedelst den stærke tilstrømning af bejlere havde en gylden

høst. Og man tilføjede med rette, at en prinsesse, der havde måttet vente i seks år for at fyldestgøre andres tvivl, havde en ubestridelig ret til at vente lige så mange dage for at fyldestgøre sin egen tvivl. På den fjerde dag tog den skønne Babe-bi-bobu igen plads på de gyldne hynder med korslagte ben og med sine små fødder skjult under sine vide, azurblå silkebenklæders folder, og man fandt, at der var mere glans i hendes øjne og mere liv i hendes ansigt end de foregående dage, men ikke des mindre gik hoben uænset forbi. Selv de lærde brahminer, der stod ubevægelige i rækker på begge sider af hendes trone, blev utålmodige. De talte om kvindekønnets vankelmodighed, om hvor umuligt det var at få kvinderne til at tage en beslutning. De hviskede vise mundheld og sætninger af Ferdistan og andre om kvindernes luner og ubestandighed, og jo mere deres ben værkede på grund af det stadig krav til deres bæreevne, desto mere bitre blev de i deres bemærkninger. De stakkels, prosaiske, gamle narre! Den skønne prinsesse havde for længe siden taget sin beslutning og havde aldrig fraveget den i de kedsommelige seks år, da disse ærværdige gamle tossehoveders tvivl og diskussioner havde indviklet hele nationen i modermærke- og antimodermærke striden.

Det var omtrent en time over middag, da den skønne Babe-bi-bobu pludselig rejste sig fra sin liggende stilling, klappede i sine små, kønne hænder, hvis fingerspidser var skønt farvede med henna, vinkede ad sine terner og gik med anstand ud af audienshallen. Overraskelsen og bevægelsen var stor, og hvad der gjorde hendes adfærd end mere ejendommelig, var, at den eneste søn af overbrahminen, som først havde rejst modermærkespørgsmålet og havde stået i spidsen for

antimodermærkepartiet, i det øjeblik, da prinsessen gik, lå nedkastet foran tronen, vistnok med sin pande imod jorden, men med brystet svulmende af håb og ærgerrighed.

Til et lysthus af orangetræer i en skjult afkrog af de kongelige haver var prinsessen ilet hen, og der sad hun nu gispende. Hun tog nogle blomster af dem, der var spredt rundt om hende, og rakte dem til sin yndlingsmusiker og tjener Acota. Hvem var der i hele kongeriget Souffra, der kunne slå mandolinen så lifligt som Acota? Men hvem var der også, ikke blot i Souffra, men i alle de tilstødende lande, der af og til frembragte så uharmoniske toner som Acota? Og det i påhør af den skønne prinsesse Babe-bi-bobu, som, langt fra at være misfornøjet derover, syntes at finde behag i hans voldsomhed, der ikke blot truede med at sprænge instrumentets strenge, men også deres trommehinder, som var i nærheden, så at de længtes efter at komme bort og lade prinsessen alene nyde dissonansen, lidet anende, at mislyden fremkaldtes, for at deres sjæles harmoni kunne være uforstyrret af andres nærværelse, og at strengenes skurrende lyd mere end gengældtes prinsessen ved Acotas stemmes påfølgende musik.

Acota satte sig på et vink af prinsessen og begyndte sit spil, hvis det kunne kaldes sådan, idet han voldsomt trommede på strengene i sit instrument og af det fremkaldte en sådan strøm af uharmoniske toner, at ternerne stak deres fingre i ørene og beklagede den skønne Babe-bi-bobus slette musikalske smag.

"O, Acota!" sagde prinsessen, idet hun lod sine store, strålende øjne lyse på ham med al deres ømhed, "hvor jeg er træt af at sidde på mit hynde og se den ene laps efter den anden, den ene nar efter den anden kaste sig ned på næsen for

mig, og tilmed kvæles jeg af røgelse. Slå igen din mandolin højere, du min sjæls elskede – højere endnu, for at jeg kan blive befriet for denne besværlige hob."

Acota greb sin mandolin og fremkaldte en så ubegribelig masse af falske toner, en så gyselig skurrende musik, at alle fuglene i halvandet hundrede alens afstand fløj skrigende bort, og den påpasselige gamle kammerherre, der altid var prinsessen for nær efter hendes mening og aldrig nær nok efter sin egen mening, udbrød. "Yah – yah – baba fenna, forbandelse over hans moder og hans mandolin med!", mens hans tænder klaprede, og han ilede bort så hurtigt, som hans fedme tillod det. De tro terner, der omgav prinsessen, kunne heller ikke udholde det længere – de våndede sig af smerte, det løb dem isnende gennem tænderne, og da Acota til sidst med et rædsomt brag sprængte hver en streng på sit instrument, sprængte de pligtens tøjler og flygtede bort i alle retninger i haven, så at prinsessen og Acota blev alene.

"Min sjæls elskede," sagde prinsessen, "endelig har jeg udtænkt en plan, hvorved vor lykke vil kunne sikres," og i en hviskende tone, men uden at se på hinanden, for ikke at tiltrække sig kammerherrens opmærksomhed, talte de sødeligt sammen. Acota lyttede i nogle minutter til prinsessens bløde stemme, da tog han sin strengeløse mandolin, og med et dybt buk, beregnet på den gamle kammerherre, gik han bort.

Imidlertid havde det rygte bredt sig, at der ved solnedgang skulle finde en offentlig undersøgelse sted af alle bejlerne på bredden af den hastigt rindende flod, der løb gennem en stor eng i nærheden af byen, for at man kunne forkaste de bejlere, der ved nogen ar eller lyde viste sig ikke at passe ganske med

bestemmelsen i den gamle konges testamente. Tolv gamle fakirer og fireogtyve mullaher med briller var beskikket til undersøgelsesmænd. Da det var en religiøs ceremoni, blev det antaget, at alle de kvinder i Souffra, der udmærkede sig ved deres fromhed, ikke ville undlade at være til stede – og alle var spændte på, at undersøgelsen skulle begynde. Det var en fornøjelse at se de unge souffrariske rajaher, som antoges at skulle undersøges, fare af sted til fods og til hest, og en fremmed ville have troet, at der var udbrudt en pludselig pest i byen, hvis han havde set de tusinder og atter tusinder strømme ud af den og ned til flodbredden for at overvære ceremonien. Men til folks forbavselse forlod næsten alle rajaherne, så snart de var steget til hest, byen i en modsat retning, idet nogle erklærede, at de visselig var uden ar eller lyde, men at de dog ikke kunne gå ind på at blotte deres legemer for så mange tusinder, mens andre sagde, at de drog bort på grund af *ar* og *hæderlige sår*, som de havde fået i kamp. Indtil den eftermiddag vidste souffrarierne ikke, hvor megen beskedenhed og hvor meget mod de husede i deres lykkelige land. Mange beklagede, da de så den uendelige række af tapre unge mænd drage bort, at den afdøde konges testamente havde gjort ar, der var modtaget i kamp, til en hindring for avancement, men de blev irettesat af brahminerne, som sagde, at der var skjult en dyb og hellig hemmelighed i den omtalte bestemmelse i den gamle konges testamente.

"Ved Profetens skæg, det tager lang tid at få en mand til din prinsesse, Menouni," bemærkede pashaen gabende.

"Deres Højhed vil ikke undres over det, hvis De tænker på betingelsen i den gamle konges testamente."

"Undersøgelsen var meget skarp, og selv et lille snit var tilstrækkeligt til, at man strøg en ung mand af listen. En ligtorn betragtedes som en lyde, og når blot en ung mand for at frelse livet havde brugt en igle, så havde han derved tabt al udsigt til at få prinsessen."

"Må jeg spørge, hvis en barber havde ridset dem i huden, når han ragede deres hoveder, blev det så betragtet som en ar?"

"Ganske sikkert, Deres Højhed."

"Så var disse fakirer og mullaher med briller og disse brahminer en flok gode tosser. Var de ikke, Mustapha?"

"Deres Højheds visdom er som en overstrømmende honningkrukke," svarede Mustapha.

"Du ved ligeså godt som jeg, Mustapha, at det er næsten umuligt ikke at komme til at ridse den, der bliver barberet, hvis der er en filipens, eller hvis man har en dårlig kniv. Men bliv ved, Menouni, og se om muligt at få den smukke prinsesse gift."

"Omtrent to timer før solnedgang trådte den skønne Babe-bi-bobu, "Glædens flødetærte", prægtigere klædt end tidligere, atter ind i audienshallen og så til sin forundring, at der af de mange tusinde unge rajaher ikke var halvhundrede tilbage, som kunne bejle til hendes hånd og hendes trone. Blandt dem stod med stolt selvbevidsthed Acota, ikke længere klædt som musiker, men i sin høje kastes kjortel, og skønt hans juveler måske ikke kunne måle sig med dem, som blev båret af andre,

der stod i hans nærhed, opvejedes manglen til fulde af hans øjnes glans. Ved siden af Acota stod Mezrimbi, en søn af overbrahminen, og kun han kunne sammenlignes med Acota i personlig skønhed, men hans karakter var kendt – han var stolt, hovmodig og grusom. Den skønne Babe-bi-bobu var bange for ham, for der var en bestemmelse i hendes faders testamente, hvorved hans fader, overbrahminen, bemyndigedes til, hvis prinsessens første valg ved et eller andet tilfælde skulle vise sig uudførligt, da at træffe et valg for prinsessen, hvilket da skulle være uomstødeligt. Prinsessens skønne øjne fæstedes først på Mezrimbi, og hun skælvede, men Acotas stolte holdning beroligede hende, og idet hun slog til lyd med hånden, tiltalte hun de forsamlede ynglinge med følgende ord:

"Trofaste og ædle rajaher, tilskriv det ikke mangel på beskedenhed, når jeg for en gangs skyld aflægger jomfruens yndefulde blufærdighed og varetager mig dronningens mere fremtrædende færd. Når alle synes at besidde så store egenskaber, hvordan kan jeg da ved min beslutning tilsidesætte alle på en nær? Hellere vil jeg overlade det til den udødelige Vishnu at afgøre, hvem der er værdigst til at herske over vort kongerige Souffra. Lad Vishnu lære Dem at læse Deres skæbne. Jeg har lagt en blomst ved denne uværdige barm, som snart skal kalde en af Dem sin herre. Nævn da denne blomst, og den, som først nævner den, lad ham blive udråbt som Souffras retmæssige konge. Tag altså Deres instrumenter, ædle rajaher, og fremsig til deres toner i kunstfærdigt versemål navnet på den skjulte blomst og årsagen til mit valg. Sådan skal skæbnen afgøre spørgsmålet, og ingen kan sige, at hans dyder er blevet miskendt."

Efter at have sluttet sin tale lod den skønne prinsesse sit slør falde og tav. Bifaldsråb lød, og derpå begyndte de med iver at stemme deres mandoliner, mens de nu og da også kradsede sig i hovedet eller på turbanen for at mindes alt, hvad Hafiz havde skrevet, eller for at hjælpe på deres egne forsøg i improvisation. Tiden gik. Og ingen af de unge rajaher syntes tilbøjelige til at begynde. Endelig trådte en frem og nævnte i et stjålet digt rosen. Han blev vinket bort med en yndefuld håndbevægelse af prinsessen og knuste i sin ærgrelse sin mandolin, da han forlod audienshallen. Og sådan blev de ved, den ene efter den anden, at nævne den ene blomst efter den anden og at forlade audienshallen i fortvivlelse. Således kunne disse skønne ynglinge, mens de alle stod for prinsessen, selv sammenlignes med de smukkeste blomster, stærkt rodfæstede i deres forhåbninger og badende sig i hendes nærværelses solskin. Og da deres forhåbninger blev hugget over, hvad var de da andet end de samme blomster, som, skilt fra deres stængler og bøjende sig for solstrålerne, der nu var dem for stærke, eller tynget med tåreduggen, fjernede sig for at visne uænset hen? Der var kun få tilbage, da Mezrimbi – som troede at have fundet det rette navn, og som, da han betragtede Acotas ansigt, på hvilket der var et udtryk af utålmodig sorgløshed, frygtede, at han var kommet på den samme tanke og muligvis kunne komme ham i forkøbet – trådte frem med sin mandolin. Mezrimbi ansås for en af de bedste digtere i Souffra. Han havde i virkeligheden alle mulige gaver, men ikke en eneste dyd. Han bøjede sig fremad i en elegant stilling og sang som følger:

Hvem monne nattergalen elske?
Den synger om elskov i nattens stilhed,
aldrig den tilbedtes navn den nævner.

Er ej blomster kærlighedssproget?
Monne ej nattergalen hvile
på tjørnen sit bryst, mens den klagende synger?

Tag så fra barmen den duftende majblomst
som skjult derinde din elskov betegner,
den søde kval, som den dig har voldet.

Da Mezrimbi havde fremsagt de to første vers, gøs den skønne prinsesse af frygt for, at han havde opdaget hendes hemmelighed, og det var med en smertelig følelse, at hun hørte på det sidste, men smerten afløstes af svulmende glæde, da han ikke havde gættet rigtigt. Utålmodig vinkede hun med hånden, og lige så utålmodig gik Mezrimbi bort.

Acota trådte da frem, og efter et forspil, hvis skønhed forbavsede alle dem, der omgav dronningen, for de havde ingen anelse om, at han kunne spille nogen melodi, sang han med en klar, klangfuld stemme følgende strofer:

Rosen sidder på blussende kind,
og liljen på barmen gror,
din ånde er som den duftsvangre kind,
og blomster er hvert dit ord.

Men lilje, rose og blomster små,
var skjulte de ved dit bryst,
de alle måtte jo der forgå,
hvor hvilen var himmelsk lyst.

En blomst af nælden har fundet vej
til barmen så hvid og blød,
af torne båret, den smerter ej,
blandt gift findes frugten sød.

Acota tav. Da sangeren havde endt sit sang rejste den skønne prinsesse sig langsomt og skælvende fra sine hynder, tog en nældeblomst frem fra sin barm og lagde den i hænderne på den lykkelige Acota, idet hun med en from mine sagde: "Det er så Himlens vilje."

"Men hvordan var det muligt for Acota at opdage, at prinsessen havde en nældeblomst på sin barm?" afbrød pashaen ham. "Intet menneske kunne være faldet på det. Jeg kan ikke begribe det. Kan du, Mustapha?"

"Deres Højhed har ret. Intet menneske kunne nogen sinde være faldet på noget sådant," svarede Mustapha. "Der er kun en måde at forklare det på, nemlig at prinsessen har fortalt ham, hvad hun havde i sinde, dengang de var alene i den kongelige have."

"Meget sandt, Mustapha! – Nå, Allah være lovet, endelig er da prinsessen blevet gift."

"Jeg beder om forladelse, Deres Højhed, men den skønne prinsesse er endnu ikke gift," sagde Menouni. "Historien er ikke forbi endnu."

"Wallah el Nebi!" udbrød pashaen. "Ved Gud og hans profet, skal hun da aldrig giftes?"

"Jo, Deres Højhed, men ikke just endnu. Skal jeg blive ved?"

"Ja, Menouni, og jo hurtigere det går, desto bedre."

Under råbene: "Længe leve Acota, Souffras legitime konge –"

"Legitim! Sig mig, gode Menouni, hvad betyder det ord?"

"Legitim, Deres Højhed, betyder, at en konge og hans efterkommere er udkåret af Allah til at herske over et folk."

"Men jeg skønner ikke, at Allah havde meget at gøre med Acotas valg."

"Vist nok heller ikke med nogen anden konges valg, Deres Højhed, men man har dog fået folkene til at tro det, og det er fuldkomment tilstrækkeligt. Allah blander sig ikke i valget af andre end dem, der herske over rettroende. Sultanen er Profetens vicehersker på jorden, og vejledt af Profeten iklæder han sine pashaer dyd og visdom sammen med værdighedens kalaât."

"Meget sandt," sagde pashaen, "sultanen ledes af Allah og," tilføjede han hviskende til Mustapha, "af nogle hundrede punge guld oven i købet. – Menouni, du kan gå videre."

Under råbene "længe leve Acota, Souffras legitime konge!" blev Acota ført op til tronen af nationens ypperste og modtog alle de tilstedeværendes hyldest. Det blev aftalt mellem magnaterne og mullaherne, at vielsen skulle finde sted næste dag. Forsamlingen blev hævet, og deltagerne ilede bort til alle sider for at træffe forberedelser til den forestående ceremoni.

Men hvem kan skildre den skinsyge, misundelse og harme, der opfyldte Mezrimbi og hans fader, overbrahminen? De mødtes, de plejede råd, og de lagde planer og smedede rænker. Acota var endnu ikke konge, skønt han var udråbt som sådan – han var ikke konge, før han var blevet gift med den skønne prinsesse Babe-bi-bobu, "Glædens flødetærte", og fik han nogen

ar eller lyde før brylluppet næste dag, så skulle efter den gamle konges testamente brahminen vælge hans eftermand, og hvem kunne han vælge undtagen sin egen søn?

"Fader," sagde den unge Mezrimbi, hvis skønne ansigt var fordrejet af Jehanums afskyeligste lidenskaber, "jeg har lagt følgende plan. – Jeg har nogle stumme, som er parate til at adlyde mine befalinger, og en ætsende syre, som kan æde sig dybt ind i den stolte Acotas kød. Jeg er sikker på, at han vil tilbringe tiden i den kongelige have. Jeg kender endog det lysthus, hvori han har bejlet til og vundet den skønne prinsesse. Lad os kalde på disse stumme, forklare dem, hvad vi ønsker, og ved morgendagens sol vil Souffras trone tilfalde Mezrimbis slægt. Er vi ikke af det reneste blod på sletterne, og er ikke Acota blot en rajah fra bjergene?

Og overbrahminen var tilfreds med sin søns forslag. De stumme blev tilkaldt, de sorte, tungeløse, afskyelige skabninger bukkede ydmygt og fulgte deres herre, som sammen med overbrahminen vovede ad en omvej at trænge ind i den kongelige lund. Langsomt og forsigtigt gik de hen imod det lysthus, hvor Acota, som Mezrimbi ganske rigtigt havde forudsagt, ventede på sin elskede prinsesse. Heldigvis fremkaldte en opskræmt slange, der hvislede i sin vrede, et udråb fra den gamle brahmin, hvilket vakte Acota af hans skønne drømme. Gennem løvet så og genkendte han Mezrimbi, hans fader og de stumme. Overbevist om, at de havde onde planer imod ham, skjulte han sig mellem rosenbuskene, idet han lagde sig fladt ned på jorden, men i sit hastværk glemte han sin kappe og sin mandolin. Mezrimbi trådte ind i lysthuset og forklarede ved tegn de stumme, hvad det var, han ønskede, viste

dem kappen og mandolinen for at gøre dem bekendte med genstanden for hans vrede og gav dem flasken med ætsende syre. Da han var sikker på, at de forstod hans ønsker, gik de deres vej. Overbrahminen forlod lunden og gik hjem, de stumme lagde sig på lur under nogle buske for at afvente Acotas ankomst, og Mezrimbi gik bort til lundens ensomme steder, spændt på udfaldet af hans rænkefulde plan. Acota, som fuldt ud vidste, hvad hensigten var, lo hemmeligt derved og takkede Allah for denne heldige opdagelse. Han krøb bort på hænder og knæ for ikke at blive set og skjulte sig med sin kappe og sin mandolin, mens han for sit vedkommende holdt øje med de andres færden. Sådan holdt alle parter vagt, indtil solen gik ned bag de blå bjerge, som adskilte kongeriget Souffra fra det andet rige, som min forræderske hukommelse har vovet at glemme i Deres Højheds ophøjede nærværelse.

Mezrimbi var den eneste, som ikke var ubevægelig. Han skred op og ned i al uvishedens og tvivlens spænding, men endelig standsede han, og træt af de modstridende følelser satte han sig ned ved foden af et træ tæt i nærheden af det sted, hvor Acota var skjult. Nattergalen sang sin liflige melodi, og venlig stemt som den var imod elskende, fortsatte den med det, indtil Mezrimbi, som havde lyttet til den, og hvis vrede følelser var blevet mildnet ved dens blide toner, faldt i en dyb søvn. Acota så det, og idet han sagte nærmede sig til ham, bredte han sin kappe over ham, tog sin mandolin og greb en akkord, som han vidste ikke ville gå tabt for de lydhøre stumme, skønt den ikke var stærk nok til at vække Mezrimbi. Acota havde ret. Et minut efter så han de mørke væsner krybe gennem underskoven som sjakaler, der havde lugtet deres bytte, og

Acota skjulte sig atter i det tætte løv. De nærmede sig som skygger i mørket og fik øje på den sovende Mezrimbi med Acotas kappe og mandolin, som Acota havde lagt ved siden af den, efter at han havde grebet den akkord. Det var tilstrækkeligt. Mezrimbis ansigt blev overhældt med den ætsende syre, inden han vågnede. Hans skrig blev kvalt med et sjal, og tilfredse med at have adlydt deres herres befaling, ilede de stumme bort for at melde det heldige udfald. Imidlertid var de så forsigtige forinden at binde Mezrimbis hænder og fødder, for at han ikke skulle gå hjem og få nogen hjælp i sin nød. De smuttede ud af haven og meldte overbrahminen det heldige udfald af deres operationer, samt hvordan de havde ladet Acota blive siddende ude i lunden. Ved nærmere eftertanke fandt den gamle Mezrimbi det rigtigst, at han fik Acotas person i sin magt, for at han kunne fremstille ham, når han forlangtes næste dag. Han befalede derfor de stumme at gå tilbage og bringe Acota hen til hans hus, men passe godt på, at han ikke slap fra dem.

Da de stumme havde forladt Mezrimbi, rejste Acota sig fra sit skjulested og gik hen imod den ulykkelige stakkel, der endnu våndede sig af smerte, men hvis ansigt var indhyllet i sjalet, så at hans ansigtstræk var skjult. Oprindelig havde Acota haft i sinde at spotte sin lumske fjende, men hans gode hjerte forbød det. Da faldt en anden tanke ham ind. Han tog Mezrimbis kappe af og lagde sin egen i stedet, ombyttede turbaner og sabler, forlod ham så og gik hjem. Kort efter, at Acota havde forladt lunden, kom de stumme tilbage, løftede den elendige Mezrimbi op på deres skuldre og bar ham til overbrahminens

hus. Brahminen befalede, at de skulle passe på ham i et udhus, fremsagde så sine bønner og gik i seng.

Solen stod op og sendte sine skinnende stråler ud over Souffras land, og tusinder og atter tusinder af indbyggerne var stået op før den for at træffe forberedelser til den glade dag, den dag, på hvilken de skulle velsignes med en konge – den dag, på hvilken den skønne prinsesse Babe-bi-bobu, "Glædens flødetærte", ikke længere skulle forblive ugift. Silke og atlask fra Kina, sjaler og skærfer fra Kashmir, juveler, guld og diamanter, heste, kameler og elefanter sås udbredt over sletterne og staden Souffra. Alt var glæde, jubel og festlighed, for den skønne prinsesse Babe-bi-bobu skulle giftes den dag.

"Jeg ville ønske ved Allah, at hun var det," bemærkede pashaen utålmodigt.

"Med Deres Højheds tilladelse, hun vil snart blive det."

Tidligt om morgenen blev det forkyndt, at prinsessen stod i begreb med at tage sig en mand mellem de souffrariske ynglinge af høj kaste, og at alle, som det angik, havde at begive sig til paladset for at være til stede ved ceremonien. Da det angik hele Souffra, var også hele Souffra til stede. Solen havde omtrent nået zenith og skuede næsten misundeligt ned på den muntre scene nedenunder, mens den stegte hjernerne på de gode folk i Souffra, hvis hoveder ligesom dannede en brolægning over egnen i en omkreds af to kvadratmil, da den skønne prinsesse Babe-bi-bobu trådte ind i audienshallen, ledsaget af sine terner og Souffras magnater, der var eksekutorer for hendes faders testamente. I spidsen for dem

var overbrahminen, der spejdede ængsteligt i hoben efter sin søn Mezrimbi, som ikke havde ladet sig se den morgen. Endelig opdagede han hans rige dragt, hans kappe, hans turban og hans juvelbesatte sabel, men hans ansigt var indhyllet i et sjal, og overbrahminen smilede over det vittige indfald af hans søn, der således holdt sin skønne person indhyllet ligesom den nu arrede Acotas. Stilhed blev påbudt da af tusinde messingtrompeter, og påbuddet blev bekræftet ved en salve fra to tusinde kanoner, befalingen om stilhed blev gentaget med høje råb af to kvadratmil mennesker – og endelig adlød stilheden befalingen, og der blev stilhed. Overbrahminen rejste sig, og efter at have fremsagt en extemporeret bøn, der passede til anledningens højtidelighed og vigtighed, oplæste han den afdøde konges testamente. Han gav derpå en udførlig fremstilling af modermærkestriden, og hvordan det nu var en trosartikel i Souffra, som det var kætteri og dødssynd ikke at tro på, at "modermærker var ikke ar og kun lyde, når de betragtedes som sådanne". Prinsessens valg, fortsatte den lærde brahmin, er imidlertid ikke blevet truffet. Hun har overladt til tilfældet det, som skulle være udgået fra hendes egen frie vilje, og det uden at rådføre sig med vor hellige religions tjenere. Mit hjerte sagde mig i går, at sligt ikke var rigtigt, og at det stred ikke blot imod kongens testamente, men også imod Himlens vilje, og jeg grundede dybt over sagen, efter at jeg havde bedt ni gange og en drøm steg ned til mig, mens jeg sov, og det blev sagt mig, at testamentets vilkår ville blive opfyldt. Hvordan jeg skal forklare dette svar fra oven, ved jeg ikke. Måske er den yngling, som var så heldig at opdage blomsten, også prinsessens udkårne."

"Ja, netop," svarede prinsessen med en blød, melodisk stemme, "og altså er min faders testamente adlydt."

"Hvor er da den heldige yngling?" sagde overbrahminen, "lad ham træde frem."

Babe-bi-bobu, der ligesom andre forgæves havde set sig om efter Acota, var forundret over, at han ikke kom, og end mere forbavsedes hun, da han, som folk troede, blev ført ind af de fire stumme sorte med sit ansigt indhyllet i et sjal.

"Dette er altså," sagde brahminen, "den begunstigede yngling Acota. Tag sjalet bort, og før ham hen til prinsessen."

De stumme adlød, og til Babe-bi-bobus rædsel stod Acota der, som hun antog, med et ansigt så art og forbrændt, at hans ansigtstræk ikke var genkendelige. Hun for op fra sin trone, udstødte et vildt skrig, som efter sigende blev hørt af hele befolkningen på de to kvadratmil, og faldt besvimet om i sine terners arme.

"Vi kender hans dragt, højædle magnater," fortsatte overbrahminen, "men hvordan kan vi i denne person genkende ynglingen uden ar eller lyde? Det er Himlens vilje," fortsatte overbrahminen fromt og med et dybt, ærbødigt blik, og alle de andre magnater svarede på den samme andægtige måde: "Det er Himlens vilje."

"Dette," fortsatte overbrahminen, "må være blevet foranlediget derved, at prinsessen ikke, som foreskrevet i hendes faders testamente, selv har truffet sit valg, men i strid med sin pligt har overladt til tilfældet, hvad der burde have været afgjort ved fri vilje. Er ikke Forsynets hånd og finger åbenbare?" fortsatte han, henvendende sig til magnaterne. Og de bukkede alle dybt og erklærede, at Forsynets hånd og finger

var åbenbare, mens de stumme, som vidste, at det var deres hænder og fingre, som havde udført udåden, skoggerlo så godt de kunne med resterne af deres tunger. "Og nu," fortsatte overbrahminen, "må vi efterkomme den afdøde konges testamente, hvori det udtrykkelig hedder, at hvis der skulle indtræde nogen ulykkeshændelse, efter at prinsessen havde truffet sit valg, så skal jeg, den øverste af vor hellige religions tjenere, vælge hendes mand. I kraft af min myndighed kalder jeg da dig, min søn Mezrimbi, til at indtage hans plads. Bøj jer for Mezrimbi, Souffras vordende konge."

Indhyllet lige til øjnene og iført Mezrimbis klæder trådte Acota frem, og overbrahminen og alle de tilstedeværende kastede sig efter hans befaling ned for Acota med deres pander i støvet. Acota benyttede lejligheden til at tage sjalet bort, og da de rejste sig op, stod han ved tronen, strålende i sin skønheds og stoltheds glans. Ved synet af ham udstødte overbrahminen et skrig, der ikke blot hørtes længere bort end den skønne prinsesse Babe-bi-bobus skrig, men også havde den virkning, at det kaldte hende tilbage til bevidstheden. Alle istemte forundringsråb, da de så Acota i Mezrimbis klæder.

"Hvem er da du?" udbrød overbrahminen, idet han vendte sig til sin søn, der var iført Acotas dragt.

"Jeg er," udbrød hans søn dybt ydmyget og med smerte, "jeg er – jeg var Mezrimbi."

"Magnater." udbrød Acota, "som overbrahminen allerede har sagt, og som I har istemt, heri skuer I Himlens finger, der stedse rammer hykleri, grusomhed og uretfærdighed." Og overbrahminen faldt om i et krampeanfald og blev båret bort sammen med sin ulykkelige søn Mezrimbi.

Imidlertid havde den skønne prinsesse Babe-bi-bobu sat sig op og var faldet i Acotas arme. Denne overgav hende til hendes terner og tiltalte forsamlingen i et så veltalende, skønt og kraftigt foredrag, at det blev optegnet med guldbogstaver, da det betragtedes som et *non plus ultra* af den souffrariske tunge. Han forklarede dem Mezrimbis skændige forsøg på at modarbejde Himlens vilje, og hvordan han selv var faldet i den snare, han havde opstillet for andre. Og da han havde endt sin tale, hilste hele forsamlingen ham som konge, og folket, hvis hoveder ligesom dannede en brolægning over et areal af to kvadratmil, råbte: "Længe leve kong Acota og hans skønne prinsesse Babe-bi-bobu, "Glædens flødetærte"!"

Hvem kan forsøge at skildre det prægtige optog, som fandt sted om aftenen, hvem kan skildre kong Acotas stolte og herlige holdning eller den skønne prinsesse Babe-bi-bobus strålende øjne? Skal jeg fortælle, hvordan nattergalene sang sig ihjel – skal jeg –"

"Å nej, lad være," afbrød pashaen ham, "lad os bare få en ting at vide – blev den skønne Babe-bi-bobu endelig gift?"

"Ja, samme aften, Deres Højhed."

"Allah være lovet!" svarede pashaen. "Mustapha, lad Menouni vide, hvad det vil sige at fortælle en historie for en pasha, skønt jeg rigtignok fandt, at den var temmelig lang, og troede, at prinsessen aldrig ville være blevet gift." Og pashaen rejste sig og vraltede ind i sit harem.

15. kapitel

Næste dag sad pashaen efter sædvane i sit divan, og ved siden af ham sad Mustapha og lånte øre til den hviskende tale af forskellige personer, der kom hen til ham med en holdning, som var præget af dyb ærbødighed. De blev imidlertid meget nådigt modtaget, da formålet for deres påtrængenhed var at formå veziren til at interessere sig for dem, når deres sager skulle høres og afgøres af pashaen, der i alle tilfælde lod sig lede af den mening, som Mustapha hviskende ytrede. Mustapha var en godmodig mand. Han var altid taknemmelig, og når nogen gjorde ham noget godt, så glemte han det aldrig. Følgen var, at et vink om, at en pung med så og så mange zechiner ville blive lagt for hans fødder, når den sag, der skulle foretages, blev afgjort til gunst for den pågældende, altid bragte Mustapha til at interessere sig for denne person, og Mustaphas mening blev altid tiltrådt af pashaen, fordi denne fik (eller bildte sig ind, at han fik) halvdelen af de zechiner, der erhvervedes på denne måde. Sandt nok, ordsproget siger: "Du skal være retfærdig, før du er højmodig", men Mustaphas argumenter, da han foreslog pashaen denne metode til at fylde sit skatkammer, var så fortræffelige, at vi skal overgive dem til efterverdenen: "For det første," sagde Mustapha, "er det klart, at i alle disse tilfælde er både klagerne og de anklagede nogle gavtyve. For det andet er det umuligt at tro et ord af, hvad nogen af dem siger. For det tredje kan I, når I dømmer efter bedste skøn, lige så let handle galt som rigtigt. For det fjerde, hvis der tilfældigvis ved vor

afgørelse skulle blive gjort en mand uret, så fortjener han det som straf for sine andre misgerninger. For det femte, da den eneste hæderlighed, nogen af parterne besidder, består i deres jordiske mammon, så afsiger I kendelsen til gunst for den hæderligste mand, når I dømmer til fordel for den, der giver det meste. For det sjette er det vor pligt at være taknemlige for det gode, der vises os, og ved at dømme sådan udøver vi en dyd, der stærkt indprentes af Koranen. For det syvende tjener vi begge parter ved at afgøre sagen hurtigt, da et tab alle dage er bedre end en proces. Og for det ottende og sidste har vi brug for penge."

På denne dag skulle der foretages en sag, og skønt vægtige grunde allerede havde afgjort kendelsen, blev der dog pro forma afhørt vidner fra begge sider. Da et af disse blev spurgt, om han havde været vidne til det passerede, svarede han, "at han tvivlede ikke om, at der kunne være tvivl om sagen, men han tvivlede på, at tvivlene var begrundede".

"Tvivl – ingen tvivl – hvad er alt dette? Ler du ad vore skæg?" sagde Mustapha i en streng tone, der altid påtog sig en mine, som om der øvedes fuld retfærdighed. "Er det et faktum eller ej?"

"Deres Højhed, jeg har sjældent truffet på et faktum, som det kaldes, uden at der hang et halvt dusin tvivl derved," svarede manden. "Jeg vil derfor ikke afgive nogen forsikring uden med forbehold af en tvivl."

"Svar mig tydeligt," svarede veziren igen, "eller ferascherne og bambusstokken skal meget snart tage sig af dig. Så du, at pengene blev betalt?"

"Jeg tror, så vidt som jeg kan tro noget i denne verden, at jeg så pengene blive betalt, men jeg har tvivl med hensyn til summen, jeg tvivler også om metallet, og jeg har ligeledes mine andre tvivl. Med Deres Højheds tilladelse, jeg er en ulykkelig mand. Jeg har lige fra min fødsel været under påvirkning af tvivl, og det er blevet en sygdom, som jeg ikke tvivler på vil vare ved lige til min dødsdag. Jeg tvivler altid på en kendsgerning, medmindre –"

"Hvad siger det asen? Hvad er alt dette andet end snak? Intet! Lad ham få en kendsgerning."

Pashaen gav et vink. Ferascherne trådte frem, manden blev kastet om og fik halvtredsindstyve slag bastonade. Da bød pashaen dem at holde inde. "Nå, ved vort skæg, er det ikke en kendsgerning, at du har fået bastonaden? Hvis du endnu tvivler om sandheden, vil vi blive ved."

"Denne kendsgerning er udenfor al tvivl," svarede manden og kastede sig ned for pashaen. "Men undskyld mig, Deres Højhed, hvis jeg vedbliver at påstå, at jeg ikke altid kan anerkende en kendsgerning uden sådan ubestridelige beviser, som Deres visdom har behaget at føre. Hvis Deres Højhed vil høre mit livs historie, så vil De indrømme, at jeg har årsag til at tvivle."

"Hans livs historie! Mustapha, han vil fortælle os en historie."

"Halvtredsindstyve slag til på hans fødder vil fjerne al hans tvivl, Deres Højhed."

"Ja, men så vil historien blive banket ud af ham. Nej, nej, lad ham blive ført bort til i aften, så vil vi høre, hvordan han vil klare for sig."

Mustapha gav sine befalinger i overensstemmelse med pashaens ønske. Om aftenen, så snart de havde tændt deres

piber, blev manden hentet ind, og i betragtning af, at hans fødder var så ophovnede, fik han lov til at sidde ned, for at han kunne have det mere bekvemt, mens han fortalte sin historie, der lød som følger:

Hudusis historie

Høje pasha, tillad mig først at bemærke, at skønt jeg i den sidste tid har holdt fast ved mine egne meninger, er jeg ikke så intolerant, at jeg ikke skulle unde andre den samme frihed. Det er ikke min mening, at der slet ikke gives kendsgerninger i verden, og jeg dadler ikke dem, som tror på dette. Man fortæller, at der også er sådanne ting som flyvende drager, griffer og andre vidunderlige dyr, men det er dog virkelig tilstrækkeligt for mig og enhver anden at tro, at disse dyr er til, hvis vi har været så heldige at se dem. På samme måde er jeg villig til at tro på en kendsgerning, hvis den er klaret for tvivlens tåger, men indtil dato kan jeg roligt sige, at jeg sjældent har truffet på nogen kendsgerning, som ikke havde tvivl i sit følge, og hvert år bliver den tro stærkere hos mig, at der kun eksisterer meget få virkelige kendsgerninger. Så indvævet i min tilværelse er tvivlen, at jeg undertiden ikke rigtig vil indrømme som en kendsgerning, at jeg eksisterer. Jeg tror, at det er tilfældet, men jeg føler, at jeg ingen ret har til at påstå det, før jeg får at vide, hvad døden er, og derfra kan drage en slutning, som kan lede mig til en rigtig dom.

Mit navn er Hudusi. Om mine forældre kan jeg kun sige lidt. Min fader påstod, at han var den tapreste janitshar i sultanens tjeneste og havde udmærket sig meget. Han talte altid om Rustam som en stymper i sammenligning med ham, om de

mange slag, hvori han havde været med, og om de sår, han havde fået, når han ved alle fortvivlede fægtninger gik i spidsen for sit korps, men da min fader ofte gik i bad før mig, og det eneste sår, jeg nogen sinde kunne opdage, var i ryggen, tvivlede jeg meget på sandheden, når han talte om sin tapperhed.

Min moder kælede meget med mig, påstod, at jeg var min faders udtrykte billede, et sødt pant på deres kærlighed, en af Himlen sendt velsignelse over deres ægteskab, men da min faders næse var krum, mens jeg havde en opstoppernæse, eller en næse med omvendt krumning, da hans mund var stor og min lille, hans øjne små og røde, men mine fremspringende, og da hun tilmed var et meget smukt fruentimmer og hyppigt aflagde besøg i en hule hos en for sin hellighed vidt kendt mand, hvis udtrykte billede jeg var, så tvivlede jeg meget på sandheden, når hun talte om janitsharen som min fader.

En gammel mullah lærte mig at læse, skrive og opremse versene af Koranen – og jeg var så fremmelig som nogen anden dreng, der var undergivet hans vejledning – men han kunne ikke udstå mig af grunde, som jeg aldrig kunne forstå, og var mig idelig på nakken. Han erklærede, at jeg var en slet person, en vantro, en søn af Jehanum, der ville blive spiddet på en pæl, inden jeg blev stort ældre, men nu er jeg blevet femogfyrre år gammel og har endnu ikke fået en pæl gennem livet. Deres Højhed må erkende, at når han tudede mig dette i øret, så var jeg berettiget til meget at betvivle sandheden.

Da jeg var blevet voksen, ville min fader have, at jeg skulle lade mig indrullere i janitsharernes korps og blive en løvedræber ligesom han. Jeg gjorde indvendinger, men forgæves. Han indgav ansøgning, jeg blev antaget og fik det

mærke på armen, der gjorde mig til janitshar. Jeg trak i uniformen, brovtede og skvadronerede med mange andre unge mennesker af mit bekendtskab, der alle sammen, efter hvad de bandede på, var parate til at æde deres fjender levende, og som snoede deres knebelsbarter for at bevise sandheden af, hvad de sagde. Vi blev sendt ud for at kue en oprørsk pasha – vi løb imod hans tropper med et råb, som var stærkt nok til at skræmme Djævelen selv, men de blev pokker ikke skræmte. Tvært imod holdt de stand, og da de ikke ville løbe, gjorde vi det, mens vi lod dem, der ikke var så kloge, blive hugget i stykker. Hvis siden nogen mine kammerater talte om deres tapperhed, eller min fader erklærede, at han snart ville blive forfremmet til spahi, og at jeg var en løveunge, så tvivlede jeg meget på sandheden.

Pashaen holdt meget længere ud, end man fra første færd af havde ventet, ja så længe, at det vakte ikke ringe bekymring i hovedstaden. Flere tropper blev afsendt for at underkue ham, og da vore anstrengelser ikke blev kronet med held, så veziren sig efter den almindelige skik i den ubehagelige nødvendighed at måtte skilles ved sit hoved, der afkrævedes ham, fordi vi havde smurt haser. Det var i virkeligheden for at imødekomme os, at sultanen samtykkede i at berøve sig en meget duelig mands tjeneste, for vi omringede paladset og påstod, at nederlaget udelukkende var hans skyld, men i betragtning af vor adfærd på valpladsen må Deres Højhed indrømme, at der var grund til at tvivle på sandheden.

Vi blev igen afsendt imod den oprørske pasha, der sad på brystværnet af sin fæstning og udbetalte tredive zechiner for hvert janitsharhoved, der blev bragt ham af hans tropper, og jeg

er bange for, at der blev givet en hel del penge ud på denne måde. Vi faldt i et baghold, og halvdelen af det korps, hvortil min fader hørte, blev nedsablet, inden vi kunne få nogen hjælp. Endelig trak fjenden sig tilbage. Jeg så efter min fader og fandt ham døende. Ligesom tidligere havde han fået et sår på den gale side, idet et spyd havde gennemboret ham mellem skuldrene. "Fortæl, hvordan jeg døde som en tapper mand," sagde han, "og sig til din moder, at jeg er gået til Paradis." Jeg lovede at overbringe dette budskab, men på baggrund af mit nøje kendskab til min ærede faders karakter i egenskab af tyv, løgner og kryster, tvivlede jeg meget på sandheden.

For at Deres Højhed kan forstå, hvordan det gik til, at jeg blev alene og levende tilbage på valpladsen, må jeg meddele, at jeg havde arvet en betydelig del af min faders mod, og da jeg ikke havde skøttet synderlig om pistolernes smælden lige i ansigtet på mig, havde jeg kastet mig ned på jorden og var blevet liggende ganske stille, idet jeg foretrak, at man trampede på mig, frem for at blande mig i, hvad der foregik.

"Ved Profetens sværd! Det er da en ubestridelig kendsgerning, at du var en stor kujon," bemærkede pashaen.

"Blandt mine andre tvivl, Deres Højhed, har jeg ganske vist også nogen tvivl om min tapperhed."

"Ved pashaens skæg, jeg nærer ingen tvivl i så henseende," bemærkede Mustapha.

"Jeg vil ikke forsøge at forsvare mit mod, men jeg vil dog gøre Deres Højhed opmærksom på, at det var mig fuldstændig ligegyldigt, om sultanen eller pashaen sejrede, og jeg er ikke nogen stor beundrer af drøje hug, hvis jeg ikke har lejlighed til

at stikke nogle zechiner i lommen for dem. Jeg har aldrig kendt nogen mand, hvor tapper han end må være, som kæmpede af kærlighed til kamp eller for morskabs skyld. Vi forsøger alle her i verden at tjene penge, og det er, tror jeg, den hemmelige drivfjeder til alle vore handlinger."

"Er det sandt, Mustapha?" spurgte pashaen.

"Med Deres Højheds tilladelse, hvis det ikke er sandt, så er det i al fald ikke særlig langt fra den. Bliv ved, Hudusi."

"De betragtninger, jeg har vovet at fremsætte for Deres Højhed, lød gennem mit hoved, mens jeg sad mellem de døde og døende, og jeg tænkte på, hvor meget bedre pashaens soldater havde det end vor ophøjede sultans tropper, der ikke fik andet end drøje hug, mens pashaens soldater fik tredive zechiner for hvert janitsharhoved. Og idet den ene tanke førte den anden med sig, overvejede jeg, at det ville være meget fornuftigt, nu, da pashaen syntes at vinde fordelen, at være på den rette side. Da jeg havde taget min beslutning i denne henseende, faldt det mig ind, at jeg lige så godt kunne tage nogle zechiner i bytte og fremstille mig for pashaen med et eller to hoveder af de janitsharer, der lå tæt ved mig. Jeg afførte mig derfor alt, som kunne vække den tanke, at jeg hørte til korpset, huggede hovederne af tre janitsharer, tømte deres lommer og ville lige til at gå, da jeg kom i tanke om min ærede fader og vendte tilbage for at sige ham et sidste farvel. Det var grusomt at skilles fra en fader, og jeg kunne ikke beslutte mig til at rive mig helt løs fra ham. Derfor føjede jeg hans hoved og indholdet af hans skærf til de tre andres, indsmurte mit ansigt og mine klæder med blod og begav mig med min klinge i hånden og med

de fire hoveder bundet sammen i en bylt på vejen til pashaens fæstning. Men fægtningen foregik stadig udenfor murene, og det var med nød og næppe, at jeg slap fra et janitsharkorps, der ville have genkendt mig. To af janitsharerne forfulgte mig imidlertid, da jeg ilede hen imod fæstningens port, og belæsset som jeg var, blev jeg nødt til at vende mig om imod dem. Ingen mand kæmper bedre, ja selv en mand, der ellers slet ikke indlader sig på at kæmpe, kæmper godt, når han ikke kan undgå det. Jeg har aldrig i mit liv været så tapper. Jeg huggede en ned, mens den anden løb sin vej, og dette skete i nærværelse af pashaen, som sad ved et skydehul oppe på muren. Sådan holdt jeg mit indtog i fæstningen. Jeg ilede til pashaen og lagde de fire hoveder for hans fødder. Pashaen var så fornøjet over min usædvanlige tapperhed, at han tilkastede mig en pung med fem hundrede guldstykker, befalede, at jeg skulle forfremmes, og spurgte mig, til hvilken division af hans tropper jeg hørte. Jeg svarede, at jeg var frivillig. Jeg blev udnævnt til officer, og sådan var jeg da blevet en rig og anset mand blot ved at skifte parti."

"Det er ikke slet så ualmindelig en metode til at komme frem i verden, som du måske bilder dig ind," bemærkede Mustapha tørt.

"Mustapha," sagde pashaen næsten gispende, "alt dette er vindsnak. Ved de kilder, som springer omkring Muhammeds trone, mit svælg er blevet så tørt af denne fyrs tvivl, som om det var belagt med glødende kul. Jeg tvivler på, at vi nogen sinde vil kunne få det fugtet igen."

"Den tvivl bør Deres Højhed straks løse. Hudusi, murakhas – min ven, du kan gå."

Næppe havde tvivleren taget sine tøfler op og var gået baglæns ud, før pashaen og hans minister med hæderlig kappelyst forsøgte straks at fjerne deres tvivl og deres tørst, og de var så heldige i deres bestræbelser, at de efter kort tids forløb byttede deres tvivlstilstand ud med en meget lykkelig drukkenskabstilstand.

16. kapitel

Næste formiddag, da divanets forretninger var endt, sad pashaen og hans minister just ikke i det bedste humør af verden, mens deres hoveder værkede enten af Hudusis tvivl eller af de midler, de havde anvendt for at fjerne dem, og hørte på deres fortsættelse som følger:

"Jeg har hørt sige," fortsatte Hudusi, "at den pludselige besiddelse af guld plejer at gøre en tapper mand forsigtig og den, som ikke er tapper, endnu mere krysteragtig, end han før var. Det var visselig tilfældet med mig. Mine femhundrede guldstykker havde en sådan virkning, at alt, der lignede mod, sivede ud gennem mine fingerspidser.

Jeg tænkte mig igen om, og resultatet var, at jeg besluttede, at jeg ikke ville have mere med denne forretning at bestille, og at mine anstrengelser hverken skulle komme sultanen eller pashaen til gode. Om natten gjorde vi et udfald, og da jeg betragtedes som et vidunder af tapperhed, var jeg en af dem, som fik befaling til at gå i spidsen for min afdeling. Jeg snoede mit mundskæg, bandede på, at jeg ikke ville lade en janitshar beholde livet, svingede min klinge og marcherede ud i spidsen for min afdeling, hvorpå jeg smurte haser, og to dage efter kom jeg i god behold til min moders hus. Så snart jeg trådte der ind, rev jeg min turban af, kastede støv på mit hoved til ære for min faders minde og satte mig ned. Min moder kyssede mig – vi var alene.

"Og din fader? Er det for ham, at vi skal sørge?"

"Ja," svarede jeg, "han var en løve, og han er i Paradis."

Min moder begyndte at klage bitterligt, men med et fattede hun sig og sagde:

"Men, Hudusi, det kan ikke nytte at rive sig i håret og sønderrive sine gode klæder for ingenting. Er du sikker på, at din fader er død?"

"Ja, det er jeg ganske sikker på," svarede jeg. "Jeg så ham falde."

"Men han er måske blot såret," svarede min moder.

"Nej, kæreste moder, du må opgive alt håb, for jeg så hans hoved afhugget."

"Er du vis på, at det var hans krop, af hvilken du så hovedet afhugget?"

"Det er jeg helt sikker på, kære moder, for jeg var vidne til, at det blev hugget af."

"Hvis det er tilfældet," svarede min moder, "så kan han aldrig komme tilbage igen, det er klart. Allah akbar – Gud er stor. Så må vi sørge." Og min moder løb ud på gaden foran døren, skreg og skrålede, sønderrev sit hår og sine klæder, så at hun vakte opmærksomhed og deltagelse hos alle sine naboer, der spurgte hende, hvad der var i vejen. "Ak ve, mit hus hoved er ikke mere," råbte hun, "mit hjerte er fuldt af sorg – min sjæl er hentørret – min lever er kun som vand. Ak ve! Ak ve!" Og hun fortsatte med at græde og rive sig i håret, og ville ikke tage imod nogen trøst. Naboerne kom hende til hjælp. De talte til hende, søgte at tale hende til rette, stillede hendes heftige sorg og fik hende roligere.

De erklærede alle, at det var et tungt tab, men at en rettroende var gået til Paradis, og de var alle enige i, at ingen kvindes opførsel kunne være mere eksemplarisk, at ingen kvinde nogen sinde havde holdt mere af sin mand. Jeg sagde intet, men jeg må tilstå, at efter hendes foregående samtale med mig og det kvantum pilau, hun om aftenen fortærede til sit aftensmåltid, tvivlede jeg meget på sandheden.

Jeg blev ikke længe hjemme, da det, skønt det var min pligt at underrette min moder om min faders død, også var min pligt at give det udseende af, at jeg vendte tilbage til mit korps. Dette havde jeg imidlertid besluttet aldrig mere at gøre. Jeg betænkte, at et roligt og mageligt liv passede bedst med min tilbøjelighed, og jeg besluttede at gå ind i en eller anden religiøs sekt. Inden jeg forlod min moders hus, gav jeg hende tredive zechiner, som hun var meget taknemlig for, da hun sad i små kår. "Ak!" udbrød hun, mens hun omhyggelig indsvøbte pengene i en klud, "hvis du blot kunne have bragt din stakkels faders hoved med hjem, Hudusi!" Jeg kunne have fortalt hende, at hun netop havde fået, hvad jeg havde solgt det for – men jeg fandt det lige så rigtigt ikke at sige noget derom, hvorfor jeg kyssede hende og gik.

Der var en slags dervisher, som havde opslået deres kvarter omtrent syv fjerdingvej fra den landsby, hvor min moder boede, og da de aldrig blev længe på et sted, skyndte jeg mig af sted for at slutte mig til dem. Ved min ankomst bad jeg om at få deres høvding i tale, og da de bildte sig ind, at jeg var kommet for at bestille bønner for et eller andet, blev jeg indladt.

"Khoda schefa midêhed – Gud giver lindring," sagde den gamle mand. "Hvad ønsker du, min søn? Khosch amedeid – du er velkommen."

Jeg fortalte, at jeg af religiøse grunde ønskede at blive optaget i sekten, og bad om tilladelse dertil.

"Du ved ikke, hvad du begærer, min søn. Vi lever et strengt liv i anger, ruelse og bøn – vor føde består kun i urter og kildens vand. Vor hvile forstyrres hyppigt, og vi ved ikke, hvor vi skal lægge vore hoveder. Gå bort, yaha bibi, min ven, gå bort i fred."

"Men, fader," svarede jeg (for sandt at sige, Deres højhed, trods den gamle mands forsikringer om deres strenge liv tvivlede jeg meget om sandheden), "jeg er beredt til alt dette, om fornødent, ja – endnu mere. Jeg har bragt min smule formue med til den fælles kasse og vil gerne bidrage mit til Deres hellige samfunds vel. I må ikke sige nej til mig." Jeg så, at den gamle mands øjne blinkede, så snart der blev tale om guld, og jeg trak frem af mit bælte femogtyve zechiner, som jeg havde skilt fra min skat i dem hensigt at ofre dem. "Se, hellige fader," fortsatte jeg, "jeg vil gerne bringe dette offer."

"Barik Allah – lovet være Gud," udbrød dervishen, "at han har sendt os en rettroende. Jeg modtager dit offer, men du må ikke vente endnu at komme ind under vor hellige ordens fulde strenghed. Jeg har mange disciple her, som bærer ordensdragten og dog ikke er så ordentlige, som gode dervisher bør være, men der er tid til alting, og når deres lyst til at synde hører op, så vil de (Inschallah, med Guds bistand) efter al sandsynlighed blive mere hellige og fromme mænd. Du er optaget." Og den gamle mand rakte sin hånd frem efter pengene, som han greb med begærlighed og skjulte under sit klædning. "Ali," sagde han til en af dervisherne, der havde stået et stykke borte under min audiens, "denne unge mand – hvad hedder du? – Hudusi – er optaget i vort samfund. Tag ham med

dig, giv ham en ordensdragt, og lad ham blive indviet i vore hemmeligheder, når du først har afkrævet ham tavshedseden. Murakhas, gode Hudusi, du kan gå."

Jeg fulgte dervishen gennem en snæver gang, indtil vi kom til en dør, som han bankede på. Den blev åbnet, og jeg gik over en gård, hvor jeg så flere af dervisherne ligge på jorden i forskellige stillinger, bevidstløse og trækkende vejret tungt.

"Disse," sagde min ledsager, "er hellige mænd, som er begunstigede af Allah. De er i henrykkelse, besøges i denne tilstand af Profeten og får lov til at komme ind i den ottende himmel og se de herligheder, som er beredt for de rettroende." Jeg svarede ikke på hans påstand, men da det var klart, at de alle sammen var døddrukne, tvivlede jeg meget på sandheden.

Jeg modtog min dragt, aflagde ed på ikke at røbe hemmelighederne og blev forestillet for mine kammerater, som jeg snart mærkede var en flok udsvævende personer, der sølede sig i alle laster og spottede enhver dyd, mens de levede i ørkesløshed af de gaver, som blev bragt dem af folk, der fuldt og fast troede på deres foregivne hellighed. Den gamle mand med det hvide skæg, som var deres høvding, var den eneste, der ikke var forfalden til drukkenskab. Han havde tabt appetitten for ungdommens laster og var nu forfalden til alderdommens last – en umættelig pengegriskhed. Jeg må tilstå, at selskabet og levemåden tiltalte mig mere end den vågen, hårde kost og stadige bønner, som den gamle mand havde truet mig med, da jeg bad om at blive optaget i samfundet, og jeg blev snart en mester i forstillelse og hykleri og kom i stor gunst hos brødrene. Jeg burde have bemærket for Deres Højhed, at den sekt af dervisher, af hvilken jeg var blevet medlem, dengang blev

benævnet *de tudende dervisher*. Hele vor religion bestod i at tude som sjakaler eller hyæner af al vor magt, indtil vi faldt om i virkelige eller foregivne krampetrækninger. Min tuden betragtedes som den forfærdelige og umenneskeligste, man nogen sinde havde hørt, og naturligvis steg min hellighed i forhold til det. Vi var på vej til Skutari, hvor vort virkelige opholdssted var, og standsede kun hist og her på vor rejse for at flå dem, der var i from stemning. Jeg havde ikke været mere end ti dage i samfundet, da dervisherne fortsatte deres rejse og efter en uges meget indbringende vandring kom igennem Konstantinopel, satte over Bosporus og nåede deres egentlige opholdssted, hvor de blev modtaget med stor glæde af beboerne, som den gamle forstander og mange andre af vor skare var gode bekendte af.

Deres Højhed må vide, at dervisher ikke blot rådspørges af, men også ofte bliver bankierer for indbyggerne, der betror dem at passe på deres penge. Min gamle chef, hvis navn, som jeg før skulle have sagt, var Ulubibi, havde store summer i forvaring for mange af de folk, han var bekendt med, men da hans gerrighed bragte ham til at låne dem ud imod ågerrenter, var det meget vanskeligt at få dem tilbage, når det forlangtes, mens de dog altid meget samvittighedsfuldt betaltes ham. Jeg havde ikke været mange måneder i Skutari, inden jeg på grund af min fortrinlige tuden og langvarigheden af mine krampeanfald var kommet i stor yndest. Men i denne tilstand, der af vane snart blev virkelig krampagtig og vedvarede, indtil livsfunktionerne næsten var udslukket, var ånden lige så virksom som altid, og jeg lå nedstyrtet i et hav af tvivl, der var yderst pinligt. I min udmattede tilstand tvivlede jeg på alting. Jeg tvivlede på, hvor

vidt mine krampetrækninger var virkelige eller forstilte. Jeg tvivlede på, om jeg sov eller var vågen. Jeg tvivlede på, om jeg var i henrykkelse eller i en anden verden, enten død –"

"Ven Hudusi," afbrød Mustapha ham, "vi vil høre kendsgerningerne i din historie og ikke dine tvivl. Taler jeg ikke ret, Deres Højhed? Hvad er alt dette andet end nonsens – intet?"

"Det er godt talt," svarede pashaen.

"Undertiden troede jeg, at jeg havde fået fat på en kendsgerning, men den smuttede gennem mine fingre ligesom halen på en ål."

"Lad os få de kendsgerninger, som ikke smuttede fra dig, min ven, og lad tvivlens tåge forsvinde for pashaens glans," svarede Mustapha.

En dag sad jeg i solens varme ved en rettroendes grav, da en gammel kone kom hen til mig. "Du er velkommen," sagde jeg.

"Er din sindsstemning god?" sagde hun.

"Den er god," svarede jeg.

Hun satte sig ned hos mig, og efter et kvarters forløb talte hun igen. "Gud er stor," sagde hun.

"Og Muhamed er hans profet," svarede jeg. "I Allahs navn, hvad ønsker du?"

"Hvor er den hellige mand? Jeg har penge at give ham i forvaring. Kan jeg ikke få ham at se?"

"Han er i færd med sin andagt – men hvad gør det? Er jeg ikke lige så god? Våger jeg ikke, når han beder? Inscahallah – så sandt hjælpe mig Gud, vi er lige gode. Giv mig posen."

"Her er den," sagde hun og trak pengene frem. "Syv hundrede zechiner, min datters medgift, men der er slette mennesker, som stjæler, og der er gode mennesker, som vi kan stole på. Taler jeg ikke ret?"

"Det er godt talt," svarede jeg, "og Gud er stor."

"Du vil finde pengene rigtige," sagde hun. "Tæl dem."

Jeg talte dem og kom dem igen i gedeskindsposen.

"Det er i sin orden. Forlad mig, kvinde, for jeg må gå ind."

Den gamle kone forlod mig, mens hun takkede Allah, fordi hendes penge var i sikkerhed, men på grund af visse tanker, der fo'r mig gennem hovedet, tvivlede jeg meget på sandheden. Jeg satte mig ned, fuld af tvivl. Jeg tvivlede på, hvor vidt den gamle kone var kommet ærligt til pengene, og hvor vidt jeg skulle give dem til overdervishen. Jeg tvivlede på, hvor vidt jeg skulle beholde dem selv, og om jeg ikke kunne komme i ulykke for det. Jeg havde også mine tvivl –"

"Jeg tvivler ikke på," afbrød Mustapha ham, "at du beholdt dem selv. Svar – er det ikke tilfældet?"

"Mine tvivl opløste sig ganske rigtigt i denne kendsgerning. Jeg betænkte, at syv hundrede zechiner i forbindelse med de fire hundrede, som jeg endnu besad, ville vare i nogen tid, og jeg var ked af mit liv som tudende dervish. Jeg udstødte derfor et sidste, langt slutningshyl for at lade min foresatte vide, at jeg var til stede, og absenterede mig umiddelbart derefter. Jeg ilede til basaren, købte et sted en vest, et andet sted et sjal, et tredje sted en turban, kastede min dervishdragt, skyndte mig i bad og kom efter i nogle minutter at have været under behandling af

en barber ud som en sommerfugl af dens mørke puppe. Ingen ville i den flotte unge tyrk have genkendt den smudsige dervish. Jeg ilede til Konstantinopel, hvor jeg levede lystigt og brugte mine penge, men jeg mærkede, at for at færdes i verden er det nødvendigt ikke blot at have en klinge, men også at have mod til at bruge den, og i flere sammenstød, som fandt sted på grund af min alt for hyppige brug af vantroernes vand, viste jeg altid, at skønt min røst var en løves, var mit hjerte kun som vand, og spotten pegede alt for ofte fingre ad anmasselsens skæg. En aften, da jeg kom løbende fra et kaffehus efter at have draget min klinge uden dog at have mod til at tage det op med min modstander, fik jeg et slag med hans våben, som kløvede min turban og trængte dybt ind i hovedet. Jeg fløj gennem gaderne på angstens vinger og løb til sidst på en ukendt genstand, som jeg skubbede om kuld, hvorpå jeg tumlede med den om i gadeskarnet. Jeg fattede mig, så på den og mærkede, at den var levende, og i min store skræk bildte mig ind, at det var Schitan selv. Men var det end ikke Djævelen selv, så var det en af Schitans sønner, for det var en vantro, en vantro, en hund til at spytte på. Kort sagt, det var en frankisk hakim, der var så kendt for at kunne kurere alle sygdomme, at man sagde, at han blev hjulpet af Djævelen."

"Lahnet be Schitan! Forbandet være Djævelen!" sagde Mustapha, idet han tog piben ud af munden og spyttede.

"Allah Thaib! Det er godt talt," tilføjede pashaen.

"Jeg var så overbevist om, at det ikke var en person, der hørte til denne verden, at så snart jeg kunne komme på benene, slog

jeg efter ham med min sabel i den sikre forventning, at han ville forsvinde i en ildflamme ved berøringen med en rettroende, men han var tvært imod også kommet på benene, og med en stor stok med en guldknap på afbødede han mit hug og gav mig derefter et sådant slag på hovedet, at jeg igen faldt aldeles bevidstløs om i skarnet. Da jeg kom til mig selv befandt jeg mig liggende på en måtte i et udhus og blev plejet af min modstander, der var i færd med at lægge plaster på mit hoved. "Det har ingenting at betyde," sagde han, idet han forbandt mit hoved, men jeg led sådan smerte og følte mig så mat af blodtabet, at jeg trods hans forsikringer tvivlede meget på sandheden. Skal jeg beskrive denne søn af Jehanum? Og hvis jeg gør det, vil Deres Højhed så ikke tvivle på sandheden? Be Chesm, på mit hoved kommer det, i fald jeg lyver. Han var mindre end en mand, for han havde intet skæg. Han havde ingen turban, men et stykke net, der var dækket med hår af andre mænd, som allerede lå i deres grave, og hver morgen stænkede han det med mel fra bagerne for at føde sin hjerne. Om sin hals bar han et stykke lærred, der sad så stramt som en buestreng for at forhindre, at nogen from rettroende skulle hugge hovedet af ham, når han gik gennem gaden. Hans dragt var af Helvedes farve, sort, og sluttede tæt til hans krop. Dog må han have været en stor mand i sit fædreland, for han var åbenbart pasha af to haler, som hang bag på ham. Han var en rædsom mand at se på og var ikke bange for noget. Han gik ind i det pestbefængte hus – han besøgte dem, som Allah havde hjemsøgt med smitsoten – han gik hen til lejet, og den syge rejste sig og gik bort. Han lå i krig med skæbnen, og ingen kunne sige, hvad hans skæbne var, før hakimen havde afgjort

det. Han holdt i sin hånd nøglen til den port, der førte ind til dødens egne, og – hvad kan jeg sige mere? Han sagde: Lev, og den troende levede. Han sagde: Dø, og hurierne modtog ham i Paradis."

"En yesedi! En djævletilbeder!" udbrød Mustapha.

"Gid han og hans faders grav være evig besudlede!" svarede pashaen.

"Jeg blev der i fjorten dage under hakimens behandling, inden jeg var rask nok til at gå omkring, og da jeg havde tænkt mig om, tvivlede jeg på, om det ikke ville være klogere at slå ind på en fredeligere livsstilling.

Hakimen talte vort sprog godt, og en dag sagde han til mig: "Du er mere egnet til at læge end til at give sår. Du skal hjælpe mig, for den person, som nu er hos mig, vil ikke blive." Jeg gik ind på det, og efter at have iført mig en fredeligere dragt, blev jeg i mange måneder hos den frankiske læge og rejste rundt alle vegne, men blev sjældent længe på et sted. Han fulgte sygdommen i stedet for at flygte fra den. Jeg havde mine tvivl om, hvor vidt jeg ikke ved stadig at være til stede hos døende til sidst selv kunne dø, og jeg besluttede at forlade ham ved den første gunstige lejlighed. Jeg havde allerede lært mange forunderlige ting af ham. At blod var nødvendigt til livet, og at et menneske ville dø, hvis det ikke kunne trække vejret. At hvidt pulver kurerede for feber og sorte dråber stoppede blodgang. Endelig kom vi til denne by, og forleden dag, mens jeg stødte betænksomhedens apotekervare i tålmodighedens morter, bad lægen mig om at hente hans lancetter og følge ham. Jeg gik

gennem gaderne bagefter den lærde hakim, indtil vi kom til et ringe hus i et dårligt kvarter af denne store by, over hvilken Deres Højhed hersker med retfærdighed. En gammel kone førte os med jammerklager til sygelejet, hvor der lå en skabning i en huris skønne skikkelse. Den gamle kone bad den frankiske læge om at føle hendes puls gennem omhænget, men han lo ad hendes skæg (for hun havde et ikke helt lille skæg), trak omhænget til side og greb en hånd, der var så lille og fin, at den kun var egnet til at bespise Profeten selv i nærheden af englen Gabriels trone med den udødelige pilau, der er beredt for de rettroende. Hendes ansigt var dækket, og frankeren forlangte, at sløret skulle tages bort.

Den gamle kone vægrede sig, og han vendte sig da om for at gå og overlade hende til dødens angreb. Den gamle kones kærlighed til hendes barn besejrede hendes religionsskrupler, og hun samtykkede i, at hendes datter tog sløret bort for en vantro. Jeg var henrykt over hendes yndighed og kunne have forlangt hende til kone, men frankeren forlangte blot at se hendes tunge. Da han havde set på den, vendte han sig så ligegyldigt bort, som om det havde været en døende hund. Han bad mig at vikle et bind om hendes arm, tog en skål fuld af hendes gyldne blod og gav så den gamle kone et hvidt pulver, idet han tilføjede, at han nok skulle se ind til hende igen. Jeg holdt min hånd ud efter guldet, men der kom ingenting.

"Vi er fattige," sagde den gamle kone til hakimen, "men Gud er stor."

"Jeg forlanger ikke Deres penge, min gode kone," svarede han, "jeg skal nok kurere Deres datter." Så gik han hen til

sengen, talte trøstende ord til den syge pige og bad hende være ved godt mod, så ville nok alting blive godt.

Pigen svarede med en stemme sødere end en nattergals, at hun ikke havde andet at give ham til gengæld end sin tak og bønner til den højeste. "Ja," sagde den gamle kone med opløftet stemme, "en skurk af en tudende dervish har i Skutari plyndret mig for alt, hvad jeg havde at leve af, og for min datters medgift. Syv hundrede zechiner i en gedeskindspung!" Og så begyndte hun at bande. Gid byens hunde tuder ad hendes hæslighed. Hvor hun bandede! Hun bandede min fader og moder – hun bandede deres grave – kastede smuds på mine søskende og skarn på hele slægten. Hun overgav mig til Jehanum og til al slags besudling. Det var rædsomt at høre den gamle kone bande sådan. Jeg trak min turban ned over øjnene, for at hun ikke skulle genkende mig, og løftede min kjortel op for at skjule mit ansigt, for at jeg ikke skulle blive besudlet ved den byge af eder, der blev kastet på mig ligesom skarn, og sådan sad jeg og ventede på, at uvejret skulle trække over. Da jeg løftede min kjortel op, blottede jeg imidlertid uheldigvis for den gamle satans blik den forbandede gedeskindspose, som hang ved mit bælte og indeholdt ikke blot hendes penge, men også resten af mine egne. "Maschallah – hvor Gud er underfuld!" skreg den gamle heks, idet hun fo'r løs på mig som en huntiger og rev posen fra mit bælte. Da hun havde fået fat på den, fo'r hun løs på mig med sine ti negle og kradsede mig i mit ansigt, som jeg først havde været så uheldig at skjule og siden så uheldig at blotte. Hvad skal jeg sige mere? Naboerne kom ind, jeg blev bragt for kadien i følge med den gamle kone og den frankiske læge. Pengene og posen blev taget fra mig – jeg blev

afskediget af hakimen, og efter at jeg havde fået hundrede slag af ferascherne, gav kadien mig lov til at gå. Det var min skæbne – og jeg har fortalt min historie. Kan Deres slave nu gå?"

"Nej," svarede pashaen, "ved vort skæg, vi må have nøjere besked om dette, Mustapha. Sig mig, Hudusi, hvad gik kadiens kendelse ud på? Vore øren er åbne."

"Kadien dømte som følger: – At jeg havde stjålet pengene, og derfor blev jeg straffet med bastonade, men da den gamle kone sagde, at posen indeholdt syv hundrede zechiner, mens der var fundet over elleve hundrede zechiner i den, kunne pengene ikke tilhøre hende. Han beholdt den derfor, indtil han kunne finde den rette ejer. Lægen blev dømt til at betale halvtredsindstyve zechiner, fordi han havde set på en tyrkisk kvinde, og halvtredsindstyve til, fordi han trak på skuldrene over det. Med hensyn til den unge pige blev det befalet, at hun skulle bringes til kadiens harem, fordi hun havde mistet sin medgift, og den gamle kone blev sendt bort til sine forretninger. Alle tilstedeværende erklærede, at dommen var visdommen selv, men jeg for mit vedkommende tvivlede meget på sandheden."

"Mustapha," sagde pashaen, "send bud efter kadien, den frankiske læge, den gamle kone, den unge pige og gedeskindsposen. Vi må undersøge denne sag."

Betjentene blev sendt ud, og efter mindre end en times forløb, under hvilken pashaen og hans vezir havde røget deres piber i tavshed, indfandt kadien sig sammen med de andre.

"Gid Deres Højheds skygge aldrig må blive mindre!" sagde kadien, da han trådte ind.

"Mobarek! Gid du være lykkelig!" svarede pashaen. "Hvad er det, vi hører, kadi? Der er en gedeskindspung og en ung pige,

som vor retfærdighed ikke ved besked med. Er der hemmeligheder som disse skjulte i Raschans brønd – tal! Hvilket skarn har du ædt?"

"Hvad skal jeg sige?" svarede kadien, "jeg er kun som skarn. Pengene er her, og pigen er her. Skal pashaen ulejliges med ethvert kvindfolks spektakel, eller skal jeg komme til ham med et guldstykke eller to? Min Allah – Gud forbyde det! Har jeg ikke pengene her og *syv punge til*? Var ikke pigen blevet besøgt af dødsenglen, og kunne hun vise sig for Deres Højhed så elendig som en hund i basaren? Er hun ikke her? Har jeg talt rigtigt?"

"Det er rigtigt talt, kadi. Murakhas – du kan gå."

Den frankiske læge blev derpå dømt til at bøde hundrede zechiner til, nemlig halvtredsindstyve, fordi han havde følt en tyrkisk kvindes puls, og halvtredsindstyve, fordi han havde set på hendes tunge. Den unge pige blev sendt til pashaens harem, den gamle kone blev jaget bort for at bande så meget, som hun lystede, og Hudusi fik lov at gå med fuld tilladelse til at tvivle på alting undtagen pashaens retfærdighed.

17. kapitel

"Maschallah! Gud være lovet, at vi er fri for den karl og hans tvivl. Jeg har tænkt på, Mustapha, mens jeg røg formodningens pibe og kom til vishedens aske, at en mand, der havde så mange tvivl, ikke kunne være en rettroende. Jeg ville ønske, at jeg havde sendt ham hen til mullaherne. Vi kunne have haft morskab af at se ham spiddet på en pæl, hvilket nu til dags er et sjældent syn."

"Gud er stor," svarede Mustapha, "og en pæl er et kraftigt argument, der ville fjerne mange tvivl. Men jeg har i gården en vantro, der fortæller om forunderlige ting. Han er blevet grebet som et vildt dyr. Det er en frankisk galiongi, der har rejst lige så langt som den søn af Schitan, Huckaback. Han blev fundet på gaderne, overmandet af den forbudte drik, efter at have slået mange af Deres Højheds undersåtter, og kadien ville have givet ham af bambusstokken, men han var som en løve og spredte slaverne som avner, indtil han faldt og ikke kunne rejse sig igen. Jeg har taget ham fra kadien og bragt ham hertil. Han taler kun det frankiske tungemål, men den sol, som skinner på mig, ved, at jeg har været i frankerlandet, og inschallah, med Guds hjælp kan jeg oversætte hans ord."

"Hvad er det for et slags menneske, Mustapha?"

"Han er en baj baj – en tykvom – en stærk mand. Han er en anhunkher, en jernsluger. Han har sejlet på frankernes krigsskibe. Han holder i den ene hånd en flaske med den forbudte drik, i den anden hånd ryster han en tyk stok ad dem, der vil undersøge ham. Han har en stor håndfuld af den

kostelige urt, som vi bruger til vore piber, i den ene af sine kinder, og hans hår hænger ned bagpå til hans liv i en sammenrullet masse, så tyk som Deres slaves arm."

"Det er godt – vi vil lade ham komme ind, men lad der være bevæbnede folk til stede. Lad mig få en fuld pibe! – Gud er stor," fortsatte pashaen, idet han rakte sit glas frem for at få det skænket fuldt, "og flasken er næsten tom. Stil vagterne op, og bring den vantro ind."

Efter nogle minutters forløb kom vagten slæbende frem for pashaen med en kraftigt bygget engelsk matros i den sædvanlige sømandsdragt og med en pisk, der hang ned bagpå til livet. Matrosen syntes ikke at holde af denne behandling, og mens de skubbede og halede ham ind, vendte han sig nu og da snart til den ene og snart til den anden side, idet han betragtede sine ledsagere med dolkeblikke. Han var ædru, skønt hans øjne vidnede om, at han for nylig havde været fuld, og hans mandige og smukke ansigt skamskændedes meget ved en uhyre skrå i hans højre kind, der gav ham et udseende af naturlig skævhed. Så snart han var nær nok ved pashaen, slap vagten ham. Jack rystede sin trøje, hev op i sine bukser og sagde med et rasende blik på dem: "Nå, er I nu færdige med mig, I gavtyve?"

Mustapha tiltalte matrosen på engelsk og sagde til ham, at han befandt sig i nærværelse af Hs. Højhed pashaen.

"Den gamle karl der, som sidder indpakket i sjaler og pelsværk, er det pashaen? Jeg giver ikke en pibe tobak for ham!" Og matrosen lod sine forbavsede blikke løbe rundt i værelset uden at tage mindste hensyn til, hvor nær han var ved en person, af hvem en eneste håndbevægelse var nok til at lade enten hans hoved eller hans pisk hugge af.

"Hvad siger frankeren, Mustapha?" spurgte pashaen.

"Han er aldeles stum af forbavselse over Deres Majestæts glans og over alt, hvad han ser."

"Ved Allah, det er rigtigt."

"Det er vel lige så godt, at jeg lægger mig for anker," sagde matrosen, som derefter lod handling følge på ordet og lod sig falde ned på tæppet. "Så," fortsatte han, idet han for at efterligne tyrkerne lagde sine ben over kors. "Da I har for skik her i landet at have et kryds i jeres klyds, så kan jeg ligeså godt som I være en tølper. Jeg vil ikke have noget imod at puste en sky fra mig lige så godt som du, gamle mugne kavaler."

"Hvad siger vantroen? Den søn af en hund, hvor tør han understå sig at sidde ned i vor nærværelse?" udbrød pashaen.

"Han siger," svarede Mustapha, "at i hans land tør ingen stå op i nærværelse af den frankiske konge, og overvældede af hans ydmyghed vægrer hans ben sig ved at gøre tjeneste, så at han synker ned i støvet for Dem. Det er ganske rigtigt, hvad han siger, for jeg har rejst i deres land, og det er virkelig skik hos dette uciviliserede folk. Maschallah! Han lever i ærefrygt og skælven."

"Ved Profetens skæg, det er ikke til at mærke på hans udseende," svarede pashaen, "men det er måske også skik."

"Be Chesm, på mine øjne komme det," svarede Mustapha.

"Sådan her forholder det sig, franker," sagde Mustapha, "pashaen har sendt bud efter dig for at høre en beretning om alle de vidunderlige ting, som du har set. Du må fortælle løgne, så får du guld."

"Fortælle løgne! Det vil sige, spinde en ende. Det kan jeg nok gøre, men min mund klæber sammen af tørst, og får jeg ikke en

dråbe af noget, så får I fanden ingen ende fra mig, det kan du fortælle den gamle gedebuk, som sidder der."

"Hvad siger den søn af Schitan?" spurgte pashaen utålmodigt.

"Den vantro erklærer, at hans tunge klæber til hans gane af skræk over Deres Højheds nærværelse. Han smægter efter vand for at få nye kræfter og blive i stand til at tale."

"Lad ham få vand," svarede pashaen igen.

Men Mustapha havde hørt nok til at indse, at matrosen ikke ville lade sig nøje med det rene vand. Han fortsatte derfor: "Deres slave må sige Dem, at i frankernes land drikker de ikke andet end det ildvand, som de rettroende kun lejlighedsvis vover at nyde."

"Allah akbar! Ikke andet end ildvand? Hvad gør de da med almindeligt vand?"

"De har ikke andet end det, de får fra himlen – floderne er alle sammen af samme styrke."

"Maschallah! Hvor Gud er underfuld! Jeg vil ønske, at vi havde en flod her. Lad der så blive hentet noget til ham, for jeg vil godt høre hans historie."

Der blev hentet en flaske cognac, og den blev rakt matrosen, som satte den for munden. Det kvantum, han drak af den, inden han tog flasken bort for at puste, overbeviste til fulde pashaen om, at Mustaphas påstande var sande.

"Nå, det er ikke så fejl," sagde matrosen, idet han satte flasken ned mellem sine ben. "Nu skal jeg holde ord og spinde den gamle buk en ende så lang som store stængevant."

"Hvad siger vantroen?" afbrød pashaen ham.

"At han nu vil lægge sit livs underfulde tildragelser for Deres Højheds fødder og er forvisset om, at hans ansigt vil blive ganske hvidt, inden han går bort fra Deres ophøjede nærværelse. Franker, nu kan du begynde."

"At lyve, til jeg er helt sort i ansigtet – godt, siden I ønsker det, skal jeg gøre det. Men hør, kammerat, mit navn er ellers ikke Franker. Det er tilfældigvis Bill. For resten var det ikke så forkert gættet af en tyrk, men siden jeg nu er her, så kunne jeg nok have lyst til at stille jer et spørgsmål. Forgangen dag, da jeg var om bord på en fregat oppe i Dardanellerne, havde vi en lille sludder om, hvad jeres religion var. Jack Soames sagde, at I ikke var kristne, men i fald I var det, kunne I kun være katolikker, men jeg indser ikke, hvordan han kunne vide noget om det, da at han ikke havde været mere end syv uger om bord i en orlogsmand. Hvad er I, i fald jeg tør være så dristig at spørge om det?"

"Hvad siger han?" spurgte pashaen utålmodig.

"Han siger," svarede Mustapha, "at han ikke var så heldig at fødes i de rettroendes land, men på en ø fuld af tåge og dis, hvor solen aldrig skinner og kulden er så stærk, at vandet fra himlen er hårdt og koldt som flintesten."

"Så kan man nok forstå, at de ikke drikker det. Maschallah, Gud er stor! Lad ham blive ved."

"Pashaen befaler mig at sige, at vor religion er, at der kun er en Gud og Muhammed er hans profet, og han beder dig nu at fortælle din historie."

"Jeg har aldrig hørt tale om den karl, men det er lige meget – nu skal jeg kile på."

Den engelske sømands fortælling

Jeg er født i Shields og blev opdraget til søen, tjente min tid i fart fra denne havn og fik så hyre om bord på et lille skib, der var udrustet til slavehandel i Liverpool. Vi nåede den afrikanske kyst, lossede vore perler, vor spiritus og vort krudt og havde meget snart en ladning om bord. Men dagen efter, at vi var sejlet til Havanna, udbrød der blodgang blandt negrene og det var intet under, sådan som de var stuvet sammen, stakkels djævle, ligesom sild i en tønde. Vi lukkede lugerne op og førte en del af dem op på dækket, men det var ingen nytte til, de døde som syge får, og vi hev en tredive stykker om dagen over bord. Mange sprang også levende over bord, og vi blev fulgt af en hel stime af hajer, som sprang, plaskede, dykkede og sled i de endnu varme kroppe, mens de boltrede sig i det varme og blodige vand. Endelig var de alle sammen døde, og vi vendte tilbage til kysten for at få en frisk ladning. Vi var omtrent en dags sejlads fra land, da vi så to både til luvart. De gjorde signaler til os, og vi så, at de var fulde af mennesker. Vi drejede bi og tog dem om bord, og så var det, at vi opdagede, at de havde hørt til en fransk skonnert i samme fart, der havde løbet en planke ind og var gået under som en kanonkugle med alle negrene i lasten.

"Giv nu den gamle herre denne levering i oversættelse, mens jeg bare fugter min fløjte lidt."

Da Mustapha havde oversat det, og matrosen havde taget sig en hivert af flasken, fortsatte han.

"Vi tog os ikke synderligt om at have disse franske pjalte om bord, og det var ikke uden grund, for de var lige så mange som vi. Den aller første nat hørte en neger, der var med i vort mandskab og havde lært fransk, hvordan de lagde en plan til at overmande os og tage skuden i besiddelse, og da vi hørte det, var deres dom færdig. Vi stillede os op på dækket, lagde lugerne over nogle af franskmændene, greb dem, som var på dækket, og i løbet af en halv time marcherede de alle ud ad planken."

"Jeg forstår ikke, hvad du mener," sagde Mustapha.

"Det er, fordi De er en lømmel af en landkrabbe. At marchere ud ad planken er kort at melde følgende: Vi stak en bred planke ud over rælingen, fedtede den godt på den yderste ende, førte franskmændene hen til den med tilbundne øjne og ønskede dem bon voyage i deres eget sprog – bare af høflighed. De gik ud ad den til de tumlede i søen, og hajerne sagde ikke nej til dem, skønt de foretrækker en neger for alt andet."

"Hvad siger han, Mustapha?" afbrød pashaen ham. Mustapha forklarede det.

"Gud! Det gad jeg nok have set på," svarede pashaen.

"Så snart vi var franskmændene kvit, søgte vi ind til havnen og havde snart en ny ladning om bord, og efter en heldig sejlads kom vi i god behold til Havana, hvor vi solgte vore slaver. Men jeg syntes ikke rigtig godt om den tur. Derfor kvitterede jeg skonnerten, sejlede hjem om sommeren og kom i god behold tilbage til England. Der traf jeg på Betsey, og da hun viste sig at være en rigtig brillant tøs, lod jeg mig splidse til hende. Det var et udmærket giftermål, så længe sylene varede, men desværre,

det var ikke længe, og så gik jeg da til søs for at hente flere. Da jeg kom tilbage fra min rejse, erfarede jeg, at Bet ikke havde opført sig så helt godt, som hun kunne have gjort. Derfor kappede jeg splidsningen og forlod hende helt."

"Hvorfor puttede du hende ikke i en sæk?" spurgte pashaen, da Mustapha forklarede det.

"Jeg skulle have puttet hendes galionsfigur i en pose! Nej, så forbandet styg var hun da heller ikke," svarede matrosen. "Men lad mig nu spinde enden videre."

"Jeg tog hyre på en kaperbrig, og efter tre krydstogter havde jeg penge nok, hvorfor jeg besluttede at tage afløsning i land igen for at komme af med dem. Så huggede jeg Sue og lod mig igen splidse, men Gud velsigne jer, hun viste sig at være en ren tatar – det var ikke andet end batalje og kradseri hele den lange dag, så at jeg til sidst ønskede, at hun ville kradse ad helvede til.

Jeg var ked af hende, og Sue havde fået et godt øje til en anden fyr. Så sagde hun en dag: "Da vi begge to er af samme mening, hvorfor sælger du mig så ikke? Så kunne vi skilles på en pæn måde." Jeg var enig med hende, lagde et reb om hendes hals og trak hende hen til torvet, mens fyren fulgte efter for at købe hende. "Hvem byder på dette fruentimmer?" sagde jeg.

"Det gør jeg," sagde han.

"Hvad vil du give?"

"En halv krone," sagde han.

"Vil du give et glas grog med i købet?"

"Ja," sagde han.

"Så er hun din, og jeg ønsker dig god fornøjelse oven i købet." Dermed rakte jeg ham rebet, og han trak af med hende.

"Hvor meget siger du, at han solgte hende for?" sagde pashaen til Mustapha, da denne del af fortællingen var gentaget for ham.

"En piaster og en drik af ildvandet," svarede veziren.

"Spørg ham, om hun var smuk," sagde pashaen.

"Smuk," svarede matrosen på Mustaphas spørgsmål. "Ja, hun var så nydelig en skude at se til, som De kan fæste Deres øjne på. Smuk rund stilling – ren skarpning – svulmende bov – god galionsfigur og hår nok til en havfrue."

"Hvad siger han?" spurgte pashaen.

"Frankeren erklærer, at hendes øjne var som gazellens – at hendes øjenbryn var som ét – hendes midje som cypressen – hendes ansigt som fuldmånen, og at hun var så fyldig som hurierne, der venter de rettroende."

"Maschallah! Alt det for en franker. Spørg ham, Mustapha, om der er flere koner at få let til købs i det land."

"Flere," svarede sømanden til Mustapha. "I kan få et skib fuldt på en time. Der er mangen en karl i England, som vil give en håndfuld småpenge til for at blive sin kone kvit."

"Vi vil forhøre os nærmere Mustapha. Der må reflekteres på dette. Taler jeg ikke rigtigt?"

"Det er rigtigt talt," svarede Mustapha. "Mit hjerte er brændt som stegt kød ved mindet om fruentimmerne i det land, der virkelig, som han beskriver dem, er hurier at se til. Bliv ved, yaha bibi, min ven, og fortæl os, – "

"Yaw Bibby! Jeg sagde jer, at mit navn er Bill, ikke Bibby, og jeg girer aldrig fra min kurs, om jeg også af og til drejer bi, som

jeg nu gør, for at indtage proviant." Matrosen tog en slurk til, tørrede sin mund med bagen af sin hånd og fortsatte: "Nu skal han få en ordentlig løgn."

Jeg sejlede på en brig til Brasilien, og der blæste en storm op, som jeg aldrig havde set magen til. Vi var nødt til at have tre mand posteret til at holde kaptajnens hår på hans hoved, og en lille dreng blev blæst op over månen og gled ned langs to eller tre af dens stråler, indtil han fik fat i storestængestaget. Han stødte sig aldrig det bitterste."

"Godt," sagde Mustapha, der fungerede som tolk.

"Ved Profetens skæg, vidunderligt!" udbrød pashaen.

"Nå, stormen varede i en uge, og en nat, da jeg stod ved roret, stødte vi endelig mod klipperne på en øde ø. Jeg blev kastet lige over bjergene og faldt ned på den anden side af øen. Jeg svømmede i land og kom ind i en hule, hvor jeg faldt i en dyb søvn. Næste morgen så jeg, at der ikke var noget at spise undtagen rotter, og dem var der nok af, men de var så rappe, at jeg ikke kunne fange dem. Jeg gik rundt og så til sidst en stor mængde rotter sammen. De var ved en kilde, der, som jeg senere erfarede, var den eneste på øen. Rotter kan ikke leve uden vand, og det faldt mig ind, at jeg kunne fange dem på den måde. Jeg fyldte kilden på et hul nær, som jeg satte mig oven på. Da rotterne kom igen, fyldte jeg min mund med vand og holdt den på vid gab. De løb op for at drikke, hvorpå jeg snappede deres hoveder med mine tænder, og sådan fangede jeg så mange, som jeg ønskede."

"Aferin, fortræffeligt!" udbrød pashaen, så snart dette var blevet forklaret ham.

"Nå, endelig kom jeg om bord på et skib, og det havde jeg ikke noget imod, for rå rotter er ikke nogen synderlig god spise. Jeg tog hjem igen, og jeg havde ikke været i land mere end to timer – hvem andre så jeg da end min første kone, Bet, med en rødkælk på slæbetov."

"Der er han!" sagde hun. "Jeg slog fra mig, men blev nappet og puttet i brummen for at anklages for det, de kalder bigami, eller at have en kone for meget."

"Hvad mener han? Bed ham at forklare det," sagde pashaen, efter at Mustapha havde gengivet fortællingen.

Mustapha adlød.

"I vort land betragtes en kone som en mands ration, og han må ikke tage flere, for at hver gut kan få sin tøs. Jeg havde ladet mig splidse til to, derfor lagde de sag an imod mig og sendte mig til Botany Bay på livstid."

Denne forklaring gjorde pashaen helt konsterneret. "Hvad må det dog være for et land, når en mand ikke kan have to koner? Inschallah! Lovet være Herren, vi kan have hundreder i vort harem! Ler han ikke ad vore skæg med løgne? Er det ikke alt sammen nonsens og snak?"

"Nej, det forholder sig ganske rigtigt, som frankeren siger," svarede Mustapha. "Selv kongen i landet kan kun tage én kone. Be Chesm, på mine øjne komme det, hvis det ikke er sandhed."

"Nu vel," svarede pashaen igen, "hvad er de andet end vantro? De fortjener ikke at have flere. Hurier er for de troende. Gid deres fædres grave blive besudlet. Lad vantroen blive ved."

"Jeg blev altså sendt ud på den anden side af havet og kom der i god behold, så sandt jeg håber engang at komme i Himlen, hvis ellers vejr og vind vil tillade det. Men jeg havde ingen lyst til at arbejde uden betaling, og en skønne morgen stak jeg da fra dem ind i skovene, hvor jeg blev i et halvt år med tre eller fire andre. Vi levede af kænguruer og et andet sært lille dyr og havde det meget godt."

"Hvad laves den ret kænguruer af?" spurgte Mustapha efter pashaens befaling.

"Laves af! Ih, en ret kænguruer laves naturligvis af kænguruer."

"Men jeg vil være et skarn, i fald jeg talte om andet end dyret, som vi havde noget besvær med at dræbe, for det står på sin tykke hale og slår fra sig med alle fire ben. Det er desuden også i andre henseender et underligt dyr, for dets unger titter frem af maven på det og kryber derind igen. Det er sådan en slags kahyt for dem. Det andet lille dyr, jeg talte om, svømmer om i søerne, lægger æg og har et andenæb, men er alligevel beklædt med hår på hele kroppen ligesom et pattedyr."

Veziren afbrød ham. "Ved Profeten, han ler jo ad vore skæg!" udbrød pashaen vredt. "Det er da nogle dumme løgne."

"Du må ikke fortælle pashaen sådanne dumme løgne, for så bliver han vred," sagde Mustapha. "Du kan gerne fortælle løgne, men det skal være gode løgne."

"Jeg vil lade mig hænge," svarede matrosen, "om den gamle dosmer ikke tvivler på det eneste af hele enden, der er sandt. Nå, så skal jeg stikke ham en anden god en ud for at behage ham."

"Da jeg havde været der i omtrent seks måneder, blev jeg ked af det, og da der kun var fem tusinde mil mellem det land og mit fædreland, besluttede jeg at svømme hjem."

"Maschallah! Svømme hjem – hvor mange tusinde mil?" udbrød Mustapha.

"Kun fem tusinde – en ren bagatel."

"En smuk morgen kastede jeg da en ung kænguru på nakken og begav mig af sted. Jeg svømmede i tre måneder nat og dag, og da jeg så følte mig noget træt, lagde jeg mig på ryggen og fortsatte rejsen, men jeg var da så dækket med andeskæl, at jeg kun kom langsomt af sted. Jeg gjorde derfor holdt ved Himmelfartsøen, skrabede og rensede mig, og efter at have levet i en uge af skildpaddekød, bare for at holde skørbugen ude af mine knogler, begav jeg mig igen på rejse. Da jeg kom forbi Gibraltarstrædet, faldt det mig ind, at jeg lige så godt kunne svømme ind der, og så kom jeg da hertil i god behold i går omtrent ved det tredje glas i morgenvagten efter en rejse på fem måneder og tre dage."

Da Mustapha oversatte alt dette for pashaen, var denne aldeles ude af sig selv af forbavselse. "Allah wakbar! Gud er allestedsnærværende! Har du nogen sinde hørt tale om sådan

en svømmer? Fem tusinde mil – fem måneder og tre dage. Det er en vidunderlig historie. Lad hans mund blive fyldt med guld."

Mustapha lod matrosen vide, hvilken uventet kompliment der skulle vises ham, lige som han havde tømt flasken og rullede den hen til den ene side. "Det er en løjerlig måde at betale en mand på. At man kan komme til at punge ud for sin mund, det har jeg nok erfaret, men at en mund skulle være en pung, det har jeg aldrig hørt tale om. Det er for resten lige meget med det, men skal man stuve lasten fuld, så er det nok det rigtigste, at man tager stuvholtet bort." Matrosen stak sin tommelfinger og pegefinger ind i munden og trak en uhyre skrå frem. "Så, nu er jeg klar, og I skal ikke være bange for at kvæle mig." En af tjenerne proppede derefter flere guldstykker ind i munden på matrosen, som spyttede dem ud i sin hat, sprang op, slog med hovedet og sparkede ud for pashaen, om hvem han erklærede, at han var den snurrigste gamle karl, han nogen sinde havde mødt, nikkede så til Mustapha og skyndte sig ud af divanet.

"Maschallah! Han svømmer brillant," sagde pashaen, idet han hævede audiensen.

18. kapitel

Karavanens afrejse blev forhalet i to eller tre dage af veziren under forskellige påskud, skønt det var hans pligt at yde den al mulig bistand – blot for at Menouni kunne yde pashaen endnu nogen adspredelse. Menouni var vel tilfreds med at blive, da han ikke hver dag kunne træffe på så gavmild en mand som pashaen, og næste aften blev han igen ført frem for Hs. Højhed.

"Hosch amedeid! Du er velkommen," sagde pashaen, da Menouni gjorde sin dybe hilsen. "Lad os nu få en anden historie. Det er mig lige meget, hvor lang den er, men lad os bare ikke få flere prinsesser, der skal giftes. Denne Babe-bi-bobu kunne have trættet selv en dervishes tålmodighed."

"Deres Højhed skal blive adlydt," svarede Menouni. "Behager I at høre fortællingen om Yussuf, vandbæreren?"

"Ja, det klinger bedre. Du kan begynde."

Vandbæreren

"Med Deres Højheds tilladelse! Det traf sig så, at den store Harun al Raschid en nat blev betaget af et af de anfald af søvnløs tungsindighed, hvormed det havde behaget Allah at kaste en skygge over hans glimrende tilværelse, og som er en fælles lod for dem, der af lykken er hævet over livets sædvanlige bekymringer og omskiftelser."

"Jeg kan dog ikke sige, at jeg nogen sinde har sådanne anfald," bemærkede pashaen. "Hvor kan det være, Mustapha?"

"Deres Højhed har lige så utvivlsom en ret til dem som den store kalif," svarede Mustapha med et buk, "men hvis jeg tør vove at sige min mening," fortsatte han, idet han bøjede sig ned imod pashaens øre, "så har I opdaget midlet imod dem i vantroernes stærke vand."

"Meget sandt," svarede pashaen. "Harun al Raschid var, i fald jeg husker ret, meget streng i overholdelse af Koranens forskrifter. Han var dog i grunden kun en pastek – en vandmelon. Du kan fortælle videre, Menouni."

"Da kaliffen, som før bemærket for Deres Højhed, led under dette anfald af tungsind, sendte han Mesrour efter sin storvezir, Giaffar Bermuki, der ikke var uvant med således at blive tilkaldt om natten og derfor skyndsomst fremstillede sig for de troendes behersker. "Fader for de rettroende! Profetens ætling!" sagde ministeren med et dybt buk, "din slave venter blot for at høre og hører kun for at adlyde."

"Giaffar," svarede kaliffen, "jeg er overvældet af pinlig uro og vil gerne have, at du skulle finde på et eller andet middel til min lindring. Tal – hvad siger du?"

"Skynd dig, o min fyrste, til din yndlingshave ved Tierbar, hvor du, stirrende på den lyse måne og lyttende til byl-bylens stemmer, i stille velbehag kan afvente solens tilbagekomst."

"Nej," svarede kaliffen.

"Ved Profetens skæg! Kaliffen havde ret, og den Giaffar var en tåbe. Jeg har aldrig før hørt, at det var en adspredelse at stirre på månen," bemærkede pashaen.

"Nej," svarede som sagt kaliffen. "Mine haver, mine paladser og mine besiddelser er ikke mere for nogen en kilde til velbehag."

"Ved Profetens sværd! Nu synes kaliffen at være tåben," afbrød pashaen ham.

"Skal vi da begive os til de gamles hal og tilbringe natten med at genoplive mindet om de vise, hvis udsagn opbevares der?" fortsatte Giaffar.

"Det råd nytter ikke," svarede kaliffen, "optegnelserne fra fortiden vil ikke formå at bandlyse nutidens bekymringer."

"Vil da," sagde veziren, "verdens lys søge tilflugt for sine sorger i en forklædning og gå ud med den ydmygste af sine slaver for at undersøge sit folks tilstand?"

"Du har talt rigtigt," svarede kaliffen, "jeg vil gå med dig hen til basaren og ukendt være vidne til mit folks adspredelser efter dagens arbejde."

Mesrour, overeunukken, var ved hånden og ilede bort efter de nødvendige forklædninger. Efter at de havde iført sig dragter som købmænd fra Mosul og farvet deres ansigter olivengule, gik kaliffen, ledsaget af Giaffar og Mesrour, hvilken sidste var bevæbnet med en krum sabel, ud af seraillets hemmelige dør. Giaffar, som af erfaring vidste, hvilken kant af byen der sandsynligvis ville være rigest på hændelser, førte kaliffen forbi Zobeides moske, gik på bådebroen over Tigris og fortsatte vandringen til den del af byen på den mesopotamiske side af floden, der var beboet af vinhandlere og andre, der sørgede for Bagdads gode borgeres udskejelser så vel som for deres

fornødenheder. I kort tid vandrede de frem og tilbage uden at møde nogen, men da de kom gennem en snæver gyde, standsedes deres skridt ved lyden fra et overordentlig kraftigt par lunger, der sang en munter sang. Kaliffen ventede en stund på, at den skulle høre op, men han kunne åbenbart gerne have ventet til daggry, for det ene vers fulgte på det andet, og imellem hvert af dem udfyldtes et lille mellemrum ved den melodiske klukken fra en flaske og Bacchustilbederens tørstige slurke. Endelig var kaliffens tålmodighed udtømt, og han befalede Mesrour at banke stærkt på sangerens hus. Da fyren hørte støjen, trak han jalousiet op og kom ud på altanen oven over. Da han så ned og fik øje på de tre personer, der havde forstyrret ham i hans lystighed, brølede han ned: "Hvad er I for gavtyve, at I forstyrrer en ærlig mand i hans andagt? Pak jer – skrub af! Bort med jer, I afskum!"

"Gode mand," svarede Giaffar i en ydmyg tone, "vi er stakkels købmænd, fremmede her i byen, som er faret vild og er bange for at blive grebet af vagten – måske ført for kadien. Vi beder dig derfor om at lukke os ind hos dig, og Allah vil belønne din menneskekærlighed."

"Lukke jer ind i mit hus! – Nej, såmænd vil jeg ej. I vil ind hos mig for at æde og drikke på min bekostning. Gå – gå!"

Kaliffen lo hjertelig ved dette svar og råbte da op til manden: "Vi er virkelig købmænd og søger blot ly til bedetimen."

"Så sig mig da," svarede manden, "men sandt skal det være: Har I spist og drukket, hvad I behøver til natten?"

"Ja, lovet og priset være Allah, vi har for længe siden spist et godt aftensmåltid," svarede kaliffen.

"Hvis det er tilfældet, så kan I komme herop, men kun på den ene betingelse, at I forpligter jer til ikke at åbne jeres læber, hvad I end ser mig gøre, og enten det behager jer eller ej."

"Hvad du forlanger, er så rimeligt," råbte kaliffen, "at vi vil være uvidende som jabuer, hvis vi ikke straks går ind derpå."

Manden kastede endnu et blik på de foregivne købmænd, syntes da at være tilfreds og gik ned og åbnede sin dør. Kaliffen og hans ledsagere fulgte ham op i hans værelse, hvor de fandt et dækket aftensbord, hvorpå der stod en stor krukke vin, et halvt stegt kid, en flaske raki, syltetøj, sukkerbrød og forskellige slags frugter. Vellugtende blomster fandtes ligeledes på bordet, og værelsets belysning var glimrende. Straks ved deres indtrædelse skænkede værten sig et bæger vin, ligesom for at indhente den spildte tid, pegede derefter på en krog og bød de ubudne gæster at sidde ned og ikke forstyrre ham mere. Han tog fat på sit ensomme måltid, og efter at have drukket endnu et bæger vin syntes han at kede sig ved sit eget selskab og spurgte i en gnaven tone: "Hvor kommer I karle fra, og hvorhen agter I jer?"

"Herre," svarede Giaffar, der havde siddet og hvisket med kaliffen, "vi er købmænd fra Mosul og har været ved et gæstebud på khanen af Bagdads landsæde. Vi spiste godt og forlod vor ven, ligesom dagen var omme. Så fo'r vi vild her nede på gaden, og da vi hørte Deres stemmes melodiske toner, udbrød vi: Er det ikke liflige toner? – Den, der har så herlig en stemme, må også have en herlig karakter. Lad os anråbe vor broder om gæstfrihed for resten af natten, så vil vi om morgenen drage bort i fred."

"Jeg tror ikke et ord af, hvad du der har fortalt, du skumle gavtyv. I er spioner og tyve, som vil rapse Jer noget til ved på en

så upassende tid at komme ind i folks hus. Du, tøndevom, du der med kindskæg ligesom en bjørn," fortsatte han til veziren, "aldrig har jeg set mage til nederdrægtigt fjæs. Og du, sortansigtede morian, hold det hvide i dine øjne fra mit aftensbord, eller ved Allah, jeg skal sende dig til Jehanum. Jeg ser nok, at I længes efter at få fingre i mit kid, men hvis I prøver på noget, så har jeg en knokkelbanker, der ved den velsignede Profet skal knuse hvert et ben i jeres tre skind." Med disse ord tog manden en stor knippel fra en krog i stuen og lagde den ved siden af kiddet, som han derpå tog fat på med fingrene og begyndte at fortære med god appetit

"Giaffar," sagde kaliffen sagte, "se at få at vide, hvem dette vilde dyr er, og hvordan han får råd til at leve så lystigt."

"I Allahs navn, lad os blot lade ham med i fred," svarede Giaffar bange, "for får han i sinde at slå os i hovedet med den knippel, vil vi snart blive ekspederet bort, uden at nogen af os er blevet klogere."

"Å, du skal ikke være forknyt," svarede kaliffen. "Spørg ham dristigt om hans navn og levevej."

"Min ædle hersker," svarede Giaffar, "at høre er kun at adlyde. Dog ryster jeg over hele kroppen ved denne skændige persons trusler. Jeg beder dig, om jeg må opsætte ethvert spørgsmål, indtil vinen har mildnet hans sind."

"Du kryster af en vezir! Skal jeg da selv spørge ham?" svarede kaliffen.

"Allah forbyde det," svarede Giaffar, "så vil jeg hellere selv udsætte mig for at vække vrede hos denne den ringeste af hunde. Gid hans grav bliver besudlet!"

Under denne parlamenteren kastede deres vært, som de tømte bægre havde gjort mere godmodig, sine øjne på dem.

"Hvad i Schitans navn sidder I fyre og sludrer om?" spurgte han.

Da Giaffar så, at han var i et gunstigere lune, benyttede han lejligheden til at tale. "Elskværdige og menneskevenlige herre," svarede han, "vi taler om den store godhed og venlighed, De har vist ved således at tillade os at være til stede ved Deres gilde. Vi beder kun i venskabets navn om at erfare en så brav muselmands navn og livsstilling, for at vi kan komme ham i hu i vore bønner."

"Du uforskammede gamle marsvin, lovede du ikke, at du ingen spørgsmål ville stille? I venskabets navn! Jo, det er et gammelt venskab det!"

"Jeg beder imidlertid Allah, at det må tiltage. Har vi ikke siddet lang tid i Deres velsignede nærværelse – har De ikke givet os tag over hovedet? Alt, hvad vi nu beder om, er at erfare navnet på en så elskværdig og godhjertet mand."

"Det er nok," svarede værten, beroliget ved vezirens forstilte ydmyghed. "Vær stille og hør. Ser I det skind, som hænger over mit hoved?" Kaliffen og hans ledsagere løftede øjnene og så det garvede skind af en ung okse, der syntes at have været brugt til at bære vand i. "Det er det, hvorved jeg tjener mit daglige brød. Jeg er Yussuf, søn af Abu Ayoud, som døde for fem år siden og ikke efterlod mig andet end nogle få dirhemer og min stærke krop her til at tjene udkommet. Jeg har altid holdt meget af løjer og idræt, og har kastet hver den omkuld, der vil brydes med mig. Ja, den mand, der fornærmer mig, får en sådan ørefigen, at det ringer for hans øren en uge efter."

"Allah bevare os for at fornærme ham," hviskede kaliffen.

"Da gamle Abu døde, så jeg, at hvis jeg ikke hurtigt gjorde mine kræfter frugtbringende, ville jeg sulte ihjel, og det faldt mig da ind, at ingen mennesker var mere fornøjede end vandbærerne, som for nogle paraer forsyner byens huse med flodens friske vand. Jeg besluttede at blive vandbærer, men i stedet for at gå frem og tilbage med et gedeskind på nakken, gik jeg ind til en garver, tog det bløde skind af en ung okse, som hænger oven over mig, indrettede det efter mine skuldre, fyldte det ved floden og gik op til basaren. Aldrig så snart viste jeg mig der, før alle vandbærerne råbte: "Den nederdrægtige Yussuf vil tage brødet af munden på os. Gid Schitan tage ham. Lad os gå til kadien og klage." Kadien hørte på deres historier, for de beskyldte mig for trolddom og påstod, at fem mand ikke kunne løfte skindet, når det var fuldt. Han sendte en af sine beeldarer ud for at stævne mig for ham. Jeg havde lige fyldt mit skind ved floden, da betjenten kom fra denne uddeler af bastonade. Jeg fulgte ham, belæsset som jeg var, hen til gården. Hoben gik til side for at lade mig komme forbi, og jeg trådte frem for kadien, der var højst forbavset over, at en så uhyre byrde voldte mig så lidt ulejlighed. "Yussuf," udbrød han, "hør og svar. Du er beskyldt for trolddom."

"Hvem beskylder mig for det, o kadi?" svarede jeg, idet jeg kastede mit vandskind ned. To lumske hunde trådte frem og råbte med høj røst: "Se, her er er vi, vise og retfærdige mand!" Kadien skubbede den ene til side og forhørte den anden, der svor på bogen, at Djævelen havde givet mig et svineskind og havde lovet, at så længe jeg betjente Profetens tilhængere med dette urene kar, så ville han sætte mig i stand til at bære lige så

meget som ti mand. Det andet vidne bekræftede dette vidnesbyrd og tilføjede, at han havde hørt mig tale med Djævelen, som tilbød at forvandle sig til en yabu og bære vand for mig, hvilket jeg dog høfligt havde afslået, af hvad grund, vidste han ikke, da han ikke havde hørt resten af samtalen.

Ved dette vidnesbyrd vendte kadien og mullaherne, som sad hos ham, deres øjne imod himlen af rædsel og gav sig til at drøfte, hvilken grad af straf en så uhyre forbrydelse fortjente, idet de ganske glemte at spørge mig, om jeg havde noget at anføre til mit forsvar. Endelig blev de enige om, at jeg til en begyndelse skulle have femhundredede slag bastonade på mine fodsåler og, hvis jeg levede, lige så mange til på min mave. Kadien stod i begreb med at forkynde sin uigenkaldelige fatwa, da jeg tog mig den frihed at afbryde denne hurtige rettergang.

"O kadi," sagde jeg, "og I mullaher, hvis skæg drypper med visdom, lad jeres slave ved retfærdighedens skammel tilbyde at fremføre de dyrebare beviser på sin uskyldighed."

"Så kom hurtigt med dem, du Schitans og Jehanums udkårne," svarede kadien. Jeg løsnede da det bånd, hvormed mundingen var bundet sammen, og lod alt vandet løbe ud af skindet. Derpå vendte jeg den indvendige side af skindet ud, viste dem hornene af den unge okse, som jeg heldigvis ikke havde hugget af, og spurgte kadien og mullaherne, om nogen af dem nogen sinde havde set et svin med horn. De gav sig alle sammen til at le, som om jeg havde sagt en udmærket vittighed. Jeg blev erklæret for uskyldig, og de femhundredede slag bastonade blev delt mellem mine to anklagere. Vandbærerne blev for bange over udfaldet af dette forsøg til at angribe mig mere, og da sagen blev kendt, og man fik at vide, at jeg var

blevet frifundet for den anklage, at jeg skulle have gjort de rettroende urene ved brugen af svineskind, blev alverden mine kunder. Kort sagt, jeg behøver nu kun at fylde mit skind for at tømme det igen, og jeg har hver dag en så god indtægt, at jeg har givet sorgen en god dag og hver aften lever højt for de penge, som jeg hver dag har slidt for. Så snart muezzinen kalder til aftenbøn, lægger jeg mit skind til side, begiver mig til moskeen, forretter min renselse og takker Allah. Derpå går jeg til basaren, køber kød for en dirhem, raki for en anden, frugter og blomsterkager, brød og olie til mine lamper for andre, og resten bruger jeg til vin. Så snart jeg har indkøbt alt, går jeg hjem til mit hus, sætter alting i orden, tænder mine lamper og morer mig på min vis. Nu ved I alt, hvad jeg har lyst til at fortælle jer, og jeg er ligeglad, enten I er købmænd eller forklædte spioner. Vær nu glade og gå, før dagen gryr."

Kaliffen, som havde moret sig meget over Yussufs fortælling om sig selv, svarede: "Du er virkelig en forunderlig mand, og det må indrømmes, at du ved at holde dig borte fra dine kammerater undgår mange ulemper og besværligheder."

"Ja vel," svarede Yussuf, "sådan har jeg nu levet i fem år. Hver aften har min bolig været oplyst, sådan som I nu ser, og mine gode stjerner har aldrig ladet mig savne den mad og drikke, som I tre nu længes efter, men som I ikke skal komme til at røre ved med jeres fingre."

"Men sæt nu, ven Yussuf," bemærkede Giaffar, "at kaliffen i morgen udsteder en befaling, som gør ende på handelen med vand og erklærer, at hver som findes med et skind fuldt, skal hænges. Hvad vil du i så tilfælde gøre? Du kan ikke tænde dine

lamper. Du kan ikke nyde din steg og pilau, og du vil heller ikke kunne købe frugter, syltetøj eller en dråbe vin."

"Gid Schitan tage din usalige sjæl, du tykvommede dyr af en ulykkesprofet, bare fordi du kan tænke dig noget sådant. Bort – af sted med dig i en fart, og lad mig aldrig se dig oftere."

"Min gode ven Yussuf, jeg spøgte blot. Fem år er, som du bemærkede, gået uden at der er forløbet nogen dag, hvori du ikke har kunnet nyde din aften sådan, og det er heller ikke sandsynligt, at kaliffen nogen sinde vil udstede sådan en latterlig befaling. Jeg sagde blot, at hvis han nu gjorde det, hvad vil du så gøre, siden du aldrig gemmer en eneste asper til næste dag?"

Da veziren således gentog sit spørgsmål, blev Yussuf højlig forbitret. "Du vover at gentage dine ulykkelige ord og slette varsler – og du spørger mig, hvad jeg så vil gøre. Hør mig nu: ved Profetens skæg, skulle kaliffen udstede en sådan befaling, så vil jeg med denne gode knippel gennemsøge hele Bagdad, indtil jeg finder jer alle tre. Dig – og dig," fortsatte Yussuf, idet han så på kaliffen og veziren med et rasende blik, "ville jeg prygle til I blev lige så sorte som, som han der (han pegede på Mesrour), og ham ville jeg gennemhegle til han blev så hvid som kødet af det kid, jeg har siddet og godtet mig ved. Skrub nu straks af, I skal ikke længere besmitte mit tag."

Kaliffen morede sig sådan over Yussufs vrede og var dog så bange for at vise det, ar han var nødt til at stoppe enden af sin kaftan i munden, mens de gik bort under en hagl af forbandelser fra vandbæreren.

"Ved Profetens sværd, den knibe kom de godt ud af!" bemærkede pashaen. "Gid den slyngels moders grav må blive besudlet! At byde Profetens vicehersker prygl af en knippel!"

"Kaliffen var forklædt, og Yussuf kendte han ikke," bemærkede Mustapha.

"De, som truer mig, når jeg er forklædt, skal få at mærke, at det ingen undskyldning er. Det sværger vi ved vort skæg!" svarede pashaen. "Bliv ved, Menouni."

"Det var dag, inden den store Harun atter gik ind ad seraillets hemmelige port og lagde sig på sin løjbænk. Efter en kort søvn stod han op, forrettede sin renselse og begav sig til divanet, hvor han fandt sine fornemste hoffolk, vezirerne, omraerne og magnaterne forsamlet for at modtage ham. I tankerne dvælede han imidlertid endnu ved den foregående nats begivenheder, og efter at de daglige forretninger var afgjort, og de ventende ansøgere var blevet besørget, kaldte han på sin storvezir, der trådte frem med det sædvanlige dybe buk.

"Giaffar," sagde kaliffen, "udsted en befaling til byens guvernør, der skal forkyndes i alle Bagdads gader, og ved hvilken det skal forbydes enhver i et tidsrum af tre dage at bære vand til salg fra floden til basaren. Den, der overtræder forbuddet, skal hænges."

Guvernøren, Khalid ben Talid, tog øjeblikkelig, så snart han havde modtaget fatwaen, forholdsregler til at bringe den til udførelse. Der blev til byens forskellige kvarterer udsendt herolder, som forkyndte kaliffens vilje. Folket undrede sig, men fandt sig i det.

Yussuf, der havde forrettet sin morgenandagt, havde nået Tigris bredder og havde netop fyldt sin oksehud med vand og kastet den på nakken, da hans opmærksomhed blev vakt ved en af heroldernes ankomst. Han hørte på anordningens forkyndelse og lod sin oksehud glide ned med en forbandelse over alle købmænd fra Mosul.

"De fordømte gavtyve, der i nat spåede en så ulykkelig begivenhed! Kunne jeg bare få fat på dem!" udbrød Yussuf. "De lod blot et vink falde, og se, nu er det sket."

Mens Yussuf således klagede over sit tomme vandskind, kom nogle af de andre vandbærere til og begyndte at trøste ham på samme måde som de, der i sin tid trøstede Job.

"I sandhed," sagde den ene, "du behøver ikke at tage dig dette forbud nær. Du tjener hver dag mere end fem af os, og du har ingen kone og ingen børn at sørge for. Men jeg ulykkelige mand vil have den sorg at se min kone og mine børn sulte ihjel, før de tre dage er omme."

En anden sagde: "Trøst dig, Yussuf, tre dage vil snart gå, og så vil du nyde din kebab og din raki, dit syltetøj og din vin med større fornøjelse, når du så længe har savnet dem."

"Desuden," tilføjede en tredje, "må du ikke glemme, Yussuf, at Profeten har erklæret, at den mand bliver evig fordømt på sjæl og legeme, der således som du altid er drukken."

Disse bemærkninger vækkede i den grad Yussufs harme, at han især havde givet sin forbitrelse luft imod dem, der således spottende trøstede ham. Han vendte sig imidlertid harmfuld bort, kastede sit tomme skind på nakken og gik langsomt hen imod Zobeides Moske, mens han undervejs bandede alle Mosulkøbmænd lige ned til halvtredsindstyvende led. Da han

kom forbi de store bade, blev han tiltalt af en af badetjenerne, som han kendte godt, og som spurgte ham, hvorfor han var så forknyt.

"Å, denne koldhjertede kalif, den Harun al Raschid har gjort ende på min fortjeneste i tre dage ved at true med at lade enhver vandbærer hænge, der bærer vand til basaren. Du ved, min ven, at jeg aldrig har lagt en eneste para til side, og jeg er bange for, at min krop på tre dage vil blive indskrumpet af sult og hentørret af mangel på et bæger raki."

"Som du ofte har delt med mig," svarede den anden. "Derfor vil jeg nu dele mit arbejde med dig, Yussuf. Følg med mig, hvis du ikke har noget imod en beskæftigelse, der ikke kræver stort andet end kræfter, og dem har du, ved Allah, og det til overflod. I en sådan knibe som den, hvori du nu befinder dig, kan du bestemt nok tage en hårpung og et stykke sæbe og gnide og skrubbe de rettroendes legemer. Dine vældige og kødfulde hænder er godt skikkede til at ælte de troendes muskler og bøje deres led. Du skal få lov til at arbejde med os i disse tre dage i Humaunien, og så kan du tage fat igen på din gamle beskæftigelse."

"Dine trøsteord trænger dybt ind i mit bryst," svarede Yussuf, "og jeg følger dig."

Badetjeneren førte ham da ind, bandt ham et forklæde om livet og lånte ham en pose, tre rageknive, pimpsten til at gnide fodsålerne med, en hårpung og en svamp. Da han havde udstyret Yussuf og forsynet ham med de nødvendige redskaber, førte han ham ind i det værelse, hvor beholderen af varmt vand var, og bad ham at vente der på en kunde. Yussuf havde ikke siddet længe på kanten af marmorbassinet, før han blev tilkaldt

for at forrette sin tjeneste på en hadji, der, dækket med støv og snavs, åbenbart var vendt tilbage fra en besværlig pilgrimsrejse.

Yussuf gav sig med iver i færd med sit arbejde. Idet han greb fat på kunden med den ene hånd, afklædte han ham med den anden og bearbejdede først den ragede isse med sin ragekniv. Hadjien var velfornøjet med badetjenerens iver. Da Yussuf havde skrabet hans hoved så rent, som han kunne gøre med en temmelig middelmådig barberkniv, så indsæbede, skrubbede og vaskede han pilgrimmens hud, indtil den var så glat og blank som ryggen af en ravn. Derpå tørrede han ham, tog så plads på sin kundes rygrad, kneb og pressede alt hans kød, stødte hans lemmer, bøjede alle led, så at de knagede ligesom favnestykker i et bål, indtil den stakkels hadji ved vandbærerens styrke næsten var forvandlet til en mumie og lige havde vejr nok i kroppen til at råbe: "Hold op, hold op, for Allahs skyld – jeg er død, jeg er væk."

Da den stakkels mand havde sagt det, faldt han næsten bevidstløs tilbage. Yussuf blev meget urolig. Han løftede manden op, hældte varmt vand over ham, tørrede ham, lagde ham til hvile på ottomanen og dækkede ham til. Hadjien faldt i en dyb søvn og vågnede en halv time efter så forfrisket og oplivet, at han erklærede sig for et helt nyt menneske.

"Det er kun hadjier," bemærkede Yussuf, "som jeg giver et så stort bevis på min duelighed."

Manden stak sin hånd i lommen, trak tre dirhemer op og gav dem til Yussuf, der var helt forbavset over en sådan gavmildhed. Med en ny erklæring om sin tilfredshed forlod hadjien Hummaunet. Glad over sit held fortsatte Yussuf med sin beskæftigelse og betjente med stor iver enhver ny bejler til hans

lemmevridende færdighed. Ved den tid, da aftenbønnen begyndte, havde han æltet endnu et halvt dusin rettroende mumier og havde fået sine seks dirhemer, hvormed han besluttede at lade sig nøje for den dag.

Efter at have forladt badet klædte han sig på, og gik hjem, tog sin læderkrukke, et fad og en kurv, og gik til basaren, hvor han købte et stykke bedekød, hvilket han bragte til den mest kendte kok i distriktet for at få det tilberedt. Derpå købte han sin vin og raki, vokslys og blomster, pistacier, tørret frugt, brød og olie til sine lamper. Da han havde fuldendt sine indkøb, gik han hen til kokken, hvor han fandt sit bedekød prægtigt stegt og duftende på fadet. Efter at have betalt kokken og lagt det i sin kurv, ilede han hjem over bådebroen, inderlig glad over sit held. Da han kom hjem fejede han sin stue og iførte sig andre klæder, tændte sine lamper, dækkede sit bord og satte sig ned på hug med sine ben oppe under sig. Efter at have skænket sig et bæger vin udbrød ham: "Jeg er dog lykkelig, men ikke des mindre skal alle Mosulkøbmænd times alle landets ulykker med deres onde varsler. Gid Allah vil vende deres usalige fodtrin herhen i aften – jeg skal ordentlig tage dem i skole!"

Her standsede Menouni og gjorde sin salaam, "Deres Højhed vil måske tillade Deres slave nu at begive sig til ro, for fortællingen om Yussuf, vandbæreren, kan ikke fortælles Deres Højhed på én aften."

Skønt pashaen havde moret sig meget, var han også noget træt. "Lad så være, gode Menouni, men husk på, Mustapha, at karavanen ikke må drage bort, før jeg har hørt enden på den historie."

"Be Chesm, på mine øjne kommer det, " svarede Mustapha, og de gik alle til ro.

"Hvad er der på færde?" spurgte pashaen heftigt, da Mustapha næste dag med tilsyneladende tålmodighed hørte på den lange forklaring fra en af de personer, der anråbte om retfærdighed.

"Det er, o visdommens herre, en trætte mellem folk om en sum penge, de har fået som vejviser for en franker, der rejser i det indre. Den ene var antaget til rejsen, men da han ikke kendte vejen rigtigt, kaldte han den anden til hjælp. De trættes nu om delingen af pengene, som ligger ved mine fødder i denne pose."

"Det lader til, at den, som var antaget som vejviser, ikke kendte vejen?"

"Ja, sådan forholder det sig," svarede Mustapha.

"Så var han ikke vejviser og fortjener ikke pengene. Og den anden blev, som det synes, kaldt til hjælp?"

"Deres ord er visdomsord," svarede Mustapha. "Så var han ikke heller vejviser, men kun hjælper. Ingen af dem kan være berettiget til pengene som vejviser. Ved Profetens skæg, man skal ikke således drive spot med retten, og det divan, der holdes i vor nærværelse, skal ikke holdes for nar med sådanne klager. Lad pengene blive delt mellem de fattige, og lad dem hver få halvtredsindstyve slag bastonade på fodsålerne. Jeg har talt."

"Allah Thaib – det er godt talt," svarede Mustapha, mens de to stridende parter blev slæbt bort.

"Kald nu på Menouni," sagde pashaen, "for jeg længes efter at høre Yussufs historie og kaliffens påfølgende fremfærd. En del

af pengene i denne pose skal lønne ham for den honning, der falder fra hans læber."

Menouni trådte ind og gjorde sin kompliment, pashaen og Mustapha modtog deres piber fra den græske slave, og kessehgouen fortalte da videre.

Den store kalif Harun al Raschid havde holdt sin sædvanlige eftermiddagsaudiens, og hoffet var sendt bort. Harun, hvis tanker udelukkende dvælede ved Yussufs forknytte tilstand, og som længtes efter at erfare, hvordan han var kommet ud af det, efter at denne fatwa var blevet forkyndt, sendte bud efter sin vezir Giaffar. "Jeg ønsker at vide," sagde kaliffen til Giaffar, "om den ulykkelige har fundet udvej til at forsyne sig med det fornødne tilbehør til et gilde i aften."

"Der kan ingen tvivl være om, o du Profetens hersker," svarede Giaffar, "at den unge mand sidder i mørket i en fortvivlet stemning uden at have hverken kød eller noget andet til at trøste sig på."

"Send da bud efter Mesrour. Vi vil igen iføre os vore forklædninger og aflægge ham et besøg."

"Lad den ydmygste af Deres slaver," svarede Giaffar meget ængsteligt, "lægge for Deres Højheds skammel et billede af, hvad vi kan vente os. Uden tvivl vil denne Schitans løvedræber, når han plages af hunger, ikke glemme vor spådom, og idet han tilskriver vore slette varsler dens fuldbyrdelse, vil han i den stemning ofre os til sin tomme mave."

"Din visdom er stor, Giaffar," svarede kaliffen. "Han er virkelig en vildmand og vil uden tvivl rase af sult, men ikke des mindre vil vi gå ud og se, i hvilken stand han befinder sig."

Giaffar skælvede ved tanken om, at han skulle udsætte sig for et sådant menneskes vrede, som Yussuf var, men svarede ikke. Han gik ud efter Mesrour og forklædningerne, og efter at have iført sig dem gik de alle tre ud af seraillets hemmelige port. De havde næsten nået enden af den snævre gade, hvori Yussufs hus lå, da det stærke genskin af lysene fra vinduerne sagde dem, at han i al fald ikke klagede over sin hårde skæbne i mørke, og da de nærmede sig, forkyndte lyden af hans muntre stemme også, at han heller ikke i stilhed bøjede sig for den. Da de kom ind under vinduet, holdt han op med at synge og udstødte en høj forbandelse over alle Mosulkøbmænd, hvortil han føjede det ønske, at han bare måtte få dem at se en gang endnu, inden Djævelen tog dem. Kaliffen lo ad dette fromme ønske, tog en håndfuld småsten op og kastede dem på jalousierne i Yussufs vinduer.

"Hvem djævlen er der?" brølede vandbæreren, "er det jer, I elendige, arbejdsløse dagdrivere, som har villet drille mig? Pak jer, eller ved Profetens sværd, jeg skal spidde jer alle tre på mit kosteskaft."

"Kender du os ikke, Yussuf?" svarede kaliffen, "vi er dine venner og beder atter om ly under dit gæstfrie tag."

Yussuf kom ud på altanen. "Å, det er Jer. Følg nu mit råd og gå bort i fred. Jeg er nu ved godt lune og fredsommeligt stemt, men havde jeg truffet jer i dag, så havde jeg knækket halsen på jer."

"Gode Yussuf," svarede Giaffar, "vi har hørt tale om det uforklarlige og vanvittige forbud af kaliffen og er kommet for at få at vide, hvordan det går dig, og om vi kan være en så gæstfri og brav mand til nogen tjeneste."

"Du lyver, tror jeg," svarede Yussuf, "men jeg er i godt humør, og derfor skal I få lov til at komme ind og se, hvor godt jeg har det. Jeg er Yussuf, og til Gud står min lid." Derpå gik han ned og lukkede dem ind, og de så med forundring levningerne af det ødsle måltid. "Så," sagde Yussuf, der var mere end halvt fuld, "nu kender I de kår, hvorunder jeg lever – der er mit kød, der er min vin, der er mine frugter – men ikke en bid eller dråbe skal I få. – Hold dine fordømte, forslugne øjne borte fra mit syltetøj, du sortskæggede halunk," fortsatte Yussuf, idet han vendte sig om imod kaliffen, "eller jeg skal give dig."

"Vi begærer visselig ikke dine lækkerier, gæstfrie herre. Vi ønsker blot at vide grunden til dette uhørte forbud, og hvordan du dog har kunnet skaffe dig dit sædvanlige lystige måltid."

"Det skal I høre," svarede vandbæreren. "Mit navn er Yussuf, og min lid står til Gud. Da kaliffens befaling i morges kom mig for øre, blev jeg som en mand, der er fra sans og samling, men da jeg gik i nærheden af Giaffar Bermukis Hummaum, tiltaltes jeg af en ven, som er tjener ved badene." Yussuf berettede derpå til deres store forbavselse, hvordan han havde tjent sine penge. "Nu," fortsatte han, "vil jeg ikke længere være vandbærer, men som badetjener vil jeg leve og dø. Gid alt ondt kommer over den koldhjertede kalif, men Allah være lovet, det vil dog aldrig falde ham ind at lukke badene."

"Men sæt nu," bemærkede Giaffar, "at kaliffen i morgen tidlig fik i sinde at lukke badene?"

"Gid alle ghoulerne overfalde dig, når du besøger din faders grav," råbte Yussuf og sprang rasende op, "du bjørneskæggede skurk! Advarede jeg dig ikke imod at komme med onde forudsigelser – og svor du ikke på, at du skulle lade være med

formodninger? Djævelen må tjene dig og hviske dine antagelser i øret på kaliffen, siden han kan finde på at udstede sådanne tossede fatwaer."

"Jeg beder dig af hjertet om tilgivelse og er aldeles stum," svarede Giaffar.

"Så er du da for en gangs skyld klog, men vis dig fremdeles klog og skynd dig bort, inden jeg får fat i min knippel."

Da de så, at Yussufs øjne funklede af harme, fandt de det bedst at følge hans råd. "Vi ser dig nok igen, gode Yussuf," sagde kaliffen, idet de gik ned.

"Pokker i vold med jer alle tre og lad mig aldrig oftere se jeres afskyelige ansigter," svarede vandbæreren og smækkede døren i efter dem. Kaliffen gik meget fornøjet sin vej og vendte med sine ledsagere tilbage ad seraillets hemmelige port.

Næste morgen holdt kaliffen et højtideligt divan, ved hvilket alle mullaherne og de første hoffolk var til stede, og udstedte deri det bud, at alle bade i hele Bagdad under straf af spidning skulle holdes lukket i tre dage. Bagdads indbyggere opfyldtes af undren og studsen.

"Hvorledes!" udbrød de, "hvad kan dette betyde? I går fik vi befaling til ikke at bruge Tigris vand, i dag nægtes badene os. Måske man i morgen vil give befaling til at lukke moskéerne." Og de rystede på hovedet, som om de ville antyde for hinanden, at kaliffen ikke var ved sine fulde fem, men de udbrød: "Kun i Allah findes tryghed." Imidlertid blev befalingen bragt til udførelse af vedkommende retsbetjente, som gik rundt til de forskellige bade. Først lukkede de Hummaum Alraschid, derefter Ziet Jobeides bad, så Giaffar Bermukis bad, ved hvilket Yussuf dagen i forvejen havde fået beskæftigelse. Da det var

lukket, så bademesteren og betjentene på den lukkede dør og bebrejdede de hjælpere, som havde taget sig af Yussuf. Han var vandbærer, sagde de, og hans arbejde blev standset ved et bud af kaliffen. De havde bragt ham hen i badet, og nu var det blevet lukket.

Imidlertid sås Yussuf at skride hen imod badet, mumlende ved sig selv: "Jeg er Yussuf – min lid står til Gud. Som medhjælper i Hummaumet vil jeg leve og dø." Uvidende om den udstedte befaling nærmede han sig til bygningens dør, om hvilken tjenerne stod i en klynge, og tiltalte dem: "Venter I på nøglen, mine venner? Hvis der er noget i vejen med låsen, så stol på Yussufs kræfter."

"Har du ikke hørt, at kaliffen har befalet, at badene under straf af spidning skal holdes lukket i tre dage?"

Yussuf fo'r forbavset tilbage. "Gid da deres fædres grave bliver evig besudlet – de forbandede Mosulkøbmænd! Deres antagelser går altid i opfyldelse. Jeg skal opsøge dem og hævne mig –" Med disse ord vendte Yussuf, der var kommet, forsynet med børster, rageknive og sæbe, sig forbitret om og ilede i en time eller to gennem gaderne, mens han så på en hver forbigående for at se, om han kunne finde dem, på hvilke han ville udøve sin hævn.

Efter en lang vandring satte Yussuf sig ned på en stor sten. "Nu vel," sagde han, "jeg er alligevel Yussuf, og min lid er til Gud. Men det er nok det bedste, at jeg, i stedet for at se efter disse gavtyve, ser mig om efter midler til at skaffe mig et aftensmåltid." Med disse ord rejste han sig, gik hjem, tog nogle bedre klæder på, lavede en turban af sit bomuldsskærf og tog sit bedetæppe i den hensigt at gå med det til basaren og sælge det

for, hvad han kunne få for det. Da han kom forbi Hosseins moske, lagde han mærke til flere mullaher, der læste og tolkede adskillige dunkle steder i Koranen. Yussuf knælede og bad en stund, og da han vendte tilbage til moskeens dør, blev han tiltalt af en kvinde, der syntes at vente på en. "Fromme herre," sagde hun, "jeg ser af din gode klædning og dit hele udseende, at du er en af kadiens betjente."

"Det er jeg til din tjeneste – jeg er Yussuf, og min lid står til Gud."

"O, min hadji, bliv da min beskytter. Jeg har en uretfærdig skyldner, som vægrer sig ved at betale, hvad han skylder mig."

"Du kan ikke betro dig til nogen bedre," svarede Yussuf. "Jeg er en kraftig arm for retten, og min indflydelse ved hoffet er så stor, at jeg allerede har fremkaldt to dekreter."

"Det er store ord, o hadji."

"Så sig mig da, hvem skyldneren er, for at jeg kan gribe ham og føre ham for kadien. Skynd dig at sige mig det, og for nogle dirhemer vil jeg vinde din sag, enten den er retfærdig eller ej."

"Min klage gælder min mand, som har erklæret, at han vil have skilsmisse fra mig, men alligevel nægter mig min medgift, fem dinarer, mine klæder og mine smykker."

"Hvad er din mands håndværk?"

"Fromme herre, han er mamelukbroderer."

"Lad os ingen tid spilde, min gode kone. Vis mig dette vidunder af uretfærdighed, og ved Allah, jeg skal nok gøre besked med ham."

Konen løste da snoren med småpenge fra sit hoved, tog tre dirhemer af og gav Yussuf dem. Yussuf greb pengene, smøg sine ærmer op for mere at ligne en rettens betjent og bad hende

om at bringe ham til synderen. Konen førte ham til den store moske, hvor hendes mand, en lille vindtør fyr, var i færd med at forrette sin andagt. Uden at sige et ord løftede Yussuf ham op med tæppe og alting og ville til at bære ham bort.

"I Profetens navn, til hvilken slags gale mennesker hører du?" skreg den forbavsede andægtige. "Slip mig, knus ikke mine stakkels ribben ved dit tag! Sæt mig ned, så skal jeg gå med dig, så snart jeg har taget mine tøfler på."

Folk flokkedes om dem for at få at vide, hvad der var i vejen. "Å, det skal snart vise sig," svarede Yussuf. "Hans kone er hans kreditor, og jeg er hendes sagfører. Jeg forlanger nu, at du skal give hende halvtredsindstyve dinarer foruden alle de juveler og smykker, hun har haft i de sidste halvtredsindstyve år."

"Hvor kan jeg det," svarede den lille mand, "eftersom jeg ikke er fyrretyve år gammel?"

"Det kan godt være, at det i virkeligheden er tilfældet," svarede Yussuf, "men retten er noget helt andet, som du snart skal få at fornemme. Følg nu bare med mig til kadien."

De begav sig derefter på vej til kadien, men de var ikke gået mange alen, før mamelukfabrikanten hviskede til Yussuf. "Tapre og mægtige herre, jeg kom op at skændes med min kone i nat på grund af hendes urimelige skinsyge. Jeg talte nok om skilsmisse, men der var ingen, som hørte det. Hvis vi sov sammen engang endnu, vil hun nok lade sig stille tilfreds. Derfor beder jeg dig, milde herre, at mægle imellem os."

"Var der ingen vidner?" spurgte Yussuf.

"Ingen, gode herre," svarede manden, idet han stak Yussuf fem dirhemer i hånden.

"Så kender jeg for ret, at der ikke er indtrådt nogen skilsmisse," svarede Yussuf, idet han stak pengene i lommen, "og følgelig er du ikke hendes skyldner. Kvinde, kom her. Det synes, at der ikke har fundet nogen skilsmisse sted – det siger din mand – og du har ingen vidner til at bevise det. Altså er du ikke hans kreditor. Gå hen til din mand, og gå hjem med ham. Rigtignok er han ikke synderlig mandhaftig, men det er dog rimeligt, hvis du får ham for de tre dirhemer, du har betalt mig. Gud være med jer. Sådan byder jeg."

Konen, som allerede havde fortrudt skilsmissen, var glad ved at vende tilbage, og med mange taksigelser tog de afsked med ham.

"Ved Allah!" udbrød Yussuf, "det er godt. Jeg vil leve og dø som en af rettens betjente."

Med disse ord gik han hjem efter sin kurv, købte mad og vin, oplyste sit hus og tilbragte aftenen med svir og sang ligesom tidligere.

Mens Yussuf var sådan beskæftiget, længtes kaliffen efter at se virkningen af det nye dekret om badene.

"Giaffar," sagde han, "jeg gad vide, om det er lykkedes mig at få den vindrikker til at gå i seng uden aftensmad. Kom, lad os aflægge ham et besøg."

"For islams skyld, o kalif," svarede Giaffar, "lad os ikke spøge mere med den galhovedede drukkenbolt. Allah har allerede befriet os ud af hans hænder. Hvad kan vi ikke vente, i fald han er sulten og fortvivlet?"

"Din visdom bliver aldrig mindre," svarede kaliffen, "det er sande ord, men ikke des mindre må jeg endnu engang hen og se den gale mand."

Da Giaffar ikke kunne sætte sin mening igennem, gjorde han forklædningerne i stand, og ledsagede af Mesrour gik de ud af seraillets hemmelige port. Atter overraskedes de ved at se huset ligeså oplyst som før, og da vinden havde blæst et af jalousierne til side, så de på væggen skyggen af Yussuf, hvis skæg bevægede sig over stegen, mens han holdt et bæger vin i hånden.

"Hvem er der?" råbte Yussuf, da Giaffar på kaliffens befaling bankede på døren.

"Dine venner, kære Yussuf – dine venner, købmændene fra Mosul. Fred være med dig."

"I skal hverken have fred eller velkomst, I ugler," svarede Yussuf, idet han trådte ud på altanen. "Ved Allah! Hvis I ikke går bort, og det snart, så skal jeg komme ned til jer med min knokkelpolerer."

"Vi har kun to ord at sige dig, ven Yussuf," svarede Giaffar.

"Så sig dem i en fart, for I kommer ikke oftere inden for mine døre, I slette karle, der har ruineret alle vandbærere og badetjenere i Bagdad."

"Hvad mener du?" spurgte kaliffen, "din tale er os en gåde."

"Hvad jeg mener?" svarede Yussuf. "Har I ikke hørt tale om det dekret, der er udstedt i morges?"

"Venlige herre, vi har haft så travlt med at sortere vore varer, at vi ikke har været ude i dag og er uvidende om alt, hvad der er hændt i Bagdad."

"Så skal I komme op at høre det, men sværg først ved Moses, Esau og Profeten, at I ikke vil *antage* noget, for alt, hvad I har bildt jer ind, har vist sig at være så sandt, som om det stod indgraveret på Salomons rubinsegl."

Kaliffen og hans ledsagere gik beredvilligt ind på denne betingelse, og de fik da lov til at komme op oven på, hvor de fandt alting i den sædvanlige orden og den samme overflødighed. Da de havde taget plads i en krog af værelset, sagde Yussuf. "Nu, mine gæster, så sandt I håber på tilgivelse, fortæl mig nu, om I ikke ved noget om, hvad der er hændt i dag, og hvad den dosmerpande af en kalif har taget sig for." Harun og veziren kunne næsten ikke bare sig for latter, da de rystede på hovedet. "Ja," fortsatte Yussuf, "denne Profetens vicehersker med et pjaltet skæg og endnu mere pjaltet forstand har udstedt en befaling om, at badene skal lukkes i tre dage, og ved denne grusomme befaling blev jeg igen kastet ud for vind og vove på nødens hav. Forsynet var imidlertid min ven og lagde nogle dirhemer på min vej, og jeg har gjort mit sædvanlige indkøb trods den halunk af en kalif, som jeg ganske vist tror er en gudsfornægter og ingen rettroende."

"Inschallah," sagde kaliffen til sig selv, "vi to skal nok engang blive kvit."

Yussuf fyldte derpå sit bæger flere gange og var i strålende humør, mens han fortalte dagens begivenheder og sluttede med de ord: "Jeg er Yussuf – jeg sætter min lid til Gud. Som en rettens betjent vil jeg leve og dø. Og i morgen vil jeg gæste kadiens hal."

"Men," sagde Giaffar, "sæt –"

"Sæt! Ved Profetens skæg, hvis du vover at "sætte" noget i min nærværelse, så skal jeg støde din fede vom til gele," råbte Yussuf og greb sin knippel.

"Nej, nej, min ven, jeg vil blot sige – "

"Sig ingenting!" brølede Yussuf, "eller du skal aldrig komme til at tale mere."

"Så vil vi blot tænke, min ven."

"Det vil jeg tillade, og jeg tænker også min del. Mine tanker er, at det vil være det klogeste for jer at pille af så hurtigt, som I kan, for jeg har kniplen i hånden og er ikke just i det allerbedste lune."

Kaliffen og hans ledsagere var af samme mening og bød deres opbragte vært farvel.

Næste morgen trådte Giaffar ind i divanet i spidsen for de øverste retsbetjente og vezirerne for de forskellige distrikter, kastede sig ned for tronen og nedkaldte mange års liv og lykke over kaliffen. "Giaffar," svarede Harun, "udsted straks under det kejserlige firman befaling til, at der skal anstilles en skarp undersøgelse med hensyn til de rettens betjente, som opholder sig i kadiernes haller. Alle de, der har fået lovlig udnævnelse, skal blive og skal have en foræring samt forhøjet løn, men de, der uden bemyndigelse eller tilladelse har tiltaget sig en retstjeners navn og stilling, skal afskediges og have bastonade."

Kaliffens befaling blev straks adlydt. Yussuf, som var faldet i søvn ved sin vin, vågnede imidlertid først længe efter, at solen var stået op. Han rejste sig straks, klædte sig på med omhu og ilede til kadiens hal, hvor han tog plads mellem rettens betjente, der betragtede ham med forundring og mishag. I dette øjeblik blev kaliffens firman afleveret til kadien, der løftede det op til sin pande som tegn på agtelse og lydighed og lod det læse op for sig. Han råbte derpå med høj røst: "Hent punge med guld, og lad også fellahen og kæppe til bastonaden blive bragt ind. Luk portene til så at ingen kan komme bort, og I, rettens betjente,

vær rede til at svare, efterhånden som jeres navne opråbes." Yussuf, der stod med vidt opspilede øjne og øren, sagde til sig selv: "Min Gud! Hvilken ny begivenhed forestår der nu?"

Efter at kadiens befaling var blevet udført, blev rettens betjente en for en kaldt frem, og efter at have vist, at de var ansatte på rette måde, fik de deres belønninger og fik lov til at gå. Yussufs tanker var så fortumlede af den, som det forekom ham, højst ublide skæbne, der forfulgte ham, at han ikke lagde mærke til, at han til sidst stod ganske alene tilbage. Først da kadien anden gang kaldte på ham, gik Yussuf hen imod ham.

"Hvem er du?" spurgte kadien.

"Jeg er Yussuf, og min lid står til Gud" svarede han.

"Hvad er din bestilling?"

"Jeg er vandbærer."

"Hvis det er tilfældet, hvorfor har du da taget plads imellem rettens betjente?"

"Jeg begyndte først i går på forretningen, o kadi, men intet falder mig vanskeligt. Hvis jeg bare tjener mine seks dirhemer om dagen, så har jeg intet imod at blive mullah."

Kadien og de hosstående kunne ikke lægge bånd på deres munterhed, men ikke des mindre blev hans fødder bundet til pælen, og efter at han var hejset op, begyndte de at tildele ham en bastonade. Imidlertid sørgede de for at ramme pælen langt oftere end hans tæer. Da de var færdige, blev han sluppet løs og jaget ud af retssalen, såre ydmyget og forknyt, men lidet medtaget af den lempelige straf. "Nå," tænkte Yussuf, "det synes at være skæbnens vilje, at jeg skal skifte levevej hver dag. Havde jeg ikke ladet de gavtyve fra Mosul komme ind i mit hus, ville dette aldrig være hændt."

Mens han talte sådan, så han en af *beeldarerne*, eller kaliffens hofbetjente, komme forbi. "Det vil være en smuk stilling," tænkte Yussuf, "og kaliffen tæller ikke sine folk sådan som kadien. Der behøves bare en uforskammet storagtig mine, så bliver man uden videre taget for beeldar." Endnu ved godt mod og bestemt på at tjene sine seks dirhemer vendte han derefter hjem, pressede livet så meget sammen, som han kunne, satte sin turban på snur, vaskede sine hænder og tog en skrabet mandelgren i hånden. Han ville just til at gå ned ad trappen, da han kom i tanker om, at det var nødvendigt at have en sabel, men han havde kun en skede, som han stak i bæltet. Derpå skar han et stykke palmetræ i form af en sabel, stak det deri og gav håndtaget et net udseende ved hjælp af nogle stykker kulørt bomulds- og silketøj, som han syede på med sejlgarn. Sådan udstyret drev han ned ad gaderne og svingede sin mandelgren i hånden. Mens han spankulerede af sted, gik alle af vejen for ham, idet de indbildte sig, at han var en af de uforskammede hofbetjente, der levede ved de store khaners hof. Han fortsatte at gå lige ud, indtil han kom til torvet, hvor der var samlet en mængde mennesker om to mænd, som sloges rasende. Yussuf trængte sig frem, og mængden veg til begge sider for ham, idet man enten antog ham for en hofbetjent eller var bange for den styrke, som hans svære, kraftige figur tydede på. Da han nåede de kæmpende, var de dækket med smuds og blod og sloges så forbitret, at ingen vovede at skille dem ad. Da Yussuf så den frygt, han indgød, og at han, som han ønskede, blev antaget for en beeldar, greb han først til håndtaget på sin foregivne sabel og slog derpå de kæmpende flere ordentlige slag med sin mandelstok, hvorved han fik dem til at høre op med at slås.

Sheiken, eller forstanderen for basaren, nærmede sig da Yussuf, bukkede og rakte ham seks dirhemer med den bøn, at han ville anholde synderne og føre dem for kaliffen, for at de kunne blive straffede som forstyrrere af den offentlige fred.

Yussuf gemte pengene i sit bælte, greb de to slagsbrødre, tog en under hver arm og gik bort med dem. En stor hob fulgte efter og bad indtrængende om fangernes frigivelse, men Yussuf hørte ikke på dem, før der blev stukket andre seks dirhemer i hans livstykke med en fornyet bøn om skånsel. Da samtykkede Yussuf i at give dem fri og gik sin vej, næppe i stand til at skjule sin triumf. "Jeg er Yussuf," udbrød han, "og min lid står til Gud. Som beeldar vil jeg leve og dø. Ved Allah! Jeg vil gå op til paladset og se, hvordan det står sig med mine medbeeldarer."

Der var nu i kaliffens tjeneste tredive beeldarer, der skiftevis forrettede tjeneste i paladset, ti dage hver. Da Yussuf nåede paladsets gård, stillede han sig der, hvor de ti tjenstgørende beeldarer var samlet. Han lagde imidlertid mærke til, at de var vidt forskellige fra ham, nemlig særdeles spinkle unge mænd, der var langt prægtigere klædte end han. Han følte en vis ringeagt for deres kvindagtige udseende, der stod i så stærk modsætning til hans egen muskuløse figur, men kunne ikke holde sine øjne fra deres smukke og moderne dragt. Imidlertid fik den øverste af beeldarerne øje på ham, og da han vidste, at han ikke hørte til paladset, antog han efter hans udseende, og siden han indfandt sig imellem dem, at han måtte være i tjeneste hos en af de store omraher, der var i Bagdad, og at han, da han ikke havde noget at bestille hjemme, var kommet til paladset som gæst. Han ytrede dette til sine kolleger og sagde: "Denne smukt byggede fremmede bør betragtes som vor gæst.

Lad os vise ham al mulig høflighed, for han hører til vor stand, og vi vil ikke gøre os selv ære, hvis vi ikke beviser, at vi har magt til at tjene ham." Da de andre beeldarer var enige med deres øverste, gik han til skatmesteren og fik af ham en ordre til en rig sukkerbager om at indbetale i skatkammeret den sum fem tusinde dirhemer, som han skyldte for adskillige nærmere opgivne poster. Da vezirens segl var sat derpå, gik han dermed hen til det sted, hvor Yussuf stod. "Halløj, broder beeldar," sagde høvedsmanden.

"Jeg er Yussuf, og til Gud står min lid. Jeg er rede til at adlyde dine befalinger," sagde vandbæreren, idet han meget ydmygt nærmede sig.

"Må jeg bede dig, broder beeldar, at gøre os her i paladset den store tjeneste at bringe dette papir, hvorpå vezirens segl findes, til den store sukkerbager Mallem Osman og bede ham øjeblikkelig at betale fem tusinde dirhemer. Du ved nok, hvordan du har at forholde dig. Naturligvis kan pengene ikke ventes, men hvad han måtte ville tilbyde dig for at give ham en frist, skriv det på paladsets beeldarers venskabs og velviljes regning, og kom os i hu, når du gør dig til gode i dit eget hjem."

Særdeles glad lagde Yussuf ordren i sin hue, gjorde en dyb salaam og gik bort i det ærinde, der var ham betroet. Da han anså det for under sin nye værdighed at gå, satte han sig op på et af de æsler, der stod til leje på gadehjørnerne, og befalede driveren at løbe i forvejen for at gøre plads og skaffe at vide, hvor sukkerbageren boede. Mallem Osmans hus var snart fundet, for han var den mest kendte i sit fag og havde en umådelig forretning. Yussuf red af sted på dyret, der ikke var halvt så stort som han, og holdt ved butikken, hvor

sukkerbageren førte tilsyn med sine folk. "Jeg er Yussuf, og min lid står til Gud," sagde Yussuf og så på sukkerbageren. Denne ænsede ham ikke, da Yussuf spankulerede ind i butikken. "Jeg gør Dem blot min opvartning, min gode Mallem Osman, for at bede Dem ufortøvet at begive Dem til paladset og medbringe fem poser, hver indeholdende tusinde dirhemer, af hvilke der for tiden ikke synes at være udsigt til at få en asper. Dette papir, hvorpå veziren har sat sit segl, indeholder ordren, og da De har den ære at være kaliffens skyldner, vil De gøre vel i straks at rejse Dem og følge med mig til paladset, uden at glemme det nødvendige tilbehør."

Ved denne tale fo'r Mallem op fra sin plads, nærmede sig underdanig til Yussuf, tog papiret, som han løftede op til sit hoved, og sagde med den dybeste ydmyghed til Yussuf: "O, fortræffelige, tapreste og mægtigste beeldar, hvor vel vælger ikke kaliffen sine tjenere! Hvor begunstiget er jeg ikke af Allah ved Deres lykkelige nærværelse! Jeg er Deres slave – vis mig den ære at vederkvæge Dem i mit hus."

Yussuf kastede en halv dirhem til æseldriveren og sendte ham bort, trak da vejret dybt, som om han var træt af rejsen, og tørrede sin pande med sit ærme. Sukkerbageren satte ham i sin egen stol og sendte hastigt bud til basaren efter et stort fad fuldt af kebab, bredte en serviet ud foran Yussuf, skar et granatæble i skiver, bestrøede det med stødt sukker og satte det for ham sammen med nogle søde kager og honning. "O, ypperste af beeldarer!" sagde sukkerbageren, "Det er min bøn, at De vil værdige mig at bryde Deres faste i Deres tjeners hus. Vil De adsprede Dem med disse bagateller, mens der bliver lavet noget bedre?" En af folkene kom nu med en stor kumme, hvori

han skænkede sorbet af lotusblomstens destillerede saft, blandet med rosenvand. Herren satte også dette for Yussuf og bad ham at spise, men Yussuf, der gav den fornemmes rolle, holdt sit hoved i vejret og ville ikke engang se til den side. "Vær så nedladende at tjene mig i at smage på denne sorbet, o høvedsmand!" fortsatte sukkerbageren, "eller jeg sværger ved Allah, at jeg vil skilles fra min yngste og mest elskede hustru."

"Holdt – holdt, broder!" svarede Yussuf, "hellere end at den uskyldige skal lide, vil jeg opfylde din begæring, skønt jeg sandt at sige ingen appetit har, da jeg har nydt min frokost fra kaliffens bord i ti fade, hvoraf hvert indeholdt tre stykker fjerkræ, som var tilberedt på forskellig måde. Jeg er så proppet, at jeg næppe kan trække vejret."

"Jeg indser til fulde, at det blot er af medfølelse med Deres slave, at De opfylder min begæring."

"Nu vel," sagde Yussuf, "for at føje dig vil jeg gøre det." Og idet han tog skålen med sorbet, der rummede flere potter, tømte han den til sukkerbagerens forbavselse i en lang slurk. Kebabben blev nu sat frem, indbagt i tynde kager af fint hvedemel. Yussuf slugte også den med en grådighed, der var forbavsende at skue, og hørte ikke op med at spise, før hele bordet var tomt. Sukkerbageren var som himmelfalden. "Denne karl," tænkte han, "har til frokost tømt ti fade, hvoraf hvert indeholdt tre stykker fjerkræ. Hvor det er et held for mig! Hvad ville han have gjort, hvis han var kommet fastende her? Han kunne ikke have ladet sig nøje med mindre end en okse, stoppet med pistacienødder. Gud give, jeg var vel af med ham."

Imidlertid rørte Yussuf sig ikke af pletten, men påtog sig atter sin vigtige mine. Sukkerbageren spurgte, om Hs. Højhed

ville vente, til der var lavet et middagsmåltid til ham. "Det er mig temmelig ligegyldigt, min ven. Mit ærinde her er, at du skynder dig med mig til skatkammeret for at indbetale de fem tusinde dirhemer, som du skylder."

"Jeg beder om forladelse, min aga," svarede sukkerbageren, "om et minut skal jeg være her tilbage." Mallem Osman fyldte da en stor pose med sine mest udsøgte lækkerier, lagde tredive dirhemer i et stykke papir, nærmede sig til Yussuf og sagde: "Min prins, jeg beder Dem i al ydmyghed at modtage denne ubetydelige foræring og disse tredive dirhemer til udgifterne ved Deres bad efter Deres anstrengende rejse hertil. Vær også så nådig at unde mig Deres beskyttelse. Det går dårligt med handelen, og der kommer ingen penge ind. Om kort tid skal jeg betale det alt sammen."

Yussuf, som vidste, at man kun havde givet ham ordren for at han kunne presse nogle dirhemer af sukkerbageren, blev nu meget høflig. "Mit råd til dig, Mallem," sagde han, "er, at du ikke rører dig ud af din dør i dag – det har ikke så stor hast heller – ikke i morgen, ja ikke i en uge, en måned eller et år. Ja, jeg kan sige, rør dig slet ikke, for du har min beskyttelse, og gør dig derfor ingen ulejlighed med at gå til paladset."

Det var nær ved solnedgang, da denne sag var blevet bragt i orden. Yussuf gik hjem med sine hænder fulde af foræringer og udbrød undervejs: "Jeg er Yussuf, fra Gud kommer mit måltid!" Han nåede sit hjem fuld af behagelige forventninger, skiftede klæder, tog sin kurv og sin krukke og vendte usædvanlig belæsset tilbage, for da han havde tjent toogfyrre dirhemer, besluttede han at gøre sig rigtig til gode. "Ved Allah!" udbrød han, "jeg vil fordoble min ration, til trods for de gavtyve af

købmænd fra Mosul, de ulykkesfugle." Han købte altså for dobbelt så mange penge, som han plejede, og fordoblede også sin ration af vokslys og olie, så hans hus strålede af lys, da han som sædvanlig satte sig til sit måltid, mere lykkelig end nogen sinde, drikkende mere og syngende dobbelt så højt, som han nogen sinde før havde gjort.

Mens vi lader ham sidde ved sin ensomme svir, må vi bemærke, at kaliffen havde skaffet sig underretning om, at Yussuf havde fået bastonaden og da han nu var sikker på, at han ville savne madvarer og vin, besluttede han at aflægge endnu et besøg hos ham. "Jeg tænker, Giaffar, at jeg endelig har tvunget den halunk til at gå i seng uden aftensmad, til straf for, at han har kaldt mig en vantro, og jeg må nu hen og nyde hans harme og fortørnelse, der naturligvis er forøget ved smerten af de slag, han har fået efter kadiens befaling."

Forgæves forestillede Giaffar ham, at det ville være det samme som at angribe en vred og såret løve i dens hule; at han sikkert var så rasende, og hans kræfter så store, at de ikke kunne vente at slippe derfra med livet, i fald de vovede sig til hans dør. "Alt det kan være meget sandt," svarede kaliffen, "men jeg vil dog, hvad det end skal koste, gå hen og se ham."

"Jeg har min dolk, o hersker for de troende," bemærkede Mesrour, "og jeg er ikke bange for ham."

"Brug den ikke, Mesrour," svarede kaliffen. "Hent forklædningerne, og lad os komme af sted. Jeg tør nok love, at vi denne gang ikke vil se flere lys. Det skulle da være en ensom lampe, ved hvilken han kan se at bade sine sårede fødder."

De gik deres vej og blev forbavset ved deres komme over det lyshav, der strålede fra Yussufs værelser. Hans sang var også

mere støjende, og han syntes at være meget beruset, mens han slog i bordet og råbte: "Jeg er Yussuf! Pokker tage alle Mosulkøbmænd – min lid står til Gud!"

"Ved Profetens sværd!", udbrød kaliffen, "den karl kører ordentlig i ring med mig. Har jeg ikke voldt den hele by ulemper og tvunget den til at finde sig i dekreter, der syntes udstedt af en gal mand, blot for at tugte denne vindranker, og se, han svirer lige så lystig som tidligere. Jeg er næsten ked af at forsøge på at kue ham, men lad os dog om muligt få at vide, hvordan han nu har båret sig ad med at forsyne sit bord. Halløj, ven Yussuf, er du der? Dine gæster er kommet her igen for at glæde sig over dit held," råbte kaliffen fra gaden.

"Hvad, igen?" brølede Yussuf. "Godt, så må I tage følgerne. Flygt, eller I er dødsens. Jeg har svoret ved Allah, ikke blot at I ikke skulle komme inden for mine døre, men også, at jeg vil slå jer fordærvede, hvis vi nogen sinde mødtes igen."

"Du perle blandt mennesker, du ocean af godmodighed, rejs dig op og tag imod os. Det er vor skæbne, og hvem kan forebygge den?"

"Nu vel da," svarede Yussuf, idet han trådte ud på altanen med sin store knippel, "det er jeres skæbne, og det er ikke min skyld."

"Min gode Yussuf," svarede kaliffen, "hør os. Det er sidste gang, vi beder dig at lukke os ind. Vi sværger det ved *de tre*. Du skælder på os, som om vi har gjort dig skade, mens du må anerkende, at alt, hvor uheldigt det end ved første øjekast har set ud, kun har vendt sig til din fordel."

"Det er sandt," svarede Yussuf, "men det er dog ved jeres onde varsler, at jeg er bragt til hver dag at forandre min levevej. Hvad

skal jeg nu siden blive til?"

"Sætter du ikke din lid til Gud?" svarede Giaffar. "Desuden lover vi dig, at vi ikke vil sige et ord om sagen, og at det skal være sidste gang, vi beder dig om gæstfrihed."

"Nu vel," svarede Yussuf, der var meget drukken, "jeg vil for sidste gang åbne døren, da jeg ikke vil føre krig med skæbnen." Med disse ord ravede han ned ad trappen og lukkede dem ind.

Kaliffen fandt alting til stede i overflødig mængde. Yussuf sang i nogen tid uden at ænse dem. Til sidst sagde han: "I gavtyve, hvorfor beder I mig ikke at fortælle, hvordan jeg har haft sådan et held med mig? I er velsagtens lige ved at dø af misundelse, men nu skal I høre det, og hvis I vover at gå jeres vej, før jeg har fortalt jer det alt sammen, skal jeg sådan overdænge jeres kroppe med slag, at I skal blive værre farne, end hvis I havde fået fem hundrede slag bastonade."

"Vi er lutter lydighed og ydmyghed, o fyrste blandt mennesker!" svarede kaliffen.

Yussuf fortalte da dagens begivenheder og sluttede med de ord: "Jeg er Yussuf, min lid er til Gud. Som beeldar vil jeg leve, som beeldar vil jeg dø, trods kaliffen og hans storvezir. Pokker i vold med dem begge!" Derpå drak han et bæger raki, tumlede døddrukken om og faldt i søvn.

Kaliffen og Giaffar blæste lysene ud, lukkede sig derpå ud af døren og kom til seraillets hemmelige port, meget fornøjede over at have hørt Yussufs eventyr.

Næste morgen vågnede Yussuf, og da han så, at det var sent, skyndte han sig at iføre sig sine bedste klæder, idet han sagde til sig selv: "Jeg er beeldar, og som beeldar vil jeg dø." Han sørgede for at rede sit skæg og sno det på en mere imponerende

måde. Derpå spændte han sin falske sabel på og skyndte sig til paladset, hvor han tog plads mellem de tjenstgørende beeldarer i det håb, at han af høvedsmanden skulle blive sendt ud i et lignende ærinde som dagen før. Snart efter indfandt kaliffen sig i divanet og genkendte straks Yussuf i hans forklædning. Han bemærkede til Giaffar: "Ser du der vor ven Yussuf? Endelig har jeg da truffet ham, og nu skal jeg gøre ham ikke så lidt forlegen, inden han slipper fra mig." Han lod høvedsmanden for beeldarerne kalde, og da denne trådte frem og hilste dybt, spurgte kaliffen: "Hvor mange mand tæller dit korps?"

"Tredive i alt, stormægtigste, og deraf er ti hver dag i tjeneste."

"Jeg vil holde revy over dem, som er til stede," svarede kaliffen, "og prøve hver mænd for sig."

Beeldarernes høvedsmand bukkede dybt, trådte tilbage og sagde med høj røst, idet han vendte sig til sine folk: "Beeldarer, det er de troendes beherskers vilje, at I skal træde frem for ham."

Denne befaling blev øjeblikkelig adlydt, og Yussuf blev nødt til at gå med de andre lige hen til kaliffen. Han var imidlertid ængstelig ved det og sagde til sig selv: "Hvad kan hensigten være med alt dette? Det er mit sædvanlige held. I går opgjorde jeg mit regnskab med kadien og måtte betale med mine fødder. Hvis jeg skal gøre regnskab for kaliffen, kan jeg prise mig lykkelig, hvis jeg slipper derfra med hovedet."

Imidlertid stillede kaliffen hver beeldar nogle spørgsmål, indtil han kom til Yussuf, som havde sørget for at blive sidste mand. Hans forlegenhed og manøvrer morede kaliffen og Giaffar så meget, at de næppe kunne bare sig for latter. Den

sidste af beeldarerne havde nu været fremme og var gået over til højre bag efter de andre, og Yussuf blev stående alene tilbage. Han skubbede sig fra den ene side til den anden, så snart til døren og snart på kaliffen, og overvejede, om han skulle smøre haser, men indså, at det ikke kunne nytte. Kaliffen spurgte ham tre gange, hvem han var, inden Yussufs forvirring tillod ham at svare. Beeldarernes høvedsmand gav ham et puf i ribbenene, men da han så på hans ansigt, kendte han ham ikke. Imidlertid antog han, at han for nylig var blevet ansat af en af de andre høvedsmænd. "Svar kaliffen, dit fæ," sagde han til Yussuf, idet han gav ham et nyt puf mellem ribbenene med fæstet på sin dolk. Men Yussufs tunge var klæbet til hans gane af angst, og han stod og rystede uden at svare. Kaliffen gentog atter: "Hvad er dit navn og din faders navn og din løn som beeldar? Og hvordan har du fået din ansættelse?"

"Er det til mig, I taler, o hadji kalif?" fremstammede Yussuf til sidst.

"Ja," svarede kaliffen alvorligt.

Giaffar, der stod i nærheden af sin herre, råbte da: "Ja, du feje stymper af en beeldar! Svar hurtigt, eller du skal få en over halsen med en sabel."

Ligesom talende med sig selv svarede Yussuf: "Jeg håber, at man da vil benytte min egen." Derefter svarede han på spørgsmålet: "Ja, det er ganske i sin orden – min fader var beeldar, og min moder var det før han." Ved dette kuriøse svar kunne kaliffen og hele hoffet ikke længere lægge bånd på deres munterhed, hvilket gav Yussuf lidt mere mod.

"Det synes altså," svarede Harun, "at du er beeldar og søn af en beeldar, og at du får ti dinarer om året og fem pund bedekød

om dagen."

"Ja, min umir," svarede Yussuf, "jeg tror, at det er rigtigt. Min lid er til Gud!"

"Det er godt. Tag nu med dig, Yussuf, tre andre beeldarer til blodfængslet, og bring her til mig de fire røvere, som er dømt til døden for deres mangfoldige forbrydelser og grusomheder."

Giaffar tog imidlertid ordet og henstillede til kaliffen, om det ikke var bedre, at overfangevogteren bragte dem ind. Da befaling var udstedt derom, indfandt denne embedsmand sig et øjeblik efter med de fire forbrydere barhovedede og med bundne arme. Kaliffen befalede tre af beeldarerne hver at gribe en fange og binde ham for øjnene, at knappe hans klædning op foroven og trække deres sværd samt vente på hans befaling. De tre beeldarer hilste dybt og adlød ordren, idet de tvang forbryderne ned i en knælende stilling, således at de hvilede på deres haser, med blottede halse og tilbundne øjne. Mens de tre beeldarer sådan stod parate, var Yussuf forfærdelig forvirret. "Det er umuligt at slippe bort," sagde han til sig selv. "Gid Djævelen tage de Mosulkøbmænd. De kan sagtens sige, at de ikke vil komme mere, for om et par minutter vil jeg selv ikke mere være til."

"Du karl der! Du er beeldar og kender ikke din pligt," råbte Giaffar. "Hvorfor fører du ikke forbryderen frem, ligesom dine kammerater have gjort?"

Nødt til at adlyde greb Yussuf nu den fjerde fange, bandt ham for øjnene, blottede hans hals og tog post bagved ham, men uden at drage sin klinge. "Jeg kommer aldrig over dette," tænkte Yussuf. "Om få sekunder vil sablen vise sig at være et stykke palmetræ, og jeg vil miste hovedet under folkets spot.

Imidlertid står min lid til Gud, og Schitan i vold med alle Mosulkøbmænd." Han tog sin skede og sit træsværd fra bæltet og løftede det i skeden op over sin skulder.

Kaliffen, som holdt skarpt øje med ham, morede sig kosteligt over denne manøvre. "Du beeldar!" råbte han, "hvorfor drager du ikke dit sværd?"

"Mit sværd," svarede Yussuf, "er af en sådan beskaffenhed, at det ikke for længe må blinke for de rettroendes beherskers øjne."

Kaliffen syntes tilfreds med dette, og idet han vendte sig til den første beeldar, befalede han ham at slå til. Et øjeblik efter lå røverens hoved på jorden. "Det var godt og rask gjort," sagde kaliffen; "lad ham blive belønnet." Han gav derpå den anden befaling til at henrette sin forbryder. Sværdet hvirvlede i luften, og med et hug fløj røverens hoved et stykke bort fra skuldrene. Den tredje forbryder blev ekspederet med lignende behændighed. "Nu," sagde kaliffen til Yussuf, "hug nu du, beeldar, forbryderens hoved af, og modtag en lignende løn for din raskhed."

Yussuf havde nu til en vis grad genvundet sin åndsnærværelse. Han havde ikke ganske ordnet sine tanker, men de jog i ubestemte omrids gennem hans hjerne. "Tillad mig, Deres Højhed, at sige nogle ord til forbryderen," bad Yussuf for at vinde tid.

"Lad så være," svarede kaliffen, der stoppede sin kjortel i munden for at holde sig fra latter.

"Kaliffen har befalet, at dit hoved skal hugges af. Hvis du vil fremsige din bekendelse af den sande tro, så er det nu på tiden, røver, for du har kun et kort minut at leve i."

Forbryderen råbte straks: "Der er kun en Gud, og Muhamed er hans profet."

Yussuf blottede da sin muskelstærke arm, og idet han rullede sine øjne vildt, gik han tre gange omkring sin fange. "Erkend nu, at din skæbne er retfærdig," råbte han højt, men i det samme hviskede han til manden: "Sværg på, at du er uskyldig".

"Sig frem, er ikke din dom retfærdig?"

"Nej – nej," svarede manden med høj røst, "jeg er uskyldig."

Kaliffen, som med stor opmærksomhed fulgte, hvad der foregik, morede sig kosteligt over Yussufs adfærd og spekulerede på, hvad han nu ville gøre. "O kalif! Profetens vicehersker! Vær så nådig at høre på din tro beeldar, mens han fortæller en sælsom hændelse, der er overgået ham i disse dage."

"Tal, beeldar, vi er lutter opmærksomhed, men kom i hu, at dine ord må være sandhed."

"Det var aftenen forinden Deres Højhed udstedte den befaling, at der ikke måtte føres noget vand til basaren fra Tigris. Da sad jeg i mit hus, forrettede min andagt og studerede Koranen, som jeg læste med høj røst. Tre købmænd fra Mosul kom da og anråbte om min gæstfrihed. Koranen har foreskrevet gæstfrihed som en dyd, der er nødvendig for enhver rettroende, og jeg skyndte mig at åbne min dør og modtage dem."

"Ja så," svarede kaliffen og så på Giaffar. "Sig mig, beeldar, hvordan så disse købmænd fra Mosul ud?"

"De var overmåde hæslige. Den ene var en tykmavet, skummel karl med et stort skæg, der så ud, som om han lige var kommet ud af et fængsel." (Kaliffen blinkede til sin vezir, som om han ville sige: Det er dit portræt.) Den anden var en

sortskægget, slunken gavtyv med buskede øjenbryn. (Giaffar bukkede for kaliffen,) og den tredje var et tyklæbet, hulkæbet skelet af en neger. (Mesrour greb utålmodig efter sin dolk.) Kort sagt, Deres Højhed, jeg kan med sikkerhed sige, at de tre forbrydere, hvis hoveder lige er faldet som ofre for retfærdigheden, så ud som skikkelige mænd i sammenligning med de tre købmænd fra Mosul. Ikke des mindre modtog jeg, som min pligt bød, disse tre mænd, gav dem husly og dækkede et bord med det bedste, jeg havde, for dem. De gjorde sig til gode med steg, og da de forlangte vin og raki, som jeg aldrig smager, fordi det er forbudt af loven, gik jeg ud og købte det til dem. De spiste og drak, til dagen gryede, og gik da."

"Ja så," sagde kaliffen.

"Næste aften forstyrrede de mig til min store ærgrelse igen i min andagt. Atter forsvandt mine levnedsmidler for at tilfredsstille deres krav, og efter at have spist og drukket, indtil de var berusede, gik de bort, og jeg håbede ikke at se dem mere, da de ikke var skånsomme i deres bemærkninger om Deres Højheds nye dekret angående badenes lukning."

"Bliv ved, gode Yussuf."

"Den tredje aften kom de igen, og da jeg ikke havde flere penge at undvære og mærkede, at de fremdeles gjorde mit hus til et værtshus, så håbede jeg, at de dog nu ville lade være at komme mere. Men de kom igen den fjerde aften og opførte sig da højst usømmeligt, sang utugtige viser og råbte på vin og raki, så at jeg ikke kunne høre ørenlyd. Så lod jeg dem vide, at jeg ikke længere kunne tage imod dem. Den tykmavede, hvem jeg før omtalt rejste sig da og sagde: "Yussuf, vi har prøvet din gæstfrihed, og vi takker dig. Ingen ville have modtaget tre

sådanne personer og beværtet dem for Guds skyld, sådan som du har gjort. Vi vil nu belønne dig. Du er beeldar i paladset, og vi vil forære dig retfærdighedens sværd, som har været forsvundet siden den store Salomos dage. Tag dette, og bedøm det ikke efter dets udseende. Når det befales dig at afhugge en forbryders hoved, og han er skyldig, så vil sværdet lyse som ild og aldrig fejle, men er han uskyldig, så vil det forvandle sig til en uskadelig træklinge." Jeg tog imod foræringen og ville just takke, da de tre hæslige købmænd lidt efter lidt antog form af himmelske væsener og forsvandt."

"Det er rigtignok en forunderlig historie. Så den tykmavede karl ud som en engel?"

"Ja, som en engel, o kalif."

"Og den hulkæbede neger?"

"Så ud som en huri, o kalif."

"Nu vel da," svarede kaliffen, "nu skal du prøve dette vidunderlige sværds magt, Yussuf. Hug forbryderens hoved af."

Yussuf vendte tilbage til røveren, som endnu lå i en knælende stilling, og gik rundt om ham, idet han råbte med høj røst: "O, sværd, hvis denne mand er skyldig, så gør din pligt, men hvis han, som han har påstået i sit dødsøjeblik, er uskyldig, så forbliv du uskadelig." Med disse ord drog Yussuf sit sværd, der viste sig at være et stykke palmetræ. "Han er uskyldig, o kalif. Denne mand er blevet uretfærdigt dømt og bør gives fri."

"Ganske vist," svarede kaliffen, som Yussufs manøvre morede, "lad ham blive givet fri. Høvedsmand for beeldarerne, vi kan ikke undvære en mand som Yussuf, der besidder et så berømt våben. Lad der blive ansat ti beeldarer til, og lad Yussuf

få befalingen over dem som høvedsmand med samme sportler og løn som de andre høvedsmænd."

Yussuf kastede sig, glad over sit held, ned for kaliffen, og da han gik bort, råbte han: "Jeg er Yussuf, min lid står til Gud. Allah bevare de tre købmænd fra Mosul."

Det varede ikke længe, inden kaliffen, Giaffar og Mesrour igen indfandt sig hos Yussuf som købmænd og morede sig kosteligt over hans forvirring og forlegenhed, da de tilkendegav, hvem de var. Imidlertid nød Yussuf hans gunst til sit livs ende og var heldigere end Giaffar og andre, der faldt som ofre for den almægtige kalifs vrede og mistanke."

"Dette, o pasha, er vandbæreren Yussufs historie."

"Ja, og det var en meget god historie. Har du ikke en til, Menouni?"

"Deres Højhed," svarede Mustapha, "karavanen skal drage bort ved daggry, og Menouni har kun tre timer til at træffe sine forberedelser. Den kan ikke holdes længere tilbage, uden at anføreren til højere vedkommende indsender en melding, som ikke ville blive godt modtaget."

"Lad så være," svarede pashaen, "lad Menouni blive lønnet, og vi vil forsøge at få fat på en anden til at fortælle os historier, indtil han kommer tilbage fra sin pilgrimsrejse."

19. kapitel

"Mustapha," bemærkede pashaen, idet han tog sin pibe ud af munden, "hvor kan det være, at digterne taler så meget om Skæbnens bog?"

"Skæbnens bog, Deres Højhed, er den, hvori vor talleh, vor skæbne er optegnet. Kan jeg sige mere?"

"Allah akbar! Gud er stor! O, det er godt talt. Men hvorfor skal der være en bog, når ingen kan læse i den?"

"Det er store ord, og de er krydret med visdom. O pasha! siger ikke Hafiz: "Hvert øjeblik, du nyder, regn det for en vinding"? Hvem kan sige, hvad der vil overgå en?"

"Allah Thaib! Godt talt, ved Allah! Men hvorfor skal der da være en bog, hvis bogen er forseglet?"

"Ikke des mindre findes der vise mænd, som kan læse vor kismet og forudsige den."

"Ja, meget sandt, men jeg har lagt mærke til, at det først er, efter at en begivenhed er sket, at de fortæller en om den. Hvad er disse astrologer? Nonsens – intet – jeg har talt." Og pashaen blev i nogen tid siddende og røg sin pibe i stilhed.

"Med Deres Højheds tilladelse," bemærkede Mustapha, "jeg har udenfor en stymper, der længes efter at krybe frem for Dem. Han kommer fra det fjerne land Kathay – en vantro med to haler."

"To haler! Har han da været pasha i sit fødeland?"

"Pasha! Staffir Allah! – Gud forlade mig! En hund – en elendig hund er han – på mine øjne kommer det, men ikke des

mindre har han to haler."

"Lad hunden med de to haler komme ind," svarede pashaen. "Vi har sagt det."

En gul, mager og rynket, gammel kineser blev ført ind mellem to skildvagter. Hans øjne var meget små og matte, hans kindben fremstående. Alt, hvad der kunne opdages af næse hos ham, var to store næsebor ved foden af den. Hans mund havde en umådelig størrelse, og hans tænder var så sorte som blæk. Så snart skildvagterne standsede, faldt han ned imellem dem på sine knæ, kastede sin krop fremad, slog sit hoved ni gange i støvet og blev liggende med sit ansigt på gulvet.

"Lad hunden med de to haler rejse sig," sagde pashaen.

Da denne befaling ikke straks blev adlydt af den krybende kineser greb skildvagterne, som stod ved siden af ham, hver en af de flettede hårpiske, der næsten var en alen lange, og trak hans hoved op fra gulvet. Kineseren blev da siddende med korslagte ben og med sine øjne ydmygt fæstet på jorden.

"Hvem er du, hund?" sagde pashaen, der fandt behag i mandens ydmyghed.

"Jeg er fra Kathay og Deres ringeste slave," svarede manden på godt tyrkisk. "I mit fødeland var jeg digter. Skæbnen har ført mig her hen, og jeg arbejder nu i paladsets haver."

"Hvis du er digter, så kan du fortælle mig mangen en historie."

"Deres slave har fortalt tusinder i sit liv, det har været min skæbne."

"Siden du taler om skæbne," sagde Mustapha, "kan du da ikke fortælle Hs. Højhed en historie, hvori et menneskes skæbne er

blevet forudsagt, og forudsigelsen er gået i opfyldelse? Kan du det, så begynd."

"Jeg kan en historie fra mit fødeland, o vezir, i hvilken skæbnen blev forudsagt, og forudsigelsen til al ulykke gik i opfyldelse."

"Du kan fortælle," sagde Mustapha på et vink af pashaen.

Kineseren stak sin hånd ind på brystet af sin blå bomuldsskjorte og fremdrog en slags instrument, der var lavet af en skildpaddeskal, over hvilken der var trukket tre eller fire strenge, og i en sagte, ensformig tone, der lå midt imellem sang og klynken, men slet ikke var umelodisk, begyndte han sin fortælling. Først slog han imidlertid på sit instrument og spillede et kort forspil, som man kan få et begreb om ved at tænke sig en række falske toner, der lød således:

Ti-tum, ti-tum, tillililli, tilli-lilli, ti-tum, ti-tum, tilli-lilli, tilli-lilli, ti-tum, ti.

Og mens han fortalte sin historie, standsede han, hver gang han tabte vejret, og frembragte et par toner af sin barbariske musik.

Den vidunderlige fortælling om Han

Hvem var af naturen mere lidenskabelig, hvem var mere skabt for elskov end den store Han Kung Sju, der er kendt i de himmelske årbøger som den ophøjede Youantée, broder til solen og månen? – hvis hof var så prægtigt – hvis hære var så talløse – hvis landstrækninger var så uhyre – begrænsede som de var af de fire have, der beskytter hele verden? Og dog var han af skæbnen bestemt til at være ulykkelig, og sådan begynder jeg

den vidunderlige fortælling om Han – om den mægtige Youantées sorger.

Ti-tum, tilli-lilli –

Ja, han følte, at der manglede noget. Al hans magt, hans rigdom, hans værdighed fyldte ikke hans sjæl med glæde. Han vendte sig bort fra den store Fo's skrifter – han lukkede bogen. Ak! Han sukkede efter et andet jeg, til hvem han kunne sige: – "Alt dette er mit." Hans hjerte længtes efter en fager pigelil – en skøn kvinde, for hvis skønhed han kunne bøje sig. Han, for hvem hele verden lå henkastet, for hvem universet var slave, længtes efter et fangenskab i kærlighedens lænker. Men hvor skulle den pige findes, der var værdig til at lægge lænker på solens og månens broder – verdens mægtige herre? Hvor skulle hun findes?

Ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, ti.

Jo, der var en, men kun en, som var værdig til at være hans viv, værdig til at være dronning over et land med evig vår, bevokset med træer, hvis stammer var af guld, grene af sølv, blade af smaragd, og hvis frugter var udødelighedens duftende æbler. Og hvor var denne måne, en passende brud for solen? Var hun ikke nedbøjet af kummer – skjult i et væld af egne tårer – og det midt i glædens have? De øjne, der skulle have lyst over et hof af prinser, var tilsløret af evig sorg. Og hvem var årsagen til denne solformørkelse undtagen den onde, guldgriske minister, Suchong Pollyhong Ka-te-tow?

Ti-tum, tilli-lilli.

Mandarinerne blev tilkaldt af den store Youantée, hoffolkene bukkede i deres glans deres hoveder ned i glædens støv, mens de hørte på hans veltalenheds vidunder. "Hør mig, I ypperste

mandariner, I kejserrigets magnater, herrer og prinser, hør på Youantées ord. Har ikke enhver fugl, der flyver gennem luften, sin hun i sin rede? Har ikke ethvert dyr sin mage? Har I ikke alle øjne, der kun stråler på jer alene? Er jeg da så ulykkeligt stor eller så storartet ulykkelig, at jeg ikke kan have lov til at nedlade mig til at elske? Selv solens og månens broder kan ikke under sin jordiske bane leve alene. Søg da i hele verden en pige til jeres herre, for at jeg ligesom min broder solen, der hver aften synker ned i havets favn, kan hvile mig ved en vivs barm. Søg, siger jeg, søg i hver krog af verden, for at dens skatte kan udøses for vore gyldne fødder og der kan vælges deraf en ædelsten, som kun vi kan bære. Men, o vise mænd og astrologer, rådspørg først skæbnens planeter og stjerner for at erfare, om der ved denne forbindelse er noget ondt, som truer vor himmelske person eller vort grænseløse rige."

Ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, ti.

Hvor er den stjerne, som ikke springer af fryd på sin bane for at adlyde solens og månens broders ønsker? Hvor var den planet, som ikke glædede sig ved at stå en så nær pårørende bi? Ja, de lyttede alle og bøjede sig ned til astrologernes astrolabier ligesom ædle gangere, der knælede for at modtage deres ryttere. Men da de alle mødtes for at kaste lys på den attråede side af skæbnens bog, blev da ikke deres klarhed fordunklet, da de, mens de læste den, så, at den var fuld af tårer, og at glæden kun svømmede derpå som en boble? De vise mænd sukkede, da skæbnens bud blev dem overleveret, og med deres ansigter bøjede imod jorden meddelte de indholdet af den dem åbenbarede side for den store Youantée.

"Solens og månens broder vil tage en kvinde til ægte. Skønhed skal lægges for de gyldne fødder, men den uvurderlige perle vil blive fundet og tabt. Der vil blive glæde, og der vil blive sorg. Glæde i livet, sorg både i livet og i døden, for en sort drage, fjende af det himmelske rige, truer som en hængende sky. Mere tør stjernerne ikke åbenbare."

Titum, tilli-lilli, ti-tum, ti.

Pashaen så på Mustapha og nikkede bifaldende med hovedet, som om han ville sige: "Nu komme vi til sagen." Mustapha bukkede, og den kinesiske digter fortsatte:

Den store Youantées gyldne øjne fyldtes med sølvtårer, da skæbnens bestemmelse blev ham forkyndt, men håbets sol steg op og bar den hellige dug til himlen.

Da kaldte han på den minister, der evigt skal stå brændemærket i historien, Suchong Pollyhong Ka-te-tow, og kejseren bad ham at tage på en rejse gennem hele verden, hans rige, for at finde de skønneste piger og bringe dem til de himmelske fødder ved den tilstundende lampefest. Men inden de kunne få lov til at skyde kærlighedsstrålerne op gennem den glanståge, der omgav den kejserlige trone – inden deres yndigheder måtte forsøge at påvirke højhedens hjerte, var det nødvendigt, at alle deres portrætter blev forelagt den store Youantée i glædens hal. Det vil sige, at af de tyve tusinde jomfruer, hvis billeder skulle fæstes på elfenbenet, skulle kun et hundrede, der var kåret af et smagsudvalg, sammensat af mandariner af første klasse og prinser, beæres med det himmelske øjes stråler.

Den gerrige, guldgriske Suchong Pollyhong Ka-te-tow havde udført sit hverv – rigdom strømmede ind i hans kister fra de

ærgerrige forældre, som tragtede efter at kunne gøre sig til af en forbindelse med solens og månens broder, og mange var de hæslige kvinder, hvis portrætter kasseredes af smagsudvalget, som undredes over ministerens begreber om skønhed.

Der var nu en vis mandarin, hvis datter længe var blevet lovprist i hele provinsen Kartou som et vidunder af skønhed, og hendes fader, Whanghang, lod hende i en bærestol bringe til ministeren Suchong Pollyhong Ka-te-tow. Han følte, at hendes yndighed var gennemborende som en pil, og at han havde fundet en passende viv for solens og månens broder, men hans gerrighed forlangte en sum, som faderen ikke ville betale. Vægre sig ved at indsende hendes portræt turde han ikke, det blev derfor befalet malet ligesom de andre, og Whanghang betragtede sig allerede som den himmelske Youantées svigerfader. Den unge maler, som var beskæftiget med dette, fuldendte sit arbejde, og lagde så sin pensel bort og døde af sorg og elskov til det fuldendte væsen, som han aldrig kunne håbe at vinde. Maleriet blev sendt til den skændige minister, der beholdt det og skrev denne uvurderlige perles navn under portrættet af en anden kvinde, der ikke var værdig til at løse hendes bælte som hendes kammerpige. Smagsudvalget udtog imidlertid dette billede blandt de hundrede, der skulle udstilles i glædens hal, ikke fordi billedet var smukt, men fordi rygtet om hendes skønhed havde nået hoffet, og de anså det for rigtigt, at kejseren så portrættet. De jomfruer, hvis portrætter således var udvalgte, fik alle sammen befaling til at begive sig til det kejserlige slot, og den mægtige Youantée trådte ind i glædens hal, som var oplyst med ti tusinde lamper, og kastede sit blik hen over de hundrede skønheders portrætter. Men da ikke et af

dem rørte hans hjerte, vendte han sig bort med afsky over tidens tilbagegang. "Er det alt," udbrød han, "som verden kan lægge for sin herres fødder?"

Og smagsudvalget kastede sig ned for ham, da det så hans fortørnelse, "og denne," udbrød han og pegede på det foregivne portræt af Whanghangs datter, "hvem er denne anmassende, som har vovet at vanære glædens hal med sine træk?"

"Det, o kejser," sagde den skændige Suchong Pollyhong Kate-tow, "er den vidt berømte skønhed Chaoukeun, hvis uforskammede fader vovede at sige, at hvis hendes portræt ikke blev taget med, ville han lægge sin klage for de himmelske fødder. I sin provins nød hun stor berømmelse for skønhed, og for ikke at beskyldes for partiskhed har jeg også ladet hendes billede fremstille for det kejserlige øje."

"Lad det da for det første," udbrød kejseren, "blive forkyndt, at hele provinsen Kartou er beboet af tåber, og pålæg den en bøde af hundredetusinde unzer guld for dens mangel på smag. Lad dernæst denne forfængelige blive sat i fængsel på livstid i det østlige tårn af det kejserlige slot. Lad de andre piger blive sendt tilbage til deres forældre, for endnu er der ikke fundet en passende brud for solens og månens broder!"

De kejserlige befalinger blev adlydt, og således var den første del af spådommen opfyldt, nemlig at "den uvurderlige perle ville blive funden og tabt".

Ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, ti.

Ja, hun var tabt, for den strålende Chaoukeun var indespærret, og hendes uforlignelige skønhed visnede hen i sorg og ensomhed. En lille gang på terrassen var den eneste plet, hvor det var hende forundt at nyde himlens vindpust.

Natten skuede dejlig ned med sine talløse øjne på menneskenes uretfærdighed og grumhed, da den mægtige Youantée, der ikke havde troet, at solens og månens broder skulle nødsages til at sluge skuffelsens beske pilau, således som han i den senere tid havde måttet, forlod paladset for at vandre i haven og i enrum hengive sig til sine egne betragtninger. Og det behagede skæbnen, at den uvurderlige perle, den forskudte Chaoukeun også ved den stille nats skønhed blev bevæget til at betræde det strandsand, der dækkede gangen på terrassen, med sine småbitte fødder – så småbitte, at hun næsten vaklede under gangen. Tårer bævede i hendes øje, da hun tænkte på sit lykkelige hjem, og bittert begræd hun den skønhed, som i stedet for at løfte hende op på en trone, ved ondskabens og gerrighedens rænker havde fordømt hende til evig ensomhed. Hun skuede op på den stjernebesåede himmel, men følte sig ikke hendraget af dens dejlighed. Hun lod blikket fra terrassen glide hen over den duftende have, men alt syntes hende tomt og øde. I den sidste tid havde hendes eneste omgangsvenner været hendes tårer og hendes lut, hvis toner var ligeså klagende som hendes egne.

"O, min moder!" udbrød hun, "elskede, men alt for ærgerrige moder! Gid jeg blot kunne hvile dette hoved ved din barm i en eneste lille time! Skæbnesvanger har den drøm været, du havde ved min fødsel, i hvilken månen skinnede så klart og derpå steg ned til jorden ved dine fødder. Jeg har kun skinnet en lille, lille tid, og nu er jeg i min glade alder ligesom begravet i jorden. Indemuret som jeg er i dette ensomme tårn, er mine forhåbninger tilintetgjorte – mit portræt kan ikke være blevet set og nu er jeg for evigt fortabt. Du lut, du det eneste

deltagende vidne til mine kvaler, lad os forene vore klagende røster. Lad os indbilde os, at blomsterne lytter til vor kummer, og at duggen på de halvt lukkede bægre er medlidenhedstårer over min ulykke." Og Chaoukeun slog sin lut og udøste sålunde sin klage:

> O, sig mig, sol: var jorden ej,
> dit lyshavs stråleglans at drikke,
> var da forgæves ej din vej,
> var alt ej nat? – sig, var det ikke?
>
> Således fødtes ynden blot
> for i et hjerte plads at finde,
> og skønhed er ej noget godt,
> når den ej kan en elsker vinde.

Titum, tilli lilli, titum, ti.

Den uforlignelige Chaoukeuns melodiske toner spildtes ikke på døve og stumme blomster. De lød i ørerne på den mægtige Youantée, som havde sat sig på ryggen af en uhyre metaldrage, der var anbragt i gangen under terrassen. Kejseren lyttede med forundring til hendes fortryllende sang. I nogle minutter blev han siddende hensunket i dybe tanker, da rejste han sig fra dragen, gik hen imod tårnets port og klappede i hænderne. Eunukken kom ud. "Bevogter af det gule tårn," sagde kejseren, "lige nys hørte jeg en luts toner."

"Ja visselig, o verdens bærer," svarede slaven.

"Var det ikke snarere en engel end en dødelig, hvis honningsøde toner ledsagede instrumentets klang?" spurgte den stormægtige Youantée.

"Visselig er hun velsignet frem for andre dødelige, siden hendes sang har fundet nåde i de himmelske øren," svarede den sorte bevogter af det gule tårn.

"Så gå og sammenkald hurtigt alle vore højeste statsembedsmænd. De skal lægge deres kjortler på jorden, for at hun over dem kan gå hen til os ved dragen nedenfor terrassen."

Den mægtige Youantée, solens og månens broder, vendte tilbage til sin tidligere plads, opfyldt af glade forventninger, mens eunukken skyndte sig at adlyde de himmelske befalinger. Mandarinerne af første klasse ilede med at adlyde Youantées bud. Deres pelsværks- og fløjlskapper, rige på guld- og sølvprydelser, blev udbredt fra tårnet ned til dragen ved terrassen og dannede en vej så rig og skøn som himlen. Den uvurderlige perle, den uforlignelige Chaoukeun, der var lig månen i sin glans, gik ad den hen til den store Youantée.

"Udødelige Fo," udbrød kejseren, da tjenerne løftede deres lamper, så at de kastede deres lys op på hendes ansigt, "ved hvilket sort uheld er sådan yndighed blevet skjult for vort blik?"

Da fortalte den uforlignelige Chaoukeun med få ord om Suchong Pollyhong Ka-te-tows svigagtighed og gerrighed.

"Il bort, o mandariner, lad vanærens saks afklippe denne niddings to hårpiske, og lad da retfærdighedens sværd hugge hans hoved af."

Men rygtet om denne dom fløj på vinden hen til Suchong Pollyhong Ka-te-tow, og inden bødlen kunne komme, havde han taget en hest, der var mere rap end vinden, og var med den uforlignelige Chaoukeuns portræt skjult i sit klædedragt fløjet bort hurtigere end selv et rygte.

Ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, ti.

Og til hvem flygtede den skændige minister for at skjule sit dødsdømte hoved? Han flygtede til de vilde folkestammer i norden, dem, der rider på de vilde heste og har skarpe sabler og lange lanser. I tre dage og tre nætter slog hans fyrige gangers hove ild på flintestenene, som den kastede til side under sit hastige løb, og da – som en udødelig digter har sunget – "bøjede den sit hoved og døde". Med den uforlignelige Chaoukeuns portræt ved sit bryst og sin mandarindragt løftet op under armene, nåede den skændige Suchong Pollyhong Kate-tow frem til den store khan. "O, khan af Tatariet," sagde han, "gid dit sværd altid må være skarpt, din lanse ufejlbarlig og din ganger let. Jeg er din slave. O, du, som byder over hundrede tusinde krigere – har din slave tilladelse til at tiltale dig?"

"Tal, og vær fordømt," svarede den ordknappe krigerhøvding, hvis tænder var travlt beskæftiget med nogle pund hestekød.

"Du ved, o khan, at det fra gammel tid har været skik, at det himmelske rige skulle give dig en fager pigelil til din brudeseng. Det har været den pris, det himmelske hof har betalt for at forhindre dine umættelige krigeres plyndringer. O khan, der er en pige, hvis dejlige træk jeg nu har hos mig, og som er i høj grad værdig til at ophøjes til dit brudeleje." Og den onde mand lagde for den store khans fødder den uforlignelige Chaoukeuns portræt.

Høvdingen fuldendte sit måltid og vendte da med sin lanse den uvurderlige perles billede om. Han så på det og lod det så gå omkring til dem, der sad omkring ham. De vilde krigere stirrede på det dejlige portræt og beundrede det ikke – men de

længtes efter krig. "Sig mig, o høvdinge," sagde den store khan, "er det barneansigt, I ser på, værd at kæmpe for?"

Og med én røst svarede høvdingene, at hun var værdig til at dele den store khans brudeseng.

"Lad så være," svarede han, "jeg forstår mig ikke på skønhed. Lad lejren blive brudt op – i aften rykker vi imod syd." Og tatarhøvdingen brød med sine hundrede tusinde krigere ind i det himmelske riges nordlige provinser, ødelagde alt med ild og sværd og beviste sit oprigtige ønske om at indgå forbindelse med det kinesiske folk ved skånselsløst at myrde mænd, kvinder og børn, godtgjorde sin brændende kærlighed til den uforlignelige Chaoukeun ved at gøre hver by og landsby til en bryllupsfakkel.

Ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, ti.

Men vi må vende tilbage til det himmelske hof og forbavse verden med de vidunderlige begivenheder, som forefaldt der. Astrologerne og de vise mænd havde rådspurgt himlen og havde erfaret, at på det treogtredivte minut efter den trettende time måtte brudetoget begynde, ellers ville enden ikke være lykkelig. Hvem kan beskrive dette skuespils pomp og pragt eller give et fyldestgørende begreb om dets glans? Ak! Det vil ikke være muligt, selv om det blev forsøgt af ti tusinde digtere, hver med ti tusinde sølvtunger, der sang i ti tusinde år. Ordenen i optoget var imidlertid følgende:

Først gik ti tusinde af rettens betjente med lange bambusstokke, hvormed de slog til højre og venstre for at rydde vejen i takt til en blid musik, der blandede sig med de larmende skrig fra dem, som humpede bort og gned deres skinneben.

Derefter kom, ti i rækken, hundrede tusinde lamper for at hjælpe solen, der til dels var fordunklet ved optogets glans. Så kom efter den langsomme takt af en dødsmarch fem tusinde henrettede forbrydere, af hvilke hver bar sit eget hoved ved dets lange hårpisk."

"Staffir Allah! Er det andet end en løgn?" udbrød pashaen. "Hører du, hvad den hund har vovet at ånde ind i vore øren, Mustapha?"

"Mægtige pasha," svarede kineseren ydmygt, "hvis Deres visdom erklærer det for en løgn – så må det visselig være en løgn, men det er ikke en løgn af Deres slave, der kun fortæller historien, således som den er overleveret fra den udødelige østerlandske digter."

"Der synes ikke des mindre at være en ubetydelig fejltagelse," bemærkede Mustapha. "Skal optoget fortsættes, o pasha?"

"Ja, ja, men ved Profeten, lad den hund skælve, hvis han igen tillader sig at le ad vore skæg."

Efter de halshuggede forbrydere, som Deres Højhed gør indvendinger imod, kom i optog de forbrydere med deres hoveder på, som på denne almindelige glædesdag skulle lide for deres forbrydelser.

Først kom der to tusinde røvere, der var dømt til at hænges op ved deres hæle som et symbol på deres ønske om at vende op og ned på alting – og som skulle blive hængende sådan, indtil de var hakket ihjel af kragerne eller revet i stykker af gribbene.

Fornyelsens banner.

En af røverhøvdingene, der var dømt til at kvæles med et bræt, der hang om hans hals.

En anden af røverhøvdingene. Denne mand havde, skønt han hørte til hoffet og havde badet sig i den himmelskes solskin, vovet at fremsætte skammelige løgne om det himmelske dynasti. Han var dømt til at blive flået og æde sine egne ord, indtil han døde af den stærke gift, de indeholdt.

Derefter fulgte den vigtigste af alle forbryderne, som havde stået i stor gunst ved hoffet og havde været ansat som læge for den himmelske samvittighed, men var blevet grebet i at forsøge på at forgive den med opium. Han havde også begået flere andre afskyeligheder. Således havde han været beruset i sin mandarindragt og kastet skarn på den øverste mandarin, og ligeledes havde han aflagt sin dragt, blandet sig med de lavere klasser og holdt omgang med markskrigere, taskenspillere og linedansere. Hans forbrydelser var optegnet på en lang pergamentsrulle, der hang om hans hals. Hans dom lød på, at han skulle lide skuffelsens og misundelsens kval, inden han led en fortjent borgerlig død.

Efter ham kom en vanæret, gul mandarin, der havde været en stor fjende af den forbryder, som gik foran ham. Han sad på en trone af gagat, og hans våben blev båret til spot af to slagsbrødre. Hans brøde bestod i, at han havde spillet klink med de lavere folkeklasser. Hans straf var blot, at han således offentligt blev udstillet.

Dette var de forbrydere, der skulle lide deres straf på denne almindelige glædesdag.

Derpå fulgte halvtreds tusinde bueskytter af den blå dragebataljon, bærende i deres hænder fluesmækkere af

hestehaler til at bortjage spyfluerne.

Efter dem kom ti tusinde jomfruer, alle yndige og ærbare og i lette klæder, syngende hymner til pris for Ganesa på Rotten, guden for den rene kærlighed.

De fulgtes af ti tusinde ynglinge, som sang hymner til den høje Fo's pris.

Halvtreds tusinde bueskytter af den grønne dragebataljon, af hvilke hver bar i højre hånd en lang påfuglefjer for at mærke, fra hvad kant vinden blæste.

Fem hundrede læger, der passede det himmelske hof, hver bærende en sølvæske med guldpiller.

Overlægen for den himmelske forstand, der altid holdt udkig efter en krise. Han bar i sin højre hånd en blære fuld af ærter på enden af en tynd kvist for at kalde Hs. Majestæts forstand tilbage, hvis den begyndte at fare vild. Han fulgtes af halvtreds tusinde sindsforvirrede, der marcherede fem mand høj i sluttet trop, og halvtreds tusinde gavtyve, der marcherede bort med alt, som de kunne få fingre i.

Derefter kom en kendt fakir og tigger, som var anfører for en navnkundig sekt. Han bar kun én hårpisk i stedet for de to piske, der sædvanlig bæres af vort folk, men denne pisk var fyrre fod lang. Han fulgtes af talrige andægtige, der kastede deres verdslige gods for hans fødder, og til gengæld gav han dem beskrevne papirer og taler, som han påstod var ufejlbarlige mod alle sygdomme.

Ti tusinde unge gifte koner, som hver vissede et lille barn i søvn ved det venstre bryst til lyden af klarinetter og trompeter, et symbol på den fredelige og rolige ægtestand.

Uforskammethedens banner.

Fem tusinde politiske markskrigere, der modsagde hinanden og anstrengte sig for at more folket, som imidlertid led hårdt under deres gale streger.

Den næstkommanderende, som forklarede deres system i et ukendt tungemål.

Kejserens taskenspiller, som forbavsede hele riget ved sine overordentlige kunster og ved den hurtighed, hvormed han befriede folk fra alle de penge, de havde i lommen.

Kærlighedens banner.

Den himmelske sekretær med gåsevinger på sine skuldre, penneposer i hver hånd, i høj grad lig en gås og ridende på et muldyr, som var pyntet med brogede farver i kvadrater og dækket med klingrende metalbjælder.

Fem tusinde gamle kvinder, der sang omtalte sekretærs pris og snusede til klangen af oboer.

Det himmelske riges lykke, båret af hofnarren i en af en vild kirsebærsten smukt udskåret kurv og bevogtet af halvtreds tusinde bueskytter af den røde dragebataljon, der stangede deres tænder til en blid musik.

Ti tusinde digtere, som alle sang på en gang og til en forskellig melodi deres forskellige kvad i denne fornøjelige anledning.

Samtidens udødelige digter, klædt i fløjl lige til sine fødder og prægtigt smykket med ringe og klæder af guld og kostbare stene. Han bar sin sølvharpe i hånden og red på et smukt, hvidt æsel med sit ansigt vendt imod dets hale, for at han kunne skue og begejstres af den uforlignelige Chaoukeuns, den uvurderlige perles, yndigheder.

Derefter kom den stormægtige Youantée og den uforlignelige Chaoukeun, siddende i en massiv vogn af spindelvæv, rigt besat med øjnene af levende kolibrier og trukket af tolv smukke, blå polarstjerner, der af himmellegemerne var foræret solens og månens broder.

Tyve tusinde unge mænd, skønne som engle, klædte i skind af polarræven og spillende på elfenbens mundharper, alle siddende på kulsorte heste.

Tyve tusinde negere, hæslige som djævle, klædte i isbjørneskind og blæsende på honningsøde piber, alle siddende på skinnende hvide, arabiske heste.

Alle det himmelske riges mandariner af første klasse, vendende deres øjne imod himlen og ønskende, at optoget var fordi.

Alle det himmelske riges mandariner af anden klasse, halvt kvalte af støv og ønskende optoget pokker i vold.

Tyve millioner af folket, lovprisende den store kejsers gavmildhed og råbende på brød.

Ti millioner kvinder, som havde mistet deres børn i vrimlen og græd bitterligt, mens de søgte efter dem.

Ti millioner børn, som havde mistet deres mødre i vrimlen og græd bitterligt, indtil de fandt dem.

Resten af det himmelske riges beboere.

Sådan var det storartede og prægtige bryllupsoptog, der beskæftigede hele befolkningen, så at der ingen tilskuere var undtagen tre blinde gamle fruentimmere, der var så overvældede af glæde, at de, da det var kommet forbi, bøjede deres hoveder og døde.

Ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, ti.

Optoget kom til paladset, og den kostelige perle var nu Youantées brud, og hans hjerte var overvældet af kærlighed. På en juvelbesat trone sad de side om side, men hvad var diamanternes glans i sammenligning med et blik af hendes lynende øjne? Hvad var de skinnende røde rubiner i sammenligning med hendes halvtåbne korallæber – eller perlernes hvidhed, når hun smilede og fremviste sine tænder? Hendes hvælvede øjenbryn var skønnere end regnbuen. Rødmen på hendes kind lod hver rose i de himmelske haver blegne af misundelse, og af medlidenhed med hoffolkene, af hvilke mange allerede var blevet blinde ved ubesindigt at opløfte deres øjne for at beskue hendes yndigheder, var der blevet udfærdiget et edikt, ved hvilket det var tilladt mandarinerne og prinserne, som kom til hoffet, at bære grønne briller for at beskytte deres øjne. Den mægtige Youantée fortæredes af kærlighed som af en hidsig feber, og kejserens læger var ængstelige for hans himmelske helbred. Efter deres råd samtykkede Chaoukeun i kun at modtage ham i et mørkt værelse. Alt var fryd, kejserriget genlød af den uvurderlige perles pris. Fængslerne befaledes jævnet med jorden – forbrydere skulle benådes – retfærdighedens sværd skulle blive i sin skede – der skulle holdes inde med bastonaden. Selv den forhadte lampeskat blev ophævet til ære for den uforlignelige Chaoukeun, hvis pris blev sunget af alle landets digtere, indtil de var for hæse til at synge og folket for trætte til høre på dem.

"Ti-tum, tilli-lili, ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, ti."

"Det undrer mig sandelig ikke, at folk blev trætte af dem," bemærkede pashaen gabende, "hvis de var ligesom dig."

"Gud er stor," svarede Mustapha, ligeledes gabende. "Skal han fortsætte?"

"Ja, lad ham blive ved. Væk mig, når historien er forbi," svarede pashaen, idet han lagde sin pibe ned.

"Ak! Hvor snart skulle ikke hele dette overmål af lykke forstyrres, hvor snart skulle ikke den spådom opfyldes, at der ej blot skulle være glæde i livet, men også sorg! Den mægtige Youantée blev vækket af sin glædesdrøm derved, at der ankom den ene kurér efter den anden, som for de himmelske fødder lagde budskaber om de hundred tusinde krigeres fremrykning. Et højtideligt råd blev sammenkaldt, og der udfærdigedes et kejserligt edikt om, at hordens barbarer skulle jages tilbage til deres evige frost og sne. De kejserlige hære drog ud fra hovedstaden, og hver person blandt deres hundredtusinder svor ved sine to piske, at han ville æde alle dem, som han dræbte. Dette blodige løfte blev indfriet, for de dræbte ingen. De vendte slagne tilbage uden buer, pile eller sværd, flygtende for tatarhøvdingens forbitrelse. Da rejste den store Youantée sig i harme og udstedte et nyt edikt om, at barbarerne skulle jages helt ud i havet, som beskytter verdens kejserrige. Og hærene sendtes atter ud, men vendte igen slagne tilbage og sagde: "Hvor kunne vi, som spiser ris med pinde, kæmpe med barbarer, der ikke blot rider på heste, men også fortærer dem?" Det himmelske edikt blev ikke adlydt af tatarerne, for de var barbarer og vidste ikke bedre, og de vedblev at rykke frem indtil en dagsmarch fra den himmelske hovedstad. Og solens og månens broder, den mægtige Youantée, blev nødt til at finde sig

i den vanære at modtage en udsending fra barbarerne, der talte således med sukkersøde ord:

"Den store khan af Tatariet hilser den mægtige Youantée. Han har dræbt nogle millioner af hans undersåtter, fordi de var forrædere og ikke ville forsvare den himmelske trone. Han har brændt nogle tusinder af hans byer, for at den store Youantée kan befale dem opført på ny i større skønhed. Alt dette har han gjort med stort møje og besvær for at vise den stormægtige Youantée sin agtelse. Alt, hvad han forlanger til gengæld, er, at han til brud må få den uforlignelige Chaoukeun, den uvurderlige perle."

Den store Youantée talte fra sin himmelske trone: "Bring den store khan, din herre, min tak for hans hensynsfulde adfærd og sig ham, at han nok fortjener en brud fra vort himmelske rige, men den uvurderlige perle er gift med solens og månens broder. Enhver anden pige i vort rige skal blive ham sendt sammen med gaver, som er værdige til at gives af den store Youantée og værdige til at modtages af den store khan af Tatariet. Lad det være et edikt."

Men tataren svarede: "O, store selvhersker, den store khan, min herre, forlanger intet edikt, men den uforlignelige Chaoukeun. Hvis jeg vender tilbage uden hende, rykker han ind i den himmelske stad og skåner hverken mand, kvinde eller barn." Da faldt alle prinserne og mandarinerne af enhver klasse ned for de himmelske fødder, udførte højtideligt den store kow-tow, og den første statsminister talte sålunde: "Universets herre, solens og månens broder, som styrer verden med sine edikter, hvis hære er uovervindelige og talrige som sandet på bredderne af de fire have, lyt til dine trofaste slaver. Udlever til

denne barbar den uvurderlige perle, så vil vi alle leve for at ydmyge os for dig." Og alle prinserne og mandarinerne råbte: "Udlever den uvurderlige perle." Og alle de tapre generaler trak deres sværd, svang dem i luften og råbte: "Udlever til denne barbar den uvurderlige perle." Og hele hæren og hele folket istemte begæringen.

Da rejste Youantée sig op i stor harme og befalede, at førsteministeren og alle mandarinerne og prinserne og alle generalerne og hele hæren og hele folket øjeblikkelig skulle vanæres og henrettes. "Lad det være et edikt." Men da der ingen var til at sætte den store Youantées edikt i kraft, blev det ikke adlydt. Og solens og månens broder så, at han var i mindretal. Derfor skjulte han sin harme og beordrede elskværdigt forfriskninger til udsendingen og sagde: "Lad den hund blive bespist," hvorpå han trak sig tilbage til den uforlignelige Chaoukeuns gemak.

Ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, ti.

Den skønne kejserinde havde nu hørt alt, hvad der havde fundet sted i den store audienssal, og hun kastede sig for de himmelske fødder og sagde: "Lad mig blive ofret – det er min skæbne. Send din slavinde til den store khan, at han kan gøre med hende, hvad han lyster – jeg er lutter underdanighed. De siger, at han er en smuk mand, stor og stærk. Det er min skæbne."

Da fældede den store Youantée bitre tårer over sin bitre lod, men han vidste, at det var hans skæbne – og o skæbne, hvem kan modstå dig? Han tørrede sine himmelske øjne, førte den uforlignelige Chaoukeun frem og overgav hende til den barbariske udsending, idet han sagde:

"Jeg sender din herre den uvurderlige perle. Jeg har båret den i nogen tid, men ikke des mindre er den så god som ny. Og lad nu din herre, den store khan vende tilbage med sine hundred tusinde krigere til vort lands grænser, således som aftalen var. Du hører, det er et edikt."

"Det er nok, at min store herre har givet sit ord, og den store Youantée har givet den uvurderlige perle. Der behøves intet edikt," svarede udsendingen og drog bort med den uforlignelige Chaoukeun. Sådan mistede den mægtige Youantée sin brud.

Da nu udsendingen havde bragt den uforlignelige Chaoukeun i en tæt tillukket bærestol til den store khans telt, befalede han straks sin hær at vende tilbage. Til stor krænkelse for den uforlignelige kvinde ytrede han ingen nysgerrighed efter at se hende, men begyndte et hastigt tilbagetog og kom efter få dages forløb til grænsen af det himmelske rige, som ved en rivende flod var skilt fra de tatariske besiddelser. Så snart han var gået over floden, slog han lejr på den anden side og satte sig med sine generaler til et overdådigt måltid af hestekød og kvas. Da den stærke drik var steget ham til hovedet, befalede han, at bærestolen med den uvurderlige perle skulle bringes hen i nærheden af hans telt, for at han kunne sende bud efter hende, hvis han fik lyst. Og den uforlignelige Chaoukeun tittede ud af bærestolen og så den store khan, som sad der og svirede, og da hun så hans hårrige skikkelse, hans funklende øjne, hans braknæse og hans forfærdelig store mund – da hun så, at han i figur og ansigt lignede en ghoul eller ond ånd, så vred hun sine hænder og græd bitterligt, og al hendes kærlighed til den stormægtige Youantée vendte tilbage.

Den store khan var nu beruset af kvas, og han befalede, at den uvurderlige perle skulle bringes hen til ham, men hun svarede skælvende og sagde: "Sig til Deres herre, at jeg ikke er skikket til at træde frem i hans ophøjede nærværelse, før jeg har vasket mig i floden." Og de, der førte tilsyn med hende, bragte hendes budskab til den store khan, som svarede: "Nå, så lad hende vaske sig, siden hun er så snavset."

Da blev den uforlignelige Chaoukeuns bærestol bragt ned til flodens bredder, og hun stod på en klippe, som hang ud over de mørke vande. "Hvad kalder I denne flod?" sagde hun til sine terner.

Og de svarede: "Denne flod, o fyrstinde, skiller Tatariet fra Kina, og den kaldes Den sorte Drages Flod."

"Så er spådommen gået i opfyldelse," udbrød den uvurderlige perle. "Det er min skæbne, og skæbne, hvem kan modstå dig?"

Hun løftede sine arme imod himlen, udstødte et højt skrig over sin ulykkelige skæbne, styrtede sig på hovedet ned i de brusende bølger og forsvandt for stedse.

Sådan gik spådommen i opfyldelse. Solens og månens broder havde giftet sig – skønhed var blevet lagt for de gyldne fødder, den uvurderlige perle var blevet fundet og tabt. Der havde været glæde, og der havde været sorg i livet og sorg i døden. Den sorte drage havde vist sig som en fjende af det himmelske rige, for den havde opslugt den uvurderlige perle.

Ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, tilli-lilli, ti-tum, ti.

Den skrattende lyd af det simple instrument vækkede pashaen, som i nogen tid havde sovet trygt.

"Er det forbi, Mustapha?" sagde han og gned sine øjne.

"Ja, Deres Højhed, og den skæbne, der var spået, gik virkelig i opfyldelse."

"Bismillah! Det glæder mig. Inden han havde klynket i ti minutter, spåede jeg, at jeg ville falde i søvn. Min skæbne er også gået i opfyldelse."

"Vil Deres Højhed forudsige, hvad skæbne denne hund med to haler skal have?"

"To haler! Derved kommer jeg i tanker om, at vi endnu kun har fået én historie af ham. Lad os se ham igen i morgen og få en til. Så vil vi i alle tilfælde få os en god lur. Gud er stor."

20. kapitel

"Mustapha," sagde pashaen, "jeg føler mig ligesom kaliffen Harun al Raschid i den fortælling om Yussuf, som vi hørte af Menouni: opfyldt af bekymring. Min sjæl er træt; mit hjerte er brændt som stegt kød."

Mustapha, der havde forstand nok til at indse, at han skulle spille veziren Giaffars rolle, svarede straks: "O pasha! Store og mangfoldige er de bekymringer, som statens anliggender volder. Hvis det må være din ydmyge slave tilladt at give et råd, så vil du tilkalde den kinesiske hund med to haler, der endnu kun har fortalt en af sine historier."

"Nej," svarede pashaen, "jeg er ked af hans evige ti-tum, tilli-lilli, der endnu lyder i mine øren. Hvad andet kan du foreslå?"

"Alem penah! Verdens tilflugt, behager det dig at kommandere dine tropper ud og se på deres eksercits? Månen står højt på himlen, og det er lyst som om dagen."

"Nej," svarede pashaen, "jeg er ked af krigen og alt dens tilbehør. Lad tropperne sove i fred."

"Vil De da, o pasha, tillade Deres tjener at sende bud efter nogle flasker af vantroernes ildvand, for at vi kan drikke og ryge, indtil vi er løftet op til de syv himle?"

"Nej, min gode vezir, det er kun den yderste tilflugt, for det er forbudt af Profetens love. Tænk dig engang om, og du må ikke have mere hjerne end en vandmelon, hvis du nu ikke foreslår noget, som kan stille mig tilfreds."

"Din slave lever kun for at høre og hører kun for at adlyde," svarede Mustapha. "Behager det da min herre at iføre sig en forklædning og vandre gennem Cairos gader? Månen skinner klart, og hyænen strejfer nu ikke om efter bytte, men blander sin tuden med sjakalens langt borte."

"Dit ansigt er blevet hvidt, Mustapha, og det behager os. Lad forklædningerne blive gjort i stand, og vi vil gå ud."

Efter kort tids forløb var forklædningerne rede. Veziren sørgede for, at det blev armeniske købmandsdragter, da han vidste, at pashaen ville finde behag i, at de lignede de dragter, som den store al Raschid havde båret. To sorte slaver med deres sabler fulgte pashaen og hans vezir i kort afstand. Gaderne var aldeles tomme, og de traf ikke på noget levende undtagen hist og her en hund, der gjorde sig til gode med indvolde og andet affald, og som knurrende snappede efter dem, når de gik forbi. Det tegnede ikke til, at der ville hænde noget eventyr den nat, og pashaen var ikke ligefrem i noget synderlig godt humør, da Mustapha fik øje på et lys, der kastede sine stråler gennem sprækkerne på et lukket vindue i en lille hytte, og hørte lyden af en stemme. Han kiggede derind, mens pashaen blev stående ved siden af ham. Et par sekunder efter gjorde veziren tegn til, at pashaen skulle se ind. Pashaen var nødt til at strække sin fede krop til dens størst mulige højde og stå på tåspidserne, for at hans øjne kunne nå op til sprækken. Hyttens indre var blottet for bohave. En kiste midt på lergulvet syntes at tjene som bord og oplagssted for alting, der fandtes i hytten, for væggene var nøgne. Ved ildstedet, hvorpå der lå nogle gløder, sad et gammelt fruentimmer, en personifikation af alderdom, armod og sult, sammenkrøbet. Hun varmede sine rynkede hænder

over gløderne og lod af og til en af sine hænder glide langs hendes magre arm, mens hun sagde: "Ja, der har været den tid – der har været den tid."

"Hvad kan hun," sagde pashaen til Mustapha, "mene med, at der har været den tid?"

"Det trænger til nærmere forklaring," svarede veziren. "Det er vist, at det må betyde noget."

"Du har talt rigtigt, Mustapha. Lad os banke på og komme derind." Mustapha bankede på hyttens dør.

"Her er ingenting at stjæle, så I kan lige så godt gå jeres vej," skreg det gamle fruentimmer, "men," fortsatte hun, idet hun talte med sig selv, "der har været den tid – der har været den tid."

Pashaen bad Mustapha at banke højere. Mustapha hamrede på døren med fæstet på sin dolk.

"Ja – ja – nu kan I nok vove at banke, for nu står sultanens tøfler ikke ved døren," sagde det gamle fruentimmer, "men," fortsatte hun ligesom før, "der har været den tid – der har været den tid."

"Sultanens tøfler! Og der har været den tid!" udbrød pashaen. "Hvad mener den gamle heks? Bank igen, Mustapha."

Mustapha fornyede sin banken.

"Ja – bank I kun – min dør er ligesom min mund. Jeg lukker den op, når jeg har lyst, og holder den lukket, når jeg har lyst, det vidste man i sin tid godt. Der har været den tid."

"Vi har nu stået her længe, og jeg er ked af at vente. Jeg tænker derfor, Mustapha, at tiden er kommet til at sparke døren op. Lad det blive gjort."

Mustapha satte sin fod imod døren, men den modstod hans anstrengelser. "Lad mig hjælpe dig," sagde pashaen og gik et par skridt tilbage, hvorpå han og Mustapha satte ryggene mod døren og pressede af al kraft. Den fløj op, og de tumlede ind på gulvet i hytten. Det gamle fruentimmer skreg, sprang løs på pashaen, greb ham i struben og råbte: "Tyve! Gevalt!" Mustapha ilede sin herre til hjælp, og da de to sorte slaver hørte skrigene, kom de også til, og med noget besvær blev den gamle Jesabels kløer løsnet fra pashaens strube. I sin forbitrelse ville denne straks have ladet hende dræbe. "Lahnet be Schitan! Forbandet være djævlen!" udbrød pashaen. "Det er en net behandling af en pasha!"

"Ved du, elendige, at du har grebet i struben og næsten kvalt livets herre – pashaen selv?" sagde Mustapha.

"Nå," svarede det gamle fruentimmer koldsindigt, "der har været den tid – der har været den tid."

"Hvad mener du, fordømte heks, med, at der har været den tid?"

"Jeg mener, at der har været den tid, da jeg har fået mere end en pasha stranguleret. – Ja," fortsatte hun, idet hun mumlende satte sig ned på gulvet, "der har været den tid."

Pashaens forbitrelse havde nu lagt sig lidt. "Mustapha," sagde han, "lad dette gamle fruentimmer blive omhyggeligt bevogtet. I morgen eftermiddag vil vi høre betydningen af de underlige ord "der har været den tid". Du kan være vis på, der knytter sig en god historie til dem. Vi vil have den først – og så," hviskede pashaen, "hendes hoved af bagefter."

Da det gamle fruentimmer hørte befalingen til at føre hende i arrest, sagde hun igen: "Godt – der har været den tid." Slaverne

greb fat i hende, men hun værgede sig så kraftigt med sine tænder og negle, at de var nødt til at kneble hende og binde hende på hænder og fødder. Derpå kastede de hende på nakken og marcherede af sted med hende til paladset, fulgt af Mustapha og pashaen, hvilken sidste var helt fornøjet over sit eventyr. Da divanet næste dag var endt, blev der givet befaling til at føre det gamle fruentimmer frem for pashaen, og da hun vægrede sig ved at gå, blev hun båret ind på skuldrene af fire skildvagter og lagt på rådsgemakkets gulv.

"Hvor tør du sætte dig op imod de højeste befalinger?" spurgte Mustapha med strenghed.

"Hvor jeg tør sætte mig op imod dem!" udbrød det gamle fruentimmer med en skingrende stemme. "Hvad ret har pashaen til at slæbe mig ud af min fattige hytte, og hvad vil han med et gammelt fruentimmer som mig? Han vil dog vel ikke have mig til sit harem!"

Ved denne bemærkning kunne pashaen og Mustapha ikke bare sig for at le. Da Mustapha havde genvundet sin alvorlige mine, bemærkede han: "Man skulle tro, du gamle ådsel, at tanken om en sådan straf som bastonade aldrig var opstået hos dig?"

"Deri tager De fejl, hr. vezir, for jeg har både fået bastonade og er blevet stranguleret."

"Stranguleret! Hellige Profet! Hvilken løgnagtig gammel heks!" udbrød pashaen.

"Det er ingen løgn, pasha, ingen løgn!" skreg det gamle fruentimmer i sin harme. "Jeg har sagt det – og stranguleret med. Ja, der har været den tid, da jeg var ung og smuk, og ved I, hvorfor jeg led? Det skal jeg sige Dem – fordi jeg ikke ville holde

mund og tror I, at jeg vil gøre det nu, da jeg er et gammelt ådsel? Ja – ja – der har været den tid."

"Heldigvis," svarede Mustapha, "forlanger pashaen ikke af dig, at du skal holde mund. Han forlanger lige det modsatte af dig, nemlig, at du skal tale."

"Og ved I, hvorfor jeg blev stranguleret?" skreg den gamle heks, "det skal jeg sige jer: fordi jeg ikke ville tale, og jeg agter heller ikke at gøre det nu, da jeg ser, at I ønsker, at jeg skal tale."

"Så lader det til," sagde pashaen, idet han tog piben af munden, "at bastonaden blev lige så slet besørget som stranguleringen. Vi gør den slags ting bedre i Cairo. Hør mig, du Schitans gamle moder! Jeg vil vide, hvad du mener med det udtryk, som du stadig har i munden: "Der har været den tid"."

"Det betyder meget, pasha, for det sigter til mit liv – I vil høre historien."

"Netop," svarede Mustapha, "begynd så."

"I må betale mig for den – den er tyve guldstykker værd."

"Vover du at stille betingelser for Hs. Højhed pashaen?" udbrød Mustapha. "Du moder til afriter og ghouler, hvis du ikke straks begynder, skal dit ådsel blive kastet ud over murene, for at de vilde hunde kan snuse til det og vende sig bort derfra med væmmelse."

"Vezir, jeg har levet længe nok til ikke at stole på nogen. Min pris er tyve guldstykker, talt op i denne rynkede hånd, inden jeg begynder, og med mindre de bliver udbetalt – så ikke et ord." Og den gamle heks lagde sine arme over kors og så pashaen dristigt ind i ansigtet.

"Gud er stor!" udbrød pashaen. "Vi får at se." På hans velkendte signal trådte bøddelen ind, og idet han løftede de få

spredte, grå hår, der endnu var tilbage på hendes hoved, hævede han sin krumsabel og afventede det nik, der skulle efterfølges af det skæbnesvangre hug.

"Slå kun til, pasha, slå kun til!" råbte det gamle fruentimmer hånlig. "Jeg mister da blot et liv, som jeg længe har været træt af, men De vil gå glip af den mærkelige historie, som De er så begærlig efter at høre. Slå til – for sidste gang siger jeg: "Der har været den tid" – inden tiden ikke længere er til for mig."

"Det er sandt, Mustapha," bemærkede pashaen. "Jeg havde glemt historien, hvad det end er for en stivnakket gammel schitan, men jeg må høre historien."

"Hvis det måtte finde bifald hos Deres ubegrænsede visdom," sagde Mustapha hviskende, "vil det da ikke være bedst at udbetale denne pengegriske gamle heks de tyve guldstykker, som hun forlanger? Når historien er forbi, vil det være en let sag at tage dem fra hende og hovedet fra hendes skuldre. Sådan vil både den gamle kvindes og retfærdighedens krav blive fyldestgjort."

"Allah Thaib! Det er godt talt, ved Allah! Dine ord er som perler. Tæl pengene op, Mustapha."

"Det har behaget Hs. Højhed pashaen i betragtning af den frygt og bæven, hvormed du er trådt frem for ham, at befale, at den sum, du begærer, skal udbetales dig," sagde Mustapha og trak sin pung op fra sit bælte.

"Murakhas, du kan gå," fortsatte veziren til bøddelen, som derpå slap den gamle kvinde og forsvandt. Mustapha talte de tyve guldstykker op og rakte dem hen imod den gamle kvinde, der efter nogen knurren, som om hun mente, at de burde være bragt hende, rejste sig op og tog dem. Hun talte dem og

leverede et stykke tilbage som for let. Med en grimasse, men uden at tale, ombyttede Mustapha det med et andet.

"Ved Profetens skæg!" mumlede pashaen, "men det får være."

Den gamle kvinde fremtog en smudsig pjalt, indsvøbte guldstykkerne deri og begyndte da som følger:

"Pasha, jeg har ikke altid levet i en hytte. Disse øjne har ikke altid været rindende og matte, denne hud har ikke altid været rynket og gusten. Jeg har ikke altid været dækket med disse smudsige pjalter, og heller ikke har jeg altid trængt til eller attrået det guld, som De nys har skænket mig. Jeg har levet i paladser – jeg har befalet der; jeg har været klædt i guldmor – jeg har været dækket med juveler. Jeg har rådet over liv og død – jeg har bortgivet provinser. Pashaer har skælvet for min pandes rynken – og er efter min befaling blevet stranguleret, for engang var jeg den store sultans favoritinde. Der har været den tid."

"Det må da have været længe siden," bemærkede pashaen.

"Det er sandt," svarede den gamle kvinde, "men nu skal jeg fortælle mit livs hændelser."

Den gamle kvindes historie

Jeg er født i Georgien, hvor, som Deres Højhed ved, kvinderne anses for at være smukkere end i noget andet land, alene med undtagelse af Tjerkessia, men efter min mening er de tjerkessiske kvinder meget for høje og svære til at kunne måle sig med os, og jeg tør dristigt udtale denne mening, eftersom jeg har haft lejlighed til at sammenligne mange hundrede af de skønneste eksemplarer fra begge lande. Min fader og moder var vel ikke rige, men sad dog godt i det. Min fader havde været

janitshar i sultanens livvagt, og efter at han havde samlet nogen formue, vendte han tilbage til sin hjemstavn, hvor han købte noget jord og giftede sig. Jeg havde kun en broder, der var tre år ældre end jeg og et af de smukkeste, unge mennesker i landet. Han var kun skamskændet lidt ved en højrød plet på halsen omtrent af form som en drueklase, hvilken vor nationaldragt ikke tillod ham at skjule. Da det var min faders ønske, at han skulle tjene sultanen, blev han opdraget i alle mulige krigerske idrætter. Allerede da han var fjorten år gammel, kunne få måle sig med ham i brugen af buen og i at kaste djiriden, og som rytter var han en hel mester. Jeg for mit vedkommende var sikkert bestemt for sultanens serail, for som barn var jeg skøn som en huri. Min fader var en mand, der ikke ville tage i betænkning at skille sig ved sine børn for guld, hvis han blot fik den pris, han ville have. Jeg blev anset for – og tror også, at jeg var – den smukkeste pige i landet, og der blev passet nøje på, at jeg ikke skadede mit udseende eller spolerede min teint ved husgerning eller ved at udsættes for vejrets omskiftelser. Jeg fik ikke lov til at hjælpe min moder, som efter min faders befaling tvært imod opvartede mig. Jeg blev føjet i hvert et lune og voksede op til at blive lige så egenkærlig og lunefuld, som jeg var smuk. Smil ikke, pasha – der har været den tid.

En dag, da jeg var omtrent fjorten år gammel, sad jeg i buegangen, da en stor trop tyrkisk rytteri med et kom frem fra en skov tæt ved huset og omringede det. Rytterne kom åbenbart efter mig, for de forlangte mig ved navn og truede med at brænde huset ned til grunden, hvis jeg ikke øjeblikkelig blev udleveret. Vort hus, der lå nær ved landets grænse, var indrettet på forsvar, og da min fader ventede hjælp fra sine naboer,

vægrede han sig ved at gå ind på de stillede betingelser. Angrebet blev foretaget, min fader og moder samt alle deres husfolk blev dræbt, min broder hårdt såret, huset plyndret og nedbrændt på nær ydermurene. Jeg blev naturligvis fanget lige såvel som min broder. Såret, som han var, blev han bundet på en hest, jeg på en anden, og få timer efter havde troppen nået grænsen. En ung mand, smuk som en engel, var anfører for troppen, og jeg så snart, at alle hans tanker og al hans opmærksomhed gjaldt mig. Han viste mig den største omhu, når vi gjorde holdt, skaffede mig alle mulige bekvemmeligheder og holdt sig altid i nærheden af mig. Af soldaternes samtale erfarede jeg, at han var eneste søn af storveziren i Stambul. Han havde hørt tale om min skønhed, havde set mig og budt min fader en stor sum for mig. Min fader havde givet ham afslag, da hans ærgerrige attrå var, at jeg skulle tilhøre sultanen, og som følge deraf var jeg blevet bortført med magt. Jeg kunne have elsket den skønne yngling, skønt han havde dræbt min fader og moder, hvis det ikke var fordi han havde taget mig med magt.

Det hærdede mit hjerte, og jeg svor på, at jeg aldrig ville høre på hans tale, skønt jeg var så fuldstændig i hans magt. I den tid, jeg havde været i hans besiddelse, havde jeg ikke talt et ord, og det faldt mig ind, at jeg ville lade, som om jeg var stum. Efter tre ugers forløb kom vi til Konstantinopel. Siden jeg havde forladt mit fødeland, havde jeg aldrig set min broder. Hans sår var for hårdt til, at han kunne rejse lige så hurtigt som jeg, og først flere år efter fik jeg at vide, hvad der var blevet af ham. Jeg blev bragt til Osman Alis hus og fik lov til at hvile mig i nogle dage efter den anstrengende rejse. Da jeg endnu kun var et

barn, blev der givet befaling til, at jeg skulle undervises i musik, dans, sang og andre færdigheder, der blev betragtet som nødvendige for damerne i et harem. Men jeg holdt fast ved min beslutning. Ethvert middel til at få mig til at tale blev forgæves forsøgt. Selv til slag, kniben og andre lignende midler tog man sin tilflugt, men intet bragte mig til at opgive min beslutning. Endelig kom de til det resultat, at jeg enten var født stum eller havde mistet mælet af skræk, dengang overfaldet og drabet af min familie fandt sted. Jeg opholdt mig atten måneder i Osman Alis harem og talte aldrig et ord.

"Maschallah! Det er mærkværdigt!" udbrød pashaen, "et fruentimmer skulle kunne tie stille i atten måneder! Hvem vil tro det?"

"Det er slet ikke mærkværdigt," svarede den gamle kvinde, "når I erindrer, at man ønskede, at hun skulle tale."

En gang, men kun en gang, var jeg nær blevet min beslutning utro. To af de første favoritinder talte sammen i min nærværelse. "Jeg kan ikke begribe," sagde den ene, "hvad Ali kan se hos denne lille tøs, siden han er så forgabet i hende. Hun er meget styg – hendes mund er stor – hendes tænder er gule og ikke blot er der intet udtryk i hendes øjne, men de ser hver til sin side. Den ene af hendes skuldre er højere end den anden, og det værste er, at da hun er stum, kan hun ikke lære andet end at danse, hvilket bare viser hendes stygge, brede fødder."

"Det er meget sandt," svarede den anden. "Hvis jeg var Ali, ville jeg bruge hende som simpel slavinde. Hun egner sig ikke til andet end til at rulle tæpper op og børste dem, koge ris og

lave vor kaffe. Lidt med tøflen på hendes mund vil snart bringe hende til fornuft."

Jeg må tilstå, at jeg var nær ved at opgive min beslutning for at nyde min hævn, og var ikke døren pludselig gået op, ville jeg have bevist dem, at jeg kunne have talt, så det havde fynd og klem, for jeg ville aldrig have hvilet, før de begge var blevet indsyet i sække og kastet i Bosporus. Men jeg tvang mig, skønt mine kinder glødede af forbitrelse, og mere end en gang lagde jeg min hånd på min juvelbesatte dolk.

Jeg fik ofte besøg af Osman Ali, som forgæves forsøgte at få mig til at tale. En hæs strubelyd var alt, hvad jeg lod høre for at udtrykke behag eller mishag. Da han endelig var overbevist om, at jeg var stum, byttede han mig bort til en slavehandler for en smuk tjerkessisk pige. Han talte intet om min formentlige naturfejl, men anførte som grund til, at han ville skille sig af med mig, at jeg var for ung og trængte til uddannelse. Så snart handelen var sluttet, og købmanden havde fået de penge, Ali havde givet i bytte, blev mine klæder og smykker taget fra mig, og jeg blev sat i en bærestol for at føres til slavehandlerens hus. Som Deres Højhed kan begribe, var jeg ikke så lidt træt af, at jeg havde tiet stille i halvandet år."

"Ved Profetens skæg, i så henseende kunne vi tro dig, min gode kone. Du kan gå videre."

"Ja, ja, jeg kan gå videre. I tror, at fruentimmer ikke har nogen vilje og ingen sjæle – lad så være – og hvad De hos Deres eget køn beærer med benævnelsen udholdenhed, det kalder De hos vort køn halsstarrighed. Lad så være – der har været den tid..."

"Aldrig så snart var jeg i bærestolen, før jeg gav min tunge frit løb og råbte til de kvinder, som det var befalet at ledsage mig til haremets dør: "Sig til Osman Ali, at nu, da jeg ikke længere er hans slavinde, har jeg fået mit mæle." Derpå trak jeg forhænget for og blev båret bort. Så snart jeg kom hjem til købmandens hus, fortalte jeg ham alt, hvad der var hændt, og grunden til, at Ali havde skilt sig af med mig. Købmanden, der var helt forbavset over, at han havde gjort en så god handel, lo hjerteligt ad min fortælling. Han fortalte mig, at han havde bestemt mig til sultanens serail, smigrede mig ved at påstå, at jeg ganske sikkert ville blive favoritinde, og rådede mig til at drage al den nytte, jeg kunne, af de lærere, han ville antage til mig. Osman Ali, som af kvinderne havde hørt det bud, jeg havde sendt ham, blev imidlertid meget vred og kom til slavehandleren for at få mig tilbage, men slavehandleren lod ham vide, at sultanens Kislar Aga havde set mig og befalet, at jeg skulle forbeholdes det kejserlige serail. Ved denne usandhed skærmede han sig ikke blot imod Alis påtrængenhed, men også imod hans hævn. Jeg fulgte min herres råd, og efter lidt mere end et års forløb opnåede jeg stor færdighed i musik og de fleste andre lignende fag. Ligeledes lærte jeg at skrive og læse samt at recitere Hafiz' og de fleste andre berømte digteres vers. Da jeg var sytten år gammel, blev jeg tilbudt Kislar Aga som et vidunder af skønhed og begavelse. Kislar Aga kom for at se mig og blev forbavset. Han indså øjeblikkelig, at jeg straks ville blive første favoritinde, og da han havde hørt mig synge og spille, spurgte han om prisen for mig, som var uhyre. Han meldte det til sultanen, til hvem han sagde, at han aldrig havde set en så dejlig kvinde, og underrettede ham samtidig om slavehandlerens høje

forlangende. Sultanen, som i den senere tid kun havde følt ringe interesse for haremets beboere og længtes efter noget nyt, befalede, at den forlangte pris skulle betales, og jeg blev ført til seraillet i en kongelig bærestol.

At jeg higede efter at blive købt af sultanen, tilstår jeg. Min stolthed oprørtes ved tanken om, at jeg var slavinde, og skulle jeg være det, ønskede jeg i det mindste at være sultanens slavinde. Jeg havde den tro, at jeg snart ville vinde ham, og at slavinden ville komme til at beherske sin herre, og det en herre, der rådede over millioners liv og død, ære og vanære. Jeg havde besluttet, hvordan jeg ville bære mig ad. De digtere, jeg havde læst, havde givet mig alt for god en lærdom. Da jeg var overbevist om, at en vis egenrådighed på grund af nyheden ville have størst udsigt til at indtage en mand, der havde været vant til sløv og passiv lydighed, lod jeg min naturlige tilbøjelighed råde. Andendagen efter min ankomst lod Kislar Aga mig vide, at sultanen agtede at beære mig med et besøg, og at badet og dragten var parat. Jeg svarede, at jeg havde taget bad om morgenen og ikke havde i sinde at bade mig igen – hvad dragterne og juvelerne angik, forlangte jeg dem ikke, og jeg var rede til at modtage min herre, sultanen, når det behagede ham at komme. Kislar Aga åbnede sine øjne vidt af forbavselse over min dristighed, men da han ikke vovede at bruge vold imod en kvinde, der efter hans mening ville blive favoritinde, vendte han tilbage til sultanen og meldte ham, hvad der var hændt. Som jeg havde ventet, morede sultanen sig mere over det nye ved dette, end han var fortørnet over den udviste mangel på respekt. "Lad så være," svarede han, "denne georgierinde må have en høj mening om sin yndighed."

Om aftenen indfandt sultanen sig, og jeg kastede mig ned for hans fødder, for jeg ville ikke straks gå for vidt. Han løftede mig op og syntes fornøjet.

"Du havde Ret, Zara," sagde han, "ingen juveler eller klæder kan forhøje din skønheds glans."

"Tilgiv mig, nådige herre," svarede jeg, "men hvis din slavinde skal tækkes dig, så kan det kun være ved hendes naturlige ynde. Har jeg den ære at bevare din gunst, så lad mig smykke mig med de juveler, der bør pryde herrens udkårne, men som den, der bejler dertil, har jeg afvist dem, for hvem ved, om jeg ikke om et par dage kan blive forladt for en anden, der er mere værdig til din forkærlighed?"

Sultanen var fornøjet med mit forsvar, og jeg fandt også behag i ham. Han var da omtrent fyrretyve år gammel, meget smuk og velskabt. Men endnu mere glædede det mig at mærke, at min samtale underholdt ham så meget, at han blev hos mig mange timer efter den tid, da han plejede at gå. Dette gav mig håb om et herredømme, der kunne overleve den personlige skønhed. Men for ikke at opholde Deres Højhed vil jeg straks berette, at sultanen snart kun tænkte på mig. Ikke blot mine personlige tillokkelser, men også den uendelige afveksling i samtalen, der syntes naturlig, men i reglen var udtænkt før hans besøg, vandt ham så ganske, at hans lidenskab – ja, jeg kan sige hans kærlighed – langt fra at trættes, tvært imod for hver dag tog til.

"Det *kan* alt sammen være sandt," bemærkede pashaen, idet han så på det hæslige, rynkede væsen, der stod foran ham. "Hvad siger du, Mustapha?"

"Pasha! Vi kender endnu ikke hendes historie. Deres slaves moder var, som jeg har hørt af min fader, engang overordentlig smuk. Hun er endnu i vort harem, og puh," sagde Mustapha og spyttede ligesom i væmmelse.

"De har det, gode vezir – De har ret – husk på, pasha, hvad jeg har sagt. Der har været den tid." Pashaen nikkede, og den gamle kvinde fortsatte.

"Da jeg først var sikker på sultanens kærlighed, tillod jeg mig større friheder – ikke med ham, men med andre, for jeg vidste, at han ville le ad de puds, jeg spillede hans undergivne, mens han ikke ville være lige så fornøjet. hvis jeg undlod at vise ham den skyldige ærbødighed. Andre folk i haremet var genstand for mine luner og tjente til mit tidsfordriv. Langtfra at forhindre ham i at lægge mærke til de andre kvinder i haremet, anbefalede jeg dem og havde dem ofte i mine værelser, når han besøgte mig og ønskede at være alene. I reglen lykkedes det mig omtrent en gang om måneden at få fremkaldt en lille tvist, da det fornyede hans lidenskab. Kort sagt, sultanen blev, som jeg ønskede, så indtaget i mig, at han var min slave, og samtidig følte jeg en inderlig tilbøjelighed for ham. Min magt var godt kendt. De foræringer, som jeg fik af dem, der ansøgte om min bistand, var utallige, og jeg beholdt dem aldrig, men sendte dem som foræringer til sultanen til gengæld for dem, han jævnligt sendte mig. Denne ligegyldighed hos mig for, hvad kvinder i reglen sætte alt for stor pris på, forhøjede hans agtelse for mig."

"Ved den hellige Profet, for lidt siden syntes du at holde nok af guld," bemærkede pashaen.

"Der har været den tid," svarede den gamle kvinde. "Jeg taler ikke om nutiden."

"I to år levede jeg et lykkeligt liv, men mens både sultanen og jeg inderligt ønskede, at jeg skulle skænke ham en arving, blev denne lykke nægtet mig, og det blev til sidst årsagen til min ødelæggelse. Sultanens moder og Kislar Aga, som jeg havde fornærmet, var begge to utrættelige i deres bestræbelser for at undergrave min indflydelse. Hele verden, kan jeg godt sige, blev gennemsøgt for at finde en ny kvinde til seraillet, der ved sin friskhed og skønhed kunne drage sultanen bort fra mine arme. I stedet for at lægge kontraminer, som jeg sagtens kunne have gjort, morede jeg mig over deres frugtesløse bestræbelser. Havde jeg forlangt den enes uldhoved og forgivet den anden, så havde jeg været klog. Jeg vil blot ønske, at jeg havde dem nu – men jeg var en tosse – derved er ingenting at gøre – men der har været den tid.

Ligesom tilfældet er med de fleste mænd, var sultanens herskende lidenskab forfængelighed, en sygdom, der viser sig i tusind forskellige former. Han var navnlig stolt af sin person, og med god grund, for den var fejlfri med en lille undtagelse, som jeg havde opdaget, nemlig en knude omtrent af størrelse som et dueæg under den venstre arm. Jeg havde aldrig omtalt til ham, at jeg kendte den, men der indtraf et tilfælde, som ærgrede mig, og jeg glemte min diskretion.

Kislar Aga havde endelig opdaget en tjerkessisk slavinde, som han antog ville svare til hans hensigt. Hun var smuk, og jeg

havde allerede i to år været genstand for sultanens opmærksomhed. Mænd er vankelmodige, og jeg ventede ikke andet. Hvad jeg attråede, var et åndeligt herredømme. Jeg brød mig kun lidt om sultanens opmærksomheder imod andre kvinder. Ligesom den tamme fugl, der flyver ud af sit bur, efter kort tids flagren er glad ved at vende tilbage til sit hjem og igen sætte sig på sin pind, sådan antog jeg, at det ville gå med sultanen. Jeg plagede ham derfor aldrig med tårer eller bebrejdelser, men vandt ham tilbage ved smil og godt lune. Jeg var forberedt på, at det omtalte nye ansigt ville fængsle ham en kort tid, og i fjorten dage kom han ikke på mit værelse. Han havde aldrig været så længe borte før, og jeg blev noget urolig. Han besøgte mig en morgen, og jeg bad ham da at spise til aften med mig. Han samtykkede, og jeg indbød tre eller fire af seraillets smukkeste kvinder så vel som den nye genstand for hans tilbøjelighed til at være sammen med ham. Jeg anså det for klogt at gøre det for at vise ham, at jeg ikke var vred, og jeg stolede på, at tjerkesserinden ville tabe sin tillokkelse, når hun var i selskab med andre lige så smukke kvinder, der måske, da de så længe var blevet tilsidesat, kunne synes friske igen. Tjerkesserinden var unægtelig overmåde smuk, men uden at rose mig selv kunne hun på ingen måde sammenlignes med mig. Hun havde nyhedens fortrin, men jeg håbede, at det var det hele, for jeg følte, hvilken farlig rivalinde hun kunne blive, hvis hendes forstand og talenter var lige så store som hendes personlige yndigheder. Sultanen kom, og jeg anstrengte mig for at behage ham, men til min ydmygelse blev jeg forsmået. Al hans opmærksomhed og alle hans tanker gjaldt kun min rivalinde, der spillede sin rolle beundringsværdigt og viste ham

den dybe ærbødighed og usle smigren, som jeg altid havde nægtet ham, og som han nu sandsynligvis satte højere pris på, fordi det var noget nyt af en favoritinde. Til sidst blev jeg behandlet med en så afgjort hån, at jeg tabte min sindsro og besluttede også at gøre sultanen hidsig. Jeg rakte ham et lille æble. "Vil min herre modtage dette æble af sin slavindes hånd? Har det ikke en underlig form? Det minder mig om knuden under Deres Majestæts venstre arm."

Sultanen blev blussende rød af harme.

"Ja," fortsatte jeg leende, "jeg ved meget godt, at I har sådan en."

"Ti stille, Zara," råbte sultanen i en bestemt tone.

"Og hvorfor skulle jeg tie stille, herre? Har jeg ikke talt sandhed?"

"Falske kvinde! Tilbagekald, hvad du usandfærdigt har sagt."

"Sultan, jeg vil ikke benægte sandheden. Men hvis I befaler det, vil jeg tie bomstille."

"Deres slavinde er blevet beæret med sin herres opmærksomhed og erklærer den gjorte påstand for en bagvaskelse," bemærkede min rivalinde.

"Stille, elendige kvinde! Du har ved din løgnagtige tale vist dig uværdig til den ære, du taler om."

"Jeg siger dig, Zara, at du skal tie stille, eller du skal få min vrede at føle."

Men jeg var alt for opbragt, og jeg svarede. "Min herre, I ved godt, at jeg engang tav stille i atten måneder. Altså kan jeg tie, når jeg har lyst, men jeg kan også tale, når jeg har lyst, og nu har jeg lyst til at tale. Jeg har sagt det, og jeg vil ikke tage mine ord tilbage."

Sultanen var bleg af harme. Mit liv hang i en tråd. Da bemærkede tjerkesserinden ondskabsfuldt: "Bastonade kan måske bringe hende til at tilbagekalde sine ord."

"Det skal ske," udbrød sultanen og klappede i hænderne.

Kislar Aga kom ind for at adlyde sultanens befalinger. Haremets bøddel og to slaver strakte mig ud på gulvet – jeg gjorde ingen modstand og ytrede ingen klage. Mine juvelbesatte tøfler blev taget af, og alle forberedelser blev truffet til den vanærende straf.

"Nå. Zara, vil du tilbagekalde dine ord?" sagde sultanen højtideligt.

"Nej, herre, jeg vil ikke. Jeg gentager, at De har en knude under Deres venstre arm."

"Slå til," råbte sultanen i et anfald af rasende forbitrelse. Bambusstokkene faldt, og jeg fik et dusin slag. Jeg fandt mig i det uden et skrig. Jeg var alt for betaget af mine følelser.

"Nå, Zara, vil du tilbagekalde dine ord?" udbrød sultanen i en sagte tone.

"Aldrig, sultan. Jeg vil bevise Dem, at en kvinde har større mod, end De måske bilder Dem ind. Hvis jeg dør under eksekutionen, skal min rivalinde ikke engang have den fornøjelse, at hun har hørt mig jamre. De forlanger, at jeg skal kalde mine ord tilbage, men jeg vil ikke afvige fra sandheden. De har en knude under Deres venstre arm, det ved hun også, den sleske kvinde, der sidder ved siden af Dem." Jeg var halvt afmægtig af smerte, og min stemme var svag og bævende.

"Bliv ved," sagde sultanen.

Da jeg havde fået tredive slag, besvimede jeg af smerten, og sultanen befalede dem at høre op. "Nu håber jeg, Zara, at du er

blevet straffet nok for din ulydighed." Men jeg hørte ham ikke, og da sultanen mærkede, at jeg ikke svarede, og så på mig, smeltede hans hjerte. Han følte, hvor vilkårlig, hvor grusom han havde været. Tjerkesserinden gik hen til ham. Han befalede hende med en tordenstemme at gå bort, mens han bød de andre damer at løse mig, lægge mig på sofaen og hente oplivende midler. Da jeg kom til mig selv, befandt jeg mig alene med sultanen. "O, Zara," sagde han med tårer i øjnene, "hvorfor fristede du mig sådan – hvorfor var du så halsstarrig?"

"Herre," svarede jeg med svag stemme, "forlad Deres slavinde, og gå ind til dem, der kan lære deres tunger at lyve. Jeg har aldrig bedraget Dem, om jeg end kan have mishaget Dem. Jeg har elsket Dem tro og oprigtigt. Nu, da De har set, hvad jeg kan lide, hellere end jeg vil gøre mig skyldig i en usandhed, bør De tro mig. Tag mit liv, herre, og jeg vil velsigne Dem, for jeg har mistet Dem, og med Dem har jeg mistet mere end mit liv."

"Ak nej, Zara," svarede sultanen, "jeg elsker dig mere end nogen sinde."

"Det glæder mig at høre Dem sige det, herre, skønt det nu ikke nytter noget. Jeg er ikke længere Deres og vil aldrig blive det. Jeg kan ikke være Deres, for min person er blevet besmittet ved etiopiske slavers berøring – den er blevet besudlet ved bøddelens hånd – den er blevet vanæret ved en straf, som kun tilkommer forbrydere. Giv mig et sidste bevis på Deres godhed ved at tage et liv, som er mig en byrde."

Skønt sultanen var en despot, var han dybt rørt. Han skammede sig over at have givet efter for sin hidsighed, og hans lidenskabelige kærlighed til mig var vendt tilbage. Han bad mig om tilgivelse, fældede tårer over mig, kyssede mine opsvulmede

fødder og ydmygede sig således, at mit hjerte rørtes derved – for jeg elskede ham endnu inderligt.

"Zara," udbrød han endelig, "vil du ikke tilgive mig?"

"Hvornår, herre, har jeg nogen sinde vist mig skinsyg? Den sande kærlighed er hævet over skinsyge. Bad jeg ikke i aften for at tækkes Dem, skønt jeg i den sidste tid er blevet tilsidesat, Deres nye favoritinde sammen med Dem? Til gengæld blev jeg groft fornærmet ved forsætlig tilsidesættelse og ved idelige opmærksomheder imod hende. Jeg følte mig stødt og hævnede mig – for jeg er kun en kvinde. Det var uret af mig at gøre det, men da jeg havde sagt sandheden, havde jeg ret i ikke at tilbagekalde, hvad jeg havde sagt. Nu, da De har fornedret mig – nu, da De har gjort mig uværdig til Dem, nu beder De mig om at tilgive Dem."

"Og igen bønfalder jeg dig om det, min kæreste Zara."

"Der er mine juveler, herre. Jeg ejer ikke andet, end hvad jeg har fået og gemt som kære gaver fra Dem. Deres skatmester ved det godt. Tag mine juveler, herre, og giv dem til hende. De vil gøre hende skønnere i Deres øjne – for mig er de nu værdiløse. Gå ind til hende, og om nogle dage vil De glemme, at der nogen sinde har eksisteret en sådan kvinde som den ulykkelige, den forskudte, den vanærede, den besmittede Zara." Og jeg brast i gråd, for trods al hans mishandling var jeg ulykkelig ved tanken om at skulle skilles fra ham, og hvad vil en kvinde ikke tilgive en mand, der har vundet hendes gunst og hendes kærlighed?

"Hvad kan jeg gøre for at vise dig, at jeg angrer det?" udbrød sultanen. "Sig mig det, Zara. Jeg har bønfaldet dig om tilgivelse, hvad mere kan jeg gøre?"

"Lad min herre udslette alle spor og al erindring om min fornedrelse. Blev jeg ikke slået af to elendige slaver, der vil løbe haven rundt og sladre derom? Blev jeg ikke holdt nede af en bøddel? Disse arme, som havde omslynget verdens herre og ingen anden, blev besmittet ved hans greb."

Sultanen klappede i hænderne, og Kislar Aga trådte ind. "Skynd dig," udbrød han, "hovederne af de to slaver og bødlen, som udførte eksekutionen." Et minut efter kom Kislar Aga ind igen. Han så nok, hvordan sagerne stod, og skælvede for sit eget hoved. Han løftede de tre hoveder op, det ene efter det andet, og lagde dem så igen i den pose med savspåner, hvori de var anbragt.

"Er du nu tilfreds, Zara?"

"Ja, for mit eget vedkommende – men ikke for Deres. Hvem var det, som overtalte Dem til at opgive Deres værdighed og fornedre Dem ved at give efter for ondskabens ophidselser? Hvem var det, som rådede til at give mig bastonade? Som kvinde er jeg for stolt til at være skinsyg på hende, men som den, der sætter pris på Deres ære og Deres gode navn og rygte, kan jeg ikke tillade Dem at have så farlig en rådgiverske. Deres jomfruer, Deres omraer, Deres prinser vil alle være i hendes vold. Deres trone kan blive styrtet ved, at hun misbruger sin magt."

Sultanen betænkte sig.

"Sultan, De har kun valget imellem to ting. Hvis hun er levende i morgen tidlig, så tager jeg mig selv af dage. De ved, at jeg aldrig lyver."

Sultanen klappede i hænderne, og Kislar Aga kom igen ind. "*Hendes* hoved," sagde han tøvende. Kislar Aga ventede lidt for at

se, om der ikke blev givet nogen frist, for en for overilet udførelse af despoters luner er næsten lige så farlig som tøven. Han opfangede et blik fra mig – han så straks, at hvis han ikke kom med hendes hoved, ville det gælde hans eget, og han forlod værelset. Nogle minutter efter holdt han min smukke medbejlerskes hoved i vejret ved dets blonde lokker. Jeg så på de fordrejede træk og var tilfreds. Jeg vinkede med hånden, og Kislar Aga trak sig tilbage.

"Nå, Zara, tilgiver du mig nu? Tror du nu, at jeg elsker dig oprigtigt, og har jeg fået din tilgivelse?"

"Ja," svarede jeg, "jeg tilgiver Dem alt, og nu vil jeg tillade Dem at sidde hos mig og bade mine fødder."

Fra den dag af herskede jeg med mere despotisk magt end nogen sinde over ham. Jeg forlangte ret til at sige nej til hans besøg, når jeg havde lyst, og når jeg antog, at der var den ringeste mættelse hos ham, så holdt jeg min dør lukket for ham i fjorten dage. Han betroede mig sine hemmeligheder og lod sig lede af mine råd – mit herredømme var ubegrænset, og jeg misbrugte det aldrig. Jeg elskede ham, og hans ære og vel var de eneste ledestjerner for min opførsel.

Men Deres Højhed er sandsynligvis træt af at høre på mig, og da jeg nu har fortalt, hvordan jeg fik bastonade, vil De måske vente til i morgen med at høre historien om silkesnoren."

"Jeg tror, at den gamle kvinde har ret," sagde Mustapha gabende, "det er sent. Behager det Deres Højhed, at hun skal komme igen i morgen aften?"

"Ja, lad hende det. Sørg for, at hun holdes under strengt tilsyn."

"Be Chesm – på mine øjne komme det. Vagt, før denne kvinde bort fra Hs. Højheds nærværelse."

"Det forekommer mig," sagde pashaen til Mustapha, "at denne gamle kvindes historie kan være sand. Beskrivelsen af haremet er så rigtig – den ene dag den ledende tanke, den næste dag straffet med bastonade."

"Hvem kan tvivle, Deres Højhed? Livets herre gør, hvad han finder for godt."

"Meget sandt. Han kunne sende mig silkesnoren i morgen."

"Allah forbyde det!"

"Jeg beder også således, men livet er usikkert, og det er vor skæbne. Du er f.eks. i dag min vezir, og hvad er du mon i morgen?"

"Hvad som helst Deres Højhed må bestemme," svarede Mustapha, der ikke brød sig synderligt om den vending, samtalen havde fået. "Er jeg ikke Deres slave – og som støvet under Deres fødder vil jeg da ikke bøje mig for Deres enevældige vilje og min skæbne?"

"Det er godt sagt, og det må også jeg, hvis kaliffen sender mig en kaptajn Badji, hvad Allah forbyde. Der er kun en Gud, og Muhamed er hans profet."

"Amen," svarede Mustapha. "Vil Deres Højhed drikke af vantroernes vand?"

"Ja, det vil jeg rigtignok, for hvad siger ikke digteren?"

"Vi er lystige i dag, og i morgen dør vi."

"Min Allah! Gud forbyde det! Den gamle kvinde har levet længe, hvorfor skulle vi så ikke gøre det?"

"Jeg ved det ikke, men hun har fået silkesnoren, og er dog endnu ikke død. Vi vil måske ikke være så heldige."

"Gid vi overhovedet aldrig må få den, så slipper vi, o pasha."
"Du har ret, Mustapha. Giv mig så flasken."

21. kapitel

Næste aften indfandt den gamle kvinde sig uden som den foregående dag at gøre vanskeligheder. Hun tog plads foran pashaen og fortsatte således:

"Som jeg fortalte Deres højhed i aftes, da jeg afbrød min fortælling, stod jeg i den største yndest hos sultanen, der gjorde mig til sin fortrolige. Han havde ofte omtalt for mig de tjenester, der var ydet af en ung seraskier, som han for nylig havde ansat som pasha for at kæmpe i det nordlige imod en barbarisk nation, der kaldtes slaver eller russere. Jeg blev nysgerrig efter at se denne Rustam af en kriger, for hans bedrifter og stadige held var bestandig emnet for sultanens lovtaler. En georgisk slavinde, der havde været favoritinde før min ankomst, og som aldrig havde tilgivet, at jeg havde vundet hendes plads, var blevet sendt ham af sultanen som en anerkendelsesgave, og på den dag, da denne sjældne udmærkelse var blevet ham tildelt, bad jeg om tilladelse til at blive bag skærmbrættet i divansalen for at se denne berømte og udmærkede mand. Han havde virkelig en prægtig figur, og hans ansigt var ligeledes særdeles smukt. Hele hans ydre var i alle måder, som jeg kunne forestille mig en helt. Da jeg så på ham fra min plads bag skærmbrættet, vendte han sit hoved fra mig, og til min forundring fik jeg øje på en rød plet på halsen, der straks sagde mig, at jeg havde fundet min for længe siden tabte broder. Glad over dette træf, begav jeg mig, så snart audiensen var forbi, tilbage til mit værelse, hvortil sultanen også kom. Jeg

fortalte ham den opdagelse, jeg havde gjort. Sultanen syntes at glæde sig over meddelelsen, og efter næste dag at have sendt bud efter min broder, stillede han ham nogle spørgsmål om hans herkomst og tidligere liv, der bestyrkede min fortælling. Han overlæssede ham med nye æresbevisninger og lod ham så gå. Jeg var glad over, at jeg i min broder havde fundet en mand, der ikke var uværdig til sultanens velvilje og betragtede det som et stort held, men hvor blinde er vi dødelige ikke! Min broder blev netop årsag til min vanære og evige adskillelse fra sultanen. Jeg omtalte for Deres Højhed, at den georgiske slavinde, der før mig havde nydt sultanens gunst, var blevet sendt som en foræring til min broder. Skønt denne kvinde tilsyneladende altid havde holdt af mig, var hun i virkeligheden min bitreste fjende. Hun var meget smuk og liflig, og vandt snart den mest ubegrænsede indflydelse over min broder. Og dog elskede hun ham ikke – hun havde kun én følelse, som hun ville tilfredsstille, nemlig attrå efter hævn over mig. Min broder havde så ofte ført tropperne til sejr, at han havde vundet et uindskrænket herredømme over dem. Tilskyndet af deres opfordringer og af sin egen ærgerrighed, der ligesom min var grænseløs, lod han sig til sidst forlede til en sammensværgelse imod sin herre i den hensigt at støde ham fra tronen og komme til at regere i hans sted. Han havde betroet sin nye kone, georgierinden, sine planer, og hun besluttede at genvinde sultanens gunst og styrte mig ved at gøre mig til medskyldig og så underrette ham om det forræderi, der var i gære. Hun rådede min broder til at betro mig sine hensigter, idet hun gjorde gældende, at jeg efter al sandsynlighed ville stå ham bi, da jeg kun brød mig lidt om sultanen, og tog jeg ikke del, så kunne i al

fald min indflydelse frelse ham fra sultanens vrede. I nogen tid vægrede han sig ved at følge hendes råd, men da hun fremhævede, at hvis sammensværgelsen blev opdaget, ville jeg som hans søster ganske bestemt dele hans skæbne, og at hun godt vidste, at jeg aldrig havde tilgivet den bastonade, jeg havde fået, og kun ventede på en lejlighed til at hævne mig, så samtykkede han til sidst i at betro mig sine planer. Min broder havde fået lov til at besøge mig, og han benyttede en lejlighed til at meddele mig, hvad han havde i sinde. Jeg blev grebet af rædsel over hans meddelelse, fremhævede for ham hans utaknemmelighed og tåbelighed og bønfaldt ham om at lade sin plan fare. Da han mærkede, at jeg fortsat var sultanen inderlig hengiven, lo han, som om han indrømmede rigtigheden af mine bemærkninger, tilstod, at han havde uret, og lovede mig bestemt ikke at tænke mere på sine forræderske planer. Jeg troede, at han mente det oprigtigt, og fældede glædestårer, mens jeg takkede ham, fordi han havde lyttet til mine bønner. Vi skiltes, og efter kort tids forløb tænkte jeg ikke mere på sagen.

Men det var slet ikke hans hensigt at opgive sin plan. Han var allerede for dybt indviklet, til at han kunne gøre det. Han traf hurtigt alle forholdsregler, og da det hele var modent, gav georgierinden sultanen underretning om det og angav mig som min broders medskyldige.

En morgen, da jeg sad i mit værelse og på en bakke ordnede en foræring til min herre og mester, blev jeg overrasket ved den pludselige indtrædelse af Kislar Aga, der var ledsaget af vagten, som uden forklaring greb mig og førte mig ind i audiensgemakket, hvor sultanen og alle ministrene var

forsamlet. Det faldt mig straks ind, at min broder havde bedraget mig. Bleg af angst, men samtidig glad over, at sammensværgelsen var blevet opdaget, trådte jeg ind i divanet, hvor jeg så min broder under bevogtning af slotsvagten. Han var blevet grebet i divanet, da hans folkegunst var så stor, at nogle minutters varsel ville have sat ham i stand til ikke blot at undslippe, men også at bringe sine forræderske planer til udførelse. Men hans mine var så stolt, mens han stod der med korslagte arme, at jeg antog, at han muligvis var uskyldig, og at han, som han havde lovet mig, havde opgivet alle tanker om opstand.

Jeg vendte mig imod sultanen, som fæstede sine øjne på mig. Hans pande var rynket af vrede, og han begyndte: "Zara, din broder er anklaget for forræderi, men benægter det. Du er også beskyldt for at have været indviet i hans planer. Svar mig, ved du noget om denne sammensværgelse?"

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle svare på dette spørgsmål, og jeg ville ikke sige en usandhed. Jeg vidste virkelig noget om hans planer, men da han havde benægtet beskyldningen, kunne det ikke ventes, at et udsagn af hans eneste søster skulle fælde ham. Måske havde han, som han havde lovet mig, stoppet sine planer – måske kunne der ikke føres noget bevis imod ham. Mit svar ville have været signalet til hans død. Jeg kunne ikke give det forlangte svar, og jeg sagde: "Hvis min broder måtte findes skyldig i at gøre oprør imod sin kejser, så lad ham lide den forskyldte straf. Jeg, herre, har aldrig gjort oprør eller stiftet sammensværgelser imod Dem."

"Svar på mit spørgsmål, Zara. Ved du noget om denne sammensværgelse? Ja eller nej. Sig nej, og jeg vil tro dig."

"Deres slavinde har aldrig sammensvoret sig imod sin herre," svarede jeg, "videre kan jeg ikke svare på Deres spørgsmål."

"Det er altså sandt og Zara – selv Zara – er falsk!" udbrød sultanen, idet han i smerte slog sine hænder sammen. "O, hvor kan en mand i min stilling finde nogen, der er tro og oprigtig, når endog Zara er falsk?"

"Nej – nej, herre," udbrød jeg og brast i gråd, "Zara er Dem tro – har altid været det og vil altid blive det. Det kan jeg dristigt svare – men forlang ikke, at jeg skal svare mere."

Sultanen så en kort tid på mig og rådførte sig med vezirerne og de andre, der med korslagte arme stod ved tronen. Storveziren svarede: "De, som er vidende om et forræderi og skjuler det, er delagtige i forbrydelsen."

"Det er sandt – fuldkommen sandt. Zara, for sidste gang spørger jeg dig, hvad ved du om denne påtænkte opstand? Du må ikke længere drive gæk med mig. Et tydeligt svar, eller –"

"Jeg kan ikke besvare spørgsmålet, herre."

"Zara, så sandt du sætter pris på dit liv, svar mig øjeblikkelig," udbrød sultanen heftigt. Men jeg svarede ikke.

To gange endnu bevægede sultanens overbærenhed og kærlighed ham til at gentage spørgsmålet, men jeg forblev tavs.

Han vinkede med hånden, jeg blev grebet af de stumme, og silkesnoren blev lagt om min hals. Alt var rede, de afventede blot det sidste vink for at trække den dødbringende løkke til.

"Endnu engang, Zara, vil du svare, eller vil du trodse mig og derved styrte dig i døden?"

"Sultan, jeg vil i det mindste tale til Dem, før jeg dør. Jeg ønsker blot i mine sidste øjeblikke at forsikre Dem om min troskab og kærlighed, at sige Dem, at jeg tilgiver Dem en

handling som De, når sandheden bliver kendt, aldrig selv vil tilgive. Et øjeblik endnu – lad mig tage denne juvelkæde, over hvilken nu silkesnoren ligger, fra min hals. De gav mig den, da I var overbevist om min hengivenhed og kærlighed. Tag den, sultan, og når De finder en kvinde, der er lige så tro og hengiven, så giv den til hende, men indtil det sker, bær den da til erindring om Zara. Og lad mig nu kaste mit slør over dette ansigt, der altid har strålet af glæde og kærlighed til Dem, for at det, når jeg er død, og De mindes det, kan være således, som De har været vant til at se det, og ikke sort af krampetrækninger og fordrejet af smerte. Herre, min kære og ærede herre, farvel!"

Sultanen var dybt bevæget. Han vendte sit hoved bort og skjulte sit ansigt med den ene hånd, mens han overvældet af sine følelser lod den anden synke ned.

Skønt det aldrig havde været hensigten, blev denne håndbevægelse betragtet som signalet til min død. Snoren blev strammet og skar sig dybt ind i kødet på en hals, der engang var så smuk og glat som poleret marmor fra Patras. I de første øjeblikke var det en forfærdelig smerte – mine øjne trængte sig frem af deres huler – min tunge hang ud af munden – det var, som om min hjerne var ild – men snart ophørte al bevidsthed.

"Staffir Allah! Gud forlade mig! Men ler du ikke ad vore skæg, du gamle fugleskræmsel? Hvad mener du, Mustapha?" spurgte pashaen og vendte sig om imod ham. "Hvad er alt dette andet end løgne?"

"Løgne!" skreg den gamle kvinde. "Løgne! De siger, at det er løgne! Godt, godt – der har været den tid. Pasha, efter alt, hvad jeg har lidt, fordi jeg hele mit liv igennem har sagt sandheden,

er det hårdt at måtte høre i min gamle alder, at jeg lyver, men jeg skal overbevise Dem." Og den gamle kvinde førte sine hænder op til den rynkede, posede hud på hendes hals, glattede den ud og viste et dybt, blåt ar, der omgav den ligesom et halsbånd. "Er De nu overbevist?"

Pashaen nikkede med hovedet til Mustapha, som for at tilkendegive, at han var overbevist, og sagde da: "Nu kan du fortælle videre."

"Ja, jeg kan fortælle videre, men jeg siger Dem, pasha, at hvis De oftere tvivler på, hvad jeg siger, så vil jeg give Dem de tyve guldstykker tilbage og tie stille. Jeg beviste i min ungdom, at jeg kunne gøre det, og med alderen bliver vi mere hårdnakkede."

"Det er ingen løgn," bemærkede Mustapha. "Bliv ved, gamle kvinde, så skal vi ikke mere forstyrre dig med vore tvivl."

"Min broder havde holdt øje med enhver af sultanens bevægelser og havde besluttet hellere at åbenbare alt end lade mig lide døden. Da han så den sørgelige fejltagelse, hvilket først skete nogle øjeblikke efter, udstødte han et højt skrig og forsøgte at rive sig løs fra sine bevogtere.

Ved skriget vaktes sultanens opmærksomhed, han løftede sine øjne og så, hvad der var sket. I et nu fo'r han ned fra sin trone og knælede hos mig med lidenskabelige udråb. De stumme rev i hast silkesnoren bort, men jeg var tilsyneladende død.

"Ja, sultan, ras De kun," udbrød min broder, "for De har god grund til det. De har dræbt en kvinde, der, som hun med sit sidste åndedræt erklærede, var Dem tro og oprigtig hengiven. Jeg vedgår sammensværgelsen. Jeg fortalte hende mine

hensigter, og hun troede, at det var lykkedes hende at forhindre deres udførelse, for jeg lovede ved de tre at opgive min plan. Hun har været tro både imod Dem og imod mig, for hun troede, at jeg, skønt anklaget, havde udsonet min fejl ved anger."

Sultanen så alvorligt på min broder, men svarede ikke. Han omfavnede mig, og i det ene øjeblik brast han i gråd, i det næste råbte han om hjælp. Jeg blev båret ind i mine værelser, og efter nogen tids forløb lykkedes det lægerne at kalde mig tilbage til livet, men i mange dage var jeg aldeles fortumlet, og der blev i den tid vist mig al mulig opmærksomhed og omhu. En aften følte jeg mig rask nok til at tale, og jeg spurgte mine piger, hvad der havde fundet sted. De meddelte mig, at de stumme, som havde misforstået det givne vink, var blevet spiddet på pæle, og at janitsharerne havde gjort opstand og forlangt udleveringen af min broder, hvis henrettelse var blevet udsat af sultanen. Imidlertid var min broder, da den nævnte bevægelse fandt sted, blevet henrettet efter storvezirens befaling, og hans hoved var kastet ud til de oprørske tropper, som da havde spredt sig og siden havde underkastet sig, hvorefter nogle hundrede af deres anførere var blevet henrettet. Jeg vendte hovedet bort ved dette budskab, for jeg elskede min ædle, men vildledte broder. Denne bevægelse voldte gyselig pine i det sår, som silkesnoren havde lavet i min hals.

Næste morgen stod jeg op for at se mig i spejlet, og jeg så straks, hvilken forandring der var foregået med mit udseende. Ansigtet var noget fordrejet, og jeg frygtede, at det aldrig ville blive anderledes. Jeg følte, at om end sultanen kunne agte mig, kunne jeg ikke vente den samme indflydelse og udelte opmærksomhed som tidligere. Med tungt hjerte kastede jeg

mig på sofaen og lagde planer for fremtiden. Jeg tænkte på, hvor usikker en despots kærlighed er, og jeg besluttede at skilles fra ham. Jeg elskede ham endnu, elskede ham trods al hans grusomhed, men min beslutning var taget. I seks uger vægrede jeg mig ved at se sultanen, skønt han hver dag spurgte til mig og sendte mig prægtige foræringer. Da den tid var gået, var jeg kommet mig, og alt, hvad der var tilbage af silkesnorens virkninger, var en ubetydelig rynken af huden på grund af den tidligere udspænding og det dybe, blå mærke om min hals, som jeg for nylig har vist Deres Højhed.

Da jeg første gang modtog sultanen, var han meget bevæget. "Zara," sagde han bedrøvet, "jeg sværger ved den hellige Profet, at det ikke var min hensigt at give signalet."

"Jeg tror Dem, herre," svarede jeg rolig.

"Og det var heller ikke min hensigt, at din broder skulle lide døden. Jeg havde håbet at vinde din gunst ved hans tilgivelse."

"Han var en forræder, herre, en utaknemmelig forræder, og fortjente døden. Gid alle, der handler som han, må omkomme således."

"O, tør jeg nu håbe på din tilgivelse, Zara?"

"På en betingelse, sultan, og sværg på, at I vil tilstå, hvad jeg forlanger."

"Ved Allah, det vil jeg."

"Og denne betingelse er, at I skal sende mig tilbage til mit fødeland."

Jeg skal ikke opholde Deres Højhed ved at dvæle for længe ved, hvad der foregik. Det må være nok, når jeg bemærker, at min beslutning var urokkelig, trods sultanens bønner og mit eget hjertes indsigelser. Der blev truffet alle foranstaltninger til

min afrejse, og under forberedelserne var sultanen bestandig hos mig og forsøgte at få mig til at opgive min hensigt. Den rundhåndethed, han viste i de kostbare foræringer, han gav mig, for at jeg kunne vende tilbage til mit fødeland med ære og i rigdom, bragte mig mere end en gang til at vakle i min beslutning. Aftenen før min afrejse gjorde han et sidste forsøg, men forgæves. Mit afslag mildnedes i det mindste ved de tårer, jeg fældede, for nu, da tiden til afrejsen var så nær, følte jeg, hvor oprigtigt, hvor inderligt hengiven jeg var ham. Vi skiltes. Jeg kastede mig på sofaen og græd lige til daggry, da man lod mig vide, at min rejse skulle begynde.

Som Deres Højhed måske ved, at det er skik, var hele min broders formue, da han blev henrettet, blevet beslaglagt af sultanen og fordelt mellem favoritterne. Den nye kaptajn-pasha, der var kommet efter min broder, hed Abdallah og sagdes at være en udmærket soldat. En del af min broders formue blev overdraget ham, deriblandt den georgiske slavinde, som havde været min broders ødelæggelse og på en så sørgelig måde havde kuldkastet min lykke. For at vise mig al mulig opmærksomhed og agtelse havde sultanen befalet Abdallah i egen person at eskortere mig til mit fødeland med en ryttertrop. Det var en prægtig kavalkade – den ene skat var blevet dynget på den anden – den ene gave på den anden. Tyve kvinder fra mit fødeland og talrige slaver havde fået tilladelse til at følge med for at opvarte mig, og optoget lignede et optog i et skuespil. Med smerte i hjertet steg jeg op i min bærestol, og efter en bekvem rejse kom jeg til mit fødeland. Jeg blev ført over grænsen, og Abdallah bad mig om et bevis for, at han havde gjort sin pligt, hvilket sultanen ville afkræve ham, når han kom

tilbage. Jeg gav ham attesten, og efter at have udtalt mange ønsker for min fremtidige lykke samlede han sine tropper, og eskorten vendte de vrinskende hestes hoveder imod den by, hvor mit hjerte i sandhed var blevet tilbage.

Det vil nu være nødvendigt at vende tilbage til den georgiske slavinde, der af sultanen var foræret min broder og senere var blevet overdraget Abdallah. Da hun hørte, at jeg stod i begreb med at rejse hjem til mit fødeland, belæsset med foræringer, kendte hendes forbitrelse ingen grænser – hendes skønhed og begavelse havde allerede gjort stort indtryk på Abdallah, og hun vandt ham snart for et komplot, der ville være fordelagtigt for ham, samtidig med at det bragte mig i hendes magt. Hun foreslog Abdallah, at han, når han havde eskorteret mig til grænsen og fået den attest af mig, som sultanen forlangte, skulle følge efter min lille eskorte af slaver, hugge den ned, bemægtige sig mig og alle mine skatte, og vende tilbage til Konstantinopel, hvor jeg kunne indespærres i hans harem. Abdallah var alt for pengebegærlig, til at han kunne modstå fristelsen. Og da han vidste, at der ingen udsigt var til, at den skændige gerning ville blive opdaget af sultanen, gik han ind på forslaget. På den anden nat efter, at vi havde forladt Abdallah, kom en trop ryttere galopperende ned imod os, og alle mine ledsagere, både mandlige og kvindelige, blev dræbt. Jeg blev grebet, puttet i en sæk og kastet på en hest, og så snart skatten var samlet, galopperede de bort. Jeg var halvdød, da de gjorde holdt, og da jeg blev flyttet fra den smertefulde stilling, hvori jeg lå, besvimede jeg.

Abdallah havde aldrig set mit ansigt. Soldaterne meldte, at jeg var død, og han var glad, da han hørte det, for det var kun

for at behage sin kone, at han havde lovet at bringe mig tilbage. Han gik hen til det sted, hvor jeg lå, og selv i den elendige tilstand, hvori jeg befandt mig, virkede min skønhed sådan, at han blev indtaget i mig. Hans hjerte erkendte, at jeg var det værdifuldeste af hele hans bytte. Der blev vist mig al mulig omhu og opmærksomhed, og efter at de havde gjort en rast på flere timer for at lade mig samle kræfter, blev jeg sat i en lille bærestol, og vor rejse begyndte igen. Han bestræbte sig ivrigt for at vinde min gunst. I begyndelsen afviste jeg ham med ringeagt, men da han fortalte mig, at den georgiske slavinde havde ophidset ham til hans handling og havde forlangt, at han skulle bringe mig tilbage, vidste jeg nok, i hvilket øjemed, det var sket, og tænkte kun på hævn. Jeg lod, som om jeg havde mindre imod ham, og inden vor rejse var forbi, havde jeg med fuldstændigt held benyttet alle mine tryllegaver. Endelig kom vore trætte heste til Stambul, og efter at have ventet i forstaden, til det blev aften, for at optoget ikke skulle vække opmærksomhed, begav man sig til Abdallahs hus, og jeg var atter indenfor et harems mure. Den georgiske slavinde skyndte sig hen imod mig, da hun havde erfaret vort komme, og idet hun tog sin tøffel af, slog hun mig hånlig på munden med sådan kraft, at blodet strømmede ned ad ansigtet. "Nå, sultana, råbte hun, "nu kommanderer jeg. Du skal igen få bastonade. Silkesnoren skal igen blive lagt om din stolte hals og det skal blive gjort på en mere eftertrykkelig måde end før." Derpå befalede hun sine slavinder at klæde mig af og give mig de ringeste klæder på. Da det var gjort, spyttede hun mig i ansigtet og forlod mig uden at sige mere, men de lyn, der skød ud af

hendes øjne, vidnede om de glødende lidenskaber, som rasede i hendes bryst.

Imidlertid havde Abdallah begivet sig til paladset for at levere sultanen det dokument, som skulle godtgøre, at jeg i sikkerhed var kommet til mit bestemmelsessted, og da han havde gjort det, ilede han tilbage til sit eget hus.

I stedet for at besøge den georgiske slavinde, der havde klædt sig på til at modtage ham, spurgte han, så snart han trådte ind i haremet, de forbavsede kvinder, hvilket værelse der var blevet anvist mig. De svarede nølende og viste ham det. Han trådte ind og fandt mig iført en slavindedragt, med ansigtet dækket med blod. Da jeg fortalte, hvilken behandling jeg havde lidt, og hvordan jeg var blevet truet med bastonade og silkesnoren, kendte hans raseri ingen grænser. Efter at have befalet alle kvinderne at opvarte mig forlod han mig, for at jeg kunne iføre mig min egen dragt, og udtrykte det håb, at jeg ville tillade ham at spise til aften med mig. Min attrå efter hævn bevægede mig til at tilstå ham, hvad han forlangte, og han forlod haremet for at se efter de skatte, der var røvet fra mig.

Imidlertid havde de andre kvinder meddelt den georgiske slavinde alt, hvad der var hændt, og hun var rasende over denne meddelelse. Da jeg var bange for hende, holdt jeg min dør lukket, indtil Abdallah kom og sendte bud for at spørge, om jeg ville modtage ham. Han blev lukket ind og udtalte atter sin harme over min rivalindes opførsel, idet han som bevis på sin hengivenhed tilbød at overlade hende til min hævn. Jeg fik ikke tid til at svare, før døren blev revet op, og georgierinden styrtede ind og søgte at stikke mig sin dolk i hjertet. Abdallah afbødede i rette tid stødet, og mens dolken gik gennem hans

venstre arm, kastede han hende med sin højre hånd om på gulvet. Bleg af raseri og smerte kaldte han på sine folk. "Hun truede dig, Zara, med bastonade og silkesnoren. Hun har selv skrevet sin dom." Efter hans befaling blev hendes tøfler afrevet, og hun fik halvtreds slag bastonade, og mens hun skreg af smerte og bønfaldende rakte sine hænder i vejret, blev de stumme kaldt ind, og silkesnoren anbragt om hendes hals. Min hævn var mere end mættet, og jeg holdt mig for øjnene for ikke at være vidne til det skrækkelige skuespil. Da jeg tog mine hænder bort, fandt jeg Abdallah alene i værelset, mens min rivalinde lå som et blåsort lig på gulvet.

I tre år blev jeg i Abdallahs harem, og skønt jeg ikke var lykkelig, fandt jeg mig dog i min skæbne. Han elskede mig lidenskabeligt, og om jeg end ikke kunne besvare hans kærlighed, lod jeg det dog ikke mangle på taknemmelighed. Endelig udbrød der igen krig mellem tyrkerne og russerne, og Abdallah fik befaling til at stille sig i spidsen for sine tropper for at jage angriberne tilbage til deres i frost og sne indhyllede egne. Som skik var blandt tyrkiske anførere, fulgte hele hans harem med ham, og efter at være draget rundt fra det ene territorium til det andet, ind i mellem forfølgende den fjendtlige styrke og stundom vigende for den, blev vi til sidst indespærrede i fæstningen Ismael med befaling til at forsvare os til det sidste.

Jeg skal ikke trætte Deres Højhed ved en i enkeltheder gående fremstilling af, hvad der skete. Jeg skal blot sige, at efter at byen næsten var blevet lagt i aske ved kugler og granater, der i det mindste hundrede gange havde tændt ild på den, blev den med uhyre mandefald taget med storm. Vi sad i vore værelser og

hørte med skræk på de afvekslende råb og skrig, de springende granaters larm, kuglernes piben, de såredes jamren og den frygtelige knitren af luerne, der nu i deres rasen fortærede hele byen. Endelig blev vore døre revet op, og fjenden trængte ind. Vi skreg og ville være flygtet, men forgæves. Hvad der blev af de andre, ved jeg ikke, men jeg blev slæbt over de døde og døende, gennem røg og luer, indtil jeg besvimede af skræk og udmattelse. Da jeg kom til mig selv, befandt jeg mig i en hytte, liggende på en lille seng og plejet af to skæggede uhyrer, som jeg senere opdagede var kosakker. De var i færd med at gnide mine lemmer med deres hårde hænder uden ringeste hensyn til det sømmelige. Så snart jeg slog mine øjne op, hældte en af dem lidt spiritus i halsen på mig, og efter at have indsvøbt mig i et hestedækken forlod de mig, for at jeg kunne tænke over min ulykkelige skæbne.

Samme aften erfarede jeg, at jeg i henhold til krigslykken var tilfaldet en russisk general, der ikke havde tid til at gøre kur. Han betragtede alt som en selvfølge – som noget, der ingen forberedelser krævede. Han var endnu en smuk mand, og når han ikke var beruset, var han god, modig og smuk, men bivuakkerne, selv en generals, var vidt forskellige fra den overdådighed, jeg havde været vant til. Jeg levede dårligt og boede endnu værre. Det traf sig så uheldigt, at min beskytter ligesom alle russere var en stor spiller. Til min forbavselse kom en morgen en smuk ung officer ind i teltet, og generalen overleverede mig uden videre til ham. Min skønhed var rygtedes i lejren, og da den russiske general om natten havde tabt alle sine penge, havde han sat mig op imod tusinde zechiner og havde tabt. Min nye herre var en sorgløs og smuk

yngling, oberst i hæren. Jeg kunne have elsket ham, men jeg fik ikke tid til det, for jeg havde ikke været i hans telt mere end tre uger, før jeg atter blev spillet bort og tabt til en major. Jeg fik næppe tid til at komme til rette i min nye bolig, før jeg atter blev brugt som indsats og tabt. Kort sagt, Deres Højhed, i dette felttog var jeg imellem fyrre og halvtreds russiske officerers ejendom, og de anstrengende marcher, den dårlige levemåde og min stadige sjælelige og legemlige uro spolerede i den grad mit gode udseende, at jeg til sidst kun blev taget som indsats imod to hundrede zechiner i stedet for tusinde. Jeg kan forsikre Deres Højhed, at det ingen spøg er på den måde at gå gennem en russisk lejr – at blive flyttet rundt som en pengepung fra den ene mands lomme til den andens. Inden felttoget var omme, havde jeg fået mere end nok af russerne og ønskede blot at den tyrkiske hær måtte slå dem, for at jeg igen kunne komme ind i et harem. Da først beklagede jeg mig over min egen og sultanens hårde skæbne; da først brugte jeg, da jeg tænkte på min stilling, det udtryk: "Der har været den tid."

Endelig fik hæren befaling til at marchere tilbage, og da jeg dengang var ejet af en kosak, satte han mig på en lille hest og lod mig holde trop med eskadronen, idet han drev mig foran sig med sin lange lanse og stundom stak dens spids ind i hestens bag, stundom for spøgs skyld også i mig. Men jeg havde ikke været mere end ti dage på retræte, inden han solgte mig med hest, tømme, sadel og det hele til en infanteriofficer, der, så snart han havde taget mig i besiddelse, lod mig stå af hesten, mens han svang sig i sadlen og bød mig at holde fast i hestens hale og følge ham. Når de gjorde holdt, lod han mig opvarte sig og gøre alt, hvad han forlangte. Om morgenen steg han igen til

hest, og jeg måtte ligesom før atter gå bagefter ham. Det var hård tjeneste for en kvinde, der havde været sultanens favoritinde. I en uge humpede jeg således efter ham, men da kunne jeg ikke længere. Vi kom igennem en by, og så snart vi var ude af porten, og han ikke passede på mig, slap jeg hestens hale og ilede bort, uden at han lagde mærke til det. Jeg gik tilbage til byen, og udmattet af sult og anstrengelse satte jeg mig ned på trappen til et stort hus. En dame i rig pelsværksdragt kom ud, og da hun så, at min dragt var fremmed, standsede hun og spurgte mig, hvem jeg var.

Jeg fortalte hende det med få ord, og hun gav da befaling til, at jeg skulle modtages i huset, og at man skulle sørge for mig. Nogle dage efter sendte hun bud efter mig, og jeg fortalte hende min historie. Hun var god og ædel, og jeg blev hendes kammerpige. Jeg var lykkelig og tilfreds og håbede, at jeg skulle dø i hendes tjeneste. Men mine ulykker var endnu ikke halvt omme. Min frue var en fornem dame og meget agtet. Hendes hus var altid fuldt af fremmede. Hun var rig og gav glimrende selskaber. Hendes mand havde været død i omtrent to år, men hun var endnu ganske ung og overordentlig smuk. En aften, da der var et stort selskab forsamlet i hendes værelser, gik døren op, og en officer kom hen og hviskede hende noget i øret. Hun rødmede, skælvede og sagde, at hun skulle være færdig om en time. Jeg var dengang i nærheden af hende. Hun vinkede ad mig, ilede ind på sit værelse og brast i heftig gråd.

"Der er givet ordre til, at jeg straks skal føres til St. Petersborg. Jeg er anklaget for forræderi. Min samvittighed siger mig, at jeg intet har gjort, men ak, kejseren kender ingen skånsel. Ekaterina," – for det var det navn, hvorunder jeg gik –

"vil du følge med mig? Det vil blive en lang og sørgelig rejse. Gud ved, hvordan den kan ende."

Jeg samtykkede straks – pakkede, hvad vi behøvede, og uden at forstyrre dem, der morede sig, nåede vi gården og tog plads i en britska sammen med officeren. Efter fire dages forløb kom vi til Petersborg, hvor min frue blev skilt fra mig og kastet i fængsel. Hun så aldrig sine anklagere eller dommere. Hendes skrivelse til kejseren blev lagt til side, og hun blev domfældet, men hendes straf blev ikke straks bestemt.

I tre uger blev min frue i fængsel. Den officer, der førte opsigt med hende, var menneskelig nok til at tillade mig at besøge hende nogle minutter hver dag, men det var altid i en tredje persons nærværelse. En morgen, da jeg kom, faldt den stakkels frue mig om halsen og hulkede længe uden at tale. Officerens ansigt var også i høj grad bedrøvet, og jeg så, at en tåre nu og da trillede ned ad hans mandige kind.

"Ekaterina," sagde hun endelig, "jeg har hørt min dom og skal lide min straf i morgen. O Gud, forlad dem deres grusomhed og uretfærdighed," og hun sank fra mine arme ned på fængslets gulv.

Vi løftede hende op, og hun fattede sig lidt. "Ja, Ekaterina, jeg skal straffes i morgen for en forbrydelse, hvori jeg er uskyldig – en straf – Gud være mig nådig! – som er værre end døden. Knut – knut og det offentligt på torvet. Gud forlade kejseren hans grusomhed!"

Jeg havde hørt tale om denne rædsomme straf, men anede ikke, at den også blev anvendt imod kvinder. Det var alt for barbarisk."

"Det har jeg ikke hørt tale om," sagde pashaen. "Sig mig, gamle kvinde, er det værre end bastonade?"

"Ja, Deres Højhed. Knutten er en pisk af umådelig kraft, så bødlen, hvis han får ordre dertil, kan dræbe vedkommende, som straffen tildeles, med to eller tre slag, men Deres Højhed vil bedre forstå denne strafs beskaffenhed, når jeg beskriver, hvad jeg var vidne til.

Min kære frue bad mig vise hende den tjeneste at følge med hende til det sted, hvor eksekutionen skulle foregå, og jeg samtykkede. Stakkel! Hverken hun eller jeg havde nogen klar forestilling om, hvad der skulle ske. Straffen skulle eksekveres på det store torv, tropperne være opmarcherede, og der var samlet en stor mængde mennesker. Hun trådte op på det ophøjede stillads, hvor hun skulle lide straffen, i en elegant morgendragt, som bidrog til yderligere at fremhæve hendes overordentlige skønhed. Hendes dejlige ansigt vakte deltagelse hos dem, som var vant til at udføre den despotiske og grusomme kejsers vilje, og som også skulle gøre det ved denne lejlighed. Ung, livlig, beundret, afholdt og tilbedt af alle, højt oppe i rang og rig på verdsligt gods, stod hun der, ikke længere omgivet af de opmærksomheder og den hyldest, der skyldtes hendes begavelse, skønhed og ånd, men kun omgivet af strenge bødler. Hun så på dem med forbavselse og syntes at tvivle på, at sådanne forberedelser kunne være bestemt for hende. En af bødlerne rev da en slags pelsværkskrave af hende, der dækkede hendes barm. Hendes ærbarhed oprørtes, og hun trådte et par skridt tilbage, blegnede og brast i gråd. Straks efter blev alle hendes klæder aftaget, så at hun nogle øjeblikke efter var nøgen lige til livet, udsat for beskuelse af en uhyre menneske mængde,

der iagttog dyb tavshed. En af bødlerne greb hende derpå ved begge hænder, drejede hende halvt omkring og kastede hende op på sin ryg, mens han bøjede sig fremad, så at han løftede hendes fødder nogle tommer fra jorden, og uden tegn på deltagelse lagde den anden bøddel hende med sine hårde hænder tilrette på sin kammerats ryg i den stilling, der var bekvemmest til at tildele hende straffen. Ind i mellem trykkede han sine store hænder råt ned på hendes hoved for at få hende til at holde det nede. Ind i mellem syntes han også ligesom en slagter, der håndterer et lam, at tale godt for hende, indtil han havde fået hende i en belejlig stilling. Da tog han knutten, en pisk, der var lavet af en lang strimmel læder, som var tilberedt i dette særlige øjemed, trådte et par skridt tilbage, målte afstanden med et fast blik, og idet han så sig tilbage gjorde han med enden af pisken et slag, der tog en stribe hud bort fra halsen lige ned til det nederste af ryggen. Derpå trådte han fast på jorden og tog sigte til et nyt slag, parallelt med det første, så at på få øjeblikke al huden på hendes ryg blev revet af i små strimler, som for størstedelen blev hængende på hendes linned og kjole. Jeg besvimede af rædsel, længe inden straffen var forbi.

"Gode Gud!" tænkte jeg, "jeg har fået bastonade – er blevet stranguleret, men begge disse straffe var milde i sammenligning med denne. Er der ingen Gud i Himlen, som vil straffe en sådan despotisk grusomhed? Min frue var ikke død, og lægerne fik befaling på at vise hende al omhu, for at hun kunne komme sig. Jeg antog, at denne opmærksomhed af kejseren til en vis grad skulle gøre hans barbari godt igen. Men, Gud i Himlen! hun blev kun kaldt tilbage til livet for at straffes

endnu grusommere, for aldrig så snart kunne hun tåle denne kval, før de skar hendes tunge ud og derpå forviste hende til Sibirien.

Således, o pasha, blev min smukke frue behandlet på en blot mistanke, for skyldig i den hende påståede forbrydelse havde hun aldrig været – jeg havde fået lov til at tale med hende før udførelsen af den sidste straf, og hun bildte sig ind, stakkel, at kejserens vrede var mildnet, og at hun skulle have lov til at vende hjem, men hendes tunge blev skåret ud, uden at hun fik noget varsel om den nye straf, der ventede hende og da det var gjort, nægtede man mig adgang til hende. Jeg så aldrig mere min smukke og mishandlede frue. Det var af den officer, under hvis bevogtning hun stod, at jeg fik denne grusomme efterretning, og jeg gik tilbage til min bolig med et hjerte, der var nær ved at briste af sorg og harme.

Jeg besluttede om muligt at slippe bort fra et land, hvor kvinders tunger blev skåret ud, men hvordan jeg skulle bære mig ad, vidste jeg ikke. Jeg havde endnu nogle penge og værdisager, som min ulykkelige frue havde efterladt i min besiddelse, og jeg forhørte mig om, hvordan jeg skulle komme til Konstantinopel, hvor jeg i alt fald ville være i et civiliseret land. Endelig tilbød en jøde, som hørte, at jeg ønskede at rejse sydpå, at tage mig med, så snart der var faldet sne på jorden, og jeg sluttede akkord om at betale femhundrede rubler for dette. Efter fjorten dages forløb var vinteren indtrådt, og vi satte os i en droske og kørte bort. Vi kom til Moskva, og derfra nåede vi endelig Konstantinopel. Ved min ankomst dertil tog jeg min bagage for at betale den sum, som vi var blevet enige om, men den blev revet fra mig af den gamle skurk, der oven i købet gav

mig et spark i livet, som halvvejs dræbte mig. Jeg blev lukket inde i et værelse. En halv time efter kom der en slavehandler, og jeg blev solgt for en lav sum og ført bort, mens jeg forgæves gjorde indsigelser imod denne uretfærdighed. Min skønhed var nu borte, jeg var over tredive år gammel, og de udståede møjsommeligheder havde ødelagt, hvad alderen havde levnet.

Mit følgende liv har ikke været andet end en række af omskiftelser og ulykker. Jeg blev solgt til en postejbager og stegt ved at stå over ovnen. Jeg blev stridig og blev straffet med hug, men det brød jeg mig ikke om. Postejerne blev brændte, og jeg blev solgt til en barber, hvis kone var en arrig kvinde, der slog mig halvt ihjel. Heldigvis blev barberen anklaget for at have raget en forbryder, der var undveget af fængslet, og blev en morgen lagt udenfor sin gadedør med sit hoved under armen. Hans kone og jeg blev begge to igen solgt som slavinder.

Således gik jeg hvert år ned ad bakke, tjente mindre og mindre og fik stadig værre behandling, indtil jeg sammen med flere andre blev taget ombord af en armenier, der skulle til Smyrna. Skibet blev taget af en algiersk sørøver, og i lang tid blev jeg der ombord for at koge mandskabets mad. Til sidst strandede det her på kysten. Hvordan jeg blev frelst, ved jeg ikke, for jeg var ked af livet. Men jeg blev kastet på land og begav mig her til byen, hvor jeg i mange år har boet sammen med en gammel stakkel ligesom jeg og levet af almisser. Han døde for omtrent et år siden, og jeg blev da alene i huset. Jeg tigger endnu til livets ophold, og nu, pasha, har De hørt min historie, og jeg tænker, De vil erkende, at jeg nok kan sige: *Der har været den tid*."

"Det er din kismet, din skæbne, gode kone. Der er kun en Gud, og Muhamed er hans profet," bemærkede pashaen. "Du kan gå."

"Og guldet, Deres Højhed," hviskede Mustapha.

"Lad hende beholde det. Har hun ikke været sultana?" bemærkede pashaen med et skin af følelse.

Den gamle kvindes hørelse var skarp. Hun havde hørt Mustaphas spørgsmål og havde sagtens kunnet slutte sig til resten, og hun havde også hørt pashaens svar.

"Og inden jeg nu forlader Dem, pasha, vil jeg med Deres tilladelse, siden De har vist Dem gavmild imod mig, give Dem et råd, der efter mit kendskab til verden og til folks ansigter kan være Dem til ikke ringe gavn. Er det mig tilladt at tale, o pasha?"

"Tal," svarede pashaen.

"Tag Dem da i agt, pasha, for den mand, der sidder ved siden af Dem, for i hans ansigt er der noget, som siger mig, at han vil hæve sig ved at styrte Dem. Pasha, tag Dem i agt!"

"Du Jehanums heks!" udbrød Mustapha og rejste sig fra sit sæde.

Den gamle kvinde holdt sin finger i vejret og gik ud af divanet.

Pashaen så med et skulende blik på Mustapha, for han var af en mistænksom natur, og Mustapha så alt andet end uskyldig ud.

"Låner min herre øre til en gammel kvindes løgnagtige tunge?" sagde Mustapha, idet han kastede sig ned for pashaen. "Har ikke Deres slave vist sig tro? Er jeg ikke som støv i Deres nærværelse? Tag mit liv, o pasha! men tvivl ikke på din slaves troskab!"

Pashaen syntes beroliget. "Hvad er alt dette andet end nonsens, tom sladder?" sagde han, idet han rejste sig og forlod gemakket.

"Nonsens!" mumlede Mustapha. "Den forbandede gamle heks! Jeg ved det bedre – der er ingen tid at spilde – jeg må skynde mig. Hvornår kommer den renegat også tilbage fra Stambul? Det er på tiden." Og med et mørkt ansigt forlod Mustapha divanet.

22. kapitel

Skønt pashaen med en tyrks sædvanlige diplomatiske kløgt, langt fra at udtrykke sit mishag med Mustapha, tvært imod havde behandlet ham med overordentlig forekommenhed, havde han dog ikke glemt den gamle kvinden råd. Da mistanken først var vakt, lod den sig ikke bortrydde, og han havde rådført sig med sin yndlingshustru, Fatima. En kvinde er en god rådgiver i tilfælde af denne art. Den eneste fare, der kunne true pashaen, var fra det kejserlige hof i Stambul, for tropperne var ham hengivne, og befolkningen i landet havde ingen særdeles alvorlig årsag til klage. Efter favoritindens råd fandt pashaen som en foræring til Mustapha er ung og smuk græsk pige, der var spion i favoritindens tjeneste og havde fået at vide, at vezirens dom var fældet. Hun skulle søge at opdage, om der var noget samkvem mellem den renegat, som kommanderede flåden, og veziren, da der kun fra den kant kunne ventes nogen fare. Grækerinden havde ikke været en uge i Mustaphas harem, inden hun fik mere end nok at vide. Flåden var blevet sendt til Konstantinopel med foræringer til sultanen fra pashaen, og man ventede den hver time tilbage.

Det var på den mindeværdige dags eftermiddag, da flåden var kommet i sigte og var blevet liggende for vindstille nogle mil ude i søen. Mustapha skyndte sig at melde det til pashaen, mens denne sad i sit divan, hørte på klager og dømte, om end ikke altid retfærdigt. Da nu pashaen hørte, at flåden var kommet tilbage, gik der ligesom en gysen igennem ham, så

meget mere som Mustapha var mere ydmyg og slesk end nogen sinde før. Han begav sig for en kort stund bort fra divanet og ilede til sin favoritinde Fatima.

"Pasha," sagde hun, "flåden er kommet, og Mustapha har allerede fået bud fra renegaten. De kan være sikker på, at De er fortabt, hvis De ikke kommer dem i forkøbet. Der er ingen tid at spilde. Men bliv lidt," sagde hun, "De skal ikke skræmme renegaten ved at udøve vold imod Mustapha. I morgen vil flåden gå til ankers, og hvis der er noget galt på færde, så vil det ikke komme før i morgen – men i aften må De som sædvanlig sende bud efter kaffe, mens De ryger Deres pibe og hører på de fortællinger, som De holder så meget af. De skal ikke drikke Deres kaffe, for der vil være død i den. Vær lutter smil og velvilje, og overlad det til mig at besørge resten."

Pashaens pande glattedes, og han vendte tilbage til divanet, forretningerne gik deres sædvanlige gang, og til sidst var audiensen forbi. Pashaen syntes at være i strålende lune, og det var veziren med.

Da piberne var bragt ind, bemærkede Mustapha: "Hs. kejserlige Højhed sultanen har da bestemt sendt Dem et eller andet tegn på sin udmærkede gunst?"

"Gud er stor, og sultanen er vis," svarede pashaen. "Jeg har også tænkt på det, Mustapha. Hvem ved, om han ikke vil forøge det territorium, der står under mit herredømme, med et pashalikat til?"

"Jeg har drømt noget sådant," svarede Mustapha, "og jeg længes efter, at renegaten skal komme i land, men nu er det mørkt, så han går nok ikke fra borde."

"Vi må jage tvivlens tåge bort ved håbets solstråler," svarede pashaen. "Hvad andet er jeg end sultanens slave? Skal vi ikke i aften fryde os ved vantroernes vand?"

"Hvad siger Hafiz? Vinen opløfter menneskene og hæver dem op over uvished og tvivl. Den overstrømmer os med godt og giver os salige syner."

"Wallah Thaib, det er godt sagt, Mustapha," sagde pashaen, idet han tog en kop kaffe, der blev budt af den græske slave. Mustapha modtog også sin kop. "Mit hjerte er let i aften," sagde pashaen, idet han lagde sin pibe fra sig, "lad os drikke dybt af den forbudne saft. Hvor er den, Mustapha?"

"Den er her," svarede veziren, idet han drak sin kaffe, mens pashaen skævede til ham med sine små grå øjne. Og Mustapha fremtog spiritussen, der var gemt bag den lave ottoman, hvorpå han sad.

Pashaen satte sin kaffe til side og drak en stor slurk. "Gud er stor. Drik, Mustapha," sagde han og rakte ham flasken.

Mustapha fulgte pashaens eksempel. "Med Deres Højheds tilladelse," sagde Mustapha, "jeg har udenfor en mand, som man siger har historier at fortælle, der er endnu smukkere end Menounis. Da jeg hørte, at han kom gennem byen, standsede jeg ham, for at han kunne adsprede Deres Højhed, hvis slave jeg er. Behager I, at han skal lukkes ind?"

"Ja, lad ham komme," svarede pashaen.

Mustapha gav et vink, og til pashaens forbavselse trådte renegaten, anføreren for flåden, ind ad døren, ledsaget af vagten og den velkendte høje tyrkiske officer Kapidji Bachi, der holdt et firman op til sin pande.

Pashaen blegnede, for han vidste, at hans time nu var kommet. "Bismillah! I den højestes navn, officer, hvem søger du?" udbrød pashaen i en bevæget tone.

"Sultanen, livets herre, har sendt Dem denne, o pasha! som et bevis på sin mildhed og store nåde." Og Kapidji Bachi tog en silkesnor frem og rakte samtidig pashaen den skæbnesvangre pergamentrulle.

"Mustapha," hviskede pashaen, "mens jeg læser dette, sammenkald så min livvagt. Jeg vil gøre modstand. Jeg er ikke bange for sultanen på så lang afstand, og jeg kan stille ham tilfreds med foræringer."

Men Mustapha havde ingen lyst til dette. "O pasha!" svarede han, "hvem kan sætte sig op imod himlens viceherskers vilje? Der er kun en Gud, og Muhamed er hans profet."

"Jeg vil sætte mig op imod den," udbrød pashaen. "Gå ud, og kald på mine pålideligste livvagtskarle."

Mustapha forlod divanet og vendte tilbage med de stumme og nogle folk af livvagten, som var blevet bestukket af ham.

"Forræder!" udbrød pashaen.

"La Allah, il Allah. Der er kun en Gud," sagde Mustapha.

Pashaen indså, at han måtte falde som offer. Han læste firmanet, trykkede det imod sin pande som tegn på lydighed og beredte sig til døden. Kapidji Bachien fremtogt et andet firman og rakte det til Mustapha. Det skulle ophøje ham til pasha.

"Barik Allah, lovet være Gud for alle ting," bemærkede Mustapha ydmygt. "Hvad andet er jeg end sultanens slave og den, der udfører hans befalinger? På mit hoved kommer det!"

Mustapha gav et vink, og de stumme greb den ulykkelige pasha.

"Der er kun en Gud, og Muhamed er hans profet," sagde pashaen. "Mustapha," fortsatte han, idet han vendte sig om imod ham med et spottende smil, "gid din skygge aldrig bliver mindre – men du har jo drukket kaffen."

De stumme trak løkken til, og et minut efter kastedes en kappe over pashaens lig.

"Kaffen," mumlede Mustapha, da han hørte pashaens sidste ord. "Jeg syntes nok, at den havde en afsmag. Nu er han sendt til Jehanum for sit forræderi." Og alle de drømme om magt og storhed, der havde opfyldt den nye pashas sind, blev opslugt af frygt og kummer.

Efter at lave udført sit hverv gik Kapidji Bachi ud. "Og nu," udbrød renegaten, "lad mig nu få den belønning, der er lovet mig."

"Din belønning – det er sandt. Jeg havde glemt det," svarede Mustapha, mens smerten, der skyldtes giftens virkning, fordrejede hans ansigt. "Ja, jeg havde glemt det," fortsatte Mustapha, der, overbevist om, at hans eget endeligt nærmede sig, var rasende som et vildt dyr af smerte og skuffet ærgerrighed. "Ja, jeg havde glemt det. Folk, grib renegaten!"

"De må være hurtigere, end De bilder Dem ind," svarede Huckaback, idet han sprang bort fra livvagtskarlene og trak sin krumsabel, mens han med fingrene i munden udstødte en skingrende piben. Ind styrtede en stor trop soldater og matroser fra flåden, og livvagten blev afvæbnet. "Nu, min timegamle hr. pasha, hvad siger du nu?"

"Det er min skæbne," svarede Mustapha, der rullede sig på gulvet i smerte. "Der er kun en Gud, og Muhamed er hans profet." Og Mustapha opgav ånden.

"Den gamle tosse har sparet mig nogen ulejlighed," bemærkede renegaten. "Tag disse lig bort, og forkynd Ali som den nye pasha."

Sådan omkom de to barberer, og sådan kom Huckaback under navn af Ali til at herske i deres sted. Men hans regering, og hvor længe den varede, er en af de mange fortællinger, som ikke har forplantet sig til efterverdenen.

Om "Pashaen med de mange fortællinger"

Forfatter: Frederick Marryat (1792-1848).
Org.udgave: *The Pacha of Many Tales.* Føljeton i månedsmagasinet "*The Metropolitan Magazine*" maj 1831- juni 1835, bogudgave Saunders & Otley, London 1835.
Denne udgave baseret på: *Paschaen med de mange Fortællinger.* Af Kapitain Marryat. Boghandler V. Pios Forlag, Kjøbenhavn 1868. (Kapitain Marryats samlede Skrifter bd. 35 og 36).
Oversætter: Ikke oplyst i forlæg.
Redigeret af: Vivi N. Jensen.
Forside: Titelbladsillustration af John Cawse (1778-1862) fra udgaven Richard Bentley, London 1838.

ISBN 978-87-7979-896-0

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-137-4 (Ølstykke 2007).

© 2023 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk